Telepy György

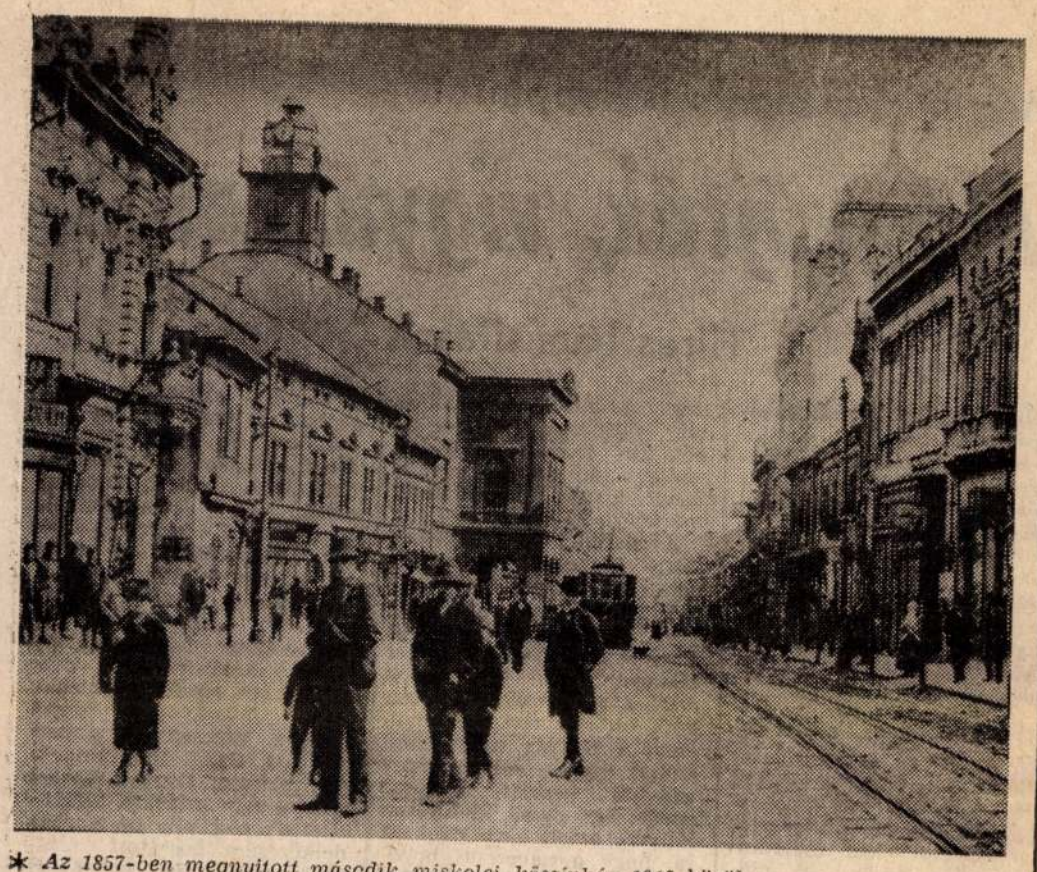

* *Az 1857-ben megnyitott második miskolci kőszínház 1915 körül.*

■ ***Miskolc egykor és ma, képekben 110.*** ■

A nemzet pallérozásáért...

170 éve avatták a város első színházát

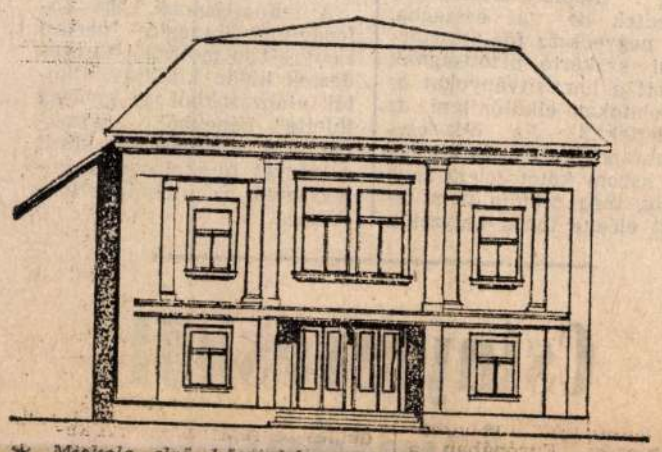

* *Miskolc első kőszínháza, amelyet 1823. augusztus 24-én nyitottak meg. (Komáromy József régészeti feltáráson alapuló rekonstrukciója nyomán.)*

1823. augusztus 24-én a Nagyboldogasszony (mai Déryné) utcában Miskolc közönsége a Magyar művelődéstörténet egyik jeles, azóta is gyakran idézett eseményén vehetett részt: állandó színházat avathatott a magyar színi társulatoknak. A jelenlegi, s megléte óta legnagyobb felújítását, átalakítását élő, (lassan érzékelhető „tömbbé" alakuló) épületegyüttes magva pedig 1857-től ad helyet a miskolci színészetnek. Remélhetően a rekonstrukció befejezése után nemcsak a színészet, hanem a mindenkori hajlék építészettörténetét is bemutató tárlat fogadja majd a színházlátogatókat.

A színházépítés gondolata Borsod vármegye közgyűlésén 1815-ben emelkedett határozattá. Ekkor döntöttek úgy, hogy a város a Pestet elhagyni kényszerülő Magyar Színjátszó „Teatralis" Társaságnak állandó otthont emel. Mindezt pedig azért, hogy a magyar nemzetet „a más Európai pallérozott Nemzetségek sorába" igyekezzen emelni. A színészetnek nagy pártfogója, támogatója volt a legnagyobb magyar, gróf Széchenyi István is. A történelem sajátos játéka, hogy 160 éve, 1827-ben ő alapította a Miskolci Nemzeti Kaszinót, majd annak tiszteleti elnöke volt. A kaszinó Miskolcon, a „negyvennyolc előtti évek kultúréletének központja" lett, s falai között olvasták Kossuth országgyűlési naplóit is.

Közös munkálkodásuk eredményeként — a fölsorolhatatlan értékek között — emelték azt az obeliszket, amely a legnagyobb magyar színésznő, Déryné Széppataky Róza sírja fölött napjainkban is látható. (Déryné születésének ez év decemberében lesz 200 éve.)

JÓKAI DÍSZPOLGÁR LETT

A Kaszinót alapító Széchenyi írta 1827-ben: „ámbár nagyon szomorú az, hogy olly nagy Hazánkba csak Miskolcon áll egy olly intézet, a melly a nagy célnak megfelelend ... mégis örült a szívem, hogy valahol már a kezdet megvagyon". Ez volt tehát Miskolc, ahol Éder György igazgatása alatt a társulat Kisfaludy Károly: A tatárok Magyarországon című darabjával nyitotta meg az első állandó kőszínházat.

Az épület végleges színpada és berendezése szintén Széchenyi támogatásával készült, s így 1828-ban is lehetett újabb avatás. Ekkor A sevillai borbélyt mutatták be. Az előadás kellékeit, díszleteit az a Wesselényi Miklós kölcsönözte, akinek pártfogása alatt először 1800-ban játszott a városban az Erdélyi Színjátszó Társaság. (Ez pedig az egykori Koronaszálló udvarán felállított nyári színkörben volt, amit joggal nevezhetünk a miskolci színészkedés bölcsőjének.)

A színészet hőskorának számos kiemelkedő, maradandót alkotó egyénisége ismeretes. Miskolcon született 1817-ben Benke József színész és író leánya, aki Laborfalvi Róza, később Jókai Mórné néven lett a Nemzeti Színház kiválósága. Benke József földszintes háza, amelyben iskola és tanítólakás volt, a mai Hősök terén állt. Itt született Benke Judit, aki nevét később Laborfalvira változtatta. Először 1843-ban, az első színház leégése előtt lépett színpadra. Utolsó miskolci vendégszereplésére, búcsúfellépésére pedig 1883-ban került sor. Ekkor elkísérte őt férje, Jókai Mór is, akit a város a következő évben, félévszázados írói jubileumán Miskolc díszpolgárává választott.

GÉPÉSZ ÉS DÍSZLETFESTŐ

„A színészet történetében a sebes fejlődés tekintetéből példátlan tünemény" volt Miskolc szülötte, Szerdahelyi Kálmán. 1829-ben látta meg a napvilágot, s Dérynével egy évben, 1872-ben halt meg Nagybányán. Pesten temették el. De említhetnénk Egressy Gábort, aki borsodi születésű volt, s Miskolcon csatlakozott a színi társulathoz, vagy Telepy Györgyöt, akinek jövőre ünnepelhetjük születése 200. évfordulóját. Telepy színész, festő, díszletes, s feltaláló is volt egyben. A festészetet Barabás Miklóstól tanulta, s — egyebek között — ő készítette el az 1843-ban leégett színház helyett épült új színház gépészeti és világító berendezéseit, a színpadot, és a megnyitó előadás díszfüggönyét, amelyen megjelent a Bükkhegység, a Szinva-patak, s természetesen a diósgyőri várrom.

Mindez pedig 1357. szeptember 3-án volt, amikor jelenlegi helyén megnyílt Miskolc második kőszínháza. A dinasztiaalapító Latabár Endre (1811—1873) és színtársulata új fejezetet nyitott a város színháztörténetében.

Dobrossy István

Bálásruha-vásár

A Szocialista Párt értesíti a Tisztelt Lakosságot, hogy *augusztus 24-én, 10—17 óráig, a Corvin u. 9. sz. alatti politikai centrumában bálásruhavásárt tart. Ára: 20 Ft-tól 100 Ft-os egységáron.*

„A következő választásokon is indulok"

Kupa Mihály szerencsét hoz Szerencsnek

Minden gond ellenére remekül érzi magát

Államalapító királyunkra emlékeztek Szerencsen is Szent Istvánkor. A Rákóczi-vár udvaros palotaszárnyában összegyűlt szép számú közönség előtt dr. Kupa Mihály, a választókerület országgyűlési képviselője mondott beszédet. Nem sokkal utána interjút adott lapunk tudósítójának.

— Képviselő úrral az utóbbi hónapokban egyre gyakrabban találkozhatnak az emberek választókerületében. Nincs olyan jelentősebb esemény, amelyen ne lenne jelen. Hogyan látja Ön Szerencs városának, a környező településeknek a helyzetét?

— Az utóbbi időben tényleg nagyon sok emberrel találkoztam. Vállalkozókkal, parasztokkal, értelmiségiekkel, de még munkásokkal is, akiket újabban el szoktak felejteni, mint hogyha nem lennének munkások Magyarországon. A tapasztalatokat összegezve azt mondanám, hogy a három évvel ezelőtti állapothoz képest a helyzet egyrészt derűsebb, mert nagyon sok minden elindult. Nő a vállalkozások száma, sok minden épült. Másrészt borúsabb, hiszen sok a munkanélküli, nagyok a szociális gondok. Mégis azt gondolom, hogy ez a választókerület két-három éven belül le tudja küzdeni az elmaradottságát. Ehhez persze kell az M3-as autópálya, kell a telefonrendszer fejlesztése, kell a gázprogram. Az itteni emberek — és ezt tisztelem és csodálom a legjobban — hallatlan keménységgel, ambícióval álltak át egy másfajta életvitelre, amelyben meg kell kell találnia mindenkinek önmaga helyét. Csak csodálattal tudok adózni választókörzetemnek. Ezt nagyon őszintén mondom. Azért is vagyok itt ennyit, mert remekül érzem itt magam.

— Képviselői fogadónapjain nagyon sokan megkeresik Önt a választópolgárok és az önkormányzatok vezetői közül. Miben kérik leggyakrabban a segítségét? Melyek az itt élő polgárok legtöbbször előforduló gondjai?

— Az állampolgárok egyik alapproblémája, amivel megkeresnek, a kárpótlási törvények — fogalmazzunk így — igazságtalansága. Ha valaki túlélte a nehézségeket, az kárpótlást kap. Ha valaki meghalt, megölték, elhurcolták, akkor a gyerekei jönnek és elmondják, hogy ők sokkal nehezebb körülmények között éltek, nehéz volt apa, anya nélkül felnevelni a gyerekeket, eltartani a családot, és mennyire igazságtalan az, hogy ők semmit sem kapnak. És ez tényleg hallatlanul kemény, morális kérdés. A második típusú probléma, amellyel meg szoktak keresni: a kárpótlás, a privatizáció lassúsága és fonákságai. A harmadik körbe tartoznak a legborzalmasabb kérdések, amikor egy családban mindenki munkanélkülivé vált, gyerekek vannak, nehéz körülmények között élnek. Erre igazán megoldást sem a kormány, sem az önkormányzat nem tud nyújtani. Természetesen sokan fordulnak hozzám, hogy vállalkozást szeretnének indítani, segítséget, tanácsot kérnek. Gyakran találkozom az önkormányzatok képviselőivel, polgármestereivel is. Azt hiszem, hogy jól lobbyzó, többségében tehetséges polgármesterek vannak választókörzetemben, akik két dologgal keresnek meg. Az egyik, hogy beadtak egy pályázatot, támogassam, segítsem, a másik, hogy fel kell avatni egy utat, egy iskolát, egy vízvezetéket. Én azt hiszem, hogy itt a nagy nehézségek ellenére is eléggé pozitív fejlődés tapasztalható.

— Mikor megválasztották képviselőnek, Új Távlatok néven alapítványt hozott létre. Visszatekintve nem hosszú honatyai múltjára, hogyan értékeli, elérte-e az Ön által akkor felvázolt célokat?

— Az Új Távlatok Alapítványnál amennyi pénz rendelkezésre állt, azt viszonylag nagyon hasznos célokra fordította. Az egyik vonulat, amelyet segítünk, a szociális problémák, iskolakezdésnél, nagycsaládosoknál, ösztöndíj, továbbtanulás. Itt azt hiszem, nem rossz az eredmény. A másik vonulat: a vállalkozásoknak bizonyos anyagi háttér biztosítása, de nagyon szerény eszközökkel. A harmadik, amelyet itt ki szeretnék emelni, hogy különböző kulturális események megvalósulásához járulhattunk hozzá. Azokat a szerény pénzeszközöket, — amelyek rendelkezésünkre álltak —, azt hiszem, nagyon jól használtuk fel. Most úgy látom; egyrészt a vállalkozók is felismerték, hogy az alapítvány nagyon jó célokat szolgál, ezért egyre többen csatlakoznak hozzá, másrészt pedig már nem vagyok miniszter, így könnyebben tudok pénzt szerezni, s fokozhatjuk az aktivitást a választókörzetben.

— Megkezdődtek az előkészületek az 1994. évi választásokra. Milyen tervei vannak? Indul-e országgyűlési képviselőnek?

— Én az elmúlt időben nagyon sok jót kaptam a választókörzetemtől, rengeteg élménnyel gazdagodtam, amely felejthetetlen számomra. Ebbe beletartozik a mai ünnepség is. Az emberek megismernek, köszönnek az utcán megkérdeznek, megszorítják a kezemet. Mindezek arról győztek meg, hogy induljak a következő évi választásokon.

Sárkány László

Felelőtlenül kezelik a veszélyes hulladékokat

Szennyvízpatak és akkusav-tó

Egyre többet hallunk manapság szándékos környezetszennyezésekről, s az ország számos pontján pattannak ki egyre-másra olyan esetek, melyek során a veszélyes hulladékok nem kijelölt helyen való elhelyezésével közvetlenül veszélyeztetik a közelben lakók egészségét, jóvátehetetlen károkat okozva a települések környezetében.

— Milyen retorziókkal tud gátat szabni a Környezetvédelmi Felügyelőség az ilyen esetek terjedésének? Milyen eljárásokat indítanak az elkövetők ellen? — kérdeztük *Sallai Ferencet*, a Környezetvédelmi Felügyelőség vízminőségvédelmi és hulladékfelügyeleti osztályának tanácsosát.

— A különböző környezetszennyezésekért az érvényes rendeletek, jogszabályok alapján szabhatóak ki a bírságok. Minden egyes szabálysértésnek megvannak a maga határértékei, melyek túllépése esetén az adott mérce szerint büntetünk. Vízszennyezés esetén szennyvízbírságot, levegőszennyezéskor levegőszennyezési bírságot, a megengedett zajhatáron való túllépéskor zajbírságot szabunk ki. Az olyan mérvű szabálysértések, amelyek büntetési tétele már túllép az egyszerű bírságoláson, környezetszennyezési bűncselekménynek számítanak, s ilyenekre az országban már sajnos jó néhány példa volt. Mi a saját területünkön igyekszünk ezeket felderíteni.

— Milyen térségek tartoznak önökhöz?

— Borsod-Abaúj-Zemplén megye és Heves megye nagy része. Egészen pontosan a Zagyva—Tarna vízválasztón húzódik a felügyelőség működési határa. A közelmúltban például a Heves megyei Bükkszéken raktak le akkumulátorhulladékot a szeméttelepen. Ez az eset már bűncselekménynek minősült, csakúgy, mint az, ha valaki veszélyes hulladékot ás vagy helyez el illegálisan. Ez olyan személyekre is vonatkozik, akik ennek gyűjtésére fel vannak ugyan jogosítva, de tevékenységükre nem az arra kijelölt helyet veszik igénybe. A bírságoláson kívül mi szabálysértési eljárást is kezdeményezünk.

— S mi a helyzet akkor, ha valaki egy patakba engedi a szippantókocsi tartalmát, esetleg akkumulátorokat rak a vízbe? Ez már közvetlenül is egészségkárosító hatású, ha a patak esetleg víznyerőhelyül szolgál egy településnek.

— Egyéni mérlegelés alá esnek az esetek. Hiszen egészen más a megítélése annak, ha valaki a bükki karszton egy víznyerő környezetében, vagy esetleg a Sajó völgyében egy gödörbe helyezi el a veszélyes anyagot. A súlyosabb esetekben, főleg, ha a tettes is ismeretlen, a vizsgálatokban a rendőrséget, mint nyomozóhatóságot is bevonjuk. Ha a mi tudomásunkra jut, akkor mi értesítjük őket, de a bükkszéki esetnél például a helyi polgármesteri hivatal kezdeményezte az eljárást, mert ők fedezték fel az esetet. Ilyenkor mi elindítjuk a környezetszennyezés feltárásának vizsgálatát, hogy mit és hogyan veszélyeztet. Valamint, hogy hogyan lehetne megakadályozni a további károk létrejöttét. Ugyanekkor a mi munkánkkal egy időben a rendőrség kezd nyomozást a tettes felderítésére, s példás büntetéssel vesszük el a kedvét azoknak, akik haszonszerzésből vagy felelőtlenségből veszélyeztetik mások egészségét.

B. G.

DÉLI HÍRLAP 15

1993 aug. 24

Az Edda Művek melléküzemága?

Pataky-zaci Miskolcon

Felröppent a hír, hogy Pataky Attila, az Edda együttes frontembere zálogházat nyit Miskolcon. Telefonon érdeklődtünk tőle: igaz-e a mendemonda?

— Igen, valóban az egyik tulajdonosa vagyok az L & A Zálogház Társaságnak, amelynek első üzletét augusztus 30-án, hétfőn nyitjuk meg a Szemere utcai OTP mögötti közben (Mártírok út 1., a villanyrendőrtől mintegy 100 méterre). A cég ékszerre és autóra nyújt majd zálogkölcsönt. Ezen kívül ékszerfelvásárlás és -értékesítés is lesz.

— Úgy gondolja, ha Sylvester Stallone kaszinót nyithat Budapesten, akkor Pataky Attila is zálogházat üzemeltethet szülővárosában?

— Megtisztelő és hízelgő a hasonlat, de ehhez még „badiznom" kellene egy kicsit. Úgy gondolom, hogy a zálogkölcsön korrekt, tisztességes üzlet. Az embereknek, akiknek ezért vagy azért gyorsan pénzre van szükségük, nem kell kínosan kölcsönt kérniük bizonytalan uzsorakamatra, mivel itt az amúgy is elfekvő értéktárgyaikért perceken belül pénzt kapnak.

★ *Pataky Attila itt még mint rocksztár dedikál (Szabán Gabriella felvétele)*

— Mennyibe kerül mindez az ügyfeleknek?

— Természetesen lesz a mindenkori hiteikamat, ami jelenleg egy hónapra mindössze 2,66 százalék, és persze némi kezelési költség.

— Hogy jut eszébe egyáltalán, hogy zálogházat alapítson?

— Már a rómaiak idejében is létezett zálogtevékenység, ha úgy tetszik, ez egy ősi üzletág. Az idejében kapott pénz nagyon sok embernek mentette már meg az életét is. A zálogkölcsön egyfajta gyors segítség mind a szegény embernek, mind a gazdagnak, vagy éppen az alkotni akaró vállalkozónak. Így még egy lehetőséggel több lesz, amire támaszkodhat.

— Csak nem azt akarja ezzel mondani, hogy kizárólag a segíteni akarás szolgált indítékul?

— Ne forgassa ki a szavaimat! Egy embernek, akinek azonnal kell a pénz, és azt azonnal meg is kapja, igenis segítség. A mi hasznunk szabályozottan és tisztességesen szerény, és persze adózott is.

— Ön szerint ez sikeres vállalkozás lesz?

— Mindig hiszek abban, amit csinálok, és itt van még egy alapigazság: „Amióta a főníciaiak kitalálták a pénzt, azóta a meggyőzés leghatásosabb eszköze."

H. Sz.

Taylort verték a férjei

Sztárok, apróban

Az amerikai filmipar mesterembereit elsősorban a játszott szerep, a mások által meghatározott cselekményekből ismeri a világ. Ezt a portrét erős fényű reflektorok világítják meg; az emberi, az általános többnyire árnyékban marad. Ki-ki maga gondoskodik egyénisége szerint arról, hogy mivel lesz teljesebb ez a kép.

Elizabeth Taylor például, amint megtudta, hogy hét férje közül egy újból házasodni készül, azonnal nyilvánosságra hozta a tavaszra tervezett önéletrajzának azt a részét, amelyben elmondja, hogy *Nick Hilton, Nike Todd* és *Richard Burton* rendszeresen és drasztikusan verte. És *Eddie Fischer* sem kímélte. Hátha elolvassa az új asszony, aki „megmentette Eddie Fischert azzal, hogy feleségül megy hozzá..."

Michael Jackson nemcsak rockénekesként, hanem az utcagyerekek jótevőjeként is fellép Rió de Janeiróban, októberre tervezett koncertjén. Az egyik műsorra ugyanis saját zsebből vett 1200 jegyet, melyet a gyerekek között akar szétosztani.

A nagylelkűség sajátos példáját szolgáltatta *Sylvester Stallone* is. Olyan sikerrel debütált előtte New York egyik étterme, hogy aranytollat ajándékozott a főpincérnek. *Arnold Schwarzenegger* viszont beérte egy közönséges ceruzával is, de ezt sem ajándékozta el, csupán autogramot adott vele az őt fuvarozó taxisnak, ráadásként a néhány centes borravalóhoz.

Még Michelangelo is koppintott

Műgyűjtők, vigyázzatok

Híres hamisítások

Bécsben újabb képhamisítási botrány tört ki. Ezúttal a sokoldalú német képzőművész, Joseph Beuys művei körül. Az 1986-ban elhunyt alkotó nevén száznál több kétes eredetű mű van forgalomban. Ezek nemcsak az eredeti munkák fényét homályosítják el, hanem válságos anyagi helyzetbe hozzák Beuys feleségét és örökösét.

Ma a Beuys-ügy kárvalottjai legfeljebb azzal vigasztalódhatnak, hogy a modern művészet tele van hasonló esetekkel. Salvador Dalí egykor magabiztosan nyilatkozott: „Ha középszerű művész lennék, senki sem hamisítana". Rézkarcainak lemezét zömében hivatásos vésnökökkel készíttette el, majd kissé retusálta őket. Utolsó éveiben eladta azt a jogot, hogy képeit litográfiaiként hozzák sokszorosítva forgalomba. A reprodukciókat aláírásával látta el. Hatalmas mennyiségű Dalí-mű kering így különböző országokban, s hitelességüket az is kérdésessé teszi, hogy a művész előre aláírta a nyomtatásra kiszemelt papíríveket. Lutz Löpsinger müncheni szakértő hosszú kutatómunkával arra a következtetésre jutott, hogy a jelenlegi műkereskedelemben fellelhető Dalí-művek kilencven százaléka hamisítvány!

● HA VAN EGY JÓ LABORATÓRIUM...

Nem sokkal jobb a helyzet a másik legendás hírű spanyolföldi művésszel: Joan Mirótól hetven százalékban nem az ő keze alól kikerült munkák vannak forgalomban...

A műkincspiacon elképesztő Renoir-utánzatok tűnnek fel. Egy év alatt négy apróhirdetésben kínáltak állítólagos Raffael-képet. Egy „Mondrian-vászon" pedig azzal keltett gyanút, hogy potom tizenkétezer márkáért kínálják.

A malibui (Los Angeles) Getty Múzeum kilencmillió dollárért vásárolt meg egy „antik" szobrot, amelynek valódiságáért egy geológus kezeskedett: ilyen krétafehér réteggel csak évszázadok alatt a természet vegykonyhája von be egy kőidomot. Most a Kurosz (Ifjú) című szobor egy ugyanilyen márványból készült torzóval együtt egy olyan kiállításon látható, amely arra döbbent rá, hogy a nevezetes bevonat bizony laboratóriumi úton is előállítható.

● REMBRANDT-ZÜRÖK

Sokáig ha Rembrandt-művekről volt szó, szakemberek és műkedvelők egyaránt elhitték, hogy eredetivel van dolguk. A New York-i vámosok élen jártak ebben, mert 1908-tól 1951-ig 9428 Rembrandt-alkotást engedtek be az országba. Egy negyedszáz fős amszterdami szakértői-bizottságnak kellett a hamisítványokat és másolatokat elkülöníteni az eredetiektől. Az ötkötetes Rembrandt-katalógus, amelyből három kötet jelent meg eddig, még mindig nem teremt eléggé tiszta helyzetet.

További kutatásokra — technikai vizsgálatokra — van szükség, hogy megállapítsák például a Münchenben őrzött Izsák feláldozása című kép eredetiségét. Igaz-e, amit egy beírás hirdet: „Rembrandt által megváltoztatva és átfestve"?

Áttekinthetetlen a sokszor rendkívül tehetséges és éppen emiatt nehezen leleplezhető hamisítványok, másolatok és egyéb megbízhatatlan „műalkotások" tömege. De nincsen új a nap alatt. A fiatal Michelangelo életrajzírója, Giorgio Vasari szerint úgy színezte, „ködösítette", piszkolta be a rendelkezésére bocsátott mesterrajzokat, hogy másolataik antik munkáknak tessenek. Egy anekdota szerint Michelangelo egyik szobrát azért ásták el, hogy később, mint antik leletet előnyösebben lehessen eladni. Albrecht Dürer nehéz és hiábavaló harcot vívott azért, hogy fametszeteinek kalóznyomását megakadályozza. Mégis 1600 körül e feketén készült másolatok már csaknem annyit értek, mint az eredetiek.

A fennállásának 200. évfordulóját ünneplő párizsi Louvre-ban mostanában rendeztek külön kiállítást alkotói utánzásokból és „mások ihlette" képekből, rajzokból. A koppantók közül százegyet hivatalosan is bejegyeztek az utóbbi esztendőkben.

A víz nem csak a tűznek árt

Miért égett le a windsori kastély?

Az oltár függönyét egy reflektorégő gyújtotta meg

Minél nagyobb értékű és minél különlegesebb egy történelmi épület, annál nehezebb megvédeni a tűztől — röviden ezt a tanulságot vonták le a tűzoltók — persze nem először — a windsori kastély tűzkatasztrófájából. A királyi palota leégése a brit tűzoltók utólagos elemzése szerint egy tragédiasornak volt a láncszeme, mely a hiányos tűzvédelmi megoldásokra vezethető vissza.

A Tűzvédelem című folyóirat legfrissebb száma az angol szaksajtót idézi e tárgyban a legutóbbi angliai és dániai tűzesetek tanulságainak összegzése kapcsán. Ezeknek a tűzeseteknek a legfontosabb közös vonása az volt, hogy mindegyikben egy-egy műemlék, vagy történelmi fontosságú, tehát különlegesen megbecsült és védett épület esett a vörös tűznyalábok martalékául. A másik közös vonás: éppen az épületek különleges értéke folytán védelmük nehezebb, mint a lakó- és a gazdasági épületeké.

A korábban alkalmazott módszerek lényege az volt, hogy ezeket az épületeket éjjel-nappal őrizni kell, hogy tűz esetén azonnal intézkedni lehessen. Tűz- és füstérzékelőket csak úgy lehet alkalmazni, hogy azok ne kerüljenek szem elé, ne rontsák az épület esztétikai minőségét. Különleges épületek — különleges körülmények. A Cambridgei King's College kápolnájában például a nagy magasság miatt nem lehetett hagyományos füstérzékelőket használni, ezért infravörös lángérzékelők kerültek a kupolába. Hasonlóképpen tehetetlennek bizonyultak a tűzoltók a történelmi épületek specifikumaival szemben tavaly áprilisban, amikor a koppenhágai Old Fellow Palace koncertterme égett le. A padlástérben lakó két idős házaspárt sikerült kimenteni, de az oltás több órát vett igénybe, s a károk óriásiak.

Mi volt a baj? Egyfelől a koncertterem hatalmas mérete, ahol semmi nem akadályozta a tűz terjedését. Másfelől az, hogy nem tartották be a tűzoltóság ajánlásait: egy 1884. évi átalakításkor megállapították, hogy az épület és a hangversenyterem közötti tűzgátló falak gyengék és alacsonyak.

És mi történt Windsorban? A királynői kápolna mögötti oltár függönyét, mint utóbb megállapították, egy túlhevült reflektorégő gyújtotta meg. Mivel a kápolnát ideiglenesen festmények tárolására is használták, ami aligha felel meg a tűzvédelmi előírásoknak, s mivel a védelmi rendszerek — az úgynevezett sprinklerrendszer és a megfelelő térelhatárolás szintén hiányoztak, a katasztrófát nem lehetett megakadályozni.

A kastélyban nem volt sprinkler, azaz olyan tűzoltóberendezés, mely automatikusan vízzel árasztja el a veszélyeztetett területet, mert féltek a vízkártól. A kérdés persze az, hogyan keletkezik nagyobb kár, a tűztől vagy a víztől. A windsori kastély esetében a szomorú válasz utólag megadatott: két méter magas üszkös hulladék, az elégett képek sokasága és az a kár, amely a híres Szt. György terem mennyezetének beomlásával keletkezett. Az ellenkérdés: mekkora kárt okozott volna vajon sprinkler alkalmazása esetén több száz liter oltóvíz?

A történelmi épületek tűzvédelme a windsori kastély égése után úgy látszik reform előtt áll. A Fire Protection című brit szaklap szerint az újabb tapasztalatok nem igazolják a korábbi rendszert, melyben mindent az épület személyes felügyeletével véltek megoldhatónak. Úgy tűnik, a korszerű tűzvédelmi berendezéseknek be kell költözniük a kastélyokba, templomokba és hangversenytermekbe is, s ennek a felismerésnek a nyomán egyre nagyobb az érdeklődés a sprinkler oltóberendezések, valamint az automatikus tűzérzékelő- és riasztórendszerek iránt.

Csínytevésből bűntény

A gyermekbűnözés gyorsan terjedő kór

A fiatalkorú bűnözők száma az elmúlt években növekedett. A jelenség okait kerestük Orlai Ibolya alezredessel, az Országos Rendőrfőkapitányság bűnmegelőzési osztályának helyettes vezetőjével.

— Igen sok esetben tisztességes családból jött fiatalok válnak bűnözőkké, akiknek szülei feddhetetlen állampolgárok, akik sohasem kerültek összeütközésbe a törvénnyel. A legtöbb esetben egyszerű csínytevésnek kezelt dologgal kezdődik az eseménysor.

— A csínytevés még nem bűntény!

— Ebben a fázisban valóban nem az. De sok minden lehet a kiindulási pont. Például a gyerekek csapatba verődve különféle koncertekre járnak, egyszercsak a közös program rövidebb-hosszabb csavargással végződik. A késői hazatérést a szülők csínytevésnek tartják. Sokszor még akkor is, amikor egy-két napig is eltart ez a „késés".

— A szülők nem hiszik, hogy gyerekük rossz úton jár?

— Nem akarják elhinni! A gyerekek pedig egyre veszélyesebb heccekben lelik örömüket. Itt-ott elemelnek valamit, de az is előfordul, hogy „csak úgy" kéregetnek az utcán. Az apróbb lopások és a kéregetés további bűnözés alapját képezhetik. Az így szerzett pénz könnyen jön és könnyen megy, egyre több kell belőle. Ekkor a kisebb lopásokat autófeltörés, a kéregetést utcai rablások váltják fel. A szülők pedig minderről csak akkor értesülnek, amikor a rendőrség házkutatási engedéllyel megjelenik lakásukon és mellesleg azt is közli, hogy gyerekük valamelyik rendőrkapitányságon őrizetben van.

— Ez csak fővárosi jelenség, vagy vidéken is találkoznak ilyenfajta bűncselekményekkel?

— Ez elsősorban a városokban tapasztalható. Volt olyan eset, amikor hétről hétre, pénteken éjjel, az egyik fővárosi kerületben 10—12 autót is feltörtek. Mindig péntek éjjel és mindig abban a kerületben! Amikor lebuktak a fiatalok, kiderült, hogy az autókban talált értékeket mindig szombaton délelőtt adták el, hogy legyen miből a hét végén költekezni. Némi szülői odafigyeléssel számos családi tragédiát is meg lehet előzni: a drog veszélye ma már mindenütt fenyeget! Amikor a szülők dolgoznak, s a fiatalok csoportosan egyik-másik lakásban találkoznak, ne hagyjuk szabadon sem a gyógyszereket, sem az italos üvegeket. Ha netán azt tapasztalják, hogy az iskolából, baráti körből, vagy más szórakozóhelyről hazatérő gyerekük különösen viselkedik, forduljanak orvoshoz, amíg nem késő! A szülők figyelmére manapság sokkal nagyobb szükség van, mint valaha volt!

Telepi György festő

Magyar M üvészet 1925.497-523.o.
Berzeviczy A.:Az ötvenes évek képző-
művészete.

Telepi György, szinházi festő

Művészet, II., 1903. 346-47.

A Honmüvész képmellékletei.

Telepy György, festő

Honderü, 1845. II.237.
Heti szemle

MDK

Telepi György

Gazdagodott a Szinháztörténeti Muzeum, a Nemzeti Szinház fenti rendezője 1839.-ben festett szinpadi jelenetet, ez most került a muzeum birtokába.

Esti Hirlap 304 sz. 1959. dec. 29. 2 old.

Telepy György

Színpadi jelenethez, Gaál József „Szatoplek" c. drámájából.

Magyar színészportrék 2. Cenner Mihály: Festmények, rajzok, dombormüvek a XIX. századból. Budapest, 1966. katalogus, 41 l.

Telepy György (Kisléta, 1797. ?? -- Tard, 1885. aug. 12.): színész, szinházi festő és iró, a Nemzeti Szinház első éveinek ezermestere, § Károly festő apja. Szatmáron Megyeri társulatánál kezdte pályafutását, de betegsége miatt csak rövid ideig játszott. 1820-ban mint festő szegődött ismét Megyeri társulatához. 1921-től Székesfehérváron, Nagyváradon, Debreconben,

KSné

MAGYAR ÉLETRAJZI LEXIKON

Kolozsvárott és Miskolcon szerepelt, 1826-tól a kassai társulatnál játszott. Ezzel jött 1833-ban a budai Várszinházba mint vezértag. 1837-től a Nemzeti Szinház megnyitásától kezdve annak tagja, 1855-ben történt nyugdijazásáig. Két tervet készitett a Nemzeti Szinház épületéhez, melyeket a végleges tervek készitésénél felhasználtak. Mikor Schütz Ferdinánd münchéni udvari gépész gépei a Nemzeti Szinházban felmondták a szolgálatot, ő készitett használhatókat. Mint szinész Megyeri természetes játékmodorának követője volt. Szerepei az alsóbb komikum területéről valók. Legnagyobb sikere Hugli Borbély Szigligeti Két pisztoly c. szinmüvében. Irt eredeti darabokat és sok átdolgozást készitett a müsor számára. Ezek közül a legnevezetesebb Nestroy Lumpáci vagabundusának forditása (1834). -- M. Hivatlan képiró (szinmü, Buda, 1833); Borszem Jankó (szinmü, Buda, 1835). -- Irod. Pukánszkyné Kádár Holán: A Nemzeti Szinház százéves története (I--II. Bp., 1938--1940).

Telepy György szinházi festő és iró

Magyar Életrajzi Lexikon

Telepy György

1839-ben festette meg Gadl József „Szvatopluk" c. drámájának színpadi képét.-

Magyar színészportrék 2. Cennet Mihály: Festmények, rajzok, dombormű-vek a XIX. század. Budapest, 1966. Katalógus, 13 l.

Telepy György

Színpadi jelenet, fekete-fehér reprodukció, egész táblán.

Magyar színészportrék 2. Cenner Mihály: Festmények, szobrok, dombormüvek a XIX. század. Budapest, 1966. Katalógus, 67 l. 10 sz.

Telepy György

Festő.
Színészek portréit festette a debreceni
színház színpadnyílása fölé.

14. DK

Telepy György
festő-szinész

Az Sparmüvészeti Múzeum egyik képőráját tájképe díszíti 1842-es dátummal.

Héjjné Détáre Angela: Új szerzemények az Sparmüvészeti Múzeumi Művészet, 1968. január - 32 lap.

Telepi György

festette a muskolci szinház díszleteit, a nagy előfüggönyt is, melynek hátterében a diósgyőri völgy és várrom látszott. Ugyancsak az ő ixaigztása mellett készült a szinpad és gépezete 1857 ben.

Halm Leszik

289. l.

Telepy György

festő és rajzoló
az 1830-as években a kolozsvári
dalszintársulattal Kassán
működik.

Korponay

I. 139. l.

A hely neve	A tárgy megnevezése	
Almakerék, Nagy-Kükülló" vm.	Evang. templom felső" alap-rajza.	

Telepy György

U. 2297/6

Szül Kisletán (Szabolcs vm) 1799-ben 1820-ban került a szinészethez mint festő. Tagja volt a nagyváradi, debreceni, kolozsvári, miskolci szintársulatokmár. 1828-ban Kassán volt, onnan Budára került. Nélkülöz-hetetlen ezer mester volt a szintár körül

Váradi Antal. A régi énekesek. Az Ujság 1923. márc 11.

Lázd. Bayer: A magyar szinészet tört.

müv.

i. 24

1 Köt. 8°

Becker

Ferdinand

Rom's altchristliche Coemeterien.

Ein Beitrag zur Kenntniss des christlichen Alterthums mit besonderer Berücksichtigung der Forschungen de Rossi's.

Mit vielen Holzschnitten und einer Photolithographie.

1.-120. ll., 1 Lépes tábla

Telepy György rajzoló, szinész M.D.K

Az Árpádia c. zsebkönyvben a sokszorosított kis rajzokat készítette.

Gerszi, A magy. könyv, 1960 20

MDK

Telepi György

Szeged vára, rézm. Telepi György után Majer István

Művészet II., 1903, 346-47. A Hornüvész képmell.

Telepy György

l. Mark Baronólet

30. l 135. l. 136. l.

212. l.

efühl für malerische Wirkungen und ein
Die robusteren Proportionen, die gelöste-
ten dient einem plastisch-körperlichen
drei dimensionalen Geschlossenheit, die
tigerer französischer und deutscher Plas-
hängig von Vorbildern aus diesen Kreise
Bewegungsmotive. Über Gesichtern, Gesten
keineswegs ausdruckslose Gelassenheit.
ndfalten. Sie sind gleichweit entfernt
chen Vorstufen, wie von der brüchigen
besitzt die Faltengebung etwas weiches,
klar bestimmt, bringt die Natur, ja fasst
atomische Bildung der umhüllten Körper-
nnweite der Gegensätze schrumpft bei nähe-
las herab. Das unmittelbare Nebeneinander
urch die bestimmte Geschichtslage be-

Telepi György
[illegible]

l.

Bierbeptört

232. l.

Makó egykori vára

Rupp: Mo. helyt. t. III.

Telepy György M.P.K.

1821-től a nagyváradi, debreceni, kolozsvári, miskolci társulatnál működött.

Színjátékokat ir, jelemezt tervez, diszleteket fest.

Szabad idejébe tájképeket fest /sziklás erdős tájak/ Diósgyőr környéke.

Szeged vára.

Telepy Antalin: Telepy Károly ifjukora. Napplótöredékei 1848-49-ből 133.1.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1963

Telepy György grafikus

Századok 1874.84-1o2 o.

Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

/Mayer István/

Weisz Adolf festő, XIX. sz. második fele

Pesti Hirlap. 1886. nov. 12. 4-5.

Prém József: A jubiláris tárlat

KIÁLLÍTÁSOK

Üzbegisztán iparművészete

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójára rendezett kiállítás-sorozat keretében nyílt meg a közelmúltban az Iparművészeti Múzeumban az Üzbegisztán iparművészetét bemutató kiállítás. A sorozat különböző típusú és jellegű kiállításokból áll és az egyes szovjet köztársaságok művészetét demonstrálja. Az északi köztársaságok mellett eddig nagyobb részt a déli területek művészeti anyagait mutatták be Budapesten a múzeumban. Üzbegisztán ugyancsak a Szovjetunió déli részén terül el, így művészete a már eddig látott azerbajdzsán és grúz művészet hagyományaihoz kapcsolódik. Mindenekelőtt e területekkel közös művészetének expresszív jellege, gazdag színskálája, égő színvilága. — Míg azonban Grúzia és Azerbajdzsán művészetében az európai hatás volt intenzívebb, Üzbegisztán iparművészetét közelkeleti — elsősorban perzsa és kasmír — hatások alakították. Ezek mellett nem, vagy csak alig jut szóhoz a Görögország felől közvetve, az ország középpontja felől pedig közvetlenül érkező poszt-bizánci hatás.

Az európai országok iparművészete nagy lendületet vett a múlt század utolsó évtizedeitől napjainkig eltelt több, mint fél évszázad alatt. A múlt század második felében Európa-szerte érvényre jutó historizmus, majd az eklektika s a szecesszió hagyományai a modern stílus törekvések ellenére is biztosítják a népművészet továbbélését.

Üzbegisztán iparművészete tulajdonképpen egykori népművészetének egyenes folytatása a korszerű technika és technológia alapján. Itt nem volt szükség a népművészet újra felfedezésére, mint a legtöbb európai ország iparművészetében, mert a népművészet és az iparművészet nem vált ketté olyan értelemben, mint az európai iparművészetben. Ezért az üzbég iparművészetet csak úgy érthetjük meg, ha népművészete egyes ágainak fejlődéséről, történeti alakulásáról áttekintésre teszünk szert. A kiállítás ehhez segíti hozzá a nézőt.

Az agyagművesség kétségtelenül Üzbegisztán egyik legősibb művészeti ága. Kezdetben a máz nélküli terrakotta, majd az egyszínű, végül pedig a díszített mázas kerámia virágzott. Évszázadok alatt számtalan fazekasiskola alakult ki Üzbegisztánban, mint pl. a ristani, a gizsduvani, a sahriszjabzi, a szamarkandi és a taskenti. Az egyes iskolák nemcsak művészi orientációban, illetve díszítésben, hanem a termékek jellege szerint is különböznek egymástól. Az egyikben lapos tálakat, kerek ivóedényeket, vagy magas agyagkorsókat készítettek, a másikban vázákat, tejesköcsögöket, gabonatartó edényeket, vagy vizeskorsókat. A különbségeket a helyi adottságok, igények és a természeti különbségek diktálták. Ennek megfelelően alakult a tárgyak technikája és díszítése is. A kiállításon nemcsak Ristan világoskék-fehér, Gidzsuvan olajzöld, Taskent tarkaszínű, Szamarkand szigorú színskálájú és terrakottára égetettt edényeit láthatjuk, hanem Sahriszjabz sárgás-piros, tüzes mázú készítményeit is.

Edényeik formája és díszítése a funkcionális kötöttségek és a technikai adottságok mellett Közel-kelet törökös-perzsás hatásairól tanúskodik. Emellett a Grúzia felől érvényesülő bizánci hatások is alakították Üzbegisztán népies kerámiaművészetét. Hudajnazarov ólommázas kerámiáiban például a későbizánciás hatások keverednek perzsa és kasmír reminiszcenciákkal. Turszankulov munkáiban törökös-perzsás hatások érződnek ugyanúgy, mint Narzuldajov, Szattarov majolikáin. Az ősi fazekastechnika nemcsak az edények korongolt formáiból, hanem a technikából és a díszítésből is érezhető, még akkor is, ha kőedényben, vagy porcelánban fejezi ki alkotója mondanivalóját. Elég ha Rakova máz alatti kóbalt festésű porcelánjaira, és kőedénytáljára gondolunk.

A kerámia mellett — mint minden keleti népnél, így Üzbegisztánban is — fontos szerepet játszik az iparművészetben a szőnyegkészítés. A szőnyeg: kelet bútora — mondják. S ez így van az üzbégeknél is. Az üzbég szőnyegszövés a múlt primitív háziiparából fejlődött művészetté. Üzbegisztánban számos szőnyegszövő központ működik ma is, például Horezmben, Andizsanban és Szurhan-daraban. Az egyes szőnyegek díszítőelemeikben és szövéstechnológiailag is különböznek egymástól. Nemcsak a fonalak sűrűsége, a bolyhok hossza, a fonal átmérője és festési módja, a csomózás módszere tér el vidékenként, hanem a nyírási eljárás is. A kiállítás legszebb szőnyegeit a torontáltechnikájúak alkotják.

A hímzés hasonló funkciót tölt be az üzbég otthonban, mint a szőnyeg. Ennek tulajdonítható, hogy majdnem akkora szerepet játszik Üzbegisztán iparművészetében, mint a szőnyeg. Hímzésekkel díszítik szobáik falait, az ablakfülkéket, és ezeket használják bútortakarókként, függönyökként, s díszítik velük ruháikat, papucsaikat, tübitejkáikat (kerek tarka sapka), sőt egyes helyeken ingeiket és nadrágjaikat is. Az üzbég kézihímzésben mintegy száz öltésfajta ismeretes. Az utóbbi évtizedekben gépi láncöltésekkel készítik hímzéseiket, melyek színben és díszítőelemekben a régi hímzéseket követik.

A művészi fémdomborítás ugyancsak jellegzetes közel-keleti iparművészeti technika. Az üzbégek is kiválóan értenek az acél megmunkálásához, az arany és ezüst-díszek készítéséhez, a réz és a sárgaréz domborításához, az ötvözetek és a bronz öntéséhez és megmunkálásához. Ugyancsak kiválóak a fafaragásban és a művészi lakkok készítésében. Elég ha Tahtahodzsajev Tahir, Dzsalil Hakimov és mások munkáira gondolunk.

A kiállítás érdekes, változatos képet nyújt az üzbég iparművészet ágairól, műfajairól. A textilművészeti műfajok mellett a kerámia anyaga is figyelemreméltó. Megfigyelhető, hogy az évszázados népi technológiai, technikai eljárások miként alkalmazkodnak az alkotók kezében a mai követelményekhez, igényekhez. Ezt a fejlődést a legmarkánsabban a textil és a kerámia-anyag példázza. Az ősi csomózásos, vagy tűvarrásos technikák mel-

Rakova
Kerámiák
Céramiques
Керамика

Pápai tál. 1838 — Plat de Pápa
Блюдо из города Папа

lett szerepel már a gépi technika is, vagy — mint a kerámiában — az ősi fazekas technika díszítő elemeit már a gyári úton előállított porcelánon is megtalálhatjuk. Ilyen szempontból is érdekes és tanulságos az Iparművészeti Múzeum üzbég kiállítása.

Katona Imre

Új szerzemények az Iparművészeti Múzeumban

Gyűjteménygyarapítási gyakorlatunk — más művészeti múzeumokéhoz hasonlóan — valójában nagyon esetleges: kereteit az anyagi ellátottság, a gyűjteménycsoportok hiányosságai és a kínálat szabják meg. A tárgyszaporulat azonban nemcsak vásárlások eredménye, hanem olykor jelentős mértékű az ajándékozás és a hagyaték, sőt a más intézményektől átadás révén bekerült darabok száma is. Tehát nemcsak a gyűjtemények hézagpótlása és a chef d'oeuvre-ök megszerzése — mint tudatos, legfontosabb szempont — érvényesül, hanem szerencsés esetben — terven felül — segít a véletlen is. Ilyen volt pl. Basch Jenő hagyatéka, mely 40 db különböző korú és típusú órát tartalmaz; az Állami Vásárló Bizottságtól kapott, Tafner Vidor (1881—1966) készítette ékszer kollekció; vagy a Műcsarnok 1965/66-os mai magyar iparművészek kiállításán az ÁVB számunkra vásárolt modern ékszeranyaga is.

Az Iparművészeti Múzeum külön kamarakiállításon mutatta be az ötvös és a kerámiagyűjtemény egy éves gyarapodását.

Az ötvösgyűjtemény műtárgyszaporulata a magas művészi színvonal mellett mennyiségileg is nagy volt. Pótolni igyekeztünk pl.a napjaink ékszereiből mutatkozó gyűjteményhiányt, mely anyagban Barta Éva remekül összehangolt színezésű, zöld-barna zománcos nyaklánca aratta a legnagyobb sikert. De a modern alkotások mellett a korábbi évszázadok női ékességeiből is szerzeményeztünk. Így többek között egy barna hajból font hosszú nyakláncot kereszttel, mely arany kapcsokkal ellátott 19. századi ékszer-érdekesség; s egy történeti nevezetességű régi melltűt. A rubinnal, smaragddal, gyöngyházzal gazdagon díszített aranyozott ezüst tű a régi magyar ékszerek egyik nemes szépségű példánya. A 17. század első feléből származik, s a hozzáfűződő, nagyjából hitelesíthető hagyomány szerint a „drégelyi hős" Szondi György unokájáé, Zsuzsannáé volt. A nagyméretű melltű két behajlítható végével kisebbre alakítható, s ebben a formájában is viselhető. Leírások szerint egykor nyakék tartozott hozzá.

A zománcgyűjtemény számára szintén igen jelentős műtárgyat vásároltunk: egy „Krisztus-sírbatételé"-t ábrázoló limoges-i lemezt. Az eddig csak letétként őrzött festett-zománc kép a 16. századi francia technika magas művészi színvonalát reprezentálja.

Óragyűjteményünk nemcsak hagyaték, hanem vásárlások révén is bővült. Egyik figyelemre méltó tárgyunk az a nagyméretű képóra, melynek képzeletbeli tájképét jelzése szerint „fest. Telepy Gy. nemzeti Színész, 1842", — Telepy Károly neves romantikus festőnk atyja, festő, színész, illusztrátor és színházi díszletfestő alkotta.

Ötvösgyűjteményünk is számos kiváló alkotással gyarapodott, így: May Mihály II. (megh. 1776) 18. század első felében készült aranyozott ezüst talpaspoharával. A kiváló mester a Brassóban évszázadokon át működő népes ötvösdinasztia legjelentősebb tagja volt, kinek munkásságát magas művészi és technikai színvonalú ötvösművek bizonyítják. — Egy „kókuszserleg" pedig — ki tudja milyen hosszú hányattatás után — kissé sérült ezüst foglalattal került múzeumunkba, méltó helyre. Az 1600-as években készült művet a MÉH Vállalat roncstelepéről, a beolvasztás végleges megsemmisülése elől menekítette meg jó sorsa. — Szentpéteri Józseftől (1781—1862) — a 19. századi Pest ötvösművészetének kiemelkedő jelentőségű mesterétől — egy 1826-ban készített tálcát és az 1847-ben alkotott, eredetileg 26 db-ból álló Majthényi-féle piperekészlet remekművű domborításával díszített két kerek dobozát szereztük be.

A számos gyűjteménycsoportból álló ötvös osztály utolsó évi gyarapodását még réz és bronztárgyak, öntöttvas persely, erdélyi óntányérok, s a pravoszláv egyházi gyűjtemény számára a görögkeleti vallás néhány emléke teszik teljessé. Utóbbiak közül egy Athos hegyi nagyon finom puszpángfaragvány: 16. század végén készült artophorion, azaz templomocska alakú ostyatartó szelence tarthat számot a legnagyobb érdeklődésre.

Héjjné Détári Angéla

Néhány gondolat egy iparművészeti bemutatóról

Iparművészeti Kiállítás nyílt meg nemrégiben a Fővárosi Művelődési Ház Fehérvári úti helyiségében. A bemutató a Kiállítási Intézmények és a művelődési ház közös akciója eredményeként jött létre.

Azt már előljáróban leszögezhetjük, hogy gondosan válogatott, jó színvonalú anyagot láthatott az érdeklődő közönség ezen a koraőszi bemutatón. A művek, amelyek most közönség elé kerültek, nemcsak nemes értékűek, de technikai megosztottságuk révén változatosak is. A 28 művész 121 alkotása mai iparművészetünk jeles művelőinek műhelyéből került ki. Egyrészük már ismert, márkás külföldi múzeumokban is reprezentálta újabb iparművészetünket, míg a többi most szerepel először nyilvánosság előtt. Ha nem is egyenlő arányban, de szóhoz jutottak a különféle technikák. A bemutatón képviselve van a kerámia, a textil, az üveg és az ötvösművészet. A műtárgyak funkciójukat tekintve két ágra bomlanak. A kifejezetten díszítő jellegű „csak" esztétikumukkal ható művek (textil és kerámia faliképek, ötvösmunkák) mellett szerepet kaptak használati eszközként is funkcionáló alkotások (függönyök, kerámia és üvegedények, tálak, vázák stb.).

Mint ahogyan a kiállítás keresztmetszete is szemlélteti, a rendező szerveknek a szándéka az volt, hogy változatos példákat mutassanak arra, milyen tárgyak tehetik a lakást kulturáltabbá, milyen eszközök emelhetik az ember otthonának esztétikai színvonalát. A bemutató fő vonalát követve a résztvevő művészek közül Gádor Istvánt kell említenünk elsősorban. Munkásságát nemcsak itthon övezi megbecsülés, termékeny nagyértékű művészetét külföldön is számontartják. Személyében modern kerámiaművességünk nesztorát tiszteli mind a szakmabeliek köre, mind a művészetpártolók széles tábora. Kiapadhatatlan tehetsége újra meg újra életrekelti és gazdag tartalommal telíti az anyagot, megformálva benne egy gyermekien tiszta világ időtlen harmóniáját. Szellemének anyag, forma, szín egyformán engedelmeskedik. Táljai és faliképei szintézisét adják az agyagművességnek. Művei plasztikák és képek, architektonikus építmények egyszerre. S a vonalas szövedékű motívumai a grafikus kifejezés jegyeit is magukon viselik. Mindez sajátosan megfogalmazva, megismételhetetlenül kifejezve.

Gádor mester mellett a fiatalabb kerámikusnemzedék néhány tagjának alkotásai ugyancsak a kiállítás élvonalában biztosítottak helyet maguknak. Kiss Roóz Ilona ízes humorú figurái a mesék hangulatát idézik. Játékosan formált alakjait vidámszínű mázba öltözteti s ez csak fokozza azt a derűt, amely tárgyaiból áramlik. Nemes egyszerűséggel mintázott darabokat láttunk a Garányi házaspártól. Garányi József munkái közül az Ötfigurás körtánc plasztikai értékeivel tűnik ki. Garányiné Staindl Katalin elsősorban az ún. Tomaten és a Magas szürke vázájával emelte a kiállítás értékét.

Érdekes kísérletét figyeltük meg a kerámia és porcelán ötvözetének Lőrinc István munkáiban. A fehérmázas, zöld díszítésű edények (vázák, tálak) jó formaérzékkel mintázottak, technikai hovatartozásuk azonban tisztázatlan még. A Hódmezővásárhelyen alkotó Végvári Gyula kerámiáiban a népi fazekas mívesség legnemesebb értékei, a puritán célszerűség és a mértéktartó díszítés él tovább a művész egyéni formarendjéhez alakítva.

Papp János kisméretű faliképei tematikailag teszik változatossá a kiállítás kerámiaanyagát. A bibliai és mitológiai témáknak kedvez a plasztikus fogalmazás. Ám a jórészt

XV.

DR. KOVÁCS-KÁRÁP ERNŐ GEMMA-GYŰJTEMÉNYE

TELEPY I. *György*, festő és színész, • Kisléta 1794. † Tardona 1885. Díszletfestőként működött (Kassa, Nagyvárad, Pest-Buda) s emellett illusztrációkat is rajzolt. Barabás gyermekifjú korában tőle tanult egy s más technikai fogást. Egy tájképe a Szépművészeti Múzeumban.

Hangay Sándor

TEKKÖNYVE

Telepy György festő

A debreceni minházban a
minpedagógiás felett sinópszpekt-
rékat festett.

A képzőművészetek Debrecenben, 1961.
38 oldal

MDK

Telepy György, festö és szinész

Barabás gyermek-ifju korában töle tanult egy s más technikai fogást.

Egy tájképe a Szépmüvészeti Muzeumban van.

E.G. II.525.1.

MDK

Telepy György, festö és szinész

szül.Kiskta 1794,megh. Tardona 1885. Diszlet-festöként müködött/Kassa, Nagyvárad, Pest-Buda/ s emellett illusztrációkat is rajzolt.

E.G. II.525.1.

MDK

Telepy György

Szeged vára, rajz, Telepy György

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Mayer István/
Századok 1874.184-2o5 l.

Telepy György festő M.N.K.

/1800-1885/

Tájkép. 1852. repr.

Telepy katalin:Telepy Károly ifjukora. Naplótöredéki 1848-49-ből 51.l.

A Nemzeti Galériá Közleményei IV. sz. Bp. 1963.

Magyar

Telepy György M.Ž.K.

Szinész volt, de festőként is számontartják.

Telepy Károly apja.

Családi neve Telepinovich volt, apja Timoteusz, görög keleti parochus. anyja az erdélyi Thurzó család leány Anna.

1800 okt. 7-én született Kislétán.

Telepy Katalin: Telepy Károly ifjukora. Napló töredéke: 1848-49-ből 133.1.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1963

./.

Telepy György M.D.K.

Apja papnak neveltette, Bécsben teológus, de megszakit
va tanulmányit a vármegy szolgálatába szegődik . 1818-b
ban Nyzsbolcs megy alispánja mellett dolgozi, megszök
teti annak lányát és utazik.

Lengyelországban , Németországbn, Bécsben tanulmányozza
a szinházi viszonyokat, s hazatérve Megyeri társulatánál
ál szinész.

Telepy Kátalin:Telepy Károly ifjukora. Napplótöredékei 1848-49-ből 133.1.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1967

Telepy György

lásd okv.

Szendrei:

Miskolc város
tört. V. k.
127. l.

Telepy Károxx György M.N.K.

A Regélő 38 sz. mümelléklete 1836-ban

Déryné Széppataki Róza arcképe.

Telepy Katalin: Telepy Károly ifjukora. Napplótöredékei 1848-49-ből 134.l.

A Magyar Nemzeti Galéria

Telepi György festő

M.D.K.

Apafi Mihály

Barkóczy Ádám

Báthori Zsigmond

Dessewffy János

gr. Forgách Ádámról készített

vajnait litografálta Werfer Károly

Gerni, A magy. Kőrajz. 1960 215-16

Telepi Gyöngy festő M.D.U.

Kemény János
br. Révai László
gr. Veselényi Ferenc
Esztergom
Szabács vár Éjszaki oldal
Zólyom c. ~~[illegible]~~ rajzait litogra
fálta Werfer Károlyi.

Gerszi, A magy. köraj. 1960 216

MDK

Telepy György, 1794-1885

A szent berekben

A kecskepásztor

Almásy-Teleki 7. sukc. 1911. okt.

59 l.

Telepi Győrgy, szinész, festő" M.D.K.

Készitette az akkori Kerepesi- (ma Rákóczi) ut szarkára szánt Nemzeti Szinház első terveit.

Közli:

Bálhory István: A Nemzeti Szinház épitésének és lebontásának története (42 á.)

A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye, Bp. 1914. 48. kot. 403. old. 9-11. á.

M. D. V.

TELEPY György festő

(Frankel Leo u. 28.) volt primási

nyaroló. Olajfestmény (1852.) repr.

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 290. l.

K. D. K.

TELEPY György festő

(1797 – 1885)

díszletfestő

Művészettörténeti Á B C Bp. 1961. 104, 563. l.

TELEPY KÁROLY

Új művészet

1998. aug.

37.o.

```
blk= kue
3000= 40183170
3100= Feledy, József
3140= m
3162= Architekt
2194= Ungarn
3200= Ungarn
3300= 1901/1902
3420= Budapest
309a= ^kuJ.Gerle/A.Kovács/I.Mako
építészete, Bp. 1990
9995= 0022
kenn= hg
redk= Nováky, A^B0gnes
9906= un
9908= H
katg= 4
9900= 20020919
9990= xxx0
revi= created 9 Nov 2000/BRANDT
```


36-IK SZÁM. 1886. BUDAPEST, SZEPTEMBER 5. XXXIII. ÉVFOLYAM

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: egész évre 12 frt, félévre ... 6 «. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre 8 frt, félévre ... 4 «. Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre 6 frt, félévre ... 3 «. Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó

FŐHERCZEGI NYARALÓ TÁTRAFÜREDEN.

Hogy micsoda behatással van a vasut egy természeti szépségekkel megáldott vidék fejlődésére, azt Magyarországon alig illusztrálja valami szembeötlőbben, mint a szepesi fensik és az a lejtő, mely a Magas-Tátra alját szegélyezi. Szépnek alkotta ezt a természet ősidőktől fogva, forrásvizeinek gyógyító hatását már a hajdankorban is ismerték az emberek, akadt is vállalkozó, a ki egy-egy ilyen forrás körül fürdőtelepet épitett: ámde mily kezdetleges volt itt minden, a mit nem a természet, hanem csak az ember keze alkotott!

A mióta hazánk e gyönyörű vidékét a vasut megnyitotta s távolabb lakóknak is megközelithetővé tette: sürün támadtak itt a fürdők, turista-telepek, nyaralók, vendéglők; a régi fürdőhelyek roskatag kis kunyhói helyén stilszerü vadászlakok, nyári paloták csoportosulnak festői képekké, s az a Schmeksnek nevezett kis kárpátalji fürdőcske is, melynek három évtized előtt még magyar neve sem volt s mely néhány kisszerű gerendaházból állott mindössze, ma már büszke svájczi házak, kastélyok csoportja, melyet elragadtatással szemlél az idegen is.

Tátrafüred, miközben megszülé tőszomszédjában Uj-Tátrafüredet, s kissé alantabban Alsó-Tátrafüredet, maga is megszépült, megifjudott s fürdőházai, lakásokul szolgáló épületei s közös mulató helyiségei által is első rangú hazai fürdőink sorába emelkedett.

És még folyvást emelkedik. Igy csak nemrég fejezték be azt a gyönyörű nyaraló-kastélyt, melyet ma olvasóinknak rajzban is bemutatunk: József főherczeg családjának nyaralóját.

Tavaly nyáron, midőn a főherczegi gyermekek egyike kissé gyöngélkedett s hegyi levegőt ajánlottak az orvosok, *Klotild* főherczegasszony nem valamely külföldi, nagy hirbe hozott fürdőt, hanem Tátrafüredet kereste föl családjával s itt a természet elragadó bája, a balzsamos havasi levegő, a táj festői szépségei annyira megnyerték tetszését, hogy elhatározta itt állandó nyári otthont épiteni.

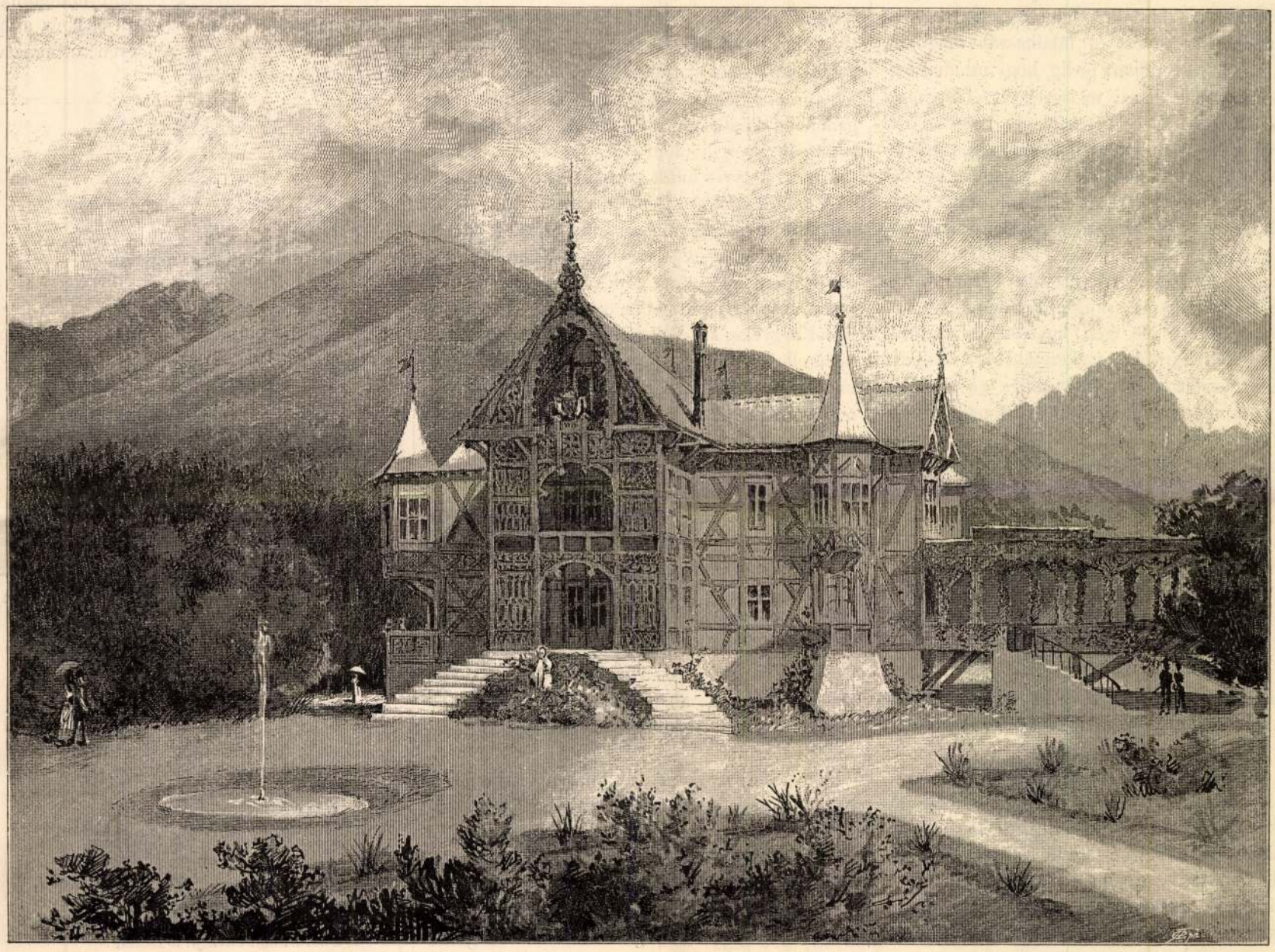

JÓZSEF FŐHERCZEG CSALÁDI NYARALÓJA TÁTRAFÜREDEN. — TELEPI KÁROLY FESTMÉNYE UTÁN RAJZOLTA HÁRY GYULA.

Jóval magasabban, mint a fürdői háztelep, az öt forrásnak nevezett magas völgy felé van egy szép téres hegyi terrasz, melynek közepére egy bizottság *Zsedényi* Ede emlékoszlopát készült fölállítani. Az emlék még nincsen befejezve s később ugy találták, hogy czélszerübb lenne az emlékoszlopot kissé küljebb, a fölvezető uthoz közelebb állítani. Az ez által szabaddá vált három holdnyi területet engedte át aztán a fürdőtulajdonos Mühlbach községe a fenséges főherczegi családnak egy nyaraló kastély czéljaira, melyre e tér magas fekvésénél és tágas terjedelménél fogva kiválóan alkalmasnak mutatkozott.

Az alku csakhamar megköttetett s *Klotild* főherczegnő az emlékbizottság előzékenységének viszonzásául magára vállalta, hogy Zsedényi emlékét befejezteti, Szepesmegye ez érdemes fiának mellszobrát karszi márványból Zala György derék szobrászunk által elkészíttetni, az emlék és annak parkszerü környezete föntartásáról gondoskodik.

A főherczegasszony utasítása szerinti terv elkészítésével *Majunke* V., szepes-szombati jó nevü épitész bizatott meg, ugyanaz, a ki az egesz Alsó-Tátrafüredet, s Tátrafüred ujabb épületei közül a Hygeiát, a postát és a Scepusiát is épitette s ki a felvidéken több nevezetes épület elkészítésével tette magát széles körökben ismeretessé.

Majunke a tervet még az őszszel bemutatta, s elfogadtatván, azonnal hozzá is látott végrehajtásához, ugy, hogy az alapozás még novemberben befejeztetett. A márcziusi zord időjárás nem engedte meg, hogy az épület fölállításához már kora tavaszszal hozzálássanak, s igy az épités csak ápril havában kezdődött s még elég jókor végződött arra, hogy a teljesen elkészült, berendezett s lakhatóvá tett épületbe a főherczegi család még az idén beköltözhessék.

A József főherczeg családjában uralkodó családias és hazafias szellem sugallatára vall, hogy a szerződésben ki vala kötve, miszerint az épület berendezésében egyik főszempont az legyen, hogy valódi családi lakul szolgálhasson, melyben valamennyien együtt jól találhassák magukat, — a másik főszempont pedig, hogy minden legkisebb részének hazai mesterek kezéből, hazai anyagból, még pedig a lehetőségig közelből kell kikerülni. Igy az alapozáshoz szükséges gránitkövek a tarpataki kőbányában vágattak, a falazati munkát matheóczi, az asztalosmunkát nagyszalóki, a lakatosmunkát szepesszombati, a festést kassai, az üvegesmunkát kézsmárki mesterekkel készíttették. A fabutorokat kárpáti vörös- és czirbolya-fenyőből szintén Schnell kézsmárki asztalos állította elő igen ügyesen és izléssel; még a villámhárítókat, vízvezetéket is kézsmárki mester készítette, ugy, hogy nincs az épületen egy szeg, mely ne lenne magyar és pedig legfőként szepességi eredetű.

Azonban a belső berendezés is tiszta magyar, és pedig a csőhálózat Zellerin, egyéb vasrészek pedig Geittner és Rausch budapesti czégek készítményei; a szőnyegnemüek Brassóból és a Haas Fülöp és fiai czégtől, a kályhák Fischer tatai és gróf Migazzi aranyos-maróthi majolika-gyáraiból valók, melyek a tavalyi országos kiállításon is méltán feltüntek.

A konyhafölszerelés bádog edényei Scholcz Emil matheóczi hires gyárából kerültek, melynek nagy kivitele van Szerbia, Románia és Oroszország felé is.

A kastély földszintjének közepén levő nagy, kerek ebédlőt Bak Lajos kolozsvári műasztalos *magyar* diszítő stilben készült butorai foglalják el: keresztlábu ebédlő asztal (közepén 1886 felirattal), szívalaku háttámláju székek, almáriomok, pohárszékek, ládák, fali tálasok, polczok, magyar izlésben, élénk szinekkel festett virágos diszitményekkel, a falakon végig vonuló tálasok tele cserép kancsókkal, tányérokkal stb. Telkibányáról és Hollóházáról; a terítők ugy itt, mint a többi termekben az ágyterítők, fali és ablakfüggönyök a jól ismert kalotaszegi népipar készítményei, melyeket oly előnyösen mutatott be Gyarmathy Zsigáné urnő a tavali kiállításon, s ezek is az ő gyüjteményéből származnak.

Szóval az egész berendezés ékesen beszélő bizonyság arra, hogy mily izléssel lehet a magyar népipar készítményeit előállítani s még főuri termek diszítésére is fölhasználni.

A díszes külsejű nyaraló gerenda- és téglaanyagból, ugy nevezett «riegelwand»-ból készült, a mi az itteni viszonyoknak leginkább megfelel. Könnyed, de szilárd épitkezés, mely a legsikeresebben daczol az időnek itt igen gyakori változásaival. Hamburgban három-négyszázados házak találhatók, melyek igy vannak épitve.

Az épület egyemeletes s keresztalakra van épitve, úgy hogy mind a négy világtáj felé egy-egy homlokzata van magasan kiemelkedő födélzettel, nyitott verandákkal, sarkain pedig tornyos erkélyekkel.

A főhomlokzat délfelé tekint. Két oldalról lépcső vezet föl az épület diadalkapúszerű középrészén fekvő előtornáczba, melynek felső ívében a főherczegi család czimere díszlik. E tornáczból egy terembe, s ebből a már emlitett kerek vestibulebe nyitunk, mely ebédlőül is szolgál, melyből külön ajtók vezetnek *József* főherczeg, az ifju főherczegek: *József* s *László*, és nevelőjük, *Holdházy* apát szobáiba, valamint az elfogadó terembe. Minden ilyen szobához erkély vagy nyitott veranda tartozik, melyekből gyönyörű kilátások nyilnak a kárpáti vidékre és a szepesi völgybe.

Az emelet a főherczegnőnek és főherczegkisasszonyoknak van fönntartva; közvetlen *Klotild* főherczegnő szobája mellett a két kisebb leány: *Erzsébet* és *Klotild*, továbbá *Mária* és *Margit* főherczegnők, s majd az udvarhölgyek szobái következnek. Az emeleti rész a földszintéhez hasonló beosztású, azzal a különbséggel, hogy itt a vestibule helyét faragott faoszlopok által tartott nyolcz szegletü közös társalgó terem foglalja el s hogy magasabban esvén, még elragadóbb a kilátás az ablakokból, erkélyekről és verandákról, a honnan Tátrafüred és a fürdőt környező fenyves fölött messze lehet eltekinteni.

A panorámák, melyek e nyaraló különböző oldalairól nyilnak, valóban páratlanok. A főherczegnő terméből nyiló veranda kilátást nyujt a gömöri erdőhegyekre, a Királyhegyre, a hol fivére, Koburg herczeg birtokai terülnek, egész a liptói hegyekig s a Poprád kies völgye akként tárul elénk, mint egy lábainkhoz fektetett óriási földabrosz. A délkeleti verandából a Kézsmárk felé elhuzódó völgyet, míg a délnyugatiból Lucsivnát látjuk a Liptó felé nyuló völgyrészlettel. Az éjszaknyugati veranda a Közép-Tátra legmagasabb oromcsoportjára, a gerlachfalvi csucsra nyujt kilátást, míg az emeleti főteremből egész nagyságában pillantjuk meg a nagy-szalóki csúcsot s részben a lomniczit is.

Az első emelet fölött még padlásszobák vannak, melyeknek ablakaiból még annyival tágasabb a látkör, a mennyiben négy méterrel magasabban esnek az első emelet ablakainál. Egy ily padlás-szoba ablaka egyenest a lomniczi csúcsra nyilik s azt mintegy képkeretbe foglalva tünteti föl.

A nyaraló íves, tornyos tetőzetén szélzászlócskák forognak a szélben, aranyozott hegyü villámhárítókkal, melyekből a főépületen kivül minden tornyocskának is kijut egy-egy.

A följáratnál a lépcső két szárnya között festői kőrakás áll, befuttatva vizipáfrányok szőnyegével. Előtte kéken csillogó vízmedencze magasan szökellő vízsugárral. Ugy a szökőkutat, mint az egész épület vezetéki vizét az «öt forrás» természetes nyomása emeli, melyek a tátrafüredi fürdőt is táplálják. A nyaraló északkeleti részéből fedett s észak felől üveggel borított folyosó vezet a konyha- és éleskamra-helyiségekbe.

Az aránylag igen rövid idő alatt készült kastélyon a főherczegi pár műizlése még ezentul is fog találni szépíteni valót. Igy pl. a nyaraló környékére tervezett park ez idén még el nem készülhetett. József főherczeg, a kinek a kertészet nem csak szenvedélye, de művészete is, s ki a fiumei villa tiz holdnyi környékét is maga varázsolta oly paradicsomi szépségűvé, a tátrafüredi nyaraló parkjainak tervezését és elkészítését is magának tartotta fönn.

Képünk abban az állapotában mutatja a diszes nyaralót, a melyben volt azon a napon, mikor a főherczegi család beleköltözött. Telepi Károly jeles festőművészünk a beköltözést közvetlenül megelőző napokon vette föl azt a szines vázlatot, mely után rajzunk készült, s melyet *Klotild* főherczegnő megtekintvén, annak olajfestésben kivitelét is megrendelte művészünknél.

A fenséges család igen megszerette ezt az uj otthonát s ezentul a nyár egy részét mindig itt szándékoznak tölteni, honnan kirándulásokat tesznek a hegyekbe, a már szépen serdülő ifju főherczegek nem kis örömére, kiknek itt módjuk nyilik zergevadászatokra is kirándulni. A kis József főherczegnek már volt is alkalma két fürge zergebakot vehetni puskája hegyére.

A főherczegi család példája méltán szolgálhatna ösztönzésül magyar főurainknak mind annak fölkarolására, a mi ide haza szép és pártolásra méltó. A főherczegi nyaraló Tátrafüreden valóban páratlan a maga nemében s idegenek által is méltányolható magyar speczialitás. *Klotild* főherczegnőnek ez az alkotása, — mert főként neki köszönhető, — méltán sorakozik a a fiumei «Villa Giuseppé»-hez ott a magyar tenger partjain.

Most már a főherczegi család elmondhatja, hogy «Kárpátoktól Adriáig» van otthona s épen azért, mert *akarja* is, hogy legyen: otthona van minden magyar szivben.

A NÉPMUZSA.

A «Budavár megvétele» népszinmű prologja.
Irta: Rákosi Jenő.

Játékunk, mely ma kedvetek' keresve
Ismert deszkákra is remegve lép,
Külömb czélzattal jő mint máskor estve,
Megülni jövén nagy nap ünnepét;
Napét, melynek emléke vérrel festve,
De áldott még is, mert aznap e nép,
Türésre hős, merész tettekre bátor,
Sulyos igát vetett le a nyakáról.

Erő nem tudta, bátorság nem merte:
Hazugság vette tőlünk el a várt.
S az ellent háromig ki karddal verte,
Két századig most rablánczába' járt.
Még Várna, még Mohács el nem seperte,
Reá szakasztá még csupán az árt:
De hogy Budát is elmerülni látta,
A csüggedés lett a magyar barátja.

S ki szült bennünket: Ázsja pusztasága,
A vészt másodszor is az küldte ránk:
Vetésink járta tatárló patája,
Szomjának szolgált szép Tiszánk, Dunánk:
Arváknak, özvegyeknek lett hazája
Szétroncsolt, darabolt testtel hazánk,
S kiről azt hinnők, hogy talán testvérünk,
Tiz emberöltőn által iszsza vérünk'!

S a vár fokáról dölyffel nézve szerte
Paczkázott a szélylyel szórt nemzeten,
Európa bástyáját hogy igy leverte,
Európa küszöbén alakja megjelen.
Tekint nyugat rémülten a keletre,
A vér dobbanva fut az ereken!
Budán, hogy a királyin már a fészke,
Kétszer támadhat a császári Bécsre!

Mi tartóztatja még? Hiszen ugy látszik,
Könnyü prédája az egész világ!
Szablyája már-már Bécsen tul czikázik,
Forrásában zavarja a Dunát!

a mai Angol királynő áll, épült a tizennyolczadik század végén az első országos hirű kávéház, a Kemniczer-féle, melynek emlékét német, franczia és angol leírások is fentartották. Az 1838-iki árvíz folytán átalakitották, de tíz év mulva a Hentzi bombái következtében újra rommá vált s megint fel kellett építeni. Régi stilje megtartásával Pollák építész tervei alapján ekkor ismét felépitettek s nem sokára olyan jelentősége lett, hogy a magyar publikum és a bécsi kormány előtt egyaránt fogalommá nőtt élete. Deák Ferencznek és a kiegyezési politika híveinek ott volt ugyanis a köre s itt találkoztak mindennap, míg végre győzött politikájuk s az uralkodó és a nemzet között megtörtént a kibékülés. Abban az időben «*Kiegyezés kávéháza*» czímen ismerték az országban s így van megörökítve multja is abban az érdekes könyvben, melyet a szálloda igazgatósága pár év előtt közre adott. Ilyen könyv az «Angol királyné»-n kívül egyedül a «Kis Pipá»-ról maradt még fenn, más jellegben és más természetű emlékek megőrzéseért, a «Kis Pipa» törzsvendég íróinak alkalmi czikkeivel. A *Vadászkürt* irodalmi vonatkozásairól a Petőfi napló-levelei, Teleky Sándor gróf feljegyzései és az alkalmi hirlapi közlések szolgálnak. Petőfi tiszteletére 1845-ben tudvalevőleg itt rendezték azt a búcsúlakomát, mely polemiával, skandalummal és két vidéki iró ádáz neheztelésével végződött. A szabadságharcz alatt és a kiegyezés után is népszerű hely volt, melyet az előkelő irók, Kazinczy Gábor, Kuthy Lajos, Pompéry János is szívesen felkerestek. A Váczi-utczai *Korona* élete a tizennyolczadik század második felétől datálódik. Egyidőben Pestnek ez volt a legdivatosabb kávéháza, az úgynevezett «pucs és fucs»-féle politikai mozgalmak idején pedig az ellenzéki politikusoknak gyülekezője, hol a rendőrség még puskákat is talált a konspiráló szövetség szétrebbentésekor. Az *Aranykéz* fogadó valamikor az első magyar szinészeknek és a mult század huszas évei között élő iróknak nyujtott barátságos otthont, ma már azonban divatja mult, egyszerű hely, melynek megvan ugyan régi czégére és régi arczulatja, de hiressége már rég letűnt. Idő kérdése különben, hogy mikor fogják lebontani, hogy az élni siető újabb nemzedéknek kényelmes bérlakásul szolgáljon, de minden jel arra mutat, hogy az ő napjai is meg vannak számlálva. Igy tűnik el egymásután évtizedek és évszázadok életének sok kedves, nevezetes, nem egyszer nagy eseményekkel összefüggő emléke. A Kis Pipával megkezdődött az újabb sorozat s az a négy-öt történelmű hírű hely, a mi még megmaradt, aligha hagyja sokáig túlélni Karikás uram egykori országos hírességű csárdáját. Nem örök életre termett alkotásoknak ez a sorsa a mulandóság világában.

Zuboly.

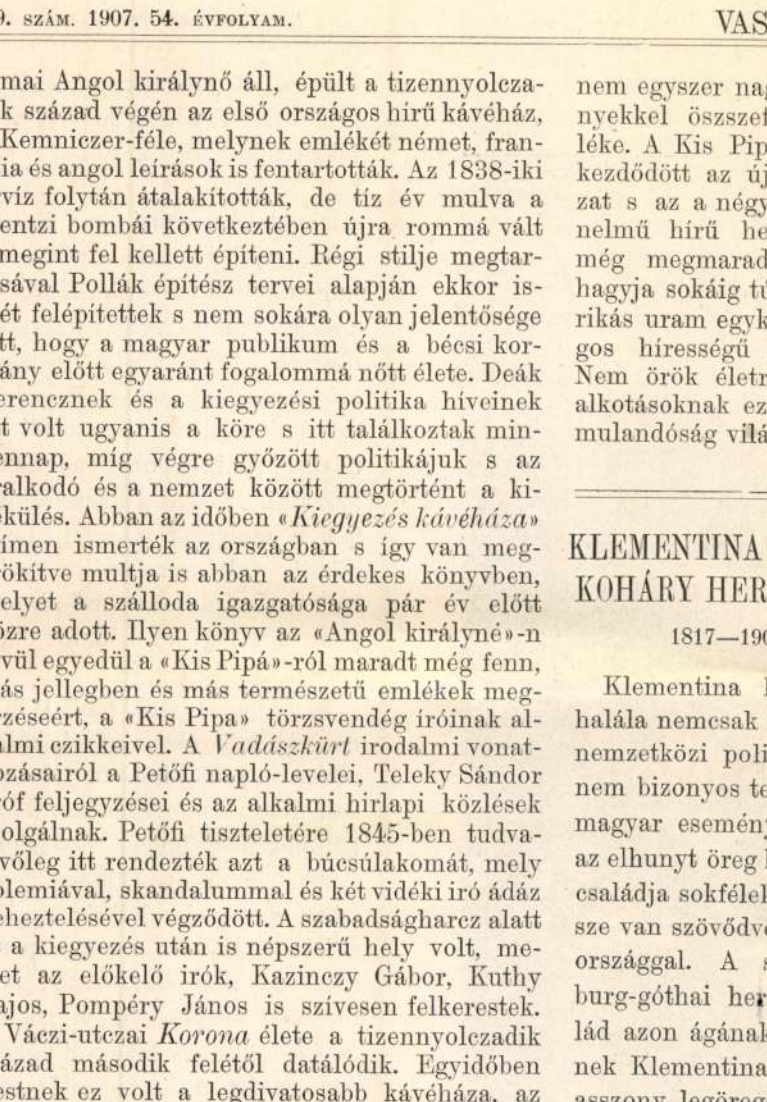

Klementina herczegnő fiatalkori képe. — Az alcsuthi kastélyban levő festmény után.

KLEMENTINA KOBURG-KOHÁRY HERCZEGNŐ.

1817—1907.

Klementina herczegnő halála nemcsak udvari és nemzetközi politikai, hanem bizonyos tekintetben magyar esemény is, mert az elhunyt öreg herczegnő családja sokféleképen összeszövődve Magyarországgal. A szász-koburg-góthai herczegi család azon ágának, a melynek Klementina herczegasszony legöregebb tagja volt, nemcsak magyar vér folyt ereiben, hanem vagyona is teljesen magyar eredetű. A herczegnő apósa, Ferdinánd szász-kóburg-góthai herczeg ugyanis mint szerény apanagera szorított másodszülött vette el az 1815-ben herczegi rangra emelt *Koháry* Antal leányát, Mária Antóniát s a herczegnő a Koháry-család utolsó tagja lévén, az egész roppant vagyon, egyike a legnagyobb magyar földbirtokoknak, az ausztriai uradalmakkal együtt a Koburgokra szállott. Bars, Hont, Nógrád, Gömör, Szepes, Heves- és Pestmegyékre terjednek ezek az uradalmak, melyek tulajdonosa ma Klementina herczegnő legidősebb fia, Fülöp szász-koburg-góthai herczeg. A Kóburgok ez ága, mivel a Koháry-vagyonhoz fiusítás révén jutottak, a Koburg mellett a Koháry nevet is viselte, de a hatvanas évek óta királyi engedélynél fogva ezt a nevet elhagyták. Klementina herczegnő e mellett kétszeres rokonságban volt József főherczeg családjával is: leánya, Klotild, az öreg József főherczeg özvegye, unokaöcscse Lajos Fülöp orleansi herczeg pedig József főherczeg leányát, Mária Dorotheát vette nőül. A bolgár fejedelem, Ferdinánd, Klementina herczegnő harmadik fia, magyar huszártiszt volt azelőtt, most is sok időt tölt pihenésül Magyarországban s incognito utazásain rendszerint a Murányi gróf nevet viseli.

Házasság által különben a Koburgok nemcsak a Koháry-vagyont szerezték meg, hanem azokat a családi összeköttetéseket is, melyekhez hasonlóval alig dicsekszik egy is az európai fejedelmi családok közül. A régi «*felix Austria nube*» mondás ma ő rájuk illik, mert az eredetileg jelentéktelen német herczegi család szerencsés házasságkötéseivel az uralkodóházak legnagyobb részével rokonságba jutott s egész sor uralkodót adott különféle nemzeteknek. Anglia, Belgium, Portugál, Bulgária trónjain Koburg-ivadékok ülnek, nem is szólva származásuk helyéről s alig van európai udvar, a melyben egy-egy Koburg-asszony vagy férfi kisebb-nagyobb szerepet ne játszana. Klementina herczegasszony ezenkívül Orleans-származása révén rokonságban volt a Bourbonokkal is.

KLEMENTINA KOBURG-KOHÁRY HERCZEGNŐ LEGUTÓBBI FÉNYKÉPE.

Mint Lajos Fülöp orleansi herczeg leánya született 1817-ben; anyja, a nápolyi király leánya révén egyike volt Mária Terézia nagyszámú dédunokáinak. Gyermek- és ifjúkorában végig élte a restauráczió korának minden változatát, XVIII. Lajos és X. Károly uralkodását, az utóbbinak elűzetését, atyja trónra jutását, majd bukását. Meglehetős későn ment férjhez, elmult volt már 26 éves, mikor Ágost szász-kóburg-góthai herczeg neje lett. Pedig szép és eszes leány volt, — csakhogy az Orleans-család tagjai akkoriban «házassági blokád» alatt állottak: a leánynézőben járó Orleansokat kosár várta a legtöbb udvarnál, a feleséget kereső legények pedig elkerülték a Palais Royal táját. A forradalomtól borzongó udvarok nem birták elfeledni, hogy apjuk, Lajos Fülöp forradalommal jutott trónra, nagyatyjuk pedig, Égalité Fülöp a nagy forradalommal kaczérkodott.

Házasságával Klementina kerczegnő a bécsi udvar szép asszonyainak egyike lett. A nyilvánosságnak kevés alkalmat adott, hogy beszéljen róla, elvonúltan élt, boldog családi életben, férje és nagyszámú gyermekei között. A nyilt szinpadon nem szerepelt, de hogy a kulisszák mögött nem volt-e része az udvari intrikák szálai-

nak szövögetésében, az talán csak majd ezután fog kiderülni. Mert hogy nagyon becsvágyó s a diplomáczia bonyolult mesterségében jártas asszony volt, ez kiderült róla később, mikor már mint 1881 óta özvegyasszonynak, gyermekei jövőjéről kellett gondoskodnia. Különösen legfiatalabb fiáért, Ferdinánd herczegért tett sokat; ő szerezte meg neki fáradhatatlan közbenjárásával az udvaroknál és nagy vagyonának ügyes felhasználásával 1887-ben a bolgár trónt s ha ő nincs, kétséges, vajjon nem veszett volna-e el számára ez a nagy fáradtsággal és áldozattal szerzett fejedelemség. Az öreg Klementina herczegnő életének utolsó husz évét jóformán teljesen ez a küzdelem töltötte be s ez tette az újabbkori diplomácziai történe egyik legérdekesebb nőalakjává.

Alapjában véve élete fogytáig franczia nő volt, az évtizedek sorára nyúló ausztriai tartózkodás nem halványította el ragaszkodását származásához. Alig volt év, hogy Párisban meg ne fordult volna s egy-egy ilyen utazásról hazatérve ki nem fogyott élményei elbeszéléséből, Páris dicséretéből.

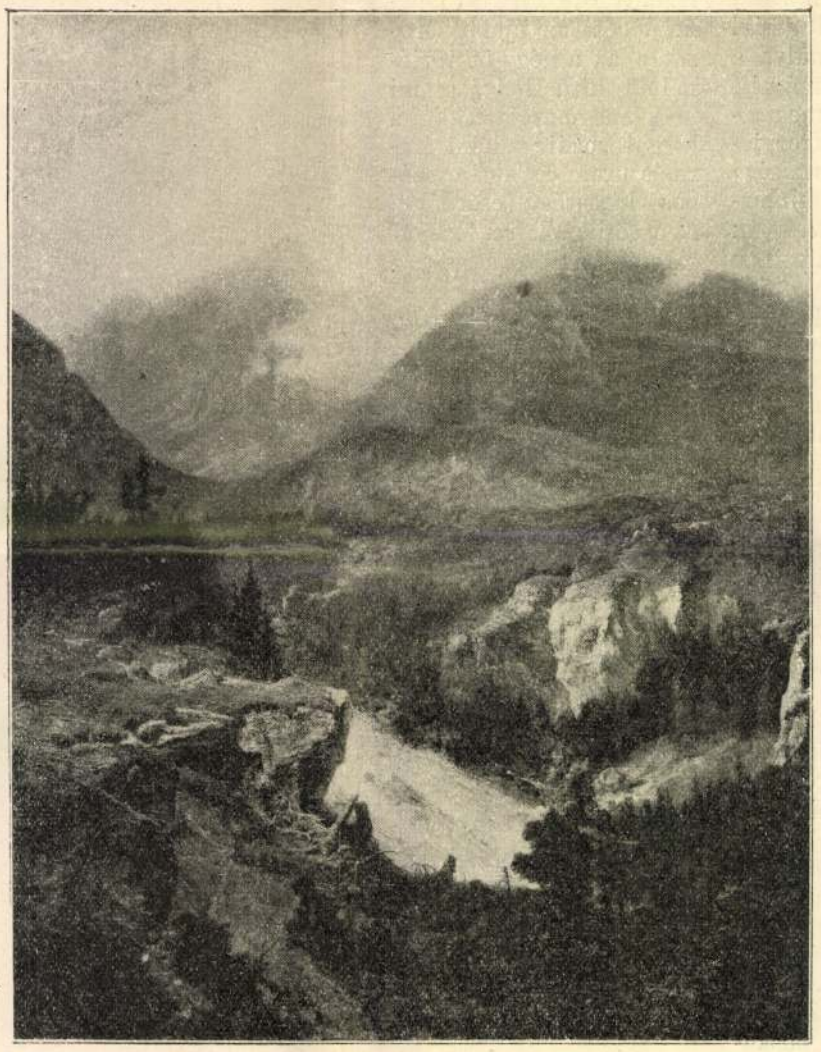

A LOMNICZI CSÚCS.

A művészetek iránt nem volt valami élénk érzéke; a mig férje, a ki nagy zenekedvelő volt, élt, a kedvéért eljárt a bécsi operába, de nem sok élvezete telhetett benne, mert kora haladásával mindinkább nagyot hallott. Gyermekeit nagyon szerette, rokonaival mindig jó viszonyban volt, legjobban azonban legkisebb fiát, Ferdinándot szerette. Még nyolczvannyolcz éves korában is, két évvel ezelőtt, a legnagyobb augusztusi forróságban is berándult Ebenthalból Bécsbe, hogy unokáit egy órára láthassa s aztán halálra fáradva visszautazzék. Mint afféle öregasszony, roppant szenvedélyes házasság-közvetítő volt, a miről az udvari krónikák sokat tudnának beszélni. Hanem a házasságokkal, a melyeket szerzett, nem mindig volt szerencséje; egyik menye, Lujza herczegnő pl. nagyon sok bajt és bánatot okozott neki.

Nagy gazdagsága mellett híres volt takarékosságáról, különösen apró kiadások dolgában. Nagy összegeket azonban, különösen a bolgár fejedelem érdekében könnyen kiadott; egy izben egy egész bolgár ezrednek vett lovakat a maga pénzén, egy más alkalommal egy új vasút számára megvette az összes szükséges lokomotivokat, egy ezredet pedig, a mely nevét viselte, ellátott új egyenruhával.

Testi szervezete rendkívül erős volt, a legutolsó órájáig szabad szemmel olvasott, ellenben hallása már korán megromlott s utóbbi időben majdnem egészen süket lett; részben ezért is vonúlt vissza pár év előtt minden szerepléstől.

A ZÖLD TÓ.

A Könyves Kálmán szalonjából.

TELEPY KÁROLY FESTMÉNYEI.

TELEPY KÁROLY. HAJÓGYÁR Ó-BUDÁNÁL.

KMTárs. 1886. őszi kiáll. II. szoba.

Telepy Károly

tatták, Findzsa asszony azonban, a ki az első sorban ült, hangosan panaszkodott:

— Micsoda disznó nép ez; mikor az uram mondta ezeket, a fülük dobját se hajtották, most pedig a lelküket ordítják ki.

(Folytatása következik.)

TELEPY KÁROLY HÁTRAHAGYOTT KÉPEINEK KIÁLLÍTÁSA.

Zavartalan, tökéletesen művészi hangulat várja és fogadja most a Könyves Kálmán szalonjának a látogatóit. Elhunyt festőművészünknek, *Telepy* Károlynak a képei borítják a falakat, javarészint olyan munkák, a melyek most kerülnek először nyilvánosság elé. Köröskörül mindenfelé magyar motivumok, és minden vásznon egyéni, magyar szinek és magyar levegő. Ezek a képek — körülbelül harmadfélszáz darab — nemcsak újak, hanem meglepőek is. Lehet, hogy a hatásuk és megkapó erejük főképen abból ered, hogy a Telepy-képek finom és bensőséges szinharmóniáját most nem zavarja meg semmiféle idegen, rikító tónus, a mi elkerülhetetlen velejárója a nagy tárlatoknak. Szinte azt mondhatnám, hogy Telepy Károly festő-egyénisége

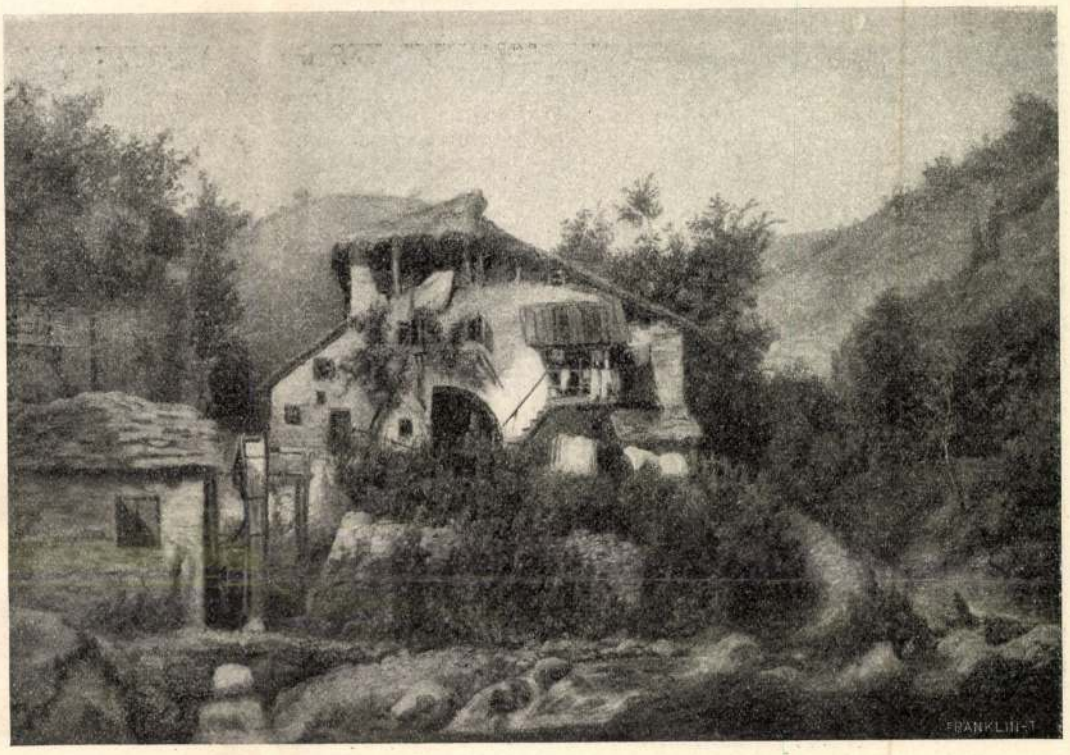

MADDALOZZO MALOM BELLUNO MELLETT.

A GÖMÖRVÉGI ERDŐBŐL.

erősen rokoni kapcsolatban van Chopin-nal, és Chopin is leginkább akkor bontakozik ki a maga mélységes, borongós pompájában, ha a műsornak többi száma is — Chopintől való. Az olyan ugrásokat a zenében, a milyen Strausz Rikárd valamely szimfóniájának s nyomban utána Chopin egy Nocturne-jének az intonálása volna, csupán a mulatóhelyek katonabandái cselekedhetik meg — söröskancsók és sóskiflik társaságában. Pedig Chopin és Strausz Rikárd között talán még nem is akkora az ellentét, mint példának okáért *Telepy* Károly s a túlzó modern luministák között. S ebből magyarázható, hogy a tárlatokon mindig a vakmerően, bravúrosan, ámbár egyébként minden művészi érték nélkül odakent képek nyerik el a pálmát, a mely mellett művészies finomsággal festett, bensőséges hatásra szánt vásznak csak úgy szerepelnek, mint a megtűrt — staffage. Egyenként az ilyen Telepy genre-ü képek a Hamupipőke sorsára jutnak a nagy képvásárokon: összegyűjtve azonban s mint korlátlan urak a maguk birodalmában, meglepő, diadalmas művészi hatást revelálnak.

Végigjárva a kiállítás termeit: bejártuk voltaképen egész — Magyarországot. És épen ez — ellentétben annyi jeles festőnkkel — *Telepy* Károly egyik legfőbb sajátossága. Nemcsak szereti a magyar földet, a magyar vizet, hegyet, síkságot, levegőt, hanem itthon, magyar milieuben érzi a festő legerősebb gyönyörűségét, itthon látja a legmelegebb szineket, itthon érzi leginkább a festésre ösztökélő inspirációt. Más festőink, ha itthon ellankadt bennük az alkotó erő, elsietnek külső országokba s ott egy-kettőre ismét fölélednek, dolgoznak és tuczatszámra termelik — vagy mondjuk —: teremtik a képeket. Mire hazajönnek, azt mondja róluk a kritika: nagyot nőttek külföldön való barangolásaik alatt. Pedig nem igaz. Csak eltanulták egy készebb, szivósabb festészet formaképességét; nem csiszolták a saját tudásukat, hanem csupán elcserélték a régi köntösüket újabbal, talán finomabbal, de semmiesetre sem — értékesebbel. *Telepy* Károly is eljárt a külföldre, barangolt Olaszország minden zugában, de nála és festészetében ezek a kirándulások nem jelentik a föléledést, a megújhodást, mert az ő művészete nem fölszínes, nem az expressz vonatokon gyüjti a reklámhatású, szemetszúró benyomásokat, hanem keresi az elmélyedésre alkalmas, hogy úgy mondjam búvóhelyeket, hatalmas hegyek lábánál egy tenyérnyi tisztást, a végtelenbe futó folyam valamelyik hajlásánál egy magasra nőtt bokrot, a honnan mindent beláthat, mindent megmutathat: hegyek gigászi méreteit, folyamoknak szinte végtelenbe vesző kanyargását s főképen azt, a mit bölcseleti elemnek nevezhetnék Telepy festészetében, gyönyörű és talán önkéntelen bölcselkedésnek, hogy ő —

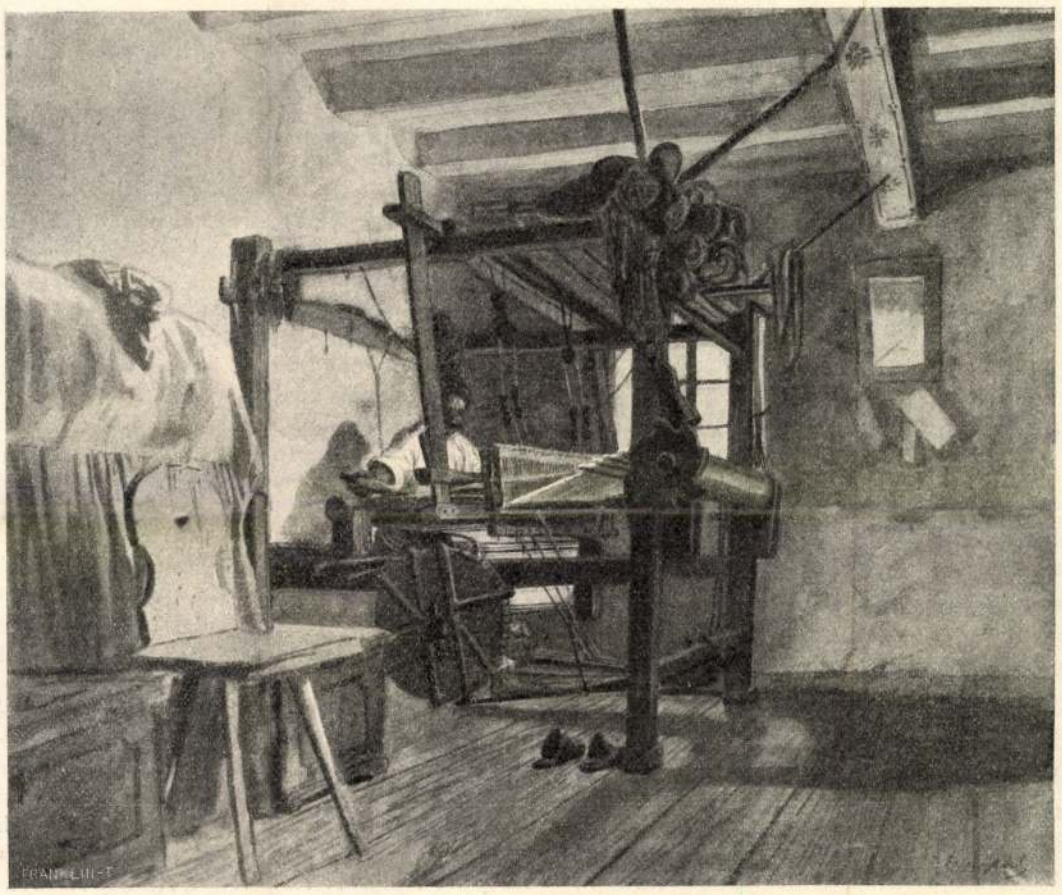

SZÖVŐMÜHELY FALUN.

TELEPY KÁROLY FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

PETŐFI EMLÉKTÁBLÁJA SOPRONBAN. — Lukácsy Lajos dombormüve.

mint ember — egyetlen szerény porszemnek jelzi önmagát a képein, de egyben megmutatja, hogy ikarusi erőfeszítések nélkül is megláthatók a legmagasabb csúcsok és érzékelhetők a legnagyobb messzeségek is. Végtelen, jóformán szüzies tartózkodás az előadásban, szinte állandóan szordinás hangok, szinekben mérséklet: ez jellemzi *Telepy* Károlynak a technikáját. De merészség, egyetemesség, néha vakmerőség a — fölfogása. Egyik-másik képén érezzük — a mit egyébként legkevésbbé sem iparkodott titkolni — hogy ő a festés nyelvét nem a mai iskolákban tanulta. Széles ecsetkezelésről, kontrasztokkal való zsonglőrködésről — vele kapcsolatban — lehetetlen beszélni. De épen az *Telepy* Károly festésének a jelentősége, hogy az nem modern és nem régi iskola, hanem — művészet. Van képe, *Ostia*, Róma közelében (209.) a mely egész kompozicziójában Turnerre emlékeztet, meglehetősen régies — és mindamellett hangulatos, igazán olasz, egyszóval: művészi. Annyi bizonyos, hogy ennek a tárlatnak nincs egyetlenegy olyan vászna, vagy akvarellje sem, a mely ne volna érdemes és alkalmas a megvásárlásra. Még azok az olasz apróságok is, a melyek szerényen ott húzódnak meg az egyik kisterem mélyében, valamint Telepy Károly hajdan való tanulmányainak az emlékeztetői: olasz mesterek másolatai, mind érdemes és értékes munkák, nem is a kegyelet, hanem ama dolgok keletkezési dátumának a mértékelése alapján.

Telepy Károly *utolsó* képe, valamely aldunai részlet, gyönyörű munka és oly fiatalos, hogy szinte ellentét látszik eme kép és *Telepy* ugyane teremben lévő portréja között, a mely őszfürtü, kékszemű szép aggastyánt ábrázol. Az arczkép, a mely eredményes munkában töltött számos évtizedről beszél: kibékít *Telepy* Károly elhunytával. Az a remek dunai tájkép, a mely duzzad a fiatal kedvtől és erőtől, azt mondja: korán volt még Telepy Károlynak elhunynia.

Fráter Aladár.

PETŐFI EMLEKTÁBLÁJA SOPRONBAN.

Petőfi viszontagságos életének majd minden állomáshelyét emléktábla jelzi immár. Legújabban Sopron városa állíttatott emléktáblát annak emlékére, hogy a nagy költő fiatalkori küzdelmei idején ott katonáskodott, mint «zöld hajtókás, sárga pitykés közlegény» az 1839-ről 1840-re forduló télen. A régi rozzant kaszárnyát Sopron városa lebontatta s középiskolát épített a helyébe. Erre az új épületre illesztették az emléktáblát, melyet *Lukácsy* Lajos jónevű szobrász-művész mintázott s melyet márczius 15-ikén lepleznek le. Az emléktábla ágyubronzból van öntve, hoszsza 150 cm. és szélessége 90 cm.

ERDEI KASTÉLY.

Elbeszélés.

Irta **Krúdy Gyula.**

Gyorsvonaton utaztunk a Hernád-völgyében. A kényelmes ebédlő-kocsiban, mialatt nagy gyorsasággal száguldtunk át a tájon, az útközben összeverődött társaság kisértetekről beszélt. Volt abban valami különösen izgató, hogy a modern élet csodálatos alkalmatosságán utazva, mindenféle középkorias dolgokról csevegtünk. A Hernád mint egy kaczér, de hűséges asszonyszemély kanyargott a vasúti pálya mentén: hol elbújt a távoli füzesek között, hol meg újra megmutatta magát, mintha csak játszott volna velünk.

A társaságban volt egy főispán, meg egy képviselő és egy nagykereskedő. Az utazás folyamán mindegyiknek eszébe jutott valami kisérteties történet, a mely megesett vele. Úgy vagyunk ezekkel a kisérteties történetekkel, hogy csak akkor jutnak eszünkbe, ha épen mások eszünkbe juttatják. Nem hiszem, hogy például egy nagykereskedő állandóan kisértetekkel foglalkozna. Az ebéd vége felé a társaság hallgatag tagja, a ki eddig pompás étvágygyal fogyasztotta ebédjét, egy felvidéki földbirtokos vette át a szót. Gömöri — ez volt a földbirtokos neve, — megtöltötte poharát és nyugodtan kijelentette:

— Engedjetek meg, urak, de én egy szót sem hiszek az elmondott történetekből. . . Kérlek alásan, ne sértődjetek meg. Álmodtátok, hallottátok ti ezeket a furcsaságokat. Hisz, nemde, mindnyájan beismerjük, hogy kisértetek nincsenek? Azért hát ne is vegyétek rosz néven, ha én nem hiszek a kisértetekről szóló történetekben. Nekem is van egy ilyen kisérteties históriám. Engedelmetekkel majd elmondom, de előre is kijelentem, hogy nem veszem rosz néven, ha egy szót sem hisztek belőle. Pedig ez félig-meddig igaz történet. . .

A főispán, egy vidám, pirosképű, fehérhajú úr, nevetve szólt közbe:

— Már eltértél a tárgytól, pajtás. Nem vagyunk kiváncsiak, hogy milyen véleménynyel vagy te a magad történetéről. Bizonyosan igaznak mondod azt, miután a mienket nem hitted el.

Gömöri szivarra gyujtott. Tagbaszakadt, egészséges felvidéki medve volt, olyan ábrázattal, mint a milyen egy középkori rablóvezéré lehetett. Rőtbarna szakállába fújta a szivarja füstjét és nyugodtan kezdte mondani:

— Körülbelől tiz esztendő előtt a véletlen abba a helyzetbe hozott, hogy szerelmes lettem egy budapesti kisasszonyba. Bizonyosan mindnyájan voltunk már szerelmesek máskor is, nem csak egyszer, csakhogy szerelem és szerelem között nagy különbség van. Ez a szerelem, a mely tiz esztendő előtt behálózta a szivemet, az úgynevezett nagy, egyetlen szerelmek közül való volt, a melyet férfiember csak egyszer érez az életében. Legtöbbször az iránt, a kit feleségül vesz.

Független, vagyonos fiatalember voltam. Semmi sem állta tehát útját azon szándékomnak, hogy szerelmesemet nőül vegyem. Előkelő, úricsalád gyermeke volt Magda, a szülei kész örömmel beleegyeztek a házasságba, csak a leány kötött ki gondolkozási időt.

Bármilyen sértő volt is rám nézve az első pillanatban a Magda habozása, bele kellett nyugodnom, mert a leány szépen és nyugodtan meg tudta nekem magyarázni, hogy ő nem azok közül a leányok közül való, a kik mindenáron férjhez akarnak menni. Sőt egyáltalában Magdának az volt szándéka, hogy sohasem megy férjhez. Alaposan meggondolja tehát a dolgot, mielőtt rászánja magát a férjhezmenésre.

Nem igen szerettem problémákon törni a fejemet. Egyébként is megszoktam, hogy az asszonyokat, leányokat sohase vegyem túlságosan komolyan. Úgy gondolkoztam róluk, hogy mindent szeszélyből, hangulatból cselekesznek; legjobb engedni a szeszélyeiknek.

Bevallom, hogy egy kissé kényelmes álláspont, de hát én nem tudtam még akkor, hogy a nők milyen komoly lelki megrázkódtatások elé sodorhatják a férfit. Fogalmam se volt arról, hogy a férfi sok tekintetben az asszonyok hatalmában van. Becses kis kutyáknak néztem azokat az asszonyokat, a férfiak mulatságos játékszereinek.

Azért nem is sokat búsúltam a Magda habozása miatt.

— Helyes, — mondtam, — maga gondolkozhat a dolog felett, én azonban már menyasszonyomnak tekintem.

Magda megcsóválta a fejét és valami rejtett szomorúsággal nézett rám.

— Még ne, — felelt. — Kérem várjon, a míg elhatározom magam.

Egy pillanatra megfordult a fejemben, hogy Magda tán azért habozik, mert nem szeret. De ezt a gondolatot kivertem a fejemből. Ugyan kit is szerethetett volna rajtam kívül? Nem volt számbavehető férfi körülötte. Volt egy kis jogászgyerek ismerőse, valami atyafija, a ki a kendőjét, kabátkáját hurczolta utána. Megvallom, magam is szerettem ezt a fiút. Sok mindenféle teendő alól felváltott. Megváltotta a szinházjegyeket, gondoskodott fentartott helyről a vacsorázó-helyen, kocsit hozott, ha a szabadban ért az eső. És még csak a szivarjaimat se szivta el ennek ellenében a jó fiú, mert nem dohányzott. Horváth Sándornak hivták emlékezetem szerint és megigértem neki, hogy ha majd elkészül a tanúlmányaival, gondoskodom számára valami kényelmes hivatalról a miniszteriumban. Épen a nagybátyám volt a miniszter.

Azzal a rajongással, lovagi hódolattal, a melylyel a Sándor fiú a menyasszonyom iránt észrevehetőleg viselkedett, nem sokat törődtem. Utóvégre mért ne rajongott volna Magdáért? Magda rendkívüli nő volt, a kibe bizony szerelmes lehetett a bajusztalan, ideálisan gondolkozó gyermekifjú.

Már a kelengye is elkészült, én pedig minden intézkedést megtettem az esküvőhöz, a mikor egy váratlan szerencsétlenség összerombolta boldogságomat, terveimet.

Magda szüleivel a Margitszigetről jövet, egy nyári estén a hajó födélzetéről a Dunába esett. Az est sötét volt, Magda nyomtalanúl eltűnt a habok között. Hiába bocsátottak le csónakot a keresésére, hiába merültek viz alá a hajóslegények: Magda eltűnt, elmerült, bár igen jó úszó volt, a ki a tengeri fürdőkben felvette a versenyt a legjobb férfiúszókkal. A közhiedelem az volt, hogy a leány nyilván a hajó alá került és ott lelte halálát.

Talán mondanom se kell, hogy csaknem megőrültem a fájdalomtól. Mardosott az önvád is, mert azon a margitszigeti kiránduláson nekem is ott kellett volna lenni; valami ostoba kaszinói afférben szekundánskodtam, az tartott vissza. Ha én ott vagyok, bizonyosan kimentem a leányt a habok közül. Vizióim voltak, lázbeteg lettem. Láttam Magdát a hullámokkal küzdeni, közben engem hívott segítségül. Keserves tépelődések, fájdalmas merengések között töltöttem napjaimat. Csak ekkor tudtam meg, hogy mennyire szerettem ezt a leányt. Megfogadtam magamban, hogy csupán az ő emlékének fogok élni, soha más nőre nem gondolok.

Növelte az én és Magda szülei fájdalmát az a körülmény, hogy a leány holttestét nem tud-

TELEPY ♡
KÁROLY: ♡
VALLE EGYERIA

Művészi Ipar ♡ 37
Nemzeti Művészet

1906. II. évf. - 27

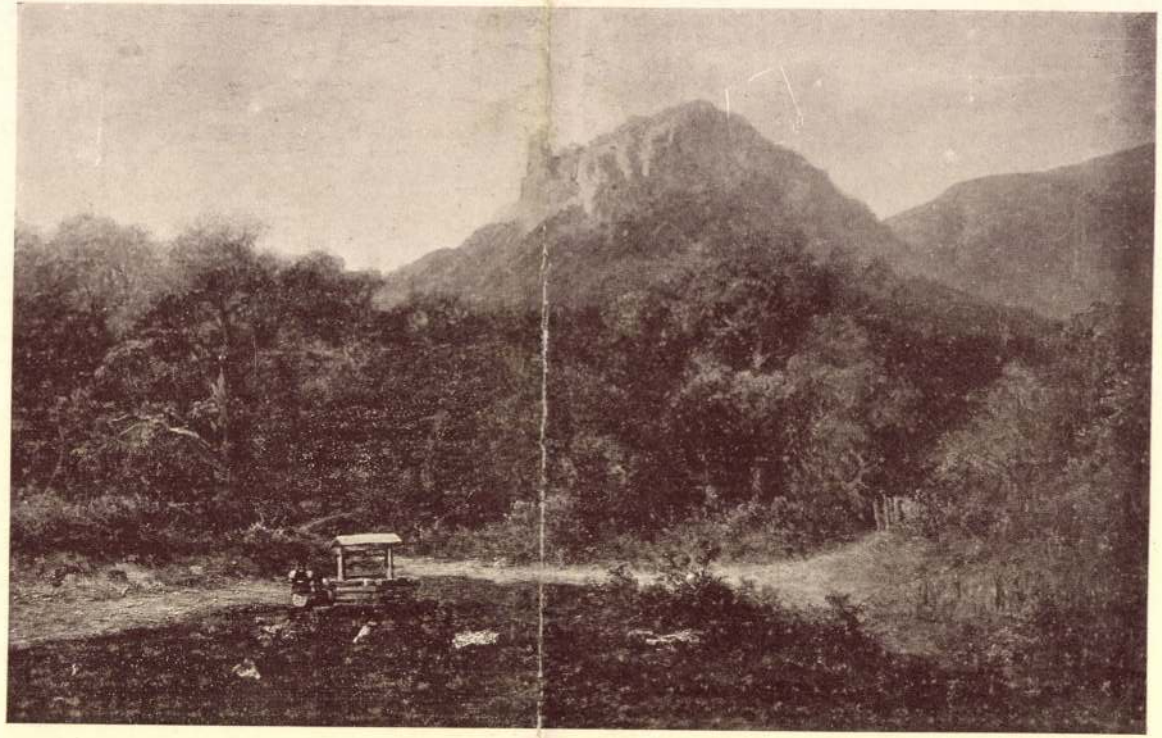

Telepy Károly: Csóka vára.

Telepy Károly

lapok halála hírét közölték. Meghalt hatvanöt éves korában s egy magafaragta sarkophagba temetkezett, melyre meghagyásából rátették s elhantolták sérült, összetört Eurydike-szobrát is. Mindjárt akkor barátja, Fáy András emlékezett meg róla nagyon melegen a Vasárnapi Ujságban. Úttörői jelentősége valódi méltatását csak egy jóval későbbi kor adta meg neki, amely legkedvesebb szobrát is az ő hamvaival együtt méltó helyre juttatta.*

Ami a Ferenczy művészi sorsának végzete volt, az még soká állotta útját más fiatal művészi, különösen szobrászi tehetségeink erőteljesebb fejlődésének is: az amúgy is gyér monumentális feladatok még majdnem kivétel nélkül idegeneknek jutottak; nem volt még meg a bizalom a hazai művészi erők nagyratermettsége iránt. Láttuk ezt a templomok szobrászi díszénél és ezt mutatja az is, hogy az első nagyobb emlékszobrot, mely a főváros egy terén majdnem egy évtizeddel később létrejött: a József nádor szobrát Halbig müncheni szobrásznál rendelték meg s nak, melyek ma is jobb művei közé sorolhatók. Nála rendelték meg az ötvenes évek közepén a Berzsenyi mellszobrát a Nemzeti Múzeum számára; ekkor hazajött, itt szorgalmasan dolgozott és kiállított s készített egy elefántcsont Hunyadi-szobrocskát is, mely kereskedésbe került; József nádor és Vörösmarty mellszobra is tőle való. A nagyobb megrendelések sem hiányoztak, de azokkal Züllichnek nem volt szerencséje; a Nemzeti Színház számára, Tomory megrendelésére, készült Katona József-szobrát és Balatonfüreden felállított, Kisfaludy Sándort ábrázoló szobrát annyira leszólta a kritika, hogy idővel mindkettőt el kellett távolítani helyéről.*

Egészen máskép indult meg a pályája Dunaiszky Lászlónak. Már atyja, a libetbányai származású Dunaiszky Lőrinc, ki előbb a felvidéket látta el templomi szobormüvekkel, alapított Pesten kőfaragó- és szobrászműhelyt síremlékraktárral, melyben maga is ügyességre és formaérzékre valló kisebb szobrokat faragott. Itt nevelődött fia László, ki az ötvenes évek folyamában

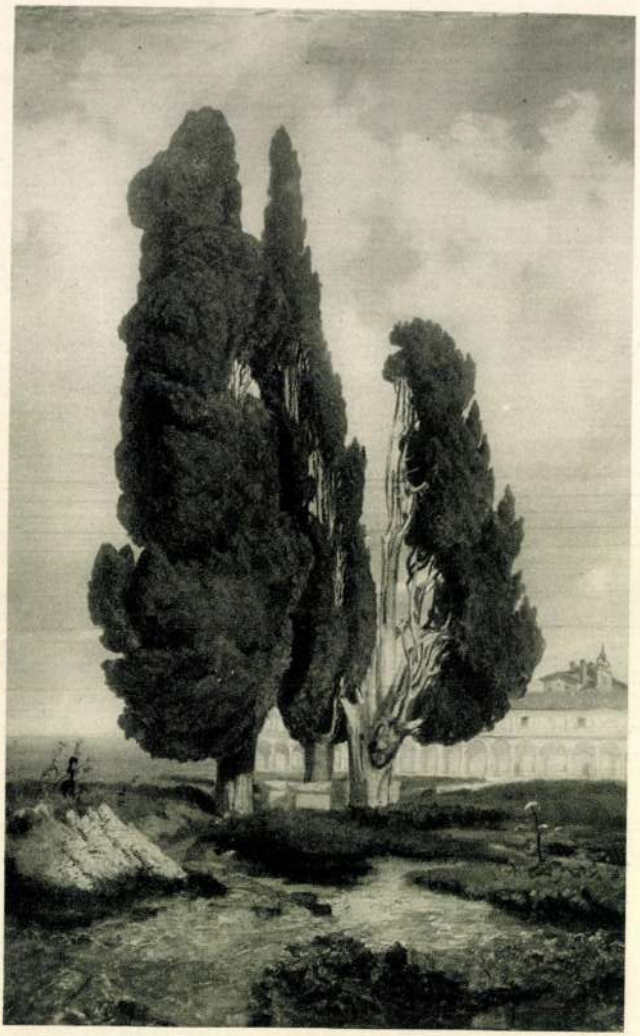

TELEPY KÁROLY: KARTHAUZIAK KOLOSTORA RÓMÁBAN.
Olajfestmény. Szépművészeti Múzeum.

Magyar Művészet
1925. 503. l.

Telepy Károly

TELEPY KÁROLY. ŐS-ERDŐ IRTÁS A NEGLICZAI HAVASOKON.

TELEPY KÁROLY. A KÁPOSZTÁSMEGYERI PARTON.

Telepy Károly

TELEPY KÁROLY: **Halásztanya Fonyódnál**

Levél

Hosszú hallgatásom ne magyarázd félre,
Hogy ily soká vártál az első levélre.
Vagy tán nem is volt az olyan nagyon régen,
Csak az idő múlik olyan lassan nékem.
Elhagyott az öröm, mint egy tűnő álom,
Vendég volt csak nálam, már sehol se' látom
Csöndes boldogságom hova tűnt, mivé lett?
Most kezdem csak látni, míly nehéz az élet!
Hogy elkövetkezék, amitől úgy féltem,
Kevés virágomért sok tövist cseréltem,
S hogy a szenvedés lett az én osztályrészem:
Visszasírlak mostan, édes kicsi fészkem!

Mikor fönn az égen egy-egy csillag támad,
Álmodozó lelkem ott van már tenálad;

A vitéz *Guyon* Rikhard tábornoknak az volt a gyöngéje, hogy az előőrsi szolgálat ellenőrzésével nem sokat gondolt. 1849 február 3-án éjjelre, mint Görgey hadseregének elővédje, *Iglón* szállásolta el hadosztályát, mely a derék iglói lakosság vendégszeretetéből bőven lakozva, csakhamar mély álomba merűlt. Ez alkalommal történt, hogy az előőrsök a csikorgó hidegben, a helyett, hogy szolgálatukat kötelességszerűen szabad ég alatt teljesítették volna, a szél ellen a városon kívül álló vesztőhely négy magas fala közé vették magukat s ott lobogó tűz mellett akarták a hosszú téli éjszakát átvirrasztani. Így a *Branyiszkó* szorosa felé vezető út biztosítás nélkűl maradt. Talán sohasem tudódik ki ez a kötelességmulasztás, ha a Branyiszkót megszállva tartó *Deym* osztrák tábornok elővédje, *Kiesevetter* őrnagy véletlenűl épen akkor éjjel rajtaütést nem kisérel meg Igló ellen, hol ő sokkal kisebb erőt sejtett. Csakugyan sikerűlt neki a városba jutni s *Guyon* hadosztályát felriasztani. Igaz ugyan, hogy a magyarok harczkészsége Kiesevettert csakhamar futásra kényszerítette, de akkor már Igló lángban állott.

Még máig is felderítetlen az a körűlmény, hogy 1849 augusztus 9-én a *temesvári* csatában ki rendelte el a magyar hadsereg lőszertartalékát Lugos felé, úgy hogy az, mikor legnagyobb szükség lett volna rá, nem volt kéznél s a magyar tüzérség az ütközet derekán kénytelen volt lőszerhiány folytán elhallgatni.

Néha azonban szerencsét hoz a véletlen, mint a most elmondandó eset bizonyítja. 1849. márczius 21-én a *mortarai* csata estéjén, midőn *La Marmora* olasz tábornok már tudta, hogy

Kunitis László.

AFRIKA TERÜLETI FELOSZTÁSA.

A diplomatáknak és a határrendező-bizottságoknak nagyon sok dolgot fog ugyan még adni, a míg Afrikában, az európai hatalmak és a benszülöttek államainak területeit, határait véglegesen és teljes pontossággal megállapítják, azonban a terűleti felosztásra nézve már is létrejöttek bizonyos megállapodások és szerződések, a melyek ezen kérdésnek nagy általánosságban és elvileg való megoldására nézve alapúl és kiindulási pontúl szolgálnak, — ilyenek: a lord Salisbury által 1898 és 1899 években a franczia kormánynyal és később Németországgal kötött szerződések, — továbbá a Franczia- és Spanyolország közt létrejött, de eddig még nyilvánosságra nem hozott amaz egyezmény, a mely az Adrár tartomány és a Muni folyam partján levő terűletek határviszonyait szabályozza.

Az európai hatalmaknak egymás között a felett való versengése, hogy Afrikában protektorátusokat és oly szférákat szerezzenek maguknak, a melyek alapján befolyásukat mindig messzebbre terjeszthessék, — csak mintegy 15—20 évvel ezelőtt kezdődött s hogy egy ily óriás terűlet, mely rövid idővel ezelőtt még alig játszott a világpolitikában szerepet, — az európai hatalmak közt teljesen békés úton nyert felosztást: ez mindenesetre becsületére válik az Európa sorsát intéző diplomaták ügyességének

Telepy Rajó

részére nézve a franczia fönhatóságot kiterjesztették volna. Épen most egy expedicziójuk van úton, a melynek föladatává tétetett, hogy a Twat oázis csoportot — a mely Marokkótól délre, a Szahara keleti részén fekszik — birtokába vegye. Több expediczióról, a mely nem régiben a Csad-tó éjszaki sarkán, a Shari vidéken járt, az hirlik, hogy egyezségre léptek a kanem törzs főnökeivel. A hatalmas Wadai államot, a mely az 1899. évben kötött szerződés erejénél fogva szintén a francziák fenhatósága alá tartoznék, még csak névleg sem vették birtokukba.

Az a sok czivakodás és határvillongásokra okot adó kérdés, hogy Brit-Keleti-Afrika hol végződik és a Brit-Szudán hol kezdődik: még mindig nincs eldöntve, — hanem a brit és a brit-egyiptomi befolyás köréűl az Egyenlítőtől számított éjszaki szélesség 10% — mint a jelen áttekintés czéljának megfelelő válaszvonal — lett határként felvéve.

Az egyes államok területeinek nagyságát a következő táblázat tünteti fel, — megjegyzendő azonban, hogy az itt közölt adatok éjszak és dél felé eső, már rendezettebb vidékek kivételével — csak megközelitő pontosságúaknak tekinthetők.

Nagy-Britannia.

	angol négyszög mértföld
Fokföld	277.101
Natal és Zulu-föld	29.434
Basutoország	10.293
Bechuanaország	386.200
Rhodesia	600.000
Brit-Közép-Afrikai helytartóság	42.217

Tiszán, végre megpillantotta a szoboszlai híres sugár tornyot, a melynek láttára kicsi híjja, hogy el nem érzékenyedett . . .

S épen kapóra jött haza.

Mert a tengeri-csőszre kiderült, hogy maga

A VÉLETLEN A HÁBORÚBAN.

(Vége.)

Képzelhető, hogy éjjel még jobban terjed a rémület és könnyebben elharapózik a rendetlenség. Ime néhány eset.

Telepy Károly: A Balaton a fonyódi partról.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

totta czövekeit s vad iramodással keresztülgázolt a gyalogság táborán, miközben a legnagyobb zavart okozták és sokakat agyontapostak. A gyalogság éjjeli rajtaütésnek vélte a dolgot, fegyvert fogott, de szerencsére egyetlen fegyver sem sült el, mert bizonyára a legborzasztóbb mészárlás keletkezett volna. A lovak valószinüleg az erdős és mocsáros környéken kóborló farkasoktól vadúltak meg.

Hasonló eset történt 1849-ben, midőn egy magyar huszárezred elszabadult lovai *Máriássy* egész hadosztályát zavarba és rendetlenségbe hozták.

1866 julius 4-én éjjel *Hünfeldnél* álló bajor lovasság távolból riadójelet hallván, vad futással és felbomolva zúdult vissza Gersfeld felé.

A pánik előidézésére néha elég egy váratlan lövés is, így 1866-ban a junius 30-iki éjjeli menet alkalmával az egyik porosz vonatoszlop közelében véletlenül egy fegyver elsült s ebből oly zavar és réműlet keletkezett, hogy a vonat legnagyobb része bőszült futással és «az osztrákok rajtunk ütöttek!» kiáltással egész *Glatz* városig menekült, s ott is csak azért állapodtak meg, mert a várparancsnok a dologról értesülvén, zárt kapukkal fogadta őket.

Egész csapattestek megfutását a harctéren csakis a véletlenség megnyilatkozásának lehet tekinteni, mert nem hihető, hogy az egész ezred legnagyobb része gyáva lenne, különösen nem akkor, ha az ezred már más alkalommal helyét keményen megállotta. *Bem* tábornok egyszer megjegyezte, hogy a gyáva nem tehet

Vas. Ujs 1902. 269. l.

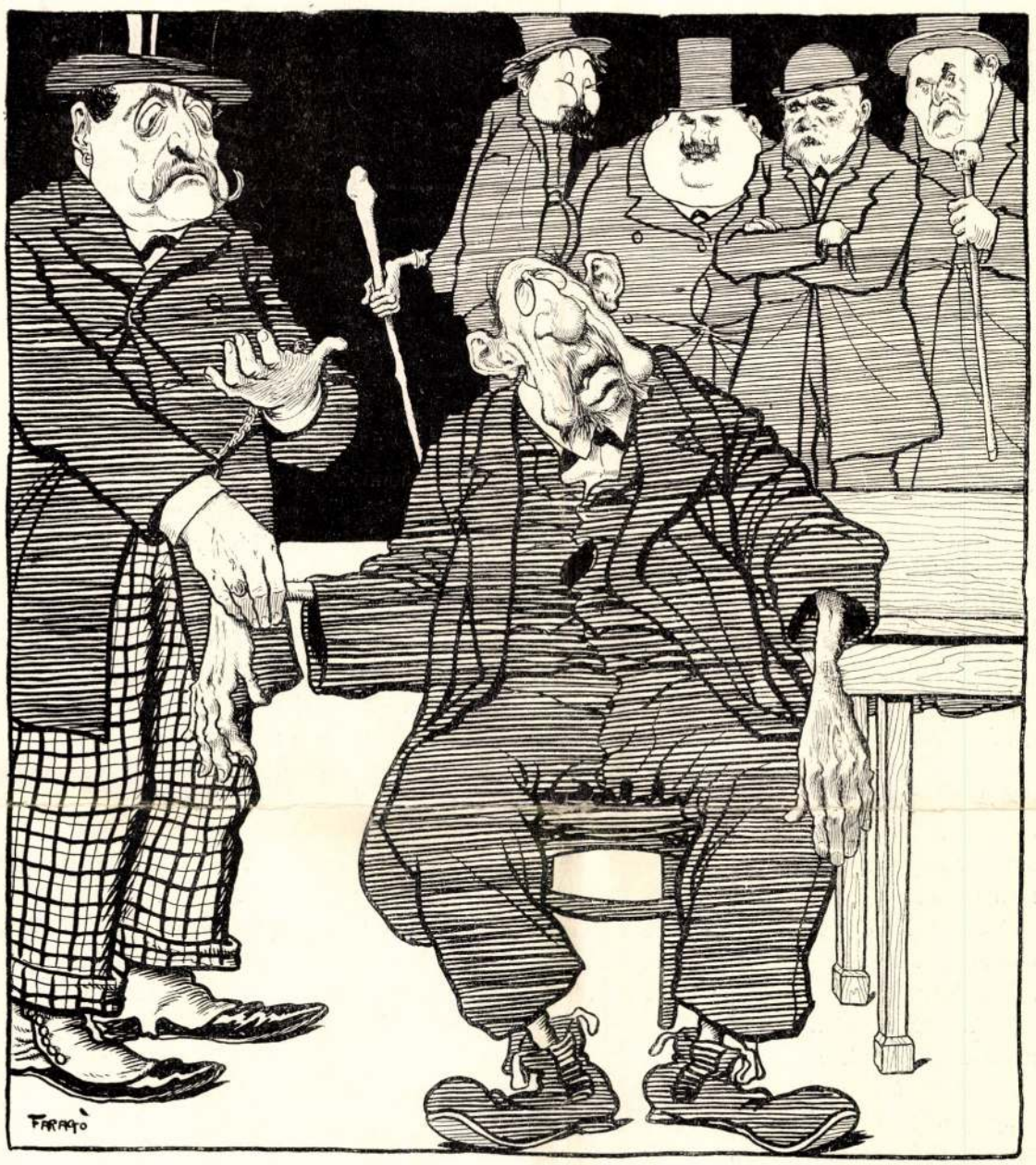

A NAGYBETEG
FARAGÓ JÓZSEF RAJZA

TELEPY KÁROLY

Súlyos veszteség érte 1906 szeptember 30-ikán a magyar művészetet. Nemes törekvésekben, férfias küzdelmekben, becsületes munkában és soha el nem évülő érdemekben gazdag élet után ezen a napon hunyta le örök álomra a szemeit jó Telepy Károly, a magyar tájképfestők nesztora, a magyar festés ideális lelkületű, úttörő bajnoka és az „Országos Magyar Képzőművészeti Társulat“ egyik érdemes megalapítója.

Telepy Károly neve s zajtalan, de annál eredményesebb munkásságának a kezdete szorosan összeforrott a magyar képzőművészet fejlődésének avval a küzdelmes korszakával, amelyben az úttörők kisded, de lelkes csapatjának úgyszólván a semmiből kellett megteremtenie azokat az alapokat, amelyeken a mai modern művészet és művészi élet fölépülhetett.

Ennek a kisded, úttörő csapatnak egyik legbuzgóbb és legtevékenyebb, bár egyúttal legszerényebb tagja volt Telepy Károly, aki csaknem hatvan esztendőt töltött el a magyar művészet ügyének a szó legnemesebb értelmében vett önzetlen szolgálatában. Hogy mennyire önzetlen és zajtalan volt az ő élete munkássága, annak legnagyobb bizonyítéka az, hogy azokban a könyvekben és irásokban, amelyek a magyar művészetnek erről az izgatóan érdekes és forrongó korszakáról szólnak, csak elvétve találkozunk Telepy Károly nevének egy-egy futólagos fölemlítésével, úgy hogy élete megírásánál csak itt-ott bizalmas körben elejtett szavaira és néhány még élő kortársának fogyatékos szóbeli adataira vagyunk utalva, amelyek azonban csak halvány képét adják annak a küzdelmes munkában eltöltött hat évtizednek, amelyet Telepy Károly a magyar művészet fölvirágoztatásának szentelt.

Telepy Károly 1828 december 25-ikén, Debrecenben született és Telepy Györgynek, a hírneves színművésznek, a Nemzeti Színház egyik első tagjának volt a fia. Apja maga is rajongott a festészetért és mint színházi díszletfestő egyike volt a legkiválóbbaknak. Fiát a kegyesrendiek budapesti gimnáziumában neveltette és középiskoláinak az elvégzése után ügyvédi pályára szánta. De művészi hajlamai csakhamar más irányba terelték a fiút, aki a helyett, hogy az egyetemre iratkozott volna be, 1845-ben Barabás Miklós tanítványai közé lépett.

Az 1848. évi szabadságharc rövid időre őt is elvonta megkezdett pályájától, de csak-

Művészet 1907.

hamar megbetegedett és a borsodmegyei Tardonára vonult vissza, hogy betegségét kiheverje. 1849 decemberben visszatért Pestre, majd 1850-ben Münchenbe utazott s az ottani művészeti akadémián Petauer tanár vezetése alatt folytatta tanulmányait. Apja nem lévén abban a helyzetben, hogy őt anyagilag támogassa, itt a legszűkösebb viszonyok közt csak két esztendőt tölthetett és 1851 végén kénytelen volt családjához visszatérni.

Abban az időben Magyarország művelt társadalma még vajmi csekély érdeklődéssel viseltetett a művészet iránt. Dicséretes kivétel volt e sivár viszonyok közt Csekonics Péter temesi gróf és főispán, aki egy időre pártfogásába vette a fiatal művészt és le is festtette magát általa. Ez a sikerült arckép újabb megrendeléseket szerzett a művésznek, melyek egy időre biztosították a megélhetését, sőt némi segélyben is részesülvén, az első kedvező alkalmat felhasználhatta arra, hogy elutazzék Veneziába, ahol egy arabs fejjel és két olasz tájképpel 1852-ben lépett a kiállító művészek közé.

Anyagi helyzete a kapott segély ellenére is a lehető legsanyarúbb volt, úgy hogy — mint maga beszélte később — a lakásbér levonása után naponta csak négy krajcárja maradt az élelmezésre.

Ebben az időben Telepy a nyarat az Ampezzo-völgy bizarr szépségű és festői vidékén töltötte, nagy szorgalommal tanulmányozta a természetet s vázlatokkal és tanulmányokkal megrakodva tért vissza Veneziába, hol az összehordott anyagot feldolgozván, valamelyest sikerült könnyíteni sanyarú helyzetén.

Ugyanekkortájt egy trieszti műkereskedő rövidebb időközökben tizennégy képet vásárolt tőle. Tanára, Liparini pedig — akinek a szeretetét annyira megnyerte, hogy még később is állandó levelezésben állott vele — néhány megrendelést szerzett neki, miáltal anyagi viszonyai egy időre jobbra fordultak. Jó szívére jellemző, hogy amint csak tehette, sietett leróni háláját pártfogója, Csekonics gróf iránt, akinek szép levelet írt és megküldötte neki akkoriban festett két nagyobbméretű képét. Az egyik az a jelmezkép volt, amellyel 1853-ban a veneziai akadémián bronzérmet nyert, a másik pedig a „Fontana d'Oro" című tájkép, melyet Cortina táján az aranyforrás Zuhogójáról festett. Levelében, vele született őszinteségével, föltárta grófi pártfogója előtt sorsának jobbrafordulását. Levelére hosszabb választ kapott pártfogójától, aki nagy örömmel és elismeréssel adózott neki azért a feltűnő haladásért, amelyről neki megküldött művei tanuságot tesznek s arra lyukadt ki, hogy miután leveléből azt látja, hogy most már a maga erejére is támaszkodhatik, teljesen fölöslegesnek tartja, hogy őt további kiképzésében anyagilag is támogassa.

Ez a levél a fiatal művészt meglehetősen érzékenyen érintette, mert már hosszabb idő óta álmodozott róla, hogy legalább pár hónapot tölthessen Rómában, amiről most megint bizonytalan időre, talán örökre, le kellett mondania.

A sors azonban hamarosan segítségére sietett a reményeiben csalódott fiatal művésznek. Veneziai tartózkodása alatt ugyanis megismerkedett a Berchtold grófi családdal s Berchtold Antalné grófnéban nemesszívű pártfogóra, fiaiban pedig igaz és őszinte barátokra talált, úgy hogy a római utazás álomképe mind határozottabb körvonalakban bontakozott ki lelki szemei előtt. A grófi család valósággal elhalmozta őt megrendelésekkel és elsősorban ő általa restauráltatta a Palazzo Contarini-ban levő összes oltárképeit. Ezenkívül a gróf mint kegyúr, két nagyszabású oltárképet rendelt meg nála nagyoroszi temploma számára, a család többi tagja szintén minden erejéből azon volt, hogy a törekvő fiatal művészt hozzá méltó föladatokkal foglalkoztassa.

Ekkor történt, hogy váratlanul nagy szerencséje kínálkozott a fiatal művésznek. Luigi Ponti, az egyiptomi alkirály udvari építésze ugyanis több képet vásárolt tőle az alkirály számára, amelyeket magával vitt Alexandriába. Onnan visszatérve az alkirály nevében, aki egyelőre három esztendőre udvari festőjévé akarta szerződtetni, fényes ajánlatot tett neki. De bármily csábító volt is ez az ajánlat, a fiatal művész sehogy'se tudta magát rászánni, hogy megkezdett tanulmányait ilyen hosszú időre megszakítsa, és így az alkirály ajánlatát hálás köszönettel bár, de visszautasította.

TÁJKÉP
TELEPY KÁROLY FESTMÉNYE

Ez után még öt esztendőt töltött Velencziában, ahol alig győzött eleget tenni a megrendeléseknek. 1858-ban az esztergomi székesegyház számára festett oltárképét hozta haza s útjában akkori tanára, Grigoletti is elkisérte, akivel, Kis-Ázsiába utazása előtt körutat tett Prágában, Lipcsében, Drezdában és Münchenben. E tanulmányút végeztével megvalósította római utazását és hosszabb időt töltött az örök városban, honnan 1859-ben tömérdek vázlattal és tanulmánnyal tért vissza Pestre, ahol ebben az időben kezdődtek azok az intenzívebb művészi mozgalmak, melyek pár év alatt a mai Képzőművészeti Társulat megalakulására vezettek. Telepy, akinek az utóbbi időben festett arcképei és oltárképei mind szélesebb körökben ismertté tették a nevét, haza érkezvén, azonnal teljes lelkesedéssel beállott a mozgalom élén buzgólkodó kis művészgárdába,[1] amelynek egyik legtevékenyebb tagjává lett. A Pesti Műegyesületnek már 1857 óta részvényese volt, 1861 január 20-ikán pedig megválasztották „A Nemzeti Képcsarnokot alakító Egyesület" igazgatóválasztmányának a tagjává. Időközben megalakult a mai „Országos Magyar Képzőművészeti Társulat" is, mely Telepy Károlyt, kinek a Társulat alapításában elévülhetetlen érdemei vannak, 1861 március 28-ikán igazgatósági taggá, ugyanazon év július 10-ikén pedig titkárává választotta meg. A titkári állást 1880 május 20-ikáig viselte, ettől kezdve haláláig pedig mint műtáros volt alkalmazva s a társulatnak mindenkor egyik legerősebb oszlopa volt.

Mindössze ennyi az, amit Telepy Károlyról tudunk, s csak sajnálhatjuk, hogy az elhunyt nem hagyott hátra följegyzéseket, amelyek kétségkívül rendkívül érdekes adatokkal gazdagították volna a magyar művészet történetének feldolgozására váró anyagát.

Telepyt, mint művészt, ez a még megirandó magyar művészet-történet lesz hivatva a maga helyére beosztani s ezért művészetével ezen a helyen nem is kivánunk bővebben foglalkozni. Annyi kétségtelen, hogy a közönségnek mindenkor dédelgetett kedvence volt s ebben a tekintetben jellemző, hogy kevéssel halála előtt, 1906 tavaszán rendezett gyűjteményes kiállításából, mindamellett, hogy már akkor csak Budapesten legalább másfélezer képe volt magántulajdonban, kiállított műveinek csaknem a fele — körülbelül harmadfélszáz kép — vevőre talált. Művészi hitvallását egyik műkedvelő barátjához 1896 decemberében intézett levelében ebbe a pár szóba foglalta össze: „Inkább kicsinek lenni, de eredetinek, mint nagynak, de utánzónak", — ami körülbelül megfelel Musset örökbecsű mondásának: „Mon verre est petit, mais je

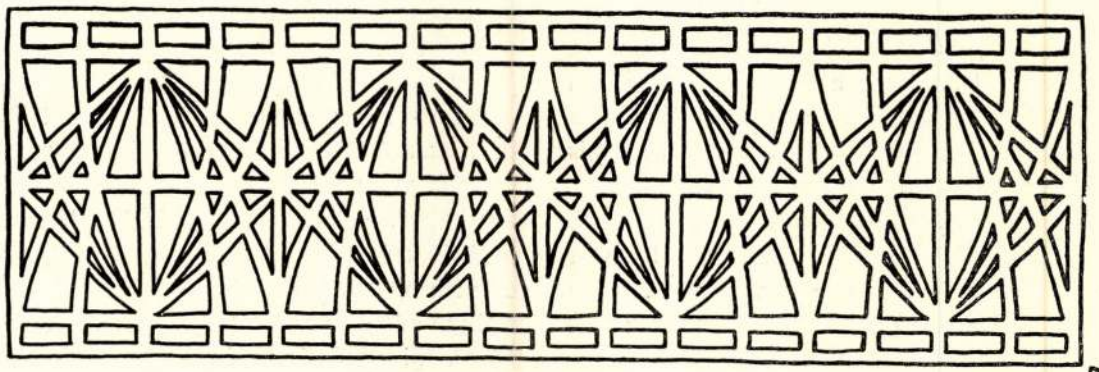

DÁNIA MODERN MŰVÉSZETE

Diadalmas világútjában elérkezett a naturálizmus Dániába is, úgy 1880 táján. Ott akkor még javában élte világát a novellás életkép és a simán-előkelő tájfestés.

Meg kell adni, hogy ez a régi dán művészet jól alá volt falazva. Hagyományos, biztos fundamentum gyanánt szolgált neki a természet komoly tanulmányozása s a valóságban való derűs gyönyörűség. Ebben alapjában véve nem különbözött az új művészettől, bármily nagyra van is ez a maga átvett franciás divatjával.

Miután most már ez a naturálizmus az ő egyszerű és doktrinárius kiadásában rég túl van a győzelmén s miután immár újra elhagyták még legragaszkodóbb hívei is, szenvedély és részrehajlás nélkül latolgathatjuk szerepét. Izgató, de egyúttal bő gyümölcsöt termő forradalom volt az s bár nem tartott sokáig, mégis neki köszönjük annak a művészetnek megújhodását, amely azóta nagygyá fejlődött.

A naturálizmusnak egyik érdeme, hogy hajlékonnyá tette a technikát az anyag visszaadására, amivel a valóság illusióját kivánta kelteni a nézőben. Nem elégedett meg azzal, hogy visszatükrözze a természetet, hanem egyenest maga a természet akart lenni. Oly versenyre készült tehát, amely inkább mesterfogásokban merül ki s nem abban, hogy kifejezése legyen a teremtő lélek tevékenységének. Pedig ez volna tulajdonképpen a művészet, ha magas szintről nézzük.

Mégis igazságtalan volna azt állítani, hogy a művészet ez irányának nem volt semmiféle missziója, vagy hogy ezt nem teljesítette. Mindenekelőtt megtisztitotta a műtermek fülledt levegőjét, azután fölélesztette az emberekben azt az érzést, hogy magasabbrendű igazságot követeljenek úgy a forma, mint a tartalom számára. Mindent, ami kicsinyes és édeskés volt az előadásban, mindent, ami hamis és nyegle volt a színben, kisöpört a dán művészetből, — remélhetőleg mindörökre.

A naturálizmus jelszava : egészség és igazság. Ennyi s nem több. Nem arra ügyeltek, hogy mit festenek, hanem arra, hogy hogyan festenek. A cél az volt, hogy a természetet tükrözzék a maga öntudatlanságában, véletlenségeivel egyetemben.

Ha a modern dán naturálizmus mégis oly sok igazán művészi munkát mutat fel, úgy ezt inkább a lappangva továbbélő hagyománynak s a festők művészi tehetségének köszöni, semmint ama hideg és terméketlen doktrinának, amelyet e talentumok a francia iskolától vettek át. Művészetünk nagy előnyére ezek a nagymesterek e doktrinát egészen naiv-eredeti módon a hazájuk szellemében fejlesztették. Hogy szülőföldjük természetéhez ragasz-

bois dans mon verre". Ez a hitvallás magyarázza meg, hogy haláláig egy pillanatra se tért le arról az útról, amelyre azelőtt hatvan évvel lépett s nehogy utánzónak lássék, a modernség legelkeseredettebb harcai között is hűségesen megmaradt Telepynek.

Mint embert soha el nem felejtheti őt senki, aki csak valaha is érintkezett vele. Ha volt a világon valaha férfi-ember, akire a bájos jelző alkalmazható, úgy jó Telepy bácsi volt az, aki egyéniségének a varázsával, derűs öngúnnyal vegyes, szelíd humorával, szellemének pajkos szikráival, jóságos jó szívével, becsületességével, egyeneslelkűségével, szinte a túlzásig menő szerénységével és a maga egészében elragadóan naiv lényével mindenkit játszva meghódított.

Végül mint az Országos Magyar Képzőművészeti Társulatnak több mint negyvenöt éven át volt tisztviselője önzetlenségével, pontosságával, lelkiismeretességével, kötelességtudásával és hűséges ragaszkodásával, soha el nem évülő hálára kötelezte a társulatot, mely mindenkor szeretetteljes kegyelettel fogja megőrizni az ő tiszta és szeplőtlen emlékezetét.

AMBROZOVICS DEZSŐ

ANYASÁG
TELCS EDE PLAKETTJE

azt mondta, hogy a rendszeres futás olyan egyéb, életmód-változtatással jár együtt, mint a *korszerű táplálkozás, a dohányzás és az italozás mellőzése,* akkor valóban sokat tettünk egészségünk megóvásáért, de önmagától a futástól senki ne várjon csodát. Egyébként ő a rendszeres sportolás igazi jelentőségét abban látja, hogy előbb-utóbb az említett életmód-változtatást hozza magával.

*

És még mindig a kocogás és futás veszélyeiről, jobban mondva a mértéktelenségről, a túlzásokról és a szélsőségekről. Ugyanis amiről dr. Frenkl Róbert oly óvatosan, de egyesek számára mégis gyűlöletesnek tűnően írt, arról manapság egyre többen cikkeznek külföldön. Főleg azóta, hogy a kocogás és futás apostolaként tisztelt *James Fixx* szívinfarktusban meghalt. Talán közismert, hogy James Fixx ,,A futók, kocogók könyve'' című munkáját szinte a világ minden nyelvére lefordították, a futómozgalom hívei úgy forgatták, mint a bibliát. Fixx, aki nemcsak prédikált, hanem futott is, egyes hírforrások szerint azért halt meg, mert sokat futott. Túl sokat. Tény: *kocogás közben érte a halál.* Viszont ezt a tényt sokan a testedzés lejáratására igyekeztek felhasználni, se szeri, se száma azoknak az írásoknak, amelyek csak a futás ártalmairól szólnak.

Talán különösnek vagy visszataszítónak tűnik az a megállapítás, hogy James Fixx halála valójában használt a futómozgalomnak, ugyanis a kezdeti rosszindulatú támadások után a mozgalom barátai és támogatói szigorú önvizsgálatot tartottak. S most már ők mondták ki azt, természetesen higgadtan és őszintén, amit a támadók csak egyetlen oldalról közelítettek meg. Abban a pillanatban, amikor a futómozgalom szakemberei elemezték a kocogás és futás minden előnyét és hátrányát, a támadók visszavonulót fújtak. Ezek az írások még azt sem rejtették véka alá, hogy 1980-ban, például 23 atléta vesztette életét váratlan hirtelenséggel, és egy kivétellel valamennyien szívbetegségben haltak meg. Az elemzések viszont kiderítették, hogy valamennyien rejtett szívbetegségben szenvedtek, amit a sportorvosok a rutinvizsgálatok során, sajnos, nem derítettek fel. Ez viszont arra serkentette a szakembereket, hogy ismételten felhívják a futók figyelmét az előzetes és rendszeres orvosi ellenőrzés fontosságára. Tehát senki ne kezdjen el addig futni vagy kocogni, mielőtt nem végeztette el az orvosi vizsgálatot! S hogy a visszatérő rendszeres orvosi kontroll mennyire fontos a rendszeresen futók körében, arra az egyre népszerűsödő és már-már divatháborúként dúló maratoni futás hívta fel ismét a figyelmet.

A maratoni futás — erről nemrégen *dr. Angeli István* írt figyelemkeltő cikket — ugyanis kifejezetten extrém igénybevételt jelentő versenysport. A szervezet teljes fizikai és pszichikai tartalékát szabályozó és alkalmazkodó képességét mozgósítja. Dr. Angeli István a *Tribune Medicale* egyik írását idézi, a többi között ezt: *,,35 kilométer után a hőtúltengés miatt a lábak elnehezülnek, és csillagok jelennek meg minden színben az égen. A tüdő levegőfelvétele percenként 10-20-szorosára nő, a szívet pedig 20-30 liter vér futtatja percenként, míg normális körülmények között ennek az egynegyede is elég. A futás tartama alatt a versenyző 4-5 liter vizet izzad ki, és a mechanikus munka hőnövelő hatása miatt a 39-41 fokos testhőmérséklet sem ritkaság. A sejtek az engergiaszerzés céljából már szinte erőműként dolgoznak, és ehhez minden anyagcserefolyamatot igénybe vesznek. A túlzott igénybevétel következtében gyomorgörcs, hasmenés, fehérje- és vérvizelés léphet fel. A maratoni futás a maga 42 195 méterével tulajdonképpen mártíromság...''*

Nos, ezt a mártíromságot vállalja manapság sok tízezer ember a világon, s nagyon sokan nálunk, Magyarországon is. Egy igazi maratonista, természetesen, mosolyog ezeken a sorokon, feltételezzük okkal és joggal, hiszen ő nem egyik napról a másikra lett a maratoni futás megszállottja, nála igen precíz edzésmunka előzte meg a táv teljesítését. A baj ott van, hogy egyrészt kevés az igazi maratonista, sokkal több a botcsinálta távfutó, másrészt, még az igazi maratonisták is beleeshetnek a rekordhajhászás hibájába. Nem a versenysportolókra gondolok elsősorban, hanem azokra a maratonistákra, akik betartják ugyan az edzésmunka fokozatosságának elvét, ám mégiscsak amatőrök, túl vannak azon a bizonyos életkoron, amelynél megálljt kell tudni parancsolni mindenkinek.

A sokasodó maratoni futások, sajnos, igen csábítóak, nem ritka, hogy az amatőrök ma itt *Budapesten,* holnap (egy hét múltán) *Londonban* vágnak neki a távnak. Meglehet, a múlt esztendőben történt tragikus maratoni futás sem elég intő példa a csúcshajhászás letörésére, azonban olyan mementó, amit minden amatőrnek örökre eszébe kell vésnie. A nyugat-berlini maratonin 6856-os rajtszámmal állt a tömegben az angol *Richard Newnham.* A televíziónézők millióí láthatták, amint az angol férfi mindössze 20 méterrel a cél előtt összeesett, és soha többé nem kelt fel. Mint kiderült, az amatőr futó a fejébe vette, hogy 2 óra 50 perc alá szorítja rekordját. Nem is hiányzott sok hozzá. Csak az a 20 méter... Az esetet vizsgálni kezdték. Hamarosan kiderült, hogy az angol férfi megjelent ugyan rendszeresen orvosi vizsgálaton, ahol nem is tiltották e a futástól, azonban az orvosok határozottan a lelkére kötötték, hogy semmiképp ne fussa három és fél óránál rövidebb idő alatt a maratoni távot.

*

De ne csak riasztó példákat mondjak. Hiszen nincs szándékomban senkit lebeszélni sem a kocogásról, sem a futásról, sőt, a maratoni futásról sem, vallom magam is, hogy a futás fontosságának, egészségmegőrző hatásának propagálásáért az eddiginél is többet kell tenni.

B. Piroska (túl a harmadik ikszen) egyike azoknak a budapesti lakosoknak, akit méltán tölt el büszkeséggel az az érzés, hogy már többször is lefutotta a maratoni távot. Valamikor kézilabdázott, de a tanulás úgy lefoglalta az idejét, hogy elég korán felhagyott a sporttal. Mérnök lett. Ülőfoglalkozású. Múltak az évek, és egyre elégedetlenebb lett magával. Nem a munkájával, belső harmóniájával. Beiratkozott a Futapest Klubba, ahol, mint mondja, nagyszerű emberekre, barátokra talált. Értelmes, józan gondolkodású ember lévén, nem futott el vele a szekér, mindennap rendszeresen futott, ahogy mondták neki a szakértők, és ahogy a különböző szakcikkekben olvasta, úgy növelte az edzésadagot. Azt azonban a fejébe vette, hogy lefutja a maratoni távot. És le is futotta. Hogy mennyi idő alatt? Nem tartja lényegesnek. Egy a fontos: a célt, amit maga elé tűzött — teljesítette.

Monspart Sarolta, a tájékozódási futók szövetségi kapitánya, a Futapest Klub egyik alapítója ma tizedét sem futja annak, amit régen. Esete, tragédiája meglehetősen közismert: sok évvel ezelőtt kullancsfertőzésen esett át, csaknem megbénult. Sokáig az is kérdéses volt, hogy egyáltalán bottal is tud-e majd járni. Szervezete és akaratereje csodálatos módon legyűrte a kórt, előbb lábra állt, s ha bicegve is, de megindult. Ma is biceg, de nincs olyan tömegfutás, ahol ne lenne ott, és ne futna. Mindenki csodálja őt, persze, akadnak olyanok is, akik talán elhúzzák szájukat ,,Saci'' bicegő futását látva. Csakhogy ezzel a setének-sutának tűnő futással is sokkal gyorsabb seregnyi embernél, olykor még volt sportolóknál is. Az ő kedvelt futóterepe a Margitsziget. A pesti hídfőnél lakik, átszalad a hídon, be a Szigetre, a nagy körbe, és háromnegyed óra múltán már a zuhany alatt áll. Nem fut naponta, ha sok a munkája, kihagy néhány napot. De az a hatezer méter szent neki.

Hogy a futás adta volna vissza az életkedvét? Ezt nem mondja. Elsősorban az emberek, férje, szűkebb és tágabb családja, a sport az, amely elfelejttette vele a történteket. De futás nélkül nehezen tudná elképzelni az életét, az a tudat, hogy ő akár mindennap képes ennek a hat kilométernek a megtételére, akár többre is, pokolian fontos számára. És még valami hajtja: hogy egyre többen álljanak be a futók-kocogók táborába. Arról beszél, hogy hetente legalább kétszer. Ennyi kell minden embernek! Egyébként ő az esti futás híve, azt mondja, kedvezőbb a fizikai hatása, mellesleg a sötétben minden ember egy fokozattal lassabban fut. És ez már a mértékletesség egyik kis pillére. Két dolgot tart még fontosnak. Az egyik: aki belép a futók táborába, vegyen annyi fáradságot, menjen el orvoshoz, és vizsgáltassa meg magát. A másik: nem érdekes, hogy milyen az a melegítő vagy mackónadrág, az öltözet teljesen mellékes, ami fontos az a cipő. Erre senki ne sajnálja a pénzt. És még arra a heti kétszer fél órára se. *A futásra.*

PETHES SÁNDOR

Egy pest-budai festőkrónikás

TELEPY KÁROLY

1828—1906

A múlt felidézésekor gyakran előfordul, hogy írásbeli feljegyzéseken, adatokon, szájhagyományokon kívül képzőművészeti ábrázolások is segítenek ismereteink gazdagításában. Abban az időben, amikor még nem volt elterjedt a fotográfia, ha valamely jelentős esemény vagy fontos tájrészlet megörökítésére került sor, szükség volt a festők, rajzolók tudására, segítségére. E fennmaradt festői, művészi megfigyelések nélkül jóval szegényebbek lennének a múltról alkotott képzeteink.

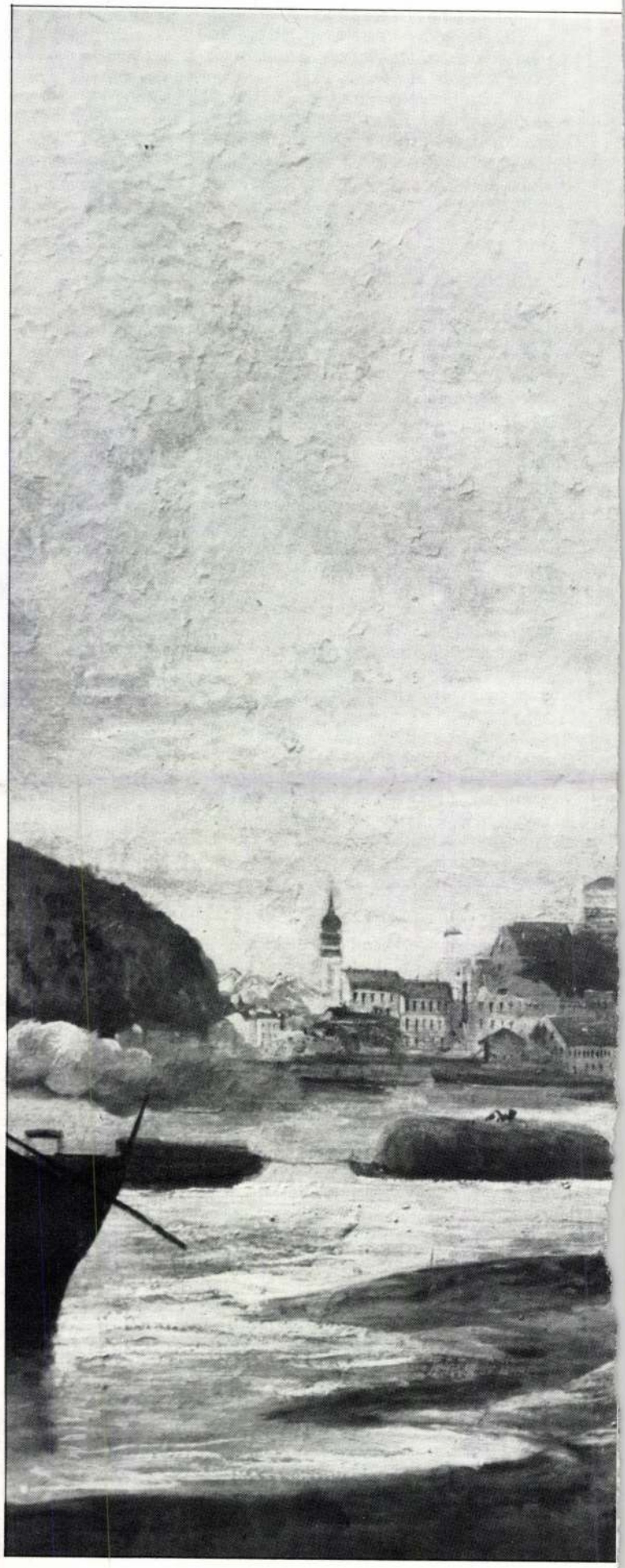

Mintegy száz esztendő távlatából tekintünk most vissza olyan ábrázolásokra, amelyek a frissen egyesült Pest és Buda (1873) gyors iramú fejlődésének egy-egy festői pillanatképével adnak hírt az átalakítás előtti környezetről, a szorgos munkáskezek jóravaló igyekezetéről, de az új létesítményekről is. Telepy Károly érdeklődő szeretettel figyelte meg a várost, a Duna-parti erdőket, berkeket és az itt folyó munkát.

A magyar képzőművészeti élet megteremtésének egyik leglelkesebb alakja, mint tájfestő pedig a hazai, történelmi nevezetességű várak hűséges krónikása. Negyven éven keresztül a Magyar Képzőművészeti Társulat titkára, majd haláláig műtárnoka. Munkájával, intézkedéseivel kivívta művésztársai megbecsülését. E maga vállalta misszió mellett fáradhatatlanul járta hazánk jellegzetes vidékeit a Tátrától az Al-Dunáig, és festette a nagy elődd, Markó Károly tanulságait érzékeltető tájakat, s bennük gyakran a természetben munkálkodó embert is. Míg Markónál többnyire mitológiai vagy bibliai jelenetek élénkítik a tájat, úgynevezett staffage figurák, és nagy kiterjedésű, ám különböző tájelemekből összeállított látképeket szerkesztett; Telepynek nincs szüksége heroikus táj komponálására, az ő igyekezete mindig is a hazai táj valószerű ábrázolása, megszerettetése volt. Az eligazodást könnyíti meg, hogy minden képének a címe pontos topográfiai megjelölés is, például: *Ventei itató, Lontói fasor, A Magas Tátra, A Csorba tó, Babagáj és Galambóc, Árva vára, Diósgyőr, Tardona, Fonyód,* hogy csak néhány művet említsünk a sok közül.

A jelenlegi Képzőművészeti Főiskola, az egykori Képzőművészeti Társulat első székházában, a volt Sugárút, majd Andrássy út 69-ben, a palota első emeletén lakott. Mint vérbeli tájfestő azonban mindig a természet közelébe vágyott. Ezért a hetvenes évek derekán Újpest közelében, Káposztásmegyeren nyaralót építtetett. Tavasztól őszig itt időzött családjával, s a Duna, a sziget ihletet és témát adott számára. A természet megújította művészetét.

A Duna-parthoz kötődő művészi munkájáról a Fővárosi Lapok közölték az első híradást 1875-ben. Ettől az időtől fogva gyakran jelentek meg képei, melyek ezt a környéket ábrázolták:

TELEPY Károly Budapest 1987.4.sz. XXV.évf.

az elhagyott parton favágók szorgoskodnak, a víz mentén tímárok, halászok dolgoznak, hajó halad a távolban a Dunán. Üzenetek a múltból ezek a képek, megismertetnek az apáról fiúra szálló hagyományos munkamódszerekkel, -folyamatokkal, olyanokkal, amelyek ma már az emlékezetből is eltűnnek.

Egy korábbi alkotásán: *Buda látképe* — a Gellért-hegy és a Vár jellegzetes formája látképszerűen tárul elénk. Telepy nem elégszik meg a puszta bemutatással, többet ad. A folyón a hajó gabonaszállító uszályt vontat, távolabb személyszállító gőzhajó látszik, s a pesti oldalon a gyár füstölgő kéményei a kiegyezés után következő gazdasági fellendülésre utalnak. *A Margitsziget a Margit híd építése előtt* című képe még a híd építése előtti békés, nyugodt, eseménytelen állapotot tükrözi, amikor itt még csupán dereglye vitte át a túlsó partra igyekvőket.

A *Káposztásmegyeri táj* című festményén a part közelében lévő csónak halászai ősi mozdulattal merítik a hálót. De egyéb munka is folyik arrafelé. Hiszen a hely neve is arra utal, hogy káposztát, zöldséget termesztő bolgárkertészek telepedtek meg ezen a vidéken. A furcsa szerkezetet megörökítő kép is a *Bolgárok vízemelője,* amely időközben — nem tudni, miért — *Gabonaszállítás a folyón* címre változott, pedig egyértelmű, hogy itt a kertek öntözését segítő vízemelőről van szó.

A legtöbb élményt azonban talán a három hajógyári kép nyújtja. Az újpesti parttal szemben, a Népsziget északi csúcsán volt a ma is meglévő MAHART elődje, a MFTR hajózási társaság hajóépítő és -javító telepe. Telepy a művész éles szemével, rendkívül részletesen, lelkiismeretesen számol be az ottani munkáról. Több ábrázolása is fönnmaradt e témáról, így az *Újpesti kikötő, Újpesti hajógyár* és a *Bárkaépítés* az üzem kezdeti lépéseiről ad számot. A félig kész bárka faváza harmóniájával, arányaival, a munka erőfeszítését érzékeltető tömegével a ma emberéből nem mosolyt vált ki, hanem elismerést. A *Vízparti táj* a tímárok munkáját mutatja be. Gondos megfigyelés után fogalmazta meg a sürgő-forgó kézművesek csoportját, ugyanakkor a háttérben a dús lombú fák és a hajó a mélységet érzékeltetik.

Ma, amikor fővárosunk természeti környezetének, építészeti, ipari műemlékeinek megóvása társadalmi megmozdulásokat is kiváltó közügy, az esztétikai élmény mellett hasznos segítséget is jelentenek azok a képzőművészeti alkotások, amelyek ennek az időszaknak az emlékei. A képek, melyeket Telepy Károly művészi ihlettel megörökített számunkra, Budapest múltjáról szóló krónika megőrzésre érdemes lapjai.

TELEPY KATALIN

161. *Telepy Károly:* Hegyvidék.

149. *Szőnyi István:* Udvarban.

TELEPY KÁROLY: Halászat a Balatonon alkonyatkor.

Kacziány Ödön: Serpentin-tánc.

546. Telepy Károly: A poprádi tó.

84. KATONA NÁNDOR: Tarpatak.

238. Telepy Károly: Tátralomnic.

117. Juszkó Béla: Hajóvontatás Komárom vidékén.

456. TELEPY KÁROLY: A Balaton a fonyódi parttal.

251. Reinhardt Károly: A medve.

141. Telepy Károly: Halásztanya Fonyódnál.

520 Tolnay Ákos: Női tanulmányfej.

187. sz. 1901. Erkezett: aprilis 18.

MŰTÁRNOK.

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT

Műcsarnok, városliget.

Budapest, Apr. 14. 1901

A 1900 évi Párisi kiállítás ügyben.

Az országos Műemlékek
Tekintetei bizotságának
Budapesten

Az országos műemlékek bizotságot illető 4 láda
ban foglalt művek közül a bizotság csakis
egy ládát vett át e folyó év február 13 dikán
a másik 3 láda téves czimel látatvan
el az a czimzett Nádler Robertnek
vitetett s később derülvén ki a tévedés
a bizotság a hijanyzó három ládát egye
nesen ennek vette át, miután a rész
letes leszámolásom igazolásául ezen
3 láda átvételéről szóló elismerény
re is szükségem van, felkeren a
Tekintetes bizotságot hogy ennek
átvételeri vonatkozó elismerényt
nekem kiadni szivesskednek

Kiszerek atan maradtam kiváló
tisztelettem kijelentésével

Telepy Károly
Műtárnok

Telepy Karoly
Forsó

Telepy Károly K
Vas-Ujs. 1890. 798. l.

TELEPY KÁROLY: *Oserdő-irtás a negliczai havasokban.*

MAGYAR

VASÁRNAP **7** Kat. Szentcsalád Prot. Attila Ó-g. 25. N.-kar.	N. k. 7 ó. 47 p. N. ny 16 ó. 24 p.
HÉTFŐ **8** Kat. Szörény Prot. Szörény Ó-g. 26. Ist.-sz.	Izr. 27. Sobebim bőjt
KEDD **9** Kat. Julián vt. Prot. Marcell Ó-g. 27. István	
SZERDA **10** Kat. Vilmos pk. Prot. Melánia Ó-g. 28. T. e. vt.	
CSÜTÖRTÖK **11** Kat. Higin vt. Prot. Ágota Ó-g. 29. Áprósz.	Izr. 1. Sebat R. Kh.
PÉNTEK **12** Kat. Ernő ap. Prot Ernő Ó-g. 30. Anizia	
SZOMBAT **13** Kat. Veronika Prot. Vidor Ó-g. 31. Melánia	Izr. 3. S. Bo.

ult ujságolvasó, ki hirlapja mögül haragosan
ekint félre: hát már én sem olvashatok?

Ennyit a pályázó művekről. A pályázaton ki-
ül egész sereg életképet látunk. *Margitay* Tiha-
nér a szalon-genréből vett három festményét
olyvást élénk érdeklődéssel nézi a közönség.
Bihari Sándor, ki pár évvel ezelőtt oly hatással
pett föl, azóta ezúttal jelenik mely egész erejé-
en, s látjuk minden képén a jól eltöltött idő fel-
asználását, a művészi előadás fejlődését, tehet-
ge izmosulását. «A falu roszsza» nagyobb fest-
ményét közöljük új képei közül. Falusi jelenet
z. A legény egész éjjel mulatott s világos reg-
el megy haza, végig muzsikáltatva magát az ut-
zán, sőt — a mi sulyosbító körülmény — a
iaczon is, a hol a kofák már elfoglalták helyö-
t. Egész banda kiséri a bokázó, daloló és bo-
s palaczkot emelgető legényt. A czigányok
ytől egyig kiválón sikerültek.

Herzl Kornél is tivornya képét adja. «A győz-
s» ugyanis egy falusi legény, ki a nagy dinom-
nomban egyedül birja még. Három ivó társa
la dőlt már le a korcsma asztalára.

Bruck Miksa «Vén gipszöntő»-je kedélyes jele-
t. Nagyobb városokban ismerősek azok a több-
ire talján művészek, kik a gipsz figurák eltört

tatták, Findzsa asszony azonban, a ki az első sorban ült, hangosan panaszkodott:

— Micsoda disznó nép ez; mikor az uram mondta ezeket, a fülük dobját se hajtották, most pedig a lelküket ordítják ki.

(Folytatása következik.)

TELEPY KÁROLY HÁTRAHAGYOTT KÉPEINEK KIÁLLÍTÁSA.

Zavartalan, tökéletesen művészi hangulat várja és fogadja most a Könyves Kálmán szalonjának a látogatóit. Elhunyt festőművészünknek, *Telepy* Károlynak a képei borítják a falakat, javarészint olyan munkák, a melyek most kerülnek először nyilvánosság elé. Köröskörül mindenfelé magyar motivumok, és minden vásznon egyéni, magyar szinek és magyar levegő. Ezek a képek — körülbelül harmadfélszáz darab — nemcsak újak, hanem meglepőek is. Lehet, hogy a hatásuk és megkapó erejük főképen abból ered, hogy a Telepy-képek finom és bensőséges szinharmóniáját most nem zavarja meg semmiféle idegen, rikító tónus, a mi elkerülhetetlen velejárója a nagy tárlatoknak. Szinte azt mondhatnám, hogy Telepy Károly festő-egyénisége

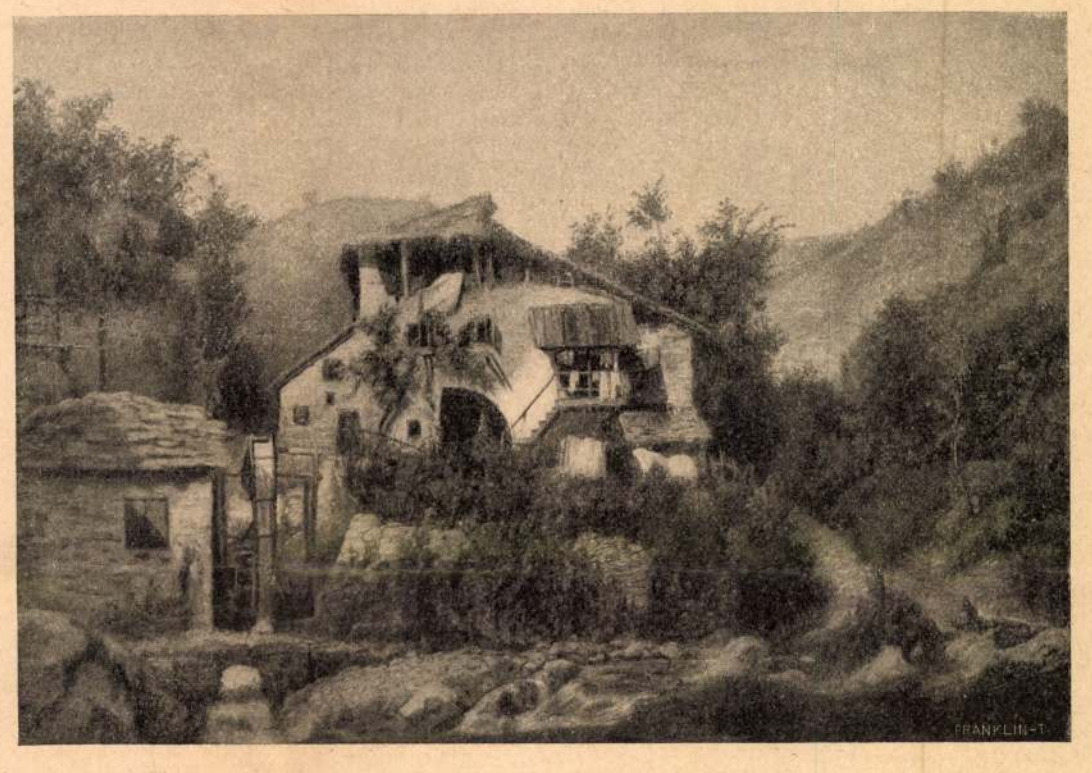

MADDALOZZO MALOM BELLUNO MELLETT.

A GÖMÖRVÉGI ERDŐBŐL.

ismét fölélednek, dolgoznak és tucatszámra termelik — vagy mondjuk —: teremtik a képeket. Mire hazajönnek, azt mondja róluk a kritika: nagyot nőttek külföldön való barangolásaik alatt. Pedig nem igaz. Csak eltanulták egy készebb, szivósabb festészet formaképességét; nem csiszolták a saját tudásukat, hanem csupán elcserélték a régi köntösüket újabbal, talán finomabbal, de semmiesetre sem — értékesebbel. *Telepy* Károly is eljárt a külföldre, barangolt Olaszország minden zugában, de nála és festészetében ezek a kirándulások nem jelentik a föléledést, a megújhodást, mert az ő művészete nem fölszínes, nem az expressz vonatokon gyüjti a reklámhatású, szemetszúró benyomásokat, hanem keresi az elmélyedésre alkalmas, hogy úgy mondjam búvóhelyeket, hatalmas hegyek lábánál egy tenyérnyi tisztást, a végtelenbe futó folyam valamelyik hajlásánál egy magasra nőtt bokrot, a honnan mindent beláthat, mindent megmutathat: hegyek gigászi méreteit, folyamoknak szinte végtelenbe vesző kanyargását s főképen azt, a mit bölcseleti elemnek nevezhetnék Telepy festészetében, gyönyörű és talán önkéntelen bölcselkedésnek, hogy ő — erősen rokoni kapcsolatban van Chopin-nal, és Chopin is leginkább akkor bontakozik ki a maga mélységes, borongós pompájában, ha a műsornak többi száma is — Chopintől való. Az olyan ugrásokat a zenében, a milyen Strausz Rikárd valamely szimfóniájának s nyomban utána Chopin egy Nocturne-jének az intonálása volna, csupán a mulatóhelyek katonabandái cselekedhetik meg — söröskancsók és sóskiflik társaságában. Pedig Chopin és Strausz Rikárd között talán még nem is akkora az ellentét, mint példának okáért *Telepy* Károly s a túlzó modern luministák között. S ebből magyarázható, hogy a tárlatokon mindig a vakmerően, bravúrosan, ámbár egyébként minden művészi érték nélkül odakent képek nyerik el a pálmát, a mely mellett művészies finomsággal festett, bensőséges hatásra szánt vásznak csak úgy szerepelnek, mint a megtűrt — staffage. Egyenként az ilyen Telepy genre-ü képek a Hamupipőke sorsára jutnak a nagy képvásárokon: összegyűjtve azonban s mint korlátlan urak a maguk birodalmában, meglepő, diadalmas művészi hatást revelálnak.

Végigjárva a kiállítás termeit: bejártuk voltaképen egész — Magyarországot. És épen ez — ellentétben annyi jeles festőnkkel — *Telepy* Károly egyik legfőbb sajátossága. Nemcsak szereti a magyar földet, a magyar vizet, hegyet, síkságot, levegőt, hanem itthon, magyar milieuben érzi a festő legerősebb gyönyörűségét, itthon látja a legmelegebb szineket, itthon érzi leginkább a festésre ösztökélő inspirációt. Más festőink, ha itthon ellankadt bennük az alkotó erő, elsietnek külső országokba s ott egy-kettőre

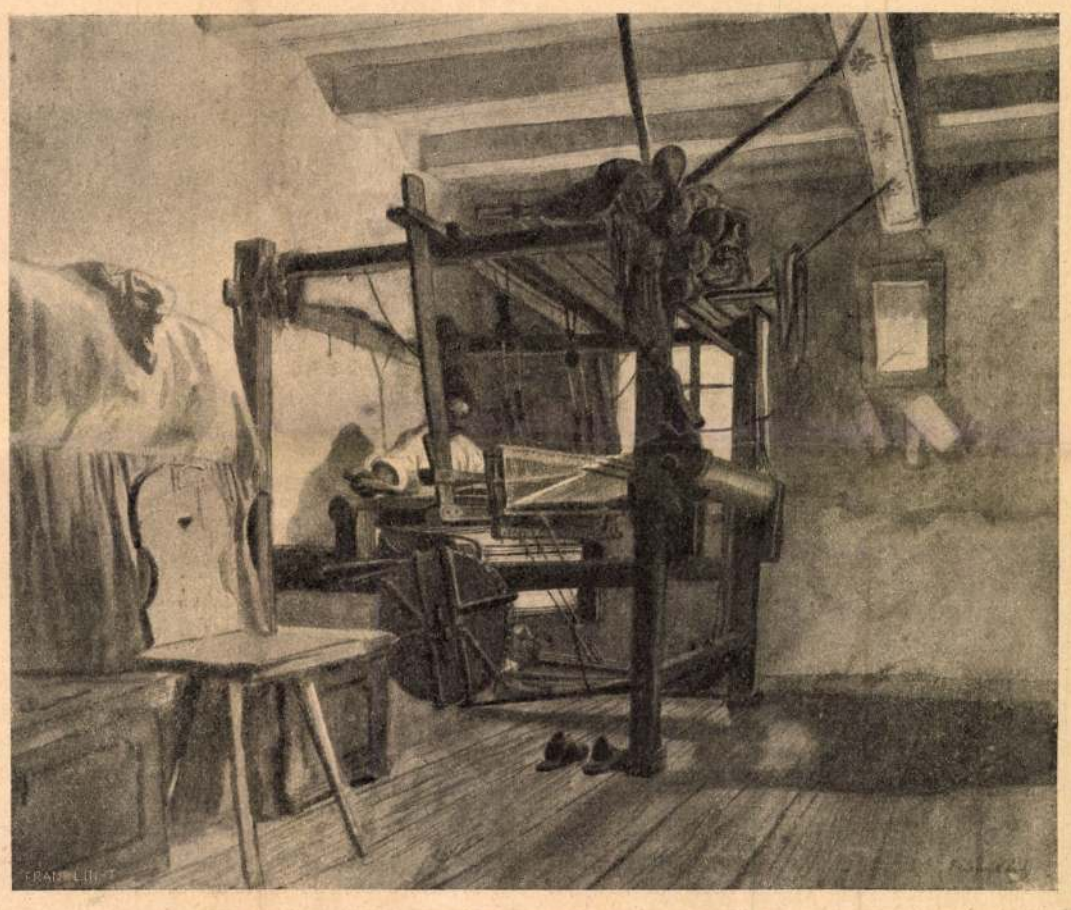

SZÖVŐMŰHELY FALUN.

TELEPY KÁROLY FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

PETŐFI EMLÉKTÁBLÁJA SOPRONBAN. — Lukácsy Lajos dombormüve.

mint ember — egyetlen szerény porszemnek jelzi önmagát a képein, de egyben megmutatja, hogy ikarusi erőfeszítések nélkül is megláthatók a legmagasabb csúcsok és érzékelhetők a legnagyobb messzeségek is. Végtelen, jóformán szüzies tartózkodás az előadásban, szinte állandóan szordinás hangok, szinekben mérséklet: ez jellemzi *Telepy* Károlynak a technikáját. De merészség, egyetemesség, néha vakmerőség a — fölfogása. Egyik-másik képén érezzük — a mit egyébként legkevésbbé sem iparkodott titkolni — hogy ő a festés nyelvét nem a mai iskolákban tanulta. Széles ecsetkezelésről, kontrasztokkal való zsonglőrködésről — vele kapcsolatban — lehetetlen beszélni. De épen az *Telepy* Károly festésének a jelentősége, hogy az nem modern és nem régi iskola, hanem — művészet. Van képe, *Ostia*, Róma közelében (209.) a mely egész kompozicziójában Turnerre emlékeztet, meglehetősen régies — és mindamellett hangulatos, igazán olasz, egyszóval: művészi. Annyi bizonyos, hogy ennek a tárlatnak nincs egyetlenegy olyan vászna, vagy akvarellje sem, a mely ne volna érdemes és alkalmas a megvásárlásra. Még azok az olasz apróságok is, a melyek szerényen ott húzódnak meg az egyik kisterem mélyében, valamint Telepy Károly hajdan való tanulmányainak az emlékeztetői: olasz mesterek másolatai, mind érdemes és értékes munkák, nem is a kegyelet, hanem ama dolgok keletkezési dátumának a mértékelése alapján.

Telepy Károly *utolsó* képe, valamely aldunai részlet, gyönyörű munka és oly fiatalos, hogy szinte ellentét látszik eme kép és *Telepy* ugyane teremben lévő portréja között, a mely őszfürtü, kékszemű szép aggastyánt ábrázol. Az arczkép, a mely eredményes munkában töltött számos évtizedről beszél: kibékít *Telepy* Károly elhunytával. Az a remek dunai tájkép, a mely duzzad a fiatal kedvtől és erőtől, azt mondja: korán volt még Telepy Károlynak elhunynia.

Fráter Aladár.

PETŐFI EMLEKTÁBLÁJA SOPRONBAN.

Petőfi viszontagságos életének majd minden állomáshelyét emléktábla jelzi immár. Legújabban Sopron városa állíttatott emléktáblát annak emlékére, hogy a nagy költő fiatalkori küzdelmei idején ott katonáskodott, mint «zöld hajtókás, sárga pitykés közlegény» az 1839-ről 1840-re forduló télen. A régi rozzant kaszárnyát Sopron városa lebontatta s középiskolát épített a helyébe. Erre az új épületre illesztették az emléktáblát, melyet *Lukácsy* Lajos jónevű szobrász-művész mintázott s melyet márczius 15-ikén lepleznek le. Az emléktábla ágyubronzból van öntve, hoszsza 150 cm. és szélessége 90 cm.

ERDEI KASTÉLY.

Elbeszélés.

Irta **Krúdy Gyula.**

Gyorsvonaton utaztunk a Hernád-völgyében. A kényelmes ebédlő-kocsiban, mialatt nagy gyorsasággal száguldtunk át a tájon, az útközben összeverődött társaság kisértetekről beszélt. Volt abban valami különösen izgató, hogy a modern élet csodálatos alkalmatosságán utazva, mindenféle középkorias dolgokról csevegtünk. A Hernád mint egy kaczér, de hűséges asszonyszemély kanyargott a vasúti pálya mentén: hol elbújt a távoli füzesek között, hol meg újra megmutatta magát, mintha csak játszott volna velünk.

A társaságban volt egy főispán, meg egy képviselő és egy nagykereskedő. Az utazás folyamán mindegyiknek eszébe jutott valami kisérteties történet, a mely megesett vele. Úgy vagyunk ezekkel a kisérteties történetekkel, hogy csak akkor jutnak eszünkbe, ha épen mások eszünkbe juttatják. Nem hiszem, hogy például egy nagykereskedő állandóan kisértetekkel foglalkozna. Az ebéd vége felé a társaság hallgatag tagja, a ki eddig pompás étvágygyal fogyasztotta ebédjét, egy felvidéki földbirtokos vette át a szót. Gömöri — ez volt a földbirtokos neve, — megtöltötte poharát és nyugodtan kijelentette:

— Engedjetek meg, urak, de én egy szót sem hiszek az elmondott történetekből... Kérlek alásan, ne sértődjetek meg. Álmodtátok, hallottátok ti ezeket a furcsaságokat. Hisz, nemde, mindnyájan beismerjük, hogy kisértetek nincsenek? Azért hát ne is vegyétek rosz néven, ha én nem hiszek a kisértetekről szóló történetekben. Nekem is van egy ilyen kisérteties históriám. Engedelmetekkel majd elmondom, de előre is kijelentem, hogy nem veszem rosz néven, ha egy szót sem hisztek belőle. Pedig ez félig-meddig igaz történet...

A főispán, egy vidám, piroskepű, fehérhajú úr, nevetve szólt közbe:

— Már eltértél a tárgytól, pajtás. Nem vagyunk kiváncsiak, hogy milyen véleménynyel vagy te a magad történetéről. Bizonyosan igaznak mondod azt, miután a mienket nem hitted el.

Gömöri szivarra gyujtott. Tagbaszakadt, egészséges felvidéki medve volt, olyan ábrázattal, mint a milyen egy középkori rablóvezéré lehetett. Rőtbarna szakállába fújta a szivarja füstjét és nyugodtan kezdte mondani:

— Körülbelől tiz esztendő előtt a véletlen abba a helyzetbe hozott, hogy szerelmes lettem egy budapesti kisasszonyba. Bizonyosan mindnyájan voltunk már szerelmesek máskor is, nem csak egyszer, csakhogy szerelem és szerelem között nagy különbség van. Ez a szerelem, a mely tiz esztendő előtt behálózta a szivemet, az úgynevezett nagy, egyetlen szerelmek közül való volt, a melyet férfiember csak egyszer érez az életében. Legtöbbször az iránt, a kit feleségül vesz.

Független, vagyonos fiatalember voltam. Semmi sem állta tehát útját azon szándékomnak, hogy szerelmesemet nőül vegyem. Előkelő, úricsalád gyermeke volt Magda, a szülei kész örömmel beleegyeztek a házasságba, csak a leány kötött ki gondolkozási időt.

Bármilyen sértő volt is rám nézve az első pillanatban a Magda habozása, bele kellett nyugodnom, mert a leány szépen és nyugodtan meg tudta nekem magyarázni, hogy ő nem azok közül a leányok közül való, a kik mindenáron férjhez akarnak menni. Sőt egyáltalában Magdának az volt szándéka, hogy sohasem megy férjhez. Alaposan meggondolja tehát a dolgot, mielőtt rászánja magát a férjhezmenésre.

Nem igen szerettem problémákon törni a fejemet. Egyébként is megszoktam, hogy az asszonyokat, leányokat sohase vegyem túlságosan komolyan. Úgy gondolkoztam róluk, hogy mindent szeszélyből, hangulatból cselekesznek; legjobb engedni a szeszélyeiknek.

Bevallom, hogy egy kissé kényelmes álláspont, de hát én nem tudtam még akkor, hogy a nők milyen komoly lelki megrázkódtatások elé sodorhatják a férfit. Fogalmam se volt arról, hogy a férfi sok tekintetben az asszonyok hatalmában van. Becses kis kutyáknak néztem azokat az asszonyokat, a férfiak mulatságos játékszereinek.

Azért nem is sokat búsúltam a Magda habozása miatt.

— Helyes, — mondtam, — maga gondolkozhat a dolog felett, én azonban már menyasszonyomnak tekintem.

Magda megcsóválta a fejét és valami rejtett szomorúsággal nézett rám.

— Még ne, — felelt. — Kérem várjon, a míg elhatározom magam.

Egy pillanatra megfordult a fejemben, hogy Magda tán azért habozik, mert nem szeret. De ezt a gondolatot kivertem a fejemből. Ugyan kit is szerethetett volna rajtam kívül? Nem volt számbavehető férfi körülötte. Volt egy kis jogászgyerek ismerőse, valami atyafija, a ki a kendőjét, kabátkáját hurczolta utána. Megvallom, magam is szerettem ezt a fiút. Sok mindenféle teendő alól felváltott. Megváltotta a szinházjegyeket, gondoskodott fentartott helyről a vacsorázó-helyen, kocsit hozott, ha a szabadban ért az eső. És még csak a szivarjaimat se szivta el ennek ellenében a jó fiú, mert nem dohányzott. Horváth Sándornak hivták emlékezetem szerint és megigértem neki, hogy ha majd elkészül a tanúlmányaival, gondoskodom számára valami kényelmes hivatalról a miniszteriumban. Épen a nagybátyám volt a miniszter.

Azzal a rajongással, lovagi hódolattal, a melylyel a Sándor fiú a menyasszonyom iránt észrevehetőleg viselkedett, nem sokat törődtem. Utóvégre mért ne rajongott volna Magdáért? Magda rendkívüli nő volt, a kibe bizony szerelmes lehetett a bajusztalan, ideálisan gondolkozó gyermekifjú.

Már a kelengye is elkészült, én pedig minden intézkedést megtettem az esküvőhöz, a mikor egy váratlan szerencsétlenség összerombolta boldogságomat, terveimet.

Magda szüleivel a Margitszigetről jövet, egy nyári estén a hajó födélzetéről a Dunába esett. Az est sötét volt, Magda nyomtalanúl eltűnt a habok között. Hiába bocsátottak le csónakot a keresésére, hiába merültek viz alá a hajóslegények: Magda eltűnt, elmerült, bár igen jó úszó volt, a ki a tengeri fürdőkben felvette a versenyt a legjobb férfiúszókkal. A közhiedelem az volt, hogy a leány nyilván a hajó alá került és ott lelte halálát.

Talán mondanom se kell, hogy csaknem megőrültem a fájdalomtól. Mardosott az önvád is, mert azon a margitszigeti kiránduláson nekem is ott kellett volna lenni; valami ostoba kaszinói afférben szekundánskodtam, az tartott vissza. Ha én ott vagyok, bizonyosan kimentem a leányt a habok közül. Vizióim voltak, lázbeteg lettem. Láttam Magdát a hullámokkal küzdeni, közben engem hivott segítségül. Keserves tépelődések, fájdalmas merengések között töltöttem napjaimat. Csak ekkor tudtam meg, hogy mennyire szerettem ezt a leányt. Megfogadtam magamban, hogy csupán az ő emlékének fogok élni, soha más nőre nem gondolok.

Növelte az én és Magda szülei fájdalmát az a körülmény, hogy a leány holttestét nem tud-

4. SZ. 1906. (53. ÉVFOLYAM.) | SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. | BUDAPEST, JANUÁR 28.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utcza 5.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utcza 4.

Előfizetési feltételek: Egész évre 16 korona. Félévre 8 korona. Negyedévre 4 korona. A «*Világkrónikás*»-val negyedévenként 80 fillérrel több.

Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

TELEPY KÁROLY.

A múlt század magyar tájfestészetének történetében még kevés az átalakulást, fejlődést jelző izmosabb művészi egyéniség. Az öreg Markó Károly, az első nagyobb hírnévre vergődött hazai tájfestő, a legjobb akarat mellett is alig nevezhető a magyar tájfestés művészének. Élete nagy részét hazáján kívül töltötte s művészete idegen földön, Itália derűs ege alatt fejlődött valami sokat nem igérő bimbóból ragyogó szinekben pompázó, illatozó virággá. Őt Róma és Piza környéke s végül Toscana bájos völgyei s nem a hazai tájak inspirálták. Művészete kozmopolitikus művészet, a mit bizonyára maga is érezett, midőn csodás finomsággal festett árnyas berkeit, nyugodtan folydogáló vizeit a mythologia és a biblia alakjaival népesítette be legörömestebb. Művészetén megérezhetjük, hogy nem hazai talajban fészkeltek gyökerei. Hazai tájképeket nem is festett, csak művészetének első korszakában s ezek a képek még nagyon jelentéktelenek. Ezen az úton haladt legkedvesebb tanítványa: Szilassy Győző is, ki annyira teleszítta magát mesterének művészetével, hogy képeiket alig lehet egymástól megkülönböztetni.

Markó másik jelentősebb magyar tanítványa: *Ligeti* Antal már a mythologiai és bibliai tájképek mellett a hazai föld szépségeinek ábrázolásával is megpróbálkozik. Krétarajzai és szinvázlatai mutatják, hogy volt érzéke a naturalisztikus ábrázolási mód iránt s egyik-másik képéről igazi hazai levegő árad felénk; de ő még annyira benne van a stilizálásban s oly súlyosan nehezednek reá egy, különben minden tiszteletre méltó iskola szabályai, hogy teljesen befejezett müveiben gyakran elveszíti saját egyéniségét, s inkább nevezhető nagytehetségű tanítványnak, mint saját szive sugallatát követő, önálló alkotónak. Talán ha más környezetbe jut s a közönségnek még mindig Markó erős hatása alatt álló izléséhez nem kénytelen alkalmazkodni: hazai tájképei magyarabbak és közvetlenebbek lesznek.

Ligetivel csaknem egyidőben tűnik föl *Brodszky*, *Molnár* és *Telepy* Károly. Őket már, különösen pályájuk emelkedő pontján, megérinti az újabb idők áramlata, s ha nem rendelkeznek is Markó Károly bámulatraméltó finomságával s Ligeti Antal elvitázhatatlan választékosságával: megegyeznek abban, hogy örömest fölkeresik, szeretettel tanulmányozzák a hazai természetet s vásznaikon elénk igye-

RÁBAKERESZTÚR. — TELEPY KÁROLY FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

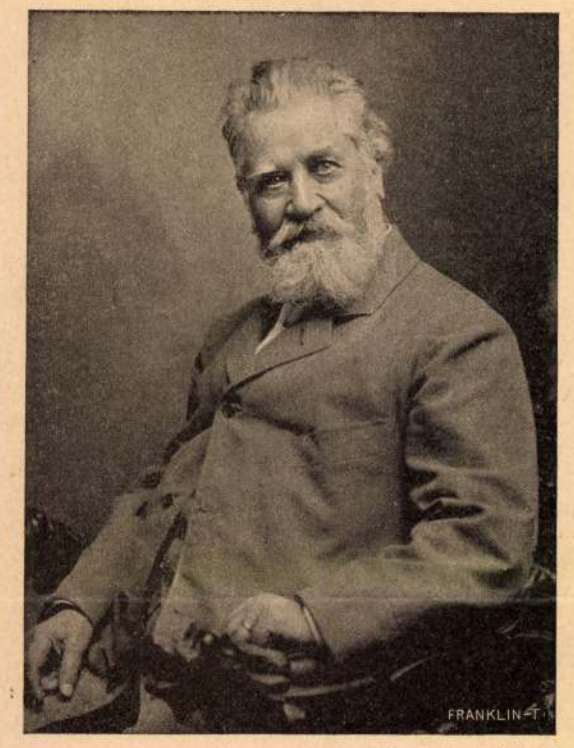

Goszleth fényképe.

TELEPY KÁROLY.

keznek varázsolni e természetnek rejtett szépségeit. A három képiró közül ma már csak a legfiatalabb: *Telepy* Károly él; de ő még ma is híven őrizi fiatal korának eszményeit s megőrizte munkakedvét is, mely mindenkor nagy tényezője volt népszerűségének. Mert bármily örvendetes fejlődést vett is a magyar tájfestészet utóbb Mészöly Géza, Paál László, Spányi, Szinnyei Merse Pál és mások műveiben, Telepy Károlynak mindig megmaradt a maga közönsége.

Bizonyára sokan megnézik és méltányolják azt a gazdag kiállítást is, mely a Műcsarnok termeiben jelenleg Telepy Károly soha nem lankadó munkakedvéről s még mindig fiatalos lelkesedéséről tesz tanuságot. Ez a derék művészünk, magas életkora daczára is, a régi szeretettel forgatja az ecsetet s igazi ambiczióját találja abban, hogy a hazai föld természeti szépségeinek festő tolmácsa legyen.

A kiállítás termeiben a nagyobb és kisebb kompoziciók hosszú és változatos sora bizonyítja ezt az érdeklődőknek. Nincs talán Magyarországnak olyan festői tájéka, mely Telepy Károlyt hidegen hagyta volna. Szeretettel festi a csöndes völgykatlanokat, ép úgy, mint az égnek meredő magas hegységeket s a méltóságosan hömpölygő folyam ép úgy vonzza érdeklődését, mint a szirtekből csergedező patak. Olykor-olykor egy-egy várrom is megjelenik a vásznán, a históriai tájkép jellegét kölcsönözve művének. Mindezek a festmények csöndes, borongó kedély termékei s csak elvétve mutatják az érzelmek erősebb hullámzását. S a milyen a tárgy karaktere: olyan a művész előadási modora is. Sima, választékos és behizelgő. Nem törekszik erős szinhatások után, a markáns jellemzés nem okoz neki gondokat. Teljesen az a becsületes, régi iskola, mely a szem gyönyörködtetésére, a kedély megindítására törekszik, de művészeti problemák megoldását nem tekinti föladatának. A közönség ama része, mely mohón kap minden ujítás után s még a művészet túlkapásaitól sem riad vissza, ha azokat a véletlen szeszélye fölszinre sodorja, meglehet, egyhangúnak találja ezt a festési modort; de ne feledjük, hogy a művészet nem csupán a gourmandok számára dolgozik s a legtöbb ember a festészet alkotásaiban kedélye és nem elméje számára keres táplálékot. Ennek az osztálynak Telepy Károly már évtizedek óta kedvelt művésze, s most, midőn nagyobb kollekczióval jelenik meg előttünk, bizonyára sokaknak szerez igaz örömet. Már pedig, a kinek van ereje és képessége ahoz, hogy művészetével kedélyünket kellemes izgalomba hozza, nem élt hiába s megérdemli, hogy kortársai elismeréssel adózzanak működésének.

Ezért üdvözöljük mi mostani, nagyobb kiállítása alkalmából Telepy Károlyt. *Sz. T.*

MEGHALT AZ ASSZONY. . . .

Meghalt az asszony, — feketével
Vonják be a mellék-szobát,
Kalapácsok ütő neszével
Bársonysuhogás hallszik át.

Őt ide tették, egymagába,
Alszik, mint sokszor azelőtt,
Vidám, virágos kis szobába —
Nem borítnak rá szemfedőt.

Puhán fekszik, mert nem merev még.
A délutáni napsugár
Arczán játszik. — Megszokott vendég:
Az ablakhoz jő egy madár.

Árnyéka röptét visszaadja
— Mint múló sötét suhanást —
A nagy tükör csillámló lapja;
Tükrözi majd a változást:

Hogy omlik a fény a szobából,
Az asszony arcza hogy mered
Egy végnélküli távolságba,
Hogy nyilnak ki a tört szemek.

Hogy alszanak el lassan, halkan
A szinek mind egymás után,
Butor szövetjén, képes falban,
Halott asszony fakó haján.

Magába szivja tükör lapja
A merev változásokat,
Árny-fényével mind visszaadja. —
Áll az idő, -- áll, és halad.

A tükör fényes csillámára
Hamvas fátyol borul. Talán
A tükrözés nagy fáradsága
Hullámzik sűrű fátyolán.

Czóbel Minka.

DAL.

Szerelmemet miért nem érted,
Vágyam', mely máglyaként lobog
És lelkemet, mely szenved érted ? !
Oh, mért nem érted, hogy szeretlek
Hogy szenvedésem, szenvedélyem
Czélom, reményem vagy te nékem
S a kivel mindazért beérem,
Mi egykor biztatott, te lettél ? ! —
Sohsem szerettél ?

Oh, mért neveted ki a vágyat,
A titkon várva várt csodákat
S miből rajongó lelkem fényt merít,
A képzelet patakzó gyöngyeit,
És a gyönyört, mely rám száll nesztelen,
Ha látlak, s átölel, mint reggelen
A fát az édes hajnal rózsafátyla —
Oh, mondd, hogy is tudod nevetni, árva
Szivem szerelmes vágyait ? ! —
Neked nem voltak álmaid ?

Mezey Sándor.

GAZD'URAM KIVÁNCSI.

Elbeszélés.

Irta **Bársony István.**

Odakint egyet-kettőt vakkant a kutya; a hangja halk, vontatott morgásba vész, az is elhal s azután csönd lesz, a minő előbb is volt.

Gazd'uram mégis felérez rá odabent s félkönyökére támaszkodva figyel. Szokatlan dolog, hogy itt a pusztán, éjjel, oka legyen a kutyának ugatni, tél évadján, a mikor még vándorlegény se jár, pásztortűz se csillog; a szomszéd tanya kuvasza is megbúvik otthon és nem kóborol a kietlenségben.

Ámbár a kutya elhallgatott, gazd'uram kiváncsi, s ha már felébredt: «kinéz». Leszáll a vaczkáról, csizmát ránt; a subáját, a mivel takaródzott volt, a nyakába hajítja s kicsoszog. — Az asszony az ágyban vagy hallja, vagy nem; annyi szent, hogy hallgat.

A kutya oda dörgöli a pofáját a subához s hizelegve mászna a gazdájára, de egy legyintéssel lepofozzák. Gazd'uram nézi az éjszakát, a minek olyan kifejezéstelen egyformasága van itt, s keresi körüs-körül, mire vakoghatott a kutya az imént.

Semmi nesz; — semmi mozgása az életnek; még a szomszédok kutyái is némák. Egy-egy tanya negyedórányira van egymástól. Egymást nem zavarják; — magának szunnyad most mindegyik. Mért ugatott hát a bolond kutya?

Sötét van; — ámbár nyári időben már hajnalodnék. A kései hold alig birja átszűrni fogyó sugarait a ködön, a mi nesz nélkül jön-megy, vonul; néha ritkább, máskor meg mintha sűrűsödnék. Gazd'uram eltünődik s arra riad, hogy a feje fölött nagyot rikkant egy éles, kérdezősködő hang: «*gi-gá!* ?»

A kuvasz felvakkant rá s gazd'uram most már sejti, hogy az imént is *eféle lehetett*. Valahol megzavarhatta valami az ezen tanyázó vadludakat s azok húznak itt most másik tóság felé. A ködben alacsonyan járnak és jeleket adnak, rikkantanak egyet nagy ritkán, mert most nem beszédesek, mint őszszel.

Most itt se volnának, ha olyan enyhe nem volna az idő. De a laposok telvék vizzel s a vetés mind szabadon, — hó nem borítja; a vadlud mért sietne el innen, ha nem muszáj?

Még nagyon korán van. Még a jószág is pihen. Etetésre majd felkél a «legény», a ki ott hál az istállóban, hogy legyen ki őrizze a lovat, a tinót, a riskát. De ha már felkelt gazd'uram, mégis kiváncsi egy kevéskét; megindul csöndesen s végigballag az eresz alatt az istálló felé, a mely oda van ragasztva a lakóházhoz, hogy minden együtt legyen, könnyebb legyen a felügyelet, a mi itt a pusztán még nagyobb gond.

Az ajtó előtt megáll s hallgatódzik. Kiváncsi rá, vajjon be tudna-e nyitni a nélkül, hogy észrevegye a legény, a kire minden rá van bizva. Csakugyan úgy taszítja be az ajtót, hogy maga is elcsudálkozik tolvaj-tehetségén.

Csönd és békesség, kint és bent.

Az istállóban még sötétebb van, mint odakint, csak az tudhatja, merre van a jószág s merre a pásztor-vaczok, a ki járatos itt. Gazd'uram persze az. Megtehetné, hogy leold egy csikót s kivezeti, hadd látná, meddig tart a nagy álomszuszékság; — de aztán eszébe jut, hogy járt tavaly a követválasztáskor. Akkor is kiváncsi volt s ki akarta próbálni a legényt, milyen bátor. A mint a másik kortestanya táján kószált öreg este: ő — az apja — hátulról megmarkolta. A fiú se volt rest, hirtelen megfordult s rövid botjával úgy kólintotta fejbe tulajdon szülőapját, hogy majd elesett tőle. Még jó, hogy «muttersróf» nem volt a boton, a hogy a falubeli legénység épen erre az alkalomra szokta.

Ilyesmit koczkáztatni nem lenne okos dolog. De legalább megszégyeníti az álmos legényt, nagy hangon bekiáltott neki: «tűz van, hej!»

A lovak a váratlan riasztásra összerugtak, de a legény még erre sem mozdult a sarokban.

— Ez már mégis sok, dörmögte gazd'uram s gyufát gyujtott. — Majdhogy bele nem ejtette a lángot a szalmába, úgy elcsudálkozott, mert — üres volt a vaczok.

Gazd'uramban meg is hült a vér, de fel is fortyant utána nyomban az indulat.

— Tyhüh! azt az erre-arra! . . . ez már nagy disznóság. — S megeredt a szava: — Hej Gabi! hej! csakugyan nem vagy itt? !

A lovak hátranéztek, az egyik a lármára még horkolni is kezdett. A boczik csöndesen kérődztek; — bánták is ők, hogy Gabi merre van.

— Kiváncsi vagyok, dörmögte a gazda és megtapogatta a pokróczot a vaczkon. — Abbizony, még meleg, dünnyögte magában, — nem is rég mehetett el.

S a mint eszébe ötlött, hogy az imént vakogott a kutya, mindjárt tisztán látott: Úgy az', — akkor ment el. . . szent, hogy akkor ment el.

Nagyokat fujt, mint a roszkedvű bika, ha

TELEPY KÁROLY

(1828—1928)

Egy katalógusban, amely fölött huszonkét év szállt tova: előttünk van az arca. Havas fej, de meleg tekintet, jóság és bölcsesség harmóniája a vonásokon. Akik ismerték, s Telepy Károlyt e század elején még rengeteg ember ismerte: tanuskodhatnak mellette, hogy a fénykép nem hamisít. Telepy Károly csakugyan ilyen volt: a kedély, a szív embere, holta napjáig rajongója mindennek, ami művészetet jelentett s ami az életben a művészetért történt. A katalógus majdnem öt és félszáz képpel egy kiállításról szól. Időpontja a kiállításnak: 1906, színhelye a Műcsarnok. Telepy Károly, aki évtizedeken át annyi kiállítás sorsát tartotta számon, annyi kép és szobor ügyével törődött: ekkor a maga portájáról hordta össze népes seregszemlére a képeket. Kisebbeket és nagyobbakat, régieket, amelyekre már patinát vont az idő, és újakat, amelyekre pátriárka-kéz rakta fel a színeket, a Telepy Károly egész ecsetforgató-nemzedékét jellemző gondossággal. A kiállítás, amikor bezárult, hamar kitűnt róla, hogy afféle hattyúdal volt. Pár hónapra rá Telepy Károly zömök és fürge kis alakja végkép eltűnt a művészi életből, abból a műcsarnoki szobából, amelynek ablakán kitekintve a Stefánia-út mondain-forgalma az új Budapestről beszélt, de falai közt az ő jelenlétével még a táblabíróvilág szellője lengedezett.

Ha valakiről el lehetett mondani, hogy nagy idők tanuja, akkor Telepy Károlyra igazán illett ez a megállapítás, aki a magyar művészet heroikus korszakának aktív résztvevőjeként jött át a huszadik századba. Amikor született, Telepy György színész és díszletfestő fiaként, Petőfi Sándor például kis iskolásfiú cipőjében taposta a sarat, Liszt Ferenc mint karcsú és feketehajú gyerekifjú zongorázott Párisban ragyogó szemű dámáknak s Pest alig volt több, mint ma egy mezőváros. A legendás nevű Barabástól kapott leckeórákat a rajzból s már fiatal művész számba ment, rámaköltségei és eladási problémái voltak, amikor Munkácsy nevét még nem ismerte a világ, mert nem is volt a világon. Ő azokat az ágyúkat hallotta dübörögni az országúton, amelyek mögött pirossipkás csapatok marsoltak, de nem Ferenc József parancsára, hanem Ferenc József ellen. Kezdve az első vonat csoszogásától a rónán át száguldó expresszig, a villany, a telefon, az auto, a nagy hidak és körutak jegyében alakuló Budapestig mi mindent látott a magyar életben! S mi mindent látott a magyar művészetben, kezdve azoktól a viszonyoktól, amikor a jobb családok piktorrá lett fiait elveszett embernek tekintették, addig az időpontig, amikor a művészi élet organizáltságát egész sor intézmény jelenti, a Képzőművészeti Társulat többezer tagot számlál, amikor a festészet hivatottjainak nem aközt kell választaniok, hogy külföldi vándorbotot vegyenek-e kezükbe, vagy pedig, mint Borsos tette, beálljanak fotografusnak. Mennyi eseményét, küzdelmét és diadalát láthatta Telepy Károly a magyar piktúrának, minő kivirágzását a fajtában rejlő művészi őserőnek, változásait törekvéseknek, stílusoknak, Markótól Szinyei Merséig, Székely Bertalantól Rippl-Rónai Józsefig. Valóban, Telepy Károlynak nem volt szüksége rá, hogy valaki megismertesse vele a magyar képzőművészet történetét, asztalára tegye a művészet lexikonát. Majdnem nyolcvan évvel a vállán, benne, az emlékeiben keringett ez a mult, ő maga volt az élő művészlexikon.

Telepy Károly a táj, helyesebben a vadregényes táj festőjeként hagyott hátra ezernél jóval több képet. Sokfelé járt, de nem hiába időzött legszívesebben oly helyeken, mint a Tátra sötét fenyvesei, a zord sziklák közt kanyargó Alduna, a Bakony, az ég rózsaszínű édességében úszó Campagna. Vidékeken, ahol bőven adódnak oly motívumok, amelyek már önmagukban is a pittoreszk hatásosság, regényes íz hordozói. Erdő sűrűje, amely szinte invitálja megbujni a haramiát, ódon kolostor a hegyoldal alkonyában, zuhogó vízesés, elhagyott

3*

MAGYAR MŰVÉSZET

1929

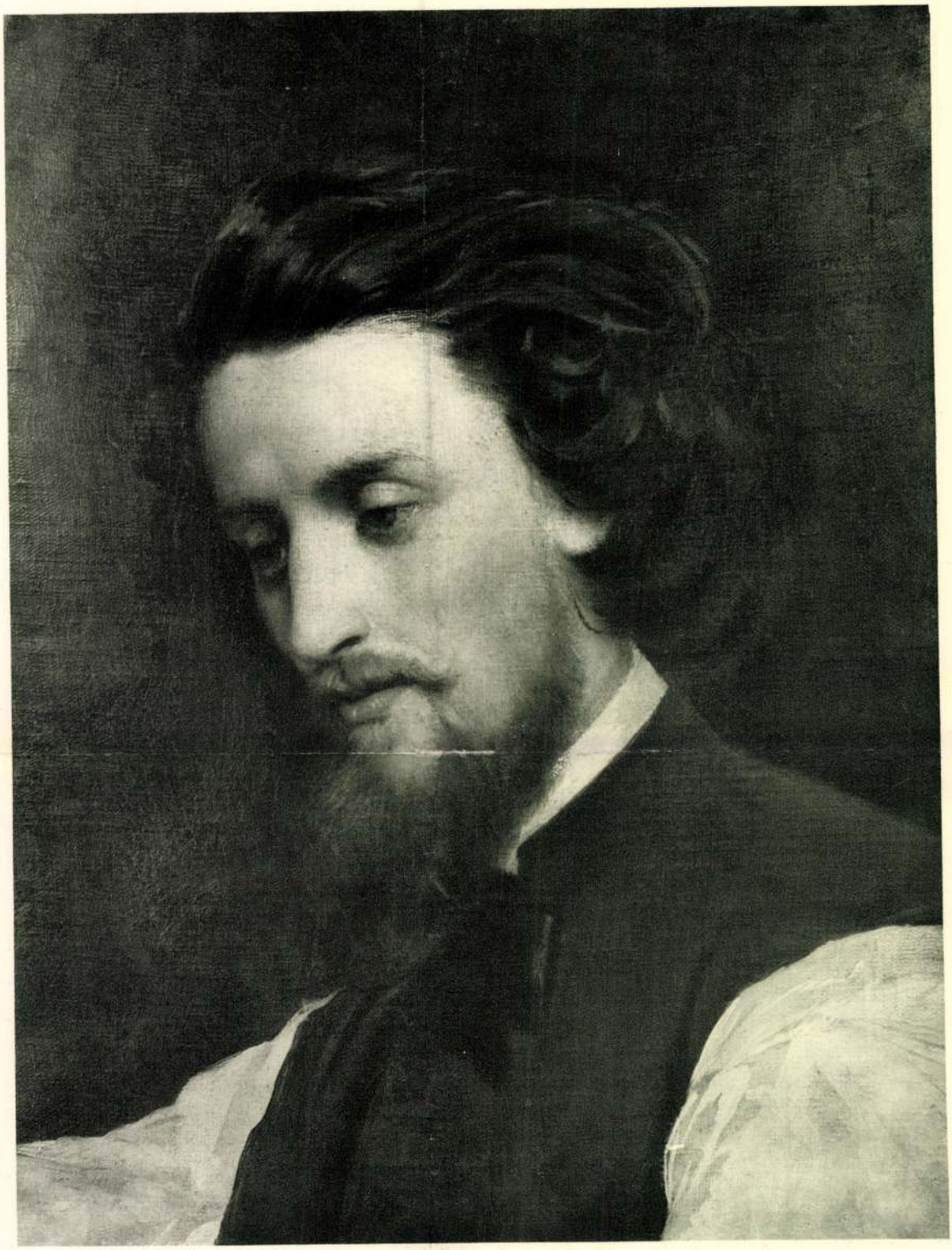

TELEPY KÁROLY (1828—1906): ÖNARCKÉP
Az Ernst-Múzeum tulajdona

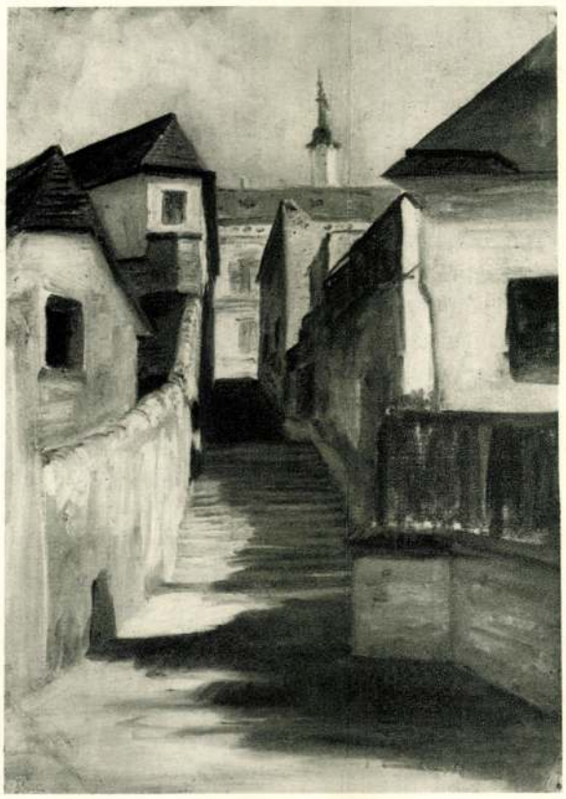

TELEPY KÁROLY: A BRASSÓI FEKETE-UTCA. Olajfestmény
Vitéz Telepy Miklós úr tulajdona

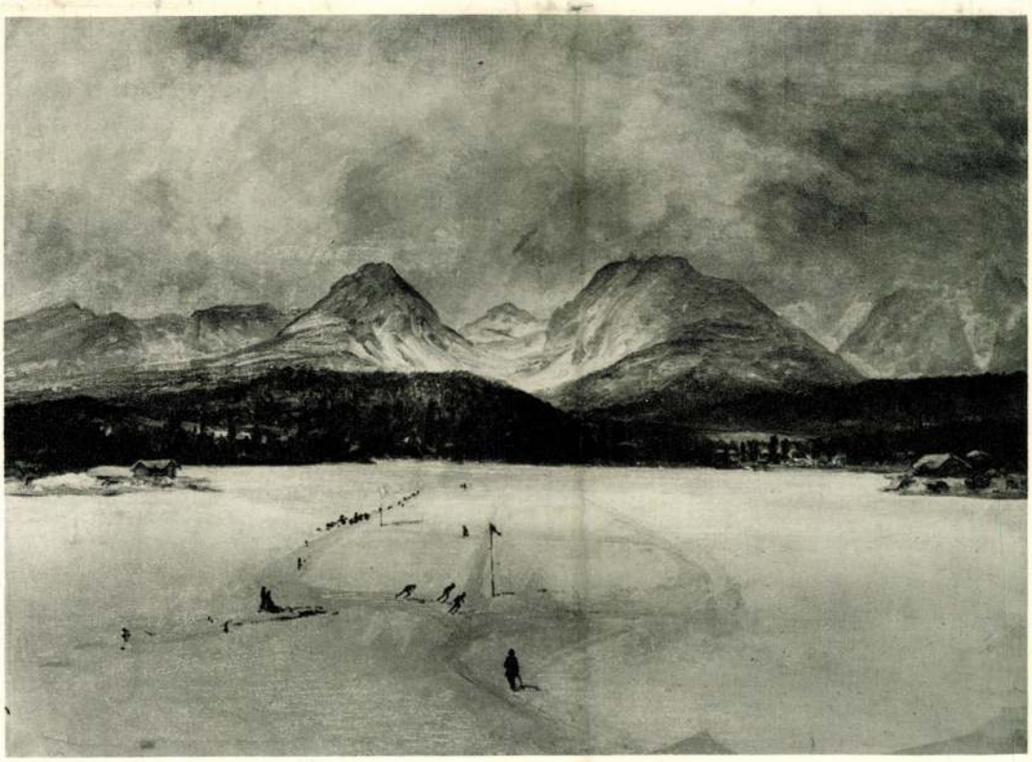

TELEPY KÁROLY: A CSORBAI TÓ TÉLEN (KORCSOLYAVERSENY). 1889/90. Olajfestmény
Vitéz Telepy Miklós úr tulajdona

halászkunyhó, omló várfal: különös kedvteléssel került bele a vázlatkönyvébe. Csupa oly motívum, amelyet a természet mintha egy színpadi rendező kezével teremtett volna s ami még teatrálisabban hangsúlyozódott a műteremben elkészült képen. A kor hangja, divatja, iskolája volt ez Telepy Károlynál. Azé a koré, a negyvenes-hatvanas éveké, amelyek fiatalságát, festőlényét átformálták a polgári romantika szellemében. Azé az iskoláé, amelyet Telepy — Münchenben, Velencében és Rómában tanulva, — híven követett s mellette mindvégig kitartott. A magyar festészet már régen más csapásokon nyomult új horizontok felé, amikor Telepy továbbra is tiszteletreméltó lovagja volt e piktúrának, amely a részletekben reális rajzhűségre törekedett, egészbenvéve viszont amit nyujtott, az bizonyos esztetikai séma szerint alakított természet volt, atelier-fényekkel és árnyékokkal, atelier-színekkel. A stíluson belül persze, ami Telepyt az akadémiához fűzte, képein könnyű észrevenni magyar kedélyének melegségét s érdekes megfigyelni a változást is, amit az irányzatához való minden ragaszkodása mellett azért az idő hozott festésmódjában. A Szépművészeti Múzeumban kifüggesztett két képe közül ebből a szempontból jellemző a „Karthauziak kolostora Rómában".[1] Itt nincs semmi régebbi munkáinak galériatónusából, a faktura puhább, a színek kivilágosodtak, a kék ég rajta a gyöngéd felhőkkel valósággal „modern ég".

Telepy Károly képeit, festői értékét mi másként látjuk ma, mint kortársai, akik annyi munkájának voltak szíves vásárlói és elhelyezői a vidéki kúriákban és pesti szalonokban. A maga tetszetős, súlyos problémákat nem ismerő, derült érzelmi húrokat pengető művészetével Telepy egész bizonyosan népszerűbb volt, mint, mondjuk, a sas szárnycsapásával társtalan magasságban röpködő Zichy Mihály. Egyet azonban ma is egyféleképpen lehet látni: az ideális hevületet, amelynek megtestesülése volt, amellyel a magyar művészet ügyét nézte és szolgálta. Amikor 1859-ben, tízévi távollét után hazatér: ez a hév viszi a művészek ama kevésszámú harcosainak első sorába, akik a magyar éjszakában az ecset, a véső eszközeivel keltegették a nemzet lelkierejét, nem engedték maguk fölött úrrá lenni a „Vén cigány" dübörgő strófáiból, vagy a Tompa-féle elégiákból kihangzó pesszimizmust. Ennek köszönhető, hogy minden schwarzgelbmesterkedés ellenére megindul egy országos szervezkedés a magyar művészet érdekében, hogy a kis szemhatárú és a honi művészet rovására bécsi tucatfestőket protegáló Pesti Műegylet helyére megalakul a Képzőművészeti Társulat. Telepy Károly egyik alapítója, agilis szervezője, mindvégig főembere (1880-tól műtárosa) ennek az intézménynek, amely a későbbi virágzás szilárd talaját veti meg, amelyen főleg a századfordulóig szinte kizárólagosan nyugszik művészeti kultúránk fejlesztése.

Telepy neve, műtárosi szobája elválaszthatlan a Társulat multjától. Az érdemek, amelyeket alakja mutat: a Társulaton keresztül egyszersmind érdemek az egész magyar művészet történeti lapjain.

DÖMÖTÖR ISTVÁN

[1] Repr. a Magyar Művészet I. (1925) évfolyamában az 503. oldalon.

emelkedett s elkapatott művészek sem részesülnek. Mert valljuk be, hogy ez a magyar művészet történetében oly jelentékeny szerepre hivatott ember, mint művész, nem tartozott a kiemelkedőbb alakok közé. Mint tájfestő aratott legtartósabb sikereket; de ezen a téren sem tudta elérni mestereit, a vele egyvivású nagy tájfestőket; a későbbi generációk képirói pedig messze túlszárnyalták az ábrázolás közvetlenségében és őszinteségében. Tulajdonképen a *Markó*-Károly által oly fényesen képviselt ideális tájfestészet művelői közé tartozott; de nem volt meg benne Markónak sem csodás finomsága, sem poetikus fölfogása, sőt hiányzott nála az a könnyedség és választékosság is, a mely a legjobb Markó-tanítvány: *Ligeti* Antal egyes tájképeiről sugárzik felénk. Telepy Károly minden gondossága mellett is igen sokszor hidegen hagyott, szürkés és ólmos szineivel. Mint tájfestőnek azonban mégis megvan az a tagadhatatlan érdeme, hogy a történeti nevezetességű romoknak s az egy vagy más tekintetben jelentőségre emelkedett vidékeknek gazdag és változatos galleriáját hagyta ránk. E tekintetben teljesen a régi iskola hive maradt: szeretettel csak olyan vidékeket festett, a melyek történeti értékkel is dicsekedhettek. Pedig egy-két tájképe, melyben az újabb festészeti iránynak tett engedményeket, azt mutatja, hogy palettájáról élénkebb és közvetlenebb szinek is kerülhettek volna a vászonra, ha nem ragaszkodik annyira a tradiciókhoz és több időt szentel a természettel való társalkodásra.

Telepy azonban éveken át alig mozdult ki rajongással szeretett családi fészkéből, meg a Műcsarnokból, a hol szintén voltak kedves gyermekei: a fiatal művészek. Még külföldi művészbarátait is elhanyagolta, pedig ezek mindig szeretettel gondoltak reá, mert a minden szépért és jóért lelkesülő embert nagyra becsülték. Az öreg Carlini s a magyarok iránt mindig érdeklődő Barozzi, kikkel már Lipparini veneziai iskolájában kötött ismeretséget, sokszor tudakozódtak felőle, ha utam a lagunák városába vitt s velök egyik vagy másik kiállításon találkoztam. Igy volt ez Münchenben is, hol szintén éltek jó barátai. Mindenki tudott felőle egy-egy feljegyzésre méltó történetkét, melyből jó szivének melege vagy kedélyének derűje sugárzott ki. A kik még élnek e jóbarátok közül, bizonyára meghatottan fogadják most a derék ember elköltözésének hirét.

A veszteséget azonban mi érezzük legjobban. Telepy nekünk egy emlékezetes korszak utolsó képviselője volt s mint ilyen nem egy szép vonását őrizte meg az úttörők nemes erényeinek. Benne, mint azokban a régi nagyokban, utolsó napjáig megmaradt a művészet rajongó szeretete, társainak megbecsülése s az a boldog hit, mely még a legziláltabb viszonyok között is föltétlen diadalát hirdeti a kegyelettel ápolt eszménynek. A fiatal művészek, kik a különkülön való érvényesülés küzdelmében az összetartás erejét már nem ismerik vagy kicsinyelik s a gyors siker elmaradásának esetében oly könnyen átadják magukat a csüggedésnek, sokat tanulhatnak Telepy Károly példaadásából.

Sz. T.

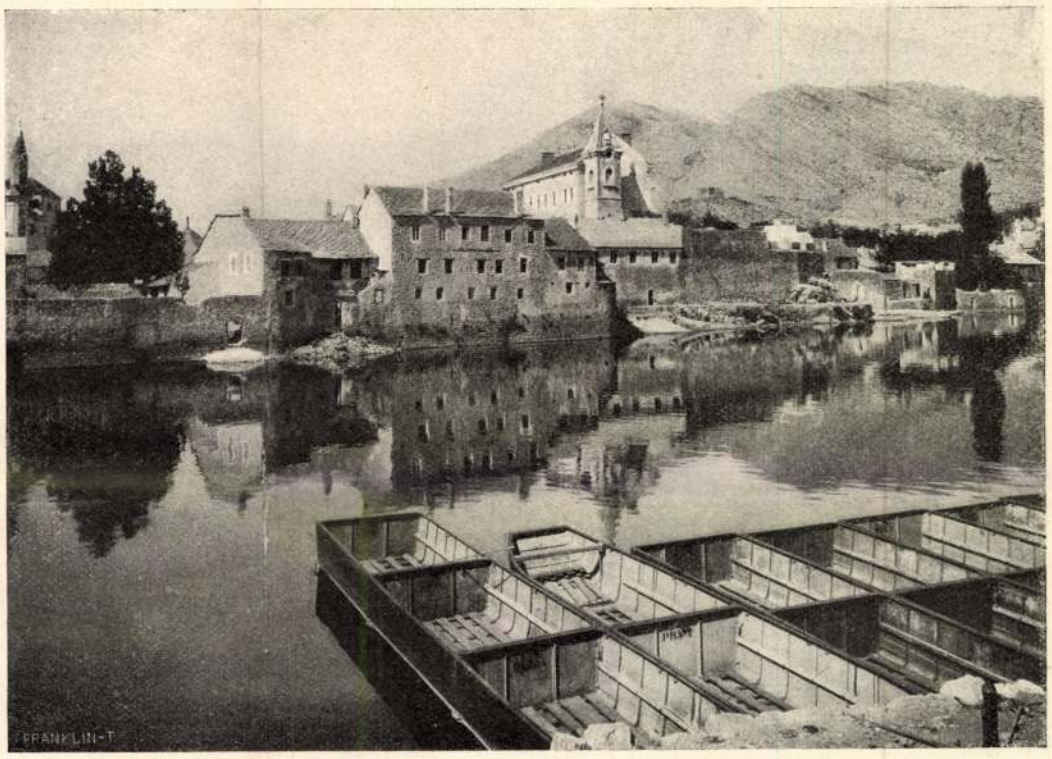

TREBINJE.

SZIKRA-TÁVIRÓ.

A gyermekmesék fantasztikus világa nagysokára, hosszú évek multán is ott él még mindannyiunk lelkében. Vajjon ki ne emlékeznék a félelmetes óriásra, a ki mértföldjáró csizmáival szédületes gyorsasággal rójja végig a földi utakat, vagy a titokzatos varázslóra, a ki messze tájról, hegyen-völgyön át is meghallja védencze segélyért esdő sípját?

A mese misztikus homálya beburkolja ifjú lelkünket és fogva tartja még akkor is, mikor a tudás és az élet küzdelmei már réges-régen letörölték ifjuságunk himporát. De mennél küzdelmesebb lesz az élet, mennél bonyolultabb lesz a világ rendje, annál jobban befészkeli magát a mese világába — a valóság. Hiszen már gyermekeink is ott találják a mérföldeket járó óriás helyett a gyorsvonatot és csöppet sem csodálkoznak azon, hogy a telefon kis kagylója megszólaltatja távollevők, láthatatlanok hangját. Igy ölt testet a gyermekmese. És ide s tova a legmerészebb fantázia is csak halvány mását festheti majd meg a való életnek.

De a mi felkeltette érdeklődésünket, midőn még a fantázia szülöttje volt, bizonyára érdekelni fog akkor is, midőn a természet csodás erőinek megnyilvánulását mutatja, a mely erőket tudásával és akaratával igába hajtott az ember.

A modern technika nagy vívmányai között talán alig akad még egy, a mely oly nagy mértékben magára vonta volna az emberiség figyelmét, mint egy fiatal olasz mérnöknek — Marconinak — geniális találmánya, a szikra-táviró. Az érdeklődés nemcsak a találmány nagy fontosságának és értékének szól, hanem főleg abban a titokzatosságban leli magyarázatát, a mely a drótnélkül való táviratozást kiséri. Mert hát hogy is lehet az, hogy mi gyenge halandók belelódítjuk üzeneteinket a világűrbe és azok hosszas bolyongás nélkül, villámgyorsan kötnek ki épen ott, a hová szántuk őket? És ez nem volna se csoda, se varázslat? Abba már beleszoktunk, hogy nem csak hatalmas folyók medrében, hanem vékony dróton is végig haladhat a munkát fakasztó erő; de hogy a villamosságot kézzelfoghatóan anyagi vezetés nélkül is eljuttathatjuk óriási távolságokra és eljuttathatjuk úgy, hogy ott olyan hatásokat létesítsen, a minőket a küldő szánt neki: ez még mindig csodával tűnik határosnak.

Pedig ez évben már tíz esztendeje elmúlt, hogy ez a csoda legelőször megtörtént. Épen egy évtizede annak, hogy Marconi Guilelmo Bologna mellett, apja birtokán, néhány kilométer távolságra drót nélkül táviratozott; azt pedig, hogy a villamosság úgy terjed tova, mint a fénysugár, sőt hogy egyforma gyorsan haladnak (másodperczenként 300,000 kilométer sebességgel): már Hertz Henrik kimutatta 1888-ban.

A mindent betöltő äther rezgése épen úgy továbbitja a fényt, mint a villamosságot, de míg a fény rezgése annyira gyors, hogy az egyes hullámok hoszsza mindössze néhány tizezred milliméter, addig az elektromos hullámok nagysága a tízezer métert is meghaladhatja és lengésük ennek folytán sokkalta lassúbb. Ez az oka annak, hogy szemünk a fényrezgések eredményét felveszi, de a villamos rezgések iránt érzéketlen marad. Midőn azonban 1890-ben egy franczia fizikus, Brauly oly készüléket szerkesztett, melynek az a sajátossága, hogy megérzi a ráható elektromos sugarakat és hatásuk alatt jó villamos vezetővé válik: akkor egyszeriben pótolva hiányos érzékünk. Ha ezt a készüléket bekapcsoljuk egy villamos áramkörbe, akkor rendes körülmények között meg fogja szakitani az áram keringését, de abban a pillanatban, a mint kívülről villamos sugarak rezgése éri, jó vezetővé válik és útat enged az áramkör villamos erejének.

A TRÓNÖRÖKÖS FOGADÁSÁRA ALAKULT HERCZEGOVINAI BANDERIUM VEZETŐI

TREBINJÉBEN VÁRJÁK A TRÓNÖRÖKÖST.

Ezzel tulajdonképen már minden föltétele teljesítve volt a drót nélkül való táviratozásnak.

Meg kell töltenünk villamossággal egy testet és azután ki kell sütnünk. A keletkező szikra nyomán a környező äther rezgésbe jő, hasonlóan a víz hullámgyűrűihöz, midőn követ hajítunk a csöndes tóba. A villamos hullámok tova terjednek minden irányban és mesés gyorsasággal érnek el oda is, a hol a vevő állomás készüléke már várja a szikra jeleket. A megérkező hullámok besugározzák Braulynek egy helyi áramkörbe iktatott készülékét, a mely ez által jó vezetővé válik és működésbe hozza a vele összakapcsolt irókészüléket. És ez a folyamat annyiszor ismétlődik, a hányszor a küldő állomás az átugró szikra segélyével elmeneszti messze útjukra a villamos hullámokat.

Ez így nagy vonásokban leírva bizonyára igen egyszerűnek tűnik. De hogy mennyi nehézséggel, mennyi ezernyi akadálylyal kellett a kisérletezőknek megküzdeniök, míg ennyire jutottak, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy Brauly felfedezése óta a mi gyorsan élő korunkban is hat esztendőnek kellett eltelnie, a míg legelőször sikerült a drót nélkül való távírás.

Mikor aztán az állomások távolát megnövelték, arra volt szükség, hogy messzire elható hullámok létesüljenek, melyeket nem akadályoznak meg útjukban a közbeeső földi akadályok, a hegyek, a [illegible]nők. Erősebbé kellett tenni az elektromos hullámokat, mint a hogy a hegedű szekrénye messzehangzóvá teszi a négy húr gyenge hangját. E czélra az áramkörrel összekötött légvezeték szolgál, a mely megfelelő vastagságú drótot köt össze a földdel és egy magasra nyúló árbóczczal, vagy ily drótok egész hálóját használja fel a villamos hullámok hatásának fokozására. E háló kellő méretezés és elhelyezés mellett ugyanúgy erősíti az elektromos hullámokat, mint a hangvilla, vagy a hegedű szekrénye a hangot. Ily módon elérjük, hogy hatalmas méretű villamos hullámok szelik át a világ ätherjét, a melyek óriási távolságon is megtartják még elektromos hatásukat.

Meg volna tehát oldva a kérdésnek az a része, a mely nagy távolságok áthidalására vonatkozik. De ez még nem elég. Mert hiszen nem csak arra van szükség, hogy messze tájakra eljusson a szikra táviró hatása, hanem főleg arra, hogy épen oda jusson, a hová szánjuk: a rendeltetési helyére. És ez a nehezebb része a problémának. A megoldásnál ismét a hangok világából vesszük az analogiát.

Ha két hangvilla közül az egyiket megszólaltatjuk, akkor a másik is velezeng, ha egyformán vannak hangolva, de csak csendesen zümmög, ha más az alaphangja. A mikor tehát azt akarjuk, hogy a drót nélkül való távírásnál két állomás egymással összeköttetésbe lépjen, akkor egyformán hangolt, vagyis egyforma hosszú hullámokra kell beállítanunk mindkét állomást. Ez esetben a küldő állomás jeleit pontosan registrálja a vevő állomás. Minthogy az elektromos hullámok hoszsza nagy határok között változtatható, az egyes állomásokra más-más hullámhossz állapítható meg és így elérhető, hogy pontosan csakis a hívott állomás kapja a táviró jeleket.

A szikra-táviró állomások száma egyre szaporodik és körülöttünk messze távolról jövő üzenetek röpködnek, melyek elérik rendeltetési helyüket akkor is, ha az óczeánjáró hajókra szántuk. Hiszen ma már a tenger hullámain ringó hajó utasai sem nélkülözik a modern ember mindennapi kenyerét, az ujságot, mert a partról jövő, drótnélkül küldött híreket lenyomtatja és kiadja a hajó nyomdája. És minden nap új javítást, új találmányt hoz; ki tudja, mit rejt a holnap. *P.*

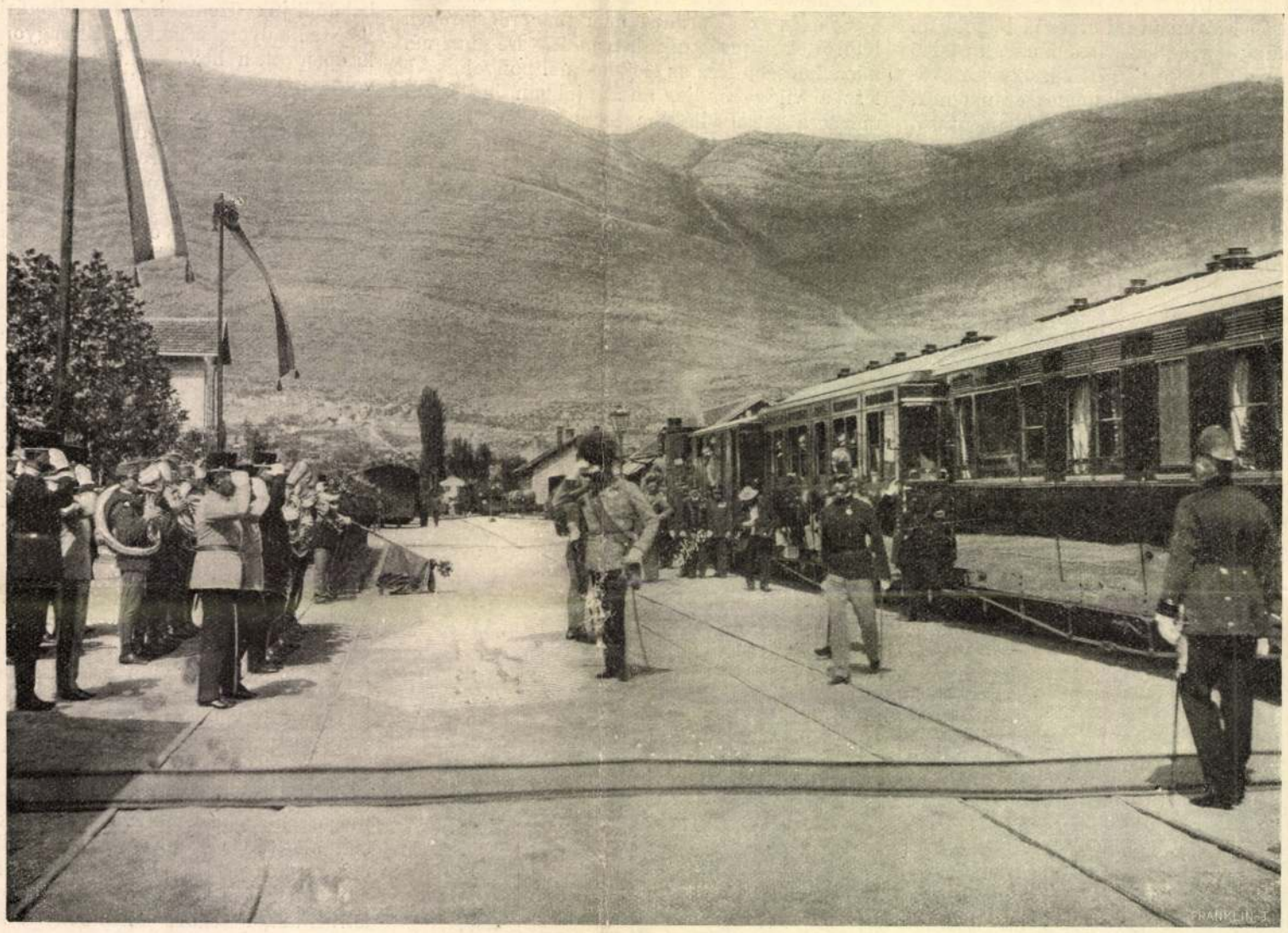

MEGÉRKEZÉS A TREBINJEI ÁLLOMÁSON.

FERENCZ FERDINÁND TRÓNÖRÖKÖS HERCZEGOVINÁBAN.

hogy nagyravágyó anyjának legfőbb óhaja volt őt az udvar közepette ünneplők serege által körülrajongva látni. Mikor atyja meghalt, halálos ágyán az árván maradt lányt a király pártfogásába ajánlta. Egy ily pártfogás, párosulva ritka szépséggel, és óriási vagyonnal, elég volt arra, hogy a kérők egész táborát csődítse nemsokára a szép Ostrogska Erzsébet lábai elé. Csakhogy gőgös és uralomvágyó anyja állhatatosan ellene szegült férjhezmenetelének, részint azért, hogy a nagy vagyont ne kelljen kiadnia kezei közül, részint pedig mert más és még fényesebb összeköttetésekre várt.

Csak egy nemes litván ifjat, Sanguszko Demetert, nem rettentette vissza az anya makacssága. Mikor ő is, mint annyi más, kosarat kapott, daczára előkelő eredetének, őszinte és igaz szerelmének, boszut esküdött, s tervébe beavatta a család egy mellőzött tagját, Ostrogski Balázst.

lehetős *fait accompli*-t találhatott, mert dühösen mondott búcsut leányának s elhagyta a kastélyt, de boszut esküdve a csábitónak s betöltve panasza szavával az országot egyik végétől a másikig.

Az ügy csakugyan a király elé került, ünnepélyes ülesen, mely alkalommal az özvegy herczegnő ügyét Czernkovszki Szaniszló védte, nyiltan vádolva Sanguszkót a házasság megszentségtelenitésével s nőrablással, mig Sanguszkó szószólója Odakhovszki volt. A király itélete örökös számüzéssel sujtotta Sanguszkót, ki álöltözetben menekült Csehország felé, kisérve nejétől, kinek már csak a viszontagságokat kellett megosztani vele.

Jasomirben azonban utolérte Sanguszkót Zborowski Márton, s a két nemes lovag elkeseredetten mérte össze kardját. Sanguszkó halálosan sujtva nemsokára földre rogyott, míg boldog-

Végre a király is megsokalta a nemtelen játékot, melyet egy szeszélyes anya űzött gyermeke szivével, s cselhez nyult. Elkért egy gyűrűt Berta herczegnőtől, s azt Erzsébetnek küldte azzal az izenettel, hogy anyja ime beleegyezik a Gorkával való házasságba: tanuja e gyűrű. De a cselszövény napvilágra jött s a boldogtalan ifjú nő tovább is anyja hatalmában maradt, ki hogy minden kisértéstől elvonja továbbra is, kolostorba zárkózott vele. Ez már azonban mégis sok volt. Gorka egészen magán kivül ingerültségében, 1559-ben megostromolta a kolostort, hol Erzsébet elzárva volt; de csak úgy birhatta a két herczegnőt megadásra, hogy elzáratta a vizet, mely a kolostort táplálta. Mégis, mikor látta, hogy nem menekülhet Gorka elől, hogy utolsó tromfját is kijátszsza, titokban Slucki Simonnal adatta össze leányát. De Gorka a királyhoz fordult orvoslásért, s kinyerte tőle végre, hogy Er-

Telepi Károly festménye után. Metszette *Morelli*.

A SZENT-ANTALI KOBURG-KASTÉLY.

Egy levélben, meghatározott helyen és időben találkát kért imádottjától, s mikor azt megnyerte, Sanguszko és Ostrogski 80 lovas élén beállitottak a kastélyba. A kevély anya már vára tornáczáról megpillantotta a közelgő csapatot és rosszat sejtett, felismervén Ostrogskit. De alig adott parancsot fegyveresei összegyüjtésére s a dobogó felvonására, a kis csapat már behatolt a vár udvarára. De Berta herczegné nem az az asszony volt, a kit fenyegetések és ijesztgetések megfélemlítettek volna. Tomboló haraggal állott a vakmerő ifju elé s féktelen szenvedélyében szemrehányásokkal és bántalmakkal halmozta el. Felindulása annyira erőt vett rajta, hogy végre eszméletlen összerogyott.

Ezt a pillanatot Ostrogski ügyesen használta fel, s egy vigjátéki cselszövőnek dicséretére váló leleménynyel hamar papot kéritetett s még abban az órában összeeskettette a remegő szüzet Sanguszkóval.

Mikor az anya felébredt önkivületéből, megtalan hitvesét Zborowski visszavitte Lengyelországba.

Sanguszkó sírjára ott, hol elesett, sírkövet emelt később a kegyelet, melynek omlatag falán bemohosodott betükkel áll e latin mondat irva:

«*Hoc loco conditur corpus clari Lithuvaniae ducis, Demetrii Sanguskó, ex magnifica familia Olgerdi, nati capitanei Circassiensis, et Kamioviensis, quem Martinus Zborovski trucidavit anno 1554.*»

Erzsébet és anyja Bona királyné pártfogásába ajánlották magokat, és tovább folytatták azt a ragyogó, de üres életet, melynek diadalutját sebzett szivek jelölték, s melynek dicsfényéből a szivtelen anya vette kölcsönzött sugarait. Még egyszer meg akart nyilni a házasság révpartja az irigyen őrzött Erzsébet előtt. Gorka Lukács, előkelő főur kérte meg kezét, de az anya ismét csak ragaszkodott szándékához, hogy nem adja férjhez leányát.

zsébet házassága megsemmisittetvén, Gorkához kényszerült nőül menni.

Mikor Gorka is meghalt, Erzsébet nagybátyja, Ostrogski Konstantin oldala mellé vonult Ostrogsk várába. De a magány és elvonultság gyötrő súlylyal nehezedett lelkére, mely sokkal jobban megszokta a csillogást és sokkal kevésbbé ismerte az élet egyszerű örömeit, semhogy föltalálta volna önmagában a megnyugvást. Meghasonlott kedélye nem sokáig birta ki e küzdelmet végzete ellen; megőrült s bomlott lélekkel roskadt sírba. De anyja sem kerülte ki megérdemelt sorsát. A Thököly-mozgalmakból ismeretes Laski Alberthez menvén nőül, ez Kézsmárk várába záratta s ott végezte nyomorult életét gőgjében megalázva, lelke furdalásai közt.

Igy végződött a boldogtalan család regénye, mely egyike a legmeghatóbbaknak a minőt valaha a sors kigondolhatott.

ADATOK AZ 1849-IKI OROSZ BEAVATKOZÁS TÖRTÉNETÉHEZ.

Frolov orosz katonai iró művéből.

III.

Könnyen megérthető okoknál fogva, az aránylag rövid idő alatt elért siker háttérbe szorította mindazon, egymást szakadatlanul érő surlódásokat, melyek a két sereg vezénylete közt elejétől kezdve mindvégig fennállottak.

Kevesebb önmegtagadással és kötelességérzettel lehetetlen lett volna az egyetértést még csak szinleg is fenntartani.

Minthogy azonban a beavatkozás politikai oldalának tüzetesb ecsetelésével foglalkozni nem akarok, s azt különben is a mostani viszonyok közt szükségesnek nem tartom, leginkább azon nagyobb horderejü események előadására kell szoritkoznom, melyeknek sok részről elferdített módon történt leirása a valóságnak csakugyan meg nem felel.

Egykoru katonai irók hibául rótták fel *Paskievits* herczegnek, hogy az orosz seregnek Magyarországba való akadálytalanul lefolyt bevonulása után azonnal gyorsan előre nem nyomult, mi a lázadókat kényszerítette volna arra, hogy egy vagy két nagyobb csatában a túlerő által megtörve szétmenjenek. Ezáltal nemcsak minden további vérontásnak eleje vétetik, de 20—25 ezer orosz katonának nem kellett volna uton-utfélen katonai kórházakban elpusztulnia. Mindezekre meg kell jegyeznem, hogy *Berg* tábornok vezérkari főnök jelenlétében a német katonai megbizottak Varsóban oly formán adták elő a tényálladékot, mintha a Magyarországban kiütött fegyveres lázadás elnyomása eddigelé azért nem sikerült volna, mivel a lázadók z ország különféle részeiben fegyverben állván, császári sereget szintén annyifelé kellene szétosztani, mi nagyobb vérontás nélkül eszközölhető em lenne, mig ellenben, az orosz csapatok 'első-Magyarországba bevonulva, a már Erdély-n működő sereggel a lázadókat közre fogják, s az egész hadjárat legfeljebb két hét alatt be esz fejezhető.

Azt azonban nagy bölcsen elhallgatták, hogy itt-ott kóborló csapatok helyett jól szervezett, és még sokkal jobban vezényelt hadsereggel lesz dolgunk. Midőn Berg tábornok felhozta, hogy a harcz szinhelyére kiküldött vezérkari tisztjeinktől nagyon is eltérő jelentések érkeztek, sőt az osztrák csapatok helyzete és állapota a lehető legrosszabbnak mondatik, legalább is «téves» információkat emlegettek, melyeknek hitelt adni nem szabad.

Az olasz háboru kedvezőleg ütött ki Ausztria részére, és lehetővé tette ott elfoglalva volt seregének nagy részben Magyarországba való gyors szállítását, mi által nem csak az egyensuly azonnal helyre lenne állítva, hanem egyuttal a győzelemre is bizton lehetne számítani.

Részben e feltevés némileg valónak bizonyult, de mindamellett bátran elmondhatjuk, hogy Oroszország fegyveres beavatkozása nélkül az osztrák hadak soha sem vehettek volna erőt a lázadókon.

Mi nem egy izben azt tapasztaltuk, hogy a magyarok leginkább akkor termettek előttünk, midőn erre nem számitottunk, pedig minden megbizható kémi tudósitások hiányában, semmit sem mulasztottunk el, mi hadmiveleteink rendes menetére káros befolyással birhatott volna. Az efféle gyakori meglepetések óvatossá tették a varsói herczeget, különösen midőn arról saját szemeivel meggyőződött, hogy a német értesítések az ellenfél számáról és harczképességéről egészen valótlanok.

Felhivatott a német hadak főparancsnoksága, hogy az ügyek ilyetén állása mellett, tudassa további szándékát, illetőleg haditervét, a herczeggel, ki e nélkül, de különösen mielőtt az erdélyi orosz csapatok helyzetéről megbizható értesitést nem kap, megfigyelő szerepét félre nem teheti. Nemkülönben a hadsereg élelmezése tárgyában német részről tett intézkedésekről is kéretett bővebb felvilágositás, mivel mióta a czár katonái a határt áttlépték, egyetlen egy kenyéradag vagy lótáp sem szolgáltatott ki számunkra, sőt a Miskolczon, Kassán és Eperjesen hátramaradt osztrák betegek s lábbadozók orosz táplálékra, orosz orvosi segélyre és szerekre szorultak. Sem a varsói herczeg, sem pedig a hadtest parancsnokai egy perczig sem haboztak a tőlük kitelhető módon mindent kiszolgáltatni, a mivel tulajdon tápvonaluk működése mellett rendelkeztek, de másrészt arról is kellett gondoskodniok, hogy jövőre miből táplálják katonáikat, ha maga a Varsó-Országhatára közti tápvonalon megszünik a szállítás. — Kielégitő válasz helyett az első kérdésre kitérő, semmit sem mondó, s már régen szuperált tényvázlatok érkeztek, az élelmezést illetőleg pedig egyszerüen azt felelte *Haynau* tábornok, hogy mindaddig, mig e részben Bécsből határozott utasitást nem kap, tulajdon hatáskörében nem intézkedhetik, vagyis más szavakkal: végezzetek az ellenséggel úgy a hogy birtok, s ha van mit, azt egyétek meg.

Paskievits herczeg a neki adományozott teljhatalomnál fogva nem foglalkozott a különös válasz taglalásával, hanem a főhadiszálláson tartózkodó osztrák kormánybiztossal egyszerüen azt tudatta, hogy ezentul az orosz sereg élelmezése egyenesen őt illeti, s igy legfeljebb öt nap alatt, a rendelkezésére bocsájtandó szükségleti kimutatásokban foglalt szerek előállításáról neki kell gondoskodnia.

Az erélyes fellépés megtette hatását, s habár az eredeti tápvonalat az osztrák hatóságok megbizhatlansága miatt nem lehetett beszüntetni, mégis lehetetlenné tétetett a sarczolások rendszere, melyre utalva lettünk volna, ha a szükség arra késztet.

De ennél sokkal komolyabb aggodalmakra nyujtott alkalmat a német fővezénylet azon nézete, mely szerint mindenki saját belátása szerint folytassa a háborut. Ekkor kitünt, mennyire helyes volt Miklós czár felfogása, ki legelőször is azt követelte, illetőleg a fegyveres beavatkozás megadását azon feltételhez kötötte, hogy a lázadók ellen működő hadsereg vezénylete egy kézben egyesittessék. És ezen nemcsak czélszerű, hanem mellőzhetlen intézkedést ugy értelmezték Bécsben, hogy az orosz hadak szintén holmi *Windischgrätz*, *Welden*, vagy *Jellasics*-féle tábornokokra bizassanak. Midőn a varsói egyezmány létrejöttekor szóba került, Miklós czár minden további hosszasb ál-okoskodásoknak azzal vetett véget, hogy tulajdon csapatjainak vezényletét egyenesen magának tartotta fenn.

Már több izben azon meggyőződésünknek adtunk kifejezést, miszerint *Miklós* czár mindjárt az első héten visszafelé vezeti hadait, ha az ügyek ilymódoni fejlődését észre vette volna, és csakugyan nem a szövetségeseken mult, hogy ezt a varsói herczeg tulajdon belátása szerint nem tette. Ha valami, ugy leginkább az birhatta rá *Paskievitset* a már megkezdett akczió folytatására, hogy a magában véve csendes és semmiféle forradalmi érzelmeket nem mutató népet a háboru további áldozataitól meg akarta kimélni.

Ezt nemcsak minden alkalommal tanúsitott békés hajlamai, hanem leginkább az is bizonyitotta, hogy a feltétlen rendelkezésére álló túlerőt nem úgy használta fel, a miként ezt a szövetségesek tették, kik valóságos irtó háborut folytattak az országban, mi által a dolgot még jobban elmérgesítették. Semmi kétség benne, hogy a folytonosan hátráló ellenséget nem egy izben döntő csaták elfogadására lehetett volna szoritani, és pedig a bevonulás első két hetében, de a vérontás, mint ilyen, nem illett küldetésünk czéljaihoz, mit *Paskievits* herczeg annak idején több izben kijelentett. A váczi ütközet után, mely az orosz fegyverekre nézve majdnem szükségessé tette teljes erejük kifejtését, mindinkább tisztán kivehető lévén az ellenség további szándéka, *Paskievits* herczeg felhivta *Haynau* bárót, hogy ez egyszer czélszerű lenne a kedvező alkalmat felhasználva egy nagy csapással véget vetni minden további zűrzavarnak. Hadteste sokat szenvedett ugyan a szokatlan égalj befolyása alatt, és majdnem minden alkalommal összetűzött a lázadókkal, de azért minden nagyobb megerőltetés nélkül alkalmas lett volna egy, esetleg két nagyobb ütközetben való részvételre.

A miként tudva van, az osztrák fővezér minden további érvelés nélkül a Duna jobb partján felállított seregével együtt délnek vette utját, hol közreműködését Temesvár felmentésénél sokkal fontosabbnak tartotta, mint az egész szerencsétlen háború végleges befejezését.

Az osztrák vezérkarnak könyve, mely az 1849-iki beavatkozás leirásával foglalkozik, azt állitja, hogy Temesvár felmentése, illetőleg a Temesvár alatt vivott csata eredménye nélkül *Görgei* soha sem tette volna le fegyverét Világosnál. Erre nézve azt kell megjegyeznem, hogy a temesvári ütközet egyedül csakis az osztrák hadakra nézve válhatott volna végzetessé, ha a magyaroknak sikerül *Haynaut* megverni, holott az orosz hadsereg sem állódásaiban, sem pedig egyéb müködéseiben még szorultságba sem jut, de akkor sem, ha az összes német hadak tönkre jutnak. *Haynau* tábornok csakis ujabb babérok után vágyódott, melyek számára Perednél vagy Zsigárdnál *Paniutine* közreműködése nélkül nem igen buján tenyésztek volna. De valószinüleg attól tartott, hogy a magyar derékhaddal még egyszer találkozva, oly helyzetbe juthat, melyből aztán orosz hadtestek közbenjárása nélkül nem igen tudna kibontakozni s igy oda sietett, hol egyelőre ilyesmitől félnie nem kellett, és pedig már azon okból sem, mivel *Görgei* seregével sokkal távolabb állott, semhogy ártalmára lehetett volna.

Haynau tábornok mozdulata tehát nagyon sokat hasonlított egy kényszerült visszavonulás nem annyira dicső, mint hasznos alakjához. Komárom vára teljesen érintetlen seregével bal oldalunkat fenyegette, előttünk pedig *Görgei* legjobb hadtestei állottak, melyekről csakis a bárgyu, de gyáva elbizakodottság beszélhetett a becsmérlés nevetséges hangján.

Az osztrák hadak elvonulása megbénította *Paskievits* herczeg erejét, ki nem érezve magát arra hivatottnak, hogy mások kedveért mindent koczkára tegyen, tulajdon csapatjainak összpontosítását akarta bevárni, mielőtt magára hagyatva hadmiveleteit folytatná.

Erre nézve az osztrák vezérkari munka szemére veti a varsói herczegnek, hogy a kedvező alkalmat *Görgei* leveretésére rögtön a váczi ütközet után fel nem használta. Mintha bizony kötelessége lett volna magát minden előleges számítás nélkül a vak szerencse esélyeinek csak azért is kitenni, hogy a Duna jobb partján ácsorgó németek annál biztosabban élvezhessék a nyugodt tábori élet örömeit, különben még maguk az osztrák tábornokok sem helyeselték *Haynau* báró eljárását.

Midőn *Paskievits* herczeg főhadiszállása Miskolczon volt, három magyar lovas katonát hoztak elébe, kik őrjáratra kiküldve lévén, *Bebutov* ezredes emberei által elfogattak. Irományok nem találtattak náluk, s igy azt kellett feltételezni, hogy szóbeli utasitást vagy megbizást kaphattak felebbvalóiktól. Az osztrák kormánybiztos vallatóra fogta őket, illetőleg az őrjárat altisztjét, egy fiatal csinos külsejü embert, kinek mozdulatai arra mutattak, hogy a miveltebb osztályhoz tartozik, de kitérő válaszai semmit sem árultak el, a mit tudni akartunk, holott különösen az napon érdekünkben állott volna egyet-mást kifürkészni, mi az ellenség táborában történt.

Majdnem két óráig tartó faggatás után nem maradt egyéb hátra, mint a foglyokat a táborba küldeni, hol a többi hadifoglyok őriztettek.

A magyarok, kiktől fegyvereiket elszedték, gyalog maguk vezették lovaikat, s csendesen ballagtak a kozák kiséret előtt. A falu végén felállított tüzérségi fogatokból néhány ló elszabadulva, a kozákok közé keveredett. Az ekkor támadt zavart felhasználva, a három huszár lóra pattant és a városba visszavágtatott, honnan egy nyitva álló kapun és udvaron keresztül a szabadba értek. Minthogy a mindenütt járó-kelő katonák a lövést lehetetlenné tették, menekülésük nem nagy nehézséggel járt. Különben az egész néhány percz müve volt.

Paskievits tábornagy, kinek úgyszólván szemeláttára vágtattak végig a városon, a szökevények üldöztetését megtiltotta.

— «Ha előörseink nem fogják el őket — mondá mosolyogva — akkor csakugyan megérdemlik, hogy ép bőrrel haza érjenek.» S úgy is történt, mert az előörsökről beérkezett jelentések szerint, a szökevényeket sehol sem vették észre. A bátor katonák a czár nevét viselő huszárezredhez tartoztak.

Rüdiger tábornok a fegyverletétel alkalmával *Paskievits* herczeg különös parancsára hollétük után tudakozódva, arról értesült, hogy mindhárman elestek.

Ezenkivül még egy érdekes jelenetet említek fel, mely arról tett tanuságot, hogy ellenfeleink kitünő katonai emberanyaggal redelkeztek.

Sass tábornoknak két nappal a váczi ütközet után jelentették, hogy a dunai szigetek egyikéből, valószinüleg a tulsó partról átszorult magyar gyalog-katonák, korán reggel és alkonyatkor a váczi parton felállított egyes őrszemekre tüzelnek s négyet agyon is lőttek. A tábornok

30. id. Markó Károly.

193. Jan van der Heyden.

TELEPY. Károly

Lehetetlen bizonyos tisztelet nélkül leirni ezt a nevet. S magam előtt látva egy becsületes művészi meggyőződéssel végig dolgozott életnek számottevő eredményét, megilletődéssel szemlélem a magyar hegyek, a magyar tenger, a magyar várromok: Csobánc, Tátika, Szigliget és Badacsonynak a képét, amelyekről egy divatból kiment, de nagy magyar poéta irta gyönyörü regéit valaha. ♡

Üldögélve a Ligeti–Markó modorában felfogott vásznak előtt, elgondolkodom azon, hogy milyen szép is volna egy Telepy képekkel illusztrált Kisfaludy könyv. Bizony szép, mert a költő alakjai ebben a kétségtelenül sok szeretettel megfestett környezetben életre kelnének a késő utódok szemei előtt... Ime ebben a kiállitásban is van hangulat, nem modern talán és »európai«, de egy ezeréves alap, a magyar anyaföld szülötte... Ez a hangulat urrá lesz rajtunk, s a régi felfogásban megfestett képeket nézegetve, elbeszélgetünk velük, és egy nyelven szólva, egészen jól megértjük egymást. ♡

Csak tessék szabadon mosolyogni uraim. ♡

Valamire azonban nagyon kiváncsi vagyok. Arra, hogy az öreg mester, ha olvassa a lapokban megjelent mézédes, de valójában barátságosan vállveregető »megemlékezéseket», gondol-e vajjon arra, hogy ő már belekerült a magyar művészettörténelembe, mig a jóakarói lábanyomát homokkal boritja be az első jött-ment szellő? Ahogy ismerem, aligha. Járva a Tátra uttalan utait, sokszor láttam a piros arcú, hóféhér szakállú művészt a napernyőjével virágos havasi rétek közepén. Egyszer a háta megé álltam. S amig a vásznán alakot öltött a lomnici csúcs lehelletszerűen finom, lila párába burkolt orma, valami csodaszép régi melódiát dúdolgatott az öreg úr... Ma épen olyan friss, és épen olyan szelid, mint akkor... Pedig ha akarná, tiszta hangon tarthatna előadást a »modern« illem- és ecsettanároknak a művészi tisztességről. ♡

Kritikát szerettem volna irni, s ime nem lett kritika belőle. És egyedül igy van jól az eset. Az én ma már máskép látó szememmel – bárhogy is akarjam – nem lehetnék elfogulatlan szemlélő. De

Befejezéses l. a komplett példányban Művészi Ipar 1906. 23. l.

jellemzi egy magas állású s nagy műveltségű szaktudós nyilatkozata, akit lapunk szerkesztője felkért, hogy írna cikket Bubics Zsigmond elharácsolt gyűjteményéről, miután az ősz püspök számtalánszor kért tőle tanácsot vásárlásainál.

»Sajnálom, hogy kérésének nem tudok eleget tenni, – írja az említett tudós – mert jóllehet igen jól ismerem a kegyelmes úr műtárgyait, ma már nem tudom megmondani, mely darabok vannak meg s melyeket cserélték ki. A Budapestre küldött nyolc láda tartalmát ugyanis a hivatalos felbontás alkalmával nem láthattam.

Annak a zsidókból álló szövetkezetnek, melynek gondja volt arra, hogy Bubicsot a tisztességes elemektől hermetice elzárja, sikerült engem is disgráciába hozni a kegyelmes úr előtt. Erre kedvező alkalmul kínálkozott nekik az a leleplezésem, mely egy a püspök úr által felette nagyrabecsült »Dűrer« képről szólt s odakonkludált, hogy a kép nem »Dűrer«, hanem csupán annak modorában készült alkotás. Ezt az igazságot megorrolta a jó öreg, amire gondjuk volt Hajnócziéknak! S én ezóta, nó meg egy másik hamis plakettnek a leleplezése óta nem törödtem az öreg úr »művásárlásaival.« Tehettem-e mást, ha a becsületes és igaz szakvélemény dühbe hozta a püspököt?

Cikket hát nem írhatok az elharácsolt dolgokról, mert e percben valóban nem tudom, mit loptak el s mit kegyeskedtek a püspök úrnak meghagyni »ifjú barátái.« A dologban a sors kezét látom. Utóléri ez mindazt, aki udvaronc üres és paragrafus szerint mozgó embereknek ád előnyt érdemes férfiak fölött s akik szörnyű ürességük mellett csak arra tudnak törekedni, hogyan töltsék meg a saját zsebüket.«

Így szól a derék tudós levele, melynek utolsó sorait sokan berámáztathatnák s odatehetnék mementóul az íróasztalukra!

Február első napjaiban írták össze hivatalosan Bubics püspök műkincseit. A miniszterium részéről Tost Gyula közalapítványi igazgató, a kassai egyházmegye részéről Fischer Colbrie püspök, Bubics részről pedig Hets Ödön dr. ügyvéd volt jelen a leltározásnál, melyhez közös megegyezés-

Telepy

T. 2. *Károly*, festő, az előbbi fia. * Debrecen 1828 dec. 25, † Budapest 1906 szept. 30. Pesten, Münchenben és Velencében tanult. Pesten letelepedve, közreműködött a Képzőművészeti Társulat megalapításában s ennek évek során át titkára, műtárosa volt. Néhány arcképen és oltárképen kívül nagyszámú, részben vedutaszerű tájképeket festett a romantikusok stílusában (Lomnici csúcs, Erdőirtás, Óbudai hajógyár, Balatoni táj stb.) s rendkívüli buzgalommal szorgoskodott a Műcsarnok kiállításai körül. 1906. kollektív kiállítása volt a Műcsarnokban s ugyanez év őszén hagyatéki kiállítása a Könyves Kálmán rt. szalónjában. Almádi napnyugtakor, A karthausiak kolostora, A lomnici csúcs alatt, A lomnici és késmárki csúcs, A Tofana alja hózivatarkor, A Vezuli, Galinara falu belsejéből és Róma környéke c. képei a Szépművészeti Múzeumban, több magyarországi várat ábrázoló képe a Műemlékek Orsz. Bizottsága, A Kerepesi-út eleje 1864-ben és Erdei út c. festményei a főváros tulajdonában vannak.

E. G. II. 525 l

Jelentkezni lehet egyszerű levelezőlap útján!

1929. ÉVI ILLETMÉNYKÖTETEK:

1. Bodor-Gerlóczy: NYITOTT KÖNYV, sok színes képpel, félbőrkötésben.
2. Kosztolányi Dezső: ALAKOK, Molnár C. Pál rajzaival, díszes vászonkötésben.
3. Vörösmarty: CSONGOR ÉS TÜNDE, centenárium díszkiadás, Kádár Livia rajzaival, művészi vászonkötésben
4. Czakó-Györgyi: A MAGYAROS IZLÉS. A magyar népművészet, háziipar és iparművészet formakincsének ismertetése 95 színes és 590 fekete képpel. Művészi egészvászonkötés, albumalakban.

1930-BAN KIADÁSRA KERÜLT ILLETMÉNYKÖTETEK A SZÖVETSÉG UJABB ERŐS FEJLŐDÉSÉRŐL TESZNEK TANUBIZONYSÁGOT.

KÉRJEN RÉSZLETES ISMERTETŐT!

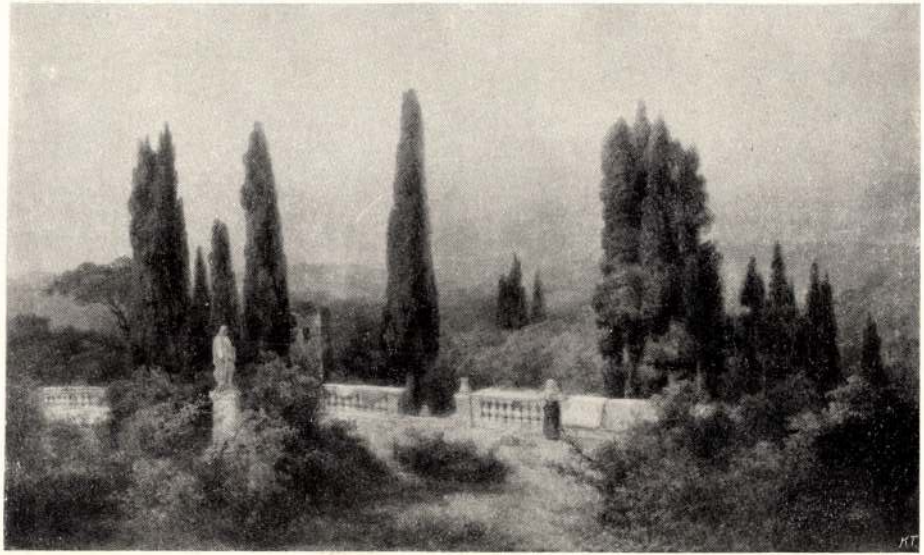

84. Telepy Károly: A D'Este villa Tivoliban.

274. Edvi Illés Aladár: Szajoli vízvezeték.

Telepy Károly

XXII. aukció
A Gyűjtő 1915. 117. l.

535. TELEPY KÁROLY: Tájkép, akvarell 50

NÉMETUJVÁR

Vác

Kéne VV 1856, 421.l.

«Könyves Kálmán» intézet tulajdona.

Csók István: Sárközi keresztelő.

— A legtisztább valóság, uram.

— Ki mondta a főtisztelendő úrnak?

— Ők ketten.

— Globa Francziska is?

— Igen, szerdán délelőtt voltak nálam.

Druzsba urat a szédülés környékezte.

— Milyen volt az asszony? — dadogta.

— Egy magas nő, mint egy gránátos, személyesen ösmerem, a «Fehér Páva» tulajdonosnője.

— Megfoghatatlan!

— Van talán valami kánoni akadály?

— Van, van . . . azaz nem mondhatnám, de mégis furcsa . . .

Elrohant, nem is köszönt; a pap csodálkozva bámúlt utána. A Horváth-kert előtt megállott, gondolkozott, aztán fölnézett az égre, a hol épen akkor barna felhők száguldoztak: «Jahodovsky, megboldogúlt kedves barátom és komám, — sohajtott fel, — mit szólsz te most mindezekhez?»

Jahodovsky természetesen nem szólt semmit, hanem annál inkább szólt Druzsba úr azoknak, a kikkel a törzsvendégek közűl találkozott.

— Tudja-e, mi az újság? Most hirdették ki Jabodovskát a zsandárral. Ki hitte volna? Micsoda álnok asszony! Megvetem. Soha se megyek többé a «Pává»-ba. Így meggyalázni a vendégeit. És hogy szabadkozott előttem. No, megállj! Egy zsandárnak adja a kezét. Egy zsandárnak! Azt a kezet, a melylyel a turós csuszákat gyúrta nekünk!

A törzsvendégek, a kikkel találkozott, nem fogták föl ilyen tragikusan.

— Hát kihez akarta volna, hogy férjhez menjen? — kérdé Tibuly ügyvéd. — Hiszen nem vehette el az éneklő kanonok.

Egyik törzsvendég a másiknak adta át a hírt, úgy hogy estefelé már a pestiek is tudták. Szo-

Vas. Ujs. 1902. 796. l. (Kép.)

körök akkori gyengesége és határozatlansága mellett a legnagyobb veszedelmet.

Ezen nyilatkozatok a főherczeget gondolkozóba ejtették. A konferenczia tagjait azzal bocsátotta el, hogy a dolgot még meg fogja fontolni; engem meg felszólított, hogy egy ideig várakozzam.

— — — — — — — — — — —

Éjfél felé járt az idő. Oly gyönyörű meleg áprilisi este volt, hogy a főherczeg szobája ablakait kinyitván, a nyitott ablakon át hallottuk (Lajos főherczeg, Ferencz Károly főherczeg és Szőgyény) a fülhasító lármát, melyet — mint utóbb megtudtam — a bécsi aula részéről Taaffe gróf igazságügyi miniszternek rendezett macskazene okozott.

Negyedórákon át ültünk a főherczegekkel nagy néha egy-egy szót szólva. Ismételve előhoztam a megtagadás esetleges sulyos következményeit, de mindannyiszor ugyanazon szilárd elhatározottsággal találkoztam.

Miután az új államrend létesítésében közreműködött, Szőgyénynek jutott a feladat, hogy a kanczelláriát feloszlassa. Egy ideig még Bécsben maradt s széleskörű tapasztalataival sok hasznos tanácscsal szolgált hol az udvarnak, hol a magyar miniszteréknek, különösen herczeg Esterházy Ő Felsége személye körüli miniszternek, azután hazament csoóri birtokára, a magánéletbe. Aggodalommal s hazafiúi bánattal nézte a mind veszedelmesebbre forduló eseményeket. Szerepet ezekben nem vitt, még értesülései is nagyon hiányosak voltak, mert falusi magányába hirlapok ritkán jutottak s így legfeljebb ha magánlevelekből, vagy Pestről jövő ismerősök elbeszéléseiből értesült az eseményekről. Az emlékiratok első része 1848 deczember 2-ikával végződik, a mely napon Ferdinánd király lemondott s helyébe Ferencz József főherczeg lépett a trónra.

Az emlékiratok nyugodt tárgyilagossággal, tömören adják elő az eseményeket, melyekben irójuknak oly nagy része volt. Lapidáris stilusukon azonban nem egyszer áttör a hazaszeretet melegsége, az irónak az események egyik-másik

Telepy Károly: Út az Öt-tóhoz.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

II.

Tavasz virágzása,
Ifjuságunk álma!
Lehet-e elégszer
Elsiratni téged!?
Virág szirma ha lehullott,
Ifjuságunk ha elmullott,
Vajh, mit ér az élet!?

Forró nyár csókjától
A nyiló virágból
Igaz, hogy dúsnedvű,
Édes gyümölcs lészen . . .
De mire a gyümölcs érik,
Őszi felhők egymást érik,
A borongós égen . . .

III.

Egy szó, egy dal, egy-egy illat
Úgy elringat olykor engem,
Múlt emlékek bús visszhangja
Támad tőle a szivemben.

S a mit akkor csak sejtettem,
Ma már olyan tisztán látom,
Emlékekből áll az élet . . .
S olyan, mint egy kurta álom!

úr, semmi egyéb és anya akarok lenni véglehelletemig. Én nem létezem, csak a gyermek. Érte dolgozom reggeltől estig a kimerülésig, hogy olyan vagyok, mikor este lefekszem, mint a darab fa. Hát minek volna nekem a férj? Mikor és mire használnám, mondja csak, édes Druzsba komám uram, mondja csak? . . .

Édesdeden, de hamiskásan nevetett, miközben kivillogtak fehér fogai, melyek között némi aranycsillámok szúrták meg a szemet.

Druzsba szinte a könnyekig elérzékenyült ezekre a kijelentésekre s meghatott hangon felelte:

— Kegyed nemesen gondolkozik Jahodovska. Kegyed példátlan anya és bocsánatot kérek, ha valamiben megsértettem. Igen, a gyermek az első s ha őt boldoggá teszszük, vagyis boldoggá

Telepy Károly

Életrajza:

Ligeti Antal: A Nemzeti Múzeum Képcsarnokának ismertető lajstroma. Buda, 1870
155 l. – 156. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Telepy Károly (debreceni) F.mg.950-67

Berchtold Matild grófnő Rómában támogatta 1857.
Csernovics Péter gr. Velencében tanittatta.
(Apja festő) 1852 -2- öt éven át. Előzőleg
müncheni ak. másol. (1857)

Z oltárkép Nagyszeni kámára. (Ly. N. v. 187)
Svájci táj (Ly. N. v. 207)
Róma (— " —)

M.D.K.

Telepy Károly, festő

Évszámos képek. Katalógus, 5.sz. PESARO FEJ/TIZIAN UTÁN/. 1857. k. akv. o. papirlem. 24+20 cm. Jbl. Telepy Károly Dr. Kovacsics Gyuláné tul. Köz: TK. gyüjt. kiáll. 1906. 188. sz. Kiáll: Déri Múz. 1966. Telepy K. emlékkiállitás Kat. 9. sz. 604. o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545. o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IX. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen.

M.D.K.

Telepy Károly, festő

Évszámos képek. Katalógus. 4. sz. LIPPARINI TANÁR ARCKÉPE. 1857 k./ papir, akvarell. 17.8+14 cm. MNG. graf. o. Ltsz. Kiáll. Déri Múz. 1966. Telepy K. emlékkiáll. kat. 6. sz. 604. o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545. o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IX. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

Milanó.

Telepy Károly tanulmányutja

Divatcsarnok, 1853. márc. 17. mutatványlap 13.

Iró- és müvészélet.

Telepy Károlynak a debreceni sinukárnak festendő előfüggönyéről.

Fővárosi Lapok 1865. VII. 11. 593.

Htr

Velence,

Telepy Károly tanulmányutja

Divatcsarnok, 1853. szept. 25. 51. 1027.

Iró- és müvészélet.

Velence
Telepy Károly tanulmányutja

Divatcsarnok, 1853.juli 3.27.532.

Iró- és müvészélet.

Velence,

Telepy Károly tanulmányutja 'elenc

ben.

Divatcsarnok, 1853. juni 19. 23. 451-452.

Iró- és müvészélet.

Velence.Telepy Károly

Magyar Müvészet 1925.497-523.o.
Berzeviczy A.:Az ötvenes évek képzőművészete.

Szentkereszt, Izolyi Arnold kastélya,

Telepy Károly, festő ott-tartózkodása

Budapesti-Hírlap. 1881, IV. 6.

82. n. 3. o. (Sz. és Th.)

JH

Szent-Korony Kastély, Telepy Károly

vigfestménye

Budapesti Hirlap, 1881, X. 23.

129. n. 3.o. (H. és Ch.)

TELEPY KÁROLY (1828—1906)
A szentkereszti püspöki park
Papír, vízfestmény.
Az Ipolyi gyüjteményből.

Magyar Nemzeti Galéria

— 8 —

Jegyzetek
Illusztrációk

TOROK

választékban

vula

eskedőnél

utca 27-29

62—28

Telepy Károly

TELEPY KÁROLY: MALOM BELSEJE
TÁRSULATI MŰLAP 1864.

Szm KT 50 107.l

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton u. 3/B.
Telefon József 8-53.

M. D. K.

TELEPY Károly festő

(1882 - 1906)

Markó - tanítvány

1856-ból Települt hasa Münchenből

Városképek Budáról és Pestről.

A Mérzőművészeti Társulat Titkára

Genthon- Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945

p. ~~1962~~ 110, ~~143, 144~~. 143. 144. l.

Miska élete célján töprengett. Abba a haszontalan spekulativ filozófiába sűlyedt, melyet annyira elítél, a gyakorlatias és tudós lord Bacon s mely hajdan a gondolkodók ezreit sűlyesztette haszontalan álmodozásba.

De ha a spekulativ filozófia jó volt Aristotelesnek és annyi követőjének, miért ne volna jó Miskának is? Aztán meg zárjátok be lord Bacont egy ólba, fosszátok meg mindentől, amivel kísérletezhetik, végül adjatok neki páratlan hajlékonyságú ujjai helyett hasított disznócsülköket, állítsátok négy lábra és vegyétek el tőle a beszéd tündéri képességét — mellyel oly gyakran visszaélnek az emberek — s meg fogjátok látni, hogy ő belőle sem válhatik más, mint spekulativ filozófus.

És itt ismét különvéleményt kell bejelentenem. En nem nézem le, mint lord Bacon óta annyian, e haszonnélküli bölcselkedést.

Miskát szemlélve, rájöttem arra, hogy a spekulativ módon való filozofálás a legnagyobb függetlenség, a legmagasabb fokú szabadság, a legédesebb vigasz, a legtökéletesebben való egyenlőség megvalósítása, minden megalázottság felemelője, a szegények igazi kincse. Mérleg, melynek egyik karjába dobhattok akárminő súlyt, nyelve mindig fölfelé mutat. A spekulativ filozófia minden rossznak szerint adhatunk feleletet. Milyen jó, hogy e jobb sorsra érdemes filozófus — akárcsak jó magunk — nem tudja, hogy megméretett és súlyosnak találtatott. Milyen jó, hogy nem hallja, mint köszörülik a késeket, melyeknek éle az ő életét veszi el, milyen jó, hogy filozófiája nem mutatja meg az üstöt, melyet fényesre súroltak, hogy abban zsírját olvaszthassák ki, milyen jó, hogy nem láthatja a bélhúrokat, melyekbe vérét, máját, tüdejét fogják tölteni. Milyen jó, hogy nem tudja, milyen közel a vég! Milyen jó, hogy a végtelenbe szálló filozófiája nem födi fel a holnap titkát, hogy vak, süket és néma minden közelivel szemben, mialatt jósszemekkel kémleli a végtelent.

Gondolkozzál, Miska és ne tudd meg soha, miért olyan borús sejtés minden filozófia alapja. Ne tudd meg soha, filozófiád egy lángzó villanással ne mutassa meg, mi végre teremtettél. Őrülj, Miska, hogy gondolkozásod, mint a szobában repdeső fecske, mindég falba ütközik.

A filozófus halálra ítéltetett s az ítélet, kora, hideg hajnalon, végre is hajtatott s mikor Miska négy lába meredten állt az ég felé, senki se hitte volna, hogy a lángok között egy filozófus teteme perzselődik.

Mert mi, emberek, igazán barbárok vagyunk. Jóllakunk egy filozófus húsából és még dicsekszünk azzal, hogy köztünk nincsenek emberevők.

Ezüst evőkészletek

kazettában, 12 személyes komplett, **ezüst értékben** nagy választékban.
Arany, ezüst, brilliáns beváltás.
SZIGETI NÁNDOR ÉS FIA
Budapest, IV., Muzeum-körut 17. **Alapittatott 1867.**

TAPÉTÁK SIEBURGER ÉS TÁRSA
TELEFON: 34—04. IV., KIGYÓ-TÉR 1.

LÁSZLÓ ÉS FEKETE
BUDAPEST, IV., KORONAHERCEG-UTCA 14—16.
KÜLÖNLEGES NŐI- ÉS FÉRFIKELMÉK ÉS SELYMEK ÁRUHÁZA ::: BEVÁSÁRLÁSI TELEP: LONDON, PÁRIS, LYON

Magyar Galeria

Telepy Károly

Irta: Lyka Károly

Brodszky és Molnár tájképeivel foglalkoztunk a *Szépművészeti Múzeum* magyar galériájának ismertetésében legutóbb. Ehhez a két tájfestőhöz testvérként csatlakozik egy harmadik: *Telepy* Károly: Nem csupán azért, mert a romantikus táj volt az ő kedvenc tárgya is és mert alig tíz év volt köztük a korkülönbség, hanem mert egyeztek festői érzület dolgában. Magas kort ért el ő is, mint két barátja s mint amazoké, az ő képei is feltüntek a kiállításokon azzal is, hogy messze elütöttek az ujabb nemzedék tájképeitől s régi udvarházak, almáriomos szobák korának érzésvilágát hozták emlékezetünkbe. Az ujabb ivásu festők, például *Mészöly* Géza, magának az eléjük táruló természetnek hangulatából alakították ki a képet, Telepyék épp az ellenkező művészi felfogás képviselői: a természetet szépen elrendezgették, megválogatták, csiszolták egy előre megalakított ideál értelmében. Nyájas, barátságos és nyugodalmas volt ez az ideál s azért Telepy kezén is nagyon megszelidült a Lomnici-csúcs, meg a Vezuv, meg a sziklák közt lerohanó hegyi patak s várromjait méla csend és szelid melankólia ülte meg. Minden, ami fenyegető nagyság, romboló erő, szilaj hevesség: letompult ecsetje alatt. *Paál* László borzongató erdőmélyei, *Mészöly* titokzatos páravilága, a fiatal *Spányinak* rögös realitása, *Mednyánszky* félelmetes mocsarai közepette ildomosan, félhangra tompítva nem annyira festői élményként, mint inkább valódi látképek gyanánt szerepeltek Telepy Károly képei a kiállításokon.

Bizonyos mértékben annak köszönte ezt, hogy tanítómesterei *Barabás* és az ötvenes, hatvanas évek Olaszországa és Münchene voltak. De önmagának is része volt benne, hisz szelid, nyájas, buzgó, szorgalomban fáradhatatlan természetével az ily művészi felfogás teljes összhangban volt. Nem járt köztünk álarcban, mint később annyi más, szint vallott tehetségéről, ismerte annak korlátait s azokat sohasem lépte át. Mindössze hasznos munkása kívánt lenni a festőcéhnek, amelyet ezenkívül is áldozatkészen szolgált mindenféle szervező munkával. Ő maga is festékesibrikek közt töltötte gyermekkorát, egyenest a mesterségből nőtt ki, mert atyja, György, nemcsak színész és százkezü ezermester, hanem festő is volt. Egy felületesebb és kevésbé szerény kezdőből ily módon könnyen az ecset virtuóza válhatik, ám Telepy kezét mindvégig tiszteletteljes pietás vezette, látni képein, hogy mindig érzi a festői alkotómunkában rejlő rendkívüliséget s ezért — bár igen sok képet festett — piktornapszámossá nem sülyedt soha. A virtuóz-vonás pedig oly kevéssé van meg benne, hogy soha sehol sem érjük rajta az ecset valamely tempósabb futamán. Így vált előadása tökéletesen nyugodttá s képei úgy hatnak az idegekre, mint egy bróm-pilula.

Telepy Károlyban látjuk legutolsó képviselőjét az efajta festészetnek. Történeti hagyományként hatottak azok még éltében, az ujabb nagy tájfestők feltünése óta. S bizonyára mint ilyenek fognak szerepelni a jövendő magyar művészettörténetben.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT AZ OLYMPUSON.

A 70-es évekig nem igen volt kiállítási katalógus. Már a fentemlített kiállítási szabályzat magában foglalta *a vidéki kiállítások* rendezésének programmját a Társulat «országos» jellegének megfelelően. Nagyobb vidéki városaink vezetősége lelkes örömmel és anyagi támogatással kapcsolódott bele e kiállítások megvalósításába, de a különböző vasútvállalatok igazgatóságai is, amelyek jelentékeny árengedményt ajánlottak fel a műtárgyak szállítására. Nem e tényezők támogatásának hiányán múlott tehát, hogy e vidéki kiállítások általánosságban anyagi veszteséggel végződtek, hanem a művészetben rejlő kulturális és nemzeti értékek felfogására lelkileg még elő nem készített vidéki közönség részvétlenségében. 1871-ben Debrecenben, Aradon, 1872-ben Székesfehérvárott, 1874-ben Temesvárott, 1876-ban pedig Szegeden rendezett a Társulat «fióktárlatot».

A *külföld művészetével* való kapcsolatok ápolását Társulatunk kezdettől fogva szorgalmazta, részint kiadványainak cserepéldányképpen való megküldése, részint külföldi magyar kiállítások szervezése által. Egy 1871-ből származó kimutatás szerint a Társulat csereviszonyban volt a velencei, trieszti, stíriai, badeni, hannoveri, nassaui, danzigi, würzburgi, pomerániai, felsőausztriai, poroszországi, langensalzai, azonkívül a bécsi, rigai, finnországi művészeti egyesületekkel. 1862-ben és 1870-ben szervezte a londoni, 1866-ban a párizsi, 1873-ban a bécsi, 1875-ben a brüsszeli, 1877-ben a trieszti kiállítások magyar anyagát.

József szobrász, Henszlmann Imre építész, Kelety Gusztáv, Ligeti Antal, Than Mór akadémiai festészek».

Mint említettük, a Társulat 1863 június 6-án rendezte saját helyiségében, a Nagyhíd-utcában *első kiállítását*. Ezt megelőzően az 1861. évi londoni kiállításra szánt magyar műveknek a fővárosi közönség előtt való bemutatása céljából, Pachl zongorakereskedő üzletét bérelte ki, amely bemutatás egykorú feljegyzések szerint 221 forint 18 krajcárt jövedelmezett. Ez volt az első tárlati bevétel. A hónapokig tartó első kiállítások minden egyes műtárgya a szabályok értelmében gazdára talált, mert a magánosok által meg nem vásárolt műveket — sajnos ilyen volt a legtöbb — a Társulat tagjai közötti kisorsolásra maga megvette. Ennek a rendszernek csakhamar meg kellett szünnie, mert a Társulat alaposan ráfizetett, azt pedig nem kívánhatta, hogy deficitjét rendszeresen pártfogói fizessék. Ezért azután a kiállítási szabályok, csakúgy mint az alapszabályok is a most tárgyalt 16 év alatt a művészi élet igényeinek megfelelően többször is és alaposan megváltoztak. Az 1868. évi kiállítási határozatokból (Lt. 1868—139.) közlünk néhány érdekesebbet: «A Társulat évenként rendesen egy kiállítást rendez március elejétől május végéig; a zsűriben 7 művész és 7 műbarát foglal helyet; a zsűrizés titkos szavazással történik; az árat a zsűri állapítja meg; a kiállított művek havonként máskép helyeztetnek el, hogy minden mű a lehető legelőnyösebb világításban részesüljön.»

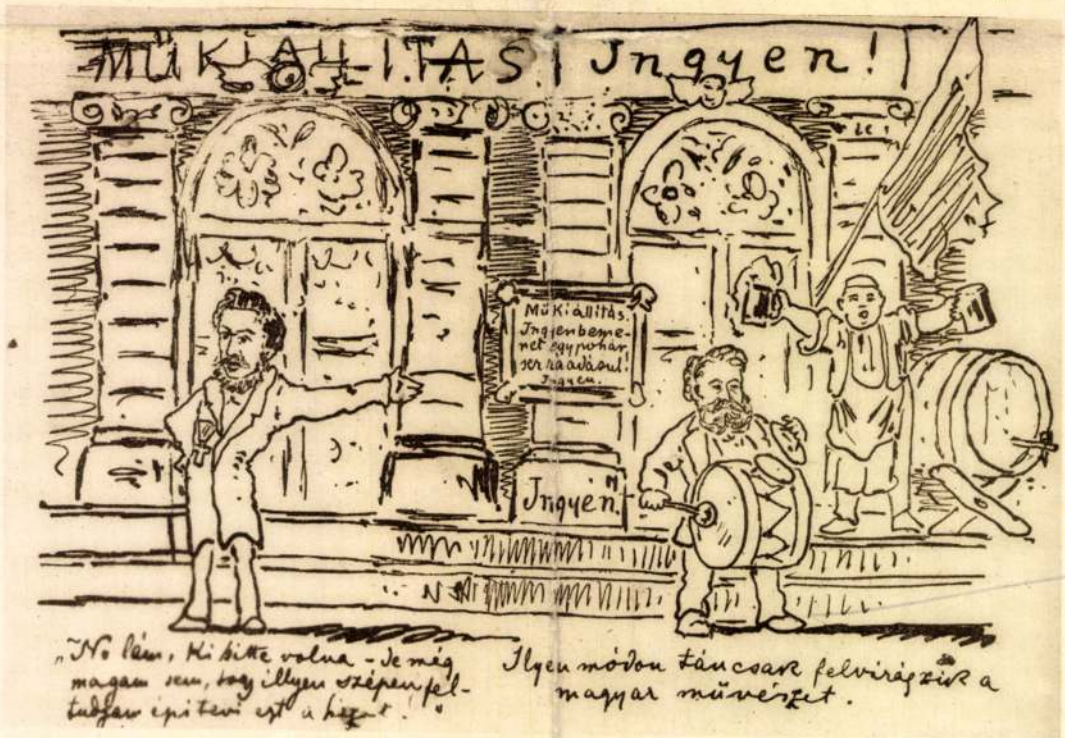

TÁRSULATI PROPAGANDA 1877-BEN

Pipics Zoltán dr. Évk. Kmt. 1929

Hercegséged hajlott korának is kivirágozhassék még azon öröme, mely a sikeresen tett hazafiúi áldozat magasztos öntudatából a sír szélén is kél s nemcsak egy egész életet megáldottá teszen, de visszfénye kisugárzik az utódokra is, mint a legszebb emlék, mi nekik hagyható.

Legmélyebb tisztelettel kelt magyar képzőművészeti társulatunknak 1863. évi augusztus 5-én Pesten tartott igazgató választmányi üléséből.

Az első védnök meleg érdeklődését a Társulat ügyei iránt tanusítja az a levél, mely a társulati élet újabb eseményeiről tájékoztatta a herceget. Ennek legérdekesebb részlete az első társulati kiállításról szóló adatok közlése. (Lt. 1863—104.)

«Műcsarnokunk helyiségében a három hó lefolyta alatt 140 magyar mű állíttatott ki, melyek közül 54 mű közel 10.000 forint értékig a társulat által sorsolásra megvásároltatott. Társulatunkat meglátogatták — ide nem számítva a Társulat tagjait — 1700-an. Tekintve azon nyomasztó körülményeket — folytatja tovább a levél —, melyek szegény hazánkat oly igen sujtják, az eddigi eredmények ha nem is kellőleg kielégítők, de minden esetre feljogosítanak arra, hogy Főméltóságú Hercegséged legkegyelmesebb pártfogása és kedvezőbb évek folyamai kellő virágzásba hozzák társulatunkat, mint a honi művelődés egyik tényezőjét.»

Telepy Károly

TELEPY KÁROLY, TITKÁR.

Ez első kiállításra vonatkozólag feljegyezzük a lapokban akkor kiadott közleménynek e mondatát: «A hazai művészet termékeiből rendezett s megnyitott műcsarnok nemcsak a napisajtó s a közönség részéről köztetszésre talál, de *az idegen látogatókra méginkább meglepőleg hat, kik a magyar művészet ily fokon állását — mint állítják — nem is képzelik.*» (Lt. 1863—383.)

A Társulat nem csalatkozott Esterházyban. Amikor a fenti levélben említett «nyomasztó körülmények» komoly válságba sodorták az intézményt,

Esterházy Bécsből — ahova hivatala kötötte — újabb alapítványok tételével kétszer is igyekezett lendíteni a Társulat sorsán, amely hálából 1864 május 20-án *első dísztagjául* választotta meg. Esterházy Pál Antal herceg 1866 május 21-én húnyt el. Méltán mondhatta róla Harsányi Pál parentáló beszédében: «*Társulatunk léte maga egy emléke marad az ő honfiúi jótékonyságának.*» Halála után fia vette át dicsőnevű atyja örökét.

Esterházynak Társulatunkkal és a magyar művészettel szemben táplált szeretetéről szólva, fel kell jegyeznünk egy lelkes művészlelkű fiatal pap, a hercegi gyermekek nevelője, *Bubics* Zsigmond, későbbi kassai püspök nevét, aki levéltárunk tanúsága szerint maga is állandó kiállítója volt első tárlatainknak és akinek bizonyára nem csekély része lehetett főméltóságú ura szimpátiájának a Társulattal szemben való felkeltésében. Később maga is a pártfogók sorába lépett.

Egy hírlapoknak szánt közlemény fogalmazványából (Lt. 1863—52.) megtudjuk, hogy a Társulat Harsányi Pál igazgatósági elnök vezetésével 1863 szeptember 19-én küldöttségileg tisztelgett *Scitovszky* János bíboros-herceg-prímásnál, ismertetve előtte a Társulat hazafias céljait, kérve támogatását. Scitovszky prímás nagy megértéssel karolta fel a magyar művészet ügyét, rendes látogatója lett a Műcsarnoknak s támogatója a Társulatnak. Az 1863 október 1-én kelt levélre (Lt. 1863—82.), mely beszámol a prímásnak a Társulat életéről s működésének anyagi akadályairól, Scitovszky egy 500 forintos földtehermentesítési kötvény adományozásával felel. Ezt a Társulat díszes oklevélben köszönte meg, remélve, hogy «az áldornagy pártolása a főtisztelendő egyházi rendet is maga után vonja».

ORLAI SOMA.

Telepy Károly

Erzsébet királyné megbízta, hogy Gödöllőt és vidékét vízfestmény-ben vegye le.

Nefelejts. 1868. 491. l.

A kép legközelebb el-kiszül. Az előterben Erzsébet királyné látszik, nehány lovas kísere-tében –

Nefelejts. 1868. 526. l.
(A gödöllő kastély képe.)

Telepy Károly
festő

M.D.K.

1859-ben művésztársával meg,
alakitotta az Országos Képzőművészeti
Társulatot.

Szeszegh Istvánné Kramer Márta: A szolnoki művészet és művész
telep

Jászkunság, 1955. augusztus – 23 lap

Telepy Károly festő M.D.K.

Gyermekkorában , mint gyere ekszinész maga is többször fellépett.

7 éves korában apjának Borsszem Jankó c. darabjában szerepelt.

Iskoláit Pesten a Piarista gimnáziumban végezte.

1844-ben a grammatika IV. osztályát fejezte be kitünő eredménnyel

Telepy Katalin: Telepy Károly ifjukora. Naplótöredéki 1848-49-ből é34.1.

Nemzeti Galériá közleményei IV. sz. Bp. 1943.

Ivar

./.

Telepy Károly festő M.D.K.

/1828-1906/

A Képzőmüvészeti Tár sulat titkára és mütárnoka volt 40 évig.

Édesapja Telepy György megbecsült szinész .

Családi neve Telepianovich eredetileg.

Debrecenbe született 1829 . dec. 25-én.

Telepy Katalin:Telepy Károly ifjukora. Naplótöredéki 1848-49-ből 134.1.

A Nemzeti Galériá Közleményei IV. sz. Bp. 1963.

Magyar

./.

Telepy Károly festő M.D.K.

Kislány arcképe. repr.

Telepy Katalin: Telepy Károly ifjukora. Naplótöredéki 1848-49-ből 53.1.

A Nemzeti Galériá Közleményei IV. sz. Bp. 1963.

Magyar

MDK

Telepy Károly

Csinos olajnyomatu képek. Vas. Ujs. 1869. 189.1.

MDK

Telepy Károly

Őszi alkony. Gömör. Of.

Ködös reggel a Balatonon, of.

Borulat a Balatonon, of.

KMT. 1903/4. téli kiáll. kat. 47.l.

MDK

Telepy Károly

A régi ut Aligára, of.

Odvaskő Borsodban, of.

Aliga, of.

KMT. 1903/4. téli kiáll. kat. 47.l.

MDK

Telepy Károly

Ut a murányi vár felé, of.

Taligakészitők Erdélyben, of.

Hullámzó Balaton, of.

KMT. 1903/4. téli kiáll. kat. 47.l.

MDK

Telepy Károly

Mehádia közeléből, of.

Halastó a Kárpátokban, of.

KMT. 1903/4. téli kiáll. kat. 47.l.

Telepy Károly MDK

Sümeg a bácsi szőlőből tekintve, olf.

Részlet Tihanyból, olf.

A Balaton öble Szigligetnél, olf.

Műcsarnok 189o. téli kiáll.

MDK

Telepy Károly

Munkácsy atyjának háza Miskolcon

A Szépművészeti Muzeum gyarapodása 1925-ben. Magyar Művészet 1926. 41.l.

Telepy Károly festő M.N.K.

1845-48-ig Barabás Miklós tanitványa Tjan Mórral

Keresztapja és anyja papnak szánták.

Barabás önarcképét dedikálta neki /litográfia/

1848 augusztusától 1849 decemberéig betegeskedik.

1849 nyarát Tardonon és Miskolcon tölti , egy barátja részére napló allegóriákat fest

Telepy Natalia:Telepy Károly ifjukora. Naplótöredéki 1848-49-ből 135-136.l.

A Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1963.

Magyar

./

-4-

Telepy Károly festő M.D.K.

Sennyére is ellátogat, közben megfesti édesapját.

Ez az arckép az 1905-ben rendezett műcsarnoki gyüjteményes kiállitáson még szerepelt .

1849 . szeptember végén ismét betegeskedik , ebben az évben meghal anyja.

Telepy Katalin: Telepy Károly ifjukora. Napló töredékei 1848-49-ből 136.l.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1963.

/

Telepy Károly festő M.D.K.

1849 decemberében Pestre megy , majd Münchenben, Velencében és Rómában tanul.

1860-tól idehaza folytatta munkásságát.

Telepy Katalin: Telepy Károly ifjúkora. Napló töredékei 1848-49-ből 136.l.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1963.

MDK

Telepy Károly

Téli táj, vf.

KMT. 19o1. tav. nemzetk. kiáll. 4o.1.

MDK

Telepy Károly, festész

" a nemzeti szinház igazgatósága odaküldé, hogy a lapunk ban emlitett ottani /Velemér/ régi falfestményeken az XVII ösrégi viseletet tanulmányozza. "

Müvészeti érdekeltség. -Vas. Ujs. 40-ik számához 1863. 357.l.

Telepy Károly

festő MDK

A nagyoroszi r.k. templom szentélyképei közt az ő műve:

1. Mária Magdolna Jézussal.
2. Jézus a hitetlen Tamással.

Mindkettő: "Telepy K. Velenczében 1856-57" jelzéssel.

296.o.

Genthon:Nógrád. 1954.

Telepy Károly

festő MDK

1856-57-ben két oltárképet festett a nagyoroszi r.k. templomban. /Ma is helyükön vannak/.

93.o.

Genthon:Nógrád. 1954.

Tolnay Károly

Művészet 1902 329

- 1904. 116. 418
- 1906. 142, 424
- 1907. 34-37, 131, 144
- 1908. 286
- 1910. 39, 389.
- 1911. 104, 107, 121, 128
  132-137, 152
- 1912. 180

Magyar Művészet

1925 II. 24, 28, 195, 204
216, 503, ~~509~~ 509-10

1926. 41.
1927. 13, 166
1928. 584, 610

Telepy Károly

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. II. 24, II. 28. 195,
204, 216, 503, 509–10.
1926. 41.
1927 13, 166
1928 584, 610
1930. 497
1931. 398, 534
1929. 19–22

Telepy Károly

szül. 1828 dec. 25. atyja, Telepi György és Veres Eszter szinésznő viszonyából. Nevelő anyja, atyjának kisebbi neje, Bohus Amália volt. Huga Telepy Amália, T. György nejétől, Bohus Amáliától született. Ez fiatalon 1849 nyarán halt meg. Atyja J.-t ügyvédnek szánta, de öt a festés érdekli. 1845-ben Barabás M.-nél tanul.

1848 márc. 15. Budám apa és fiu együtt husztak a börtönből kiszabadított Táncsics Mihály kocsiját. Ifju korában sokat betegeskedik: A szabadságharc idejét nagyrészt betegen, videken, agyban töltötte. 1849. juniusában Pestre jött s naplójában leirja

ló épitész sztrecsuói u

sitve, visszaküldeni.

Budape

Telepy Károly

lajd

Hauszmann A.:
A budapesti
igazságügyi palota.
~~Hauszmann Alajos~~
fol. Bp. 1901. 8. l.

amit látott az önzebombázott budai várban és Pesten. Erután vinzatért mostoha anyjához Tardonára majd Miskolcon időzött.

Telepy Károly 1845-ben tanult Barabásnál. 1849-nov emberben említi, hogy négy éve fest.

Az alábbi cikkben igen zavarosan van megírva Telepy K. ifjusága.

A Szépmivészeti Muzeumban 5 vázlatkönyve van.

1) 1854. Olaszországi utja
2) 1890. Hazai tájak, romantikus rajzai
3) vázlatkönyv magyarországi vár akkal.
5) Várrenletek. 1876.–79

Ilerendi M. Telepy Katalin: Telepy Károly ifjukori 1950 évei és naplója (1848-49). Kézirat. Fogalmazvány aug.

R. MINISZTÉRIUM SZÁMVEVŐSÉGÉTŐL.

gának,

s és julius hóban 354, 365 és 368
átiratai ra való hivatkozással van
ásodépitész 1905 II.negyedi utjáról
fillérre,- Möller István müépitész
át 52 K.30 fillérre és Gyalus Lász-

Telepy Károly festő

Szöveg említi résztvételét a keszthelyi Balatoni Múzeum állandó kiállításán.

Művet nem említ.

Bodnár Éva:
„A Balaton a képző-
művészetben".

Jelenkor, 1966-8

körök akkori gyengesége és határozatlansága mellett a legnagyobb veszedelmet.

Ezen nyilatkozatok a főherczeget gondolkozóba ejtették. A konferenczia tagjait azzal bocsátotta el, hogy a dolgot még meg fogja fontolni; engem meg felszólított, hogy egy ideig várakozzam.

— — — — — — — — — — —

Éjfél felé járt az idő. Oly gyönyörű meleg áprilisi este volt, hogy a főherczeg szobája ablakait kinyitván, a nyitott ablakon át hallottuk (Lajos főherczeg, Ferencz Károly főherczeg és Szőgyény) a fülhasító lármát, melyet — mint utóbb megtudtam — a bécsi aula részéről Taaffe gróf igazságügyi miniszternek rendezett macskazene okozott.

Negyedórákon át ültünk a főherczegekkel nagy néha egy-egy szót szólva. Ismételve előhoztam a megtagadás esetleges sulyos következményeit, de mindannyiszor ugyanazon szilárd elhatározottsággal találkoztam.

Miután az új államrend létesítésében közreműködött, Szőgyénynek jutott a feladat, hogy a kanczellária feloszlassa. Egy ideig még Bécsben maradt s széleskörű tapasztalataival sok hasznos tanácscsal szolgált hol az udvarnak, hol a magyar miniszteréknek, különösen herczeg Esterházy Ő Felsége személye körüli miniszternek, azután hazament csóri birtokára, a magánéletbe. Aggodalommal s hazafiúi bánattal nézte a mind veszedelmesebbre forduló eseményeket. Szerepet ezekben nem vitt, még értesülései is nagyon hiányosak voltak, mert falusi magányába hirlapok ritkán jutottak s így legfeljebb ha magánlevelekből, vagy Pestről jövő ismerősök elbeszéléseiből értesült az eseményekről. Az emlékiratok első része 1848 deczember 2-ikával végződik, a mely napon Ferdinánd király lemondott s helyébe Ferencz József főherczeg lépett a trónra.

Az emlékiratok nyugodt tárgyilagossággal, tömören adják elő az eseményeket, melyekben irójuknak oly nagy része volt. Lapidáris stilusukon azonban nem egyszer áttör a hazaszeretet melegsége, az irónak az események egyik-másik szereplője iránt érzett szeretete, lelkesedése s látni engedi az emlékiró tiszteletreméltó, nemes egyéniségét. A most megjelent első kötet, melyhez bő okleveles függelék van csatolva, a legélénkebb várakozásokat kelti a további részek kilátásba helyezett kiadására vonatkozólag.

*

Idősb Szőgyény-Marich László emlékiratainak most megjelent kötetéhez mellékelve van szép szines nyomatban az emlékiró arczképe, melyet másolatban mi is közlünk mai számunkban. E kép eredetije a 40-es években készült s így épen azokban az években mutatja be Szőgyény-Marichot, a melyekről az emlékiratok most megjelent része szól. Az eredeti festmény jelenleg idősb Szőgyény-Marich László leányának, Juliának tulajdona; festőjének nevét ma már nem lehet megállapítani. Lehetséges, hogy Daffinger vagy Theer, akkor kedvelt bécsi arczképfestők valamelyikének munkája. Ez ifjabbkori arczképe mellett érdekesnek tartjuk idősb Szőgyény-Marich László élete utolsó éveiből való arczképét is bemutatni.

DALOK AZ IFJUSÁGRÓL.

I.

Meg-megrezdül néha bennem
Egy-egy régmult emlék húrja,
S csengő-bongó dallamával
Szomjas lelkem' telezúgja.

Hallgatom lehunyt szemekkel,
Fölfrissül a szivem tőle,
És úgy érzem, álmodozva,
Mintha újra szárnyam nőne!

Mintha újra ifju volnék,
S virágok közt vinne utam,
S köztük járnék, tiszta, fehér
Ábrándoktól elvakultan . . .

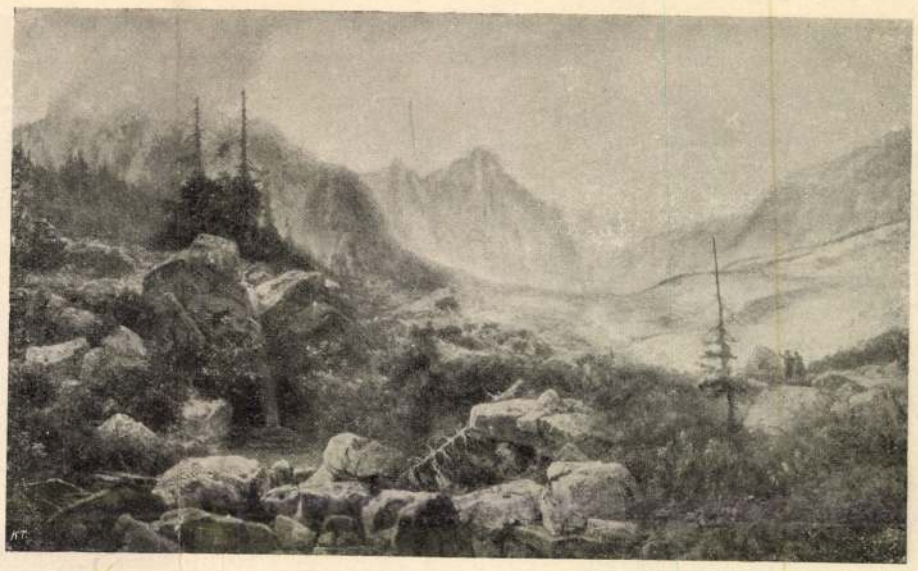

Telepy Károly: Út az Öt-tóhoz.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

II.

Tavasz virágzása,
Ifjuságunk álma!
Lehet-e elégszer
Elsiratni téged!?
Virág szirma ha lehullott,
Ifjuságunk ha elmullott,
Vajh, mit ér az élet!?

Forró nyár csókjától
A nyiló virágból
Igaz, hogy dúsnedvű,
Édes gyümölcs lészen . . .
De mire a gyümölcs érik,
Őszi felhők egymást érik,
A borongós égen . . .

III.

Egy szó, egy dal, egy-egy illat
Úgy elringat olykor engem,
Múlt emlékek bús visszhangja
Támad tőle a szivemben.

S a mit akkor csak sejtettem,
Ma már olyan tisztán látom,
Emlékekből áll az élet . . .
S olyan, mint egy kurta álom!

IV.

Olyan az ifjuság,
Mint a tünő álom,
Tovalibben tőlünk,
Tarka pille-szárnyon.

Olyan az ifjuság,
Mint a nyári felhő,
Jól kisirja magát,
S elfújja a szellő.

Olyan az ifjuság,
Mint a csillag fénye,
Akkor is látjuk még,
A mikor már vége . . .!

Ambrozovics Dezső.

A SIPSIRICZA.

Elbeszélés. (Folytatás.)

Irta **Mikszáth Kálmán.**

Jahodovska felkaczagott, egész lénye nevetni látszott, a kékes szemei szinte ugráltak a nevetéstől.

— Ostobaság, bolondság, — kiálta fel. — És ezt beszélnék a városban?

— Ezt, — szörnyűlködék Druzsba úr.

— Csak hadd beszéljék, be nem foghatom a szájukat. Aztán lehet is, hogy nőül akar venni. Én még nem láttam belülről.

— Kit? Mit?

— A burgzsandárt. Csak azt tudom, hogy idejár, megfizeti, a mit eszik, iszik és olyan vendégem, mint a többi.

— Hát nem akar hozzá menni? Hát nem igaz? — kérdé a tanár megkönnyebbülve.

Jahodovska tiltakozón emelte fel karjait.

— No, persze. Csak azt lesse! Az igaz, hogy meg se kért, de ha megkért volna is, ha csillag lenne a homlokán! Hogy gondolja azt, Druzsba úr? Az Isten szerelméért, mit képzel? Hiszen nekem nagy lányom van s én csak ő érte élek. Őt nevelem. A helyet is megfujom, a hova leül. Én anya vagyok, Druzsba úr, semmi egyéb és anya akarok lenni véglehelletemig. Én nem létezem, csak a gyermek. Érte dolgozom reggeltől estig a kimerülésig, hogy olyan vagyok, mikor este lefekszem, mint a darab fa. Hát minek volna nekem a férj? Mikor és mire használnám, mondja csak, édes Druzsba komám uram, mondja csak? . . .

Édesdeden, de hamiskásan nevetett, miközben kivillogtak fehér fogai, melyek között némi aranycsillámok szúrták meg a szemet.

Druzsba szinte a könnyekig elérzékenyült ezekre a kijelentésekre s meghatott hangon felelte:

— Kegyed nemesen gondolkozik Jahodovska. Kegyed példátlan anya és bocsánatot kérek, ha valamiben megsértettem. Igen, a gyermek az első s ha őt boldoggá teszszük, vagyis boldoggá teszi, a ki teszi, akkor jöhet a többi . . . Úgy van, a többi . . . Azaz hogy — süttessen kérem egy rostélyost és húzzon rajta végig egy kis foghagymát . . . de csak lehelletszerűen, Jahodovska!

A szállongó pletyka hát mindjárt csirájában megfojtatott, a törzsvendégek közt szájról-szájra kelt, a mit Jahodovska mondott, nem győzték mondogatni egymásnak. Nagyszerű anya. Remek anya. Ilyennek kell lenni egy anyának.

És most már beállott a szélcsend egész őszig. Minden maradt úgy, mint azelőtt, a Herkules mindennap eljött s egész otthonosan viselte magát, nem egyszer maga ment be a konyhába, hogy a palacsintát sütő Jahodovska mellett legyeskedjék s maga hozta ki magának az ételt vagy a fröcscsöt, némelykor labdát játszott a sipsiriczával az udvaron. Az előkelő öreg úr is rendesen beállított minden csütörtökön s mialatt borocskáját lassan szürcsölgette, felváltva mulattatták az özvegy és a sipsiricza. Egy nagy csomag Kugler-czukorkát hozott ilyenkor, de az mindig a kocsin maradt és csak akkor hozta be az özvegy a köténye alatt, mikor elmenőben kocsijához kisérte az öreget.

Egyetlen figyelemre méltó mozzanat adta elő magát. Pusztán egy morzsa; de a «Páva» verebeinek az is elég volt. Egyszer az öreg úr ott felejtette az asztalon zsebkendőjét, melylyel a czvikkerjét törülgette volt; Kovik doktor odament és konstatálta rajta a kilenczágú koronát, — aztán utána kiáltott a kifelé tipegő öreg úrnak:

— Méltóságos uram, itt tetszett felejteni a zsebkendőjét.

Az összerezzent, megtapogatta a zsebeit és megfordúlt. Fanyar mosolyt erőltetett és a fele útra visszatért a kendőért.

— Ösmer ön engem? — kérdé a doktortól

«Könyves Kálmán» intézet tulajdona.

Csók István: Sárközi keresztelő.

halkan, hosszúkás, ránczos arczán feltünő kedvetlenséggel.

— Nincs szerencsém. Én egyébiránt Kovik doktor vagyok. (Meghajtotta magát.)

— Kuvik? — kérdé az minden gúny nélkül, csupán azzal a nagyúrias nyegleséggel, mely a közönséges halandók neveinek elferdítésében nyilatkozik.

— Nem. Kovik.

— Úgy? Nem tesz semmit. Örvendek uram és köszönöm a figyelmeztetést. Ön tehát nem ösmer engem? Mindjárt gondoltam, mert én nem vagyok méltóságos.

Ezzel bicczentett fejével és eltipegett kocsijához.

E jelentéktelen epizódon kívül minden a régiben maradt, csak a levelek kezdtek lehullni az eperfákról és a beállott csipős idők miatt az asztalok vándoroltak be az úgynevezett étkezőbe, mely nyáron üres volt. Ilyenkor a törzsvendégek is felére fogynak, mert az eperfák vonzereje megszűnik.

Druzsba tanár úr egy októberi vasárnapon elvetődött a templomba s épen javában szundikál vala, magát félig-meddig a «Pává»-ban álmodván, a mikor a szószékről, mint egy égi szózat, egyszerre hátba üti a Jahodovska, szül. Globa Franczіska neve.

— Mi volt ez? — kérdé ijedten felriadva, a szomszédjától, egy krisztinavárosi szatócstól.

— Ej, hát házastársúl veszi valaki.

— Lehetetlen, — dadogta a professzor elhalványulva. — És kicsoda?

— Bizony én nem vigyáztam meg.

— Misztifikáczió! — szólt a professzor hangosan és felugrott, de észrevévén, hogy templomban van, visszaült megint, bevárta az istentisztelet végét és megszólítá a plébánost odakünn.

— Engedje meg a főtisztelendő úr, hogy kérdést intézzek a házassági hirdetés iránt; nem jól hallottam.

— Manusek Vincze veszi el Globa Franczіskát, — olvasta le a pap a kezében levő czéduláról.

— Lehetséges az? — kérdé Druzsba úr elképedve.

— A legtisztább valóság, uram.

— Ki mondta a főtisztelendő úrnak?

— Ők ketten.

— Globa Franczіska is?

— Igen, szerdán délelőtt voltak nálam.

Druzsba urat a szédülés környékezte.

— Milyen volt az asszony? — dadogta.

— Egy magas nő, mint egy gránátos, személyesen ösmerem, a «Fehér Páva» tulajdonosnője.

— Megfoghatatlan!

— Van talán valami kánoni akadály?

— Van, van . . . azaz nem mondhatnám, de mégis furcsa . . .

Elrohant, nem is köszönt; a pap csodálkozva bámúlt utána. A Horváth-kert előtt megállott, gondolkozott, aztán fölnézett az égre, a hol épen akkor barna felhők száguldoztak: «Jahodovsky, megboldogúlt kedves barátom és komám, — sohajtott fel, — mit szólsz te most mindezekhez?»

Jahodovsky természetesen nem szólt semmit, hanem annál inkább szólt Druzsba úr azoknak, a kikkel a törzsvendégek közűl találkozott.

— Tudja-e, mi az újság? Most hirdették ki Jahodovskát a zsandárral. Ki hitte volna? Micsoda álnok asszony! Megvetem. Soha se megyek többé a «Pává»-ba. Így meggyalázni a vendégeit. És hogy szabadkozott előttem. No, megállj! Egy zsandárnak adja a kezét. Egy zsandárnak! Azt a kezet, a melylyel a turós csuszákat gyúrta nekünk!

A törzsvendégek, a kikkel találkozott, nem fogták föl ilyen tragikusan.

— Hát kihez akarta volna, hogy férjhez menjen? — kérdé Tibuly ügyvéd. — Hiszen nem vehette el az éneklő kanonok.

Egyik törzsvendég a másiknak adta át a hírt, úgy hogy estefelé már a pestiek is tudták. Szokatlan számmal gyülekeztünk össze vacsorára, daczára a pocsék időnek. Ott volt az egész had. Csak Druzsba úr hiányzott. Kati, a kis szolgáló (mert egy pár hét óta ilyen is volt,) mondta, hogy Druzsba úr elment arra délután kétszer is és mind a kétszer kiköpött a ház előtt.

Természetesen minden szem a menyasszonyt kereste, figyelte ma este. Az vidám, eleven volt,

Innocent Ferencz: Cantilena.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

MDK

Telepy Károly

Diósgyőri várrom

M.festészet haladó hagyományai. Főv.Képtár,1951.

Telepy Károly

A Képzőművészeti Múzeum
XIX. századi magyar gyűjteményé-
ben szerepel.

N. u. 1942. VI. 14.

MDK

Telepy Károly

Erzsébethegyi részlet, of.

Királyi vásárlások a Műcs. tárlatain. SzmKT 50 - 133.1.

MDK

Telepy Károly

Szamos éle, of. /1884/.

Királyi vásárlások a Műcs. tárlatain. SzmKT 5o. 132.l.

MDK

Telepy Károly

A Balaton Akarattyánál, of.

M.táj- és életképkiáll. Mücs. 19-2o.sz.
1927.jan.

MDK

Telepy Károly

A d'Este Villa Tivoliban, of.

Királyi vásárlások a Műcs. tárlatain. SzmKT 5o-134.l.

MDK

Telepy Károly

Santa Croce mellől, of.

Királyi vásárlások a Mücs. tárlatain. SzmKT 50 - 136.l.

MDK

Telepy Károly

Halastó a Kárpátokban, of.

Király vásárlások a Mics. tárlatain. SzmKT 50 - 136.l.

MDK

Telepy Károly

Csejthe vára, of.

Királyi vásárlások a Műcs. tárlatain. SzmKT 50-136.l.

MDK

Telepy Károly

Ködoszlás a Balatonon, of.

Királyi vásárlások a Mücs. tárlatain. SzaKT 50 - 136.l.

MDK

Telepy Károly

Juhakol Ventén, of.

Királyi vásárlások a Mücs. tárlatain. SzmKT 50 - 136.l.

MDK

Telepy Károly

A Balaton Fonyódnál, of.

Királyi vásárlások a Műcs. tárlatain. SzmKT 50- 135.1

MDK

Telepy Károly

Halászat a Balatonon, of.

Királyi vásárlások a Mücs. tárlatain. SzmKT 50-134.l.

MDK

Telepy Károly

Tátralomnic, of.

Királyi vásárlások a Mics. tárlatain. SzmKT 50-134.l.

MDK

Telepy Károly

Odvaskő a borsodi Bükkben, of.

Királyi vásárlások a Mücs. tárletain. SzmKT 50-134.l.

TELEPY ♡
KÁROLY:♡
IPOLYSÁG

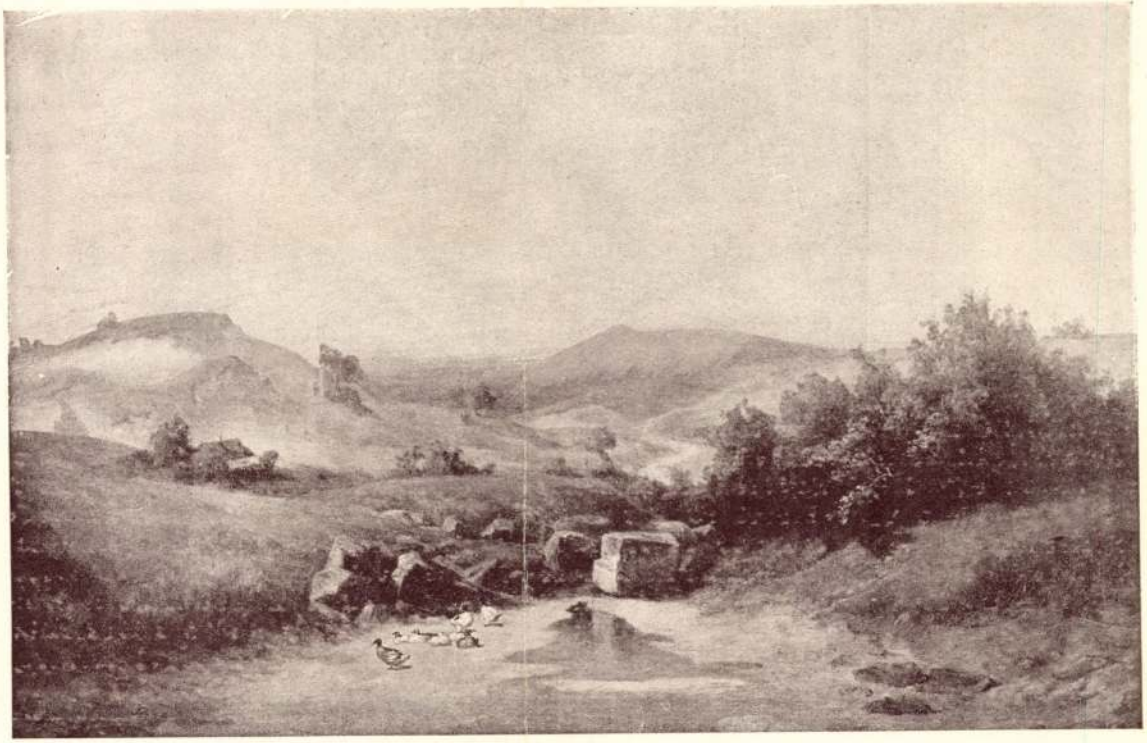

1906.

Magyar-Mannheimer G.: A büntetés.

Telepy Károly

VI. TEREM.

138 **Telepy Károly.** Eszményi táj. Olajf. 180 frt.

139 **Telepy Károly.** Szigliget romjai. Olajf. 260 frt.

140 **Telepy Károly.** Árvaváralja Olajf. 350 frt.

* 141 **Telepy Károly.** Halásztanya Fonyódon. Olajfestmény. Hirsch Istvánné tulajdona.

142 **Telepy Károly.** Tihany. Olajfestmény. 260 frt.

143 **Dierckx Pierre Jacques.** Árnyékban. Olajfestm. 500 forint.

144 **Spányi Béla.** Nagyhéten. Olajfestmény. 900 frt.

145 **Spányi Béla.** Eső után Olajfestmény. 500 frt

146 **Spányi Béla.** Kiöntés. Olajfestmény. 500 frt.

147 **Allégre Raymond.** Diana. Olajfestm. 2500 frank.

148 **Balló Ede.** Férfi arczkép. Olajfestmény. Magántulajdon.

149 **Balló Ede.** Férfi arczkép. Olajfestmény. Lánczy Leo úr tulajdona.

* 150 **Balló Ede.** Wartha Vincze arczképe. Olajfestm. A műegyetem tulajdona.

151 **Telkesy Valér.** Női arczkép. Olajf. Schwarzmeyer Jánosné tulajdona.

152 **Girardot Louis Auguste.** A rétek királynéja. Olajfestmény. 1200 frt.

153 **Girardot Louis Auguste.** Szunyadó víz. Olajfestmény, 1200 frt.

154 **Endrey Sándor.** Férfi arczkép. Olajfestmény. H. Gy. úr tulajdona.

155 **Schiff Róbert.** Arczkép. Olajf. magántulajdon.

156 **László Fülöp.** Hohenlohe Schillingsfürst herczeg német birodalmi kanczellár arczképe. Olajfestmény. 3000 frt.

157 **László Fülöp.** Reischach Hugó báró arczkép vázlata. Olajfestmény. Magántulajdon.

Képzőm. Társ. 1899. tav. nemzetk. kiáll.

V. TEREM.

115 **Gross Béla.** Ájtatosság. Olajfestmény. 450 frt.

116 **Aczél Henrik Emil** Őszi ködös reggel. Olajfestmény. 800 frt.

117 **Gross Béla.** A két testvér. Olajfestmény. 250 frt.

118 **Vikár János.** Szahara. Olajfestmény. 500 frt.

119 **Kondor Dezső.** Vadászcsendélet. Olajf. 150 frt.

120 **Pechan József.** Az utolsó gyufa. Olajf. 2500 frt.

121 **Barsy Adolf** Férfi arczkép. Olajf. Magántulajdon.

122 **Wolff Károly** Szerelmes levél. Olajf. 180 frt.

123 **Egerváry Potemkin Ágost.** Angyalföldi részlet. Olajfestmény. 200 frt.

124 **Veress Zoltán.** Idyll. Olajfestmény. 1500 frt.

* 125 **Markó Ernő.** Reggeli köd a Dunán. Olajfestmény. 1200 forint.

126 **Szegfy Erzsi** Női képmás. Olajfestmény. 1000 frt.

127 **Benes Pál** Tempi passati. Olajfestmény. 700 frt.

128 **Györök Leo.** Esthangulat Stagno-Piccolónál. Olajfestmény. 200 frt.

129 **Györök Leo.** Hajógyár Zárában. Olajf. 200 frt.

130 **Györök Leo.** Olajfák Sabioncello félszigeten. Olajfestmény. 300 frt.

131 **Maffei Guido,** von Dürgés. Olajfestmény. 2000 frt.

132 **Brodszky Sándor.** Nyárfacsoport a Duna mentén. Olajfestmény. 500 frt.

133 **Stark Teréz.** Férfi arczkép. Olajf. Rédl Pál úr tulajdona.

134 **Stark Teréz.** Tanulmányfej. Olajfestmény. 80 frt.

135 **Strobl Zsófia.** Virágcsendélet. Olajf. 150 frt.

136 **Strobl Zsófia.** Három barátnő. Olajf. 500 frt.

137 **Konek Ida.** Mélázás. Olajfestmény. 180 frt.

Telepy Károly

K.

XI. TEREM.

586 **Karvaly József.** Arckép. Olajfestmény. Dr. Hűvös Kornél tulajdona.

587 **Frischauf Ferenc.** Gundel János úr arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

588 **Neogrády Antal.** Őszutó. Olajfestmény. Eladó.

589 **Greguss Imre.** A festő nejének arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

590 **Karvaly József.** Arckép Olajfestm. Magántulajdon.

591 **Éder Gyula.** Kamilla. Olajfestmény. Eladó.

592 **Mérő István.** Gyümölcsfák a réten. Olajf. Eladó.

593 **Kacz Endre.** Édes anyám. Olajfestmény. Nem eladó.

594 **Szirmai Antal.** Szőllő. Olajfestmény. Eladó.

595 **Szirmai Antal.** Magyar csemege. Olajfestm. Eladó.

596 **Szirmai Antal.** Szőllő. Olajfestmény. Eladó.

597 **Telepy Károly.** Az „Akarati" szakadék (Balaton). Olajfestmény. Eladó.

598 **Telepy Károly.** Az ormok tetején. Olajf. Eladó.

*599 **Telepy Károly.** Út az öt tóhoz. Olajfestm Eladó.

600 **Telepy Károly.** Tátra hegység a lomniczi útról. Olajfestmény. Eladó.

601 **Telepy Károly.** Meszes-györöki partrészlet. Olajfestmény. Eladó.

602 **Stark Teréz.** Női arckép. Pasztell. Magántulajdon.

603 **Telepy Károly.** Juhakol Ventén. Olajfestm. Eladó.

604 **Klammer Mariska.** Részlet Klammból. Olajfestmény. Eladó.

605 **Stark Teréz.** Női arckép. Pastell. Magántnlajdon.

606 **Radóné Hirsch Nelli.** Arckép. Pastell. Magánt.

607 **Radóné Hirsch Nelli.** Arckép. Pasztell. Magánt.

608 **Huszár Herz Vilmos.** Tanulmány. Olajfestmény. Magántulajdon.

KMTárs. 1902/3.

Sélí Kiáll.

568 **Vágó László, Vágó József.** Fehérvári úti bérház. Vízfestmény. Magántulajdon.

569 **Vágó László, Vágó József.** Pozsonyi posta pályaterve. Vízfestmény. Magántulajdon.

570 **Vágó László, Vágó József.** Aradi ereklye-múzeum. Vízfestmény. Magántulajdon.

571 **Vágó László, Vágó József.** Vázlat az aradi ereklyemúzeumhoz. Tollrajz. Magántulajdon.

572 **Vágó József.** Vidéki szinház belseje. Vizfestmény. Magántulajdon.

573 **Pogány Móric.** A Vörösmarty-szobor távlati képe. (Tóth és Pogány pályaművéből.) Barna ónrajz. Magántulajdon.

574 **Horvay Károly.** Egy new-yorki üzletház főbejárata. Tollrajz. Magántulajdon.

575 **Heidlberg Sándor és Jónás Dávid.** Családi sirbolt. Vizfestmény. Magántulajdon

576 **Töry Emil.** A temesvári „Délvidéki Casino" távlati képe. Vízfestmény. Magántulajdon.

577 **Töry Emil** Nyaraló előcsarnoka. Vízfestmény. Magántulajdon.

578 **Vidor Emil.** Hallrészlet az E. villából. Vizfestmény. Magántulajdon.

*579 **Olgyai Viktor.** Téli szürkület. Kőrajz Eladó.

580 **Olgyai Viktor.** Ködös reggel. Kőrajz. Eladó.

581 **Helbing Ferenc.** Vizió. Litographia. Eladó.

582 **Helbing Ferenc.** Este. Litographia Eladó.

583 **Kézdi-Kovács László.** Friss hó. Olajfestm. Eladó.

584 **Olgyai Viktor.** Olvasó leány. Kőrajz. Eladó.

585 **Olgyai Viktor.** Téli reggel. Kőrajz. Eladó.

hátha nem azt feleli? Elfogta a kétség. Hess

lesz a döntő nap. Olyan volt, mint a bátortalan

tisztelet és szeretet minden jelei közt nyújtja át nagy költőjének az elismerés díszkoszorúját.

TARDONA VIDÉKÉRŐL, HOL JÓKAI A SZABADSÁGHARCZ UTÁN REJTŐZÖTT. Telepy Károly festménye.

A MAGYAR MŰVÉSZEK ÁLTAL JÓKAINAK ADOTT ALBUMBOL.

Vas. Ujs. 1894. 20. l.

(Bell gyönyörű gazdag lóhat.)

— «Menjen, mert a körmire ütök. No, nézze meg az ember!»

Következő alkalommal már a szép kövér nyakat csípi meg Józsi. Panna se rest, megfordúl sebesen, mint a karika s nyakon teremti a «szemtelen embert». Egy nyaklevest pedig nem moshat le a huszárról egyéb, csak a vér vagy a csók.

Hát persze, hogy csók lett belőle; először egy, aztán kettő, végre talán tizenkettő. A huszár összekarmolt képpel kezdett a kastélyból visszajárni. Olyan sebek, a miknek nincsen turja, csak virágja. Waldeck gróf megkérdezte:

— «Te valami macskára tettél szert, Józsi?»

— «Van valami a dologban,» — felelte szemérmetesen a huszár.

— «Iromba-e vagy szürke?» — kötekedett vele a méltóságos inháber úr.

— «Takaros jószág, szép a szemnek!»

— «Ösmerem?»

— «A méltóságos asszony frajlája, a Panni.»

Az ezredes ijedten kiáltott fel:

— «Mit szól ahhoz a grófné, te szerencsétlen!»

— «Semmit. Hiszen most már egy pár nap óta ő a *gvargyián.*»

— «A grófné a gvardián? — csodálkozék Waldeck gróf. — Miféle bolondokat fecsegsz össze-vissza!»

— «Hát olyanforma, mint a bakter a faluban, a ki arra vigyáz, hogy a tűz ki ne üssön.»

— «Nem értem.»

— «Úgy áll a dolog, jelentem alásan, mikor a grófné észreveszi, hogy a cselédszobában vagyok a Panninál, ő maga is átjön vigyázni, nehogy valami kár essék bennünk.»

Az ezredes fölkaczagott:

— «Aha! Gardedame-ot akartál mondani. Tehát a grófné is veletek van?»

— «Én tartom a grófnénak a pamutot.»

— «MENJEN, MERT A KÖRMIRE ÜTÖK.» Kimnach László rajza.

megnyitása után (1839. május 29-én); sokkal később kerültek sorra a «Figaro lakodalma» (1858. szeptember 11.), «A varázsfuvola» (1877. február 17.) és a «Szöktetés a serailból» (1882. márczius 21.). Az egyfelvonásos «Bastien és Bastienne» csak a Magyar Kir. Operaházban, a talán még rövidebb, «A szinigazgató» pedig csupán az Országos Zeneakadémia önképzőkörének előadásában (mintegy tiz évvel ezelőtt) gyönyörködtetett életrevalóságával. Mozart operáiban is rendkivül dallamos, de mint öntudatos művész, ebben a keretben is az értelmi- és szótaghangsulyt, a szöveg együvé tartozó részeit, megfelelő zenei hangsulyozással, illetőleg egybefolyó zenei «frázissal», hiven tolmácsolja; mig a kevésbbé érzelmes szövegrészeket vagy egyszerüen beszélteti, vagy a szavaló hanglejtést utánzó u. n. «recitativo» énekszólamra irja, zongorakisérettel.

Egyházi zenéje (számtalan miséje) sok gyönyörű, stilszerű részlete mellett is világiasabb, édeskésebb vagy lármásabb, mint a hogyan mai felfogásunk engedné. De a Liszt Ferenczünk zongoraátiratában is elterjedt «Ave verum», kis keretében, épen úgy remekmű, mint a nagy «Requiem», a melyről fájó előérzettel megjósolta, hogy a maga halálára irta.

Kevés vagy épen egyetlen hangszerre irt, nagyszámú u. n. kamara zeneműveit (szonátákat stb.) és mintegy három tuczat dalát, természetesen, legjobban ismeri a közönség. Klasszikus szépségüknél fogva a haladottabb zenetanulók tananyagául vannak elfogadva.

Alkotó képzelete bőségszarujából Mozart annyi el nem évülő zeneművet árasztott, hogy vigasztaló és örvendeztető művészete őt az emberiség nagy jóltevőinek egyikévé avatja. *K. I.*

MAGYAR TÁNCZ.

Irta **Porzó.**

Nunc pede libero pulsanda tellus.

Ha elnézem ezeket a mai tánczokat, eltünődöm a multakon. Mert hiszen hajlott korommal váltottam jogot nem csupán a multakon való tünődésre, de a multnak dicséretére is.

Oh, ez a mai nemzedék! Már nem csupán a négyest, de a keringőt is amolyan fáradt gyalogláskép csoszogja, ha ugyan egyáltalán rászolgált ez a csoszogás arra a boldogítóan fárasztó, szenvedélyes forgatagban odaomló *keringő* elnevezésére. A *polka* jóformán letünt a tánczrendről, a szédítően pezsgő *gyorspolka* már csak hirben él. A spanyol táncz mellett a legfestőibb s egyúttal a legplasztikusabb: a *mazurka* pedig sohasem eresztett mélyebb gyökeret a mi síkos parketjeinkbe.

Van ebben bizonyára okosság, az erőnek bölcs kimélése, van benne báj is, — de hiányzik belőle a mámor. A részegítő, édes italt csak óvatosan szürcsölik, nem iszszák azzal a szomju mohósággal, melylyel hajdanában mi: akkori lányok és legények. Józan ez a mai fiatalság, minden fordulórul számot ad magának és felelős minden-egy lépéseért.

Nevét se tudom ezeknek a mai pihentető tánczoknak. Igaz, hogy régentén a mi szüleink is mértékletes hévvel járták a *langószt*, mint afféle jövevénytánczot, melyet csak conventióbul s nem forró meggyőződésből lejtettek. Meg, a mi a *magyar tánczot* illeti, annak méltó dicsét Arany János szedte örök versekbe: milyen daliás, délczeg volt annak a lassuja, kényesen szökellő a frisse.

Mi és milyen volt az ősmagyar táncz: azt meg nem értjük sem a Munkácsy *Honfoglalásá* ból, sem a *Feszty* Árpád *Magyarok bejövetelé* ből. Hódítanak, áldoznak, énekelnek is tán az ősök — de sehol soha egyikök sem tánczol, mint tette ezt a hajdani Izráel a szövetségi szekrény előtt. Ez a körülmény is mellette bizonyit Vámbéry fölfogásának a magyarság eredetéről: hogy az vérszerinti atyafiságban van a turáni fajú törökkel. A török pedig nem tánczol. Midőn XV. Lajos korában a versaillesi udvari bálon Fontenay grófné azt kérdezte Musztafa basa török nagykövettől, hogyan tetszik neki a mulatság? — a szultán képviselője, megsimogatva fényes barna szakállát, ezt felelte: «Madame, otthon mifelénk a rabszolgálókra bizzuk ezt a munkát. Magunk nem vesződünk vele.»

Később eshetett csak, hogy ifjabb őseink már szerettek a zene hangjaira mozogni és «tánczot roptak». Utána egy-két századdal már nem ropták, csak járták. Sőt midőn a zene zendült: büszke legény, szelid leány deli tánczra lendült. A miből látszik, hogy az folyton nemesedett. A méltóságos *palotás* kora volt az.

Maga a *csárdás*, úgy zenéjében mint tánczában, nem is oly régi keletű. Bizonyára egyazon rózsafán termett piros pünkösd hajnalán, hogy a mult évszáz elődjének első felében származtak ide a lengyel vándor-zenészek *(klezmer)*. Mert hogy ezek voltak azok, a kik a mi czigányainkat muzsikálni tanították, a mely mesterséghez — bátran mondhatom: művészethez, még az-idétt vagy roszul, vagy sehogy sem értettek, mint ez Káldy Gyula, Hermann Antal és Vlisloczkynak, sajnos, csak fogyatékos jegyzeteiből (és nem szakmából) meggyőzően világosodik ki.

Csodálatos táncz, csodálatos zene az a csárdás! Három annak a tempója is. Kevély, fönséges hullámzásu lassúból hajlik át a negédes andalgóba, hogy sajátos és merész acceleratóban pattanjon ki belőle a dévaj frissnek szikrája, mely hovatovább sistergő lobot vet s magával ragadja a sziveket és lábakat. Van ebben a tánczban franczia kaczérság, spanyol büszkeség, olasz hév s német hűség, de mindenek fölött van benne magyar vér, magyar iz, mert hogy eredeti s másnemű tánczokkal egybe sem vethető. Mélázó és szilaj — amolyan tánczolt Petőfi.

A falusi hosszú korcsmák elejéből, a mestergerendás nagyobbik *ház*-ból, a zsupfödél alól, de különösen a csárdából mikor került az uri terem koczkás, fényes padlójára? — ezt nem rótták fel a mi népismészeink, művelődéstörténészeink, oknyomászaink és óászaink, a kik pedig a legmocskosabb kutyabőrnek, dohos levélnek firtatják eredetét s a rozsdás szögnek sem kegyelmeznek meg, ha valahol a kotró kéz, a munkás csákánya, vagy a szántóvető ember ekevasa kidöntötte a rög alól. Pedig mennyivel jutalmazóbb, édesebb foglalkozás volt volna azt róni fel: hogyan is termett és hódított a csárdás-táncz?

Úgy beszélik: báró *Wenckheim* Béláé az érdem, hogy közössé vált. A mult évszáznak első felében, 1830 körül, vagy az évtized hajlatán, valamely előkelő redoûte-bálon első ő lejtette egy szépséges magyar grófkisasszonynyal. S a gyönyörű párnak legott utána eredt az egész bál s titokban még a pinczérek is rugták a folyosónak vikszos pádimentomán. A *körmagyar*, mely belőle fejlett, az ifjuságban nem akart vérré válni. Ez a kisujtásozott frakk, ez a magyarított franczia négyes már csak nagyszüleink emlékében él. Ennek a társas tánczna k a magyarsága hasonlatos a ragasztott bajuszhoz, mely sokak előtt egyazon jelentőségű a magyarsággal.

Egy kis duhajság még velejárhatott a csárdással. Bizony csak elrikkantotta magát a német származásu, de csöppentett magyar vérü Wenckheim Béla báró, mikor már kezdett ittasodni a czigányzene s az aranyos menyecske szemének gyujtó melegétől, hogy: «Tyuhaj!... éldös eszem el ne hagyj!» — de már rövid évek multán szükségesnek vallották az ifjabbak, hogy finomabbra szürjék. Ennek az ujabb iskolának alapitója *Keglevich* Béla gróf, ki a Császárfürdőnek immáron legendárius platánjai alatt hirdette a modern csárdást, *egy* stylle forrasztva össze a kopogóst, mártogatóst, meg ezeknek valami

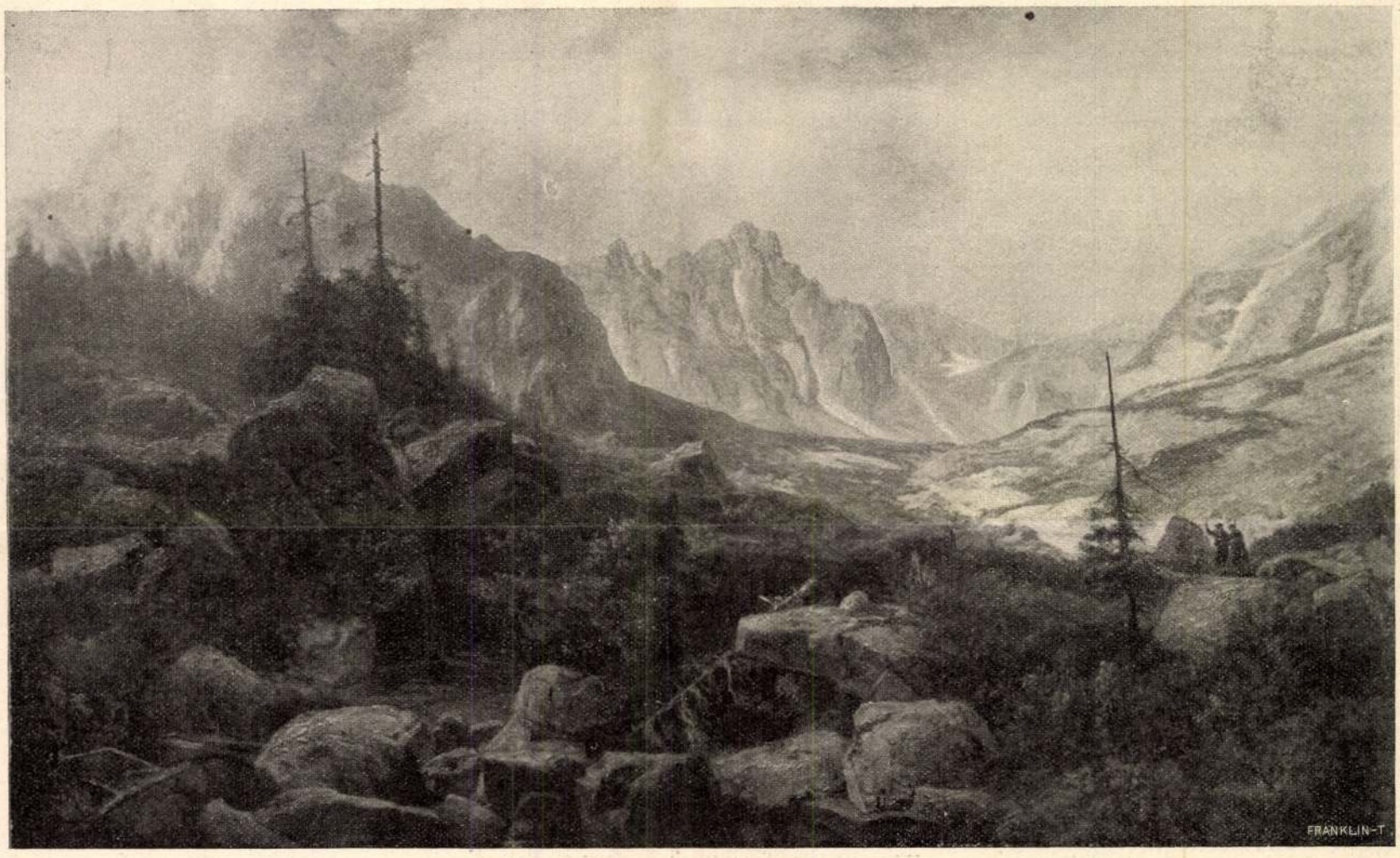

ÚT AZ ÖTTÓHOZ A TÁTRÁBAN.

TELEPY KÁROLY FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

megáll az ember a karámja előtt. Még a szeme is úgy meredt, a nyakát is úgy megszegte, a mint kioldalgott az éjszakába, hogy a friss levegőn lecsillapodjék.

Ha most hirtelen előtoppant volna a legény, baj lett volna; hirtelenkezü volt az öreg, a fia pedig pulykakakas. De attól nem kellett tartani, hiszen csak most ment el, s nem azért ment, hogy mindjárt itthon legyen.

Gazd'uram a fülére húzta a báránysüveget s felhajtotta a suba-gallérát, úgy járta körül a tanyai viskót, nagy komorságában. Maga sem tudta mért, csak körüljárta. A mozgás jót tett neki, s legalább megértette, hogy csakugyan keletről fúj a szél, tehát holnap alkalmasint tiszta idő lészen. A tiszta idő tán meghozza a fagyot, s aztán hadd jöjjön rá a hó. Mert így nem igazi a tél, hiába mondják, hogy nem eszi meg a farkas.

Jó messze, a balra eső tanyán, ebugatás zajgott bele az éjszakából kiváltó hajnalba. Az öreg arra kapta a fejét s megrándult a homlokbőre a kucsma alatt. — Ahá!

Gondolt egyet s elkezdett tanakodni. Hiába a szomszéd kutyája se ugat, s ha vadliba járna arra, azt is lehetne hallani. A vadliba szava majdnem annyira hallik, mint a darué, s legalább is annyira, mint a póli madáré. A szomszéd tanya jó séta, de ha ott szól őszszel a póli, azt itt mindig gyönyörűséggel hallgatja az anyjok. Akkor hát a vadliba «*gi-gá*»-ja is idáig csendülne most. Pedig lám — nem csendül. Nem is vadliba jár ott!

— No várj, te gézengúz! — mormogta s azzal felkerült megint a pitvar elé. Ott ácsorgott ácsorgott, s addig nézte a foszladozó ködöt, a mig csak bele nem unt. Leült a kis lóczára, s engedte, hogy a kuvasz oda heveredjék a lábafejére, olyan volt az, mint a meleg lábzsák.

Nagy volt a csönd. A messze pusztaságon a legkisebb hang se zavarta meg ezt a félelmes magányt s gazd'uram elgondolta, hogy nyár elején ilyenkor már régen fent van a pacsirta a mennyei kék mezőkön és ott dalol-dalol, pityürkél, muzsikál, hogy csuda. Most pedig: — ejnye, nyila csapja meg, milyen nagyot kukorikolt a bolond vén kakasa! Bizony reggeledik már.

S az állatot nincs, a ki megetesse. Pedig itt az ideje. — No várj, te kötni való.

Az persze elvárhat; — de a jószág alig, vagy csak kárral cselekszi. Gazd'uram is kidöczög megint az istállóba s meggyújtja a mécsest, azután nekilát, hogy a fia dolgát ő maga végezze, vasvillára kapja a takarmányt s leledobálja a jászolrácsba, a tejelő jószág répát is kap, aztán következik az almozás, minthogy nem nézheti a hiányosságot semmiben sem.

MOZART SZÜLŐHÁZA SALZBURGBAN.

Telik-múlik az idő s már egy kicsit dereng keleten, a ködön keresztül. Ámbár a köd is ritkább; elhajtotta a szél a nagyját, csak az aprajavéknya bujkál még a tanya körül. De attól már ellátni egy darabon a nagy barnaságba, a mi köröskörül terül itt és szineket megkülönböztetni még nem enged. Pedig mindjárt a napraforgó-kerítésen túl kezdődik a vetés, annak világossal ugyancsak élénk már a zöldje.

Maholnap felkél az anyjuk is és kezdi a napot istenáldással, fejéssel; s az a kötélrevaló még sehol sincs!

Erre a végszóra megvakkan odakint a kuvasz, épen úgy, mint először, az éjjel; halk morgásban végzi s aztán örvendő nyihogással fut ki a pusztára.

Az öreg falhoz támasztja a villát, összeránczolja a homlokát s kilép az istállóból. Majdhogy bele nem ütődik a fiába, a kin mindenkép meglátszék, hogy siet. Szinte liheg belé.

Egy darabig csak állanak, szemközt egymással, némán. Aztán felmordul az öreg:

— Ellopták az éjszaka a csikót.

A fiú mintha egy csöppet megszeppenne, de hamarosan ránt egyet a vállán.

— Nem így mondaná azt idesapám!

Az öreg elképed.

— Hát hogy? te bicskás!

— Nem sokat szólna akkor, csak ütne.

— No né! a naplopója!

Ebben minden elösmerés van a fiú esze iránt. Szinte lecsillapodik első indulata, úgy folytatja a vallatást:

— Hun jártál, lókötő?

A fiú csak áll és mintha igen is nem is, ráncitana a vállán.

— Szólj, ha kérdelek, vagy búbon ütlek. Itt van a jószág őrizetlenül, egész éjjel . . .

A fiú belemordul:

— Tódít ídes apám . . . Iszen csak hajnalban mentem el.

Az öregnek még a fejebőre is mozog, úgy emelgeti a homlokát. A báránysüveg szinte billeg rajta. Bevonul az ólba s maga után húzza a gyereket.

— Ejnye, az apád Árgyílusát, azt mondd meg, hun jártál?

— Hun . . . hun! — ismétli a legény daczosan s megint csak elhallgat.

— Hallottam a kutyaugatást a Bogyai-tanya felől; ott settenkedtél, úgy-e?

A fiú féloldalt fordul a gyanusításra s most már nagyot ránt még a derekán is. Akár azt lehetne érteni belőle: kinek miköze hozzá. Ámbár egy szót sem szól, az öreg mégis leczkézteti:

— Hallod-e, velem ne feleselj!

— Igaz is, — tör ki a kölyökből, — mit kérdezi annyit? Hát a mikor maga is legény volt, oszt' minden éjjel ott istrázsált az idesanyám ablaka alatt a Kis-árok-utczában?! . . . Mondta idesanyám!

— Tyüh! te, nem áll be a szájad? Nem takarodol a dolgod után? Köszönd, hogy az anyádat sajnálom, különben menten agyoncsapnálak most; azt én, te mihaszna!

Az ajtóban megjelenik az anyjuk, rocska van a kezében. — A két férfiember utat enged neki. A fiú biztatni kezdi a fekvő riskát: «Fartanye! Kelj fel már!» . . .

Az öreg megcsóválja a fejét s dohogva-morogva lép ki az istállóból. Lekapja a süveget a fejéről, meg újra felteszi. A subáját meg-meglibbenti, hogy jobban hűtőzzék a levegőn. Melege van.

— Ebadta, ni! Már szólni se lehet neki! — dörmögi nagy méltatlankodással.

Ümmög-hümmög s bemegy a házba; előkeresi a pipáját, rágyújt s mérgeseket szippant belőle.

Odakint épen világosodik; egy pipiske felül a vályu szélére s ott mondogatja: tyürütyütyüü!

MOZART.

MOZART.

— Születése százötvenedik évfordulójára. —

1756 január 27-én született Mozart Farkas Amadé, a kiről egy nagy zenész: Haydn József, ezt mondta atyjának: «Becsületemre és Istenemre mondom, hogy az ön fiát a legnagyobb zeneköltőnek ismerem mindazok közt, a kikről csak hallottam valaha; művészi izlése és a legalaposabb tudása van». Kartársai és az utókor igazolják ezt a kijelentést; e héten az egész világ ünnepli azt a lángelméjű zenészt, a ki 150 évvel ezelőtt Salzburgban született, s nagyon korán, alig 35 éves korában (1791 deczember 5-én) bevégezte szenvedéssel teljes földi pályáját.

Hogy atyjától örökölt tehetsége már öt éves korában csodálatos nagyságában nyilatkozott, hogy gondos nevelőszülőivel még gyermekkorában beutazta Európa nagy részét, és zongorajátékával és kisebb-nagyobb zeneszerzeményeivel mindenütt bámulatot, dicsőséget aratott; hogy épen a felkarolására hivatott körök hálátlanok és fukarok voltak s életében nyomorogni, halálában pedig a szegények és csavargók közös sírgödrébe temettetni hagyták, — ezt mindenki tudja Mozartról. Ezúttal inkább néhány jellemző vonást rajzolunk életéről és műveiről.

Szeretetre és tiszteletre egyaránt méltó volt Mozartnak személye is, munkássága is. Hatszáznál több, szebbnél szebb művet alkotott; s nagy tévedés volna azt hinni, hogy csak szükségből, mentől több szerzői dijért dolgozott; boldog volt, ha ihlete volt az irásra. Lipcsei zeneműkiadója például intette: «irj népszerübben, könnyebben játszhatóan, különben nem nyomathatom s nem fizethetem munkáidat». Mozart erre azt felelte: «hát akkor nem lesz keresetem, éhezni fogok s nem törődöm vele!» Folyton komponált: meg volt áldva zenei gondolatok bőségével; csodálatos, hogy kéziratainak alig találni törlést; művei a leiráskor már rég készen voltak fejében, s csak akkor szánta el magát leirásukra, mikor teljesen megérlelődtek. A «Don Juan» opera megnyitóját is az előadás előtti éjszakán irta, el is szunnyadt mellette, feleségének — hogy ébren tartsa — puncsot kellett forralnia és mesélnie. Kitünő emlékezetének kellett lennie, hogy a sietös leirás közben nem kellett sokáig gondolkoznia. De arra is volt eset, hogy egy nagyszabásu zenekari művet, szimfoniát, rögtönözve költött; többé nem is törődött vele, s utóbb egészen idegen, ismeretlen műnek érezte, annyira elfelejtette minden dallamát.

A porosz király, II. Frigyes Vilmos, fényes ajánlatot tett Mozartnak: legyen udvari zeneszerzője és karnagya 3000 tallér évi fizetéssel. Az anyagi javak után nem áhitozó zeneköltő nem fogadta el, — nem akart «hűtlen» lenni császárjához, II. Józsefhez, a kitől pedig csak 800 forintnyi fizetést húzott. József császár nyilván nem értette meg Mozart nagyságát: hiszen Gluck ugyanily állásban 2000 forintnyi tiszteletdijat kapott, ennyit megérdemelt volna lángelméjü utóda is; de azzal senki sem törődött, hogy Mozart sokáig állás nélkül volt, műveiért csekély honoráriumot kapott, uzsorás kézbe került, szeretett neje, Konstanczia betegeskedése, a család szaporodása állandó szegénységre kárhoztatták. Ez volt oka, hogy folytonos éjszakázással járó munkássága megtörte egészségét s idő előtt fölemésztette életét.

Jellemző és érdekes sajátsága Mozartnak, hogy ifjabbkori olaszos zenéjét, Bach, Friedemann és ama nem eléggé méltatott Stanitz János hatása alatt, németes és szenvedélyesebb lélek megnyilatkozásává nemesítette. Igy szabadult meg a német zene az eddig uralkodott roccoco műveltség kényeskedő, édeskés, mesterkélt irányától. De azért a kedvesség és a mély érzés ép úgy jellemzi például szimfoniáit, mint dalműveit. Ez utóbbiak közül a «Don Juan»-nal ismerkedett meg a magyar közönség leghamarabb: másfél évvel a pesti Nemzeti Szinház

fattyuhajtását, mely a görcsösen rángatódzó czepperli-csárdásban nyavalygott.

Cseperedő legénykoromban láttam őt e fürdőkertnek táncz-dobogóján, a mint hol *Bajza* Lenkét, hol *Batthyány* Emmát forgatta meg. A tánczos a legcsinosabb ifjak egyike volt s a két tánczosnő Magyarországnak akkoron legünnepeltebb két leánya. Képzelni sem lehet annál bájosabbat, mint a hogyan Béla gróf forgatta hol az egyik, hol a másik országos hirü, világszép hajadont. Csak valamivel volt kevésbbé karczos a bor: zamatja, ize, illatja megmaradt szinmagyarnak.

És erre a mintára járták széles e hazában mindenütt s azóta állandó száma is, sőt legeleje s legvége minden magyar bál tánczrendjének, mint lakoma elején a pörkölt s végén a korhelyleves. De meg, mint a hogy kiszármazott idegenbe a mi halászlevünk, melyet *chalasleh* néven jegyzett be a német s *gollaschul* a gulyásost: azonképen *schar dascht* trombitálnak már a bécsi cseb bandák is.

Vagy húsz évvel később a Kincsem-futtató *Blaskovics* Ernő ontott nehány csöpp forró, piros vért a már hűvös előkelőségbe hanyatló magyar tánczba: a mennyiben se grófosan nem lejtette, se parasztosan nem rakta, se jogászosan nem rugta, hanem rakta amugy *kocsisosan,* hogy öröm volt nézni. Idők jártával a csárdás beh csak kiesett a maga szép formájából! Már akadtak volt vállalkozó párok, a kik a csárdásnak valami franczia válfaját, a *cancan-csárdást* «lancirozták», de szerencsére követőkre nem akadtak. Hanem azért mégis szertelenségekben leledzik ma is.

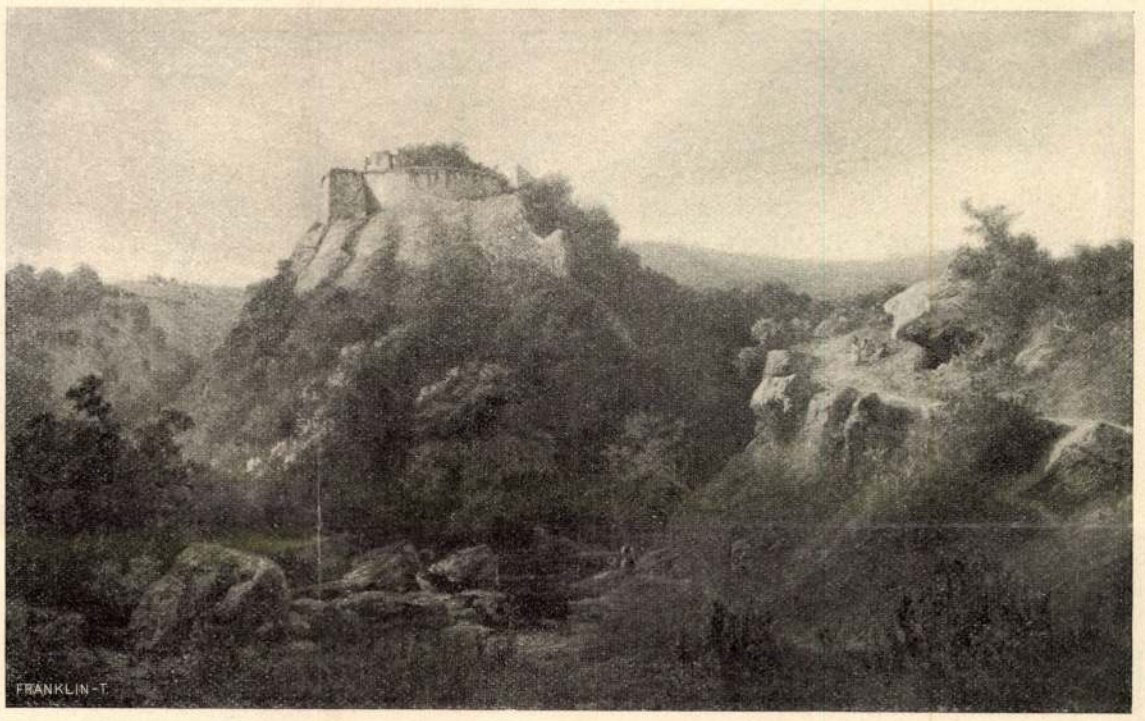

KÉKKŐ VÁRA.

ALKONY.

Mintha csak azokért az óvatos és pihentető tánczokért keresnének holtra fárasztó elégtételt a csárdásban, melyet bátran elnevezhetnének ex-lex-csárdásnak. Nagyon neki vadult. Még nem is régiben valamely német utazó ezt olvasta rá: «Kezdődik csendes padló-vikszolással és végződik dühös káposzta-taposással». (Fängt mit sanftem Zimmerwichsen an, und hört mit wüthendem Krautstampfen auf.) Ez volt annak a bizonyos cancan-csárdásnak a kora, midőn a lassúban a délczegség görhes, petyhüdt sikálásra változott, mialatt a frisben görcs rángatta a leventét, a ki még azt is megcselekedte, hogy a fülledt, vörös arczáról patakzó verejtéket a zsebbevalójával felszikkasztva, ezt tánczközben kicsavarta. Hölgye pedig a szoknyája lebegtetésével a csárdás aesthetikájában a «magasabb felfogást» példázta, a melylyel már-már megközelíté a grand Bullierbeli *chahut*nek tagfintorait.

Hanem valamit e szertelenségekből megőrzött a mai arany fiatalság. Csomóba verődve a többi párokkal, egymást taszigálják, döfölik oldalba s tapossák az egymás elcsigázott lábát, ép ott a czigány hegedüje alatt, sőt közibe is furakodván a bandának, hogy mentül közelebb áradjon fülébe a zaklató muzsika. Lelkendezve rángatódzik, melle zihál s szinte mintha csak azt sajnálná, hogy nem járhatja a czimbalom tetején.

DÓCZI LAJOS GOETHE-FORDÍTÁSAI.

Schiller után alig néhány évre, most Goethe összes kisebb költeményeinek fordításával lép a nyilvánosság elé Dóczi Lajos. Aligha van irodalmunkban költő, a ki a két német óriásnak szellemébe annyira behatolt volna, mint ő s már csak ez is megmagyarázza azt a szokottnál nagyobb érdeklődést, melylyel fordításait fogadjuk.

A műfordítónak eleve le kell mondani a siker teljességéről, vagyis arról, hogy az idegen költőt a maga egészében ültesse át szelleme, alkotó képessége, formái minden árnyalatával, egyéniségе minden jellemző vonásával. Akadályául szolgál nemcsak a nyelvek lényeges különbözősége, a nemzethez kötöttség rejtelmes, alig megmagyarázható finomságú eltérései, melyek a fordításban nem egyszer idegenszerünek mutatják azt, a mi az eredetiben csodálatos szépség, — hanem maga az az egyszerű tény is, hogy senki, ha még oly fogékony és alkalmazkodó lelkü is, nem tud teljesen feloldódni egy más ember egyéniségében, hogy azt tükröztesse minden nagy és apró vonásával, faja, kora, környezete, képességei összes tulajdonságaival. A maga egyéniségéből okvetlen megőriz valamit, a mi belekeveredve fordításába, módosítja az eredetinek hangját, szellemét, többé-kevésbbé eltávolítja a fordítást az eredetitől. Mennél kisebb ez az eltávolodás, annál hivebb a fordítás, mennél teljesebben oldódik fel a fordító lelke az eredeti költőjeében, annál nagyobb a sikere, föltéve, hogy van költői ereje arra, hogy a magába olvasztott hatásokat művészi formában vissza is tudja adni.

Ebből a szempontból nézve, Dóczi most megjelent Goethe-fordításaiban nem mindennapi nyeresége van irodalmunknak. Dóczi nem ebből az alkalomból, a fordítás czéljából fogott Goethe tanulmányozásába, megérezni minden során, hogy pályája egész folyamán állandó kisérője volt Goethe

KILÁTÁS A BAJOR HEGYEKBEN.

TELEPY KÁROLY FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

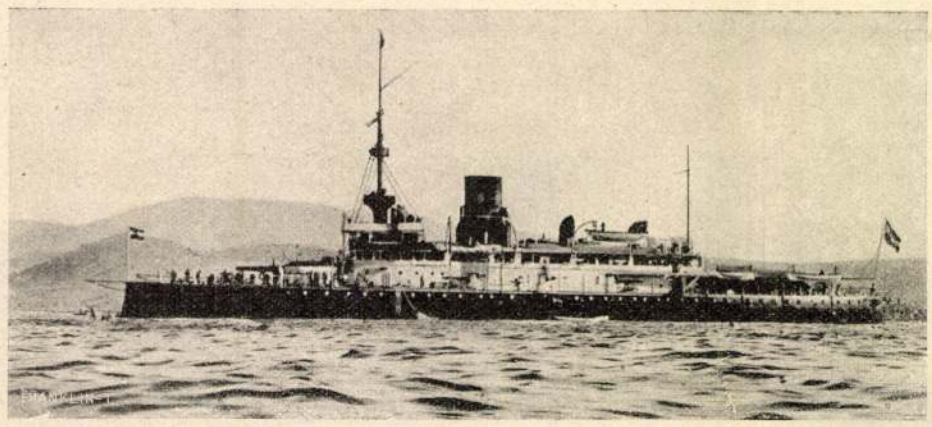

«MONARCH.»

MAGYAR LEGÉNYSÉG EGY HADIHAJÓ FEDÉLZETÉN.

szelleme, lassankint benső bizalmasává vált, a kivel teljesen megértik egymást, a kinek minden szava, minden hangulata, nyelvének minden fordulata, minden rejtett czélzása visszhangra talál lelkében. Dóczi viszonya Goethéhez nem tanulmány, hanem valóságos életközösség s ezért meg tudjuk érteni, hogy a fordítás nem irói feladat számba ment nála, hanem lelki szükség volt. S mivel mint költő lépett Goethével ily szoros viszonyba, — lehetetlen, hogy a fordítás ne legyen kitünő mű. A nyereséget, mely belőle az irodalomra háramlik, nem kisebbíti az sem, hogy már régebbről is van egy jeles, minden tekintetben magas szinvonalon álló fordításunk Goethe kisebb költeményeiből: a Szász Károlyé. A kettő két tökéletesen eltérő költői és műfordítói tehetség munkája, mindegyikben más-más tulajdonságai az eredetinek vannak teljesebben, hivebben visszaadva, így a kettő együtt csaknem való hűségében adja Goethét. Két művészi csiszolású, finom, de eltérő hajlású lencsén át nézve egész gazdagságában domborodik ki a nagy költő képe.

Dóczi nem adja ugyan kivétel nélkül Goethe költeményeit, azért mégis teljesnek mondható a gyűjtemény, mert — mint maga mondja — a mi a német és a világirodalomban egyáltalán mint ismert és élő szépség vagy a költő egyéniségét és fejleményeit jellemző adat hagyományossá lett, a mennyiben a magyar közönségnek élvezhetővé és érthetővé lehet tenni, az e kiadásban benne foglaltatik. Lefordítja a szonetteket is, melyeket Szász Károly elhagyott, máskülönben a két fordítás között anyag dolgában lényeges eltérés alig van.

S fordítja mind e tárgyban, hangban, műfajban oly nagy változatosságot nyujtó költeményeket egyforma hűséggel, a fordítói eszközök egyforma gazdagságával. A szerelmi enyelgő, játszi dalokban néha talán elejti, vagy némileg elhalványítja Goethének azt a sajátosságát, melylyel mindig szinte fölötte látszik állani a saját lelke hullámzásainak, nem engedi át nekik egész egyéniségét, csak csupán a szivét. Ezért van Goethének még legkönnyedebb dolgaiban is bizonyos bölcs fölényesség, melyet a fordításból nem érzünk ki eléggé, a mint hogy ezt alighanem lehetetlenség is visszaadni. Mennyi báj, mennyi gyöngédség, hangulat, dallam van így is e dalokban, mint pl. a «Márczius» czimüben, mely a fordításban így szól:

A hó esett, a hó esett,
Örvendeni korán van . . .
Ne bizzál, szivem, szerfelett,
Ne bizzál szivem szerfelett
Korán nyiló virágban!

Maga a napsugár hamis,
És csalfa a madárdal,
Hazudik még a fecske is,
Hazudik még a fecske is,
Mert nem jön párosával.

Hogy gyönyörködném egymagam
A tavaszi sugárban?
De ha járhatnánk párosan,
Oh, csak járhatnánk párosan,
Akkor tudnám, hogy nyár van!

A «társas dalok» derült életfilozófiája ép oly rokonlelkü tolmácsolóra talált Dócziban, mint a balladáknak a tárgy természetével szinte összenőtt, csodásan gazdag és művészi formái. Ez utóbbiakban bámuljuk talán legjobban Dóczi műfordítói készségét; oly nehézségeket küzd itt le, a melyek a kritikailag olvasó előtt kétszeressé teszik a sikert. Meglep, hogy az elégiák disztichonai mily nemesen, tisztán csengenek az efféléhez alig szokott modern műfordító ajkáról. Hogy a «Nyugat-keleti diván» szines szerelmi vallomásait «fordítói ambiciója kedvenczeinek» tartja, az is megérzik fordításukon, valamint hogy a példaszók, xeniák elmés rím-játékait, bölcs és gunyolódó fordulatait könnyeden, szellemesen adja vissza, azon nem csodálkoznak azok, a kik ismerik Dóczit, a vigjátékirót s vigjátékainak stilusát.

Az igazán becses, szép kötetből itt közlünk még egy mutatványt:

Az én Istennőm.

Az örök Istennők
Melyikének nyujtsam
A koszorut én?
Nem pörlök senkivel,
De nékem a legfőbb
Zeûs változékony
Örökkön új
Különös leánya,
Dédelt kedvencze:
A *Képzelet.*

Mert rá ruházta
Mind a szeszélyt Zeûs,
Melyet magának
Tartogatott csak,
S öröme telik
A bohó leányban.

Akár koszorúsan
Járja virányit
Liliomszált hordva
Pillangót űzve,
Szürcsölve méhként
A kelyhek harmatát,
A lenge étket, —
Akár kusza fürttel,
Sötétlő szemmel
Zúdítsa viharban
A sziklakatlant, —
Vagy reggtől estig
Száz tarka színben
Játszék váltakozva,
Mint hold bujkálva
A halandókkal.

Dicsérjük mind
Az atyát, a teremtőt,
Az öreg magasztost,
Hogy ilyen szép hitvest,
Hervadhatatlant,
Adott a halandó
Embernek társul.
Mert csak *mihozzánk*
Füzte e tündért
Égi kötéssel,
Hogy velünk kitartson
Örömben, bánatban
Mint hű hites társ.

A sok magzatú
Eleven földnek
Minden egyéb
Szegény szülötte
Csak legelőn jár.
Tompa élvezetben,
Érthetetlen kinok közt,
A pillanatnyi
Korlátolt létnek,
Percznyi szükségnek
Jármát viselve.

De tőlünk Isten
— Dicsérjük váltig! —
Nem sajnálta
Legügyesebb és
Dédelt leányát.
Keressük kedvét
Mint szeretőnek,
Hadd vigye a ház
Asszonyi tisztét!

S aztán ne merje
Bántni a bölcseség,
E vén *anyós*, menyének
Érzékeny lelkét!

Ám *nénjét* ismerem,
Ki higgadt, csöndesebb,
Kedves barátnőm.
Óh, csak ő ne
Hagyjon el engem,
Csak éltem fogytával:
A nemes ösztönző,
Vigasztaló *Reménység!*

TARTALÉK-HAJÓRAJ AZ ADRIÁN.

Pólából jelentették nemrég, hogy a magyar-osztrák haditengerészet az olaszok példája után indulva, tartalék-hajórajt állitott szolgálatba. A «Budapest», «Wien» és «Monarch» nevü hajókat szerelték fel és ezen partvédő hajókból áll majd az a kis flotilla, a mely idővel tán «adriai hajóhaddá» nő és ezen néven félelmetes vetélytársa lehet a nem sokkal félelmetesebb olasz flottának.

Haditengerészetünk eddig, az egyes kikötők állomáshajóin és az iskolahajókon kívül, a téli és nyári tengeri gyakorlatok számára helyezett hadi készenlétbe egy-egy hajórajt. Ezek az úgynevezett «eskadrák», ha elvégezték kitűzött hadgyakorlataikat, bevonultak a pólai kikötőbe, a hol hajóikat annak rendje-módja szerint leszerelték, a legénységet kihajózták és csak annyi embert hagytak meg rajtuk, a mennyi a tisztítás és gondozás munkájára szükséges.

Ezen két flottához csatlakozik most tartalék-hajórajként egy harmadik, a mely egész bizonyosan annak köszöni megszületését, hogy az elmúlt évben az olaszok szintén megszaporitották hadi készenlétben levő hajóikat egy kis tartalék-flottával. Mert hiába, ha szeretjük is a szövetségesünket és jóbarátságot tartunk is vele, azért szorongó féltékenységgel ügyelünk rá, hogy az Adrián valahogy nagyobb hatalomra ne tegyen szert nálunknál. Különösen, a mióta tapasztalhattuk, hogy még kémkedni se rest,

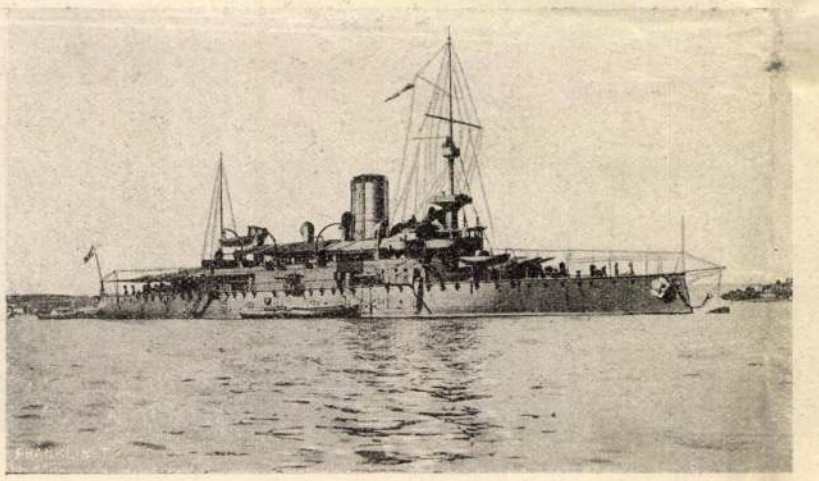

«BUDAPEST.»

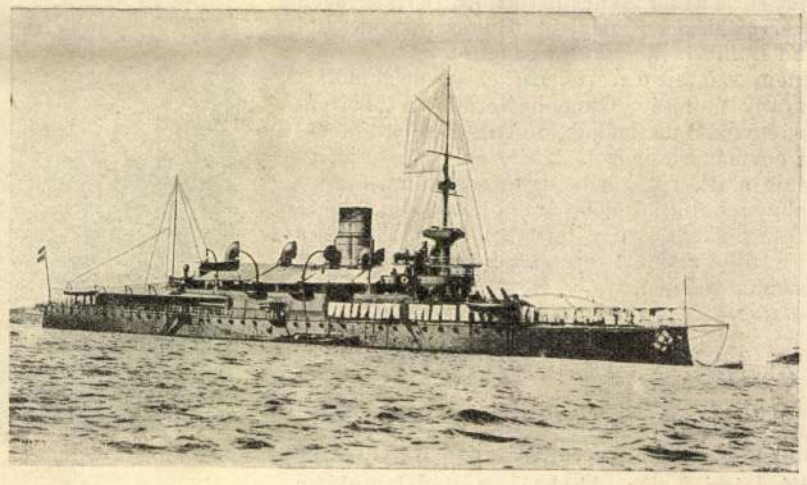

«WIEN.»

OSZTRÁK-MAGYAR TARTALÉKHAJÓRAJ AZ ADRIÁN.

a kiről nemrégiben kiderült egy majomketrecz előtt, hogy az erkölcsi érzéke nem olyan kiváló és nem olyan emelkedett, mint a hangja, az amerikai biróság annak idején mindössze csak öt dollár pénzbüntetésre itélte: de az amerikai közönség sokkal szigorubban sujtotta. Nem kért többet a művészetéből. Minálunk a publikum akkor itéli bűnösnek a tenoristát, ha az éneke hamis. Amerikában akkor is, ha a tenorista a majomketrecz előtt hamiskodik. És a közönség állásfoglalása olyan határozott volt, hogy a newyorki opera igazgatója kénytelen volt fölbontani a Carusó szerződését és helyébe egy másik tenoristát szerződtetni. Ez a másik tenorista Alessandró *Bonci*. Ez is világhirű művész, rengeteg sikere volt Budapesten is, mikor itt énekelt. Csakhogy a széphangu Boncinak is megvan a maga — csakhogy-ja. Ezelőtt egy rövid esztendővel — megszökött a feleségétől, nem is egyedül, hanem egy milliomos bankár leányával. Ez is volt olyan nevezetes skandalum, mint a Carusó esete a majomketrecz előtt. Már most, ha az amerikai közönség bojkottálta Carusót erkölcsi okokból, az osztó igazság szerint nem ölelheti keblére Boncit sem, ugyancsak erkölcsi okokból. A mi az egyik tenoristának bűne, nem lehet erénye a másik tenoristának. Lehet azonban, hogy az amerikai közönség szemében a bűn csak akkor bűn, ha — Amerikában követték el. Európa az ugyis annyira tele van mindenféle bünnel, hogy nem esik sulyos beszámitás alá, ha ott valaki eltévelyedik. Ez a fölfogás bizonyára nem valami hizelgő ránk európaiakra nézve, de régi dolog, hogy az erkölcsnek is megvan a maga térképe és mi se vagyunk tulságosan elragadtatva az ujvilág moráljától. Nekünk is olyanforma képzetünk van Amerikáról, hogy ott minden ötödik ember — sikkasztó, hát ők is föltehetik rólunk, hogy itt tenorista nem is boldogulhat addig, a mig legalább egy leányt meg nem szöktetett.

TATÁRRABSÁG.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irta PEKÁR GYULA.

VII.

Mézeshetek fegyverben.

»Ezerhatszázötvenhétben,
Mikor, ember, jutsz ennyiben,
Rezzen világ minden részben,
Mert az nagy év perczen ebben . . .«
(Ujfalvy Imre debreczeni schola-mester és prédikátor jövendölése 1598-ból.)

Kegyetlen hidegnek igérkezett a tél. Még csak deczember elején voltak s már is hóbafúlt a Maros völgye, mikor Tholdalagi Mihály Gernyeszegen és Vásárhelyen át hazavitte fiatal feleségét. Nem soká időztek Székelyország fővárosában, csak épen elbúcsúztak a kisérő rokonoktól, Petrichevich-Horváthéktól, Angyalossyéktól, Petkyéktől, kik a háborús hír hatása alatt szintén mind siettek hazafelé, készülődni a január 4-iki felülésre. «A viszontlátásra a háborúban!» hangzott a búcsúszó, mely után a Poklos völgyébe, a jeddi útra kanyarodott le az ifjú házasokkal a fejedelmi hintó. Kezet kézben tartva, most csak annál közelebb húzódtak egymáshoz és beszéltek boldogitó, édes dolgokról. No, otthon lesznek már nemsokára! És milyen jó, hogy Huszár Péter és Thoroczkay Judith se lesznek messze tőlük; amott van, Jedden túl, Kebele-Szent-Iván, ott fognak ők lakni. Ámde hiába igyekezett Mihály vidítani Margitot, a fiatal asszony egyre búsabban simult hozzá.

— Három hét az élet, — mormogta, — három hét az én életem . . . örömnek kevés, búcsúnak szivszaggatóan sok! Mert én most hogy hazamegyek kegyelmedhez, máris úgy érzem, búcsúzom kegyelmedtől . . .

— Szivem, csak arra gondolj, hogy mentől hamarább megjövök én a hadakozásból!

Margit azonban a fejét rázta:

— Én beteszem a lábam a házba s kegyelmed akkor húzza ki a magáét onnan. Még meg se érkeztem s máris megyen el a jobbik felem! Hisz mielőtt a hímes ládámat kirakhatnám, máris kegyelmednek kell málháznom hosszú útra, — hadi útra, honnan, a mindenható tudja, van-e visszatérés . . .

Akkor végre befordúltak a vadregényes koronkai völgybe. Hó takarta a tájat itt is, fehér volt a falu s fehérek azok a furcsán rakott, kerek Békesd-halmok, melyek közül a Tholdalagiak várkastélya kiemelkedett. Felette méltóságos egy lakóhely volt az, — tornyos és bástyás kúria, melyet a tatárok látogatásai óta egyre vastagabb falakkal raktak meg. Boldogúlt János Zsigmond király idejében még a vitézlő Mihályfi familiáé volt, ennek defektusán szállt Kovacsóczy Farkasra s úgy a Tholdalagiakra. Innen parancsolt mint főkapitány az egész Maros-, Udvarhely- és Háromszéknek az ifjú Tholdalagi édesapja, öreg Mihály úr, Bethlen Gábornak ama híres főembere, a ki tizennyolczszor volt követségben keleten, nyugaton, s mint tanácsúr, főispán s hadivezér ugyan kivette a maga részét Erdély aranykorának dicsőségéből. Látott alatta Koronka pompát eleget, hisz mikor öreg Mihály úr másodszor esküdött Petky Erzsébettel, nemcsak I. Rákóczy György tisztelte meg a nászt prezenceiájával, hanem a két oláh vajda is eljött a lakodalomra. Bezzeg most vége a mozgalmas napoknak, — a hét leánygyerek férjhez ment, öreg Mihály úr, meg Petky Erzsébet is rég sírban pihennek már s csak az őket túlélő nagyanya, a nyolczvanon jóval felül levő Bessenyey Borbála fogadja az ifjú párt a csöndes kastélyban.

Mire a Rákóczy-hintó a kisérő fejedelmi dragonyokkal az öreg fák alá robog, a kapu előtt már rendet állnak a várbeli vörös darabontok és cselédek: asztalnokok, sáfárok, pecsérek, csatlósok. A főporkoláb, Pallos Imre parancsol nekik, de nem övé az üdvözlő szó, hanem a marosszéki lovas-századok küldöttségének hadnagyáé, zentrontási Vayda Gáspáré, ki mellett a gyalogló főszékelyek nevében Sipos Máthé kiáltja az éljent. A még hajnalban világgá küldött fullajtároktól tudják ők már a háborús hírt és Vayda Gáspár uram harcziasan üdvözli néhai dicsőséges főkapitányuknak a méltó fiát:

— Rám bizatván summája ennek a követségnek, imhol szeretettel kivánom, hogy Istennek az ő adakozó kezei kegyelmetek iránt soha meg ne rövidüljenek, hanem igen is szépen tenyésző házassággal jutalmazza szerelmetes frigyüket. Hogy a szerencsének ama szép kereke, melyet vaskar tart a Tholdalagi-czimerben, soha balra ne forduljon, hanem mindig csak jobbra, — a legeslegjobbra! Tudjuk mi jól, hogy hamarosan hadba megyünk mindannyian, de addig is békével örvendezzenek kegyelmetek fegyveres mézesheteiknek. Kegyelmedet, Mihály uram, hitvese csókjain éltesse az Isten, kegyelmed, Margit asszonyunk pedig ne búsuljon: szép az hadba menni, de még szebb onnan megjönni, diszszel, dicsőséggel, várakozó ifjú feleséghez!

Mihály úr jó szivvel veszi a köszöntőt, megveregeti a vállát a porkolábnak s aztán főként atyja három öreg csatlósát: Csütörtök Jánost, Péntek Istvánt, meg Szombath Ferenczet üdvözli. Híres szolga volt ez a három furcsa atyafi, — Bécstől Sztambulig sok ezer futamatnyi földet bejártak ők az öreg Tholdalagival és temérdeket tudtak mesélni operenciántúli kalandjaikról. Az ő pánczélos térdükön nőtt fel a kis Mihály, tőlük hallott először a szultán divánjáról, meg a római császár aranypalotájáról. Csütörtök János mogorva vén székely volt, ki a harczi veszedelmeket regélte neki szüntelen, ájtatos Péntek István az udvari és templomi pompák felől tartotta szóval, víg Szombath Ferencz pedig furcsa vitézi adomákkal nevettette meg. Öreg Tholdalagi uram szörnyen szerette hallgatni őket, — az egy bibliát kivéve, (melyet úgymint harminczháromszor olvasott el!) azt tartotta, nincs okosabb tanitókönyv a bármily alázatos élettapasztalásnál. Barátai s maga a Fejedelem is sokat tréfálták őt e három furcsa csatlósáért, — a jó ég tudja, hogy is válogatta őket így össze! Szerette mondogatni:

— Hagyjátok el, jól vagyok én velük! Igaz, hogy Csütörtök Jankó sokat káromkodik, de az is igaz, hogy Péntek Pista még többet imádkozik, — viszont Szombath Ferkó mindig megnevettet. És igy bárhogyan kezdődjék is rám nézve a hét, mindig csak vigan végződhetik. Kell-e több, atyámfiai?

Bezzeg nagyon elérzékenykedik most a három öreg szolga! Szinte könnyezve csókolják fiatal uruknak a köntöse szegélyét:

— Bizony sok hideget és meleget kóstoltunk boldogult urunk szolgálatában, de azért szivesen ujra kezdjük!

Mihály vigan szól rájuk:

— No ti ünnepnapos jó öregeim, hát fogtok-e szerencsét hozni nekem is?

Az öregek összenéznek:

— Hej, nagy jó uram, — mondják aztán, — fiatalabb legyen az a szerencse nálunk, azt kivánjuk!

— Készülődjetek, — súgja nekik az ifjú jelentősen s aztán sietve megyen be Margittal a kastélyba. Beh üres lett a ház! Csak az asszonyi traktus előtt állanak rendet a Vénasszony s a Frauczimmerek. Ott bent a brassói módra famunkával bélelt szobában vár rájuk a nagyasszony. Az ablaknál ül egy rézveretes olaszbársony karosszékben. Margit illetődve áll meg a küszöbön, — hát ósdi az a szoba, a rég elmúlt XVI. század levegője árad elő belőle, de ha lehet, még ósdibb az a benne ülő agg dáma. Mily különös az öltözéke, — ilyet már csak régi arczképeken láthat az ember! Talpig fekete bársonyban van özvegy Tholdalaginé, de még e komor kereten belül is megőrzi ő annak a régebbi Erdélynek a kissé olaszos, középkorias viseletét. És milyen félelemmel teli tisztelettel közeledik hozzája mindenki! Hát nagyon öreg már Bessenyey Borbála, aszott az aggságtól, de arczéle még most is nemesen büszke és a hogy kiegyenesedve feltekint, mintha egy elmúlt század emelkednék ki halottaiból. Parancsoló és kemény ez a tekintet, a mint hogy nem is a Rákóczyak idejének újmódi erdélyi hölgye ő, hanem a hatvan évvel azelőtti Báthory-kornak a nagyasszonya, — nem a circumspectus jelennek az alkalmazkodó nője, hanem egy vadabb, szenvedélyesebb kornak az utolsóul fentmaradt tipusa. Kissé bizalmatlan kiváncsisággal tekint a közeledő Margitra:

— Te vagy az, leányom? No, jer ide, hadd lássalak.

Margit elfogódva térdel eléje s ő fonnyadt kezeibe veszi arczát. Nézi merően, tapogatja, aztán lassan felderül barázdás, szigorú arcza. Megpaskolja a fiatal asszony képét s indulatos gyöngédséggel szoritja magához.

— Jól van. Szeretlek. Berekesztlek ide a szivembe, Mihály mellé. Benne vagytok mind a ketten.

— Köszönöm asszonyám . . .

Bessenyey Borbála csak tovább nézi őt. Már mosolyog is:

— Tetszel nekem, leányom! Nem látszol se

A HÉTRŐL.

Mikor a tenger gyilkol. Két vagy három esztendővel ezelőtt egy angol könyv jelent meg, a melynek ez volt a czíme: *A legnagyobb adó.* A legnagyobb adót Anglia a — tengernek fizeti elsülyedt hajókban és vízbe pusztult emberekben. Rudyard Kipling is írt róla egy gyönyörű költeményt, hogy a világ összes nemzetei nem áldoznak a tengernek annyi drága élettel, mint az angol. De viszont az is igaz, hogy a világon egy nemzet se köszönhet annyit a tengernek, mint az angol. Abban a könyvben, a melyet említettünk, a következő mondat van:

A tengernek, mikor gyilkol, két czinkostársa van. Az egyik: a vihar, a másik: a szárazföld. A meredek partok, a zátonyok és a víz szine alatt lappangó sziklák, a melyek mintha úgy lesnének a hajóra, mint a bandita a bokrok sürűségében az utasra.

Előttünk egy fényképfölvétel a *Berlin* hajó katasztrófájáról és ezt a képet nézvén, okvetetlenül eszünkbe kell jutnia annak a néhány mondatnak. Ime a gyilkos tenger mind a két czinkosával: a viharral és szárazfölddel. A vihar vágta oda a szerencsétlen hajót és a móló kövei hasították a halálos sebet hatalmas testén. A vízre jóformán már csak a befejezés munkája maradt. Ott folyt le a katasztrófa a szárazföld közvetetlen közelében, sőt az ő közreműködésével, sok ezer ember szeme előtt, a kik láthatták a halálnak szánt szerencsétlen hajótörötteket és — ha a vihar zugása egy pillanatra elült — hallhatták esdeklő kiáltásukat. És a mólón tehetetlenül álló tömegnek éreznie kellett, milyen gyönge igazság az, hogy az ember immáron ura lett az elemeknek. Víz és föld csak addig szolgája az embernek, mig daczosan meg nem rázza magát és a kik büszkén hirdetjük, hogy mienk a tengerek végtelensége, egy tragikus napon rájövünk, hogy akkora darabjával se birunk, a mekkorát egy gyermek egy darab kővel áthajít.

*

A gomb. Nem arról a gombról van szó, a melyet a ruhájára varr a szabó az embernek és minden mestersége csak az, hogy ki is lehet gombolni, meg be is lehet gombolni. Hanem arról a másik gombról, a melyről a tópataki törvénybiró, a ki teljes egy hetet töltött Budapesten, hazaérvén, igy nyilatkozott:

— Sok minden csudát láttam abban a ménykő nagy városban, de a legnagyobb csuda mégis a pesti gomb. Megnyomja az egyiket az ember,

FONYÓD.

megszólal a csengő, megnyomja a másikat, kinyilik a kapu, de még olyat is láttam, a kit ha megnyom az ember, fölpattan az asztal teteje és pálinkás üveg ugrik ki belőle. Ilyen gombot magam is szerettem volna venni, de nem vettem, mert asztal nélkül nem akarták adni. Asztal, az meg van itthon is elég.

Biró uram egy kicsit félreismerte a helyzetet, de azért bizonyos, hogy ezt a mi korunkat, a hogyan elnevezték a villany meg a papiros korának, elkeresztelhették volna a gomb korszakának is. Hiszen minden nagyszerű technikai fejlődés eredménye az, hogy az ember — megnyom egy gombot és erre történik valami, a mihez addig a munkának és az időnek bizonyos mennyisége kellett, a mely munka és idő az új kitalálással egy gomb megnyomására csökkent vagy tömörült. Ez a gomb folyton nagyobb szerepet játszik a modern életben, munkájának terjedelme, köre és változatossága folyton nő, közeledik az idő, mikor az ember egész életében egyebet se csinál, csak gombokat nyom meg. Így hát mégis csakugyan okos embernek kellett annak lennie, a ki a gombot kitalálta.

*

Botha generális. Botha generális fővezére volt a bur hadseregnek, a mely oly hősiesen. oly dicsőségesen és oly szerencsétlenül harczolt Anglia ellen Transzvál és Orange függetlenségéért. A küzdelem egyenetlen volt, a vég bizonyos és előrelátható. Megjelent Roberts lord és Kitchener: az erősebb győzött és két szép szabad ország határvonala eltünt Dél-Afrika mappájáról. De utolsó diadala a harcztéren Angliának nem volt utolsó diadala azon a földön. Transzvál *tartomány* kormányát most nevezte ki az angol király és e kormány elnöke — *Botha* generális és tagjai nagyobbára volt vezértársai, a kikkel együtt harczolt az angol király serege ellen. Az angolok méltán lehetnek büszkék erre a kormányra, mert ime ismét bebizonyosodott, hogy művészei a hódításnak. Ők tudnak többet is, mint győzni. A győzelemhez nem kell más, mint erő. De a győzelem művészete — a hódítás. Nem a csata megnyerése, hanem a lelkeké. Ehez pedig szükséges, hogy a diadalmas fél ne csak erőben tudjon nagyobb lenni az ellenségnél, hanem gyöngédségben is. Ne csak lesujtani tudja, hanem vonzani is. Ne csak ellenségnek legyen félelmetes, hanem társnak, barátnak, védőnek is kiméletes. Boldoggá tenni egy népet nagyobb művészet, mint boldogtalanná tenni. A népek boldogságának édesanyja mindig a szabadság, de jó mostohának lenni tudvalévőleg nehezebb mesterség, mint jó édesanyának lenni.

*

Tenoristák. Carusót, a világhírű tenoristát,

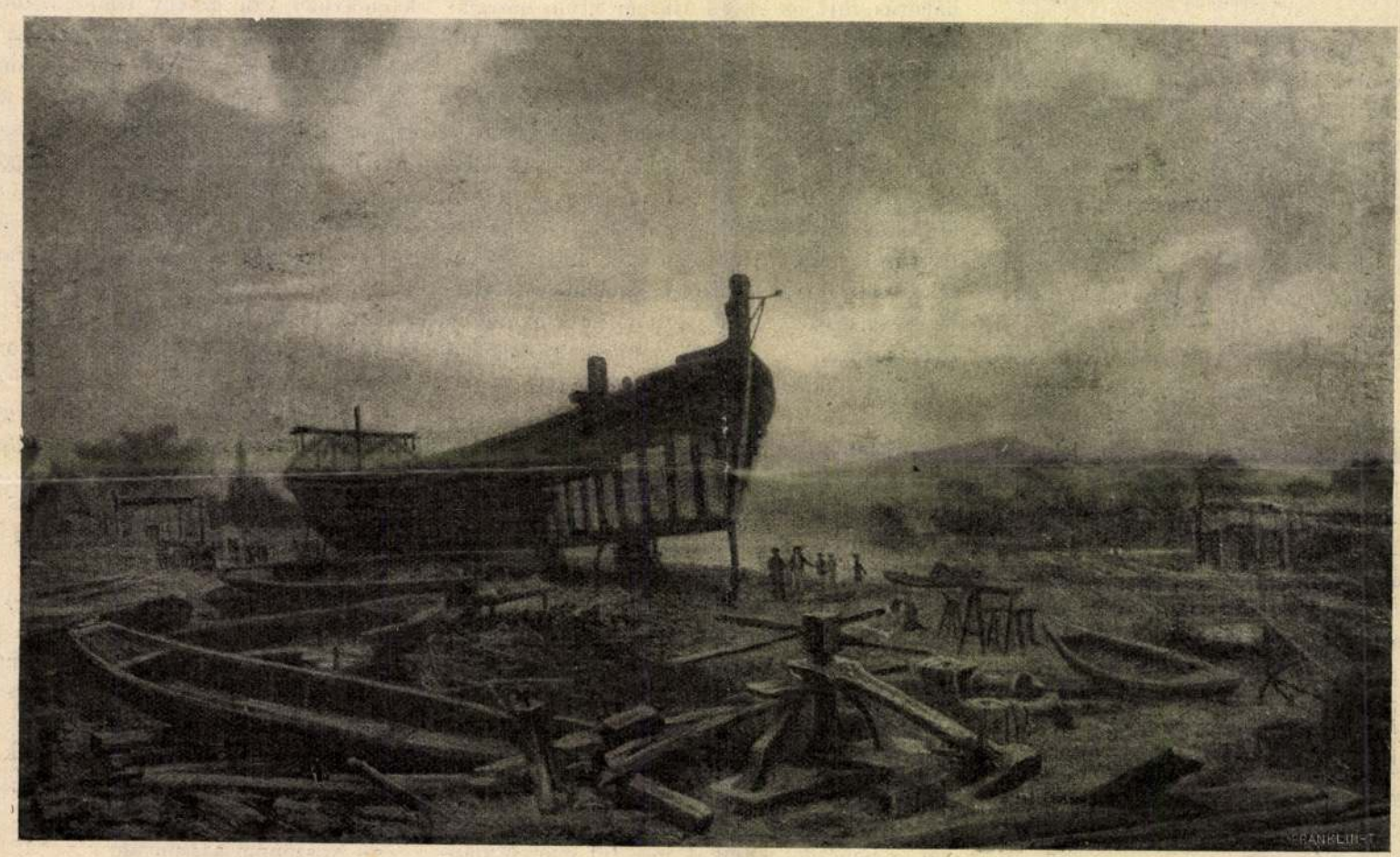

HAJÓÉPÍTÉS MEGYEREN.

TELEPY KÁROLY FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

494 **Keményffi Jenő.** Vasárnapi munka. Olajfestmény. 800 korona.

495 **Markó Ernő.** Mocsárpart. Olajfestmény. 500 korona.

496 **Benes Pál.** Tehenek. Olajfestmény. 700 korona.

497 **Gross Béla.** Tisza partján van egy hajó kikötve, benne fekszik az én rozsám megölve. Olajfestmény. 600 korona.

498 **Gross Béla.** „Merengő". Olajfestmény. 400 korona.

499 **Gross Béla.** Multamban nincs öröm, csak bús emlékezet. Olajfestmény. 700 korona.

500 **Papp Sándor.** „Arckép-tanulmány". Olajfestmény. 1000 korona.

501 **Nagy Vilmos.** „Oláh leány." Tanulmányfej. Olajfestmény. 500 kor.

XII. TEREM.

502 **Bosznay István.** Tiszaparti részlet. Olajfestmény. Eladó.

503 **Zemplényi Tivadar.** Kiszáradt patak. Olajfestmény. Eladó.

504 **Márk Lajos.** Pápai hadgyakorlat. Olajfestmény. Magántulajdon.

505 **Zemplényi Tivadar.** Est. Olajfestmény. Eladó.

506 **Bruck Miksa.** Est a hűvösvölgyben. Olajfestmény. 900 korona.

507 **Madarász Gyula.** Tájkép Nógrád-Verőcéről. Olajfestmény. 600 korona.

508 **Markó Ernő.** Füzes a Duna mentén. Olajfestmény. 400 korona.

Telepy Károly 72

474 **Edvi Illés Aladár.** Szélmalom. Olajfestmény. 1000 korona.

475 **Bruck H.** Virágok. Olajfestmény. 400 korona.

476 **Acs Ferencz.** Öreg asszony. Olajfestmény. 200 kor.

477 **Kelety Gusztáv.** Szádelő völgyéből. Olajfestmény.

478 **Bruck H.** Tájkép. Olajfestmény. 500 korona.

479 **Szlányi Lajos.** Holdfeljötte. Olajfestmény. 600 kor.

480 **Telepy Károly.** A Háromtó egyike, (tátralomnici). Olajfestmény. 280 korona.

481 **Tull Odön.** Lepsényi parasztudvar. Olajfestmény. 400 korona.

482 **Telepy Károly.** Pynia facsoport Róma közelében. Olajfestmény. 1400 korona.

483 **Bacsa András.** Sz. G.-né úrnő arcképe. Olajfestm.

484 **Telepy Károly.** K.-megyeri dombok. Olajfestmény. 500 korona.

485 **Kimnach László.** „A Weiz-Klamm". Olajfestmény. 600 korona.

486 **Nagy Zsigmond.** Táncosnő. Olajfestmény. 2000 korona.

487 **Telepy Károly.** Halastó a Kárpátokban. Olajfestmény. 600 korona.

488 **Telepy Károly.** Balaton-Szigliget alatt. Olajfestmény. 600 korona.

489 **Telepy Károly.** Antelau-csúcs napnyugtakor Cortinában. Olajfestmény. 600 korona.

490 **Kümmerle Pál.** Tanulmány. Olajfestmény. Magántulajdon.

491 **Kimnach László.** A Weiz patak. Olajfestmény. 600 korona.

492 **M. Krajna János.** Hajnal az erdőn. Olajfestmény. 500 korona.

493 **Benes Pál.** Tehenek a hűvösben. Olajfestmény. 1600 korona.

Képzőm. Tars. 1901-2.
Téli Kiáll.

Telepy Károly

K.

Alkotás 1925. máj. 24

** **Munkácsy apai házának képe a Szépmüvészeti Muzeumban.** Müvészi és kegyeleti szempontból egyaránt becses képpel gyarapodott ujabban a Szépmüvészeti Muzeum *Gömbös* Gyula nemzetgyülési képviselő révén. Az az akvarellkép ez, amelyen *Telepy* Károly, az ismert érdemes tájképfestő Munkácsy Mihály atyjának miskolci lakóházát örökitette meg. Ebben a házban töltötte a gyermek Munkácsy a szabadságharc idejét, s a házhoz Telepyt is gyermekkori emlékek füzhették, mert a képet a következő szavakkal dedikálta Munkácsynak: »Hogy személyem emlékét gyermekkorom édes emlékeivel egybefüzhetem, boldognak érzem magam.« Munkácsy özvegyének halála óta a képet kegyeletes rokoni kezek külföldön őrizték. Innen jutott aztán Gömbös Gyulához, aki most a Szépmüvészeti Muzeumnak ajándékozta azt. A képet, melynek Munkácsy Mihály halálának 25. évfordulója külön aktualitást ad, a muzeum igazgatósága holnaptól (vasárnaptól) kezdve egyelőre az uj szerzemények kiállitásán állitja ki közszemlére.

Római bronzüst II. 120

KARLOVSZKY BERTALAN: PARASZTASSZONY.

TELEPY KÁROLY: MAGYAR HEGYVIDÉK.

«A tárgy s ennek symbolikája és a kivitelre szánt összeg meghatározása a n. m. clerus megrendelő egyéneit illeti; a művészi kivitel felett pedig a társulat őrködik oly formán: hogy minden megrendelésre pályázatot nyit a társulat alapszabályaiban meghatározott mód szerint s egyszersmind gondoskodni fog, hogy a mű a megrendelési összeg értékének megfeleljen.»

E körlevéllel függ össze az a Lt. 39—1861. számú névjegyzék, amely az akkori főpapság teljes sematizmusát tartalmazza.

Az 1861/62. évekről szóló igazgatósági elnöki jelentésből tudjuk, hogy hasonló tárgyú átirattal fordult a Társulat a kaszinókhoz, egyesületekhez, mely törekvésében sajnos, sok közönnyel kellett találkoznia.

Mint fentebb említettük, a Társulat ez évben még nem volt abban a helyzetben, hogy kiállításokat rendezhetett volna. Ezért a fiatal, szegénysorsú művészeknek kijárta, hogy az akkor már nagyon végét járó Magyarországi Műegylet kiállításait ingyen tanulmányozhassák. Az engedélyre vonatkozó átirat a Lt. 14—1861. szám alatt található.

A Társulat megalakulásának első idejétől kötelességének érezte, hogy az őt anyagilag is támogató tagjainak áldozatkészségét valami tagilletménynyel viszonozza. Igy vetődött fel az *albumlapok* eszméje. A levéltár

Ex KMT. 1928.

Kornai Berta és Ferenczy

sangoló barátnője révén, és tudta, hogy a Gilényiek egyik ága nagyon gazdag, míg ellenben a másik alig jómódu.

Életmódjuk után következtetve Ákos lehetett a gazdagabbik. Fényűzően élt, gavallérosan szórta a pénzt, pompás virágcsokrokat (egészen egyenlőket) küldött Lilinek és Herminnek, és valamint a virágait, úgy udvariasságát is megosztotta a két fiatal nő között.

Árpád sokkal tartózkodóbban viselkedett: az ő hódolata nem volt zajos, csak ritkán adott egy-egy rózsát Herminnek, de a lányra talán éppen ezzel hatott.

Valami titkos rokonszenv vonzotta őt Árpád felé, talán az a tudat, hogy Árpád sem gazdag és jobban meg tudja érteni őt! De ebbe az öntudatlanul fakadt, őszinte rokonszenvbe, egyszermind valami bús lemondás is vegyült; mert hiszen szomoru tapasztalatból tudta, hogy szegény gentry-ember nem vesz el szegény leányt!

A hetek multak csupa élvezet, csupa gyönyörűség között és egészen mámorossá tették Hermint. Hangverseny, bál, kirándulások követték sűrűn egymást és Lilivel ők mindenben résztvettek. Gilényi Ákos árnyként követte a két nőt mindenüvé, annyira, hogy egyszer Menyhért bácsi is megtette e fölött a maga megjegyzését.

De Lili, a szőkehaju, angyalarcu Lili, apósa e szavaira hamiskás, jelentőségteljes szempillantást vetve Herminre, elhallgattatta az öreg urat. És Hermin szívében e perctől kezdve őrült reménység támadt: fényes, nem remélt házasság csábító, csalogató délibábja.

Ákos pedig tovább is gavallérjuk maradt, csakhogy most már tüntetőleg Herminnek udvarolt . . . má-

KÉT MŰ

Telepy Károly

Mintegy húsz esztendőt szentelt Telepy Károly arra, hogy mecénási kapcsot teremtsen a festett kép és a magyar ember között. Életéből tehát nem egészen negyven esztendőt tölthetett el a Múzsák szolgálatában. Ezek a számok impozánsak. Szinyei-Merse a fia lehetne, Ferenczy Károly az unokája. Dédunokája már kiállító művész volna, ükunokája pedig a gyermekrajzkiállításokon szerepelhetne. A biblia régibb fejezetei jutnak eszünkbe, tisztességben megőszült pátriárkákról, akik nemzedékeken át munkálták az Úr szőllejét.

Abból a „régi Magyarországból" való, amelyet mi csak iskolakönyvekből ismerünk. Gyermekéveiben a kor hírességei: Virág Benedek, Kazinczy Ferenc, Kölcsey, Berzsenyi, Katona voltak s a jeles írók és publicistáknak még egy raja. Donát, Vándza, Balkai, Schoefft voltak akkor a leginkább emlegetett nevek: ők képviselték a hazai festészetet. Telepy tizenkétéves gyermekké nőtt, mire Pesten megnyílt az első műtárlat.

A szabadságharc után persze más művészeti viszonyokat találunk Pesten. Több a festő, több a kép, több a vásárló. A statisztika haladást mutat, de az eredmény még mindig oly csekély, hogy igazi fejlődésről szó sem lehet. Jóformán csak a számok változtak. Akik törődtek festészetünk sorsával, azok még mindig csak ott tarthattak, hogy piacot igyekeztek teremteni. A művészet benső értékeiről nem esett szó. Azt kellett szuggerálni az embereknek, hogy hazafias cselekedetet mívelnek, ha ötven pengő forinton megvásárolnak egy képet. Mire a helyzet oda alakult, hogy a publikum egyes rétegei nemcsak megvették, hanem kissé meg is értették és érezték a művészetet: Telepy festési módja már rég kialakult volt. Nagy érdemei éppen az agitáció korába estek. Ez volt az a húsz esztendő, amelyet ő a műpártolás fölszításának szentelt.

Ezen kívül másfél emberöltőn át rendszeresen és nagy szorgalommal festett. Munkái közül mintegy ötszáz került most a Műcsarnok falaira. Markó példájára bejárta Olaszországot, aztán tűvé tette hazánkat. Ahol egy csermely csordul ki a sziklagörgetegből, ahol egy ódon vár romjai koronázzák a sziklát vagy hatalmas láncban fűződik hegy hegyhez: mind lefestette. Ritka vén tölgyek, Kisfaludy balatonmelléki halmai, romantikus putrik, minden kőből vagy téglából való ritkaság megtalálható tájkép-sorozatában. Az a vidék vonzotta leginkább, amelyet a kor romantikus tájnak nevezett. Ezek pontos leírása került az aranykeretekbe. Gyakran geológiai képét kapjuk egy diluviális völgynek, vándorköveivel, a folyó-ásta rétegekkel, kimosott szakadékaival. Mindezeket meleg, barna lüszter födi. Szorgalmas hűség a táj konstrukciójában, pontosság egy kőhalmaz vagy vár fal-kötésének leírásában jellemzi minden munkáját. Nekünk egy régibb iskola emlékei e képek. Akkor azt kívánták, hogy a kidolgozás óvatosan tiszta legyen, a vászon göröngytelen s hízelgően simuljon egymáshoz világosság és árnyék. Ez a festés annyira objektiv, amennyire a festő készültsége megengedte. A publikum nem a művész arcképét akarta a tájképen látni, hanem pontos topográfiai fölvilágosításokat kívánt. Ezt a prózát megaranyozta a mindent bevonó galeriatónus. S mert ennek kellett uralkodnia, tehát egyetlen intenziv szín sem juthatott szóhoz. A lavendula enyhe illata árad e képekről. A mi polgárosztályunkból akkor még hiányzott minden raffinéria és idegesség, tehát szent volt a házias hagyomány. A festésben sem tűrték volna meg a békerontót.

Ennek a polgárvilágnak szülöttei Telepy Károly képei.

Lyka Károly

Ugy Idők 1906. XII. 6-7.

X. évfolyam. Budapest, 1907. február 15. 1. szám.

Műcsarnok

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat hivatalos értesítője

Választmányi ülés 1906 október hó 24-én.

Jelen voltak: *Hauszmann* Alajos elnöklése mellett, *Basch* Gyula, *Bálint* Zoltán, *Benke* Gyula, *Benkő* Kálmán, *Bruck* Miksa, *Feszty* Árpád, *Füredi* Rikárd, *Hegedüs* Sándor, *Kann* Gyula, *Knopp* Imre, *Ligeti* Miklós, *K. Lippich* Elek, *Lipthay* Kornél, *Márk* Lajos, *Poll* Hugó, *Révai* Ödön, *Szmrecsányi* Miklós dr. és *Zala* György választmányi tagok. A jegyzőkönyvet *Ambrozovics* Dezső dr. társulati titkár vezette.

Hauszmann Alajos alelnök elfoglalván az elnöki széket, a napirend előtt a legmelegebb szavakkal emlékezett meg a Társulat egyik érdemes megalapítójának és ügybuzgó műtárosának *Telepy* Károlynak a haláláról, s mélyen átérzett szavakkal méltatván az elhunytnak úgy is mint a Társulat egyik megalapítójának, úgy is, mint a Társulat negyvennégy esztendőn át volt lelkes és fáradhatatlan tisztviselőjének, úgy is, mint művésznek elévülhetetlen érdemeit, javaslatára a választmány egyhangu helyesléssel vette tudomásul azt, hogy az igazgatóság az elhunytat a Társulat halottjának jelentvén ki, a Társulat költségén helyezte örök nyugalomra, s ravatalára koszorút helyezett, ezenkivül kimondotta, hogy az elhunyt hervadhatatlan érdemeit és emlékezetét az ülés jegyzőkönyvében is megörökíti, s a választmány nevében külön részvétiratot intéz az özvegyhez.

Ezután a titkár bemutatta a vallás- és közoktásügy miniszternek és másoknak a Társulathoz intézett részvétiratait, mire a választmány rövid eszmecsere után az özvegy nyugdíja ügyében hozott határozatot.

Ugyancsak a napirend előtt az elnök meleg szavakkal emlékezett meg id. *Mátrai* Lajos szobrászművész és tanár haláláról, s javaslatára a választmány kimondotta, hogy úgy a gyászoló családhoz, mint a Magyar Iparművészeti Iskolához, melynek az elhunyt hosszu időn át tanára volt, részvétiratot intéz.

Végül a választmány az elnök javaslatára egyhangu lelkesedéssel kimondotta, hogy abból az alkalomból, hogy a király ő felsége *Benczúr* Gyula festőművészt és igazgató-tanárt, a főrendiház örökös tagjává kinevezte, üdvözlő-iratot intéz az illusztris mesterhez.

Az elnök ezután az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Benke* Gyula és *Feszty* Árpád választmányi tagokat kérte föl, majd ünnepélyes szavakkal emlékezett meg a küszöbön álló Rákóczi-ünnepségekről, amelyekről, nézete szerint, a Társulatnak se szabad hiányoznia. Javaslatára a választmány egyhangulag kimondotta, hogy a kassai ünnepségeken magát *Forster* Gyula báró alelnök, *Feszty* Árpád festőművész és *Zala* György szobrászművész által kívánja képviseltetni, s ugyancsak ezt a háromtagu küldöttséget kéri fel arra is, hogy a Társulat díszes koszorúját a kassai ünnepségek keretében Rákóczi fejedelem koporsójára letegye.

Ennek a határozatnak a kapcsán *Bálint* Zoltán választmányi tag fölpanaszolta, hogy a Rákóczi-ünnepségek rendezésében, amelyek a históriában úgyszólván példátlan alkalmul szolgálhattak volna egy minden ízében művészi gyászpompa kifejtésére, a rendező-bizottság a magyar művészek közreműködését teljesen mellőzte. Kivánja, hogy a Társulat keressen módot arra, hogy ezen való elégedetlenségének hivatalosan is kifejezést adjon.

Feszty Árpád az előbbi felszólalás kapcsán mint súlyosbító körülményt fölemlítette, hogy a rendező-bizottság egyik régebbi ülésén a legnagyobb készséggel megajánlotta a magyar művészek lelkes közreműködését, ajánlatát azonban az illetékes körök teljes közönyösséggel fogadták.

A választmány erre kimondotta, hogy teljes mértékben hozzájárul *Bálint* Zotlán felszólalásához és a maga részéről is helyteleníti ezt az eljárást. De nem akarván az ünneprontó színében föltünni, az ügyet most nem kívánja a nyilvánosság előtt szóvá tenni. Kimondja azonban, hogy feltétlenül szükségesnek tartván azt, hogy ez az eljárás hallgatással ne mellőztessék, az 1907. évi rendes közgyűlés elé terjesztendő évi jelentésben fogja azt szóvá tenni.

Felolvastatván az 1906. junius hó 27-ikén tartott választmányi értekezlet jegyzőkönyve, a választmány az abban foglalt határozatokat utólagosan jóváhagyólag tudomásul veszi, úgyszintén tudomásul veszi az igazgatóságnak egész terjedelmében felolvasott jelentését is.

Ezután a választmány a Munkácsy-szobor pályázatról szóló jelentés kapcsán hosszabb eszmecsere után kimondotta, hogy Munkácsy Mihály szobrára harmadízben is az eddiginél hosszabb lejáratu pályázatot ír ki, s a föltételek megállapí-

tása iránt a társulat művészeti szakbizottságaitól kér javaslatot.

A titkár amaz előterjesztését, amely szerint *Andrássy* Dénes gróf 2000, *Fiedler* Károly pedig 100 koronát adott a kassai kiállítás költségeinek a fedezésére, továbbá hogy *Seckendorf* Ármin báró 4000 koronával a Társulat pártfogó tagjai sorába lépett, a választmány hálás köszönettel vette tudomásul.

A választmány a Téli Nemzetközi Kiállításon kiosztásra kerülő díjak pályabíróságait a szabályszerü titkos szavazás útján a következőleg választotta meg:

Báró Rudics József alapítványi ösztöndíja: Dudits Andor, Jendrássik Jenő, Kallós Ede, Márk Lajos, Andrássy Gyula gróf, Berzeviczy Albert dr., Forster Gyula báró.

Rökk Szilárd-jutalom: Benczúr Gyula, Poll Hugó, Stetka Gyula, Ujváry Ignác, Zala György, Forster Gyula báró, K. Lippich Elek.

Ráth György-féle díj: Feszty Árpád, Jendrássik Jenő, Kallós Ede, Olgyay Ferenc, Kammerer Ernő, Kohner Adolf dr., Lipthay Kornél, Szmrecsányi Miklós dr., Wágner Géza dr.

Esterházy-díj: Basch Gyula, Hegedüs László, Poll Hugó, Márk Lajos, Zemplény Tivadar, Andrássy Gyula gróf, Esterházy Miklós Móric gróf.

Végül a választmány az állami aranyérmek pályabíróságának a megválasztására beérkezendő szavazatok összeolvasására egy *Kallós* Ede, *Lipthay* Kornél, *Kann* Gyula és *Révai* Ödön tagokból álló bizottságot küldött ki.

Választmányi ülés 1906 december hó 14-én.

Jelen voltak: *Forster* Gyula báró elnöklése mellett, *Bárczy* István, *Benkő* Kálmán, *Berzeviczy* Albert, *Both* Menyhért, *Bruck* Miksa, *Füredi* Rikárd, *Hadik-Barkóczy* Endre gróf, *Kann* Gyula, *Kallós* Ede, *Kammerer* Ernő, *Kohner* Adolf dr., *Lipthay* Kornél, *Poll* Hugó, *Révai* Ödön, *Szitányi* Géza, *Wágner* Géza dr. és *Zala* György választmányi tagok. A jegyzőkönyvet *Ambrozovics* Dezső dr. titkár vezette.

A napirend előtt az elnök a választmány zajos ovációi közepette üdvözölte *Bárczy* Istvánt polgármesterré választatása, és *Zala* György szobrászművészt az Andrássy-szobor leleplezése alkalmából.

Ugyancsak a napirend előtt az elnök fájdalmasan emlékezett meg *Kimnach* László festőművész haláláról, és javaslatára a választmány kimondotta, hogy az elhunyt halálán érzett fájdalmát az ülés jegyzőkönyvében is megörökíti és az özvegyhez részvétiratot intéz.

Az elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Bárczy* István és *Füredi* Rikárd választmányi tagokat kérte föl.

A titkár által felolvasott igazgatói jelentést a választmány rövid eszmecsere után tudomásul vette és *Both* Menyhért javaslatára fölkérte az igazgatóságot, hogy annak idején tegye meg a szükséges lépéseket arra, hogy a magyar művészek az északi nemzetek körében épp oly kedvező és előzékeny fogadtatásban részesüljenek, mint aminővel mi őket itt fogadtuk.

Özvegy *Telepy* Károlyné és *Benczúr* Gyula festőművész köszönő-levelének a tudomásul vétele és *Roskovics* Ignác festőművész egy kérésének az elintézése után a választmány az összes művészeti szakbizottságoknak a Munkácsy-szobor pályázati hirdetésének a szövegére vonatkozó és az igazgatóság által módosított javaslatát hosszabb eszmecsere után szótöbbséggel elfogadta és a pályázati hirdetés szövegét úgy állapította meg, amint azt lapunk más helyén egész terjedelmében közöljük.

A *Halmos* Izor által felesége siremlékére hirdetett pályázat pályabíróságába a választmány a társulat részéről *Lechner* Ödön, *Kann* Gyula és *Kallós* Ede választmányi tagokat küldte ki.

Néhány kisebb jelentőségü ügy elintézése után a választmány *2346 új tagot vett föl* s ezzel az ülés véget ért.

Választmányi ülés 1907 január hó 16-án.

Jelen voltak: *Forster* Gyula báró elnöklése mellett, *Hauszmann* Alajos alelnök, *Benke* Gyula, *Benkő* Kálmán, *Benczúr* Gyula, *Bálint* Zoltán, *Both* Menyhért, *Bruck* Miksa, *Kann* Gyula, *Kammerer* Ernő, *Knopp* Imre, *Kohner* Adolf dr., *Lederer* Sándor, *Lipthay* Kornél, *Márk* Lajos, *Poll* Hugó, *Szinyei-Merse* Pál, *Wágner* Géza dr. és *Zala* György választmányi tagok. Jegyző: *Ambrozovics* Dezső titkár.

A napirend előtt az elnök meleg szavakkal emlékezett meg *Zichy* Jenő grófnak, a Társulat pártfogó tagjának és *Hegedüs* Sándornak, a választmány régi és érdemes tagjának a haláláról és javaslatára a választmány egyhangulag kimondotta, hogy két elhunyt jeles tagjának emlékezetét és érdemeit az ülés jegyzőkönyvében megörökíti, ezenkivül *Zichy* Rafael grófhoz és *Hegedüs* Sándor özvegyéhez részvétiratot intéz.

Ezután az elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Kammerer* Ernő és *Szinyei-Merse* Pál választmányi tagokat kérte föl.

A titkár által előterjesztett igazgatói jelentést a választmány tudomásul vette, úgyszintén *Bruck* Miksa festőművésznek, aki a Társulatot a Felsőmagyarországi vándorkiállítás gyöngyösi berekesztése alkalmával képviselte, a berekesztés ünnepségéről szóbelileg előterjesztett jelentését is.

Ezután a választmány tudomásul vette a titkárnak az 1906—7. évi Téli Nemzetközi Kiállításon pályázatra kitűzött díjak odaitéléséről szóló előterjesztését.

A választmány ezután az állami aranyérmek odaitélése tárgyában a Társulathoz érkezett kétrendbeli miniszteri leirattal foglalkozott, s ebben a tárgyban hozott határozatáról lapunk más helyén számolunk be olvasóinknak.

Végül a választmány az alapszabálymódosítást előkészítő-bizottság tagjai közé pótlólag még *Basch* Gyulát, *Both* Menyhértet, *Jendrássik* Jenőt és *Ujváry* Ignácot beválasztotta, s ezzel az ülés véget ért.

Az 1906/7. évi Téli Nemzetközi Kiállítás kitüntetései és díjai.

Az 1906/7. évi Téli Nemzetközi Kiállításon tudvalevőleg az állami aranyérmek, a néhai báró *Rudics* József-féle alapítványi ösztöndíj, a *Rökk* Szilárd-jutalom, a néhai *Ráth* György-féle díj, az *Esterházy*-díj és a *Lipótvárosi Kaszinó* díja került kiosztásra.

A MŰCSARNOKBÓL

TELEPY KÁROLY SÍREMLÉKE. Mindenszentek ünnepén a kerepesi sírkertben a művészetnek egy új oltára emelkedett, amelyhez a jelen és a jövő művésznemzedékek kegyelettel fognak zarándokolni, hogy e szent helyen ihletet merítsenek.

A művészetnek ez új oltára a magyar festők egyik úttörő bajnokának: Telepy Károlynak a síremléke, amelyet az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat állíttatott örök pihenőhelye fölé, hálájának és elismerésének jeléül Telepynek azokért a soha el nem múló érdemeiért, amelyeket több mint negyven esztendőn át, előbb mint titkár, majd mint műtáros, a Társulat nagygyáfejlesztése körül szerzett. Az emlék Róna József szobrászművésznek alkotása és az egyik legszebb ékessége az egész temetőnek. A terméskőből faragott reliefen a művészet gyászoló géniusza ül, aki szeretettel fogja át a hamvvedret.

Az emléket mindenszentek ünnepén avatta fel a Társulat magasztos ünnepély keretében, amelynek fényét emelte, hogy Klotild főhercegasszony sem feledkezett meg gyermekeinek egykori tanítómesteréről s az avatásra elküldötte képviselőjét, Paur Hugó udvari titkárt. József főhercegnek a Társulat védőjének és nejének Auguszta főhercegasszonynak, akik vidéken időztek, Szapáry József gróf főudvarmester mentette ki elmaradásukat.

Az impozáns tömegben, amely az avatásra Telepy sírja körül egybegyűlt, ott volt a mester mind a négy leánya férjeikkel és gyermekeikkel és a művész néhai neje családjának, az Egressy családnak valamennyi tagja. Jelen volt Berzeviczy Albert dr. a képviselőház és a Tudományos Akadémia elnöke, Zichy János gróf kultuszminiszter képviseletében pedig Lippich Elek dr. miniszteri tanácsos, a művészeti ügyosztály főnöke. A székesfővárost Vaszilievics János alpolgármester és Folkusházy Lajos tanácsnok képviselték, a Képzőművészeti Főiskolát Várday Szilárd igazgató, a Szépművészeti Múzeumot Meller Simon dr., a Nemzeti Szalont Déry Béla igazgató és Rubovics Márk műtáros, a Könyves Kálmán műkiadó társaságot Horváth Géza igazgató és Dénes irodafőnök, a Lipótvárosi Kaszinót Ruszt József udvari tanácsos alelnök és Kemény Miklós dr. Teljes számmal voltak jelen a Korvin Mátyás Páholy tagjai. Valamennyien ott voltak a művészek és egész számmal a Képzőművészeti Társulat vezetősége, élén Forster Gyula báró főrendiházi tag, alelnökkel és Benkő Kálmán udvari tanácsos igazgatóval.

Az emléket gyönyörű beszéddel avatta fel Jendrassik Jenő festőművész, a Képzőművészeti Társulat helyettes igazgatója és ő helyezte el a Társulat koszorúját is a sírra. A Magyar Képzőművészek Egyesületének a koszorúját Zala György tette le Telepy sírjára, amelyet sorban koszorúztak meg ezután valamennyi hatóságnak és intézménynek a képviselői. Ugyancsak koszorút tett a sírra a művésznek minden gyermeke és unokája és Telepy tisztelőinek mindegyike hozott egy-egy virágszálat a sírra, amelyek a babérokkal és a pálmákkal azt egészen elborították. Véget érvén a koszorúzás, a család nevében Neogrády Antal festőtanár mondott köszönetet a Képzőművészeti Társulatnak azért, hogy Telepy sírját örök időkre megjelölte.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT téli kiállítása november hó 15-én nyílt meg. A szokottnál nagyobb méretű műtárlat magyar festők, szobrászok, építészek és grafikusok 631 művét tartalmazza s a nagy gyűjtemény a Műcsarnok valamennyi termét megtöltötte.

TÖLGYESSY ARTHUR GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSA, mely október 2-án nyilt meg és 22-én záródott, volt az első a Társulat ezévi kiállításainak a sorozatában. A rendkívül gazdag és változatos tárlat, mely a Műcsarnok épületének nyolc termét foglalta el, a művésznek 296 régibb és újabb alkotását mutatta be a közönségnek, mely-

Művészet 1910. évf.

TELEPY KÁROLY SÍREMLÉKE
RÓNA JÓZSEF MŰVE
390

nek Tölgyessy mindenkor kedves festője volt. A művész ezúttal sem csalódott a közönségben, mely nagy élvezettel látogatta a kiállítást és kedvencének egész sereg becses alkotását váltotta magához. A műbarátokon kívül az állam és a székesfőváros is több művet vásárolt a kiállításon, ami szintén csak öregbítette a mester erkölcsi és anyagi sikerét.

A TÉLI KIÁLLÍTÁS PÁLYABIRÓSÁGAI. Az „Országos Magyar Képzőművészeti Társulat" választmánya október hó 17-én tartott ülésén választotta meg az 1910/11. évi Téli Kiállítás keretében kiosztásra kerülő díjak pályabirói ságait.

A Rökk-jutalom pályabirói ságának a tagjai lettek: Művészek: Basch Gyula, Bruck Miksa, Csók István, Stetka Gyula és Zala György; nem művészek: Kammerer Ernő és Szmrecsányi Miklós dr.

A néhai Ráth György-féle díj pályabirói ságának a tagjai lettek a művészek közül: Dudits Andor, Iványi Grünwald Béla, Kallós Ede és Szamovolszky Ödön; a nem művészek közül: Andrássy Gyula gróf, Benkő Kálmán, Forster Gyula báró, Térey Gábor dr. és Szmrecsányi Miklós dr.

Az Esterházy-díj pályabirói ságának a tagjai lettek a művészek közül: Glatz Oszkár, Hauszmann Alajos, Keményffi Jenő, Tull Ödön és Vajda Zsigmond; a nem művészek közül: Berzeviczy Albert dr. és Molnár Viktor.

A Lipótvárosi Kaszinó-díj pályabirói ságába a választmány a maga részéről Dudits Andor, Jendrássik Jenő és Vajda Zsigmond tagokat küldötte ki.

Az állami aranyérmek pályabirói ságát a szokásos módon a Téli Kiállításon résztvevő művészek, úgyszintén a Társulat kiállításain eddig kitüntetésben részesült művészek fogják megválasztani.

A TÁRSULAT JUBILÁRIS PLAKETTJE. Az „Országos Magyar Képzőművészeti Társulat" tudvalevőleg a jövő, 1911. évben üli meg 50 éves fennállásának a jubileumát. A választmány annak idején elhatározta, hogy a jubileum emlékére plakettet készíttet, melynek beszerzésére nyilvános pályázatot hirdetett. A pályázat határideje október hó 1-én járt le, amikorra 18 pályamunka érkezett be, amelyek közül az illetékes jury a megbízással, mint első díjjal, Róna József szobrászművész pályamunkáját tüntette ki. A második 400 koronás díjat Nemes György és Gálász Nándor nyerték el, míg a harmadik 200 koronás díj Vas Viktornak

Antal, Ujváry Ignác, Ujházy Ferenc, Vajda Zsigmond, Zemplény Tivadar.

Néhány apróbb bejelentés után az elnök előterjesztette, hogy az *Egyesület* módosított alapszabályait — melyekben egyik legfőbb változás az, hogy ezentúl az egyesületnek a műépítészek is tagjai lehetnek — a belügyminiszter jóváhagyta, és így az e hó 30-ára kitűzött közgyűlés már az új alapszabályok értelmében fog megtartatni.

Az Erzsébet-szobor végrehajtó-bizottsága a szobor-pályázat hirdetésének a tervezetét a képzőművészeti társulaton kivül első sorban a *Magyar Képzőművészek Egyesületének* is megküldötte véleményadás végett. A jelenvoltak viszont a tervezetet egy *Bezerédy* Gyula, *Kallós* Ede, *Róna* József, *Strobl* Alajos és *Zala* György szobrászművészekből álló bizottságnak adták ki azzal a kéréssel, hogy az *Egyesület* jövő üléseig a tervezetet tanulmány tárgyává tegye. E szükebb körü bizottság előterjesztése alapján fogja az egyesület plénuma a tervezetet behatóan megbeszélni.

Az ülés következő tárgya a *Wlassics* Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter által tervezett és már a közeljövőre kilátásba helyezett művészeti tanácskozásra való előkészületek előzetes megbeszélése volt, melynek kapcsán az Egyesület elhatározta azt, hogy egy *Both* Menyhért, *Bezerédy* Gyula, K. *Kovács* László, *Thorma* János és *Ujváry* Ignác tagokból álló bizottságot küld ki abból a célból, hogy kimerítő művészeti programot dolgozzon ki, melyet az egyesület plénuma is tárgyalni fog, s mely azután a miniszter elé volna terjesztendő. *Ujváry* Ignác javaslatára elhatározták a jelenvoltak azt is, hogy az *Egyesület* küldöttség által fogja a miniszternek megköszönni azt, hogy a művészeti állapotok bajainak az orvoslására tanácskozást szándékozik tartani, s ugyanakkor tudomására hozza a miniszternek, hogy az *Egyesület* már saját kebelében is dolgozik egyes művészeti kérdések megoldásán, végül pedig fölkéri a minisztert arra, hogy annyiban, a mennyiben már egyes fölteendő kérdésekre nézve megállapodásra jutott volna, ezeket sziveskedjék az Egyesülettel is közölni, melynek kebelében azok már előre is megfontolás és megbeszélés tárgyává tétessenek.

Még néhány kisebb jelentőségü ügy elintézése után, több tárgy nem lévén, elnök az ülést feloszlatta.

Vásárlások a téli kiállításon.

(Folytatás.)

Az elmult héten lapunk zártáig a következő újabb vásárlások történtek:

47. *Veress* Zoltán: »Ebéd«, olajfestmény; vevője: *Huzella Elek.*

48. *K. Kovács* László: »Zuzmara«, olajfestmény; (a karácsonyi tárlatból) vevője: *Wolfner* József.

49. *K. Kovács* László: »Pirkadás«, olajfestmény; (a karácsonyi tárlatból) vevője: *Tüdős* János dr.

50. *Telepy* Károly: »Fonyódi halászkunyhó«, olajfestmény; (a karácsonyi tárlatból) vevője: *Jurenák* Imréné.

51. *Koszkol* Jenő: »Lagunák«, vízfestmény; (a karácsonyi tárlatból) vevője: *Jurenák* Imréné.

52. *K. Kovács* László: »Éjfél«, olajfestmény; (a karácsonyi tárlatból) vevője: *Hay* Izidor.

53. *K. Kovács* László: »Holdkelte«, olajfestmény; (a karácsonyi tárlatból) vevője: *Weigert* Károly, társ. nyerő tag.

54. *Lukácsy* Lajos: »Éva«, gipszszobormű, második példány (a karácsonyi tárlatból) vevője: *Csányi* Ágost.

55. *Edvi-Illés* Aladár: »Utca Amalfiban«, vízfestmény; (a karácsonyi tárlatból) vevője: *Csányi* Ágost.

56. *Edvi* Illés Aladár: »Olasz interieur,« vízfestfestmény, (a karácsonyi tárlatból) vevője *Csányi* Ágost.

57. *Wolf* Károly: »Gyermekfej«, olajfestmény; (a karácsonyi tárlatból) vevője: lőrinci *Hoffmann* Jakabné.

58. *Spányi* Béla: »Falurészlet«, olajfestmény; vevője: *Hay* Izidor.

59. *Gross* Béla: »Egy koldus«, olajfestmény; vevője: *Kohner* Henrik.

60. *Györök* Leo: »Részlet Pago szigetéről«, olajfestmény; vevője: *Trencsén*-vármegye, társulati nyerő tag.

61. *Skutetzky* Döme: »Est a faluban«, olajfestmény; vevője: *Besztercebánya* városa, társulati nyerő tag.

62. *Spányi* Béla: »Falurészlet (falu vége)«, olajfestmény; vevője: *Begovcsevics* Róbert, társulati nyerő tag.

Az eddigi vásárlások összege *14.995 frtot* tesz ki, mely összegből *2800* forintot társulatunk pénztára fizet ki az illető művészeknek.

Művészeti hírek.

— **A miniszter a téli kiállításon.** *Wlassics* Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter ujabban ismét tanujelét adta a magyar művészet iránt táplált és szinte már közmondásossá vált szeretetteljes érdeklődésének. December 12-ikén délben ugyanis teljesen váratlanul megjelent a városligeti új műcsarnokban és *Telepy* Károly műtáros kalauzolása mellett ismét a legbehatóbban megtekintette a téli kiállítást, amelynek kiválóan előkelő művészi színvonala és szinte kifogástalan elrendezése fölött őszinte örömének és teljes megelégedésének adott kifejezést. A miniszter látogatása, mely több mint két órára terjedt — mint értesülünk — előhirnöke volt a nagyobbmérvü kormányvásárlásoknak, melyek alkalmasint még a karácsonyi ünnepek előtt meg fognak történni.

Művészek. 1898. 20 sz.

Telepy Károly

K.

Mert mostan úgy áll a dolog, hogy azt a két gyűjteményt, mely hetenkint három nap, reggel 9 órától déli 1 óráig vagyon nyitva, olyanok látogatják, akik délben s délután csakúgy megnézhetnék: unatkozó nagyurak, tétlen magánzók, a főzőkanáltól elpártolt asszonyok, Szent István napjára vagy más alkalmatosságra felrándult Pestnéző vidékiek, egy-két művésznövendék, másoló s műbarát. Mert, alázattal kérem, idegenek nem jönnek mihozzánk, mint más boldogabb hazába; egy-két műtörténész ha eljön a befejezetlen *Esterházy-madonnáért,* hogy *Raphael Santi* teknikáját tanulmányozza . . . S aki látogató jön, az kap 30, illetve 20 krajcárért egy *lajstromot.*

Az utóbbi, olcsóbb lajstrom — sérelem ne essék egy érdemes mesteren, aki nem bibliográfus — nem is »lajstrom«, talán inkább »magyar történelmi epizódok dióhéjban, folyó számok alatt«, ez volna a kifejezőbb cím. A másik »leiró lajstrom« pedig műtörténészeknek való, tudatlan laikus csak azt olvassa ki a »leirásokból«, amit különben is lát a maga két szemével. A képek, mint műalkotások felől azonban ez a drágább katalógus épp úgy tudatlanságban hagyja őt, mint a másik. Olvasván tehát akár ezt, akár amazt a lajstromot s nem értvén a képből semmit, csuda-e, ha a boldogtalan máskor messze kikerüli az akadémia palotáját, ahol azok a furcsa régi képek vannak, vagy ha a múzeumban hangosan sóhajtozik, vajha a »kitömött állatok« tára lenne nyitva aznap, nem a képtár.

Hogy ezen az állapoton változtatni kell, — igénytelen nézetem szerint bizonyos. Hacsak lehet, mindjárt most kell változtatni; ha most nem lehet, legkésőbb akkor kell, mire az új *Szépművészeti múzeum* felépül s egyesíteni fogja magában mind a négy említett gyűjteményünket. Ha ma nem, legalább abban a szép korban járhassunk majd el délután is a galériákba; télen, ha kell, villamfénynél. Szerény óhajtásunk, hogy legyen majd minden nap minden osztály nyitva. Egyszer-kétszer a héten — vasárnap s ünnepnapon mindig — legyen ingyen, szabad bemenet a nép, az istenadta nép számára, valamint bebocsátják őt — nálunk Porzsolt Kálmán — a szinművészet hajlékaiba is. Más napokon pedig legyen valamely kicsiny, igen kicsiny pénz a belépődij. A Louvre, Luxembourg, Uffizi-képtár, a vatikán és a pinakothékák szedhetnek frankos, lirás és márkás belépődijakat, mert az idegen, ki azért jött városukba, szó nélkül leteszi nékik a kért monétát; mi azonban ne vegyünk koronát a vámon, mert félős, *hogy busásan* vissza kell fizetnünk a réven.

Hő kivánságunk továbbá nekünk, laikusoknak, hogy lefizetvén ekként belépődijunkat, adjon a kezünkbe valamely derék szolga-ember egy katalógust a körútra; szintén olcsón, csakhogy a költség kikerüljön az árából. S könyörgünk, hogy ez a katalógus ne legyen leiró vagy másfajta lajstrom, hanem legyen az egy *catalogue raisonné,* egy valóságos »magyarázó katalógus«.

Ah, ha ez a katalógus megszületnék valahára! Ha jeles magyar esztétikusok és műtörténészek megcsinálnák, — ha teremről teremre megtalálnók benne minden képnek a pontos számát, lehető pontos cimét, alkotó mestere hiteles nevét, korát, némi életrajzi adatait, — ha ott volna bár emlékeztetőül a műtárgy »leirása« is, méretekkel, kézjegygyel, az ábrázolási sík anyagával egyetemben, — ha aztán következnék a kép eredete, ára, teknikája, kelte, — és ha megfelelő bőven méltatva volna a kép műtörténelmi, esztétikai becse, talán a vásárló jury véleményének, indító okainak az idézésével vagy kivonatával, — ha egyszer kezünkbe kaphatnánk egy ilyen magyarázó katalógust, — akkor . . . oh, szerkesztő úr, akkor lenne nekünk édes élvezet a galériák látogatása! Tudom, hogy aki egyszer odamenne, másnap is betérne. Nem kétlem, hogy akkor valóban »népszerü« leszen a művészet. S fogadom, hogy rövid egy-két éven belül megszününk létezni mi, tudatlan laikusok gyászos, nagy tömege.

Legyen szabad e jobb kor reményében végeznem levelem s kifejezést adnom Nagyságod iránt érzett kiváló tiszteletemnek.

Budapest, 1898. december 12. *K. K.*

A „Magyar Képzőművészek Egyesülete" ülése.

A *Magyar Képzőművészek Egyesülete* kedden, december 13-dikán délután 5 órakor a városligeti új műcsarnok tanácskozó-termében ülést tartott, melyen Basch Gyula elnöklése mellett a következők voltak jelen: Brodszky Sándor, Bruck Miksa, Both Menyhért, Csók István, Glatz Oszkár, Grünwald Béla, Eisenhut Ferenc, Jankovics Gyula, Innoczent Ferenc, K. Kovács László, Ligeti Miklós, Kernstock Károly, Márk Lajos, Nadler Róbert, Kiss György, Kardos Gyula, Mannheimer Gusztáv, Kallós Ede, Szlányi Lajos, Spányik Kornél, Szirmai Antal, Szenes Fülöp, Szász Gyula, Tornai Gyula, Tóth István, Teltsch Ede, Rippl-Rónai József, Telepy Károly, Tahy

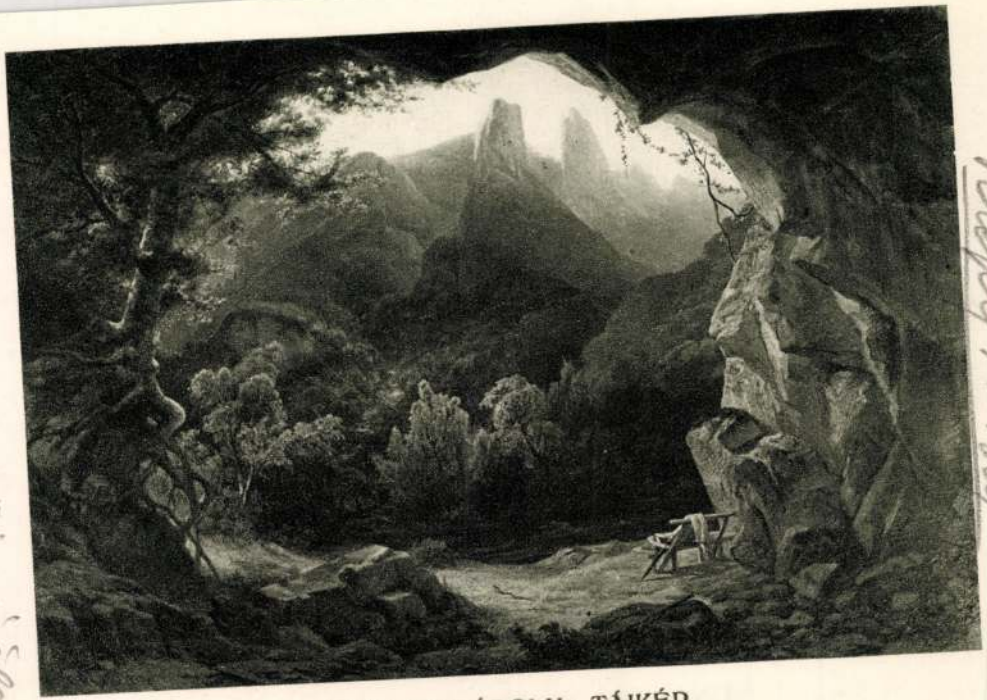

TELEPY KÁROLY: TÁJKÉP

MUNKÁCSY MIHÁLY: ZIVATAR

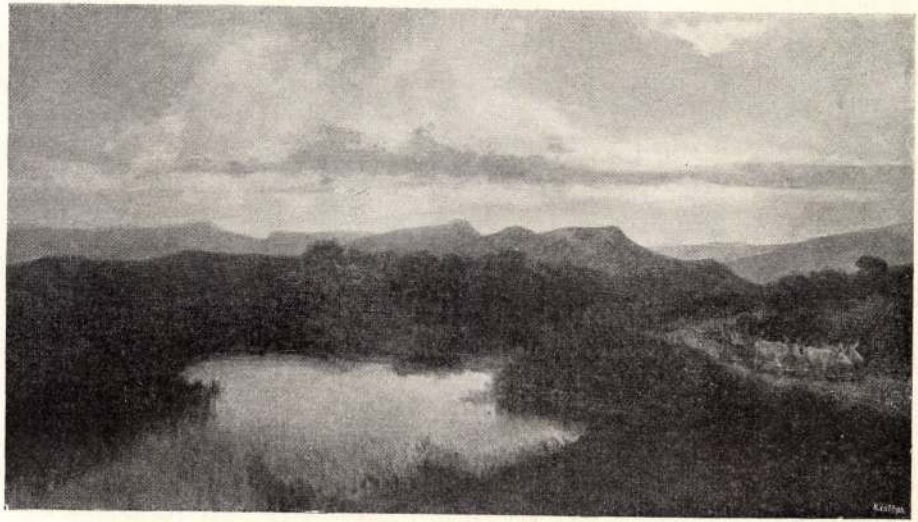

388. Telepy Károly: Őszi alkony.

90. Olgyay Ferenc: Szeptemberi délután.

Telepy Károly K

Vas. Ujs. 1886. 324 l.

A király és a képzőművészetek. A király e hó 10-ikén, az általános kihallgatás alatt fogadta a képzőművészeti társulat műtárnokát, *Telepy* Károlyt, ki a legutóbbi orsz. kiállitás alkalmából kapott Ferencz-József-rendjeleért ment köszönetet mondani. Ő felsége ez alkalommal teljes elismerését fejezte ki Munkácsy «Mozart végperczei» czimü festménye fölött. Érdeklődéssel kérdezősködött művészeti viszonyainkról, a mi alkalmul szolgált arra, hogy Telepy Károly a képzőművészeti társulat fennállásának 25-ik évfordulójára utaljon, melynek megünneplésére ez idén előreláthatólag az összes magyar művészek részvétele mellett fog a társulat őszi kiállítása kifejezést nyerni. Ő felsége abbeli véleményének adott kifejezést, hogy az őszi kiállítás bizonyára igen érdekes és szép leend, minthogy igen nagy számmal vannak már tehetséges fiatal magyar művészek, miről legutóbb Benczur Gyula mesteriskolájának meglátogatásakor is volt alkalma meggyőződést szerezni.

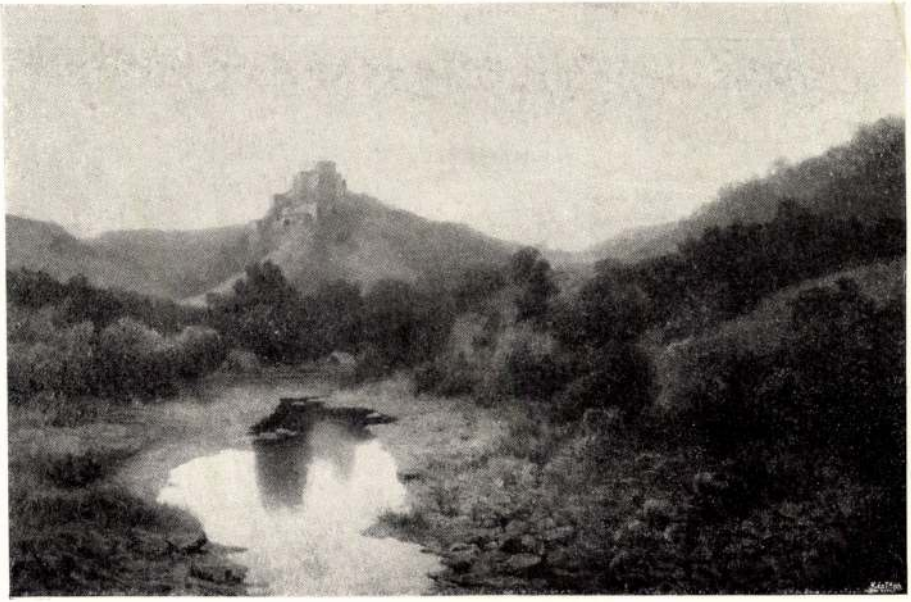

425. Telepy Károly: Csejtevár romjai.

391. NÁDLER RÓBERT. Habos tengerhullám.

526. Telepy Károly. balassa vára nyugatról.

Műcsarnok 1898. X.
tar. Neuwerth. Kiall.

511. Mucha Alfons. monte carloi plakát.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A hübériség és a keresztes hadjáratok kora. Irta *Mika* Sándor. A «Nagy Képes Világtörténet» című vállalat V. kötete ez, melyben a szerző a hűbériség s keresztes hadak korszakának eseményeit gondos kritikával és szépen megírva állítja elénk s nemcsak az események egyszerű felsorolására szorítkozik, hanem világossá, megérthetővé teszi azon eszméket, okokat, a melyek ama nevezetes korszak embereit mozgásba hozták, tetteikben irányították; szóval nemcsak a felszínt mutatja meg, hanem bepillantást enged a dolgok mélyébe is, a mi a történetírásnak egyik legfőbb feladata. Érdeme a szerzőnek az is, hogy mindig különös gonddal van hazánkra s kellőleg kiemeli Magyarország szereplését a középkori események alakulásában. A 650 oldalra terjedő kötetet számos szép színes táblázat és sikerült rajz élénkíti. Ott látjuk többek közt a sajátságos kelta sírokat és épületmaradványokat, számos csatajelenet egykorú rajzának mását, várakat, nevezetes templomokat, jelvényeket, arczképeket, a bayeuxi híres szőnyeg nagy alakú színes mását, mely a Hódító Vilmos és Harard közt 1066-ban végbement véres ütközetet ábrázolja. A «Nagy Képes Világtörténet» a Franklin-társulat s Révai testvérek részvénytársaság kiadásában jelenik meg; egy-egy kötet ára 16 korona.

Petőfi összes költeményeinek új kiadása jelent meg az Athenaeum társaság kiadásában. A 70 rajzzal diszített 474 negyedrét lapra terjedő kötet, aranyozott piros vászonkötésben 4 koronáért kapható.

A kaméleon leány és más elbeszélések, írta *Bársony* István. Megjelent a Singer és Wolfner-féle «Egyetemes regénytár»-ban. A jeles tollú s kiváló népszerűségnek örvendő elbeszélő szépirodalmi kisebb dolgozataiból tízet vesz az olvasó a kötetben, melyek tartalomban s az előadás hangjában változatosak, de egyformán vonzó és eleven valamennyi. Bizonyára ép oly élvezetet szereznek ezek is az olvasónak, mint a szerző eddig megjelent más művei. A könyv ára kemény kötésben egy korona.

Az állatok világa. Ezen czím alatt nagy irodalmi vállalat indul most meg a Légrády testvérek kiadásában: a *Brehm* «Thierleben» czímű híres művének magyar kiadása. Ez azonban nem egyszerű fordítás lesz, hanem a hazai viszonyokat, valamint a tudomány haladását is gondos figyelembe veszik az átdolgozó magyar tudósok. Az egésznek szerkesztője *Méhely* Lajos, kitünő állattani tudósunk, munkatársak pedig a jeles ornithologus, *Chernel* István, a kit számos pompás természeti képeiből a nagy közönség is jól ismer, aztán a gróf Zichy Jenővel Ázsiában járt *Csiki* Ernő, továbbá *Kohaut*

A JÁSZVÁROSI RÓMAI KATHOLIKUS SZEMINÁRIUM. (A moldvai csángókról szóló czikkhez.)

buzgó vezetője, dr. Kuzsinszky Bálint a fent írt című füzetben, a mely kitünő kalauzúl szolgálhat azoknak, a kik ezt az érdekes régi romvárost fölkeresik. S pedig ezek száma évről-évre jobban szaporodik. A füzethez Aquincum térképe és 12 szövegkép van csatolva a legnevezetesebb leletekről; ára 40 fillér. Megrendelhető a Franklin-társulatnál.

Szalay Károly, kitől lapunk is több sikerült költeményt közölt már: «A magam útján» czím alatt egy kötet költeményre hirdet előfizetést. «Verseim — mondja többek közt felhívásában — nem inycsiklandó, idegizgató csemegék s sem a századvég, sem a seccessió borsával nincsenek fűszerezve. Én a magam útján járok verseimmel s arról le nem térek soha semmiféle «io» vagy «ismus» kedvéért. Az én eszméim az Isten, haza, emberiesség s a szívnek nemesebb vágyai körében mozognak s csak hazám költői irodalmának igazán eszményi irány felé való haladásának ügyét kivánom vélök szolgálni.» A kötetnek, mely 10—12 nyomtatott íven decz. elején kerül ki a sajtó alól, előfizetési ára fűzve három korona; díszkötésben öt korona. Az előfizetési összegek a szerző nevére küldendők (Budapest, IX., Lónyay-utcza 4. sz,) f. é. deczember 1-éig.

Ismereteink Tibetről. Alkalmi beszéd. A Magyar Tud. Akadémia 1900. évi április 30-iki Kőrösi Csoma ünnepén tartotta gróf *Kuun* Géza t. tag. — Ez alkalmi beszéd voltaképen népismertető komoly értekezés, mely nagy alapossággal tárja fel előttünk mindazt, a mi Tibetről, a tibeti népről, annak közállapotairól, műveltségéről, költészetéről és vallásáról jó részt a mi nagy emlékű Kőrösi Csoma Sándorunk kitartó kutatásai nyomán eddig hitelesen ismeretes. A becses tanulmány 80 lapra terjed. Ára 1 kor. 50 fillér.

Gyámhatósági közigazgatás kézikönyve. Irta dr. *Hattyúffy* Dezső. Ez a könyv mondhatni hézagot pótol irodalmunkban, mert azon munkák, melyek a gyámhatósági ügyekkel foglalkoznak, eddig nem igen terjeszkedtek ki a gyámhatósági közigazgatás részleteire, a mire a dr. Hattyúffy könyve nagy sulyt fektet. A munka első részében a kiskoruak jogaival, az atyai hatalommal, a gyámság és gondnokság ügyeivel foglalkozik. Második része a gyámhatósági eljárást tárgyalja, mig a harmadik rész a gyámpénztár kezeléséről szól. Közli aztán még a felsőbb hatóságok elvi jelentőségi határozatait, de e mellett a gyakorlati élet nevezetesebb mozzanataira is kiterjeszkedik. A könyv ára 10 korona.

Magyar konvertiták czím alatt Hahnekamp György győri kanonok és szemináriumi igazgató mintegy 260 lapra terjedő művet adott ki, mely azok életrajzi adatait foglalja magában, a kik a reformáczió óta ismet katholikusokká lettek. Ily munka eddigelé nem volt irodalmunkban, s dr. Raesz András strassburgi püspök 14 kötetes művében is aránylag igen csekély számú magyar ember van említve. Hahnekamp kanonok jobbára gyűjteményes művekből és hírlapokból összeszedte az e tárgyra vonatkozó adatokat. Használt azonban kézirati forrásokat is, valamint több áttérésre vonatkozólag magánúton beszerzett értesítéseket is. A mű ára két korona.

A zománcz. Ez a czíme a pozsonyi Stampfel-féle könyvkereskedő czég kiadásában megjelenő «*Tudományos zsebkönyvtár*» legújabb füzetének. Irta *Mihalik* József, az Iparművészeti Múzeum őre, ki a műiparban, ötvösségben oly nagy szerepet játszó zománczozás történetét, technikáját ismerteti s különösen a magyarországi zománcz művészetről ír tanúlságosan. Ára egy korona 20 fillér.

Boris, *Almási* Tihamér érdemes színműírónk népszínműve, mely tavaly őszkor került előadásra a Népszinházban, nyomtatásban is megjelent Singer és Wolfner bizományában. Ara 80 fillér.

A josefstadti kőkoporsó, történelmi regény a szabadságharcz után való időkből, írta *Farkas* Emőd. A Makk-féle összeesküvés történetét adja elő regényes részletekkel. Megrendelhető két koronáért a szerzőnél a «Budapest» szerkesztőségében.

Pályadíj Bezerédj István életrajzára. Tolnamegye híres fiának *Bezerédj* Istvánnak élet- és jellemrajzára a Tud. Akadémia pályázatot hirdet. Határnap 1903. szeptember 30. Jutalma Bezerédj Pál adományából 2000 korona. A jutalmat csak önálló becsű műnek itélik oda. A jutalmat nyert mű a szerző tulajdona marad.

Pályázat operára. A budapesti «Liszt Ferencz zeneművészkör» a közoktatási miniszter megbizásából *4000 korona* pályadíjat tűz ki magyar tárgyu operára, a király által magyar zeneművek jutalmazására adományozott összegből. A pályaműveket 1902. évi deczember hónap 31-ig kell Mihalovich Ödön, mint a «Liszt Ferencz zeneművészkör» elnöke czímére, (Egyetem-utcza 2.) beküldeni. A pályadij csak határozott művészi becscsel biró műnek adható ki.

Nemzeti Szinház. A Nemzeti Szinház elhatározta, hogy ismét fölveszi játékrendjébe a *népszinműveket*, ezek közül olyanokat, melyeket ének és zene nélkül lehet előadni. Most Szigligetinek «*A czigány*» népszínművét elevenítették föl. A közönség egészen megtöltötte a szinházat. *Ujházi* Ede gazdag szinezéssel játszotta az öreg Zsiga czigányt *Hegyesi* Mari asszony a czigány Rózsit egyszerű természetességgel és meghatón. Tőrül metszett alak volt *Gabányi* a jámbor Kurta gazda, *Vizvá-*

riné a kardos asszony szerepében, aztán *Gyenes, Mihályfi* is erejök javában játszottak. Mégis a népszinművekben oly hagyományos már a dal és zene, hogy ennek hiányát érezte a közönség.

Magyar Szinház. A Magyar Szinház a hetvenes évek kedvelt franczia operettejét: «*Angot asszony lányát*» vette elő, *Lecocq* szép zenéjü, opera stílü darabját; a közönség nagyon jól fogadta ez előadást. A szinház új primadonnája is ekkor lépett föl először, *Szoyer* Ilonka, kit németországi szinpadokról hozott haza a szinház. Hangja nem nagy, de csinos és friss. A fiatal kiasszony a második felvonásban már leküzdte elfogultságát és a közönség is tisztában volt, hogy a Magyar Szinház határozottan nyert szerződtetésével, és Lecocq operettejét a többi közreműködőkkel együtt hosszabb ideig fentartja a játékrenden.

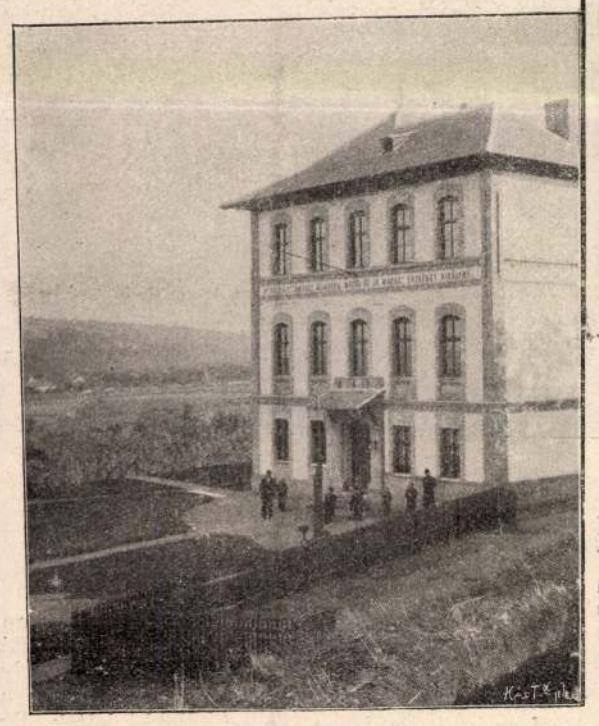

Goszleth fényképei után.

A NAGYPÉNTEKI REFORMÁTUS TÁRSASÁG ERZSÉBET-HÁZA BUDAÖRS MELLETT.

A vidéki szinészet rendezése. A vidéki szinészet országos felügyelője, gróf *Festetich* Andor elkészítette a tervezetet, a mely több nagyobb városban a szinészet állandósítását, továbbá két vagy több város egyesítésével állandó szinikerületek létesítését tűzte ki czélúl. A tervezet szerint egyelőre *Kolozsvár, Arad, Kassa* és *Pozsony* az a négy város, a mely a szinészetnek állandó otthont képes biztosítani. Két vagy több város egyesítésével pedig 18 állandó szini kerületet terveznek.

Osszesen 27 szintársulat működnék a legközelebbi jövőben egész Magyarország területén, mely szám újabb állandósítás, kerületek létesítése esetén a kívánalmak, a szükség és a természetes fejlődés szerint szaporítható. Úgy gondolják, hogy ez a szervezet egy részről biztosítani fogja a szinigazgatók boldogulását, mert bizonyos körben állandó biztos működésre számíthatnak és a jövőben nem terhelik őket a messze költözködés kiadásai, másrészről a városok is a pályázatok hirdetésénél jól szervezett társulatok jelentkezésére számíthatnak. A tervezetet megküldték a főispánoknak, polgármestereknek, szinigazgatóknak, szinügyi bizottságoknak azzal a kérelemmel, hogy véleményüket a szinészeti felügyelővel közöljék.

Képkiállítás Nagy-Váradon. Október 25-ikén képkiállítás nyílt meg Nagy-Váradon a kereskedelmi csarnok termeiben. A kiállítást az országos képzőművészeti társulat és a nagy-váradi Szigligeti-társulat rendezték, s a tárlat elrendezését *Telepi* Károly és *Paur* Géza intézték. A kiállításon a magyar festőket 300 mű képviseli.

A megnyitás e hó 25-én délben nagy érdeklődés közt nyílt meg. *Schlauch* Lőrincz bíbornok-püspök udvari papságával együtt jelent meg, és az üdvözlő szavakra mondott megnyitó beszédében a festőművészet nemességéről beszélt, a mely életet ad az ideálnak, formát varázsol az isteni ihletnek, magához ragadja a tanulatlant, lebilincseli a művelt lelkeket, a köznapi élet sivárságából kiemel, odaállít, a hol az idealizmus kultuszával az élet realizmusának kultusza megszünik és uralkodik. Ezért is örömmel nyitja meg a kiállítást. A bíbornok közel egy óráig időzött a kiállításon, a hol *Telepi* Károly és *Radó* Ignácz kalauzolták. A bíbornok ezer koronával váltotta meg a belépti díjat.

Walter Crane kiállítása. Az Iparművészeti Múzeumban napról-napra nagy közönség látogatja az angol művész kiállítását. Dr. *Lippich* Elek kultuszminiszteri osztálytanácsos, a művészeti osztály vezetője, már kiválasztotta azokat a vízfestményeket és műipari rajzokat, melyeket a kormány megvásárolt. *Szalay* Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója, szintén több rajzot vett meg a múzeum számára. *Walter Crane* október 20-án *Pécsre* érkezett több napi tartózkodásra. A híres Zsolnay-féle majolika gyár vonzotta Pécsre. Ellátogatott ezután *Szegedre, Debreczenbe,* a Hortobágyra, aztán *Erdélybe* készül utazni, hol különösen a kalotaszegi varrottasokat kivánja tanúlmányozni.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia október 22-iki ülésén, melyen *Than* Károly elnökölt, szaktudományi értekezéseket adtak elő. *Kövesligethy* Radó értekezett «Az égi testek fejlődéséről és koráról.» Szerinte vizsgálódások szerint a föld kora legalább 413 millió év. *Laufenauer* Károly ezután dr. *Reusz* Frigyes részéről, annak «A spalax typlus, illetőleg hungaricus központi idegrendszeréről» irt tanulmányát terjesztette elő. Dr. *Mágócsy Dietz* Sándor bemutatta dr. *Tuzson* János, az erdészeti kisérleti állomás adjunktusának «A tarnóczi kövült fáról» szóló dolgozatát, mely Kubinyi Ferencztől 1837-ben Nógrádmegyében Tarnócz mellett talált kövült fatörzs anatómiai alapon való meghatározásával foglalkozik. Az értekező szerint a kövült törzs nem más, mint az a fenyőfaj, mely most is tarnóczi fenyő név alatt fordúl elő.

A műbarátok köre október 11-én tartotta évi közgyűlését gróf *Dessewffy* Aurélné elnöklésével. Dr. *Szendrei* János titkár beszámolt a kör tízévi működéséről. A kör ez idő alatt számos irodalmi művet is adott ki, köztük a Magyar Műkincsek-et. Elhatározták a «Magyar Műkincsek» III. kötetének kiadását s szerkesztésével dr. Szendrei titkárt bízták meg. Gróf *Dessewffy* Aurélné helyébe, a ki akadályoztatása miatt lemondott elnöki tisztségéről, egyhangúlag gróf *Batthyány* Lajosnét választotta meg a közgyűlés. Alelnökök lettek gróf *Appouyi* Albert és gróf *Andrássy* Tivadar.

MI UJSÁG?

A király október 24-ikén reggel Gödöllőről Budapestre érkezett, este pedig Bécsbe utazott, Mária Immaculata Raineria főherczegnő esküvőjére. Nov. első napjaiban a király ismét visszatér Budapestre, a mikor hetenként kétszer általános kihallgatásokat is ad. A főherczegnő esketési ünnepére *Széll* Kálmán miniszterelnök, báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter, *Lukács* László pénzügyminiszter, *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter és *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter október 26-ikán szintén Bécsbe utazott.

A király elismerése gróf Pálffy Jánosnak. A hivatalos lap október 23-iki száma közölte, hogy a király megengedte, hogy id. gróf *Pálffy* Jánost hazafias alapítványáért a legfelsőbb elismerés illeti.

A Vörösmarty-ünnep. A *Petőfi-társaságnak* Vörösmarty-ünnepén *Jókai* Mór is felolvasást tart «Vörösmarty apánk» czím alatt. — A költőnek a fővárosban emelendő szobra ügyében e hó 28-ikán délelőtt lesz értekezlet az Otthon írói körben. A budapesti katholikus kör választmánya elhatározta, hogy az összeget, melyet a kör gyűjtött Vörösmartynak Budapesten emelendő szobrára, teljes készséggel rendelkezésére bocsátja oly bizottságnak, mely ugyanezt a czélt akarja megvalósítani. Ez az összeg a kamatokkal együtt meghaladja a 14,000 koronát.

Czuczor születésnapja. Deczember 19-ikén lesz száz éve, hogy *Czuczor* Gergely, a nagy érdemű benczésrendi költő, az akadémiai «Nagy Szótár» egyik szerkesztője született. A *győri* gimnázium, melynek Czuczor tanára volt, megüli e napot. Az irodalmi társaságok sem feledkeznek meg a költőről.

Telepy Károly K.

400 **Nádler Róbert.** Kerti kapu. Olajf. Eladó.
401 **Nádler Róbert.** Napsugár. Olajf. Eladó.
402 **Nádler Róbert.** Villa a Riviérán. Olajf. Eladó.
403 **Nádler Róbert.** Reccoi part. Olajf. Eladó.
404 **Nádler Róbert.** Sziklavár. Olajf. Eladó.
405 **Nádler Róbert.** Recco. Olajf. Eladó.

XIII. TEREM.

406 **Bosznay István.** Részlet Józsáról. Olajf. Eladó.
407 **Bosznay István.** Debreceni táj. Olajf. Eladó.
408 **Bosznay István.** Szalmakazlak a pusztán. Olajf. Eladó.
409 **Bruck Lajos.** Interieur. Olf. Hausmann Alajos tanár műegy. rektor tulajdona.
410 **Túry Gyula.** Velencei részlet. Olajf. Eladó.
411 **Túry Gyula.** Cursolai tengerpart. Olajf. Eladó.
412 **Túry Gyula.** Tengerparti részlet Lesinában. Olajf. Eladó.
413 **Túry Gyula.** Gravosai ciprusok. Olajf. Eladó.
414 **Telkessy Valér.** Pipacsok. Olajf. Eladó.
415 **Telkessy Valér.** Virággal játszó nők. Olajf. Eladó.
416 **Jávor Pál.** Magda. Olajf. Magántulajdon.
417 **Jávor Pál.** Önarckép. Olajf. Magántulajdon.
418 **Aggházy Gyula.** Szovátai fűrészmalom Olajf. Eladó.
419 **Aggházy Gyula.** Rákos Csabáról. Olajf. Eladó.
420 **Aggházy Gyula.** A Küküllő mentén (szovátai részlet). Olajf. Eladó.
421 **Telepy Károly.** Csokai vár. Olajf. Eladó.
422 **Telepy Károly.** Ipolysági völgyből. Olajf. Eladó.
423 **Telepy Károly.** Zöld-tó (Kárpátokban) Olajf. Eladó.

Műcsarnok 1904/5. télik.

424 **Telepy Károly.** Tardona. Olajf. Eladó.
425 **Telepy Károly.** Csejtei vár. Olajf. Eladó.
426 **Telepy Károly.** Kilátás a diósgyőri hegyekből a tokaji hegyre. Olajf. Eladó.
427 **Telepy Károly.** Út a Tarkonyi tóhoz. Olajf. Eladó.
428 **Telepy Károly.** A sasfészek (Kárpátokból). Olajf. Eladó.
429 **Telepy Károly.** Lontói fasor. Olajf. Magántulajdon.
430 **Telepy Károly.** A murányi vár kapuja. Olajf. Eladó.
431 **Telepy Károly.** Boglári rév a csapolás után. Olajf. Eladó.
432 **Telepy Károly.** Erdő irtás (Gömörvég). Olajf. Eladó.
433 **Baditz Ottó.** Mandolinata. Olajf. Eladó.
434 **Baditz Ottó.** Magdolna. Olajf. Eladó
435 **Háry Gyula.** Erdőrészlet a Tátrában. Olajf. Eladó.
436 **Háry Gyula.** Canal Lateran Venezia Olajf. Eladó.
437 **Háry Gyula.** Balf a Fertő mellett. Olajf. Eladó.

375 **Pállya Celesztin.** Kis tracc. Olajf. Eladó.

376 **Pállya Celesztin.** Piaci jelenet. Olajf. Eladó.

377 **Pállya Celesztin.** Csendélet. Olajf. Eladó.

*378 **Basch Gyula.** Pulszky Tessa k. a. arcképe. Olajf. Magántulajdon.

379 **Mark Lajos.** D. Gy.-né úrnő arcképe. Olajf. Magánt.

380 **Basch Gyula.** Sajó Sándorné arcképe. Olajfestm. Magántulajdon.

381 **Basch Gyula.** Bruneck. Olajf. Eladó.

382 **Basch Gyula.** Eze (Riviera). Olajf. Eladó.

383 **Basch Gyula.** Olajfák. Olajf. Eladó.

384 **Basch Gyula** Palotay M. k. a. arcképe. Olajfestm. Magántulajdon.

385 **Jendrássik Jenő.** Arcképcsoport. Olajfestm. Magántulajdon.

386 **Jendrássik Jenő** Kedves látogatás. Olajf. Eladó.

*387 **Jendrássik Jenő.** Daisy. Olajf. Eladó.

*388 **K. Spányi Béla.** Hajnali szürkület. Olajf. Eladó.

389 **Nagy Sándor.** Szent várakozás. Tempera. Eladó.

390 **Nagy Sándor.** Tanulmány. Tempera Magántulajd.

*391 **Nádler Róbert.** Habos tengerhullám. Olajf. Eladó

392 **Nádler Róbert.** Patak-árok. Olajf. Eladó.

393 **Nádler Róbert.** Hullámzás a rapallói öbölben. Olajf. Eladó.

394 **Nádler Róbert.** Sziklás öböl a Rivierán. Olajf. Eladó.

395 **Nádler Róbert.** Árnyékos utca Rapallóban. Olajf. Eladó.

396 **Nádler Róbert.** A kikötőben. Olajf. Eladó.

397 **Nádler Róbert.** Tükörkép. Olajf. Eladó.

398 **Nádler Róbert.** Az olasz tavak mellett. Olajf. Eladó.

399 **Nádler Róbert.** Liguriai partrészlet. Olajf. Eladó.

451 **Háry Gyula.** Az első kapavágás helye az al-dunai szabályozásoknál. Olajf. Eladó.

*452 **Háry Gyula.** Nymphák és Satyrok. Olajf. Eladó.

453 **Háry Gyula.** Halászbárka Velenceiában. Vizf. Eladó.

454 **Háry Gyula.** Velencei kanális. Olajf. Eladó

455 **Háry Gyula.** Tér Velenceiában. Vízf. Eladó.

456 **Háry Gyula.** Millstatti kolostor. Olajf. Eladó.

457 **Háry Gyula.** Tarpataki völgy a középorommal. Olajf. Eladó.

458 **Háry Gyula** Ober-Millstatti hegyek. Olajf. Eladó.

459 **Háry Gyula.** Ruhaszárítás a C. S. Polon (Venezia.) Vízfestm. Eladó.

460 **Háry Gyula.** Zsilip Ober-Millstattban. Olajf. Eladó.

461 **Háry Gyula.** Kilátás a Lidora a Piazettaról. Olajf. Eladó.

azt mutatja, hogy iskolázottságában hiány nem volt és e tájképek oldott puhasága inkább tájszemléletének szándékos beállítottságából fakadt. Technikája néha bizonytalan, főleg az anyagszerűség éreztetésében, de az effajta zökkenőket felszívja a felfogás ünnepélyessége és a színek finom összehangja. Így mindent összevéve, a magyar táj- és a Balatonfestés benne is egy hűséges bajnokot kapott.

A magyar romantikus festészet negyedik jelentékeny képviselője Molnár József, felfogásában és stílusában szorosan simul a Markó-féle olasz hagyományokhoz. Tájlátása és előadása közelebbről a kiváló Markó-tanítványnak, Ligeti Antalnak modorát idézi fel, művészi értékben azonban alacsonyabb szintezéssel. Amit Ligetinél magasra lehet értékelni: a közvetlen természeti élmény művészi átérzését, szellemes és könnyed közlését Molnrnál hiába keressük. Ezek az értékek később sem jelentkeztek munkáin, amidőn kapcsolata a természethez állandóbb és közvetlen volt. Nagy képbőséget eredményező, hosszú művészi pályáján a romantikus felfogás és előadás fokozatosan kopik le róla és az új reális színlátás szivárog be műveibe. Végeredményben azonban élete végéig megmaradt romantikus adottságú festőnek. Színei lettek fokozatosan könnyebbek, tisztábbak és elevenebbek, de a természet tárgyi elemei iránt érzett sematizáló hajlandósága mindig megmaradt és csupán más jellegű technikai kivitelt kapott. E stílusjegyek nem váltak meg tőle soha. A Balatont láthatólag szívesen festette. Már idős művész volt, amidőn ebbeli hajlandósága felébredt, de viszont néhány sikerült munkát alkotott. A 80-as évek kiállításain szinte állandóan balatoni tájképekkel szerepelt, melyek túlnyomó részben a somogyi partról ábrázolják a Balatont. Kihasználja

e part festői előtereit és a Balaton csendes vizének ködbe vésző távlata rokonságot mutat tiszai képeivel. De szívesen nyúlt a háborgó Balaton érdekes témájához, amelyben romantikus hajlamai újra visszhangra találtak. A csendes Balatonnak szembeállítása a háborgóval, — egy kiállításon, — egymás mellett szintén el nem múló romantikus hajlandóságának bizonyítéka. Kétségtelen azonban, hogy a nagy balatoni költeményhez ő is néhány finom és jellemző strófát írt hozzá.

A romantikus művészi légkör békés csendje a század közepe táján változások szelét kezdi érezni. Új mozgalmak előjelei észlelhetők. A művészek lassan leszállanak a hegyek világából a sík föld lírai költészete felé. Az idővel kényszeredetté vált romantikus stilizálás már a merev dogma jellegét kezdte felvenni, mely a festői szabályok szigorú betartása miatt óvakodott a természetbe vetett szabad pillantást vágyai szerint visszaadni. Ezt a hosszantartó klasszikus-romantikus álmot, mely Ruisdael- és Everdingentől kezdve J. G. Steffan- és F. Gauermann-, vagy a hollandus Bilders-ig annyi művész képzeletét vezette, új látás ébredése váltotta fel. A heroikus romantikus tájszemlélet az utolsó percig védte századokon át felépített pozicióját, míg aztán a porladozó frazeológiában körülbástyázott hegyeket a megváltozott szemlélet világrengése összezúzta és elsöpörte. A napnak fénye, a táj minden részletére kiterjedő ereje új világ költészetét, új romantikát indított el, melynek úttörő kialakítását a nagy francia barbizoni mesterek „paysage intime" képei készítettek elő. Ez az új szemlélet nyilvánvaló reakciót jelentett minden klasszikus, allegorikus és romantikus felfogással szemben. A művész célja más lett. A közvetlen életet kívánja érzékeltetni, azt az összhatást, mely egy darab természetnek egész-

MDK

Telepy Károly festőművész

A Curia elnökeinek és az országbirák arcképeit, úgyszintén a kir.itélőtábla élén álló személynökeinek képeit, Telepy Károly restaurálta.

Hauszmann Alajos: A bpesti igazságügyi palota.

MMÉKözl. 1897. 56-68.l.Képekkel.

tétben a müncheni iskola szellemes anyagfestésével, hűvösen sematizáló hajlamú. De ezek, főleg az előtérben mutatkozó gyarlóságok nem válnak kiáltóvá és távolabbi szemléletnél belévesznek az egységes képhatásba, mely nagy ritmusok szerkezetére van alapítva. A világítás megoldása bátor és tudatos, a lokális tónusok a természetből táplálkoznak és a pátosz harsonája sem fülsértő. Kétségtelen, hogy a téma inspirálta a művészt, aki megérezte a természet hatóerőit és az elemek harcának ünnepélyességét kívánta nyujtani a Balaton vizén és a reá boruló égboltozat gazdag felhőzetében. Korábbi művei már jelzik későbbi színskáláját is. A sematizáló hajlandóság, a banális színellentétek jelentkeznek később nagyobb műtermi alkotásain is. Keresett művész volt, sokat festett és nem mindig meggyőződésből. Talán ez okozta művészetének későbbi egyenlőtlenségeit, az alkotás zökkenőit is. Aligha volt a Balatonnak termékenyebb festője ő nála. Mintegy félszázadon át festette e szép nagy vizet, soha nem lankadó erővel és nagy szorgalma miatt még balatoni oeuvrejét sem lenne könnyü összeállítani. Szerette a Balatont, és egyik őszinte és hű poétája volt abban a szellemben, amely a patetikus romantika nagy szólamain indult el és a bensőséges, de mindig romantikus ízű táj-líra realizmusában végződött. S ha igazi nagyságát korai művei között keressük, igazságot kell szolgáltatnunk neki abban is, hogy késői kisebb alkotásai között nem egy olyan is akadt, amelyet a jelesek mellé lehet függeszteni. Nem volt a nagyok közül való, nevét mégis a magyar festészet úttörői között kell említeni, s ez úttörés főként korai balatoni képei révén jár ki számára.

Termékeny volt a Balaton szépségeinek festésében, a múlt század harmadik kiváló romantikusa: Te-

Csánky Dénes: A balatoni tájképfestészet. A festői Balaton. Bp. 1942.

Iepy Károly, Balatoni képei érdekesen mutatják a hanyatló romantika keveredését a bátortalan realizmussal. Főkép késői munkáira vonatkozik ez, amidőn sok balatoni képet festett, míg a korábbiak inkább a Markó-féle olaszos szellemben fogantak. Természetes, hogy a korai alkotások a művészi értékelésben is magasabbra helyezhetők. E művek meleg tónusvilága, behízelgő színei, heroikus egei, valamint témaválasztása a délolasz tájak inspirációját juttatják eszünkbe, míg a festés technikai felfogása, a színfoltok egymáshoz való viszonya és az ezekkel kapcsolatos vonalrendszer, mintha németes iskolázottság nyomait árulná el. Rajzban nem volt kiválóan erős és ezért az alakokkal takarékoskodott. Festésükben, sőt rajzukban is ingadozást, bizonytalanságot árul el. Szabad tájait, így a balatoniakat is, valami egyénien oldott puhaság teszi érdekessé. Puha foltjai lágy hullámokban, a világos és sötét ellentétének váltakozásában, a rajz alig érezhető hangsúlya nélkül olvadnak egymásba és adják meg képeinek sajátosságát. E váltakozó hangsúlyok, a szín és valeur egymásba torkoló foltviszonylata néha érdekes zamatot termel ki, bizonyára egészen ösztönösen, mert hiszen ebben a jellegben, a rajznélküli előadás vérszegénységében van művészetének egyik sarkalatos hátránya is. Ez teszi előadását nem egyszer súlytalanná. Néha a dilettantizmus határán is jár. Tagadhatatlan azonban, hogy e gyöngéi dacára is az egyéni líra hangján beszél és nem egy képe — köztük a balatoniak — meleg színhatásukkal a talaj- és vízélet gazdag éreztetésével, a romantika olaszos visszacsendülésével, a régi magyar tájlátás számottevő alakjává teszik. Annál érdekesebb, hogy a tájképek eme szokatlan oldott puhasága tökéletesen eltűnik architektonikus képein. Ezeknek pontos és gondos rajza mégis

irodalmi harc járt. Sőt a legutóbbi évtizedekig a szociálizmus tisztán szellemi téren mozgott. Irodalmának története a mult század közepéig nyúlik vissza. Franciaországban 1748-ban megjelenik már az első munkás-szociális mű. Nemes ember irta, Du Mably; utána 1755-ben papi ember, Morrely, az ő Code de Nature-jében ugyanezeket az elveket fejtegeti. Mindaketten felölelték a mai szociáldemokráciának csaknem összes csirázó eszméjét.

A tisztán szellemi harc abban az irányban emelkedett legmagasabbra, melyet Saint-Simonizmusnak neveznek. Ez a tizenkilencedik század elejétől a harmincas évek végéig tartott. Ebben az irodalomban egészen a vallási rajongásig szárnyalt az elvek imádata. 1839-ben megjelent Blanc Organisation du travail-ja, mely már fölismerte a megoldandó kérdés praktikumát. De még oly rengeteg idealizmus van benne, hogy a mostani szociáldemokrácia gúnykacajban törne ki egyik-másik passzusának olvasása közben.

Blanc tanai óta óriási átalakuláson ment át a szociálizmus; fölléptek Marx, Lassale s az eszmék derült világukból leszálltak az akarat talajára; a tan tevőleges hatalommá lett, a szenvedély föllobbant. A mai szociálizmus már szervezett világtábor, melynek vezérei és fegyverei is vannak; kész minden percben fölvenni a harcot a gyárossal és minden más fajta munkaadóval, — nemsokára talán már az állammal és gyülölete főtárgyával: a vagyonos osztálylyal, melybe beleszámít mindenkit, aki nem testi erővel dolgozik.

Hol áll meg ez az áramlat? Ki tudná megmondani? A munkások vezetői, akik közt kétségkívül van elég okos, gondolkozó ember, többnyire most is azt hangoztatják, hogy törvényes uton akarják kiküzdeni eszméik diadalát. A nagy tömeg azonban nem tudja a dolgokat ily módon latolgatni, hanem a szenvedély szavára hallgat. És ha a tömeget a mostani rend egy gyönge pillanatában lepi meg a vér mámora: a „mérsékeltek“ elbuknak s majd testükön viharzik át vad rombolással az értelmetlen természeti erő hulláma és megöli az „eszmét“ vagy visszaüzi ismét az elvont gondolatok birodalmába. De akkor ismét érvényesül az a vastörvény, hogy a nyers erő, mérsékletre vezető ész hiányában, önmagától tönkre megy. Ám akkorra, lehet, az összerombolt kultúra fogja borítani a kimerült harc színhelyét.

Vagy . . . a zavarok közt fölmerül egy vasakaratu ember, erőszakot erőszakkal visszonoz és megfékezi a tömeget, talán azok helyeslésével, akik a harcot fölidézték. Vagy talán akad néhány szerencsés ország e forrongó világrészben, melyek társadalma megérti a kor titkát és oly fenséges magaslatra tud emelkedni, melyen az ellentéteket kiegyenlítheti.

*

A hétre a vörös zászlók vetették árnyékukat és azalatt, míg a munkások tüntetni készültek, tőlük észre nem véve ünnepelte doktorsága ötvenéves jubileumát egyik legjobb barátjuk: Korányi Frigyes egyetemi professzor. Ő volt az, aki megindította az országban azt a mozgalmat, mely a tüdőbetegeknek szanatoriumot létesít s az ő buzgólkodására alakult meg a szegénysorsu tüdőbetegek szanatórium-egyesülete, mely éppen a beteg tüdejü munkásoknak ad menedéket, tiszta levegőt, pihenést és gyógyulást.

Hogy mit tett Korányi az elröppent félszázad alatt, annak elmondása e krónika szűk keretében el nem fér. Vaskos könyv kellene hozzá. Azonban több nemzedék szeme előtt fonódott a borostyán orvosi tudományunk e büszke szirtje körül, melyet messze külföldről is megláttak és tiszteltek. Az ünnep, mely az egyetem dísztermében folyt le a jubiláris doktori aranydiploma átadásával, fényes és méltó volt.

A király a Vérmezőn szemlét tart a budapesti helyőrség csapatai fölött — Az Uj Idők fényképe

*

Budapest egy hétre — udvari fővárosnak képzelhette magát. Itt volt a király s az udvar. Utcáinkon megjelentek az udvari kocsik a méltóságos arcu, borotvált kocsisokkal, inasokkal. Magyar és osztrák testőrök, közös és osztrák miniszterek, külföldi diplomaták látásában volt részünk, sőt a budapesti közönség nem kis meglepetésére olyan látvány is kibontakozott előtte, a milyen Mohács óta nem vonult el utcáinkon: kardinálisok díszmenete, amint az uralkodó elé vonulnak a bibor birétum átvételére. Lengyel és cseh egyháznagyok jöttek Budapestre, hogy a bibornoki méltóság jelvényeit középkori fénynyel átvegyék.

Az udvar jelenléte intézményeink életében is forrongást okozott. A király meglátogatta a Műcsarnokot, Mária Valéria királyi hercegasszony pedig a jótékony intézetek egész sorát: a budapesti első gyermek-menedékhely központi intézetét, a Mária-kongreció zászlószentelő ünnepét, a Vörös-kereszt Erzsébet-kórházát, a Machlup üdülőházat és több egyebet. A Vérmezőn fényes katonai parádé tárta ragyogó képét a főváros elé.

KEVE

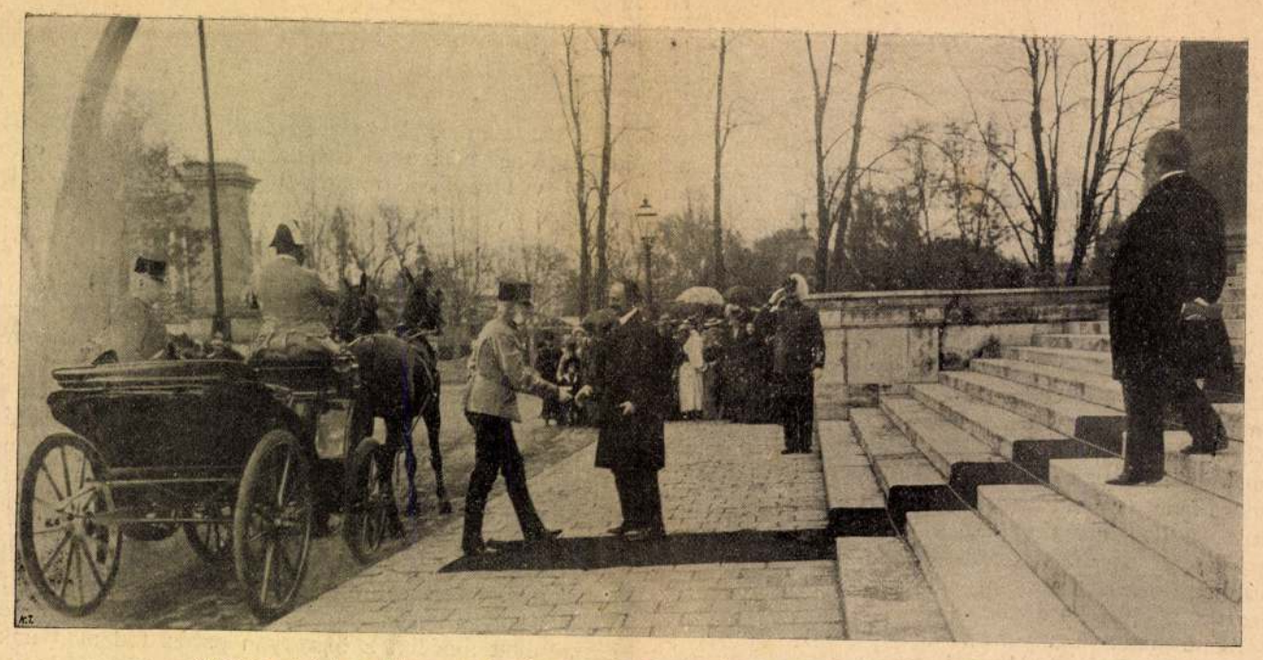

Wlassics miniszter a Műcsarnok lépcsőjén fogadja a tavaszi kiállítás megtekintésére érkező királyt Az Uj Idők fényképe

Krónika

Május elsején, mely most tizenkettedszer viseli a vörös jelzőt, egész Európa egére fölvonul a munkáskérdés. Még az olyan agrikultur-államban is, amilyen hazánk, ahol néhány év előtt még sűrű köd borította a legalsóbb néposztályok nyomorát, életét és gondolkodását, fölütötte fejét a májusi rózsafelhők alatt a munkáskérdés.

Miből támadt a nagy kérdés és ennek szellemvilága, a szociáldemokrácia?

A felelet egyszerű.

Támadt akkor, mikor az első gőzgép zakatolni kezdett. A gőzgép szülte és a gőzgép tulajdonosának önzése növelte.

Az első gőzmasina, mely tömeges munkát követelt, megteremtette a nagyipar korszakát s azokat a viszonyokat, melyből a szociáldemokrácia kicsirázott.

Ibsen a Társadalom támaszaiban találóan hozza színre a szociálizmus első formáját.

Anne, a hajógyári munkavezető belép a főnökéhez, Bernick konzulhoz.

Anne: Jó napot, konzul úr.

Bernick: Jó napot. Kétségkívül sejti, miért hivattam?

Anne: Az irnok azt mondta tegnap nekem, hogy ön rossz néven venné, ha —

Bernick: Nem vagyok megelégedve a gyárban folyó gazdálkodással. A munka semmit sem halad. A Pálmafának már rég vizen kellene lennie. Wiegeland egyre gyötör miatta; az nagyon kellemetlen társ.

Anne: A Pálmafát holnap vízre bocsáthatjuk.

Bernick: Végre! De az amerikai hajó, a Gazella, mely öt hete hever itt és —

Anne: Az amerikai? Azt hittem, hogy minden erőnkkel az ön saját hajójához kell fognunk.

Bernick: Nem adtam semmi okot arra, hogy azt higyje. Az amerikait is lehető gyorsan ki kell javítani; de semmi sem történik.

Anne: A hajó feneke teljesen el van rothadva, konzul úr; mentül jobban foltozzuk, annál rosszabb.

Bernick: Nem ez a hiba. Megmondta Krapp, mi az oka. Ön nem tud dolgozni az új gépekkel, — vagy tán, nem akar velük dolgozni.

Anne: Konzul úr, már jól benne vagyok az ötven esztendőben; kora ifjúságomtól a régi munkamódhoz szoktam.

Bernick: Azt manapság nem használhatjuk. De ne higyje Anne, hogy én a hasznon kapok: erre, szerencsére nem szorulok; de tekintettel kell lennem arra a társadalomra, melyben élek, arra a gyártelepre, melynek élén állok. Tőlem kell kiindulnia a haladásnak vagy — minden a régiben marad.

Anne: En is szívesen akarom a haladást konzul úr.

Bernick: Igen, amennyiben az ön szűk köre, a munkásosztály javára van. Ó, értesítettek izgatásáról; ön beszédeket mond; fölizgatja az embereket; ön lázít! De ha kézzelfogható haladásról van szó, mint most gépeinkkel, nem akar közreműködni — fél és remeg.

Anne: Valóban félek és remegek konzul úr; remegek azért a sok munkásért, akitől a gépek elveszik a kenyeret. Ön sokszor mondja konzul úr, hogy tekintettel kell lenni a társadalomra; de azt hiszem, a társadalomnak is vannak kötelességei. Hát szabad a tudománynak és a tőkének új találmányokat vinni az életbe, mielőtt a társadalom oly nemzedéket nevelt volna, mely azokat használhatja?

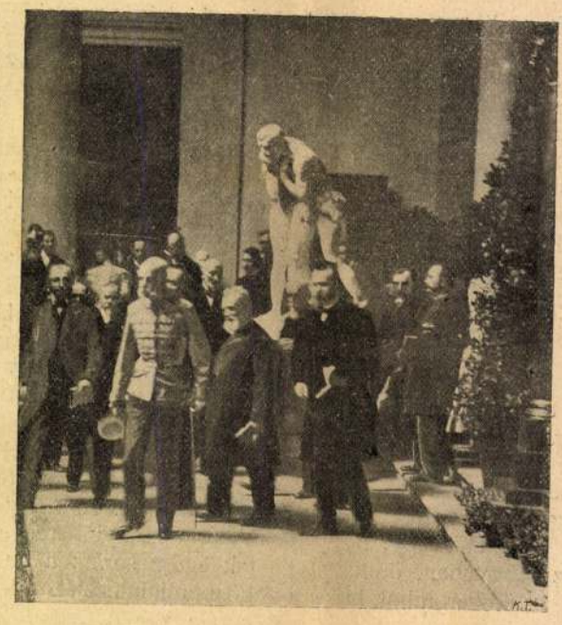

A király Telepi és Zala kalauzolásával megtekinti a Műcsarnok szobortermét

Bernick: Ön sokat olvas és töpreng, Anne; ez nem válik javára, elégedetlenné teszi.

Anne: Azt nem, konzul úr; de nem tudom nyugodtan elnézni, mint küldik el a gépek miatt az egyik derék munkást a másik után és mint veszik el kenyerüket.

Bernick: Hm, mikor a könyvnyomtatást föltalálták, néhány íródiák kenyerét vesztette.

Anne: És örült volna, konzul úr, ennek a mesterségnek, ha akkor íródeák lett volna?

. . . De természetesen, mint minden nagy társadalmi mozgalom, a szociálizmus előtt is

Uj Idők 1901. VII.

Vidor Pál sírja

Telepy Károly sírja

— Mit bizonyít ez? Hogy Kóhn Mór önzetlenebb? Nem. Ő csak gyöngébb.

(A gyöngéket meg kell védelmezni!)

— Helyes. Magam is a gyöngék közé tartozom, mert naponta átlag három kiló marhahús kell a háztartásomba. Itt valaminek meg kell változnia. De nem az agráriusnak, — ő nem fog kifordulni megszokott emberi bőréből! — hanem az üzleti konstellációnak kell megváltoznia. Törvények, szerződések, kivételes rendszabályok segítségével. Különben, tudja mit mondok? Ha az agráriusok maliciózus emberek volnának, akkor most így szólnának: Mindig az volt a baj, hogy a történelmi földbirtokos-osztály nem tud számolni és nem tud bánni a pénzzel, most megint az a baj, hogy nagyon is tud számolni és bánni a pénzzel?

(De hiszen csak volna sok Vázsonyi Vilmosunk!)

— Az Istenért — ne! Egyik se parirozna a másiknak és hamarosan úgy összevesznének maguk között, hogy katonasággal, ágyúkkal kellene megszállatni a Központi városházát.

(Hogy másról is beszéljünk, — szörnyen fölháborító ám az osztrákok okvetetlenkedése a készfizetések kérdésében!)

— Fog még bagóért is táncolni a sógor, csak azt várjuk, hogy Apponyi Albert és Wlassics Gyula letegyék a tulipán-jelvényt!

(Hát ők viselik még?)

— Viselik. Pedig ma már senki sem tudja, hogy mit jelent a tulipán a kabáton. Nekem a minap véletlenül a kezembe esett egy régi megsárgult koaliciós ujság, abból megtudtam, hogy volt hajdanában valami nemzeti mozgalom féle, mely céljául tűzte a velünk szövetségben élő osztrák nép iparának föllendítését. Akik tulipánt viseltek, azok arra kötelezték magukat, hogy télen-nyáron, szárazon és vizen, étlen-szomjan, mindig csak osztrák portékát vásárolnak. A tulipán-lelkesedés régóta megzápult, csak egy-két úri ember viseli még a tiszteletreméltó hagyomány kedveért, de ha majd ők is leteszik, akkor mind összefogunk és ujtörök mintára olyan országos bojkottot rendezünk az osztrák kereskedelem ellen, hogy a szomszédnak egyszerre megjön az esze és a szíve.

(Hallotta, Dirner doktor újabban erősen agitál a nők választójoga mellett?)

— Hallottam és talán magam is be fogok lépni a ligájába.

(Maga, asszonyom? Ezt ugyan nem hittem volna!)

— Az antifeministák azt hajtogatják, hogy mi asszonyok ma már elég műveltek vagyunk, csak az itélőképességünk hiányos és elhatározásainkban nem annyira a logika, mint inkább külső impressziók vezetnek minket.

Uj Idők 1910-11. XVII. 6. sz.

Halottak napja Cornwallban. A „legnagyobb temető"-nek, a tengernek beszentelése

(Ez persze rágalom?)

— Ostoba rágalom! Hogy erről meggyőzzük a világot, Dirner doktorral együtt nagyszabású demonstrációt tervezünk.

(Felvonulás? Szónoklat?)

— Dehogy, ilyesmi semmit sem bizonyít.

(Tehát —?)

— A feminista doktor föl fogja szólítani Magyarország hölgyeit, hogy vessék le a monstruózus kalapkarikaturákat és a lealázóan kényelmetlen szűk szoknyákat. Ha ezt keresztül tudja vinni, akkor bebizonyította, hogy asszonyaink önállóan gondolkoznak és hogy jobb meggyőződésük ellenére nem ülnek fel minden bolond impresszionak. És akkor nem is késhetik soká a politikai emancipáció.

(Mit szól Chapmanné-Révy Aurélia úrasszony esetéhez?)

— A művésznő két nyilatkozatot tett a hirlapírók előtt. Először: elegendő vagyont kapott Chapmann úrtól, hogy függetlenül is megélhessen; másodszor: meggyőződött róla, hogy Chapmann úr mégsem igazi gentleman.

(Mi következik ebből?)

— Talán az, hogy Chapmann úr a felesége szemében is megmaradt volna igazi gentlemannak, ha nem sietett volna ő nagyságát anyagilag függetleníteni. Tehát: gentleman — vigyázat!

Theobald úr vége

A Kuun-kollégium felavatásán fölolvasta: Farkas Pál

Estefelé Theobald urat levették a pellengérről. Első pillanatra úgy látszott, hogy alig van már benne élet, mert a csőcselék egész délután kíméletlenül dobálta. De a város orvosa, a tudós és külföldön járt Alauda megvizsgálta és azt mondotta, hogy csak ájulás fogta el és mihamarább magához fog térni. És ilyenformán semmi sem áll útjában annak, hogy holnap hajnalban a fejét ne vegyék.

Lánczy Ilka sírja

A Társulat e reménye valóra is vált, mert amint említettük, a főpapi kar képviselete ettől kezdve évről-évre növekedik a Társulat alapítói sorában. Sőt a nemzeti művészet iránti lelkesedés és áldozatkészség megható módon nyilvánult meg az *alsópapság* körében is, mint *Falusi* János kisasszondi káplán esetében, aki egyéb híján zsebóráját küldte be és áldozta a Társulat céljaira. (Lásd 1863 február 15. igazg. ülés jegyzőkönyvét.) A bibliai szegényasszony két fillérjének ezt az analóg esetét csak az a lelkes hazaszeretet magyarázhatja, amely a Társulatban meglátta a nemzeti művelődés egy fontos irányító tényezőjét. A «Műcsarnok» 1868 június 10.-i 7. számában pedig e megható sorokat olvassuk: «Ung megyében öt földmíves kérte fel lelkészét, nekik öt sorsot (azaz tagjegyet) venni, melyek árát ők, pénzök nem lévén, napszán teljesítette is. A választmány ma elhatározá, hogy ha az általok így nek egy-egy Keresztelő szent J

Sajnos, a közhatóságok és céljainak fontosságát úgy át, n asszondi káplán, mert az 1863. dául szomorúan jegyzi meg, ho káit annak megnyitása után a egylet kivételével — meghívásuk tésre. Amit tehát a hatóságok magyar művészetért, azt pótolta kedését az általunk tárgyalt idő

1861	1862	1863	1864
154	224	540	810
1870	1871	1872	1873
937	1093	1055	854

Évk KMT 1929 -
Emlékek társulatunk múltjából

A taggyüjtő propagandának Telepy Károly volt az irányítója, de résztvett abban az egész vezetőség, mintegy 300 díjazott ügynök és a Társulat legtöbb tagja. A taggyüjtő ívek között ott találjuk többek közt *Benkő* Kálmán későbbi jeles igazgatónkét (Lt. 1864—120.) és *Darányi* Ignác későbbi földmívelésügyi miniszterét is. (Lt. 1877—565.) 1869-ben nagy propaganda indul meg a *városok* bekapcsolása érdekében. Ekkor lépnek be a Társulat alapító és rendes tagjai sorába: Pest városa (első képviselője *Polgár* Károly tanácsnok, Lt. 1869—133.), továbbá Óbuda, Eperjes, Cegléd, Felsőbánya, Szatmárnémeti, Besztercebánya, Sopron, Kassa, Ujvidék, Pécs városok, Zala és Szatmár vármegyék. Pécsett jelenlegi polgármesterünk nagybátyja, *Sipőcz* István gyógyszerész szervezte meg az ottani tagokat. Ez az országos szervezkedés kapcsolatos azzal a legfelsőbb helyen megerősített helytartótanácsi végzéssel, amely szerint *a Társulat 1866 március 24-től kezdve az «Országos» címet viselheti.* (Lt. 1866—66.)

A tagok számának növekedésére mindenesetre befolyással lehetett az az 1864-ben életbeléptetett s máig fennmaradt kedvezmény, hogy a tagok tagsági jegyük mellé még öt jegyet kaptak családtagjaik számára a kiállítások látogatására.

A vezetőség e mellett mindent megtett *a társas szellem* kifejlesztése érdekében a tagok között. Ezt a célt és a Társulat vagyoni megerősödését szolgálták a Redoutban gyakran rendezett nagysikerű bálok, melyeknek háziasszonyi tisztét az elnök Andrássy Gyula gróf felesége, Kendeffy Katinka grófnő szívesen vállalta; továbbá a kedélyes hajókirándulások és különösen a közkedvelt jelmezes estélyek, melyeknek lelke a százkezű Telepy Károly volt, aki hallatlan rendezői fantáziával, káprázatos pompával és bohém kedéllyel gondoskodott az élvezetes programmról. Levéltárunk őrzi még egy ilyen álarcosbál meghívóját (Lt. 1865 — 154.), melyet Lotz Károly tervezett s amelyet mellékletben közlünk.

Jókai pompáshumorú kísérőszövegének eredeti kéziratából (Lt. 1865—146.) elég csak az allegorikus felvonulás szereplőit

Telepy Károly

V.

Kitüntetések a műtörténelmi kiállitásért. Ő felsége megengedte, hogy gr. *Zichy* Ferenczné szül. Kornis Anna grófnőnek a magyarországi árvizkárosultak javára mult 1876. évi május és junius hónapokban — kezdeményezése folytán — Budapesten rendezett műipari és történelmi emlékkiállitás létesitése és kivitele körül tanusitott fáradhatatlan tevékenységéért, továbbá gr. *Bethlen* Andrásnak, *Bubics* Zsigmond apát és a pápai kamarásnak, gróf *Festetics* Vilmosnak, dr. *Henszlmann* Imre egyetemi tanárnak, gr. *Khuen-Héderváry* Károly orsz. képviselőnek, *Lenger* Károly vallás- és közoktatási miniszteri segédhivatali aligazgatónak, őrgróf *Pallavicini* Ede pénzügyminiszteri titkárnak, *Perlaky* Elek gr. Károlyi Alajos uradalmi ügyésze és pénztárnokának, *Pulszky* Ferencz muzeumi igazgatónak, báró *Radvánszky* Béla orsz. képviselőnek, dr. *Römer* Flóris apát és muzeumi őrnek, *Szalay* Imre vallás- és közoktatásminiszteri titkárnak, *Telepy* Károly képzőművészeti társulati titkárnak és gróf *Zichy* Jenőnek ugyanazon kiállitás alkalmával tett jeles szolgálataikért legfelsőbb elismerése nyilvánittassék.

Vas. Ujs. 1877, 108. l

Telepy Károly

235 ifj. **Berkes Antal**. Tanulmány. Olajfestm. Eladó.
236 **Telepy Károly**. Riverbera. Olajfestmény. Eladó.
237 **Telepy Károly**. Adria partján. Olajfestm. Eladó.
*238 **Telepy Károly**. Tátra-Lomnic. Olajfestmény. Eladó.
239 **Kúnfy Lajos**. Arckép. Olajfestm. Magántulajdon.
240 **Telepy Károly**. Gömörvégi erdőszél. Olf. Eladó.
241 **Telepy Károly**. Zsil völgyéből. Olajfestm. Eladó.
242 **Telepy Károly**. A murányi vár alatt. Olf. Eladó.
243 **Major Jenő**. Téli nap. Olajfestmény. Magántulajdon.
244 **Major Jenő**. Esti szürkület. Olajfestmény. Eladó.
245 **Kúnfy Lajos**. Majorrészlet. Olajfestmény. Eladó.
246 **Peske Géza**. Gyere már! Olajf. Eladó.
247 **Peske Géza**. Ez sem könnyű! Olajfestmény. Eladó.
248 **Skutezky Dóme**. Felsőmagyarországi tájkép. Olajfestmény. Eladó.
249 **Gyulai László**. Tarló őszszel. Olajf. Eladó.
250 **Gulácsy Lajos**. Alkonyat. Olajfestm. Eladó.
251 **Gyulai László**. Vetés mellett. Olajfest. Eladó.

XIV. TEREM.

252 **Jávor Pál**. Tanulmány. Szénrajz. Eladó.
253 **Conrad Gyula**. Téli táj. Szénrajz. Eladó.
254 **Jávor Pál**. Merengés. Szénrajz. Eladó.
255 **Székely Árpád**. Est. Eredeti aquatinta. Eladó.
256 **Székely Árpád**. Fatanulmány. Felgyógy, részlet. Eredeti rézkarcok. Eladó.
257 **Székely Árpád**. Tölgyek. Eredeti aquatinta. Eladó.
258 **Feiks Jenő**. Karikatúrák. Eladó.
259 **Vágó László és Vágó József**. Kastély tervezete. Épít. rajz. Magántulajdon.

Műcsarnok 1904. tav. Eiáll.

211 **Mednyánszky László báró.** Poprádi tó. Olajf. Eladó.
212 **Tull Ödön.** Falusi kikötő. (Anglia.) Olajf. Eladó.
213 **Tull Ödön.** Themse partján. Olajf. Eladó.
*214 **Tull Ödön.** Csendes utca. Olajf. Eladó.
*215 **Koszta József.** A munkánál. Olajfestmény. Eladó.
216 **Tull Ödön.** Utca egy angol faluban. Olajf. Eladó.
217 **Tull Ödön.** Naplemente a pusztán. Olajf. Eladó.
218 **Tull Ödön.** Hollandi szélmalom. Olajf. Eladó.

XIII. TEREM.

219 **Markó Ernő.** Naplemente Őszszel. Olajfestm. Eladó.
220 **Reinhard Károly.** Szegény asszony otthona. Olajfestmény. Eladó.
221 **Deák-Ébner Lajos.** Farkasfalvi részlet. Olajfestmény. Eladó.
*222 **Endrey Sándor.** Arckép. Olajf. Magántulajdon.
223 **Molnár János.** Csendélet Olajfestmény. Eladó.
224 **Endrey Sándor.** Arckép. Olajf. Magántulajdon.
325 **Kúnfy Lajos.** Bretagnei partvidék. Olajfestm. Eladó.
226 **Reinhard Károly.** Parasztvirtus. Olajfestm. Eladó.
227 **ifj. Berkes Antal.** Őszi levegő. Olajfestm. Eladó.
228 **Markó Ernő.** Ó-budai részlet. Olajfestmény. Eladó.
229 **Skutezky Döme.** Idehaza. Olajfestmény. Eladó.
230 **Jászay József.** Kuruc nóta. Olajfestmény. Eladó.
231 **ifj. Berkes Antal.** Várakozás a műteremben. Olajfestmény. Eladó.
232 **Major Jenő.** Őszi csend. Olajfestmény. Magánt.
233 **Major Jenő.** Téli világ. Olajfestmény. Eladó
234 **ifj. Berkes Antal.** Partrészlet. Olajfestm. Eladó.

88. Roskovics Ignácz. EXTRA PASSIO.

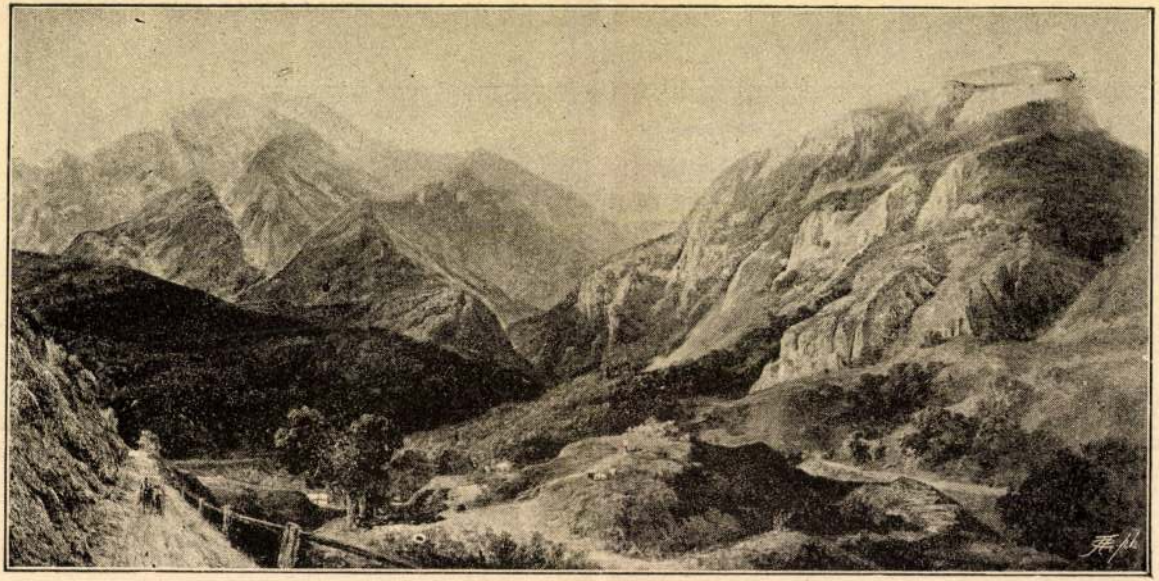

118. Telepy Károly, erdély határhegysége predeálról tekintve.

1885. orsz. kiáll. Szk.

Telepy Károly

Képzőművészeti Társulat őszi tárlatán a Műcsarnokban Magyar Aquarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításán Lipparini arcképe szerepel.

PN. 929. X. 6.

Talapy

Műcsarnok őszi tárlatán szerepelt az akvarellisták között

Est 929. X. 6.

Telepi Károly

Vas. Ujs. 1859.

478. l.

+ (Hegedüsnek élethü arczképét,) mit Telepi festett, férje Hegedüs Lajos a nemzeti muzeumnak ajándékozta. Dunaiszky szobrászunk pedig az elhunyt müvésznö holttestéröl gypszöntvényben vette le arczképét, hogy mellszobrot készithessen utána.

BUDAPEST
937 JUN 25 23
741

KÜLDEMÉNYEK CIMÉBEN
UTCAT HÁZSZÁMOT
KÉRJÜK KI.

BUDAPEST
937 JUN. 25 23
741

KÜLDEMÉNYEK CIMÉBEN
UTCAT HÁZSZÁMOT

BUDAPEST
937 JUN 25 23
741

Telepy Károly

Jegyzet

1.

Farkas Munkalevelei

18, 23, 36, 65, 68, 70,
83, 110, 128, 137,
152, 198, 209 l. 217. l.

lassanként e villégosságot my-
tanulom nimi.

T: 5 K: 5

TÁRLÓBAN: A NEMZETI SZÍNHÁZ ÁTÉPÍTÉSÉNEK TERVEI KŐ- ÉS KÉZIRAJZBAN.

(262—265. sz.)

262. **A pesti Nemzeti Színház átalakítási terve.** 7 darab építményrajz Gróf Festetics Leó által a Nemzeti Színházról írt röpiratához. Kőrajz. Nyomtatták Beimel és Kozmánál, Pest, 1856.

Hollós Oszkár.

263. **A Nemzeti Színház új kocsifeljárójának Wagner építész által készített tervei.** Négy darab eredeti rajz 1857-ből, németnyelvű feliratokkal.

Budapest Székesfőváros Levéltára.

264. **A Nemzeti Színház és a Kerepesi-út eleje** a Hatvani-utcával, 1857 után. Olajfestmény Telepy Károlytól.

Székesfővárosi Történeti Múzeum.

265. **A Nemzeti Színház második alakja,** az új kocsifelhajtóval és emeleti üvegcsarnokkal, előtte Lendvay Márton szobrával. Fénykép 1860-ból.

Nemzeti Színház Múzeuma.

TÁRLÓBAN: KÉZIRAJZ, KÉZIRAT, KÓTÁK, RÖPLAPOK, ALBUM-TOK.

(266—285. sz.)

266. **Vázlattervezet** a Nemzeti Színház és Operaház új elhelyezéséről, a Rákóczi-út, Károly-körút és Dohány-utca érintkezésénél lévő telkeken. Eredeti kézirajz 1859-ből.

Budapest Székesfőváros Levéltára.

267. **Prottmann rendőrfőnök németnyelvű engedélye** a Nemzeti Színházban tartandó hangverseny ügyében, Pest, 1851 március 23.

Dr. Tóth László.

IV. FÜLKÉBEN: 1850—1867-IG TERJEDŐ IDŐKÖZ EMLÉKEI.

(253—261. sz.)

253. **Gyulai Pál** (1826—1909), a legnagyobb magyar műkritikus arcképe. Kőrajz Marastonitól. A „Családi Kör" melléklete, 1866.

Szépművészeti Múzeum.

254. **Szerdahelyi Kálmán** (1829—1872) arcképe. Kőrajz.

Szépművészeti Múzeum.

255. **Ellinger József** operaénekes (1820—1891) arcképe. Kőrajz. Barabás Miklós, 1854.

Dr. Meszlényi Róbert.

256. **Ellinger Józsefné** Engst Teréz drámai énekesnő arcképe. Kőrajz Canzi Ágostontól, 1858.

Dr. Meszlényi Róbert.

257. **Harmath Ida** énekesnő (1837—1863) arcképe. Színezett fénykép. Id. Szilágyi Béla neje volt, aki szintén a Nemzeti Színházban működött.

Országos Színészegyesület.

258. **Szigeti Imre** (1831—1902) arcképe. Olajfestmény. (30 × 24 cm).

Vízvári Mariska.

259. **Ellinger József** (1820—1891) arcképe. Olajfestmény Mansfeld Henriktől (73 × 58 cm).

M. kir. Operaház emlékgyüjteménye.

260. **Richter János** (1843—1916) arcképe. Olajfestmény. Lenbachtól. 1871—75-ig a Nemzeti Színház karnagya volt. (69 × 52 cm).

M. kir. Oparaház emélkgyüjteménye.

261. **Stéger Xavér Ferenc** énekművész, tenorista (1824—1916). Olajfestmény Borsos Józseftől, 1854. 1848—52-ig a Nemzeti Színházban énekelt, majd 1859-ben szerződteti a Nemzeti Színház 30 előadásra. (134 × 108 cm.)

Magyar Történelmi Képcsarnok.

Telepy Károly

Magyar Vízfestők és Pasztellfestők Egyesületének kiállításain a Műcsarnokban szerepelt.

PH. 929. X. 6.

TELEPY KÁROLY

Visegrád, olajfestmény, 40x78 cm. - 650 Ft-ért kelt el.

Szilárd Vilmos: Az aukciós házak hirei - Árverési eredmények. - Magyar Müvészet. 1949. 16. évf. 1. sz. 43. l.

Telepy Károly

XI. TEREM.

586 **Karvaly József.** Arckép. Olajfestmény. Dr. Hűvös Kornél tulajdona.

587 **Frischauf Ferenc.** Gundel János úr arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

588 **Neogrády Antal.** Őszutó. Olajfestmény. Eladó.

589 **Greguss Imre.** A festő nejének arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

590 **Karvaly József.** Arckép Olajfestm. Magántulajdon.

591 **Éder Gyula.** Kamilla. Olajfestmény. Eladó.

592 **Mérő István.** Gyümölcsfák a réten. Olajf. Eladó.

593 **Kacz Endre.** Édes anyám. Olajfestmény. Nem eladó.

594 **Szirmai Antal.** Szőllő. Olajfestmény. Eladó.

595 **Szirmai Antal.** Magyar csemege. Olajfestm. Eladó.

596 **Szirmai Antal.** Szőllő. Olajfestmény. Eladó.

597 **Telepy Károly.** Az „Akarati" szakadék (Balaton). Olajfestmény. Eladó.

598 **Telepy Károly.** Az ormok tetején. Olajf. Eladó.

*599 **Telepy Károly.** Út az öt tóhoz. Olajfestm Eladó.

600 **Telepy Károly.** Tátra hegység a lomniczi útról. Olajfestmény. Eladó.

601 **Telepy Károly.** Meszes-györöki partrészlet. Olajfestmény. Eladó.

602 **Stark Teréz.** Női arckép. Pasztell. Magántulajdon.

603 **Telepy Károly.** Juhakol Ventén. Olajfestm. Eladó.

604 **Klammer Mariska.** Részlet Klammból. Olajfestmény. Eladó.

605 **Stark Teréz.** Női arckép. Pastell. Magántnlajdon.

606 **Radóné Hirsch Nelli.** Arckép. Pastell. Magánt.

607 **Radóné Hirsch Nelli.** Arckép. Pasztell. Magánt.

608 **Huszár Herz Vilmos.** Tanulmány. Olajfestmény. Magántulajdon.

Műcsarnok 1902/3. téli K. kiáll.

568 **Vágó László, Vágó József.** Fehérvári úti bérház. Vízfestmény. Magántulajdon.

569 **Vágó László, Vágó József.** Pozsonyi posta pályaterve. Vizfestmény. Magántulajdon.

570 **Vágó László, Vágó József.** Aradi ereklye-múzeum. Vízfestmény. Magántulajdon.

571 **Vágó László, Vágó József.** Vázlat az aradi ereklyemúzeumhoz. Tollrajz. Magántulajdon.

572 **Vágó József.** Vidéki szinház belseje. Vízfestmény. Magántulajdon.

573 **Pogány Móric.** A Vörösmarty-szobor távlati képe. (Tóth és Pogány pályaművéből.) Barna ónrajz. Magántulajdon.

574 **Horvay Károly.** Egy new-yorki üzletház főbejárata. Tollrajz. Magántulajdon.

575 **Heidlberg Sándor és Jónás Dávid.** Családi sírbolt. Vizfestmény. Magántulajdon

576 **Töry Emil.** A temesvári „Délvidéki Casino" távlati képe. Vízfestmény. Magántulajdon.

577 **Töry Emil** Nyaraló előcsarnoka. Vízfestmény. Magántulajdon.

578 **Vidor Emil.** Hallrészlet az E. villából. Vízfestmény. Magántulajdon.

*579 **Olgyai Viktor.** Téli szürkület. Kőrajz Eladó.

580 **Olgyai Viktor.** Ködös reggel. Kőrajz. Eladó.

581 **Helbing Ferenc.** Vizió. Litographia. Eladó.

582 **Helbing Ferenc.** Este. Litographia Eladó.

583 **Kézdi-Kovács László.** Friss hó. Olajfestm. Eladó.

584 **Olgyai Viktor.** Olvasó leány. Kőrajz. Eladó.

585 **Olgyai Viktor.** Téli reggel. Kőrajz. Eladó.

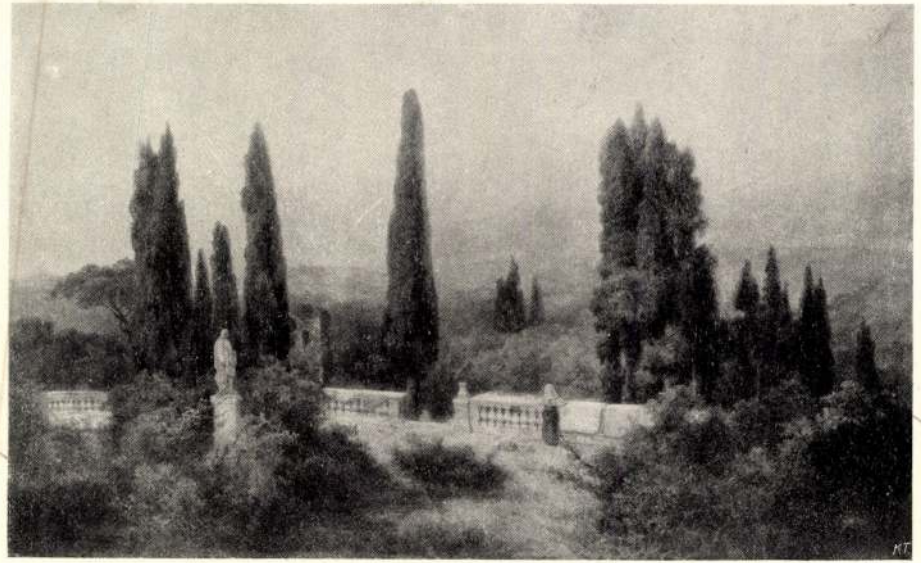

84. Telepy Károly: A D'Este villa Tivoliban.

274. Edvi Illés Aladár: Szajoli vízvezeték.

511. Mucha Alfons. monte carloi plakát.

526. Telepy Károly. balassa vára nyugatról.

KMTárs. 1898. tav. kiáll.

Ybl.

Telepy Károly festő /1828-1906/

Losonc környékét és az ujpesti hajógyárat ábrázoló festményeit a Képzőmüv.Társulat 1882.őszi kiállitásán mutatja be.

Budapesti Hirlap 1882.VIII.9.
218.sz. 3.o. /Sz.és M./

Telepy Károly festő (1828-1906)

Pesti Hirlap. 1885. VII. é: dec. 16. 5o.

a Képzőművészeti társulat tagjai

sorában...

Telepy Károly, festő

Nouvelle Revue de Hongrie

1943. XXXVI. a. LXIX. f. 297-302. l.

Farkas Zoltán: A magyar tenger festői.

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1879. máj. 10. 3.

a szikesfehérvári kiállitáson....

Telep. Károly fest.

Fol

Budapesti Hirlap. 1891, X. 23.

129. n. 3.0. (K. és K.)

Jbl

Telepy Károly postó

Budapest, Hirlap. 1881, XII. 24.

191. n. 4. a. (Sz. cikk)

Telepy Károly festőmüvész

Népszava XXXIV. 1906 okt.2.
232 sz.5 lap

Elhunyt müvész./Telepy Károly/

Fol

Telepy Károlyi festő

1881, XI.

Budapest. Hirlap. ~~to. Mario~~ 6

143. n. Mellékl. 1. o. Mario Proth:

Magyar Szalon.

Telegr. Kardos-fertő

Budapest. Hirlap. 1881. XII. 3.

170.η 3.0. (Ih. és M.)

Ke

Telepy Károl, bertő

Budapesti Hirlap, 1881. XII. 29

195. n. 3. o. (Cz. és Kr.)

Telepy Károly, festő, XIX.sz.

Divatcsarnok, 1853. juli 3. 27. 532.
Iró- és müvészélet.

Telepy Károly, festő, XIX.sz.

Divatcsarnok, 1853.juni 19.23.

451-452.

Iró- és müvészélet.

Telepy Károly festő,XIX.sz.

Divarcsarnok, 1853.juni 17.mutatván
lap 13.

Iró- és müvészélet.

Telepy Károly festő (1828–1906)

Pesti Hirlap. 1885. VII. é. jún. 10. 4.

A Muncsaradban holmap nyilik

meg...

Patak Jenő

Telepi Károly festő/19.sz./is résztvesz
az Atheneum által kiadandó Petőfi összes
költeményeit magábanfoglaló diszkiadás
illusztrálásában.

Fővárosi Lapok 1870.I.III.11.209.old.
Fővárosi hirek rovata.

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1879. márc. 4. 3.

a Rejzőművészeti Szemle hírlei

Telepy Károly, festő,

Divatcsarnok, 1853.szept.25.51.1027.

Iró- és müvészélet.

Telepy Károly festő (1828-1906)

Pesti Hirlap. 1886. nov. 24. 4-5.

Prém József: A jubiláris mutatlat

Telepy Károyl festő
/ A Képz.Társ. főügynöke /

Hazay Müvészeti mozgalmak, Magyar
Képzőmüvész 1864.máj.5.47.

A Magyar képzőművészeti Társulat pályázata

három műlapra – 1864.

Magyar képzőművész, 1864

Jun. 5. I. 5. 78.

Telepi károly: A Magyar képzőmű-
vészeti Társulat körlevell a pályá-
zatok vonában.

Patak Jenő

Telepi festő/19.sz./a "Képzőművész" c.képeslap munkatársa.

Fővárosi Lapok 1864.I.V.28.513.old.

Festészet, XIX.sz.,önálló táblakép

Telepy Károly festményei

Divatcsarnok, 1853.szept.25.51.1027.

Iró- és müvészélet.

Festészet, XIX.sz., önálló táblakép.

Telepy Károly három festménye.

Divatcsarnok, 1853.juli 3.27.532.

Iró- és müvészélet.

Festészet. XIX. sz. Táblakép. „Tordai forrás." (Telepy)

Pesti Hirlap. 1885. VII. é. dec. 16.

A Képzőművészeti Társulat tagjai-

nál....

fbl

Tablakép Szentlélekkő a pálnok

Fundájának rajzával Telepy

Kőnyőtől

Budapest, Hétfő, 1881, XII. 3

170 n. 3. o. (Kéri M.)

Jbl

Táblakéj, Szent-Keresztkastél

vizsgatmény Felegy Károstól

Budapesti Hirlap, 1881, X. 23.

129. u 3.o. (Sz. és K.)

Festészet. XIX sz. Táblakép. „Hajógyár Ó-Budán". (Telepy)

Pesti Hirlap. 1886. nov. 24. 4 v.

Pszeni József: a jubiláris mű tárlat

Képzőművészeti Társulat
/Mülap pályázat /

Telepy Károly, A Magyar Képzőművészeti Társulat körlevele a pályázatok ügyében, Magyar Képzőművész 1864. jun. 5. 78.

Egyesületek. Patak Jenő.

A Képzőművészeti Társulat jelmezbál
ja körüli fáradozásáért 300.-Ft.
jutalmat adott Telepi Károlynak.

Fővárosi Lapok 1865.I.II.24.173.old.

Patak Jenő

Pályázat.

Telepi Károly a Képzőm.Társ.titkára pályázati felhivása az 1864.évi mülapokra.

Fővárosi Lapok 1864.I.V.31.521.old.

Pályázat,mülapok készitésére,Képz.
Társ.1864.

Telepy Károly,A Magyar Képzőmüvészeti Társulat körlevele a pályázatok ügyében,Magyar Képzőmüvész 1864.jun.5.78.

Ösztöndij

Csernovics Péter ösztöndija Telepi Károlynak.

Divatcsarnok, 1854. okt. lo. 56.

132o.

Müvészet.

F. Berchtold Antalné mecénás.

(: Telupy. :)

Művészet.

VI. évf., 1907.

34-37.

761

Táblakép, a Duna mellett

Telepy Károlytól

Budapesti Hirlap, 1881, XII. 29.

195 n. 3.o. (Szám.)

Táblakép. Patak Jenő.

"Gallinara környéke"Telepy Károly müve a Képzőm.Társ.jótékonycélu sorsolási kiállitásán a Mücsarnokban.

Fővárosi Lapok 1864.I.XII.17.12o2.o.

Táblakép, önálló

Jbl

Telepy Károly ny újpesti hajógyárat festette meg (1882)

Budapesti Hirlap 1882. VIII. 9.

278. n. 3. o. (Sz. ü. M.)

Táblakép, önálló

Telepy Károly Losonc környékét festette meg (1882)

Budapesti Hirlap 1882 VIII. 9.
218. n. 3. o. (Sz. és M.)

Táblakép. „A Szitnya-hegy", Telepy

Pesti Hirlap - 1879. márc. 4. 3.

a Képzőművészeti Szemle hirli

Vizfestmény. „A szentkereszti püspöki kastély". Telepy

Pesti Hilap. 1881. szept. 6. 3.

A Mucsarekból

Táblakép. Az ujpesti hajógyárból.
Telepy

Budapesti Hirlap. 1882. aug. 9. 3.

Telepy Károly festőművész egy
nagyobb....

Táblakép. Lovonc kompáke. Telepy

Budapesti Hirlap. 1882. aug. 9. 3.

Telepy kávky festőművész egy magyarb...

Telepy Károly festö

/a képzömüv.társulat titkára./

Atheneum.1874.VI.1597.

Teleky Károly "Jut is, marad is" c.
életéről

Fővárosi lapok 1865. VI. 14. 539. o.

Bér

Telepy Károly festőművész

Fővárosi Lapok 1865. VI. 23. 567. o.

Hír a Képzőművészeti Társulat pályázatáról

Telepy Károlynak a debreceni
színházznak testendő elöfizetéséről

Fővárosi lapok 1865. VII. 11. 593.

Hír

Telepy Kéres gyűjtemén[illegible]illítése.
1906.

Művészet.

VI. évf., 1907.

34-37.

Telepy Károly hegyaljai kiállítása
a Könyves Kálmán szalonban.
1907. II. 27.

Művészet.
VI. évf., 1907.
131. l.

Malom belseje – Telepy Károly

pshmémyéről

Fővárosi Lapok 1866. XI. 8. 1048.

Hír

Táblakép. „Bolgár tanya belseje."
Telepy

Pesti Hirlap. 1880. szept. 25. 4.

Magyar művészek az őszi tárlatban

Táblakép. „Bolyár kertészek vi-
zemelője". Telepy

Pesti Hirlap. 1880. szept. 25. 4.

Magyar művészek az őszi tárlaton

Táblak ép. „Dunamentén", Telepy

Pesti Hirlap. 1883. dec. 30. 12

A Karácsonyi ed ujévi kiállítás

ez évben....

Telepy Károly "Jut is, marad is" c. festményéről

Fővárosi Lapok 1865. VI. 14. 539.

Hír

"Római táj" – Telepy Károly festménye

Fővárosi lapok 1866. X. 27. 1010.

Hír

Telepy festö.

Atheneum. 1874. VI. 953. 1660.

Telepy Károly festőművész. 1872.

Archaeologiai Közlemények

VI., 1872., 142.

L.Pécsvárad.Bencés apátság.

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1883. jul. 5. 14

A mennyiben nem jelenik kiállítás

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1883. okt. 20. 10

A müncheni nemzetközi

kiállításról

Kiállitás. Patak Jenő.

Telepy-Károly festő

Pesti Hirlap. 1883. dec. 19. 3

a Karácsonyi kiállítás dec. 18-án....

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1884. febr. 17. 12

a festőművészek Rómában

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1884. márc. 28. 13

Prém József: A tanuszi műtárlat

Telepy Kinly festő

Pesti Hirlap. 1884. aug. 2. 11

a festőmuzsikusok emlékyi kiraindulásáról...

P[redacted]a.

Pa[redacted].

Telepy Károly festőművész

Fővárosi Lapok 1866. X. 27. 1010.

Képzőművészeti Társulat kiállításáról

Telepy Károly festőművész

Fővárosi lapok 1866. IX. 7. 832.

Hogy annál hagyott T. K. császári elismerésben részesült

Telepy Károly festő

Magyar képzőművész, 1964

máj. 5. I. 3. 47.

Hazai művészeti anyaunk.

Teleky Károly festőművészről

Fővárosi Lapok 1866. VIII. 31. 819

12/r

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1884. szept. 2. 2

Munkácsy Mihály ma délután...

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1884. szept. 28.2

Művedzestély Munkácsy Mihálynál

Telepy festőművész.

Archaeologiai Értesítő

1915., 115–134.

Holtai Lajos: Debrecen város
muzeuma.

Telepy Károly festö.

Mübarát.1922.II.48-49.l.

Telepy Károly festö.

Művészet.1905.417/18.l.

Telepy Károly, festő és grafikus

Művészet, III., 1904. 112-116.

L.: Szemlér Mihály.

Telepi Károly festőművész Petőfi-illusztrációiról

Fővárosi lapok 1870. III. 11. 209.

Hír

Telesy Karoly

Sestř

Bírá Nyrap

1924 okt. 19. 10 l.

Telepy Károly.

Müvirat.

v. iof., 1906.

424.1.

Telepy Kiraly festőművén.

Művészet.

VI. inf., 1907.

34-37. l.

München. Telepy

Pesti Hirlap. 1880. jun. 20. 4.

a Képzőművészeti társulat elhatározta....

Telepi Károly, festő

Divatcsarnok, 1854. okt. 1o. 56.

132o.

Müvészet.

Tàlepy Károly festő

Magyar Müvészet 1925.195-197.o.
Kremmer Dezső: A fővárosi muzeum.

Crncsics Kelemen festő

Népszava XXXVIII.1910 május 25.

123 sz. 7 lap.

Uj kiállitás a Könyves Kálmán szalonjában.

Telepi Károly

festő

Művészet, 1938. III. köf. 21. sz. 148. l.

Kemse Béla: Felvidéki művészek párizsi tárlata.

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. jun. 20. 4.

a Képzőművészeti társulat elhatá-

rozta....

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. jun. 20.

Raas Ivor: Magyar festők

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. jún. 8. 5.

Ozlay Soma temetésének leírása

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. márc. 23. 6.

Napi hír

Történelmi ezekhyét találtak....

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. márc. 18. 5.

Mapi hír
A magyar Rep̲zőmüveszet pártolása
érdekében....

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. márc. 30. 3.

a Mikszáthból

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. dec. 15. 3.

A Karácsonyi Kiállításon ....

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. dec. 8. 4.

az orsz. képzőművészeti társulat választmánya....

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. nov. 4. 4.

A képzőművészeti Társulatnál...

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. dec. 21. 4.

a Mürzsamkeitsbe

Telepy — , festő

Müggyűjtő 1930. x. 288.

Telepy — , festő

Müggyűjtő 1930. 5-6. 195.

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1882. márc. 31.

2 mell.

A bécsi nemzetközi művészeti

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1882. máj. 22. 4.

Munkácsy képének elszállítása

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1882. März. 19. 3.

A mincsanek bót

Telegy Károly festő

Pesti Hirlap. 1882. febr. 28. mell.

Munkácsy Budapesten

Telepy Rawly festő

Pesti Hirlap. 1882. febr. 18.

Munkácsy Budapesten

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1882. febr. 12. 4.

Munkácsy tudatta az ünnepélyt
rendező bizottsággal ....

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1882. jan. 19. 4.

Munkácsy budapesti fogadtatása

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1882. jun. 8.

Munkácsy Budapesten

Gödöllő

„A gödöllői kastély" – Telepi Károly

(Gizella főhegnő emlékalbumában)

Budapesti Szemle, 1873. II.

183 – 198. l. – Keleti Gusztáv:

Képzőművészeti szemle.

Fülek. Telepy

Pesti Hirlap. 1881. aug. 19. 3.

Művészeti hirek

Düsseldorf. Telepy

Pesti Hilap. 1880. jun. 20. 4.

a Képzőművészeti társulat elhatározta....

tovább

Telepy Károly

1158. n.

Frenk Heinrich

+ 1885

1183, 1184. n.

Troger Paul

1698 – 1777.

1186. n.

Vince festő

1525.

1219. n.

Wagner, festő

1800.

1243. n.

Weikert, festő

1247. n.

Wellmann Róbert

1248, 1249. n.

Utiszámla

43

zágos Bizottsága

ány { száma: 53116/1943. III. 19
kelte: IV. 21. 1943
beérkezése: IV. 10. 1943

ek száma:

elintézett szám:

záma:

záma:

sta:

424 **Telepy Károly.** Tardona. Olajf. Eladó.

*425 **Telepy Károly.** Csejtei vár. Olajf. Eladó.

426 **Telepy Károly.** Kilátás a diósgyőri hegyekből a tokaji hegyre. Olajf. Eladó.

427 **Telepy Károly.** Út a Tarkonyi tóhoz. Olajf. Eladó.

428 **Telepy Károly.** A sasfészek (Kárpátokból). Olajf. Eladó.

429 **Telepy Károly.** Lontói fasor. Olajf. Magántulajdon.

430 **Telepy Károly.** A murányi vár kapuja. Olajf. Eladó.

431 **Telepy Károly.** Boglári rév a csapolás után. Olajf. Eladó.

432 **Telepy Károly.** Erdő irtás (Gömörvég). Olajf. Eladó.

433 **Baditz Ottó.** Mandolinata. Olajf. Eladó.

434 **Baditz Ottó.** Magdolna. Olajf. Eladó

435 **Háry Gyula.** Erdőrészlet a Tátrában. Olajf. Eladó.

436 **Háry Gyula.** Canal Lateran Venezia Olajf. Eladó.

437 **Háry Gyula.** Balf a Fertő mellett. Olajf. Eladó.

438 **Háry Gyula.** Cisterna Veneziában Vizf. Eladó.

439 **Háry Gyula.** Millstatt. Olajf. Eladó.

440 **Háry Gyula.** Vesta templom Tivoliban. Olajf. Eladó.

441 **Háry Gyula.** Bennszülött háza Millstattban. Olajf. Eladó.

442 **Háry Gyula.** Kereskedő-házak Amsterdamban. Olajf. Eladó.

443 **Háry Gyula.** Trencséni öreg templom. Vizf. Eladó.

444 **Háry Gyula.** Gellérthegyi részlet 1904. Olajf. Eladó.

445 **Háry Gyula.** Zöld ruhás hölgy Olajf. Eladó.

446 **Háry Gyula.** Utca Ober-Millstattban. Olajf. Eladó.

447 **Háry Gyula.** Ősmalom Tivoliban. Vizf. Eladó.

448 **Háry Gyula.** S. Maria della Salute Veneziában. Vizf. Eladó.

449 **Háry Gyula.** Az Amstl Amsterdam mellett. Olajf. Eladó.

450 **Háry Gyula.** Millstatti tó Dellachnál. Olajf. Eladó.

451 **Háry Gyula.** Az első kapavágás helye az al-dunai szabályozásoknál. Olajf. Eladó.

*452 **Háry Gyula.** Nymphák és Satyrok. Olajf. Eladó.

453 **Háry Gyula.** Halászbárka Veneziában. Vizf. Eladó.

454 **Háry Gyula.** Velencei kanális. Olajf. Eladó

455 **Háry Gyula.** Tér Veneziában. Vizf. Eladó.

456 **Háry Gyula.** Millstatti kolostor. Olajf. Eladó.

457 **Háry Gyula.** Tarpataki völgy a középorommal. Olajf. Eladó.

458 **Háry Gyula** Ober-Millstatti hegyek. Olajf. Eladó.

459 **Háry Gyula.** Ruhaszáritás a C. S. Polon. (Venezia.) Vízfestm. Eladó.

460 **Háry Gyula.** Zsilip Ober-Millstattban. Olajf. Eladó.

461 **Háry Gyula.** Kilátás a Lidora a Piazettaról. Olajf. Eladó.

XIV. TEREM.

462 **Hikisch Rezső.** Kúttanulmány a Korvin-térre, Buda a városalapitó. Szénrajz. Magántulajdon

463 **Hikisch Rezső.** Tanulmány az Erzsébet-királyné-emlékhez. Tollrajz. Magántulajdon.

464 **Hikisch Rezső.** Kúttanulmány a Korvin-térre, Hunor és Magyar legendája. Szénrajz. Magántul.

465 **Hikisch Rezső.** Sir. Szénrajz. Magántul.

*466 **Hikisch Rezső.** Tanulmány Kossuth sírjához. Szénrajz. Magántulajdon.

467 **Hikisch Rezső.** Kúttanulmány a Korvin-térre. Tollrajz. Magántulajdon.

468 **Hikisch Rezső.** Villa. Szénrajz. Magántulajdon.

469 **Hikisch Rezső.** Tanulm. Kossuth sírjához. Krétarajz. Magántulajdon.

MDK

Telepy Károly

Krausz Simon gyüjteménye. Árverési Közlöny 1929.
5. rk. sz. 9.l.

Kód

Topiny Kotoly

Hrubá čísla označují výsledky. Jarovej Kýchy 1953.

č. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.

MDK

Telepy Károly

A gödöllői kir. várkastély

A Gizella-album. Vas. Ujs. 1873. ápr. 20. 193.l.

MDK

Telepy Károly

Gizella főhercegasszony lakosztálya a budai várpalotában

A Gizella-album. Vasárnapi Ujság 1873. ápr. 20. 193.l.

~~Bohus Bát~~ Telepy Károly

Vas. Ujs. 1884. 756. l.

A király a műcsarnokban és az iparmüvészeti muzeumban. Ő felsége e hó 15-ikén délben meglátogatta a műcsarnok kiállitását, aztán pedig a szintén abban az épületben levő iparmüvészeti muzeumot.

A királyt az előcsarnokban Trefort miniszter, Szalay Imre osztálytanácsos, Keleti Gusztáv a képzőmüvészeti társulat igazgatója, Telepy Károly műtárnok, dr. Szmrecsányi Miklós titkár fogadták. Az iparmüvészeti muzeumot Ráth György felügyelő, kir. táblai tanácselnök, Uhl Sándor és Radisics Sándor miniszteri fogalmazó képviselték a fogadtatásnál. A kiállitás első termében Szmrecsányi titkár a nagy képes tárgymutató egy példányát nyujtotta át a királynak. A kiállitás termeiben Telepy Károly műtárnok kalauzolta a királyt, ki különösen a magyar müvészek iránt tanusitott érdeklődésének adta kifejezését sürü kérdéseivel. Ő felsége hosszabb ideig szemlélte Zala György szoborcsoportozatát s teljes elismeréssel nyilatkozott a fiatal müvész szerencsés alkotásáról. Nagy figyelemmel nézte Haynald érsek arczképét, melyet Munkácsy festett, s csak e napokban állitották ki. Keleti Gusztáv igazgató felhivta az uralkodó figyelmét Telepy Károlynak «Szamos éle» czimü erdélyi tájfestményére, melyre nézve a király a müvészt megkérdezte, «vajjon kapható-e még a kép?» Telepy igenlő válaszára a király kijelentette, hogy azt maga részére megtartja. A műcsarnokból a király az iparmüvészeti muzeumba ment, hol Ráth György és Radisics Jenő kalauzolták ő felségét. A muzeumot megtekintvén, annak utolsó helyiségét, az ujonan felállitott butorosztályt nézte meg, és fölöttébb elismerőleg nyilatkozott. Az olvasó- és rajzteremben ő felsége kérdezősködött az iránt, vajjon sokan használják-e az iparosok közül a kiállitást s látható megelégedéssel fogadta Ráth György elnöknek ama válaszát, hogy napról-napra többen látogatják. Az olvasó

miniszter először is az iparművészeti muzeum galvano-plasztikai intézetében készült sikerült utánzatokat és ezek készitőjét ifj. Herpka Károly tanárt mutatta be. Ő felsége három negyed órát töltött a muzeumban. A műcsarnokból a király az idén is több festményt vásárolt meg, s e végett Telepy Károly műtárnok Gödöllőre hivatott.

Ő felsége a következő müveket találta megvásárlandónak: «Ebéd után», életkép Temple Jánostól, «A mezőn», Böhm Páltól, «Fürészmalom a Salzkammergutban», Nadler Róberttől, «Szamos éle», erdélyi táj, Telepy Károlytól, «Próba után», Jendrássik Jenőtől, «A két naplopó», Kéméndy Jenőtől, «Ebéd előtt», Roskovics Ignácztól és «Egy ellenséges kartács», Kossák Alberttól s ezen olajfestményeken kivül még a «Kigyóval küzdő férfi» czimü szobormüvet Loranfi Antaltól. E müvek az őszi kiállitás bezárásáig a műcsarnokban maradnak.

Telepy Károly

1871 juniusától titkára volt a Széchenyi-szoboregyletvegyes bizottságának egész a szobor leleplezéséig

Buday II.

41. l.

Telepy Károly
festő

M.D.K

Atyja festő, szinész, illusztrátor
és szenkáre diszletfestő volt,
Telepy György.

Héjjné Détári Angela: Uj szerzemények az Iparmüvészeti Muzeumban
Müvészet, 1968. január - 32 lap.

Telepy Károly

Lezepel a keszthelyi Balatoni Múzeum kiállításán

Jelenkor 1966 VIII. n. 741 old.

Telepy Károly

u. 1926

l. u 1927

Vas u/s.

1906. 646, 647 l.

76. TELEPY KÁROLY. RÉSZLET A MAGAS TÁTRÁBÓL.

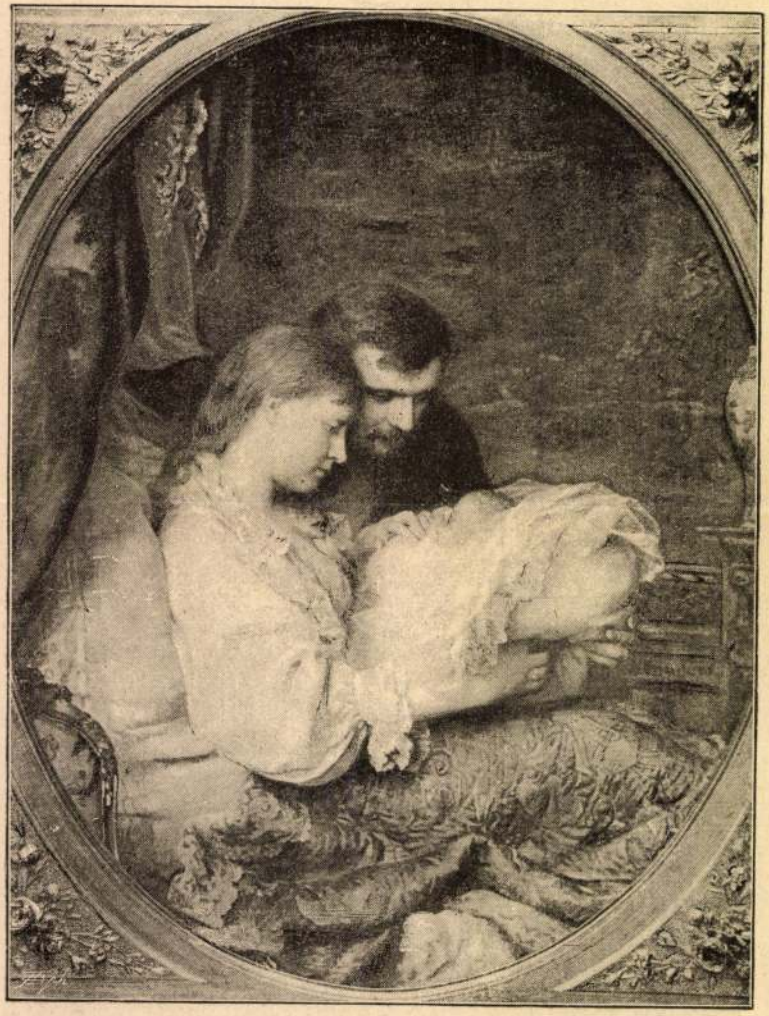

65. Horovitz Lipót. az első szülött.

MDK

Telepy Károly

Erdőrészlet, o.

Egyéb köztulajdonból elveszett mütárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

MDK

Telepy Károly

Városrészlet, o.

Táj ép, o.

Bolgárok kulipintyója, o.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

MDK

TelepyKároly

Várrom, o.

Tájkép, o.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

Telepy Károly

MDK

Hegyvidék,olfa. 35x71.5 cm.

Veszprém 1965.Tompa Kálmán Képzőm.Gyüjt.kiáll.

Telepy Károly

Festménye bemutatásra került a Borsod-Miskolci Muzeumban 1950. aug. 20-án megnyilt Kiállitáson.

Északmagyarország 1950. aug. 23.

Telepy Károly

Szint elhanyagoló "klasszikus tájai" a naturalisztikus atmoszférafestés jellemzőival a modern magyar festészet 1920-ban átrendezett kiállitásán szerepeltek.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp. 1965

27.1

Telepy Károly 42.l. 43.l.

Temple János 40.l.

Testi F. 1863. 56.l. 57.l.

Than Mór 9.l. 12, 40.l. 43.l. 48.l. 54.l.

Thomas Johann 24.l.

Tischler Antal 31.l.

Torque Louis 31.l.

Tridler J. 36.l.

l. Tyroler József 58.l.

Tört Képes 1922.

Telepy Károly

l.

1882. becsi nemzeth.
mův. kiáll. Gat.
135. l.

Ilytanácsos.

I. a 127.688.sz.

Beszerzési költségekre . .

Elhelyezési költségekre . .

azaz Négyszázharminc pengőt

II. a 127.689 sz.

Kiküldetési költségekre 20.-

Budapest,1943. n

A hivatalos másolat hiteléül:

mins.hiv.igazgató.

A keb. Számvevőség VII. Oszt

MDK

Telepy Károly, 1828-1906.

A tenger Gravosnál, akv.

Olasz nő a templomban, of.

M. Studio 2. aukc. 1921. 28 l.

M.D.K.

Telepy Károly, festő
(1828-1906)

nevét a Markó Károly hatása alatt álló tájképfestők körött említi a szerző.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,
Akadémiai Kiadó, Bp. 1968. 919. old.

Teleny Károly

l.

Már Barónélek

202 l.

226 l.

zähe, eigentlich niemals erloschene über-
ssung der gotischen Formen und Motive
den romanischen Klassizismus, durch die
e "in charakteristischer Weise vorbe-
ive und Formelemente ist im Bereich der
ts anzu verfolgen. Doch wird man sich
en müssen, ob es sich um ein greisen-
, oder um jugendliches Zupacken, um Ent-
keit muss für das Margaretengrab ange-
ternationalen Kunsthistorischen Kongress
Kunst vermittelte Anregungen der all-
haus eine ganze Reihe direkter Motivüber-
n der Trajanssäule, den Dornauszieher
aterial zusammenstellen können, deren
ber den Weg gleichgerichteter französi-
ar, sondern nur aus dem spontanen Eindruck

Telepy Károly

l. Perálltörtképes

374. 463
421. l.

.....szám.

19

Műemlékek Ors

Tárgy:

A beadv

Mellékle

Egyúttal

Előirat s

Utóirat s

Másolta:

Telepy Károly

l.

Szépm. Mar. Érk

IX. 275. l.

Olympia, Marathöl VII. 201

Az előadó.

4. §.

Az előadó a Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Tanácsa és Orsz. Főfelügyelősége egyesített hivatalának feje, felelős vezetője s közvetlenül az orsz. főfelügyelőnek, illetve a helyettes orsz. főfelügyelőnek van alárendelve.

Teendőit a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége Szabályzatának 10. §-a, ha pedig az előadó egyszersmind az egyik orsz. felügyelői tisztségre is kineveztetett, e szabályzat 9. és 10. §-a szabja meg s ezeken kívül teljesítenie kell a Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Tanácsa hatáskörében mindazt, a mit az Orsz. Tanács Szabályzata és Ügyrendje kötelességévé tesz.

Röviden az előadó feladata, hogy a hivatal céltudatos, zavartalan munkálkodását vezesse, irányítsa, ellenőrizze, hogy a Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Tanácsa és a Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelősége által képviselt kulturális ér-

Telepy Karoly

önarchepe

repr.

Szépm. Mur. Eth

IX. 29. tabla

Telepi Károly

festő

l. Mátrai 1862

49. l.

88. l.

Tekintetes Országos M

Mellékelve van szerencsé
értésitését bemutatni, m
2511/4678 számú fuvar
10500.- kg. köszállitmány
az épitési alap karára 2
mely összeget nevezett va
bemutatása kapcsán ha

Ennek alapján k
kedjék az 1907. évi. deczem

Telepy Károly

l.

Magyaróvár

16. l.

Uti s

A pozsonyi Fer
János kápolnájának
tett hivatalos útról

1.) Bérkocsi Budapesten a
és kocsár 2·60 + 0·4
2.) Vasuti jegy I. osz. (fé
Budapest - Pozsony
3.) Bérkocsi Pozsonyban
a városba és kocsa
4.) Bérkocsi ugyanott
vissza a vasutra.
5.) Vasuti jegy I. osz.

Telepy Károly

Neje: Egressy Galambos Etelka, Egressy Gábornak, a híres szinmüvésznek leánya volt. Petőfi hozzá intézte Egressy Etelke c. költeményét, melynek kézirata a Petőfi-házban van.

Kéry Gyula: A Petőfi-ház képes katalogusa. Bp. 1909. 13. l.

fegyverszüneti bizottságba a veze
sem alatt álló miniszterium részé
kiküldött taghoz juttatni szivesk
jék.

Budapest, 1919. szeptember hó 2

A miniszter rendeletéből:

Mayr

miniszteri tanácsos.

Telepy Károly

l.

Lamb 24.l.

Nagytekintetü

Tisztelettel bejelen

dr. Virág Ferenc pécsi

pécsi székesegyház helyr

mondok.

Budapest, 1931. szepte

Telepy Károly

l. Műv. Krónika

1905. 32-71.

KLADEK JÁNOS

ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ

KASSA, ERZSÉBET-KÖRÚT 11.

Távbeszélő-szám: 423.

Távirdacim: KLADEK KASSA.

202
1918

T.

Mücsulékek

Mély tisztelettel
szombati róm. kath. le
kálatának III. kereseti
14,904 korona és 40

Telepy Károly

1828–1906.

1.

Ecsmacher Deri

7. l.

pest IX. Hőgyes Endre u.10.

Budapest, 1938.

deletéből: dr. Kultsár Istv

Telepy Károly

Dési H. Kör Kiáll. V.

Kilátás az erdőből,
vízf.

Másolat.

Kimutatás

az 1906. évi IV. negyed végéig hát

Folyó adóhátrai

sorszám			
1	503	M. kir. vall.- és közokt. minister	állami adó
2	503		községi pótadó
3	478		útadó

összesen

Vajdahunyad, 1907 jú

M.D.K.

Telepy Károly

A müvész négy tájképét igen komolyan értékeli Rippl Rónai János: "Tavaszi Kiállitás" c. beszámolójában.

Képes Családi Lapok, Bp. 1895. május 19.
17. évf. 21. sz. 334. lap.

Ügyintéző:
Tárgy:

M.D.K.

Telepy Károly

"Ujpesti kikötő" c. müvét emliti meg az "Irodalom és müvészet" c. rovatban "A Mücsarnokban" c. beszámoló.

Képes Családi Lapok, Bp. 1881. okt. 9.
4. évf. 2. sz. 31. lap

M.D.K.

Telepy Károly

"Losonc vidékét ábrázoló terjedelmesebb tájképet fest a müncheni nemzetközi kiállitásra, mint az Irodalom és Müvészet c. rovat közli.

Képes Családi Lapok, Bp. 1883. május 27.
35.sz. 559. lap

M.D.K.

Telepy Károly

"Szamos éle", "Üveghuta a Fekete-erdőben" és "Hermanecz völgye" c. tájképeit mutatják be az őszi mükiállitáson, -irja az Irodalom és Müvészet c. rovat.

Képes Családi Lapok. Bp. 1884. okt. 5.
2. sz. 31. lap

M.D.K.

Telepi Károly

A müvész alkotásait dicséri a lap Képzőmüvészet c. rovata.
Müveit a Mücsarnok Karácsonyi Kiállitásán mutatták be. A tárlatot a Képzőmüvészeti Társulat rendezte.

Képes Családi Lapok. Bp. 1884. dec. 28.
14. sz. 223. lap

M.D.K.

Telepy

Müveivel szerepel a Mücsarnokban rendezett Nemzetközi Mükiállitáson.
Képzőmüvészet c. rovat hiradása.

Képes Családi Lapok, Bp. 1885. juni. 21.
39. sz. 623. lap

M.D.K.

Telepy Károly

Két sorozatban rendezte meg az őszi tárlatot a Képzőművészeti Társulat a Mücsarnokban. Az első sorozaton szerepel a müvész alkotásaival, -közli az Irodalom és Művészet c. rovat.

Képes Családi Lapok. Bp. 1882. juli. 23.
4. évf. 43. sz. 685. lap

TELEPY Károly / 1828–1906

1. Hegy látánál. Olaj, vászon, 32 x 25 cm.
   j.j.l.: Telepy. MNG. ltsz.: 6394 (5697)
2. Erdőrészlet. Olaj, vászon, 32 x 51.5 cm
   j.n. MNG. ltsz.: 428 (2101)

6. l.

Erdő a magyar festészetben. Sopron 1958. Kiállitás
Katalógust irta: Bodnár Éva

Bécs. Telegr

Pesti Hirlap. 1880. jun. 20. 4.

a Képzőművészeti társulat elhatározta....

Telepy Károly

A Magyar-Tátra tengerszemeről kè-
rült láthépe 1920 után a budai
palota „kékszalon"-ját díszítette, több
más tájképpel.

Czagány István: A budavári palota és a Szent György
téri épületek. Bp. 1966. Müszaki k., 194 l., 212 kép

89. l.

M.D.K.

Telepy Károly

"Sziklák között" és "Interieur" c. képeit bemutatja a lap.
Repr.-ók.

"Tanulmány", "Hajók", "Templom tövében",
Repr.-ók.

Bányász László: "Müvészi események" cimmel ir a müvészről, akinek a "Mücsarnokban látható félezer képe".

Magyar Salon, Bp. 1906. ~~jaxx~~ márc. hó. 44. kötet 458, 459. lap

M.D.K.

Telepy Károly, festő

8.kép. A karthauziak kolostora a Michelangelo által ültetett ciprusfákkal 1858 k. Fekete repr. 562.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője, 545.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IX. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

123. Telepy Károly.

6. Bemmel, Willem van.

Telepy Károly
arcképe Balló Ede-
től, a
Szépművészeti Múzeum
tulajd.

Szépm. Múz.
Balló Ede emlék-kiáll-
. ,938.

K.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53

599. Telepy Károly: Út az öt tóhoz.

38. Brunningeni Flesch L.: Boszorkány varázs.

Telepy

sírja a k

temet

Vas. Ujs. 1910 924. l.

RJA A KERE

hog

ejét öle

ESI-ÚTI TEMETŐBEN.

el ne rontsam, a mi így magától a
be pottyant.»
za asszony most már nagy szeliden rápör

TELEPY KÀROLY

ÚJ MÜVÉSZET

1998/aug.

P - 9396

37.o.

T e l e p i Károly
festő

Fővárosi Lapok.1867.dec.21. /Fővárosi hirek./

MDK

Telepy Károly

Finstermüntz, olaj

Szent György Céh I. árverési kat. 1910. ápr. 1.

8

118. sz. Déryné Széppataki Róza. Vízfestmény Telepy Károlytól.
Neogrády Antalné.

Telepy Károlyád

Hó

Telepy Károly MDK

Gallinara falu

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi Kiállitás

Ferenc, a Honvéd Együttes vezetője ígérete szerint, támogatván a múzeumot, átadja családja század eleji alumínium öntvény edényeit. Meg fogjuk újítani az állandó kiállítást, és a látványtárat tovább bővítjük. Nem győzöm hangsúlyozni, hogy már most is egy hihetetlenül jól megkomponált, ötletes kiállítás.

➢ M. E. *Elmegyek, megnézem.*

➢ K. Sz. E. Negyedik tervezett lépésünk az Elektrotechnikai Múzeummal kapcsolatos. Át szeretnénk venni negyedik fíliaként, ezzel megoldódnának a működtetés gondjai, és a múzeum tovább működhetne a jelenlegi szép Kazinczy utcai épületben.

Közgyűjtemények együttműködése

Az Országos Széchényi Könyvtár ajándéka az Országos Műszaki Múzeumnak

2005. február 9.

Az Országos Széchényi Könyvtárban *Monok István* főigazgató úr jelképesen és valóságosan is ajándékba adta *Kócziánné Szentpéteri Erzsébet* főigazgató asszonynak a könyvtár használatból kikerült Mikro-Jumma francia gyártmányú mikrofilm felvevőjét. Megtoldva a nemes gesztust, a Xerox Magyarország Kft képviselője, *Bojan Poljicak* is átadta Copyflo 1824 berendezését, amelyet 1958-ban mutattak be először, s szintén mikrofilm készítésére szolgált. Minderre azért került sor, mert egy nagyszabású digitalizálási program keretében csúcstechnológiával mentik a nemzeti örökséget képező mikrofilm állományt az MTA Könyvtárában és az OSZK-ban. A könyvtárak a jövő évszázadban szinte múzeummá válnak, hiszen a könyvek tartalma az új médiumok nyújtotta lehetőségekkel válik hozzáférhetővé. Az új technológia az OSZK Mikrofilm és Fényképtára állományát két Minolta szkennerrel szolgálja ki. A kutatók, kiállításrendezők floppyra, CD-re vagy csak fekete-fehér illetőleg színes, jó minőségű printekre tarthatnak igényt az OSZK muzeális gyűjteményeinek darabjairól. A megrendelések lebonyolítására és kiszolgálására az OSZK Központi Reprográfiai Szolgálata áll a kutatók rendelkezésére.

A szerk.

ÚJ MÚZEUM

Irodalom Háza – Mészöly Miklós Múzeum

Címe: Szekszárd, Babits M. u. 15. Tel: 74/410-783
Nyitva: ápr. 1-től szept. 30-ig hétfő kivételével naponta 9-17 óráig, okt. 1-től márc. 31-ig vasárnap és hétfő kivételével 10-16 óráig

Dr. Monok István, az OSZK igazgatója és Kócziánné dr. Szentpéteri Erzsébet
A képet Neninger Géza készítette.

Belépődíj: felnőtt 200,- Ft, nyugdíjas, diák 100,- Ft
Ingyenes látogatási nap: szombat
Állandó kiállítás:
– Mészöly Miklós emlékkiállítás
– Múzeumi irodalomóra: Mészöly Miklós és Szekszárd
Információ: *Andrásné Marton Zsuzsa*

Válogatás a Színháztörténeti Múzeum Képzőművészeti Gyűjteményébe az elmúlt négy év során bekerült műalkotásokból

A kiállítás 2005. március 18. – június 19. között tekinthető meg.

Az elmúlt négy év során az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet Képzőművészeti Gyűjteménye mind a művészettörténet, mind a színháztörténet számára érdekes, jelentős műtárgyakkal gazdagodott.

A festmények közül a magyar színháztörténet három kimagasló művészének portréja emelkedik ki: közülük ketten, *Nagy Imre* és *Bajor Gizi* a Nemzeti Színház, *Svéd Sándor* pedig többek között az Operaház tagja volt.

Telepy Károly: Nagy Imre, az első Ádám portréja, olaj, vászon, 68 x 55 cm
Jelezve jobbra fent: Kedves barátom Nagy Imrének Telepy K.

Telepy Károly, a XIX. századi magyar piktúra egyik kiváló mestere, Ádámként, *Madách Imre: Az ember tragédiája* című darabjának egyik főszereplőjeként

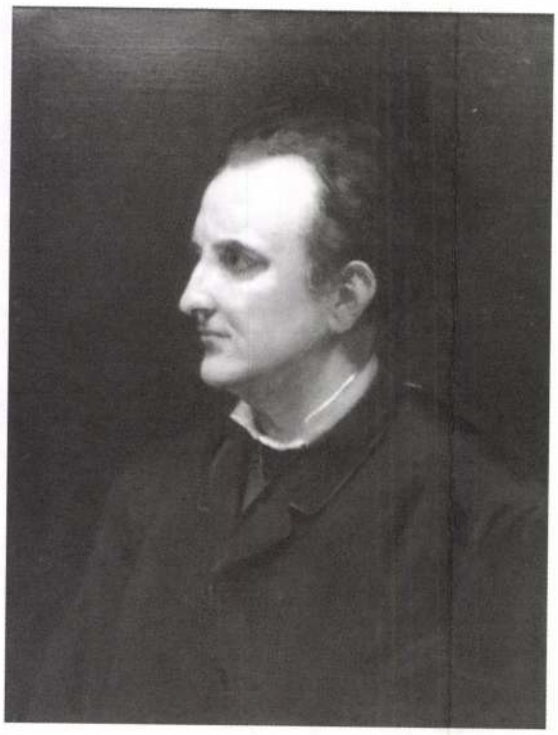

Telepy Károly: Nagy Imre, az első Ádám portréja, olaj, vászon, 68 x 55 cm
Jelezve jobbra fent: Kedves barátom Nagy Imrének Telepy K.

Telepy Károly

ábrázolta barátját, Nagy Imrét. Madách darabját 1883-ban mutatta be a Nemzeti Színház. Éva szerepében Jászai Mari volt „az első Ádám", Nagy Imre partnere. Telepy festménye a bemutató évében, vagy nem sokkal azután készülhetett.

Telepy elsősorban romantikus tájképeivel vált ismertté a nagyközönség előtt, de készített portrékat is kora jelentős személyiségeiről. A színházak világával már atyja, a számos díszlet és jelmeztervet készítő *Telepy György* révén megismerkedett. A kép egykori tulajdonosának szíves közlése szerint feltételezhető, hogy Telepy a festményt nem megrendelésre készítette, hanem ajándékként barátjának, Nagy Imrének. Intézetünk még *Egressy Gábor*ról őriz Telepy Károly portrét.

A mind különlegesen kifejező hangjával, színészi játékával, mind megjelenésével kiemelkedő színész, Nagy Imre 1870-ben került a Nemzeti Színházhoz, ahol 1878 és 1883 között a világirodalom legjelentősebb szerepeit játszotta el, többek között Brutus, Hamlet, Coriolanus, Csongor, Rómeó, Don Carlos, Othelló és Bánk szerepét. Több darabban is méltó partnere volt a korszak nagy tragikája, *Jászai Mari*. A gyönyörű feladatok sorát korai, tragikus halála szakította meg. Telepy Károly szoros kapcsolatban állt a Nemzeti Színház művészeivel, kosztümterveket is készítve számukra. Nagy Imre portréján már ajánlása is jelzi alkotó és a modell közeli kapcsolatát. Mint más portréin is, Telepy monokróm, sötét háttér elé helyezi modelljét a romantikus felfogású, alapos technikai tudásról tanúskodó színészportrén is, hogy a néző figyelmét semmi se terelje el az ábrázolt személyről, illetve esetünkben ezzel is kiemeli Nagy Imre férfias szépségét, akit korában az utolsó hősszerelmesként tartottak számon. A kép magángyűjteményből került a múzeum tulajdonába.

Eva Sawyer: Bajor Gizi portréja, 1926, pasztell, papír, 54 x 45 cm
Jelezve balra oldalt: Eva Sawyer, 1926.
(l. címlapképünk).

A Nemzeti Színház kiemelkedő művészéről, *Bajor Gizi*ről egy Magyarországon kevéssé ismert mester, az angol származású *Eva Sawyer* 1926-ban készítette a kiállításunkon látható gyönyörű pasztellt. Sawyer minden bizonnyal nem sokkal ez előtt, 1925-ben került Magyarországra, és hamarosan a magyar arisztokrácia egyik kedvelt portréfestője lett. Az arisztokrácia tagjairól festett portréinak egy részét 1926 januárjában be is mutatták a Nemzeti Szalonban. Az 1926-os tárlat katalógusából tudjuk, hogy Sawyer, a korszak kedvelt pasztellművésze, Londonban az egyik legnevesebb festőművésznél Sir William Orpennél, majd Párizsban és Brüsszelben tanult. Magyarországi tartózkodása alatt készített portréi valószínűleg megrendelői családjaiban maradtak, nem kerültek ki a műkereskedelembe és a nagyközönség elé. Bajor Gizi portréja nemcsak a Nemzeti Szalon már említett 1926. januári kiállításán szerepelt (151. sorszám alatt), hanem az Új Idők 1926. évi 3. számában is reprodukálásra került.

A már akadémiai növendék korában is foglalkoztatott Bajor Gizi 1914-ben került a Nemzeti Színházhoz. Gyorsan felívelő karrierje alatt a legkülönbözőbb és legnagyobb szerepeket formálta meg, egyaránt mélységes tehetséggel és hitelességgel ábrázolva naiva szerepeket és tragikus hősnőket. Az őt mély hitelességgel ábrázoló, igen finom, jó minőségű pasztellkrétával készült mű ajándékként került be a múzeum gyűjteményébe.

Gábor Móricz: Svéd Sándor Don Giovanni szerepében, 1954, olaj, vászon, 102 x 79 cm
Jelezve jobbra fent: Gábor Móricz, 1954. nov. 15.

A kora tehetséges portréfestőjeként számon tartott *Gábor Móricz* egyik leghíresebb és legtöbbször játszott szerepében, *Verdi* Don Giovannijaként ábrázolta a híres bariton énekest, *Svéd Sándor*t, aki Verdi művei mellett számos *Mozart* és *Wagner* operában is sikert

Telepy Karóly

Jókainé Laborfalvi
Róza archeje fenti-
tet, repr.

Szivárvány

1947. jun. 21.

JOLSVA

Prot. templom

Pestről a középponti Kárpátok felé és vissza.
VV 1861, 440 l.

Telepy Károly

„Magyar hegyvidék" c. festménye nagyon a „magyar genre és tajkép festénet" c. kiállításon a Műcsarnokban

Pesti Hirlap 1927 I. 13

Telepy Károly festő

M.D.K.

Műve a Galériában

Tájkép

Márffy Albin: Átrendezték a XIX. századi magyar festészet kiállítását a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1966. dec. 22. 4.1.

Telepy Károly

Alkotásával szerepel a Magy.Képzőm.Egy.jub. kiállitásán.

P.H.934.XII.8.

Telepi Károly

Szerepel a „Magyar táj és életkép"
kiállításon a Műcsarnokban

Nemzeti Ujság 1927 I. 14

MDK.

Telepy Károly

Debreceni kiállitásának hiradása

Szocialista Müvészetért 1966 nov.

Telepy Károly

l.

Magy. Könyvtár

III. 249. l.

403 Mandé Daguerre.
Sz. Corneillesben 1789. nove

403. Kertbeni Károly.

394

Derékon alól, szembe néz,
haja hosszú, bajusza pelyhezik, sza
lehajtott galléru kabátját begombol
csak egy kis rész látszik.

Daguerreotypia, méretei 1
Készitette: Mandé Daguerr
Kertbeny K.M. ajándéka 18

Corneillesben
1851. junius 12-én.

210

Telepy Károly

festő

vőd

Biró Sikó

30. l.

Telepy Károly

festő

A nógrádi Oroszmező

c. kéze 1868-tól az alábbi házban

Emlitől

Kelemen Lajos:

A kolozsvári gróf Toldalagi és Korda-ház-

Művészeti Szalon

(Kolozsvár) 1927. I. ev.

5. n. 10. l.

Telepy Károly

1897-ben Szeperden
nyaralt.

Margittay Rikárd
Balaton. Tájak—
emberek. Bp. 1943
169. l.

MDK

Telepy Károly

A Karthauziak kolostora Rómában, o.

Galinára falu belsejéből, o.

Ülő olasz fiu, o.

Magyar festők Itáliában. N.Gal. kat. 1967.

MDK

Telepy Károly festő

olajf.:

Németujvári vár kapuja

A németujvári vár lovagterme

Ada Kaleh

Telepy K. emlékkiáll. Debrecen Déri Muz. 1966.

MDK

Telepy Károly festő

olajf.:

Almádi park

Arató férfi

Az ujpesti hajógyár

Telepy K. emlékkiáll. Debrecen Déri Muz. 1966.

MDK

Telepy Károly festő

olajf.:

Babagáj és Galambóc

Balaton

Balaton

Telepy K. emlékkiáll. Debrecen Déri Múz. 1966.

MDK

Telepy Károly festő

Karthausiak kolostora Rómában a Michelangeló által ültetett ciprusfákkal, o.

A Lomnici és Késmárki csucs, o.

Telepy K. emlékkiáll. Debrecen Déri Muz. 1966.

MNK

Telepy Károly festő

olajf.:

Balaton

Balaton hajóval

Balatoni táj

Telepy K. emlékkiáll. Debrecen Béri Mus. 1966.

M.D.K.

Telepy Károly

Az Országos Képzőművészeti Társaság mütárnoka, irja a lap "A veszprémi mükiállitás" cimmel az "Irodalom és Müvészet" c. rovatában.
A továbbiakban felsorolja a kiállitáson szereplő müvészeket.

Szinház, Bp. 1887. május 5. I. évf. 1o5.sz.

MDK

Telepy Károly festő

olajf.:

Önarckép

Pesaro fej, akv. /Tizian után/

Romantikus táj

Telepy K. emlékkiáll. Debreceni Déri Muz. 1966.

MDK

Telepy Károly festő

~~xxxxxx~~

Rozsnyó, akv.

Tanulmány, cer.

Tájkép, o.

Telepy K. emlékkiáll. Debreceni Déri Muz. 1966.

MDK

Telepy Károly festő

olajf.:

Tátrai táj

" "

Tengerszem

Telepy K. emlékkiáll. Debreceni Déri Muz. 1966.

MDK

Telepy Károly festő

Ut a Poprádi tóhoz, o.

Ülő nő, cer.

Ülő olasz fiu, o.

Telepy K. emlékkiáll. Debreceni Déri Muz.

1966.

MDK

Telepy Károly festő

Vár /László vára/, o.

Vihar előrr, o.

Vizparti táj, o.

Telepy K. emlékkiáll. Debreceni Déri Muz.

1966.

MDK

Telepy Károly festő

repr.:

A karthausiak kolostora

Galinara falu

Telepy K. emlékkiáll. Debreceni Déri Muz.

1966.

MDK

Telepy Károly festő

repr.:

Hegedüsné, Bodenburg Lina színésznő arcképe

A németujvári vár kapuja

Telepy K. emlékkiáll. Debreceni Déri Muz.

1966.

MDK

Telepy Károly festő

repr.:

Balaton

Ujpesti hajógyár

Telepy K. emlékkiáll. Debreceni Déri Muz.

1966.

MNK

Tolopy Károly festő

repr.:

Hegy lábánál

A lomnici és késmárki csucs

Tolopy K. emlékkiáll. Debreceni Déri Mus.

1966.

MNK

Tolopy Károly festő

repr.:

Vizparti táj

Chioggia

Tolopy K. emlékkiáll. Debreceni Déri Mus.

1966.

Telepy Károly (1828 - 1906)

19. Bárkaépítés. 1888. O.v., 88 x 151 cm.
).j.l.: Telepy Kajos 888. M.N.G. Ltsz.:
56.9.T.

20. ~~Telepy Károly~~ Vízparti táj. O.fa
24 x 36,5 cm.).j.l.: Telepy Kajos.
M.N.G. Ltsz.: 60.140 T.
Reprodukció.

A Dunakanyar festői – 1964. Kat.bev.
Bodnár Éva.

14.l.

MDK

Telepy Károly, festö

Hegyszakadék.

MK.Soc.Bir.Műv.Kiáll. 1914.nov.-dec. Kat. 6.l.
Szépm. Műv. Muz.

MDK

Telepy Károly, festö

A murányi völgyböl. Olf.

MK.Seg.Biz.Müv.Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat. 3.1.
XXXXXXXXXXXXX Szépm.Muz.

MTK

Telepy Károly

Repr:

"Badacsony"

10. 8.o. v.ö.157.o.

KERESZTURY DEZSŐ: Balaton. Bp. 1960.

Telepy Károly
festő

M.D.K.

Méltatás.

Telepy Katalin: A debreceni Déri Múzeum képtára.
Művészet, 1960. október. – 19 lap.

MDK

Telepy Károly

Hegyi táj

100 év festészete. Szalmássy Gal.kiáll. 1948.jan.

MDK

Telepy Károly

Hegyi táj

100 év festészete. Szalmássy Gal. kiáll. 1948. jan.

Telepy Károly (1828-1906)

Városrészlet.
Oljf. Sign.188o.

Tájkép.
Oljf.

Bolgárok kulipintyója.
Oljf. Sign.

Várrom.
Oljf.

Tájkép.
Oljf. Sign.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

M.D.K.

Telepy Károly, festő. 1828-1906

Még Markó tájképek romantikájában gyökerezik. Romantikus és realista képek ~~Alföld és a Balaton./~~ Almádi napnyugtakor, A Lomniczi csúcs alatt, Akarattyai partok, Délibáb a pusztán, Homokbánya, stb. Nemz. Galéria. 514.o.

Aespis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőművészetek, a zene, a színház és a film. Minerva. Bpest. 1967

MDK

Telepy Károly

Gödöllői kastély

100 év festészete. Szalmássy Gal. kiáll. 1948. jan.

MDK

Telepi Károly

Babérágak a Mücs.ban. Vas. Ujs. 19ol. 47.sz. 764.l.

MDK

Telepy Károly, 1828-1906

Utcarészlet, of.

Árv. Közl. 1929. jun. 4.rk.sz. 31 l.

MDK

Telepy Károly,

Önarckép.

A Vall.és Közokt.Min.vásárlásainak kiállitása. Az O.M. Szépmüv. Min.-ban. 1938.jul.1.-aug.1. Bp.1941. Kat. 6.1.

Telepy Károly MDK

Őserdőirtás a negliczai havason cimü képére
3oo frtos dijat kapott

Vasárnapi Ujság 189o 865 o.

MDK

Telepy Károly

Életrajzok. A Mü, 1927. 1.évf.2.sz. 32.l.

MDK

Telepy Károly

Csejte vára

Mücs. téli tárlatán... Vas. Ujs. 1904. 48.sz. 823.l.

MDK

Telepy Károly

Szana 189o. 11o.o.

Telepy Károly, festöm. MDK

1859-ben összejöttek Orlai Petrich Sománál /Halté 4.sz./ h, német nyelvü kérésükre kapott tanácskozási engedély birtokában, egy harmadik társulat alakitásáért folyamodnak a magyar müvészet kifejlesztérdekében. Igy alakult meg az Orsz.Magy.Képzömüvészeti Társulat. /Létezett már a pesti müegylet és a nemzeti képcsarnokot alakitó egyesület.

Pipics Zoltán: Nyolc festész összefog.
Az Uj Magyarság Képes melléklete. 1939.V.21. 3.l.

MDK

Telepy Károly, festöm.
1828+ 1906

6o4. Gyermekek a kutnál. J.l.j.: Telepy K. 33 x 27. Lemezpapir.
6o5. Kies táj. 14 x 18.5 Fa.

Ernst Muzeum aukcioi. XXII. 51.1.

MDK

Telepy Károly

"Remecz völgye" c.festm.repr.

A "Magyar Szalon", 1893. január.

MDK

Telepy Károly, festöm.
1828-1906

511. Olasz tengerpart. Fa.
26 x 45.5

512. Balatoni táj. J.l.b.: Telepy K. 1903.
30 x 57. vászon.

Ernst Muzeum aukciói. XIII-XIV. 43.l.

Telepy Károly ,festöm.
1828-1906.

530. A diosgyöri vár. J.l.j.: T.K.Diosgyör,88c.
68 x 95 vászon.

531. Sziklás táj folyóval. J.l.j.: Telepy Károly
21 x 29. vizi.

532. Olasz parasztleány. J.l.b.: Telepy Károly.
88 x 68. vászon.

Ernst Muzeum aukcioi. XII. 43. l.

MDK

Telepy Károly

Részlet a tihanyi szigetről. Olajf.

KMT. 1901 tav. nemzetk.kiáll.

MDK

Telepy Károly

"Csejtevár romjai"c.kép repr.

Mücsarnok 1904/5.téli k.

Telepy Károly MDK

A Kerepesi ut eleje /1864/

Mücsarnok 1924. febr-márc.

Telepy Károly

MDK

Erdei ut, olf.

Műcsarnok 1924. febr-márc.

M.D.K.

Telepy Károly, festő

restaurálta és egyenlő méretre hozta a régebbi kuriai elnökök és országbirák, valamint az ítélő tábla személynökeinek sérült állapottan lévő erchépeit, melyeket Hauszmann, az új bp. Igazsági palota felépülte után három tanácsteremben, kronológikus sorrendben helyezett el.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.

1897. 31. kôt. 64. old.

Telepy Károly

Keleti Gusztáv, Gundelfinger Gyula és Telepy Károly a tájképfestők egész gárdáját nevelték fel.

Mirowi Myskovsky Ernő: A magyar képzőművészet története. Bp. 1906. 75.l.

Telepy Károly

képét megvették

A Műcsarnok kiállításából.
Vasárnapi Ujság 1902.77o.o.

MBK

Telepy Károly.

legyezö-festmény dicséretben részesült.

Dalmady Z.: A Mübarátok Köre 25 éves története.
Legyezö -kiállitás. Mücs. 1891 márc.8.

MDK

Telepy Károly, festöm.
1828-1906.

727. Olaszországi emlék. J.l.j.: Telepy Károly. Vízfestmény.
25 x 14.5

728. Tájkép. J.l.j.: Telepy K. Vászon.
19.5 x 26.5

Ernst Muzeum aukciói. XXVIII. 56.l.

MDK

Telepy Károly, festőm.
1828-1906.

729. Balati halászok. J.l.j.: Telepy K. 1902.
74 x 108. Vászon.

Ernst Múzeum gyűjteményei. XXVIII. 56.1.

MDK.

324. Telepy Károly /1828-1906:/

KIDŐLT FENYŐ. Olajfestmény.

Magyar Nemzeti Reneszánsz Társaság V. akció.
Bp. 1923. 2o. l.

Telepy Károly festőművész

Gallinara falu

Jubileumi kiállitás tárgymutatója.Műcsarnok 1934.

Telepy Károly MDK.

Az Orsz. Magy Képzőművészeti Társulat 1899. évi rendes közgyülésén vett részt.

Műcsarnok, 1899.215 l.

Telepy Károly festőművész

Hegyek között

Balatoni táj

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa 1934.

TELEPY KÁROLY

Téli táj. Vízf.

KMT 19ol.tav.nemzetk.kiállkat. 4o.oldal

TELEPY KÁROLY /1828-1906/

Alpesi táj. Lemezpapir. 22,5x30.
Város látképe. " "

Ernst Muzeum aukciói.XXXIV. 40.oldal

MDK

Telepy Károly,

aláirta az ivet, melyet a miniszternek küldt
Ujváry kontra Hock avatatlan reformátorkodása
ügyében.

Ujváry Ignác: Válasz az Okiratos válaszra."
Műcsarnok.- 1898. nov. 27. 1. évf. 17. sz.

MDK

Telepy Károly

Jó-sziv. Az árvizkárosultak segélyezése.
Vasárnapi Ujság, 1888. 18.sz. 299 l.

TELEPY KÁROLY

442. Alkonyat. Olajf.
443. Szénégetés. Olajf.
444. A tiszolczi völgyből. Olajf.
445. A tiszolczi várhegy. Olajf.
447. Erdő belseje. Olajf.

Képzőműtárs.1899-1900.téli kiáll.kat. 42.oldal

TELEPY KÁROLY

76. Részlet a Magas Tátrából. Olajf.

1885.orsz.kiáll.kat. 45.oldal

MDK

Telepy Károly, 1828-1906

Romok, of.

Visegrád, of.

Árv. Közl. 1929. 5.rk.sz. 27. l.

MDK

Telepy Károly

Vásárlások a Miezen-Mayer és Györök kiáll.ból.
Mücs. 1900. 1.sz. 131-34. o.

Telepy Károly
festő

M.D.Y.

Tölb balatoni képét mutatták be
a siófoki Beszédes József Múzeumban
a kiállitáson.

Telepy Katalin: A Magyar Nemzeti Galéria három kiállitásáról
Művészet, 1962. augusztus – 43 lap

TELEPY Károly

M. D. a

Városképe a Budapest Történeti Muzeum festménygyűjteményében

Budapest műemlékei I. köt. 1962.
Budapest műemlékei II. köt. 1962. 394.1.

MDK

Telepy Károly

Csejte vára, of.

Vásárlások a Képzm.Társ. 1904-5. téli kiáll. Müvészet, 1905, 142 l.

MDK

Telepy Károly 1828-1906

Galinara falu belsejéből, festm.

Szépm. Muz. uj m. szerzemények kiáll. 1921. jun. 4 l.

MDK

Telepy Károly, festö
1828-1906

Táj vizeséssel. Jel.:Telepy K. Olf.
60 x 83 cm.
Caprii részlet. Jel.: Telepy K.874. Vizf.
16 x 9 cm.

Almásy-Teleki XI.1943. Kat. 31.1.

MDK

Telepy Károly

Hazai Művészárlók Egyesülete. Műcsarnok, 1898. nov. 20. 16. sz. 141-143 l.

MEK

Telepy Károly

Zala György: Müvészek lakomája. Mücsarnok. 1898. nov. 20. 16. sz. 145 l.

Telepy Károly MDK

Tardona olf.
Csejtei vár, olf
Kilátás a diósgyőri hegyekből a tokaji hegyre.olf.
Ut a Tarkonyi tóhoz. olf
A sasfészek /Kárpátokból/ olf.

Mücsarnok 1904/5 téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Lontói fasor, olf.
A murányi vár kapuja, olf.
Boglári rév a csapolás után, olf
Erdő irtás,/Gömörvég/, olf.

Mücsarnok 1904/5 téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Fülek a kurtányi utról, ceruza

Szépm. Muz. Grafikai Osztály XLVI. kiáll.1922.
Magyar Tájak

Telepy Károly

MDK

Trencsén vára, v eruza

Szépm. Muz.Grafikai Osztály XLVI.kiáll. 1922.
Magyar Tájak

Telepy Károly MDK

Szigliget, ceruza,

Szépm. Muz.Grafikai Kiáll. 1922/. XLVI. kiáll.
Magyar Tájak.

Telepy Károly MDK

Csesznek vára. ceruza

Szépm. Muz. Grafikai Osztály 1922. XLVI. kiáll.
Magyar Tájak

Telepy Károly MDK

Vázlatkönyv

Szépm. Múz.Grafikai Osztály XLVI. kiáll. 1922.
Magyar Tájak

M.D.K.

Telepy Károly festő

Markó-követő,

1852-ben Italiába ment, Csekonics temesi bán segitett

A müncheni Akadémián, Velensében az Akadémián, tanult.

Itáliai tanulmányutja során keletkezett ottani uti

benyomásairól, mestermüvek másolatából vázlatkönyve.

Olasz nőalakok népviseletben.
1859 közös itáliai út Thannal.

Telepy Katalin: Telepy Károly 100 év elötti olaazországi vázlatkönyvéből 177.1.
A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III; Bp. 1961.

MDK

Telepy, festőm.

Balatoni nyári tárlat 1964.
Keszthely, Tihany, Veszprém

Telepy, textos.

Delatoni myeni tekiat 1964.
Kearthely, Tihany, Veszprém

Telepy Károly

Almádi napnyugtakor, o.

Tofana alja hóviharban, o.

Vesuli, vf.

Hegy lábánál, o.

Szépműv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp.1952.

Telepy Károly MDK

Halastó a Kárpátokban, olf.

Műcsarnok 1903/4 téli kiállitás.

Telepy Károly MDK

Őszi alkony, olf
Ködös reggel a Balatonon, olf.
Borulat a Balatonon, olf.
A régi ut Aligára, olf.
/Reggel/ Odvaskő Borsodban, olf.

Műcsarnok 1903/4 téli kiállitás.

Telepy Károly MDK

Aliga, olf.
Út a murányi vár felé, olf.
Taligakészitők Erdélyben, olf.
Hullámzó Balaton, olf.
Mehádia közeléből, olf.

Műcsarnok 1903/4 téli kiállitás.

Telepy Károly MDK

kőpatak, olf.

Műcsarnok 19o2. tavaszi nemzetközi kiállitás

Telepy Károly MDK

Santa Croce mellett, olf.

Műcsarnok 1902/3. téli kiállitás.

Telepy Károly MDK

Fogaras, ceruza

Szépm.Muz.Grafikai Osztály XLVI.kiáll. 1922.
Magyar Tájak

MDK

Zs Telepy Károly

Szerepelt a Kecskeméti Múzeum 1957 aug. 20-án megnyílt kiállításán.

---: Munkácsy, Lotz... művei a Kecskeméti Múzeum kiállításán.

Petőfi Népe 1957. aug. 22.

Telepy Károly MDK

Balatoni képei .

F.T.:Festőművészekről és a Balatonról.
KÖZÉPDUNÁNTULI NAPLO. 1958. Jul. 6.

MDK

Telepy Károly

Drugáti malom, of.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvar, 1883. 12. l.

MDK

Telepy Károly

Tájkép, of.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvár. 1883.

12 l.

MDK

Telepy Károly

Paraszt udvar, vf.

Tájkép részlet, vf.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvár, 1883.

13 l.

MDK

Telepy Károly

Ujpesti hajógyárból, of.

Tanya-részlet, of.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvár, 1885. 13. l.

MDK

Telepy Károly

Duna mentén, of.

Karaván, of.

Képkiállitasi kalauz. Kolozsvár, 1883.

15. l.

MDK

Telépy Károly

Gunyhó belseje, of.

Tájkép, of.

Képkiállitási kalauz. Kolozsvár, 1883. 15. l.

MDK

Telepy Károly

Füleki vár

Nemz.Szal.Rendkívüli kiáll. 1897. dec.
1e.1.

MDK

Telepy Károly, festőm.

388. Őszi alkony. Repr.

KMT. 1903/4. Téli kiállitás.

TELEPY KÁROLY

Halászat a Balatonon.

Vasárnapi Ujaság, 19.sz. 1903. 50.évf. 304.oldal

TELEPY KÁROLY

323. Diósgyőri várrom.

KmTárs Biedermeier kiáll. 1937-38. 26.oldal

Telepy Károly, festő MDK

Egressy Gábor lánya Telepy feleségé volt.

–: Ma hallottuk 2.1

ESTI HIRLAP, Bp. 1960. okt. 27.

MDK

Telepy Károly

Képzőm.Társ. alapitói

Uj Magyarság Vasárnapja, 1936. jan. 5. kép

MDK

Telepy Károly

Képzőm.Társ. igazg.választmánya 1863-ban.

Évk.KMT. 1928. 98 l. fénykép

BUDAPEST, 196
V., BELGRÁD RKP. 24
TELEFON: 182-850

2 -

rnap/

kosztály kirándulása Balatonfüredre.
is 21-én 15.34 órakor a Déli Pálya-
álkozás: 15 órakor a Déli pu. indu-
nál. Szállás Balatonfüreden. Vasárnap
irándulás Tihanyba, visszaérkezés
-én 22.30 órakor a Déli pályaudvarra.
j a túrista igazolvánnyal rendelkezők
0-60 Ft.

n klubest, társasjátékok, televizió.
n dr. Bognár József, a Marx Károly
Egyetem professzora tart előadást
ves tervéről, a ghanai nép életéről,
yeiről.

yam foglalkozása.

MDK

Telepy Károly

Tájkép, of.

Erdő belseje, of.

Előtértanulmány, of.

Öt akt, of.tanulmányok

Szent György czéh lo.műv. aukc. 1912. febr. 72 l.

MDK

Telepy Károly?

Hegyi táj, of.

Szent György czéh ip.műv. aukc. 1912. febr. 72 l.

MDK

Telepy Károly festő

Mütermekből. Mücsarnok, 1898, okt. 2o. 96 l.

MDK

Telepy Károly

Részlet a Magas Tátrából, repr.

1885. orsz. kiáll. kat. 98. r.

MDK

Iparművészettől tervezett bútorok

Új Építészet 1948. 6. sz.

MDK

Telepy Károly

Tájkép

loo év festészete, Szalmássy Gal. 1948. jan. kiáli.

MDK

Telepy Károly

Hegyi táj

100 év festészete, Szalmássy Gal. 1948. jan. kiáll.

MDK

Telepy Károly

Balaton

Koo év festészete. Szalmássy Gal. kiáll.
1948. jan.

MDK

Telepy Károly 1828-1906

Pesten, München-ben, Velencében tanult.
Részt vett a Képzőművészeti Társulat megalapitásában, majd ennek titkára és mütárosa volt.

Mednyánszky napl-jában emliti 1898 jul. 31-én.

58.o. és 155.o.

Mednyánszky László naplója. Bp. 1960.
/Szerk.: Dr. Brestyánszky Ilona/.

MDK

Telepy Károly festő arcképe

Márk Lajos °. festménye

M. Studio 2. aukc. 1921. 19 1.

MDK

Telepy Károly, 1828-1906.

Felsőmagyarországi táj, of.

Hegyvidék, of.

M. Studio 2. aukc. 1921. 28 l.

MDK

Telepy Károly, 1828-1906.

Tátrai táj

Viharos tenger

Almásy-Tel.Int. 1942. febr. 6. sukc.
39-40 l.

MDK

Telepy Károly festő

olajf.:

Délolasz táj

Erdőrészlet

Fairtás a Margitszigeten

Telepy K. emlékkiáll. Debreceni Déri Muz.

1966.

MDK

Telepy Károly festő

olajf.:

Férfi arckép

Fiatal férfi arcképe

Fonyód

Telepy K. emlékkiáll. Debreceni Déri Muz.

1966.

MDK

Telepy Károly festő

olajf.:

Fonyódi halásztanya

Galinára falu belsejéből

Greben

Telepy K. emlékkiáll. Debreceni Déri Muz.

1966.

MDK

Telepy Károly festő

olajf.:

Hegedüsné Bodenburg Lina szinésznő arcképe

Hegy lábánál

Hegyes vidék

Telepy K. emlékkiá l. Debreceni Déri Muz.

1966.

MDK

Telepy Károly festő

olajf.:

Hegyi patak

Hegyi táj

Hegyvidék

Telepy K. emlékkiá l. Debreceni Déri Muz.

1966.

Telepy Károly festő

MDK

olajf.:

Hegyvidéki táj

Istálló belseje

Káposztásmegyeri tájrészlet

Telepy K. emlékkiá.l. Debreceni Déri Muz.

1966.

MDK

Telepy Károly festő

olajf.:

Kislány arckép

Lipparini tanár arcképe, akv.

Munkácsy Mihály édesapjának miskolci lakóháza, akv.

Telepy K. emlékkiáll. Debreceni Déri Muz. 1966.

M.D.K.

Telepy Károly

A művész irt "Munkácsy a művészekkel" cimmel arról, hogy Munkácsy bpesti látogatásakor vendégül látta pesti művész barátait, akik meglepetésül egy nagy méretü legyezőt készitettek Munkácsyné számára, amelyre minden művész saját torzképét festette. Közöttük szerepel Telepy Károly is, aki lerajzolta Munkácsy szülőházát, melyet bemutat a lap. A rajzot Telepy Munkácsynak ajándékozta.

Magyar Salon, Bp. 1884. nov. 1. II. kötet. 115-119. lap

Telepy Károly

„Jókainé, Laborfalvi Róza", fekete-fehér reprodukció, féltáblón.

Magyar színészportrék 2. Cenner Mihály: Festmények, szobrok, domborművek a XIX. század. Budapest, 1966. Katalógus, 671. 9 sz.

Telepy Károly

„Fáncsy Lajos" mellképe, olaj, 1864.

Magyar színészportrék 2. Cenner Mihály: Festmények, szobrok, domborművek a XIX század. Budapest, 1966. Katalógus, 291.

Telepy Károly

„Laborfalvi Róza", olaj.-

Magyar színészportrék 2. Cenner Mihály: Festmények, szobrok, domborművek a XIX század. Budapest, 1966. Katalógus, 331.

Telepy károly

„Kántorné Engelhardt Anna"
olaj, 1864.-

Magyar színészportrék 2. Cenner
Mihály: Festmények, szobrok, dombor-
művek a XIX század. Budapest, 1966.
Katalógus, 321.

Telepy Károly

„Segedüsné, Bódenburg Lína," olaj, 1859, 133 x 106 cm. -

Magyar színészportrék 2. Cenner Mihály: Festmények, szobrok, dombormüvek a XIX század. Budapest, 1966. Katalógus, 311.

Telepy károly

„Hegedüs Lajos és Bódenburg Lína", olaj, 1859, 130 x 105 cm.

Magyar színész portrék 2. Cenner Mihály: Festmények, szobrok, dombormüvek a XIX század. Budapest, 1966. katalógus, 31 l.

Telepy Károly

„Lendvay Márton", olaj, 1864.

Magyar pinészportrék 2. Cennet Mihály; Festmények, szobrok, dombormüvek a XIX. századból. Budapest, 1966. Katalógus, 34 l.

Telepy Károly

„Udvarhelyi Miklós," civil mell-
képe, olaj, 1864, –

Magyar pinészportrék 2. Cenner
Mihály: Festmények, szobrok, dombor-
művek a XIX. század. Budapest, 1966.
Katalógus. 40 l.

Telepy Károly

„Szerdahelyi József", civil mellképe olaj, 1864. –

Magyar színészportrék 2. Cenner Mihály: Fest mények, szobrok, domborművek a XIX. század, Budapest, 1966. katalógus, 391.

Telepy Károly

"Szentpétery Zsigmond" cívil mellképe, olaj, 1864

Magyar pinceszportrék 2. Cenner Miklós: Festményes, szobrok, dombormüvek a XIX. századból. Budapest, 1966. Katalógus, 39 l.

Telepy Károly

„Megyeri Károly", olaj, 1864.

Magyar színészportrék 2. Cenner Mihály: Festmények, szobrok, dombormüvek a XIX század. Budapest, 1966. katalógus, 351.

Telepy Károly

„Egressy Gábor", zsinoros fekete ruhában, 62 x 48 cm.

Magyar színészportrék 2. Cennek Mihály: Festmények, szobrok, domborművek a XIX század, Budapest, 1966. Katalógus, 291.

M.D.K.

Telepy Károly festő

/ 1828-1906/

Éveken át a Magyar Képzőművészeti Társulat titkára volt.

Izsó Miklós levelei, Bp. 1958. 131.l.

Telepy Károly (1828–1906)

Istálló belseje. 1900. o.v. 36x
53 cm. J.j.l.: MVG. Ltn.: 56.196T.

Mezőgazdaság a képzőművészetben
a Katalóbeli Matolcsi János
Bp. 1959

24.

Telepy Karoly (1828 - 1906)

Munkácsy apjának mistolci háza. 1884. akv. 293 x 452 mm.
Ltn.: 1925 - 1125.

Magyar rajz és akvarell ~~[illegible]~~ a XIX. és a XX. szeradban. Kat. bevezette Oelmacher Anna
Bp. 1959

25

M.D.K.

Telepy Károly festőművész

Gyarmathy Zsigáné: "Kalotaszegről" c. cikkében emliti meg a művészt és kiemeli az őszi betakaritásról szóló képét. Részletesen ~~kmkm~~ leirja, mit ábrázol a kép: Bivalyos szekerek gazdái buzakévéket dobálnak le kocsijaikról az ott várakozó szegényeknek.

Magyar Salon, Bp. 1885. juni. 1. III. kötet. 289-291. lap

Telepy Károly

Dutka Mária: A Nemzeti Galéria
Kiállítása. Magyar festők Itáliá
ban.

Magyar Nemzet, 1967. IV. 8. 4. o.

M.D.K.

Telepy Károly

"A Vaskapu" c. olajfestményét bemutatja a lap.
Repr.

"Erdőben" c. " " hozza a lap.
Repr.

Magyar Salon, Bp. 1897.
28. kötet. 16. lap
25. "

M.D.K.

Telepy Károly

"Táj Törcs-Vár környékéből" c. olajfestményét hozza a lap.

"Széchenyi ut. Vaskapu" c. olajfestménye. Repr.-ók.

Magyar Salon, Bp. ~~1896~~ 1897. febr. hó. 26. kötet , 959. és 962. lap

M.D.K.

Telepy Károly

Lázár Béla: "Tavaszi tárlat" cimmel felsorolja és értékeli a kiállitó müvészeket, illetve alkotásaikat.
A müvész "eszményi tájai"-t kiemeli.

Magyar Salon, Bp. 1899. május hó
321-352. lap

MDK

Telepy Károly, 1828-1906.

Majorság

Ut a poprádi tóhoz

Almasy-Tel.Int. 1942. febr. 8. sunc.

39-4o l.

MDK

Telepy Károly, 1828-1906.

Dunai részlet

Tátrai táj

Ernst 11. sukc. 1920. ápr. 37

MDK

Telepy Károly, 1828-1906.

Mátrai táj

Tájkép

Ernst 11. aukc. 1920. ápr. 37 l.

MDK

Telepy Károly, 1828-1906.

A diósgyári várrom
Balatoni részlet

Ernst 11. sukc. 192o. ápr. 37 l.

MDK

Telepy Károly

Téli tájkép, gouache

M. Studio 2. sukc. 1921. 28 l.

MDK

Telepy Károly, 1828-1906.

Tátrai táj, of.

Falusi udvar,, of.

M. Studio 2. aukc. 1921. 28 l.

MDK

Telepy Károly, 1828-1906

Dombos táj

Almásy-Teleki 7. aukc. 1911. okt.

59 l.

MDK

Telepy Károly, 1828-1906.

A lomnici csucs

Tengerszem

Kilátás a völgybe

Almásy-Teleki 4. müv. aukc. 1940. nov.

36 l.

MDK

Telepy Károly, festö

1828-1906

Tengerszem a Magas Tátrában.

Tavaszi Tárlat. 1923 ápr.-máj. A nagy uttörö mesterek gyüjt.kiáll. OMKT-Mücsarnok.. Kat. 9.1.

M.D.K.

Telepy Károly/1828-1904/

614. Almádi napnyugtakor. Olajf. 54.5 x 95 vászon.
615. Tofana alja hóviharban. " 33.3 x 54.3, vászon.
616. Vesuli. Vizf. 50.4 x 37.1. papiros.
617. Hegy lábánál. Olajf. 32 x 24.5, vászon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet, MUMOK. Bp. 1952. 69. l.

M.D.K.

Telepy Károly /1828-1906/

776. Városrészlet. Olajf. 43.5x54 vászon.
777. Tájkép. Olajf. 18x16 fa.
778. Bolgárok kulipintyója. Olajf. 46x34 vászon.
779. Várrom. Olajf. 31.3x15.7 fa.
780. Tájkép. Olajf. 18x14 fa.

Háborus műtárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 55. l.

MDK

Telepy Károly, festö
1828-1906

Vizimalom. Jelezve.	Olf. Fa.
Dunapart uszályokkal.	" "
	Jelzés és évszám.
Tengerszem. Jelzett.	Olf. Lemez.
Vadász az erdöben.	" Vászon.
	Jelzés és évszám.
Tengerszem.	Olf. Fa.
	Jelzés és évszám.

v. Ernst Muzeum VI.müvészeti aukció. Kiáll.1947.okt.
Kat. 28.1. 12-19.

MDK

Telepy Károly, festö
1828-1906

Tájkép romokkal. Jelezve. Vizfestm.
Mosónök a Balatonparton. Jel. Olf. Lem.

v.Ernst Muzeum VI.müvészeti aukció. Kiáll. 1947.okt.
Kat. 28.1. 12-19.

Telepy Károly

Csaki, M: Baron Bruckenthalisches Museum in Hermannstadt. Führer durch die Gemäldegalerie. VI. Auflage Hermannstadt, 1909.

1158. sz.

MDK.

Telepy Károly festő / 1828-1906/

"Óvár" /olaj/

Árverési Közlöny 4.sz.1939. december.

48.l.

MDK

Telepy Károly, festö
1828-1906

Tájkép. Jelzett. Olf.

Árverési Közlöny. Festm., rajzok. 1936 okt.4. rk.sz. 44.1.

MDP

Telepy Károly (festő)

(Hatvany Lajos anyja tőle tanult festeni.)

Lengyel István: Hatvány estéje.
Ország-Világ, Bp. 1960. 44. sz. (24. l.)

Telepy Károly festő

M.D.V.

Balaton képeiről.

Marosi Ernő: Csaki-Maromyák József kiállítása – 37 l.
Művészet, 1961. február.

MDK

Telepy Károly, 1828-1906

Hegyvidék, of.

Tátrai részlet, of.

Árv. Közl. 1936. febr. 1.rk.sz. 23. l.

MDK

Telepy Károly, Debercen 1828-1906 Bp.

Dunarészlet

Az Egri Kaszinó kiáll. kat. Eger, 1924. aug. 22. l.

MDK

Telepy Károly

Várrom a hegytetőn, of.

Viselettanulmányok, vf.

Ernst Muz. 9. aukc. 1920. jan. 9 l.

MDK

Telepy Károly, 1828-1906.

Önarckép, of.

Jókainé Laborfalvi Róza, of.

Ernst Muz.aukc. Árverési közl. 1.rk.sz.
1939. jan.
45 l.

Telepy Károly.

OMKT.1895.tav.

M.D.K.

Telepy Károly /1828-1906/

470. Erdőrészlet. Olajf. cca. 80x100 vászon.

Elveszett. /Budai kir. palota/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
30. l.
MUMOK. Bp. 1952.

M.D.K.

Telepy Károly, festő

jelen van a müncheni kiállitás rendezésénél, ahol a Majális először kerül kiállitásra /1873./

Jeszenszky Sándor: Szinyei Majálisa,

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei, 1960.II. sz. 12.old.

M.D.K.

Telepy Károly, festő

Részlet Szinyeihez irt leveléből, melyben a Majálisnak a bécsi kiállitáson történt méltatlan elhelyezését indokolja.

Jeszenszky Sándor: Szinyei Majálisa, ~~a cikkében,~~

A Magyar Nemzeti Galérai Közleményei,

1960. II. sz. 12. old.

MDK

Telepy

Uj mütárlat. Vas. Ujs. 1904. 48.sz. 823. l.

M.D.K.

Telepy

"Murány kies völgyét bemutató képei"-t dicséri N. Istvánffy Gyula festőművész "A Képzőművészeti Társulat kiállitása" c. kritikájában.

Magyar Salon, Bp. 1895. május hó 23. kötet 230-254. lap

MDK

Telepy

Pipics Zoltán dr: Emlékek társulatunk multjából.
Evk. KMT 1929. 145. l.

NDK

Telepi festő

Képzőművészeti Szemle 1880. 11. sz. 163 l.

lye :----------

Telepy festő M.D.K.

müveiT a következő nppokon árverezik

Nagy képvásárlási kedv az őszi IV aukción

Kappel Ignácz 1961.

október 5.3.1.

MDK

Telepy

Ujpesti erdőrészéet, festm.

Fővárosi Lapok, 1875. I. 637. o. A mütárlaton.

MDK

Telepi

Fővárosi Lapok, 1875. I. 637. o. A műtárlaton.

Telepy

MDK

Balatoni képei

71.o.

KERESZTURY DEZSÖ: Balaton. Bp. 1960.

MDK

Telepy

A kiáll. műcsarnokából... Vasárnapi Ujság.
1885. 32.sz. 520 l.

Telepy

Részvétel a BÁV IV. művészeti

aukcióján

Magyar Hírlap 1961 IX. 16

Telepay.

Az Ernst-múzeum XXXIX. aukciójának
kiállításán mint szerepel.

Pesti Hírlap, 1928. Nov. 18.

Telepy

Alkotása szerepel a Műcsarnok őszi tárlatán.

P.H.931.X.16.

Telepy

Alkotása, a velencei nemzetközi kiállitáson szerepelt.

N.U.930.IV.8.

MDK

Telepy Károly, festöm.

84. D'Este villa Tivoliban. Olf.

Képzöm.Társ. 1901-2 téli kiáll. Kat. 29.l.

Telepy Károly, festőm.

1890. Ráth György-féle 300 frtos díj.
"Őserdőirtás a nyeglicei havasokon"

? Kitüntetett művészek. Kat.? 18.1.

Telepy Károly

l.

A magyar festő-
művészet albuma

96 l

feltalálmázása alapján, a mai Császárfürdő tájan, a Buda külvárosaként tekintett Felhévízen jelölte ki az egyetem helyét, hogy amint könyvtára, a Corviniana Bibliotecha első volt a világ könyvtárai között, úgy egyeteme is legelsője legyen minden eddig létező főiskolának.

A hatalmas, negyvenezer hallgatóra tervezett iskolaváros alapfalait Heltai még maga is látta. Részleteiről a tervrajzot birtokában őrző Brodarics István váci püspöktől, II. Lajos király kancellárjától személyesen értesült. Igy Heltainak a budai egyetemre vonatkozó leírásait hitelesnek kell tartanunk s mint Mátyás nagyvonalú, merész elgondolásaira felette jellemzőt, érdemesnek véljük azt e helyen leközölni:

...»A Duna mellett nagy, mély, széles, hosszú és temérdek fundamentumokat vettete fel és megrakatá azokat valamennyére a föld fölött és nem mondaná senkinek, mit akarna oda tsináltatni. De készen immár meggondolta és megjedzette vala nagy papirosra az fundálókkal, minémü lönne az az épület. Ugy jedzették vala, hogy az épületnek két piacca lönne. Az egyik a felső Béts féle igen hosszú, a másik félannyi.

A felső piacon úgy rendelte vala, hogy háromfelől mindenik oldalon boltos kamorák lönnének egymás felött hét renddel, napnyugotra Buda felé és a Duna felé volnának mind a kamoráknak az ablakai. Ugy jedzette vala kedig, hogy ott kerengő volna környöskörül, és ez kerengőkbe mennének a széles grádicsok fel a földről egyikről a másikra és hogy a keren-

M.D.K.

Telepy Károly, festő

15.kép. Galambóc vára. Fekete repr. 577.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 548.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IX. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

Magyar Müvészet 1925.216.o. Kerényiné

Telepy K ároly:Tájkép.

Művészet 1938. Virág.

III. évf. 144. l. 22. sz.

Telepi Károly: Hegipadal.

Telepy Karól

l.

Mův. Kronika

1905. 9 n. 4. l.

Országos Bizottsága "

Elnökségének

Budapest.

---

hó 15-én 658. sz. alatt kelt megkeresé-

mellékelem a Vörösklastrom épületein vég-

elülvizsgálatáról szóló jegyzökönyvet .-

7. évi március hó 2-én.

Telepy Károly

"Munkácsy Mihály atyjának miskolci háza" c. aquarellje, a Szépmüv.Múz. uj grafikai szerzemé-nyeinek bemutatóján.

P.H.931.V.30.

Telepy Károly

"Munkácsy Mihály atyjának miskolci háza" c. aquarellje, a Szépmův.Múz. uj grafikai szerzeményeinek bemutatóján.

P.H.931.V.30.

M Ű V É S Z E T
VI.évf. 1907.
36.l.

Péczely
Béla

T e l e p y K á r o l y :

Tájkép.

Olajfestmény.

M Ű V E S Z E T
VI.évf. 1907.
34.l.

Péczely
Béla

Telepy Károly

Fénykép

M Ü V É S Z E T
X.évf.1911.
107.1.

Péczely

T e l e p y K á r o l y :

Malom belseje.

Társulati mülap,1864.

Magyar Müvészet 1927.13.o. Kerényiné

Telepy Károly /1828-1906/:Sziklás táj.
1870.
Straubert Károly tud.

Magyar Müvészet 1925.504.o. Kerényiné

Telepy Károly: Karthauziak kolostora
Rómában. olf.

M.D.K.

Kapa Telepy Károly, festő

24.kép. Balatoni táj. Fekete repr. 587.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj Romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IX. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly, festő

---

27. kép. Badacsony.. Fekete repr. 586.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj Romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IA. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly, festő

22.kép. Dévény vára. /rajz/. 1876. Fekete repr. 585.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj Romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IX. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly,festő

21.kpé. Mokovicza vára. /rajz/.Fekete repr.584.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly,a magyar táj Romantikus festője. 345.o.

A Debreceni Déri Múz.Evkönyve.IX.1966-67.Debrecen 1968.Alföldi Nyomda,Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly, festő.

---

20. kép. A Lomnici csúcs. Fekete repr. 582.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj Romantikus festője. 585.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IA. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly, festő

26.kép. Káposztásmegyeri táj. Fekete repr. 589.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IX. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly,festő

25.kép. Balaton. Fekete repr. 588.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly,a magyar táj romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve.IX.1966-67.Debrecen 1968.Alföldi Nyomda,Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly,festő

29.kép. Ujpesti kikötő. 1882. Fekete repr. 592.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly,a magyar táj romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve.IX.1966-67.Debrecen 1968.Alföldi Nyomda,Debrecen

M.D.K.

Telepy Károl ,festő

28.kép.Vizparti táj. Fekete repr. 591.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly,a magyar táj romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve.IX.1966-67.Debrecen 1968.Alföldi Nyomda,Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly, Festő

27.kép. A Kazán szoros kijárata. Fekete repr. 590.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IX. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly,festő

34.kép. Lontói fasor. Fekete repr. 598.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly,a magyar táj romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve.IX.1966-67.Debrecen 1968.Alföldi Nyomda.Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly, festő

3.kép. Romantikus táj. Fekete repr. 597.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IX. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly, festő

32.kép. Erdőrészlet. Fekete repr. 596.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IX. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly,festő

31.kép. Újpesti hajógyár.1893. Fekete repr. 595.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly,a magyar táj romantikus festője. 345.o.

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve.IX.1966-67.Debrecen 1968.Alföldi Nyomda,Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly,festő

30.kép. Bárkaépités. 1888. Fekete repr. 594.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly,a magyar táj romantikus festője. 645.o.

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve.IX.1966-67.Debrecen 1968.Alföldi Nyomda,Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly, festő

Évszámos képek. Katalógus 3. FIATAL FÉRFI ARCKÉPE./18
/1857 k./.o. papirlem. 22+18 cm. Jbf. Telepy Károly. Dr.
Gárdos Jenő tul. 604.o. Kiáll. Déri Múz. 1966. Telepy K.
emlékkiáll. Kat. 21.sz.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz. évkönyve. IX. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D .K.

Telepy Károly,festő

Évszámos képek.Katalógus, 2. HITETLEN TAMÁS.o.v.220ól 220ól45 cm.Jjl.Telepy Károly Velencében 856 l.Közölve Műegylet 1857.aug-szept kiáll,mint gróf Berthold Strachem Matild tul. 604.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly,a magyar táj romantikus festője. 345.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve.IX.1966-67.Debrecen 1968.Alföldi Nyomda,Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly,festő

Évszámos képek.Katalógus,l.az.BÜNBÁNÓ MAGDOLNA.o.v.
220+145 cm.Jjl.Telepy Károly Velencében 1856/1.
604.o.Közölve Műegylet 1857.aug-szept kiáll.,mint
Gróf Berthold Strachem Matild tul.

Telepy Katalin: Telepy Károly,a magyar táj romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve.IX.1966-67.Debrecen 1968.Alföldi Nyomda,Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly, festő

17. kép. Hegyvidéki táj. Fekete repr. 579.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IA. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly,festő

16.kép. László vára. Fekete repr. 578.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly,A magyar táj romantikus festője. 345.o.

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve.IX.1966-67.Debrecen 1968.Alföldi Nyomda,Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly,festő

18.kép. Ut a poprádi tóhoz. Fekete repr. 580.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly,a magyar táj romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve.IX.1966-67.Debrecen 1968.Alföldi Nyomda,Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly, festő

19.kép. Tengerszem. Fekete repr. 581.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IX. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Marastoni József,festő

9.kép. Telepy Károly arcképe./rajz/.1861.Fekete repr. 566.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly,a magyar táj romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz.Evkönyve.IA.1966-67.Debrecen 1968.Alföldi Nyomda,ikk Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly, festő

---

11. kép. A diósgyőri várrom. 1860. Fekete repr. 568.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IX. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, XXX Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly, festő

12.kép. Hegedüsné Bodenburg Lina színésznő arcképe.
1859. Fekete repr. ✗ 570.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IX. 1966-67. Debrecen
1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly, festő

1?.kép. Önarckép. 1861 k. Fekete repr. 571.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IA. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly, festő

---

14. kép. a németújvári vár kapuja. 1889. Fekete repr. 575.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IX. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly, festő

5.kép. Chioggia /rajz/, 1854. Fekete repr. 559.o.

Telepy Antalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője, 548.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IX. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly, festő

7.kép. Galinara falú belsejéből. 1858 k. Fekete repr. 563.o.

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője, 515.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IX. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Telepy Károly

Wekerle Sándor miniszterelnök összehivta a Képzőművészek Egyesületének tagjait a Milleniumi Kiállitáson való résztvétellel kapcsolatban, valamint a kiállitás terveinek megbeszélése végett.
A felsoroltak között szerepel a müvész is, -közli "A Hét Tükre" c. rovat.

Képes Családi Lapok, Bp. 1894. juli. 22.
16. évf. 3o. sz. 479. lap

elepy Károly MDK

Győrött 1943-ban Szépm. Műv. kiállításán szereplő képe:
„Út a poprádi tóhoz" Olaj lemezpapíron. ~~Vétett~~ Vétetett 1942. A Műv. Múzeumnak Baráthai Egyesületének örök letéte Ltsz. 8170.

Csánky Dénes: Száz év magyar festészete. (Kiáll. kat. Győr 1943. 43. l.

Telepy Károly

szül. Debrecen 1828 dec. 25, megh. Bp. 1906 sept 30. Apja Telepy György festő és nínén volt. Münchenben és Velencében tanult. Pesten képző müv. Társulat alapításában réntvett, majd ennek titkára és mütárosa volt.

Müvénetének jellemése.

Markó hagyományok kornerü folytatója volt.

Csánky Dénes: Száz év magyar festénete. (Kiáll. kat.) Győr 1943. 42-43. l.

MDK.

Telepy Károly

MDK

Tájképe látható a kiállításon

Csánky Dénes: Száz év magyar festészete (Kiáll. kat.) Győr 1943. 8. l.

MÜVTÖRT DOK.

TELEPY KÁROLY

Magyar Nemzet 1949.V.6.4.old.
Beszámoló.-

M. D. K.

TELERY Károly festő

Erdély határhegysége, Predealról tekintve. (Rezr.)

Boák. Tárgymut. Bp. 1885. 47, 78. l. ~~78~~.

Telepy Károly

Pijni erdő, olasz táj

Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat Szegeden rendezett kiállitása 1876. katalogusa

M.D.K.

Telepy Károly festő

1818 – 1906

Szigliget. ceruza. Jelezve: Szigliget
14, 7, 67

Kiállítva 1922. ben az O. képszm. Mag.-ban

Darnay-Dornyai Béla: Képes ábrázolások a Balatonról és vidékéről. Balaton XXXVI. 1943, 19

MDK

Telepy Károly, 1828-1906.

Felhős hegyvidék, festm.

Ernst Múz. 51. aук. 1935. márc.

2o 1.

Telepy Károly, 1828-1906.

Aldunai részlet, olaj
Tájkép, olaj
Az óbudai hajógyári sziget, olaj

Árverési Közlöny, 1959. 3.rk.

34 l.

MDK

Telepy Károly festő, Pest

Részlet a castelfusanoi erdőből, 1858
A diósgyőri vár, 186o
Ostia, hajdan Róma erőssége, 1861
Velencei lagunákon, 1861
A diósgyőri vár, 186o

Szatmári Gy: Adatok 61 művész 28o művéről. Pesti Müegylet vásárlásai, 1853-63. Kézirat.

MDK

Telepy Károly, 1828-1906.

Tátrai táj
Viharos tenger
Majorság
Ut a poprádi tóhoz

Almássy-Teleki VIII. 1942.
39-40 l.

M.D.K.

Telepy Károly
festő

Munkácsyt, 19 éves korában, mikor Pestre jött
támogatta.

Eggenberger Művészkönyvei: II. kötet, Munkácsy
Bp. 1912.

491

MDK

Telepy Károly

Velencei Biennale, 1930.

157 l.

Telepi Károly festő M.O.K.

A Dugonics nobor zsüzijének tagja.

Farkas A – Nagy S: Dugonics-album Szeged 1876 154-

Telegram Wadsworth Jesse

M.D.U.

H. Dupouis notes [illegible] Tarzan.

Tarzan A – Map of Dupouis allows the
Gal 1876 1.51.

MDK

Telepy Károly

hegyszakadék, olaj

A Gyüjtő, 5.sz. 1918. 175 l.

MDK

Telepy Károly festőmüv.

arcképek restaurálása

Hauszmann Alajos: A budapesti igazságügyi palota, MMÉE,Közl. 1897. 56-68 l.

MDK.

Telepy Károly

1862. KT titkárává válautják

MDK-A-I-1/36.

MDK.

Pelepy Károly

1862. Kritikát ad -többekkel- a londoni kiállítássa vánt művekről.

MDK - A - I. - 1/28.

MDK.

Telepy Károly

1862. ~~[illegible]~~ KT igazgatósági Sagja. (1861.?)

MDK-A-I.-1/49.

MDK.

Telepy Károly

1863. Szakvéleményt ad (írásban) a tűrnicsei templom középkori (1383) falfestményeiről, főként viselettörténeti nempontból.

A képeket a Nemzeti Szinház jelmeztára céljaira lemásolja.

MDK-A-I.-1/104. és 105.

MDK.

Telepy Károly

1863. „Táj kép"-et a KT megvételre és kiállításra elfogadja

MDK-A-T.-1/79.

MDK.

Telepy Károly

1865. AKT új „művészeti tanintézete" tervezésére alakult bizottság tagja.

MDK-A-I.-1/258.

MDK.

Telepy Károly

1864. „Via Appia" c. képét a KT-nak bírálatra küldé.

MDK-A-T.-1/220.

MDK

Telepy Károly

1864. Műlap-pályázatra beküldi

„Jelenet egy malom belsejében" c képét. Köre Rohn Adolf rajzolja. A rendelkezési jogát a KT-nek díjtalanul adja át.

MDK-A-I.-1/208.

MDK.

Telepy Károly

Mübírálata a londoni kiállításra szánt művekről. (Másokkal együtt, 1861/62. KT. Érkönyv.

MDK. A-I.-1/133.

MDK.

Teleky Károly

1869. (okl. 17) A KT működő rendjének tagja

MDK - A - T. - 1/131.

Telepy Károly
Részlet Veszprémből, olaj

Szegedi Képzőmüv. Egyesület kiáll. 19o7. márc.
9 l.

Telepy Károly
Részlet a tiroli Alpokból, olaj

Szegedi Képzőműv. Egyesület kiáll. 1907. márc. 11 l.

Telepy Károly
Téli est a faluban, olaj

Szegedi Képzőmüv. Egyesület kiáll. 19o7. márc. 11 l.

Telepy Károly
Ampezzó völgye, olaj

Szegedi Képzőmiv. Egyesület kiáll. 1907. márc.
12 l.

Telepy Károly, sz. Debrecen 1828 -+Bp.1906

Dunarészlet

Egri Kaszinó kiáll. Eger, 1924. 22 l.

Telepy Károly, sz. Debrecen, 1828.

Rövid életrajz

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiáll. 1900.

66-67 **l.**

Telepy Károly
Tájkép, olaj

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Muz. kiáll.
Nemz. Szal. 1937. jan. 17 1.

Telepy Károly
Alföldi major

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiáll. 1900.
83 l.

Telepy Károly

L$_o$mniczi csucs

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiáll. 1900.

82 l.

Telepy Károly

Hajógyár Ujpesten

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiáll. 1900.

88 l.

Telepy Károly

Fonyódi part

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiáll. 1900.

84 l.

Telepy Károly

A sümegi vár romjai alkonyatkor

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiáll. 1900.

88 l.

Telepy Károly

Alföldi táj

Részlet a tarpataki völgyből

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiáll. 1900.

89 l.

Telepy Károly

Romok a tatai parkból

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiáll. 1900.

89 1.

Telepy Károly

11 kép

Az 1904-iki téli tárlat. 13 l.

Telepy Károly
Hegyszakadék

Magyar Képzőművészek Segítő Egyesülete. Művészeti
Kiállítás. 1914. 6 l.

angye
XIX. s
lán d
mü: e

Ref.t
rony,
letér
záród
is kó
jó. A
rom h
kus 6

Fotéról leírni.

Ref.
szint

Kasté
ma MI
felép
sem l

Leírni!

Kast
Gala

Telepy Károly

Ut a tárkányi tó felé, olaj

A Nemzeti Szalon első máramarosszigeti kiállitása.

XXXIII. vidéki kiáll. 1908. 11 1.

Magyargéc ~~/Voit/~~ 1
Szécsényi járás.

Története: A Kacsics-nem
jén Kacsics-nembeli Simo
zetségnek adományozza, m
Kacsics-nembeli Farkassa
Záh-nemzetség kezén van
beli Cselen fia János ki
Jakabnak adományozza. A
géc nevü helységeket eml
cen a Dużma-család a bir
~~formál~~ tart igényt, de 1455-b
birtoka és a szécsényi u
községként emlitik, 1598-
ben 7 magyar háztartást i
adóköteles ház nélkül. 1
~~Andr~~ás, 1826-ban Szerémy

Kopár dombvidéken,
egyutcás magyar kisközség
falun keresztül halad, a
Az országut melletti háza

Telepy Károly
A murányi völgyből, olaj

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Művészeti kiállitás. 1914. 3 1.

92

kuzsinszky

on/

ykor állitólag két temploma volt. Gutten
int a Szentmártonhegyen látható volt egy
rendi kolostor és templom romja. Ezt
ta. Lent a községben egy másik templom-
et Pongrácz Információjának térképe
k mutat. Az 1697. évi Canonica Visitatio
lai gyengék lehettek, mert 1703-ban tel-
711-es Canonica Visitatio szerint szent-
-ben Esterházy Pál uj templomot épitte-
1542-ben emlitik, mikor a nógrádi adó-
rt. adóval felsorolják.
ma már nyoma sincs. Romlásának oka va-
yu állandó földmozgás, amelynek következ-
s megrepedeznek.
mestere valószinüleg az a Franciscus
lévő plébániát, a körorvos jelenlegi

MDK

Telepy Károly festő

Szül: Debrecen 1829 dec. 24. Apja T. György nincsen. 1846-48. Barabás tanítványa. 1850 München, Akadémia.
Járt Itáliában, Dresdában, Berlinben
1861 ben tért vissza. 1862 től a Nagy. Társ. vezetésében vént ven.

Album 1864. évre a Magy. Nagy. Társ. tagjainak.

MDK

Telepy Kárely festő

halom belseje. Reibe hercolta
Marastoni József. repr.

Album 1864. évre a hagy. képz. Társ. tag
jainak. ~~Pest 1864~~

MDK

Telepy Károly

Halásztanya Fonyódon, lev.lap

Műcsarnok. 1899. 17.sz. Magyar művészet - levelezőlapokon. 263 l.

MDK

Telepy Károly

Zuboly: Magyar szalon-viselet. VU 1914.7.sz. 13o l.

MDK

Teleszy Károly Jestő

A Széchenyi emlékmelyre bizottság tagja.
1862.

Széchenyi István gr. vobrának leírása s tört. herk. Budai József. Bp. 1895. 11, 41, 46, 47, 64, 67

MDK

Telepy Károly

Nagy. Képzőművészek Egy. Gyűlése. Mncs. 1900. 19.sz.
265 l.

Telepy Károly

MDK

festő

romantikus tájképfestészetünket

reprezentálja

a soproni Festőteremben az "Erdő a magyar festészetben c. kiállitáson.

Bodnár Éva: Erdő a magyar festészetben.
Müterem 1958 I. évf. 12. sz. 39-40.o.

Telepy Károly
festő

M.D.K.

Miltatás.

Bereviczy Albert: A tájképfestés a XVII. században. 1718
Bp. 1910.

Telepy Károly MDK

Ut a murányi vár felé,	olaj
Taligakészitők Erdélyben,	"
Hullámzó Balaton,	"
Mehádia közeléből,	"
Halastó a Kárpátokban,	"
	"

KUT 1903-4. téli kiáll.

MDK

Telepy Károly festőművész

képek restaurálása

Hauszmann Alajos: A bpesti igazságügyi palota.
Épitő Ipar, 1897. XXXI.köt. II. füzet.

Telepy Károly festő H.D.K.

Debrecen 1828 dec. 25 – Bp. 1906 szept. 30.
München-ben s Velencében tanult. A Képző
művészeti Társulat titkára s műtárosa.
Oltárképeket, portrékat s jöleg tájképeket
festett.
„Ut a poprádi tóhoz" olaj, papír, 34 +
30.9 cm.
"

Csánky Dénes: Kár ír magyar festészete. Győr
1943, 8. 42-43,

Telepy Károly festő M.O.K.

A vár kék salonjában a Tátra tavait ábrázoló képe.

Chateau Royal à Budapest. Bp. é.k. 10

M.D.K.

Telepy Károly
festő

A szegedi árvíz
Tájkép
Varrónők
Budapest látképe

Bírauktió 1957. Budapest.

24 l.

Telepy Károly MDK

Polynaflora-erdő belseje, olaj
Tátra, olaj
Brassó mellett, olaj

Szent György Céh IX. aukc. 1911. nov.
18 1.

MDK

Telepy Károly

Ut az apácavölgybe , olaj

Szegedi Képzőművv. Egy. Tavaszi kiáll. 19ol.
11 l.

M.D.K.

Telepy Károly
festő

id. Markó tanítványa.

Jerzevicz Albert: A tájképfestés a XVII században 205 l.
Bp. 1910.

M.D.K.

Pelepy Károly
festő

Méltatás.

Berzeviczy Albert: A tájkép festés a XVII. században 1721.
Bp. 1910.

M.D.K.

Telepy Károly
festő

Vedutafestő.

Berzeviczy Albert: A tájképfestés a XVIII. században 205 l
Bp. 1910

Telepy Károly MDK

Őszi alkonyat. Gömör,	olaj
Ködös reggel a Balatonon,	"
Borulat a Balatonon,	"
A régi ut Aligára,	"
Reggel. Odvaskő Borsodban,	"
Aliga,	"

KUT 1903-4. téli kiáll.

Telepy Károly

Hegyi tájkép

Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat Szegeden rendezett kiállitás 1876, katalogusa

Telepy Károly

Szép idő a Balatonon, olaj

Balatoni Társaság I. kiáll. Nemz. Szal. 1922. jan. 24 l.

Telepy Károly /1828-1906/

Mehádiai részlet

Erdei ut, olaj

Szent-György-Chón XLVI.művészeti aukciója. A Gyüjtő.
X.évf. 2.sz. 5 l.

gm. vers.

Szécsénke /~~Szabó/ -l~~
Rétsági járás. pt

pt

Története: Már az Árpádok k
Károly Szécsényi Farkasnak
1585-1586-ban Hasszán szécs
elpusztul és még az 1715-172
177o-ben Alsó- és Felső-Széc
toka, 1826 táján pedig a Sem
Bekötőut végén egyut

Története: pt

R.kat.templom. /Szt.Márton/
Az 1746-os Canonica Visitati
van.1775-ben harangot vettek
1896. épitették.
Irodalom: Hőke Lajos: Adatok
jához. Magyar Sion, IV-1866,

Feszület.
Szürke kő. Magas téglalaku
feszület, alján halálfej. A

Telepy Károly /1828-1906/
Tájkép, olaj
Tájkép, vizf.

Árverési csarnok. 1939. 24 l.

zik, melyek ihletét és formanye
inkább az északmagyarországi, f
mányoktól nverték. Erre vallan
az ábrázoltak egyszerü, falusi
sága, nyugodt testtartása, cse
a négy nagyszárnyu angyal nyug
vannak ezek a nyugati barokk k
des kis muttóitól!/, az arányl
len felsőtestek és lábak, a lő
rászat /Olaf Engelhorn stb./ k
van, az arany még az eredeti,

Mária-szobor.

Tölgyfa, k b. lo5 cm magas. Ba

Telepy Károly
Tengerszoros

Alkotás Müvészház. III. Modern grafika. Bp. 1923.
3 l.

Nógrádsáp /Aggházy/ 1

Rétsági jörni

Története: Azelött Alsó- S
ősi birokamvolt, 1379-ben és 146o-banmá
rök hódoltság alatt majd nem teljes pus
irtak benne össze. 1848-ig
alá.

Felsősáprél csak a X
ben 5, 172o-ban 4 tót házta
községként szerepel, de cs
Baloghy-család, ~~177o-ben B~~
~~Mihály, 1936-ban padig Bal~~

Bekötőut végén egyut

R.kat.templom. (Alsósáp on)

Története: Épült a XV. szá

Telepy Károly
Szigliget és Badacsonyi hegysor, olaj

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállítása. 1904.
máre. 33 l.

Pásztó /Voit/ 26

V lünüta-
V kagylókkal

A chartusche-on belü
kiemelkedő, ~~rocaille~~
idomu keret. A sugar
és a sugarakon hátul
Bécs?Rokokó, I75o kö
Talpszélessége:24.5

A szécsényi ferences
területén a legjelen

Kehely, paténával,ar
sett,hatkaréjjos tal
pájának kosarán vése
veles disz;szárának
pártája szirmosan vé
vágott trébelt pajzs

MARETA

Magyar, I7oo körüli.
átmérő:I3.7 cm. Paté

Kehely, paténával,ar
dagon tagolt párkány
zattá magasodik,szög

Telepy Károly
Odvaskó Borsodban, olaj

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása. 1904.
márc. 32 l.

Ősagárd /Aggházy/ 1
Rétsági járás.

Története: 1424-ben Zsigm
1439-ben Szanda várához t
János birtoka, de 1526-ba
1563-ban a budai szandzsá
kezén volt. 1598-ban Pac
földesura. 1715-ben 6 mag
háztartását irták össze.

Forgalmi ut menti eg

Ev.templom.

Története: 1786-ban épült

Jellege: Barokk.

Külseje: Homlokzatból el
felette négyszögü ablak,
ujra párkány, félkörü abl
gyenes toronysisak. A to
ivekben is egy-egy egyen
kétoldalt egy-egy kosári

Telepy Károly
Taliga-készitők Erdélyben, olaj

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása. 1904.
márc. 32 l.

Pásztó /Bojár/ 12

hogy a falakhoz nem adna
nagyobb és két kisebb sz
rad a torony is. A kömüv
12 kila buzát és két akó
nincs elég. Közben a ré
beszakadt, augusztus 4-é
nek, a kömüvesmesternek
gül ugy határoznak, hogy
folyosó és a toronyban
ség lakása, kamrák s a t
tember 17-én az oldalfal
ber 5-én a falak már a
nov. 26-án a kőmüvesmunk
nak. A pince az eredeti
17-én már készül az is,
a földet. A hideg miatt
márciusban folytatják i

Telepy Károly
Akarati szakadék, olaj

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállítása. 1934.
nára. 32 l.

én a helységek, melyből egy-
e, ma deszkafalakkal több
endás födémüek, egymásba nyil-
emeleti részére jutnak.
és a csaknem az egész épü-
pterem foglalja el. A gép-
t faragott gerendák támaszt-
az egykori legénységszoba, mely
gboltozatos, a beolt pince
gépteremből falépcsőn jutnak

rróhaí.

ikus.

lakóház, zártsoru beépités,
lak tengely. Ablakok felett
tartott
tőpárkány alatti kiemelet
ták. Régi kétszárnyu fakapu.

rróhaí.

ıs.

lakóház, zártsoru beépités,

Telepy Károly
Mehádia közeléből, olaj

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása. 1904.
márc. 31 l.

ablakkal, /öt nagy és egy kicsi/. Az
ár magtár, kisebb, széles ablakkal.
dtetős, palával fedett.
os két szobasor /már nem mindenhol
ati csarnok öt egyszerü fejezetü, la-
rrel. A tornácot a XIX..század elején
aki oldala előtt földszintes cseléd-

281 l. - Borovszky 97 l.

, 1850 körül.
gén, a patak mellett, a Szent-Iványi-
U alaku, északi szára kissé rövidebb,
tca felé. Földszintes, zömök épület.
rnáccal. Ennek déli kezdeténél a bejárat
ve.

Telepy Károly
Meszesgyörök Szt. Mihály kápolnával, olaj

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása. 19o4.
márc. 31 l.

Telepy Károly, 1828-1906

Tájkép, olaj

Hegyi táj, olaj

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2.rendk. sz.

52 1.

Telepy Károly
Klotild-ut Tátrában, olaj

Szegedi Képzőmüvészeti Egyesület kiállitása.
1904. márc. 34 l.

Telepy Károly
Balaton, olaj

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása.
1904. márc. 34 l.

Telepy Károly
Ut a murányi vár felé

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása.
1904. márc. ~~34~~ 35 l.

Telepy Károly
Borus alkony, olaj
Nádas, olaj

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása.
1904. márc. 34 l.

Telepy Károly

Fehérpatak Tátrában, olaj

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása.
1904. márc. 36 l.

25

Szegedi Képzőművészeti Kiállítás

Telepy Károly
Háborgó Balaton, olaj

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása.
1904. márc. 34 l.

Telepy Károly

Aliga, olaj

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása.
1904. márc. 37 l.

Telepy Károly

Szép idő a Balatonon, olaj

I. Balatoni kiáll. N.Szal. 1922. jan. 28 l.

Telepy Károly fest

Nemz. Képcsarnok alapító tagja

Fejős): A Nemz. Képcsarnok Alapító Egy. története
Művészettörténeti Értesítő 1957 VI évf. 1n.

44. l.

Telepy / Károly/, festő MDK

tájképművészete sohasem alkotott olyant, mint Székely Bertalan "Holdfényes táj"-a.

Zádor Anna, Vita Székely Bertalan művészetének történelmi helyéről.
Műv. Ért. 1956. V. évf. 1. sz. 69-72.
70.o. (Genthon István hozzászólása.)

M. D. K.

TELEPY Károly festő

Farkas munkásrt. 460-

MDK

Telepy Károly
festő

Munkácsy Mihály levéllel keresi fel Telepyt, a „hajnalpír" elkészítését jelenti be neki.

"

Levelek: Munkácsy Mihály — Telepy Károlyhoz

MMM Évkönyve, 1951. 162 l.

MDK

Telepy Károly
festő

Schäffer Béla Munkácsy tevékenységéről számol be Telepynek

Levelek: Schäffer Béla – Telepy Károlyhoz

MMM Évkönyve 1951, 164 l.

Telepy Károly
festő

MDK

Tehel Péter: Orlai Petrics Soma

MMM Értkönyve 1951, 150 l.

Telepy Károly festő

Magyar Nemzet VII. 1954 jan. 21. 7.

Képzőművészeti kiállítás Kecskeméten

MDK

Telepy festő/?/ XIX.sz.

Izsó szakértője az 1862.évi perében

Soós Gyula:Uj adatok Izsó Miklós Busuló Juhászának készülési körülményeről Művért 1957.VI.évf.4.sz. 307.l.

Telepi Károly
festő

M. D. K.

A művészeti oktatás kérdései
Magyarországon.
Rabinovszky Máriusz

M. M. M. Évkönyve 1951. 69. oldal

Telepy Károly
festő

M.D.K.

Bekovits Ilona: A magyar munkásnaptár metsze-
te és Than Mór.

M.M.M. Évkönyve 1952, 67.l.

MDK

Telepy Károly
festő

Kapaszy János: Düsseldorfi levelek Munkácsytól — Munkácsyról.

MMM Évkönyve 1951, 161 l.

MDK

Telepy Károly
festő

Munkácsy írja Telepynek, hogy képei a színek emelésében meglehetős haladást tettek.

Kapossy János: Düsseldorfi levelek Munkácsytól — Munkácsiról.

MMM. Évkönyve, 1951. 161 l.

Telepy Károly festő

MDK

Schäffer Béla beszámol Munkácsy sikeréről.

Kaposy János: Düsseldorfi levelek. Munkácsytól — Munkácsyról.

MMM Évkönyve, 1951. 160 l.

Telepy Károly

MDK

Munkácsy levelet intézett Telepyhez a Társulat titkárához.

Kapcsolja: Düsseldorfi levelek Munkácsytól — Munkácsyról.

MMM évkönyve 1951, 158 l.

Telepy Károly. festőművész.
Tanyai ut.Olajf.
Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása.
1900 szeptember 16.
A Tisza vidékéről.Olajf.

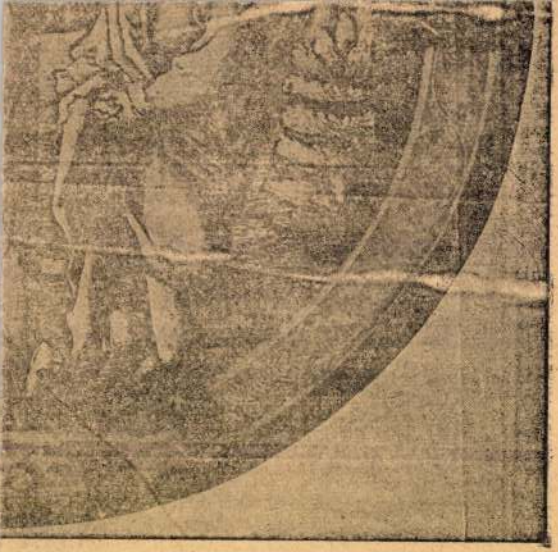

Üvegfestmény, 1537. H/ Krisztus a keresztén.

MADONNA SZENT GYÖRGYGYEL ÉS DONÁTORRAL L Á
Memling nyomán német (?) utánzat, XIX. század.
51×35 cm.

CÍMER
Frey von Brandis felirattal
Német neogótikus utánzat, XIX. század.
Tondó, átm. 11·5 cm.

63

Telepy Károly festőművész
Árvaváralja.Olajf.
A Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása.
1900 szeptember 16.

Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, V., 1874., 637. l. — Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 109—110. l. —ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 20. szám. — Rényi 18. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 524—525. l. — Kőrösy László: Esztergom. Esztergom 1887., 237. l. — Maszlaghy II., 216. szám. — Gerevich: Az Újság 1916., július 14., 5. l. (Vesztfáliai hatás.) — Gerevich: Régi és újabb magyar festészet a primási képtárban. Vasárnapi Újság, 1916., 553. l. — Benesch Belved, 68. l. (Bajor-salzburgi hatás.)

NÉMET FESTŐ, 1520 körül

Ecce homo

Fa, tempera, 114×62 cm.

Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 524. és 673. l. — Maszlaghy II., 17. szám.

Jézust gúnyolják

Fa, tempera, 117×59 cm.

Maszlaghy II., 18. szám.

Töviskoronázás

Fa, tempera, 119×61 cm.

Maszlaghy II., 21. szám.

Telepy Károly

(itt Stefan Telepi)

1855-től Grigoletti tanítv.

Ungarns p. 132

Telepy Károly f.

„Telepi, Stephan, wül. Magyarom, 1830 körül".

Atyja Hinck volt.
Mintán már harájában is tanult,
1855 Velencébe ment Grigolettiher, hogy tört. festé-
szetet tanuljon. Bécsben sokasan állitott ki, még
1873 sem
Csak 1880 lépett fel, Budapesten

Wurzb. 43. p. 264.

Telepy Károly

1850

Münchenbe érkezik Nov 6. 35.

Telepy Károly

1853

egy jelenetképért Velencében
bronzérmet kap. Nürn. 6. 35.

Telepy Károly

1852

Velencében. Ott kiállít. nüv 6. 35.

Liparinher meg (Velencében 5 év) Pallas Lex.

372

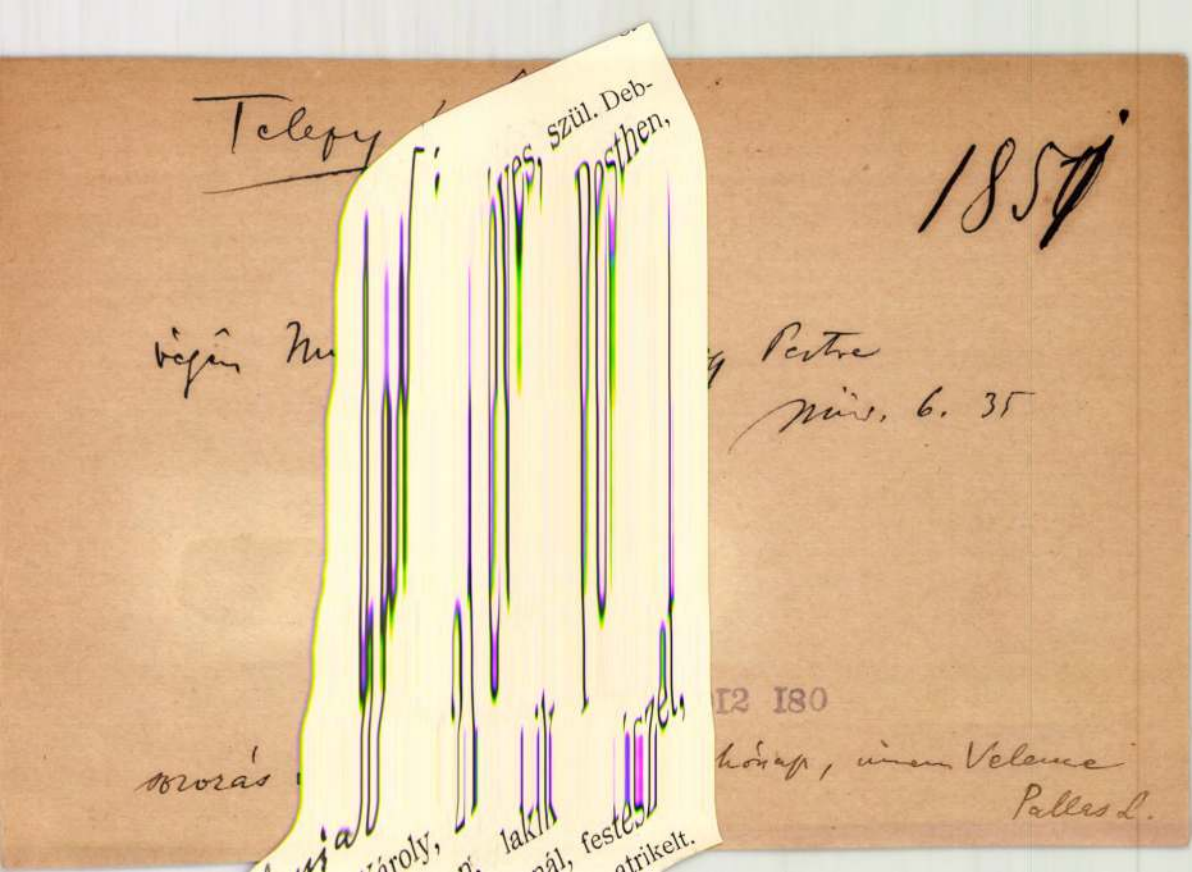

Telepy Károly Pesthi

jelenlegi Velencében

Svájci tájkép 1854.

Telepy Károly f.

1851 jan írja a Spiegel pag 39, hogy Telepi vinca fia, Barabás kitűnő tanítványa, e napokban tanulmányai folytatására Münchenbe utazott

elepy Károly 1828-ban Debrecenben szüle-
vja Telepy György a Nemzeti Szinház egy-
ikusa volt. Az atyjától tanult Telepy feste-
l 1845-től 1848-ig *Barabás* Miklós volt a
szabadságharcban mint tizenkilencéves
t s annak lezajlása után a münkheni
ult *Petauer* mellett. Innen olaszor-
utra indult s első képét, egy arabs
en állittatta ki. 1854-ben egy jel-
ázaton kapta első kitüntetését.
egy évvel később a Képzőmü-
árává választotta. Ettől fogva
élt, évek hosszu során át csak
adata volt érintkezni a mü-
földön, rendezni a kiállitá-
itálni a tersulat érdeké-
tetéseket a külföld nagy
nyi föladat nehezedett
nyinak hiven. Mikor
a Mücsarnokot (ma
fokozódott a tár-
l természetesen a
külön hivatallá
Az ő fölügye-
den beküldött
a kiállitáso-
lett az
kiállito t
évekbe
ly k
épzé

szerint *Belmonte* nunciust a pápához hivták, a ki megbizást ad neki a dalmátországi horvátok és olaszok kibékitése dolgában.

Kréta uj főbiztosa.

Ko[illegible]**y**, szept. 30. A k[illegible] négy védő nag[illegible] zékét, a mely *Zaimis*[illegible] krétai főbiztossa [illegible] kineevzésére von[illegible] ma adták át a portának. A porta az átadást m[illegible]zőleg ujból *tiltakozott Zaimisz kinevezése ellen* és követelte, hogy helyére egy semleges állam főhivatalnokát nevezzék ki.

Japánország hadiflottája.

Pétervár, szept. 30. A pétervári távirati ügynökség *tokiói* jelentése szerint, a tengerészetügyi miniszter javaslatot terjesztett a parlament elé, a mely hadihajóknak épitésére és javitására 270 millió jen megszavazását kéri. Ez összeg 1913-ig volna fölhasználandó olyképpen, hogy ez évben 23 millió jent adnának ki. A kormány különben különös figyelmet fordit az önkéntes hajóraj megerősitésére.

Clemenceau beszéde.

Páris, szept. 30. *Clemenceau* belügyminiszter a Roche sur Yonneben beszédet mondott, a mely-

Telepy Károly

1927 kiáll Pécs

K

együtt Ilma s a kis oroszka.
y kipattantotta, hogy az
ene egy magyar jelmez.
kapott utána. Igen, igen,
egjelenni a bálon! És most
tüzelt benne. Ez nyugtala-
jd magyarban! Ez az Ilma
ogy ez csak mindig azon
ő belőle minél több szép-
y látszik, nem is haragszik
szonyt ingerlő komédia az
noly oldala nincs.

neg a nagynéni már majd
varrógépzakatolástól. Az
togatóruha, az oroszkának
t a magyar jelmez. Mindez
, munkát kívánt.

ok is tartattak az uzsonná-
oroszka mindig ott forgott
nc gyönyörében és nem
otta a kuncogó nevetéseket,
ülötte. A gúnyos megjegy-
öpködtek. Pedig már egész
álatos hamar tanulta meg
olt a nagy tanítómester,
nn a nagy orosz földön a
uri mellére hullott fejjel
zsongató muzsikáját.

— simult hozzá a szóval
a szép szál magas ember,

Telepy Károly

föd. Mür. katal 125 · 129.

Telepy Károly

1847

Barabásnál K.T. 63.

Teleky László

1828

XII. 25 * Debreczenben

min. 6. 34

XII. 24 M. K. L. 30

atyja T. Sámuel, a nemz. színlér tagja volt. Pallas Lex.

Telepy Károly 1872

(tanaffral) Kis-Komáromban, ott vizsgáljak a templom régi frukóit, esetleges javítás céljából

ARCH.ÉRT.R,F.6.K 172

Telepy Károly

1845

beiratkozik Darabáshoz

Mus 6. 34.

Teleoy Károly

1846

Darabásnál K. T. 63

Telepy Károly

1906

Kollektív kiáll. a Műcsarnokban, Köz-
vetlen halála előtt. Kiáv. 6. 36.

5 20 kép.

Telepy Károly xxxx festőművész.
Naphegyi kilátás Somlóra.Olajf.
Mozgó Balaton.Olajf.
Gömörvégi erdő.Olajf.
A tátra-lomnici völgy.Olajf.
Fonyódi halásztanya Olajf.
Pirkadás a Kárpátokban.Olajf.
Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása
1900 szeptember 16

tal a M. Kir. József-Müegyetemen
jaira kért, s Magyarország müem-
ek a Müemlékek Országos Bizottsága
leg rendszeres katalogizálás és
. Erre való tekintettel, e neve-
ra a Müemlékek Országos Bizottsá-
együttartása vált szükségessé.
3. március hó 2.-án.

Telepy Károly festőművész
~~Osztrák-~~Magyar ~~monarchia~~ művészetének ki-
~~állitása~~ Oroszországban
Mücsarnok, 1899, 4o5 lap

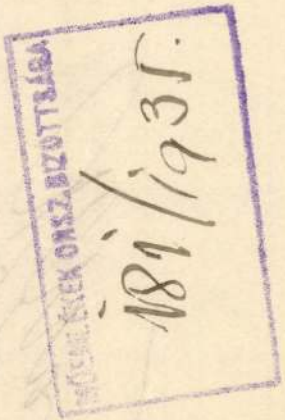

2./Tanácsterében súlyesztett
szerü kikapcsoló szállitása
kiképzésével,ugyanott üvegl
liszerelvény elhelyezése,al
csátandó alóra és tartozéka

Fenti árak előbbi ajánl

értendők.

Fenti munka megv
igazolom

[illegible]

Telepy Károly festőművész
Tivoli Olaj festmény
Tiroli alpok
A Szegedi városi muzeum festményeinek és szobrainak jegyzéke

havi bevételeiről és kiad
madás 397 sz.tételére mel
téktartozása cimen 400 K.
s vonatkozással 1908 évi
van szerencsém Méltóságod
davári koronázó templom k
ges állványozás költségei
nyozott 9200 K.és ugyanaz
950 K.összesen 10150 K.-r
lesz elfogadható,

1/. ha Konc Kár
kálatokra nézve kötött sz
bemutattatik,

2/. ha felvilág
hogy nevezett vállalkozó

Telepy Károly 1863.

XX.

festőt a Nemz. Szinh. igazgatósága Velemérre küldi, hogy az ottani régi falfestményeken az ősrégi viseletet tanulmányozza a szinházi kosztümök céljaira

VASÁRNAPI UJSÁG
1863 357 LAP

Ugyancsak e célból meg Turnyiscsébe, Tótlakra stb. " 376 "

Telepy Károly 1865

VI (?)

megbízást kapott, hogy a debreceni
winkár számára előfüggönyt fesse.

VASÁRNAPI UJSÁG
1865 364 LAP

Telepi Károly 1857

„szép tehetségű fiatal festésünk
további kiképzés végett Rómába uta-
zik, hol is Berchtold Matild (szül.
Strachan) grófné költségén 4 évig
időzend.

VASÁRNAPI UJSÁG
1857, - 498 LAP

Telepy Károly

Mův X · 104 · 107 · 121 · 128 · 132–7 · 152

XI · 180

Telepi Kárek

tőle: Johanné Laborfalvi Róza képm.
(Ernst-Mür.)

Sz. L. II. 337. m.

1930

Telepy Károly

Mův I. 329
III. 116. 418
V. 142. 424
VI. 34-7. 131. 144
VII. 286
IX. 39. 389

Telepy Károly

most festi: ~~[illegible]~~ Szitnya-hegy

Sz. Antal Koburg hg. parkjával

Képzőm. Szemle I. 1879. p. 43

1879 Szérusfeh. kiáll: Sz. antali park.

Erdőszéle

p. 79

Betegsége régibb keletü volt. Már hosszu idő óta szenvedett s ma reggel felesége született *Egressy* Etelka karjai között Városligeti-fasor 26. számu lakásán csendesen elhunyt. A Képzőmüvészeti Társulat választmánya ma délben ülést tartott *Benkő* Kálmán igazgató elnöklete alatt. Egyhangulag kimondták, hogy az elhunytat tekintettel nagy érdemeire saját költségén temetteti el, elhunytáról külön gyászjelentést ad ki, az özvegyhez részvéttáviratot intéz, a koporsóra koszorut helyez. A halottat hétfőn szállitják ki a Mücsarnok előcsarnokába s diszes ravatalra helyezi. A temetés kedden délután három órakor lesz. A Képzőmüvészeti Társulat diszsirhelyet fog kérni a fővárostól az elhunyt müvész számára.

	597	Az ararati naplóból
	⋮	
" 1903	270	Fiume közelében
	272	Klotild-út a Zöld-tónál
	273	Erdei vágás
	275	Halászat a Balatonon
	276	A Balaton mellől
" 1903/4	388	Őszi alkony, Gömör
	389	Kódor reggel a Balatonon
	390	Borulat a "
	391	A régi út alighára
	392	Reggel
	393	Aliga
	394	Út a murányi vár felé
	395	Taligázásból Erdélyb.
	396	Hullámzó Balaton
	397	Hucsádia közelében
	⋮	
" 1904	236	Riverbera
	237	adria partján
	238	Tátra-Lomnic
	⋮	
" 1904-5	421	
	⋮	

Telepy Károly

školait Pesten a piaristáknál végezte

Pallas-Lex.

Telepy Károly festőművész
Diszletterv
Tárkányi Jenő gyüjt.pótkatalógusa,1919

d aukciójának

Kir. Magy. Egyetemi Nyomda Budapest
Könyvesbolt és „Magyar Könyvbarátok“ Bu
Levélcím : Budapest IV, Postafiók 242. Post

BÉLYEGMENTES
11858/1879. P. M. sz. rendelettel megállapított személyes illetékmentesség folytán

Nyu

24. P-- *fill.,*

- - - - - - - - - - - - - -

*mely összeget az 193*6.decembe

számlánk ellenértéke fejében a

M D K

Telepy Károly

Régi magyar viseletek, akvarell
Alvó olasz
Tájképvázlat, tollrajz

Szent György Céh VI.művészeti aukciója.1911. márc. 21. 1.

M D K

Telepy Károly

Tátra a Csorbatótól nézve
Kopaszhegy Folyódon
Bajor hegyekből

Szent György Céh VI. művészeti aukciója. 1911. márc. 18. 1.

Telepy Károly

Műcsarnok 19o1. 359 l. /Pálmaágak a Műcsarnokban/

MDK

Telepy Károly

Hegyi táj, festm.

"Száz év festészete" kiáll. Szalmássy Galéria.1948

MDK

Telepy Károly

Hegyi táj, festm.

"Száz év festészete" kiáll. Szalmássy Galéria. 1948.

Károlyi-palotában rendezett képzőművészeti kiáll.
1927 febr. 1.

Telepy Károly

Műcsarnok 1900. 19.sz. 27o 1.

Telepi Károly

Babér-ágak a Műcsarnokban. Vas. Ujs. 19ol.
764-765 l.

MDK

Telepy Károly

Odvaskő a borsodi Bükkben, olaj

Vásárlások a Képzőm. Társ. 1905. kiáll.
Müvészet, 1905. 4.sz. 278 l.

M. D. K.

TELEPY Károly festő

Szül. 1828. Bp.

Tapolcai melegforrás Zola-megjé-
ven. (1887.)

Brukenthal'sches Mus. Hermannstadt.
1901. 311. l.

M. D. K.

TELERY Károly festő

Részlet a magas Tátrából
(Repr.)

Bodák. Tárgymut. Bp. 1885. 45,98 l.

MDK

Telepy Károly

Németujvári várudvar, olaj

Szegedi Képzőműv. Egy. Tavaszi kiáll. 19ol.
17 l.

MDK

Telepy Károly

Magyar művészek Oroszországban. Műcsarnok, 1899. 26.sz. 4o5 l.

MDK

Telepy Károly

Műcs. őszi kiáll. Vas. Ujs. 1884, 46.sz.

741 l.

val, háromboltszakaszos hajóval, fél-
-ban.

MDK

Telepy Károly, 1828-1906.

Tájkép, olaj
Akt-tanulmány, kréta

Szent György céh 14. szk. 1913.
5 l.

Telepy Kárdy
festő

M.D.K.

Than Mórral levelezik Olaszországba.

Berkovits Ilona: A magyar minkásnaptár metszete és Than Mór.

M.M.M. Évkönyve 1952, 74 l.

Telepy Károly
festő

M.D.K

Berkovits Ilona: A magyar munkásnaptár metszete
és Than Mór.

M.M.M. Évkönyve 1952, 74 l.

MDK

Telepy Károly

Gömöri részlet, olaj

Szegedi Képzőmüv. ~~kiáll~~ Egy. Tavaszi kiáll.
1901. lo l.

M.D.K.

TELEPY KÁROLY (1828-1906)

(Említés.)

Szós Gy: Szóó leiklós leselei.

Budapest, 1958. 82.o és 68. jegyzet, 131.o. és 139.o.

MDK

Telepy Károly festő
(1828-1906.)

„Hegy lábánál". Déri Múzeumban (10 lap)

Marko romantikus irányát követi.

Képzőművenéti Társulat megalapításának egyike. A Társulat tithára és műtárnoka haláláig. (31. lap)

Déri Múzeum Képtára, Debrecen, 1954. ~~10.~~

10

MDK

Telepy Károly festő

1828 (Debrecen) - 1906.

Münchenben és Velencében tanult.

Portréi, oltárképei - később nagy távlatú tájképeket fest.

„Napnyugta az alföldi pusztában" - Déri Múzeumban (Debr.)

Déri Múzeum Képtára Debrecen 1949. 7. lap

7.

MÖK

Telepy Károly festő

„Balatoni halánat" – Vánon

Debrecen város nyilv. képtárának tárgymutatója

D. 1919. 7 l.

Telegy Károlyi festő M.D.L.

1828–1906

Gyermekek a kutnál jel. Vaszon 33 + 27

Kies táj Ja 14 + 18.5

Enyedy Lukács és neje hagyatéka. Bp 1923

51

M.D.K.

Telepy Károly
festő

470) Erdő részlet
(Budai kir. palota)

Egyéb köztulajdonból elvesztett műtárgyak jegyzéke.
Budapest, 1952.

30 l.

Telepy Károly

l.

Möbius Izabella

Deák Ebner Lajos

44. l.

46. l.

Ferdinand főherczeg

Mellig, balra, föveggel
jelvényével és hadi ékitménynyel
retbe helyezett tojásdad medaill
sorban:

Ertz Herzog Ferdinar
der Graffsőhaft Tyrc
Östreichischer

és ez után jobbra: 37

Rm., mér. a rl. 29·3 : 1

Szn. 102
332-900

Telepy Károly

1.
Rapaics Ligeti

36. l. 48. l.

Telepy Károly

l. Kelp. 25. l.

~~Mihalik József VIII. 129.~~

Telepy Károly

vród

Lázár Béla

Az Ajn Munkácsy

Kultura Könyvtár

21. 4. Bp. 1925

32 l. 42 l.

50 l. 79 l.

Telepy Károly

1828 - 1906.

l.

Vayer Géchenyi

112. l.

6.

8.

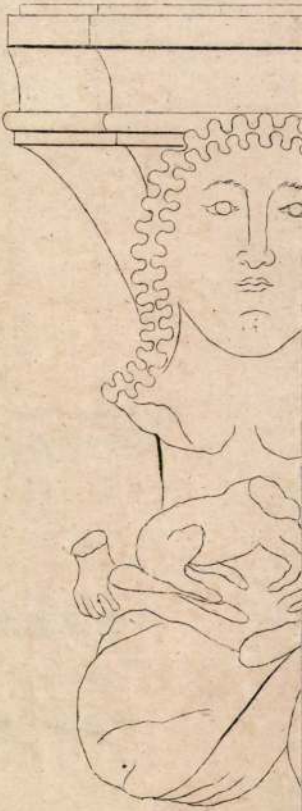

Telepy Károly

Balatoni táj

c. képe

(Szépm. Muz.)

vepr.

Keresztury

55. l.

I. Pavia.

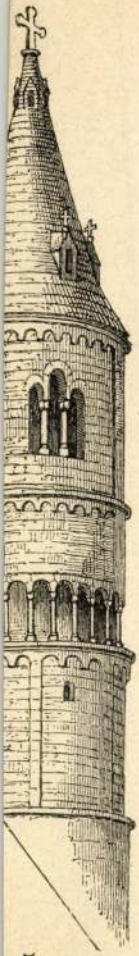

5.

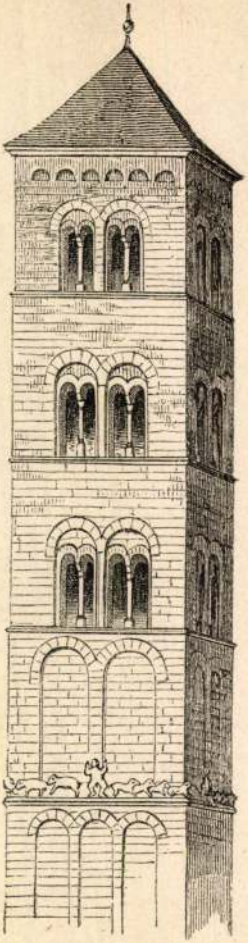

6.

Telepy Károly

l. Csíkcsol

69. l. - 70. l.

FRIGL BOLDIZSÁR
hírlapbizományos
RÁCKEVE

Telepy Károly
festő

1861-tól pestvárosi
bír. tag

Schmall

I. 277 l.

Nagyságos

Dr Szentiványi Gyula

úmak

Budapest

Szép művészeti muzeum

Telepy Károly

Művészi Ipar

1891.66.l

en und färbigen Rahmen, XVIII. Jahrhundert.

	Korona	
a rococo cartouche tetején női géniusz a gyógyászat jelképével, a kigyóval, tusrajz	120	
4. CSÉSZE aljjal, eperszinü alapon, geometrikus virágdisszel, Schlaggenwald, 1830	100	
5. ÇSÉSZE, zöld alapon többszinü geometrikus disszel, Schlaggenwald, 1830	100	
6. CSÉSZE, empire modoru diszekkel, Berlin, sérült	100	
7. SERLEG, üveg, csiszolt fedővel	50	
8. TÁNYÉR, kék, XVIII. század, Felsőmagyarország	30	185

Telepy Károly

cvód

Kel. 1885

I. k. 1. f. 114. l.

Telepy Karól

Balatoni táj

c. kije repr.

Magyar Művészet

1900. 345, 346 l.

Telepy Károly

l.

Szentgyörgy Cela

XII. aukc. 62-63.17

Europa Film Könyv
Lapterjesztő és Könyvterjesztő

Budapest
V Rathermere u 12
III/2

Telepy Károly

A régi kerepesi úti
piac. Fenti festmé-
nye
Repr.-
Szávay Gyula: A m.
kamrák története
és
Magy Verecke.
II. 397. l.

"Cservenka"

Telepy Károly

Urod

Pétermagnum

Verecke V. 82. l.

Europa,

Film-, könyv-, sapterjeszto és

Könyvkiadó Rt.

Budapest,

V/ Rothermere-u

12. III/. 2

Telepy Károly

festő

l.

Biró-Barabás

226. l.

23. hét. 1933 Június hó. 30 nap.

Prof. Marait
Kath. Marait
10
SZOMBAT

Prof. Félix
Kath. Félix
9
PÉNTEK

Prof. Medard
Kath. Medard
8
CSÜTÖRT.

Prof. Rupert
Kath. Rupert

Holdtöltje 9 ó. 2 ö.

Izr. S. Behalotu 2. 5.

Kath. Róbert
Prot. Róbert

CSÜTÖRT.

8

Kath. Medárd
Prot. Medárd

Holdtölte 6 ó. 5 p.

PÉNTEK

9

Kath. Félix
Prot. Félix

SZOMBAT

10

Kath. Margit
Prot. Margit

Izr. S. Behaloth 2. P.

Telepy Karól

wód
2

Keleti G. ciltke
Kel 1885
IV. k. 4 f. 750 l

BUDAPEST, IV., DEÁK-TÉR 4.
TELEFON: 811—00. SZ.

897/1936. sz.

A Müemlékek Országos Bizottsága Elnökségének,

Budapest,

IX.Rákos-utca 10 szám.

Telepy Károly

Irod

Magyar Géniusz.
1901. 250. l. (T. K.
karikaturája Márk
Lajostól.)

1904. VII. 8.

Pozsony orvos-term. tud. egyl.

Term. Múzeum jelentése (436/1904.)

M. D. K.

TELEPY Károly festő

Lieb Mihály (elmunkáczy éderatja) miskolci lakóháza. Pasztell

45., 54., 61., 78. 122. 123. 132. 140.,
158, 245.
Vigvári 1958. 260., 281., 292., 299., 300.
338.

Teleky Károly

l.

Thl Lotz

106, 107, 477

478. l.

Budapest IX. 186.

Telepy Karól

l.

Dornyay Veszprém

23. l

Telepi Károly

Int is marad is, jelenet egy znalom belsejében, fenti festménye után Hiszult kovaj a képzőm. társ. 1865 évi albumlapja megjelent

Vefelejts. 1865. 223. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Telepy Károly

irod
2

Nefelejts. 1865. 47. l.
(A képzőművészeti
társulat évkönyvéből)

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is-vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Váltókészlet

ocsátó	Elfogadó	
	neve	lakóhelye

könyv

Fizetés helye	Lejárat			Kele	
	év	hó	nap	év	hó
Budapest	1933.	márc.	25.	1933.	márc.
Budapest	1933.	ápr.	20.	1933.	ápr.
Budapest	1933.	máj.	10.	1933.	ápr.
Budapest	1933.	máj.	12.	1933.	ápr.
Budapest	1933.	ápr.	3.	1933.	ápr.
Budapest,	1933.	május	10		
Budapest,	1933.	május	12.		

[redacted]% kamat

Követel

Lejárat		Kamat-nap	Kamatszám	Összeg	
hó	nap			Pengő	fill.

6

Tartozik

1.

Kelet		Hivatkozás	Tétel
év, hó	nap		
1933 márc.	26.	1.	Átutalásért
apr.	30.		Kamat $\frac{1190}{60}$
apr.	30.		1%. jutalék
apr.	30.		Költség.
1933 máj.	1.		Egyenlegért

Telepy Károly

Ernst Múzeum aukciói

VII–VIII (1918). 365. sz. 433. sz. (Jó-Kainé Laborfalvi Róza arckepe. Jelzett, 1865. 132X108)

XIII–XIV (1920) 511, 512. sz.

Telepy Károly

Egressy Gábor a
ravatalon c. rajzát
reprodukcióban
(Klórajz?)
kiadta.
Nefelejts
1866. 423. P.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Telepy Károly

Erzsébet királyné megbízta a budai Kochmeister villa- és környékének hol gyermekei nyáraltak, megfestésével –

Nefelejts

1866. 409. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Telepy Károly

Erzsébet királyné elismerését nyilványitotta a Kochmeister villát ábrázoló képért

Nefelejts. 1866.

435 l —

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 185418

Telepi Károly

rendezte az alábbi nagyobbszerű kiállítást.

Nefelejts. 1867. 241. l. (Régiségek kiállítása a képzőművészeti társulat termeiben.)

Telepy Károly

cred.

Nefelejts. 1866. 58. l.

(A képzőművész társulat tancvigalma.)

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Telepy Károly

1867. júl. kiáll.

Falu végé

Gallimara környeke

Nefel. 1867. 328.1.

BUDAPEST
42 II 12-8

Telepy Károly

+ Budapest 1906.
Sept. 30.
Képrőművészeti
Társulat gyászjelentése.

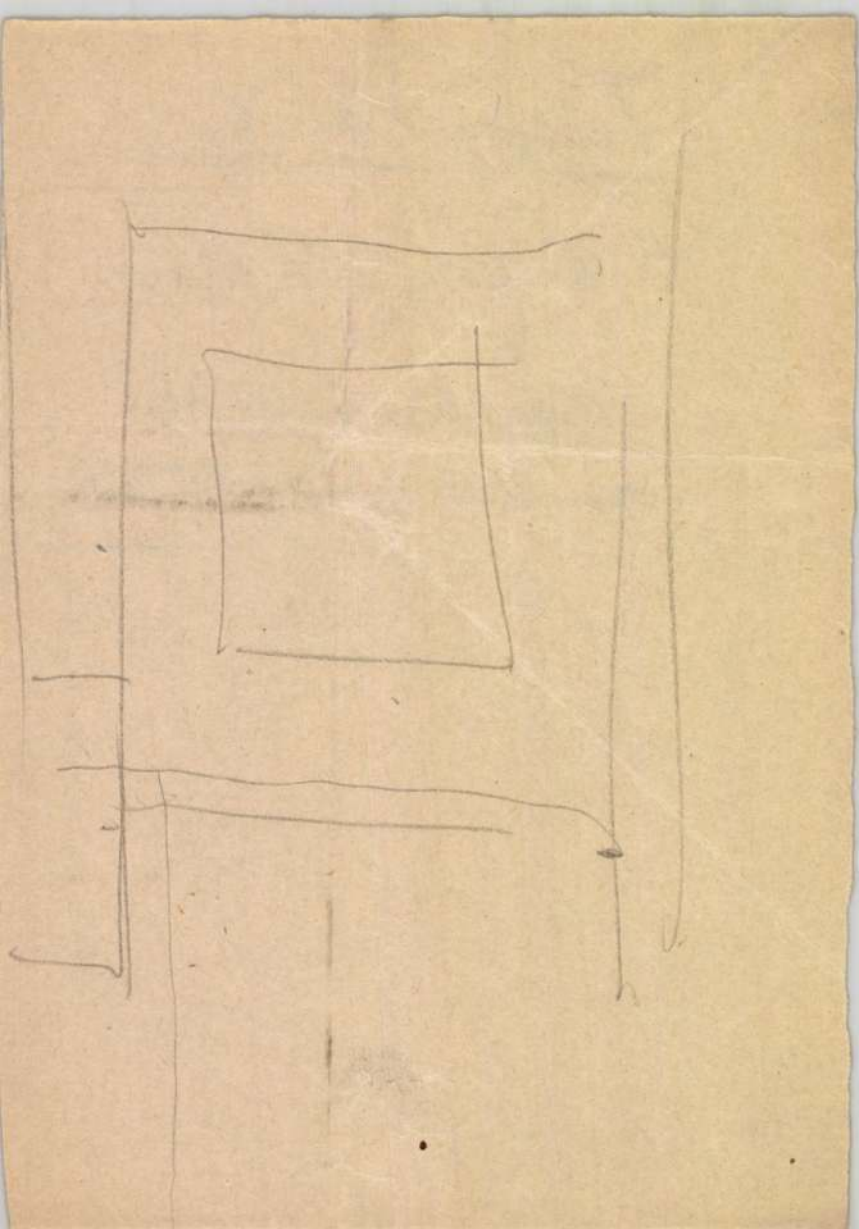

Telepy Karol

Vrdl

Banyász László

Két művestről –

Orsz Világ 1906.

114 – l. 115 Egyéb.

Telepy Kaiser

wod

Tekete. 77-81.

arcelej

Telepijkaart

wod

Orsz. Vilag 1906.
823.

Telepy Kaniel

Vad

A Képzőmű. Társulat
és tisztviselői; Vas. Ny
1895. 289 l. Aver-
Keppel-

Telepi

megfertette Hegedüsné (szivészni?) arcképét, meget férje 1859 ben a nemos. muzeumnak ajánd. dékozott.

Hegedüsné élethű arcképe. Vas. Ujs 1859. 478.

Telepy Károly

kollektív kiáll.

a Mincsarnokban

1906-ban

önállo katalogus-

sal.

Szénrajz, mér. az a)-nak
c)-nek 290 : 242 (105) cm.
A pécsi székesegyház
Az 1898: XI. 14-iki előte
sz. leirat alapján vétetett (38
(18/99). Az elszámolást 1900: I
(11/900)
Jegyzékbe foglaltatott 19

III

698 (1865)
810 (44)

tárképe.

yilt égben trónol a Megváltó és kezeit
~~egyesen~~ fogadja a feltámadó magyar
van; haja, hosszú bajusza és szá-
st. bal karján átvetve visel. Ke-
ti hét csillag és a hét ágú tartóban
inál, a leteritett oltáron, a véres ál-
mögötte félkörben hét chérub lebeg;
el, szent Józsefet liliommal, ev. szent
alján pedig ker. szent Jánost nádke-
kkal és Illés profétát látjuk. Mind-
képnek alsó felén a megnyilt sirokból
letüeket angyalok vezetik az Úr elé.
~~[illegible], a magyar koronát és palástot, vi-~~
~~rral~~, szent Erzsébet ~~kötényében rózsák-~~
~~tett kezekkel~~ és Sylvester pápa ~~glóriával~~,
a melletök lebegő angyal mutat. ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ Jobbról pedig (c)
~~és pászterbettal~~, szent László ~~nyilt~~
~~a térdreereszkedetten, Kapisztrán Já-~~
nő képezi a vezérlő angyal és a sir-
ortot.

n lehajtó aggastyán körön

89

Telepi Károly, ~~festi~~ (Finstermünz cz. olaj festmény) IV. 151, 152.

Muz. ès Kvt. Ert

Telepy Károly órás képe 1846-ból

Muz. és Kvt. Ert VIII. 152.

Göd h. n. Vl. 309

Telepy Károly

488,

Greco VI. 212

Telepy Károl

1885 jan.

23,

Telepy Károly

l. Szeres Jakobey

G. l. –

Telepy Károly

wód

Kuerfélevsz

98. l.

524

1908.

684 január 11-én. ✝ ugyanott 1745

előterében látható, a hol a folyót és jobbra fordultan uszó Nympha elindot.

idéken ~~középütt~~ látható ~~Diana leg-~~
~~yén és Kröusa leányát, ki~~ egész
felé tekintve, jobb lábával szik-
rokkal abban a pillanatban van áb-
~~itten~~ ujjai és lelogó hosszú szőr-
ltoz~~tatja~~nak és ~~a midőn bal~~ lábai ~~ki~~ pedig
kőedényre támaszkodó ősz ~~Neptun~~ Peneros
gja és ~~kinyujtott~~ jobb kezével ~~pedig~~
lepel~~ját tartja, mehogy leesvezzen~~
futó lépésben, meglepetést eláruló
etett piros palásttal, a melyet a
llgatásra intő Ámor röpül, mig kis-
akozik ki ~~[illegible]~~ vesszőkkel
balról két vizi Isten és jobbról
~~[illegible]~~. ~~A Neptun kőedényéből fakadó~~
~~[illegible] Nympha uszik.~~ Az égbolt fel-

3:127 cm.
i november 7-iki 121584 sz. leirat alap-

ie G. Ritter Hoschek. Prag 1907. No.

Telepy Károly +

~~[illegible]~~ Műcsarnok

1909. graf. nemzeti. kiáll.

35

Audubon I. 157.

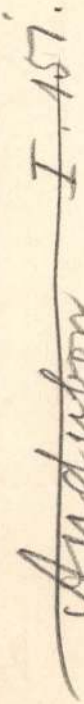

1906. XII. 1.

Minisztérhez. Az 1907-re megváltandó ffrégi bérlet-jegyek céljaira a fényképek (11 drb.) megküldetnek.

(1093/1906.)

Telepy Károly

Koll. Kiáll

Műcsarnok

1906

Juhász Ferenc V. 168.

Telepy Károly

Thieme Becker

XXXII.

571. l.

(Dyka)

386. GYÜMÖLCSTARTÓ, porcellán, ovális belsejében szines virágok, külseje két kinai modoru diszitéssel. Jegye kék cim Hossza 31 cm.

387. NAGY JARDINIÉRE, porcellán, csór és virágos diszitéssel. Jegye kék cimer Hossz. 48 cm.

388. KÉPKERET, porcellán, szines és dom „HEREND", 1860—70. M. 25 cm.

389. TINTATARTÓ, porcellán, két négyzet porcellán mintájára készült. Jegye ber Hossz 20 cm.

390. MAGYAR NŐ, biscuit szobrocska, tá Miklós mintájára készült. Jegye HER M. 31.5 cm.

391. SOLITAIRE, porcellán, egyszemélyes porcellán mintájára készült. Egy tálca, Herend, 1840—50.

392. TEÁSCSÉSZE ALJJAL, porcellán, ké monogramm. Jegye kék cimer. Herend

393. TÁNYÉRKA, porcellán, kosárfonásos diszitéssel. Jegye HEREND benyomva Átm. 15 cm.

394. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, szines k Jegye: HEREND benyomva. Herend,

395. SÓTARTÓ, porcellán, három szines de

mek alákjával. Szines porcellán. Neuwien, 1841.
szines porcellán. Neuwien, 1845.

ülő helyzetben. Wien, 1845.

orcellán. Wien, 1770 körül.

nő meliképe. Jelezve KPM. Berlin, XIX. sz. e. f.

nőt ábrázol (állitólag Kanuitz hercegné). Jelezve Zeiser.

ka, 12 kis tányér, egy tányér és talpastál tartozik hozzá.
nyér (1808. évszámmal), később ráfestett jelenettel. Je-
Kauffman."
kanna fedővel, egy cukortartó és hat csésze aljjal tar-

apon rácsos és virágos diszitéssel. Egy teás kanna fedő-
artó fedővel, egy öblitő tál és hat csésze aljjal tartozik

rózsákkal diszitve. Wien, XVIII. sz. v.
testen vörös alapon japáni jelenet. Japán.
es szőlőlevél alaku, R. G. K. (Kolovrat) hercegi mono-
1831.
ben könyv, kék ruházatban. Francia, XVIII. sz.

Telepy Károly

l.

Erdő Dési 1941

8. f.

Telepy Károly

wód

-i

Jelwidoś

49. l.

Delhaes I.

z pusztitja az épületeket és balra a káro-
veszedelmet. Fölül a felhők közt angyalok-
zent Flóriánt. Balkezét kinyujtotta és föl-
rúval feléje közeledő angyalt. ~~Közelében~~
~~[illegible]~~ a tüzre ~~[illegible]~~. A menekültek
k vannak. A szentnek öltözete sisak, rö-
s palást.

24.8 cm.
kából.
-én (465/901).

1396.

Telepy Károly

vrod
i
Közlezskiáll

133. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Telepy Karól

pród

Dívald 1927

178. l.

II. Ferencz:

Mellig, ~~négymyolcz~~
ja egyszer fodoritott, ~~[illegible]~~
rül van csavarva, ingé
mántszegésű, ~~[illegible]~~ palástja
gyapjas, a Mária Terézia
~~viseli~~. Felirata a kép al

FRANCE
Imperatore di
Re di Ungheria
Arciduca d' A
Nato li 17. Fe
fölül jobbra: „N° 7. Cla
alól balra: „J. G. Ma
jobbra: „Pietro Fo
s legalól: „In Roma

Rézmetszet, mé
Metszette: P. Fo

Lsp

Telepy Karol

wód

Myskerno

75. l.

962. Fidanza

81. Romában 1747. b

96

Téli tájkép.

A hóborította vidéket
hid vezet át. ~~A [illegible]~~
~~[illegible]~~ egy nő és
jáu gyermek, ~~[illegible]~~ bisz és a
kiszáradt fagaly ~~[illegible]~~ a vízbe
~~[illegible]~~ van (a melyenek
épületen innen ~~[illegible]~~ a
~~A~~ nyitt ~~[illegible]~~ pitvarba
~~[illegible]~~ az ablakból ~~[illegible]~~
nek) ~~a melyekbe~~ barla
egy ~~[illegible]~~ utas melyezik ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ a hidat, a ~~[illegible]~~
nak ki, ~~A égbolt fe~~
kednek. Alól jobbra
Milano 1808."

Vás
Pyr

jobbról a vízesés felett

férfi élénkítik

A égbolt felhős.

Telegy Károly

Közlezrkiáll

1266. t.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Telepy Károly

l.

Dugonics Album

154. l

28 PENGŐ

BOLTI ÁR HELYETT

16 PENGŐÉRT

kaphatja meg a kiállitáson dr. Kogutowicz Károly egyetemi tanár DUNÁNTUL ÉS KISALFÖLD IRÁSBAN ÉS KÉPBEN cimü pompás müvét.

A felnőtt ebből ismerheti meg a Dunántul gyönyörü tájait, a serdült ifjuságnak hasznos, hazafias olvasmány. A fenti kedvezményt megkapja akkor is, ha a könyvet közvetlenül a Földrajzi Intézettől (Szeged) rendeli meg. A rendeléssel jogot szerez arra is, hogy a közeljövőben megjelenő II. kötetet is hasonló áron kaphassa meg.

Kérjen részletfizetési kedvezményt.

Egyetemi Földrajzi Intézet
Szeged, Zerge ucca 19. sz.

ABLAKA GYÖRGY, SZEGED, KÁLVÁRIA-U.

133. Telepy Károly.
Sz. Debreczenben 1828. decem

133. Hegedüs Lajosné.

379

Térden alól, jobbra fordul, vel letakart támláján nyugtatja olyké balkezén pihen. Haja és szemöldöke fe nyakéket és jobbján ékköves arany-kar selyem ruháját csipkefodrok diszitik, gyes vidék parkkal és tóval, a hol jo szék karfáján: Telepy Kár. 1859

Vászon, méretei 133: 106 cm
~~Festette: Telepy Károly 1859~~
Hegedüs Lajos ajándéka 1859.
[illegible]
Kifüggesztésére vonatkozó a
A Nemzeti Muzeumban. 1868: VI
1873: VII. 14. - 1876: VII. 23. - 1878: VII.
1883: VII. 308. -
A Tört. Képcsarnokban: 1884

904: V. 3

ber 24.

Magy. Képt. 111.

Mk III
TK

em be rér,

áll. Kezeit a széknek piros kendő-
p, hogy jobbja, melyben könyvet tart,
kete, szeme barna. Fülbevalót, ametiszt
pereczet hord. Mélyen kivágott fehér
keblére brochet tüzött. A háttér he-
bbról csolnak kötött ki. Jelzése alól a

. — Mag. Képt. III. — Lels. sz. 133.
~~-ben. (k. Debreczenben 1828. decsber 24.)~~
szeptb. 30-an.

datok.
I. 15. - 1870: VII. 13. - 1871: VII. 13. -
23. - 1880: VII. 23. - 1881: VII. 23. -
: IX. 138. - 1894: X. ~~[illegible]~~ 401. -

Hegedűs Lajos 1859

Telepy Károly

l.

Lykanomantika

10, 84, 131, 132,
137, 139, 144, 187,
207, 211, l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Telepy Károly

l.

Képművészet
1942. 159. l.

16247 : 23 = 706
161
2160
2866
147
138

2866 · 23
8598
5732
65918

Telepy Károly

Részlet az Ötto mellől
c. képe repr.

KMTars tav. kiáll
1906.

MODERN
FESTŐMŰ

■ A MODERN
FESTÉSZET
TIZ SZINES MŰ
TEL, SZÁMOS I

Telepy Károly

Műcsarnok

1932. febr - márc. kiáll.

43

m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől.

.426/1941. szám. 27078,

BUDAPEST 942-JÚL.-2N3 AC 5 AC

A Müemlékek Orsz. Bizottsága tek.Elnökségének.

Budapest.
IX.Hőgyes Endre-u.10.sz.

Hivatalból.
ózszo gálati ügyben.
Díj átalányozva.

Telepy Károly

Kiállítás, 1931. őszi tárl.
X. 16, 19, 35, 55/a

Telepy Károly

Vas. Ujs. 1892. 87. 1

Képzőművészek nyugdíjalapja. A képzőművészek nyugdíjalapjának letesítésén fáradoznak most a fővárosban élő festők és szobrászok. A tanácskozáson *Telepi* Károly indítványára elhatározták, hogy a nyugdíjalapjukat megalkotják — és pedig oly módon, hogy ezentul a műcsarnokbeli kiállításon eladott képek árának egy száztólját minden művész átengedi a nyugdíj-alapnak.

Ottó végét szakította a további tárgyalásnak.

Telepy Károly

1862-töl a Műcsar-
nok tithara

Műcs. kiá... tól
Pipics 98.l.

Telepy Károly

l.

Sörverető 317. l.

BUDAPEST SZÉKES

KÖZIGAZGATÁSI BIZ

AZ 1876: VI. T.-CZ. 64. §-a É

A NAGYMÉLTÓSÁGÚ MAGYAR KIRÁLYI

INTÉZETT

JELENT

Telepy Károly

l.

Weisz Anna

Izsó Miklós élete és művészete. Bpest, 1939. 26.l. 28.l.

Telepy Károly

úvod

Sör Vezető 226 l.

A „Budapest"
műszaki vezetői.

Telepy Károly

Részlet a Magas Tátrából c. képe repr.

1885. ostr. Eiáll. Eat.

Kö

Nagyságos

Dr Szen

a Müem

Telepy Karol

Úvod čtení.

T. Szeg 1900-66.1.

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

yezem:

.....

igy helyettesének
rása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Telepy Karól

wied

Szech

Hogyan mulattak Pesten ötven évvel ezelőtt. Művészbál 1864-ben a pesti Vigadóban. Egykoru rajz

Pesti farsang

— Az ötvenéves művészbál —

Az októberi diploma már megvolt, a februári pátens is megtörtént, sőt egy, kettő, ha nem három esztendő is eltelt utánuk, mikor Pest városának a művészei, anno 1864., úgy vélekedtek, hogy a hazáért a „vigardá"-ban a sok bánat után talán némileg vigadni is lehetne. A művész urakban megvolt a kedv, a kedély s minden egyéb hozzá, ami szükséges egy mulatságnak a sikeréhez és hogy ne legyen vitás a vállalkozás anyagi része sem, minden teljhatalmat átruháztak a Telepi Károly, továbbá a Lendvai és Szerdahelyi József kezeibe. E nevek idézésére is tisztában lehet mindenki, hogy itt nem mai dolgokról van szó. De mennyire nem! Hol van a híres Lendvai és Szerdahelyi, a régi Nemzetinek ez a két kedvelt bonvivantja. Hát Telepi, akit mi már csak mint bácsit ismertünk? Testi mivoltuk bizony eltünt már elég régen a forgandó világ pályájáról, de, ami szellemi részükhöz tartozott, az visszajár és dokumentumokat szolgáltat róluk annyiszor, ahány dokumentum éppen van róluk.

A véletlen hozta magával, hogy éppen az ő szellemüket idézzük; de a véletlen volt az is, mely hozzávezetett a régi pesti farsang két érdekes és kedves relikviájához, az 1864-iki művészbál rajzaihoz. Ám a kép magában még nem okozott problémát, de annál többet az a kiváncsiság, ami elővett bennünket ezeknek az idejére, szereplőire és okaira vonatkozóan. Mi az értelem bennük, mit ábrázolnak, mire valók s végül még az is, hogy ki volt a rajzolójuk. Amíg e rejtvényeket megoldottuk, azzal a munkával és nyomozási szivóssággal, akár históriai értekezéseket rendezhettünk volna. De az eredmény így is kielégített. Történet az is, ami e régi, kedves és mulatságos képekről hozzánk szól. Az ötven év előtt ifjú bohém generációnak, az egykori magyar festő- és szobrászművészeknek egy vidám jelmezestélyéről szóló relikvia, mely annak idején majdnem országos szenzációt keltett nagy hírével. A Magyar Képzőművészeti Társulat 1864 február elején ugyanis jelmezes táncestélyt rendezett a „Vigardá"-ban. A „művészet farsangja" címen rendezték a mulatságot, melynek látványos része Telepi Károly műtervezete alapján és a Kakas Márton (Jókai) rigmusai szerint készült el. Rá kell csak nézni az itt közölt képre, hogy mindjárt elég értékesnek és ötletesnek találjuk ezt a farsangi vállalkozást.

Az abszolutizmus alatt elég sok baja volt az irodalomnak és művészetnek a hatóságokkal. Olykor azonban pauzát tartottak az izgalmakban s bizonyára egyik ilyen érdekes alkalomnak kedves megnyilatkozása az a kép is, melyet itt bemutatunk. Karnevál herceg uralkodását és trónralépését ábrázolja a rajz, melynek eredetijét népszerűvé tette hajdanában az a barátságos közlése, mellyel a publikumot üdvözölte.

Ám bibortrónját alig foglalta el Karnevál, beköszöntött hozzá „Kritikus uram" (Szerdahelyi), aki a szabadjegyeken kivül mindent ócsárol. Karnevállal szemközt foglalt helyet a „Korszellem", fején méhkas, röpködő méhektől környezve, mellén a gőzerő, hátán a földmivelés jelvényei. Ám mellette ott haladnak a tudomány és Merkur, vagyis a művészet és az üzlet. A harmadik kép a magyar „Képzőművész" egyik oldalon a Nemtőtől vezetve, másikon a Reményre támaszkodva. Bánatos arckifejezése jól illik a töviskoszorúhoz fején. „Korszellem" azonban keblére öleli a művészt s buzdító szavakat intéz hozzája:

. . . jer, mutasd elénk,
Mi alkotással gazdagitod a kort?
S ha éltet érdemelsz — örökre élsz!

S nyomban munkához fog. Gnomok folyondárral befutott sziklát vontatnak be, utánuk jönnek a szobrászat jelvényei: Kalapács, Véső, Cirkalum, Trapulin stb. és a művész a darab sziklából Pannonia gyönyörü szobrát állítja elő. A mű tehát sikerült és az érdemelt jutalom el nem marad. Korszellem leveszi fejéről a töviskoszorút s babért fon helyébe, Karnevál kezet szorit vele, Kritikus dicséri, Pénztár kitárja kebleit előtte, abban pedig nincs más, mint Hír, Dicsőség s váltók, melyek azonban az utókor által fizetendők.

Ez a csoportozat van megörökítve a Telepi által rajzolt képen. A kép azt a körmenetet ábrázolja, mely a Vigadóban fölvonult az 1865-iki művészbál alkalmából. Karnevál herceg a négy dámával és egyéb kisérettel, mint Farsangi fánk, Pezsgős palack, Művészet és képviselői Merkur, Nemtő, Kritikus és Korszellem. Gnomok kocsin hordva a szikladarabokat,

Ujságok 1914. XX. 23.

kisérőjét figyelte, de mindenki az angolt reklamálta. Az angolt, aki ma nem jött le. Állítólag műkorcsolyázó, aki egy milliót műkorcsolyázott ugyan össze, de ebbe a millióba mind a két lába belenyomorodott. Máskülönben a nyári vendégek már széjjelfutottak, miután a mankóikat eldobálták, s csak a Thermia-Palace előkelői maradtak itt. A kis Dulházy Klári, akit az apja valahonnan a Tiszahátról hozott, hogy a kezdődő reumájának mindjárt hevenyében elejét vegye és a fürdőigazgatóra bízott, a társaságban az egyetlen, akinek megbocsátják még azt is, ha olykor megtépázza a hagyományos konvenciókat. Vannak, akik azt mondják, hogy csak affektálja a reumát, mert még a grammofonra is táncra kerekedik. A tapasztalt fürdővendégek, akik már sok mindent láttak, néha suttognak, célozgatva, mosolyogva kettéharapott szavakkal, hogy itt regény készül. Ugyanis Klári körül, Almágy és Pócs között. De azért valamennyit kevésbbé érdekli a regény, mint az iszap. A sűrű, nehéz, fekete pöstyéni iszap, ami úgy tör elő a föld mélyéből, mintha odalenn ördögök kotyvasztanák. És általában csöndesek. A köszvény, a csúz, persze, többnyire éjjel beszél. Jajszóval. Nappal a Palace hallgatag. Majdnem ábrándozva nézik a hall nagy festett ablakain át, vagy az erkélyekről a Vágvölgy apokaliptikus színjátékait: a napkeltét és naplementét, a víz jégtükörét és a parti fasorok árnyékait, vagy a hegyoldalak erdőkoszoruit.

Almágy pedig zongorázik... Előbb valami lármás introdukciont vert, majdnem ököllel, hogy mindenki egyszerre odafigyelt. Pócs a tenyerére hajtja a fejét és úgy nézi Klárit, a kis Klárit, aki alig látszik ki a nagy angol bőrszékből. És Klári a fiura mosolyog. Melegen, biztatóan, ártatlanul pajkos, tán szinte öntudatlan kacérsággal.

— Milyen szép! — susogja a fiú barátságosan. — Milyen kimondhatatlanul szép ma, Klári!

A leány halkan, elfojtottan felel vissza.

— Ugyan! Hallgassa csak a zongorát. Milyen nagyszerüen játszik ma Almágy. Nem?

— Nem!

Csak úgy, a szája szögletéből felelt, de határozottan, majdnem durván. S a kis Klári sértődötten fordította félre a fejét.

— Nem érdekli — kérdezte boszús hangon — a muzsika? A melódia? Ejh!

— Nem, semmi se érdekel, — szólt a fiu az izgalom lázas indulatával. Ami nem maga, Klári, az nem érdekel. Az olyan nekem, mintha a világon se volna. Nem akarok mást hallani, csak magát; nem akarok mást látni se, csak magát, Klári. És köszönöm, százszor, ezerszer köszönöm, hogy azt... igen, hogy odaküldte a zongorához. Hogy elmondhatom ezt ma is, az imádságomat, a dalomat, a versemet, a lelkemet. Mert mindez benne van abban az egyetlenegy szóban, hogy: imádom! Klárika! Hallja?

Suttogásában forró, szuggesztiv erő volt és a leány nagy, mély lélekzetet vett, hogy a lihegését elpalástolja. De piros vére elöntötte szép arcát és a hangja már nem volt olyan fölényes, mint az imént. Sőt kissé remegett is.

— Mindig ezt, mindig csak ugyanezt mondja, — szólt panaszos szemrehányással.

A fiu megijedt.

— Mindig, mindig, mindig... — ismételte és zavarában nem tudta, mit felelien.

Almágy hatalmas fortisszimot vágott ki, de utána nyomban halk andantéba olvadt át. Lágy csöngettyühangok siklottak széjjel a hallgatag teremben s a benne lévők lelkét már majdnem elringatták.

És akkor, amikor épp a villámos körték kigyúltak, valahol a hall ablakpárkányai körül, a nehéz szőnyeg alatt, a függönyök, vagy az aranygirlandos falak között, láttatlanul megszólalt egy merőben szokatlan és idegen jövevény. Egy tücsök. A mezők és a falusi konyhák szerény cigánya, aki nem mutogatja magát és nem törődik vele, hallgatják-e, vagy sem. Csak dúdolja a maga örök, egyhangu dalát.

— Cirip... cirip... cirip...

Éles, metsző hangja áttörte a hall előkelő csöndjét s úgy zengett, mintha a pompás mahagóni zongorával pörbe szállana vagy versenyre kelne. Nyugodtan, ereje biztos tudatában, hogy győznie kell.

— Cirip... cirip... cirip...

Mindenki arrafelé fordult, a tücsök cirpelése felé. És Pócs egyszerre magához tért a zavarából. Olyasmit érzett, mintha segitő szövetségese érkezett volna.

— Igen, — suttogta a szerelem kétségbeesett föllángolásával. — Mindig, mindig. Mert olyan vagyok, mint az a tücsök ott valahol a sarokban. Csak egy nótám van, az, hogy magát imádom, Klári. Egyebet nem tudok, nem is akarok tudni. De ebben az egyetlen dalban a szerelem minden dala ott zeng. Ebben az egyetlen érzésben megvan a forró vágyak és színes tündérálmok egész lángoló világa, mint a tücsökében a mezők minden virága, verőfénye, életkedve. A pacsirta csattogása és az erdő méla csöndje... Klári!...

Csakugyan, a hall művészi raffinériával rendezett pazar pompája között, a villámos lámpák sápadt fényében mindenki arra gondolt. A tücsök bizalmas cirpelése a mezők szelid lelkét varázsolta oda, a velencei tükrök alá. A zongorát már senki se hallgatta. Majálisok, virágszőnyeges réti séták, erdei hangulatok melegen zsongó emléke vibrált a hall-on végig. S a kis Klári a fiura nézett. Piros kis ajka majd kicsattant s a szeme égett. Egy percig habozott, aztán hirtelen elhatározással odanyujtotta fehér kezét Pócsnak.

— Na, hát daloljon! Hiszen oly szivesen hallgatom!

Mosolygott. Ebben a pillanatban igazán szerelmes, tehát nagyon, nagyon szép volt. Pócs alig tudta megállani, hogy a karjai közé ne kapja.

— Mit? Klári? A tücsköt? — kérdezte izgatottan.

A leány háromszoros igennel rázta a fejét.

— Igen, igen, igen. A tücsköt. Az én bolondos, nótás tücskömet. Magát...

Almágy megint valami bravúros akkordot vágott ki. De a sarokból a tücsök túlharsogta.

— Cirip... cirip... cirip...

Holnap

Mit bánom én, mit hoz a holnap;
Mit bánom én: mi jön, mi vár?
Nagy cél világa nincs felettem;
Szeretni, hinni elfeledtem...
És nem tudok remélni már!

Szomorú, bús köd hűs kezétől
Meghalt valami szívemen...
Mit bánom én, mit hoz a holnap:
Ha húnyt szemmel örökre holtak:
Ifjuság, álom, — szerelem!

Zivuska Andor

---

szert nem tekinti azon biztos vezérfonálnak, a melylyel a magyar nyelv keletkezési folyamát megmagyarázni lehetne. Hunfalvy csak ama kutfőket méltányolja, a melyek az ő álláspontjának kedvezők. E tekintetben példákra hivatkozik. Hunfalvy az anthropologiát nem is tekinti tudománynak, mert ha annak tekintené, figyelembe kellene vennie azt a nagy különbséget, a mely a magyar és finn-ugor nép testalkata között mutatkozik. Az ethnografiát sem szabad — ugy a mint Hunfalvy teszi — mellőzni; mert a jelen idők is bizonyítják, hogy az egyes nemzetiségek szivósan megtartják sajátos jellemvonásaikat s e vonások mindig az eredet bizonyítékai maradnak. Végül Vámbéry kijelentette, hogy egész tudományos meggyőződésével küzdeni fog a magyarok finn-ugor eredetének elmélete ellen, melyet a tudományos világban páratlan merészségünek tart. Ponori *Thewrewk* Emil volt a második felolvasó ily czimű értekezéssel «A helynevekből képzett tulajdonnevek és melléknevek». Brassóban vetették föl a kérdést, hogy vajjon mi a helyesebb: brassói, vagy brassai? A felolvasó számos példát idézett, hogy az *ó* és *ő* végzésű tulajdonnevek, ha melléknévvé változnak, megváltoztatják az utolsó hangzót, például: Szikszó: szikszai, Görgő: görgei; Liptó: liptai; de még több példa van, hogy megtartják: Pásztó: pásztói. Szerinte tehát a kiejtés könnyebbítésére keletkeztek ily változások, melyek mint provinciálizmusok helyesek. Mint népies forma a *brassai* egészen helyes, de a *brassói* is helyes, mint irodalmi forma.

A Kisfaludy-társaságnak nagyérdekü ülése volt nov. 24-ikén, Gyulai Pál elnöklete alatt. A felolvasások közt volt *Arany* János egy eddig ismeretlen balladája, melyet még 1877-ben irt, de senkinek sem mutatta meg, s hátrahagyott iratai közt találták, melyek Ráth Mór kiadásában fognak megjelenni. *Szász* Károly olvasta föl Aranynak teljes költői erejét egyesítő eme nagyértékű hagyatékát. Czime «Az ünneprontók». Piros pünkösd napjára virrad a falu.

Zendül, kondul szent haragszó,
Csengve, búgva messze hangzó;
Imára, imára!
Jámbor népe a kis helynek
Halkan lépve, gyülve, mennek
Imára, imára!

Szép piros a pünkösd reggel
Mintha tüzzel, szent lélekkel
Menny, föld tele volna;
E napot fent, s lent megülik,
E nap oly ragyogva nyilik,
Mint hajnali rózsa.

Szemben a korcsmában tivornyázók, kik megfognak egy dudást. Ez maga az ördög. Eleiinte teszi magát, mintha vonakodna fujni a dudát: «Uraim, de papolnak ott benn.» Dudálnia kell, mert ők táncolni akarnak. Aztán csakugyan rákezdi, egyre szilajabban fujja, és a dorbézolók nem birják abba hagyni a táncot. Mennének már haza, de nem birnak: a táncz ördögi kedve ragadja magával.

Éjfélt hogy üt a torony-óra közel,
Kénkő-fojtó szaga terjedez el;
S mint szél, ha forogva ragad port;
Ugy tánczol el, egy bősz harczi zenére,
(Mondják, a pokol tüzes fenekére)
Az egész örjöngő csoport.

Mindenki mély megilletődéssel és gyönyörködve hallgatta a balladát, mely epikai költészetünk gyöngyei közé tartozik s melyben a balladai mystikus elem talán erősebb mint Arany bármelyik hasonló szinezetű balladájában; a festés és a fokozás művészete is e nagy költőnk legszebb balladáiéhoz hasonló.

Degré Alajos emlékirataiból olvasott föl egy részt, mely a Bach-korszakról és a régi honvédek segélyezésére szervezkedett egyesületek alakulásáról, az Almássy Pál-féle összeesküvési pörről szólt. Megemlékezett Sebes Emilről is, kit szintén pörbe fogtak, a Ludoviczeumba zártak, a hol a kertben a kisérő őr agyonlőtte, mert Sebes szeretett tornázni, s a mint egyszer a kerítés mellett egy korlátot át akart ugrani, az őr azt hitte, hogy szökni készül. Megemlékezett Degré a régi honvédek érdekében később történtekről, a király koronázási ajándékáról, gr. Andrássy Gyula intézkedéseiről. — Majd *Heinrich* Gusztáv mutatta be dr. *Váczy* Jánosnak, az irodalomtörténet egyik szorgalmas buvárának dolgozatát «Tompa allegoriai költészetéről», melyet a hallgatók figyelme kisért. Végül pedig *Beöthy* Zsolt közölt egyes részleteket *Neumann* Sándor fordításából, mely Wolff Gyula «Tannhäuser» költeményét adja magyarul. Az ülés után a társaság zárt tanácskozásban választotta meg a birálókat a november végén letelő pályázatokra beérkező művekhez.

A földrajzi társaság e hó 25-iki ülésén *Asbóth* János bemutatta «Bosznia és Herczegovina» czimű, épen most megjelent ethnografiai művének első kötetét. Dr. *Erődi* Béla, a fiumei állami gymázium igazgatója Modrus-Fiumemegyét ismertette, szólva földrajzi viszonyairól, népéről, társadalmáról, történelmi emlékeiről, s a hagyományokról, melyek hazai történeteinkkel oly szorosan egybefüggnek. Az érdekes előadást megéljenezték.

Történelmi és régészeti népszerü felolvasások. A történelmi társulat és régészeti társulat által rendezett népszerü felolvasások sorát nov. 20-ikán *Pulszky* Ferencz nyitotta meg az őskori ékszerekről tartván előadást. Az akadémia termében számos hallgatóság gyült össze.

Pulszky a legrégibb kortól kezdte az ékszerek ismertetését. Már a kőkorszak idejéből is találtak kagylókból alakított ékszereket. A legrégibb időkben csak a karon, nyakon és mellen viseltek ékszert: a fülbevaló kelete sokkal későbbi. Abban az időben a csonton és köveken kivül egyebet sem diszre, sem eszközökre, sem fegyverekre nem alkalmaztak, mert mást nem ismertek. Hogy ez eszközök és fegyverek mint jutottak el egész a Vörös-tengerig, annak a nyitja abban van, hogy már akkor is volt kereskedés, még pedig rabszolgakereskedés. A kőkorszakot követő rézkorszakban már a köveket csiszolták s e munkát a gyengékre és nyomorékokra bizták, mig az erősek vadásztak és harczoltak. Innen van, hogy minden nép mythologiájában a kovács-istenek vagy törpék, vagy sánták, igy van az a latin, görög, német stb. mythologiákban. A rézből nemcsak fegyvereket s házi eszközöket, hanem ékszereket is kovácsoltak. Pozsonymegyében nagy mennyiséget találtak ezekből, a melyek közül a nemzeti muzeumba mintegy 100 darab került. Ezek még csak egyszerü pereczek voltak. A bronzkor Kr. sz. e. mintegy 1000 évvel datálódik. E korban a formák finomulnak s lehetővé lettek az öntés utján a domború diszítések. Ekkor kezdődött a cizelirozás mestersége s ekkor jelentek meg az első tükrök, a melyeket 30 százalék réz és 70 százalék ónból öntöttek. Ilyen bronztükör a nemzeti muzeumban is van s fényét máig megtartotta. A bronzkorban találták fel a gombokat. Ezután egy uj anyag következett: az üveg, a melyet az ékszerek minden neménél fölhasználtak. A közönség, a melynek nagyobb része a szépnem képviselőiből állt, a tanulságos és szellemesen előadott felolvasásért zajos tapsaival fejezte ki elismerését.

A képzőművészeti társulat jubiláris közgyülése. Az orsz. magyar képzőművészeti társulat fennállásának negyedszázados évfordulója alkalmából saját műcsarnokában vasárnap, f. évi decz. hó 5-én, délelőtt 10 órakor rendkivüli közgyülést tart. Napirend: 1. A társulat 25 éves történetének felolvasása rövid kivonatban. 2. Választmányi javaslat a társulat állandó alkalmazottjai nyugdijigényeinek biztosítása iránt. 3. A folyó évi őszi kiállításra kitüzött érmek és pályadijak kiosztása.

MI UJSÁG?

A Vasárnapi Ujság olvasóihoz. Lapunk jövő évi programmja már közelebb megjelenik. Addig is tudatni kivánjuk azonban olvasóinkkal a kiadó-társulat és a szerkesztőség azon elhatározását, hogy a Vasárnapi Ujság tartalmát a jövő évtől kezdve ismét *tetemesen megbővítjük* s egy uj rovattal gazdagítjuk, mely az olvasó közönség női részének igényeire kiván első sorban tekintettel lenni.

Egyuttal arról is értesitjük olvasóinkat, hogy a «Vasárnapi Ujság»-ból jövőre *kétféle* kiadás fog megjelenni: 1. *A rendes heti kiadás* az eddigi alakban, és 2. két hetenkint kiadandó *füzetek* könyvalakban, mely a csak időhöz kötött érdekü közlemények elhagyásával magában foglalja a «Vasárnapi Ujság» két heti számának közleményeit és képeit, hogy olvasóink azon része, mely a «Vasárnapi Ujság»-ot ily kisebb alaku könyvalakban óhajtja megőrizni, abból az idők folyamán maradandó értékü, szép könyvtárt alakithasson.

A király nov. 25-ikén reggel általános kihallgatást adott a budai várlakban. Kihallgatás után pedig megtekintette a műegyetem mellett épült egyetemi épületeket, az ásványtani, állattani és növénytani intézeteket. A bejáratnál Trefort miniszter, Berzeviczy államtitkár fogadták ő felségét.

Az ásványtani intézetben dr. *Szabó* József igazgató kalauzolta, az állattani intézetben és páratlan muzeumában dr. *Margó* Tivadar igazgató, mig az első emeleti növénytani intézetben dr. *Jurányi* igazgató. Legutoljára a harmadik emeleten levő őslénytani és antropologiai intézetet tekintette meg dr. *Hantken* Miksa tanár kalauzolása mellett. Az anthropologiai intézetben dr. *Török* Aurél igazgató mutatta be az érdekes muzeumot. Ő felsége érdeklődéssel nézte meg a tasmani kihalt törzs utolsó tagjainak gipszmintáit és a róluk felvett képeket. Ezután a világ összes emberfajairól felvett képek és gipszminták megszemlélése következett, majd Török tanár a római légióbeli katonáknak koponyáira hivta fel a király figyelmát. Ő felsége a szomszédos őslénytani intézetben folytatta azemléjét, hol dr. *Hantken* Miksa igazgató mutatta be az érdekes paleontologiai muzeumot. Ő felségét rendkivül meglepte az egész intézet czélszerü berendezése, különösen érdeklődéssel tekintette meg a muzeumokat, melyek ugy kitünő elrendezésük, mint gazdagságuk által a külföld hasonló intézményei közt méltán helyet foglalhatnak; elismerőleg nyilatkozott az u. n. galeria berendezés felett, hogy t. i. a tárgyak nem fiókokban, hanem a termek falain vezetett vasfolyosókon vannak elhelyezve. Végül megköszönve a miniszter és a tanárok kalauzolását, az épület előtt összegyült nagyszámu hallgatóság es közönség éljenzése mellett, kevéssel négy óra előtt kocsiba ült s távozott, a központi indóházba, onnan pedig Gödöllőre.

A királyné a műcsarnokban. A királyné e hó 24-ikén délelőtt látogatta meg a műcsarnok kiállítását s *Telepy* Károly kalauzolása mellett bejárta az összes termeket. Telepy a lépcsőházban fogadta a felséges asszonyt, ki e szavakkal viszonozta hódoló üdvözletét: «Azért jöttem ily korán, mert háborítatlanul szeretném megnézni a kiállítást.» A termekben kevés látogató volt, mikor a királyné megérkezett, s igy zavartalanul gyönyörködhetett a kiállított képekben. Legtöbb figyelmet szentelt ama festményeknek, melyeket a király magához váltott s minden egyes kép előtt tudakozódott az illető művész eddigi alkotásairól. Különösen tetszettek ő felségének a magyar népéletből vett jelenetek, s ha ilyen képet pillantott meg, el-elmondta felőle, hogy: «Igen szép, nagyon csinos». — Látogatása teljes egy óráig tartott, s mikor távozni készült, e szavakkal bucsuzott el kisérőitől: «A kiállítás valóban nagyon érdekes, igen örülök, hogy alkalmam volt megtekinteni.» — A műcsarnok előtt nagy közönség fogta körül a kétlovas udvari kocsit, s a mikor elhajtatott a királyné, lelkes éljenzés hangzott föl. — Délután egy órakor a zugligetben járt a felséges asszony s Festetich grófné kiséretében hosszabb sétát tett az Eötvös-nyaraló környékén.

Fölfedezett magyar tárgyu festmény. A Bécs melletti Stockerau közelében fekvő régi kápolnaromok még álló egyik faláról a vakolat lemállott és ez alatt egy jól megtartott magyar hit-történelmi tárgyu falfestmény tünt elő. A festmény eredetileg körülbelül 6 négyszögméter nagyságu lehetett, de a megmaradt rész csak mintegy 2 négyszögméter nagyságu. A műemlékek orsz. bizottságának egyik tagja e festmény megtekintése és esetleg lemásolása czéljából legközelebb oda fog utazni.

A kholera. A fővárosban nov. 19-ike óta csakis e hó 23-ikán fordult elő két kholera-eset. Mind a két beteg lakástalan volt. Nov. 19-ike óta kholerában senki sem halt meg. E szerint a kholera megszüntéhez alapos remény lehet. A himlő-járvány is szelidült az utóbbi napokban, de azért még mindig elég fenyegető. — Pestmegyében *Örkényen* fordultak elő ujabban khole ra-esetek. — *Esztergomban*, a Szent-Györgymező részen e héten a kholera több áldozatot ragadt el, köztük Dogossy Gáspár primási állatorvost, és az apácza-zárda növendékei közül Kiszely kir. táblai biró 14 éves leányát.

SAKKJÁTÉK.

1412. számu feladvány. Kondelik K.-tól.

Sötét.

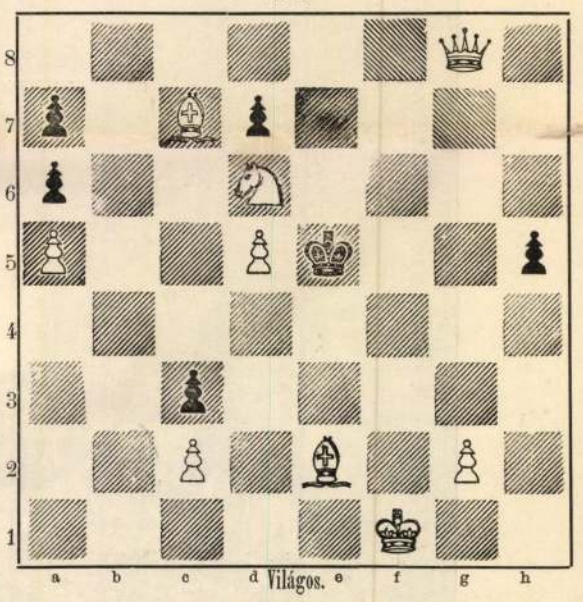

Világos indul s a harmadik lépésre mattot mond.

Az 1406. sz. feladvány megfejtése.

Arnell A.-tól.

Megfejtés.

Világos.	Sötét.
1. Fb6—c7 --- --- ---	e5—e4 (a)
2. Fc7—e5 --- ---	Kd5—e5:
3. Kb5—c5 --- --- ---	e4—e3
4. d2—d4 matt.	

a.

1. --- --- --- --- ---	Kd5—d4
2. Hh5—g3 --- ---	t. sz.
3. Fg6—e4 --- --- ---	t. sz.
4. Fc7—b6 matt.	

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. Andorfi S. — Kovács J. — *Az Erkel-sakktársaság nevében:* Exner Kornél. — *Tarnóczon:* Németh Péter. — *A pesti sakkör.*

HALÁLOZÁSOK.

Dr. Földy János kir. tanácsos meghalt Budapesten, 75 éves korában. Régebben tevékeny részt vett a közéletben. Pályáját mint jogakadémiai tanár kezdte meg 1838-ban Nagy-Váradon, a büntetőjogból, s a legelsők egyike volt, kik a latin helyett magyar nyelven tartották előadásaikat. Része volt a biharmegyei szabadelvü pártnak akkor oly nevezetes küzdelmeiben, a szabadságharcz alatt pedig a Nagy-Váradon alakított forradalmi törvényszék birája lett. A világosi fegyverletétel után bitófára itélték. Az itélet már ki is volt hirdetve, mikor Haynau megkezdte a kegyelmezéseket, s dr. Földy János is «kegyelem utján» tizenöt évi várfogságra itéltetett s ebből hetedfél évet töltött ki, vasban, az olmüczi és josefstadti kazamatákban. Az ujabb alkotmányos korszak kezdetén Biharmegye megválasztotta törvényszéki birává, 1868-ban pedig b. Eötvös kinevezte Biharmegye tanfelügyelőjévé, mely állásában nagy buzgalommal működött 1875. végeig, a mikor hajlott kora miatt a magánéletbe vonult. Földi Géza, a «Fővárosi Lapok» főmunkatársa, édes atyját siratja az elhunytban.

Elhunytak a közelebbi napok alatt: Békássy Károly, a somlyóvásárhelyi kerület volt országgyülési képviselője, a devecseri járás egykori szolgabirája, 52 éves korában, Békáson. — Csiki István, volt országgyülési képviselő, 74 éves, Erzsébetvároson. — Medrey István, a pestvidéki törvényszék nyug. első osztályu telekkönvvvezetője, Pestmegye volt telekkönyvi igazgatója, 81 éves, Budapesten. — Balogh Izra, törvényszéki biró, a szabadságharczban honvédszázados, 63 éves, Kézi-Vásárhelyt. Molnár Pál ügyvéd Szabolcsmegye közigazgatási bizottságának tagja, 44 éves. — Horváth György, volt törvényszéki biró, majd kir. közjegyző, N.-Váradon. — Jejzenszky Ignácz, Fibis községnek évtizedek óta köztiszteletben élt jegyzője, ki orgyilkosság áldozata lett, midőn a hét elején Temesvárról haza ment; kiterjedt család és számos rokonság gyászolja. — Horovitz Fülöp, a fővárosban ismert antiquarius 73 éves korában. — Biró József, 1848—49-iki honvéd huszár-hadnagy, 74 éves, Sepsi-Szent-Györgyön. — Kiszely János földbirtokos és Borsodmegye bizottsági tagja, Nagy-Mihályon. — Makróczy Sándor orgonista s néptanitó, Nyír-Csaholyban. — Hlatky Károly nyug. megyei főszámvevő, 65 éves, N.-Váradon; ugyanott Gyagyovszky János 71 éves.

Szunyogh Andrásné szül. Molnár Erzsébet, Szabolcsmegye egyik tisztelt matrónája Ujfehértón. — Burik Istvánné szül. Bónis Ilona, egri jogakadémiai tanár neje. — Luchkovicsné szül. Baross Amália, közös hadseregbeli őrnagy özvegye, 81 éves, Pozsonyban. — Mayercsik Ferenczné 84 éves, N.-Váradon. — Musnai Miklósné szül. Béltelki Krisztina, 70 éves, Deésen. — Özv. Ökrössy Andrásné szül. Filléri Juliánna, 61 éves, Aradon. — Wagnerné szül. Neubauer Erzsébet, 78 éves Pozsonyban.

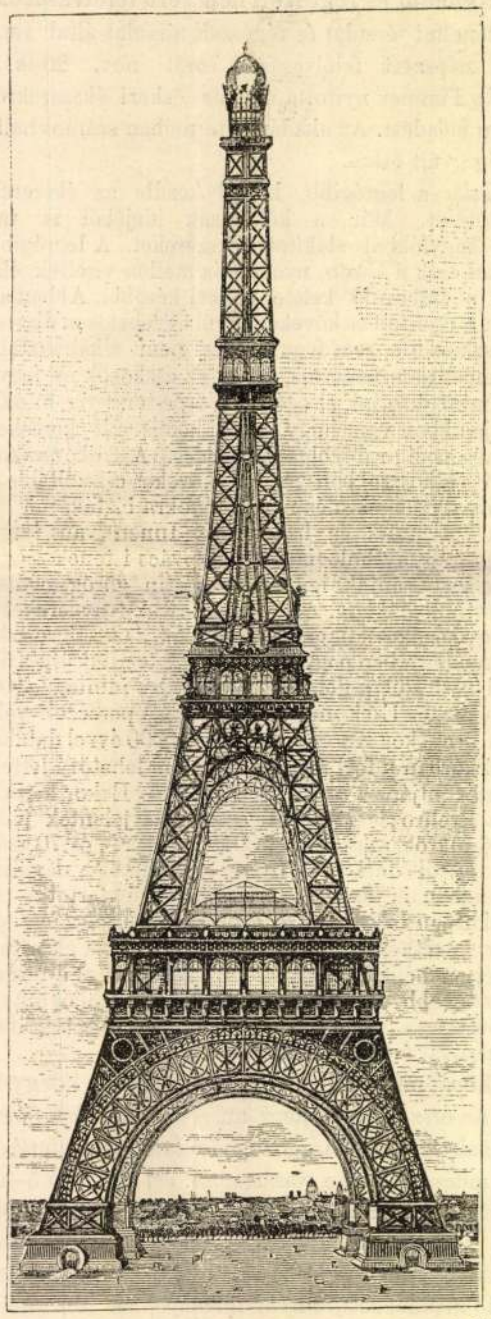

A Párisban tervezett 300 méter magas torony méretei.

A kölni dom magassága (159 méter).

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Vén biblia. Szépen van gondolva, kivive is nagyjában; megérdemli, hogy a kidolgozás kisebb szeplői is elsimíttassanak. Min járt az első sor — melyre a 4-diknek kellene rimelni — nem ad rimet; a *mintha* kötő szó helyett a kiállhatatlan (szükségbeli) *mint hogyha* elnyujtás kétszer is előfordul; egy pár gyönge rím (telveszem—elmélkedem; czéltalan—untalan) éktelenkedik; egy helytelen kifejezés is, mert az iskolás gyermek nem a pad *alatt*, hanem a pa*dba* faragja a betüket. Mindez könnyen kiigazítható. Végre meg kellene mondani azt is, ki volt, a ki nevét a vén bibliába irta: a költő anyja, vagy nagyanyja? — ez érthetőbbé s érdeklőbbé is tenné a csinos költeményt.

Csokonay szobra előtt. Ha a költészet csak verselésből állana s a verselés csak jó rímeket kivánna: ez jeles költemény volna. De a jó rímeken kivül még jó rhythmus és költői nyelvérzék is kell a jó verseléshez; s jó verselésen kivül még uj eszmék, mélyebb érzés s költői lendület és költői alakítás is kellenek a költészethez, ezek pedig kis mértékben vannak meg az előttünk fekvő versben.

Csipkerózsa. A gondolat csinos; de a kidolgozás gyenge, kezdetleges.

Debreczen. Öszszel. Félreértés van a dologban. Nem ez, hanem egy más szint ezen czimü költemény volt, melyről lapunk 47. sz. szerk. üzenetében szólottunk. — Erről, az önéről, a 46. számban adtunk izenetet.

Turkevi A *Temetőben* cz. vers nem Eperjesről küldetett be; nem is úgy kezdődött; de hogy hány strófából állt, arra nem emlékezünk (papirkosárba vándorolván), hanem aligha volt hét strófás. Igy gyanuja teljesen alaptalan s meg lehet nyugodva, hogy elmeszüleményét senki sem plagizálta el. Hiszen így halottak napja körül százan irnak «Temetőben» czimü verset.

HETI NAPTAR. November hó.

Nap		Katholikus es protestans		Görög-Orosz	Izraelita
28	V	C 1 Rufusz vt.	C 1 Rufusz	16 E 24 Máté a.	1 Kiszlev.
29	H	Szaturnin vt.	Noah	17 Ner. Gerg.	2
30	K	András apost	András	18 Pláto vt.	3
1	S	Elig pk. hv.	Longin	19 Barlaam	4
2	C	Bibiana sz.	Aurélia	20 Dekap G.	5
3	P	Xav. Ferencz	Kasszián	21 B.-Assz. av.	6 Jerom.
4	S	Borbála sz.	Borbála	22 Filém. és A.	7 S. Vaj.

Holdváltozásai: ● Ujhold 25-én 8 ó. 34 pk. d. u.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Egyetem-tér 6. szám.)

Tiszta selyem kelmék, 80 kr. méterje, valamint à frt 1.10 s frt 1.35 egész frt 6.10 (színes, csikos és koczkás alappal) szállit egyes ℅l-tönyre és egész végben vámmentesen a házhoz **Henneberg G.** (cs. és k. udv. szállitó) selyemgyári raktára, **Zürichben.** Minták postafordultával. Levéldij 10 kr.

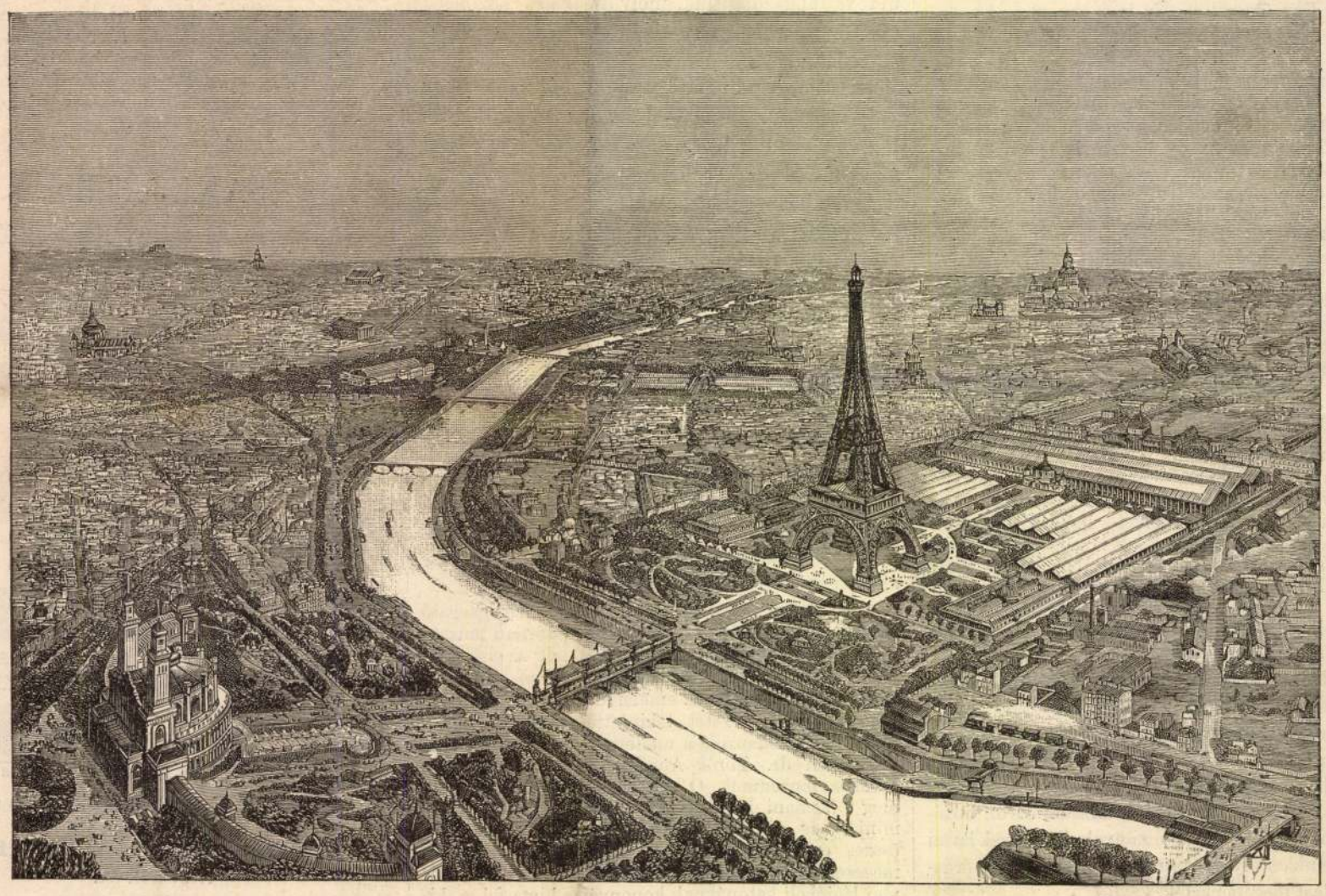

AZ 1889-DIKI PÁRISI KIÁLLITÁSRA TERVEZETT ÓRIÁS TORONY.

Telepi Károly

l.

Réthy Tivadar:

A Nemzeti Bank története. Bp. 1937.

62, 155. l.

Dr. Németh Antal rendezése. Jaschik Álmos színpadterve.
Nemzeti Színház.

XXVIII.

Telepy-Kávoly

l.

Ernst Muzeum aukcioi

XXXII. 421.
422, 423. 42

Buppl, Antonius II. 196.

Teleky Károly

gróf. kiáll. a

Könyves Kálmánban

1907. 2

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Telepy Károly

Ivad

Lázár 1899

25. l

Telepy Károly

wód

z

Lykaképrömtört

432,436 cl

Telepy Károly

festő

5 képe

lánd

Jul

Telepy Károly

l.

Kabómagyfcor.

144. l.

THALIA
ERATO
KLIO

Glück Sam. papírnagykereskedés Budapest V, Vécsey u. 5. Telefón: 41-57

15. példa

Szerényi VIII·123.

Telepy Károly

Erdő

Berztajzép

172, 178 l.

< Telepy Károly >

vod
2

Lyka Károly:
< 7 (1922. II. 187. l.
Uj Idők.)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

l. A Grijtö 1913
II. 143 l.

Telepy Károly

Telepy Károly

írod

Lyka Károly:

Két műtárlat.
(T. K. és Rippl Rónai
József) Uj Idők
1906. 131. l.

Telepy Károly

ried
z

Mücsarnok

1900. 522. l.

(A király a Téli Kiállitáson.)

Gazdasági népkönyvtárak

VII. 215.

közigazg. kerület.

A bejelentő (hivatal, vállalat, intézet stb.) neve (cége): .....

Nem szabad bejelenteni!!

A felveendő választó					
		lakása			
neve	foglalkozása	Budapesten (közig. kerület, utca és házszám)	vidéken (község neve, utca és házszám)	születési éve	mióta lakik Budapesten?

Telepy Károly

Télen c. képe az alabbi
interes tulajdonába ke-
rült nyeremény fejében
az OMKéprom. Tarom-
lakról

ó-lap
esen ~~visszatartott személy részére~~.

Hlatky 1906

54. l.

s háború idejére a polgári foglalkozásában

Tudni

Ezt az igazoló lapot a 100/1940
polgári személyi laphoz csatolva *állandóan*
mutassa fel.

Saját érdekében *gondosan őrizze m*
ményt köteles haladéktalanul annak a katon
üzemnek, hadiüzemnél a hadiüzemi szem
a lapot kapta.

Az igazoló lappal való visszaélést s

Telepy Károly

az alábbi társaság
alelnöke

vrod Szana MIMT 1874

18-l.

Telepy Károly

lásd

Szépm. Mur.

Uj szerem 1920-21.

10 sz.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Telepy Károly

BALLÓ EDE (szül. 1859)

54. Telepy Károly festőművész (1828—1906) képmása. Jelezve lent balra: Balló Ede 1903. — A Szépművészeti Múzeum tulajdona; Balló Ede úr ajándéka, 1931

Magyar művészképm.

Telepy Károly

VÁGÓ PÁL (1854—1928)

41. Telepy Károly festőművész (1828—1906) képmása. — Vitéz Telepy Miklósné, sz. Telepy Cordelia úrnő tulajdona.

1019. HOKUSAI rajzai fametszetekben. 8 kötet.
1020. JAPÁNI KÉPESKÖNYV, madarakkal. 1 kötet. XIX.
1021. JAPÁNI fametszetek, állatokkal. 1 kötet. XIX. sz.
1022. JAPÁNI FAMETSZETEK. 1 kötet. XIX. sz.
1023. NYOLC SZÖVETFESTŐ PATRON, két keretben. Ja

Magyar művész-
képm

VII. TEXTIL ÉS SZŐNYEG

1024—1096.

1024. BROKATELL, zöld-sárga. Olasz, XVII. sz. 10.—

1025. KEHELYTAKARÓ. Lila bársony. XVIII. sz. 10.—

1026. STOLA. Lila bársony. XVIII. sz. 6.—

1027. VÖRÖS BOKHARA-BÁRSONY, XVIII. sz. 40.—

1028. DIVÁNYPÁRNA, gobelinrészlet. XVII. sz. 40.—

1029. DIVÁNYPÁRNA, gobelin. 60.—

1030. DIVÁNYPÁRNA, gobelin. 60.—

1031. DIVÁNYPÁRNA, zöld posztó alapon szines virágok. Német, XVII. sz. v. 40.—

TELEPY KÁROLY (1828—1906).

109. *Munkácsy Mihály atyjának miskolci háza.* 1884. — Vízfestmény. — Gömbös Gyula miniszter úr ajándéka.

Közölve: F. W. *Ilges.* Id. m. 13. l. 11. ábra és *C. Sedelmeyer.* M. von Munkácsy. Paris. 1914. 3. lap.

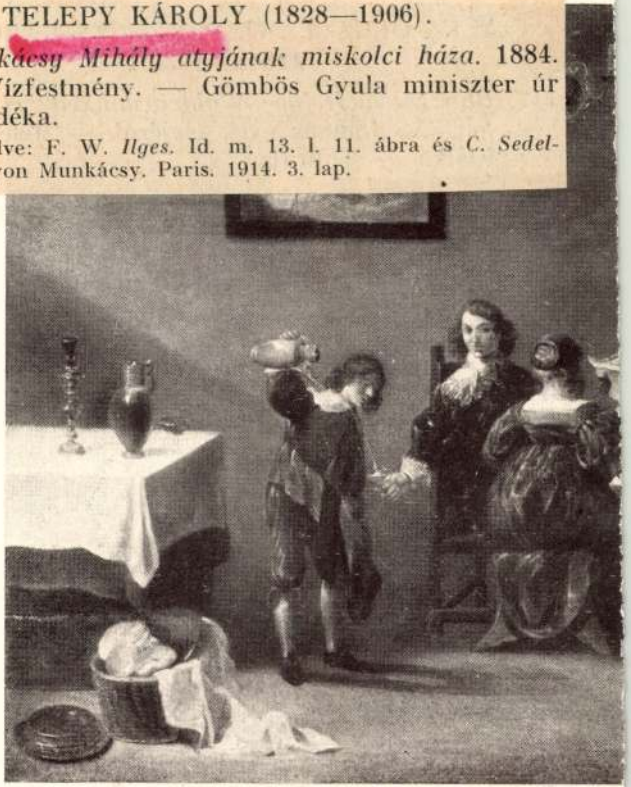

Szépm. Múz. gráf. o.

Telepy Károly

lásd

Csánky Győr

42, 43. l.

Telepy Károly

cred

Petr Egy kimult

1 Fi. l.

A magyar történeti ötvösmű-kiállítás lajstroma. Bp., 1884., második terem, 2. l. — Ipolyi Biharvármegye, 398/11. szám. — Gerevich: PA, 259. l.

EREKLYETARTÓ-KERESZT ELŐLAPJA,
rajta vésett orans-alak, lábai szalagfonadékból.
Magyar munka, XI. század.
Bronz, mag. 7·8 cm.
1937. évi vétel.

K KÖRMENETI KERESZT, (184 rész)
plasztikus Krisztus-testtel, rúdba tűzhető szárral, hátlapon indás és leveles díszítménnyel. (A dics-

Telepy Károly

Tátrai Lány, alapt.

Repr.

Árverési Közlöny

1928. febr (41. 7.)

rül írt Elogiumját.» A Vitkovics M. említette Almanach címe ez: «Magyar Theatromi Almanák 1814-ik Esztendőre. Melly Uj Esztendei ajándékul a' Pesti M. Theatrumi Társaság' Javára közrebotsátatott.» 1814. H. n. E kis füzet 5—23. lapját foglalja el «A' Játék-szin. Schiller után» címmel. Valószinű, hogy a 7—12. lapokon olvasható részeken akadt fel Korbélyi. Például: «A' Vallás, (megkülömböztetvén annak politikai oldalát az Istenitől) a' Vallás egészben fel véve, leginkább a' testi oldalát érdekli a' pópulénak — és talán csak ezen testiség által munkálkodik olly csalhatatlanúl, az ő ereje oda van, ha ettől megfosztjuk. — és mi által munkálkodik a' Játék-szin? A' Vallás semmi az emberek' nagyobb része előtt, ha mi annak képeit, problemáit, égről 's pokolról való festéseit eltöröljük, — és pedig ezek nem egyebek, csak phantasiai képek, megfejthetetlen mesék, ijesztő rajzolatok, messzünnen édesgetések . . . Ott is, hol a' Vallás és Törvények megalacsonittatásoknak tartják az emberi érzéseket kisérni, a mi formáltatásunkal bíbelődik (a játékszín).»

2690. 451. lap alúl 10. sor: «Das Haus eines sehr andächtigen Mannes (er ist ein Perceptor beym Comitate) ward abgebrannt.» Kazinczy vagy Bernáth János, vagy Pintér Istvánra céloz, mert ezek voltak a perceptorok ekkor. V. ö. a 2518. számú levéllel s ennek jegyzetével.

2697. 467. lap fölül 15. sor: «El felejtettem azt az Anglus Grammaticát (ugy tetszik *Vallisiusét*) . . .» Wallis János (1616—1703) híres angol mathe-

T e l e p i K á r o l y
festő

Fővárosi Lapok.1868.dec.13. /Fővárosi hirek./

Telepy Károly
festő

Fővárosi Lapok 1895. ápr. 20. 1257. old.
(Ujdonságok. A kultuszminiszter a
műcsarnokban.)

Kalmár

Telepy Károly
festő

Fővárosi Lapok 1895. ápr. 6., 109. old.
(Műnészetek.)

Kalmán

Telepy Kámoly
festő

Fővárosi Lapok 1895. jan. 8., 86. old.
(Ujdonságok. Egy fiatal leány öngyilkossága.)

Kalmár

Telepy Károly
festő

Fővárosi Lapok 1896. jan. 18., 8. old.
(Művészeti. A Nemzeti Szalon kiállítása.)

Kalmár

Telepy Károly
festő

Fővárosi Lapok 1896. okt. 14., 8. old.
(Művészetek. a kormány művésárlásai.)

Kortmán

Telepy Károly
festő

Fővárosi Lapok 1886. április 23., V. old.
(Munkácsy Mihály Budapesten.)

Karinthy

Telepy Károly
levele

Fővárosi Lapok 1896. dec. 2., 1-2. old.
(Szana Tamás: Karácsonyi tárlat.)

Kalmár

T e l e p i Károly
festő

Fővárosi Lapok.1869.jun.5. /Fővárosi hirek./

Telepy Károly
festő

Fővárosi Lapok 1895. jan. 29., 327. o.
(Művészetek)

Kalmán

Telepy Károly
„Hotó"

Fővárosi Lapok 1896. máj. 18., 1. old.
(Szana Tamás: A műszaszokból)

Kalinin

Telepy Károly
Festő"

Fővárosi Lapok 1896. aug. 17., 7. old.
(Művészeter.)

Kalmár

Telepy Károly
festő

Fővárosi Lapok 1896. jul. 10., 5. old.
(V. : Nemzeti Szalon.)

Kalmár

Telepy Károly
festő

Vasárnapi Lapok 1895. ápr. 27., 1337. old.
(Szana Tamás: Tavaszi kiállítás.)

Kahnert

Telepi Károly

Kapumagyar 150 éve

TELEPI KÁROLY / 1828 - 1906 / : 384. Kilátás az erdőből. - Vízf.; p. 16 x 12 cm. Jelz.l.b.: "Telepi K. 896".

183. Erdei temető. - Vizf.,p. 18 x 27 cm. Jelz.l.b.:" K.K."

184. Ujpesti részlet. - Vizf., p. 38.5 x 19.5 cm. Lent j.: UjPest 82 Sept 10.-én.

185. Halászbárkák. - Vizf.p. 35 x 25 cm. Jelz.l.b.: " KKA monogramm.

186. Kertben. - Vizf., p. 24 x 35.5 cm. Jelz. j.: K.A. monogramm.

KÖVESDY GÉZA :

187. Lovastanulmány egy kompozicióhoz. - Vizf.,lp. 40x44 cm.Jelz.l.j.: "Kövesdy G. 1921".

Telepy Károly

l.

Gerevich Emlékkönyv

2/3. l.

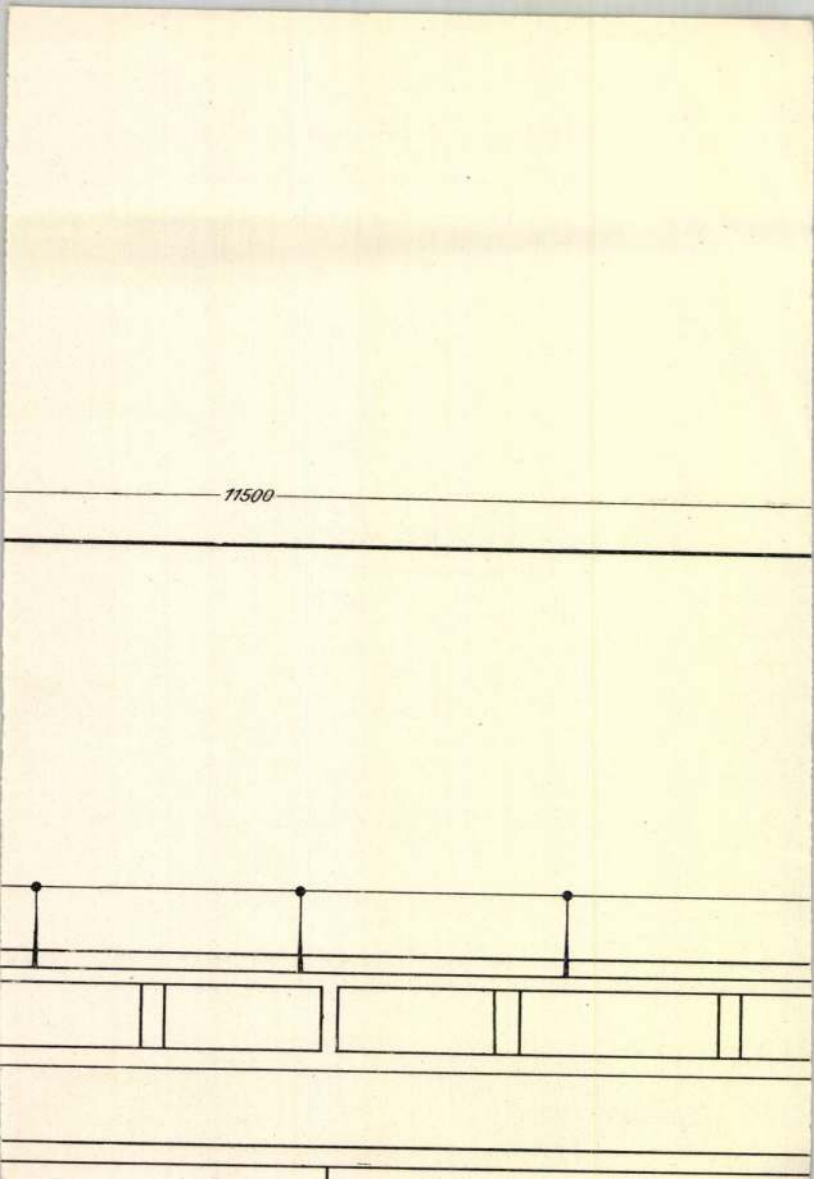
11500

Telepi Károly

Ernst Mur. kiáll. 47. sz

Magyar remekmüvek
1921 máj.
Dunai táj, becksi
Biró Henrik
tulajd.

F.: Szalay Ferenc államtitkár

Nagyságos

Dr. Szentiványi

Nyomtatvány.

Telepy Károly

Tátrai táj

Repr.

Árverési Közlöny

1938. 8. rk. 17.

Telepy Károly

Árverési Közlöny

1938. 3. rk. sz.

57114.

Telepy Károly

l.

Szépmüvészet
1943. 193. l.

egyik csoporthoz sem tartozik, talán azé
háromnak ő a lelke.

A kubisták legismertebbje bizon
Braque, ez a megbízható, óvatos és
mester. Nagy része van abban, hogy a k
mák mértani egyszerűsítésén, majd az
nárius rendezésén keresztül a díszítő
virágzásig jutott el. Nem is vesszük észr
nyire megtermékenyítette az iparművés
dennapi életet körülvevő tárgyakat. Ez
ségének rová ára ment s végül hitelét
veszélyeztette. Azt hisszük, a kubizmus
nem lehet várni. A kubista mesterek élne
bizonyára még ma is kvalitásos és ízlése
tenek. Ez a fa tavasszal talán még vi
ágakat már nem hajt.

A második csoport vezéregyénisége az
s ez magában elárulja, hogy az új koloris
magában. Olyan francia író még nem
nyelvének árnyalataiban ne lett voln
otthon s olyan francia festő sem akadt, ki
a színek titokzatos világában. De a posztu
mus utáni francia művészetben akadna
még a formánál is nagyobb holdkórosai
A mértéktartás és egyensúly, mely e m
erős szállal fűzi egymáshoz, lehetetlenné
képek öncélú színekké hasadozzanak sz
germán és szláv léleknek oly kedves e
musban. Hozzátehetjük, hogy francia e

Telepy Károly

(1828-1906)

1500/63a Olasz nő.

Telepy K Roma

Karton 43·5 x 28·5

Ernst Muzeum aukcioi

IV-V.

kott diszitéssel, két mellső sarka letompitott, előlap-
faragott kagylós koronázó rész.

IV.

Gobelin, szö

11

1101. GOBELINTÖREDÉK, női mellképet
M. 50—60 cm. Olasz vagy Flamand,

1102. KENDŐ, vékony, fehér, selyemszövé
India. H. 220 cm.

1103. BROKÁTSZERÜ SZÖVET, fehér ala
sitott akantuszleveles indákat és párc
M. 160 cm. Sz. 100 cm. Déltirol, XV

1104. BROKÁTSZERÜ SZÖVET, sárgás ala
mintájára készült: hajlott akantuszle
H. 245 cm. Sz. 170 cm. Déltirol, XV

1105. GOBELIN (részlet), rajta két babérk
M. 125 cm. Sz. 110 cm. Flamand, X

123. Telepy Károly.

6. Bemmel, Willem van.

Telepy Károly

Ernst Muzeum aukcioi

IV – V.

Telepy Károly (1828—1906).

118. DUNAI TÁJKÉP. Baloldalt az előtérben fák és a vizből kiemelkedő sziklák. A másik parton dombos tájék. Szürkéskék égbolt tele felhőkkel. Jobboldalt lent a művész jelzése: Telepy K. A hátlapon a farámán a művész kezeirása: 1902. nov. 14.
Vászon. M. 33; sz. 54.5 cm.

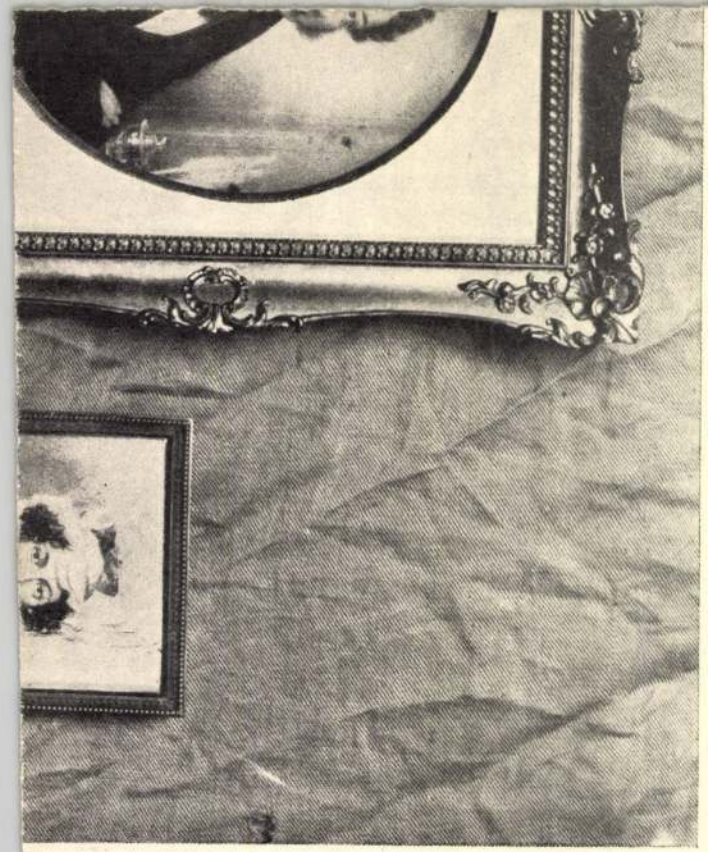

tüz ég. A tüz el
férfi. Egy falnyilá
a művész jelzése
Vászon. M. 41 ;

Ismeretlen, 1700 körül.

Telepy Károly

XXXI.

Ernst Muzeum aukcioi

Telepy Károly (Karl v.), 1828—1906.

264. TÁJKÉP (Landschaft.) A művész hagyatékából. (Aus der Nachlassenschaft des Künstlers.)
Lemezpapir (Karton). 11×17.5 cm.

Telepy Károly (Karl v.), 1828—1906.

265. BALATONI TÁJ (Balatongegend). A művész hagyatékából. (Aus der Nachlassenschaft des Künstlers.)
Lemezpapir (Karton). 16.5×26.5 cm.

Telepy Károly (Karl v.), 1828—1906.

266. VÁROS LÁTKÉPE (Stadtansicht). A művész hagyatékából. (Aus der Nachlassenschaft des Künstlers.)
Lemezpapir (Karton). 10×16 cm.

Telepy Károly (Karl v.), 1828—1906.

267. ALPESI TÁJ (Alpengegend). A művész hagyatékából. (Aus der Nachlassenschaft des Künstlers.)
Lemezpapir (Karton). 22.5×30 cm.

na, egy cukortartó és négy alj tartozik hozzá. Cseh.

rnásszürke máz alatti diszitéssel. A kopenhágai kir.

és szines madaras disszel. Tojásalaku. Herend 1913.

343. KÁROLY FŐHERCEG MELLSZ
talapzaton „E. H. CARL“ felirás
M. 41.5 cm.

344. KIS TEÁS KANNA FEDŐVEL,
és rózsabimbó alaku hajlott kiöntő
M. 7.5 cm.

345. KOSÁRKA, porcellán, öblös ová
pásztor- és amorettes jelenet, áttör
M. 9 cm.

346. CUKORTARTÓ, porcellán, félgö
modoru alakokkal diszitve. Kék ci
M. 11 cm.

347. CSOKOLÁDÉS CSÉSZE, porcell
körben piros és ibolyaszinü rácsal,
vörös és ibolya szinben, az első te
seje teljesen aranyozott.
M. 8 cm.
Az aljon hasonló szinben asztalnál
Átm. 13 cm.
Falke megállapitása szerint ez a c
került, festő (tehát nem Hausmal
(Lásd: Cicerone. 1915. évf.) Me

348. TEATARTÓ FEDŐVEL, porcellá
téssel, három oldalon medaillonba
Ugyanazon festő munkája, a ki

o. 1425a. sz.) Attestálva Dr. C. Hofstede de Groot álta
lt von 1911—1920 als Leihgabe von I. Allard (Geertr
dam (Katalog von 1911) Seite 520 unter Nr. 1425a.
Haag), November 1925.

-1747).

ZÓ SZENT ANTALLAL (Landschaft mit dem betende

85 cm.

—1686) Amsterdami iskola (Schule von Amsterdam).
Landschaft mit Jägern). Jelzés lent jobbra (Bezeichnet

86 cm. — Attestálva Dr. Ludwig v. Baldass (Wien) által
n Wien.)

Bauerngesellschaft). Jelzés monogrammal lent balra az

[Telepy Karól]

1830–1906

bretlep laid, mert telpes eletrajz arcrkeppel.

Sz. T. [ ]. Vasilyo

1906. 646–7 l.

<Telepi Károly>

szep tehetségű fiatal mu-
viszunk további kikép-
zés végett Romába utazik,
hol is Berchtold Matild
grofné Kottsiger négyévig
időzend -

<>. Vas. Ujs. 1857. 498 l

Telepy Károf

lásd

Marastoni József

Telepikáns

1854. Velencze.

L.

Telepy Karol

Cásd Tev

Vas. Ujs

1907. 185 l

Telepy Károlyt

Királjné ö felsége a gödöllő.
kastély képe lefestésével
bízta meg, s a művész
e napokba meg is kezdé
művét, a kastélyt keleti
oldaláról véve fel –

Műcsarnok 1868. 128 l
152. l. 168. l

Telepykerol

wod

Paur 894 l

Telepy Károf

. arcképe.

Magyar Galon 1892
XVII. 377 l

Telepy károl

lárd.

Sz. J. T. K. Vas-nyj

1906. 4. nain.

teljes életrajz Lepekket

Telepy Karol

IROD.

Sza. 427 - arch

Telepy Kasóf

vrod

Vasilyp 1888. 1852

Telepikony

wod

K-ny Ö-n. A mivé-
kek Lokamak-Vas
Nyp 1894. VII.
Nagel.

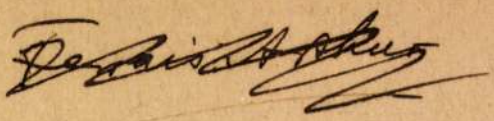

Telepy Károly, festő; szül. 1828 december 24-én Debreczenben, megh. 1906 szeptember 30-án Budapesten.

Telepy Károly
festő

Fővárosi Lapok 1895. jan. 24., 271. old.
(Művészeted. A téli kiállítás utolsó napjai.)

Kalmár

Telepy Károly

Ernst Muzeum aukciói
IV—V.

Telepy Károly (1828—1906).

203. TÉLI HANGULAT. Havas erdő. Az előtérben egy vadász. Alkonyati égbolt. Lent jobbra a művész jelzése: Telepy K. 894.
Vászon. M. 34; sz. 62 cm.

LXXXVII.

Bernhard Strigel után.

214. V. KÁROLY KÉ
szegett köpeny, feh
zett baljában bar

Telepy Károly
Kapp 1939/40 Oeuvre I

TELEPY KÁROLY / 1828 - 1896 / :

214. A diósgyőri várrom. - Olajf.,v.méret 79 x 53 cm.Jelz.l.j."Telepy Károly 860".

A Székesfővárosi Képtár történeti anyag - gyüjtését a fentiek alapján kettős cél felé irányitjuk. Az első : kiemelni a homályból, a majdnem teljes ismeretlenségből a XVIII. és a XIX. század elejének azokat a magyar müvészeit, akiket az akkori különleges és mondhatjuk mostoha körülmények teljes ismeretlenségre és korai feledésre itéltek. A második feladat, amelyre törekednünk kell, hogy az alkotómüvész mühelytitkaiba, az alkotás különböző izgalmas fázisaiba adjunk betekintést az eziránt érdeklődőknek. Az első feladat a magyar müvészet ismeretlen korszakának és elfelejtett müvészeinek feltárása, a második pedig az egyes embernek, az alkotómüvésznek a nagyközönség előtt ismeretlen küzdelmeit, vivódásait szeretné ugyancsak közkincsé tenni.

Tudjuk, hogy a XVIII. és a XIX. században a magyar müvészi élet rejtve, teljesen a véletlenektől irányitva tengette életét és ezeknek a viszo-

TELEPY KÁROLY (1828—1906)
Sümegi táj
Vászon, olaj, 40×100 cm.
Lepold—Homor 98. l.

Magántopográf

VII

KÉZIMUNKÁK, TEXTILIÁK,
STR.

Ha

PERZSABUNDA

Telepy Károly

szül 1828. Debrecen
+ 1906 szept. 30. Bpest

irod

Incze: Magy. Müvészeti
Almanach. 1907. 147-l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

Telepy Karol

wod

z

Kofir 1898

254. l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vagy
aláírás

8. sorsz. Műhelyi minta. —

MDK

Telepy Károly

Kiállitás a mücsarnokban. Vasárnapi Ujság 1893. 15. sz. 256.l.

Telepy Károly MDK

Balaton öble Szigligetnél, repr.

Műcsarnok 189o. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Őserdő irtán a negliczai havasokban, repr.

Műcsarnok 189o. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

A németujvári vár udvara, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Telepy Károly, festöm.
1828-1906

Tájkép. Olf. Jelz.

Hegyi táj. " "

Árv. Közl. 1936.márc. 76.sz.2.fk.sz. 52.l.

Telepy Károly

MDK

Kőpatak a lomnici csucs alatt, repr.

Magyarok 1896. ezredéves kiáll.

Telepy Károly

Németujvár, olf.

Micsarnok 1896. ezr dóves kiáll.

Telepy Károly MDK

Tihanyi partok, olf.

Téli táj, olf.

Mücsarnok 1897. tavaszi kiáll.

Telepy Károly NDK

Duna Visegrádnál, olf.

Balassa vára nyugatról, olf.

Balassa vára keletről, olf.

Erdei ut, olf.

Műcsarnok 1967. tavaszi kiáll.

MDK

Telepy Károly

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.1903/4.évi téli kiállitásán A fonyódi szakadék c.olajfm. vevője dr.Mitterdorfer Gusztáv,Bp.
Ut a késmárki itatóhoz c.olajfm. vevője Salzburgi Kunstverein.

Művészet, 1904. 214.l.

MDK

Telepy Károly

Magyar táj ebédelő parasztokkal

M.Biedermeier kiáll. Képes tárgymutató,1937.nov.
40 l.
Műcs.

EA.....ltsz. Gyűjtés h

Telepy Károly MDK

Kőpatak a lomnici csucs alatt, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Telepy Károly

A mücsarnok tavaszi kiállitása. Vas. Ujs. 1895. 16. sz. 259.l.

Telepy Károly MDK

A megyeri hajóépitő telep, olf.

Mücsarnok 1888. őszi kiáll.

II. sorozat

Telepy Károly

MDK

Mindenszentek temploma Pécsett, olf.

Műcsarnok 1888. őszi kiáll.

II. sorozat

Telepy Károly MDK

A megyeri hajóépitő telep, repr.

Műcsarnok 1888. őszi kiáll.

II. sorozat

MDK

Telepy Károly

Vásárlások az Orsz.Magy.Képzőművészeti Társulat 1903/4.évi téli kiállitásán a királyi várpalota számára Halastó a Kárpátokban c.olajfm. ét.

Művészet, 1904. 213.l.

MDK

Telepy Károly

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.1903/4.évi téli kiállitásán Hullámzó Balaton c. olajfm. vevője Saxlehner Ödön, Bp.

Művészet, 1904. 214.l.

MDK

Telepy Károly

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.1903/4.évi téli kiállításán Alkony a fensikon c.olajfm. vevője Molnár István, Bp.
Rózsamenház c. olajfm. vevője Hámos Lipót,Bp.

Művészet, 1904. 21[illegible].l.

Telepy Károly MDK

Erzsébethegyi részlet, olf.

Mücsarnok 1889/9o. téli kiáll.

Telepy Károly

Pojana Flora "magas lak", olf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

MDK

Telepy Károly

Tengerszem-csucs, repr.

Képzőm. Társ. 1897/98. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Ostia Róma mellett, olf.

Tivoli, olf.

Murány, olf.

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

Telepy Károly MDK

Reketyó völgyből, olf.

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

MDK

Telepy Károly

"Segitség". Vasárnapi Ujság 1887. 21. sz. 353. l.

MDK.

Telepy Károly, festöm.

Likasköi mészégetö.	Olf.	
Csernapatak. /Herculesfürdö./	"	7.1.
A Zöld-tó a magas Tátrában.	"	9.1.

OMKT ált.rend.Brassói Képkiáll. Kat. 4.1. és 7,9.1.
1890. máj.

MDK

Telepy Károly, festöm .

Csernapataki részlet. Olf.

OMKT ált.rend. Brassói Képkiáll. 1890.máj. Kat. 14.1.

Telepy Károly, festëm. MDK

A megyeri hajóépitë telep. Olf.

OMKT ált.rend. Brassói Képkiáll. 189e.máj. Kat. 25 old.

MDK

Telepy Károly, festöm.

A megyeri hajóépitö telep. Olf.

Csorbai-tó. " 1c.1.

Részlet Pécs külvárosából. " 13.1.

OMKT.ált.rend. Kolozsvári Képkiállitás. 1890. ápr.
Kat. 9.1. és 1c,13.1.

Telepy Károly

IDK

A káposztásmegyeri parton, repr.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Káposztásmegyeri szigetről, olf.

Mücsarnok 1895. tavaszi kiáll.

Telepy Károly MDK

Szob. olf.

Mücsarnok 1895. tavaszi kiáll.

MDK

Telepy Károly

"Hajóépitès Megyeren" c. festm.repr.

Vasárnapi Ujság, 1907.54.évf. 10.sz. 189.l.

Telepy Károly

MDK

Balassa vára nyugatról, repr.

Miccarnok 1897. tavaszi kiáll.

MDK

- Telepy Károly, festöm.

a Fövárosi Képtár gyüjteményéből.

Hegyi patak. Hepr 144.old.

a felvidéki müvészek kiállitásáról.
Mücsarnok. -Öszi tárlat.
Müvészet. 1938. III. 22.sz. 144.l.

MDK

Telepy Károly, festőm.

"Ut az Öt-höz". Repr. 795.l.

A Képzőművészeti Társulat téli kiállitásából.
Vas.Ujs. 1902. 49.évd. 49.sz. 795.l.

MDK

Telepy Károly, festöm.

Tardona viségéről, ahol Jókai a szabadságharc után rejtözött. Festm. Repr.

A magyar müvészek által Jókainak adott albumból.

Vas. Ujs. 1894. 2c.1.

MDK

Telepy

Egy művel képviselte magat a képzőművészeti társulat műsorsolásan.

Vas.Ujs.1874. 411.l.

Telepy Károly MDK

Németujvár, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Telepy Károly

Tájkép.

Festmény, reprodukció.

Népművelés, 1964. 1. szám, 48. l.

MDK

1/.

Telepy Károly, festöm.

a mult század harmadik romantikus festője.
Balatonképei érdekesem mutatják a hanyatló romantika keveredését a bátortalan realizmussal.-
A korábbiak inkább a Markó-féle olaszos szellemben fogantak.

Csánky Dénes: A balatoni tájképfestészet.
A festöi Balaton. Bp.1942. 63-66.l.

MDK

MDK

Telepy Károly, festöm.

Müvészi értékelésben a korábbi képek magasabb ra helyezhetök.E képek témaválasztása a délalföldi tájak inspirációját juttatják eszünkbe., mig a festés technikája a német iskolázottság nyomait árulnák el. Képeinek sajátosságát a rajz alig érezhetö hangsulynélküliége adja meg.

Csánky Dénes: A balatoni tájképfestészet. A festöi Balaton. Bp.1942. 63-66.l.

3/. Telepy Károly, festöm.MDK

A rajznélküli elöadás egyben hátránya művészetének. /Néha a XXXXXX dilettantizmus határán jár/. Mindamellett az egyénimlira hangján beszél s a régi magyar tájlátás számottevö alakjává teszik képei.

Csánky Dénes: A balatoni tájképfestészet.
A festöi Balaton. Bp.1942. 63-66.l.

MDK

4/. Telepy Károly, festöm.

A tájképek szokatlan oldott puhasága eltünik architektonikus képein. -Ezeknek pontos és gondos rajza mégis azt mutatja,h.iskolázottságában nem volt hiba. Tájképei oldott puhasága inkább tájszemléletének szándékos beállitottságából fakadt.

Csaánky Dénes: A balatoni tájképfestészet. A festöi Balaton. Bp. 1942. 63-66.l.

5/.

Telepy Károly, festőm. MDK

Technikája néha bizonytalan, főleg az anyagszerűség éreztetésében, de a színek finom összhangja és a felfogás ünnepélyessége felszívja ezeket a zökkenőket, s így a magyar táj- és a Balatonfestés benne is hűséges bajnokot kapott.

Csánky Dénes: A balatoni tájképfestészet. A festői Balaton. Bp. 1942. 63-66.l.

MDK

1/.

Telepy Károly, festöm.

Brodszky és Molnár tájképfestökhöz harmadikként csatlakozik:T.K.
Nem csupán azért, mert a romantikus táj volt az ö kedvenc tárgya is és mert alig tiz év volt köztük a korkülönbség, hanem mert egyeztek festöi érzlet dolgában. Mindhárman magas kort értek el s mint amazoké, az ö képei is feltüntek a kiállitásokon azzal is,h.messze elütöttek az ujabb nemzedék tájképeitöl.

Lyka Károly: Magyar Galéria-Telepy Károly.
Uj Idök. 1922. XXVIII.évf. 37.sz. 187.l.

2/. MDK

Telepy Károly, festőm.

Telepy/Brodszky és Molnár is/ szépen elrendezték a természetet, megválogatták és csiszolgatták egy elöre megalkotott ideál értelmében. Telepy kezén nagyon megszelidült a Lomnici-csucs, meg a Vezuv, várromjait méla csend ülte meg.

Lyka Károly: Magyar Galéria-Telepy Károly.
Uj Idők. 1922. XXVIII.évfo. 37.sz. 187.l.

MDK

5/. Telepy Károly, festöm.

Egy kevésbbé szerény kezdöböl az ecset virtuóza válhatott volna, ám kezét mindig a tiszteletteljes pietás vezette, látni képein, h. mindig érzi a festöi munkában rejlö rendkivüliséget. Bár igen sok képet festett, piktrnapszámossá sosa nem sülyedt. - A jövendö magyar müvészettörténetben legutolsó képviselöjét fogják látni az efajta festészetnek az ujabb nagy tájfestök mellett.

MDK

3/.3/.

Telepy Károly, festöm.

Letompitott fenyegetö nagyságok, az ecsetje alatt megszelidült lerohanó hegyi patak stb. bizonyos mértékben annak eredményei, hogy tanitómesterei Barabás és az 50-60-as évek Olaszországa és Münchene voltak. -De önmagának is része volt benne, mert nyájas, buzgó, szorgalomban fáradhatatlan természetü volt.

Lyka Károly: Magyar Galéria.-Telepy Károly.
Uj Idök.1922. XVIII.évf. 37.sz. 187.1.

MDK

Telepy Károly, festöm.

Ismerte tehetsége korlátait, nem akart többnek látszani annál ami volt. Hasznos munkása akart lenni a festöcéhnek. Ö maga is festékes ibrik kek között nött fel, mert apja is T.György, n nem csak szinész pés százkezü ezermester, han nem festö is volt.

Lyka Károly: Magyar Galéria.-Telepy Károly.
Uj Idök.1922. XVIII.évf. 37.sz. 187.l.

MDK.

Telepy Károly, festőm.

Az elhunyt művész olyan képei kerülnek most nyilvánosság elé, melyek eddig még nem ismertek. Ez a kb. 250 mü , nemcsak ujként hatnak de meglepőek is. -Most nem zavarja semmi rikitó tónus a bensőséges,finom szinharmoniákat, ami nagy tárlatokon szinte elkerülhetetlen.

Könyves Kálmán Szalon. Fráter Aladár:
Telepy Károly hátrahagyott képeinek kiállitása.
Vasárnapi Ujság. 1907. 10.sz. 54.évf. 185.l.

1/.

MDK.

Telepy Károly, festöm.

Maddalozzo malom Belluno mellett. Repr.

A Gömörvégi erdöböl. Repr.

Szövömühely falun. Repr.

Mind a 185.oldalom.

Könyves Kálmán Szalon. Fráter Aladár:
Telepy Károly hátrahagyott képeinek kiállitása.
Vasárnapi Ujság. 1907. 10.sz. 54.évf. 185.l.

Telepy Károly, festőm. MDK

4/.

bejártuk

Végigjárva a kiállitást, voltaképen egész Magyarországot. Eljárt külföldre, bebarangolta Olaszország minden zugát. Van képe mely Turnerre emlékeztet: Ostia, Róma közelében. /209/ meglehetősen régies, igazán olasz.

Fráter Aladár:
Telepy Károly hátrahagyott képeinek kiállitása.
Könyves Kálmán Szalon.
Vas. Ujs. XXXX 1907. le.sz. 54.évf. 186.1

3/.

MDK.

Telepy Károly, festöm.

Festö egyénisége erösen rokoni kapcsolatban van Chopin-nel. . Chopin is akkor bontakozott ki berengós pompájában, ha a müsor többi száma is - Chopintöl való. - Nagy képvásárokon a Telepy genre-ü képek a hamupipöke sorsára jutnak . De igy összegyüjtve diadalmas müvészi hatást revelálnak. Fráter Aladár:

Telepy Károly hátrahagyott képeinek kiállitása. Vasárnapi Ujság. 1907. 1s.sz. 54.évf. 185.l.

MDK

Telepy Károly, festöm.

Ipolyság. Repr.

Müvészi Ipar. - 27.
Nemzeti Müvészet. 1906.

MDK

Telepy Károly, festöm.

Kép Telepy Károly sirjáról a 173.oldalon.

Uj Idök. 1910-11. XVII. 6.sz. 173.o.

MNK

Telepy Károly

Diósgyőri várrom

M. Biedermeier kiáll. képes tárgymutató
1937.npv. Miss. 26 l.

MDK

Telepy Károly

Tájkép, of.

Árverési Csarnok aukció Krt. 1934. szept. 58.1.

MDK

Telepy Károly

Zichy Mihály önvallomásai. A Hét IV. évf. 1-2. sz. 3,6.1.

MDK

Telepy Károly

A Csorbai-tó télen /Korcsolyaverseny/.
Of. ~~xRxpex~~ Repr.

Karthauziak kolostora Rómában, of.

Dömötör I.: Telepy Károly. Magyar Müvészet 1929. 19-22.l.

MDK

Telepy Károly

Önarckép, repr.

A brassói Fekete utca, of. Repr.

Dömötör I.: Telepy Károly. Magyar Művészet 1929. 19-22.l.

MDK

Telepy Károly, festöm.

Tiszaparti táj.	Olf.	
Kilátás a Kaphegyröl Somlóra.		Olf.
Balatoni táj.	Olf.	
Fonyódi halásztanya.	Olf.	

Mücs.-OMKT. Tavaszi kiállitás. Kat. 4o.1.
1900.

MDK

Telkessy valér, festöm.

Nöi arckép. Olf.

Mücs.-OMKT. Tavaszi kiállitás. Kat. - 4o.1.
1900 XXXX.

MDK

n. Telepy Károly, festöm.

1890. Ráth György-féle 500 ft-os dij:
Öserdöirtás a nyeglicei havasokon.

OMKT- Vándorkiállitások. 1910. szept. 8.-dec. 27. Eger, Miskolc, Kassa, Eperjes, S.a.ujhely, Debrecen, Gyön-
Kat. 70.1. gyös.

MDK

Telepy Karoly, festöm.
1828-1906

Város látképe. A Müvesz hagyatékából.
Lem.papir.22.5x30
Erdélyi táj.Jelz.j.- Telepy K.892. Vászon.
40x61
Hegyi patak. Jelz.b.: Telepy K. "
51x33

Ernst.Muz. aukcioi.XXXVII. Kat. 48.l.

MDK

Telepy Károly, festőm.

475. Uj rózsamenház a tarpataki völgyben.
476. Meszes Gyürök.
477. Tivoli.
478. Erdei csöszlak Gömörben.
479. Részlet a csorbai tóról, háttérben a Tátra-csucs.

Műcs. -OMKT. Telepy kiállitás 1906. Kat. 19.l.

MDK

Telepy Károly, festöm.

480. Pribék közeléből. /Oláh templom/.
481. Szürke erdö.
482. Kilátás Matlárházáról.
483. Kertészlak Nagy-Orosziban, gróf Berchtold birtokán.
484. Sümegi várkapu.

Mücs. -OMKT Telepy kiállitás 1906. Kat.19.1 .

Telepy Károly, festőm.

470. Alkonyat.
471. Sziklacsoport álló vízzel.
472. Tanulmányfej.
473. Alföld.
474. Téli táj.

Műcs. -OMKT. Telepy kiállítás 1906. Kat. 19.1.

Telepy Károly, festőm.

465. Sziklák közötti út.
466. Késmárki itató forrása.
467. Fenyőfa-tanulmány a késmárki itatónál.
468. Felhő-tanulmány.
469. Zöld tó.

Műcs. -OMKT. Telepy kiállitás 1906. Kat. 19.1.

Telepy Károly, festőm.

458. Részlet a szentgotali parkból.
459. Káposztásmegyeri part.
460. Balaton Tihany alatt.
461. Gyendai templom.
462. Sikság.
463. Fürészmalom.
464. Borsodi hegyekből.

Műcs. -OMKT. Telepy kiállitás 1906. Kat. 18.1.

MDK

Telepy Károly, festőm.

453. Csorbai utról részlet.
454. A Gödi pusztáról.
455. Csókavári ut.
456. Losonc vidékéről./Háttérben Apáthfalu/.
457. A Késmárki itató rétje./Magas Tátra/.

Mücs. -OMKT. Telepy kiállitás 1906. Kat. 18.1.

MDK

Telepy Károly, festöm.

448. Csergó Galinárából.
449. Fauesztató Blatnicán./Gyara völgyében/.
450. Szigligeti romokból részlet.
451. A nagyszalóki csucs.
452. Holdas este Matlárházánál.

Mücs. -OMKT. Telepy kiállitás 1906. Kat. 18.1.

Telepy Károly, festőm.

443. Hajóépitész az ujpesti kikötőben.
444. Erőrészlet.
445. Likérről.
446. Dunapart mellől.
447. Bolgárok putrija./Megyer/.

Műcs. -OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 18.1.

Telepy Károly, festöm.

438. Gyökeres, Biharból.
439. Duna mellöl.
440. Murány elött.
441. Balaton mellöl.
442. Üveghéz Teleky Géza gróf birtokán.

Mücs. -OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 18.1.

Telepy Károly, festőm.

433. Losonc környékéből.
434. Részlet Veszprémből.
435. Sziklakapu.
436. Fonyód.
437. Részlet a gömöri hegyekből.

Mücs. -OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 18.1.

Telepy Károly, festőművész.

429. Fehér patak Matlárházán.
430. Három tó a lomnici csucs alatt.
431. Badacsony.
432. Részlet a szentantali parkból.

Műcs. -OMKT Telepy Kiállitás. 1906. Kat. 17.1.

MDK

Telepy Károly, festőművész.

424. Erdei patak.
425. Erdei patak.
426. Patak csurgója.
427. Balaton.
428. Erdei lak.

Műcs. -OMKT Telepy Kiállítás. 1906. Kat. 17.1.

Telepy Károly, festőművész.

419. Présház belsejéből.
420. Részlet Brassóból.
421. Erdélyi hegyekből.
422. Részlet Szarvaldról.
423. Dunai sziget.

Mücs. -OMKT **Telepy Kiállítás.** 1906. Kat. 17.1.

Telepy Károly,festön.

414. Erdö belseje a Tátrából.
415. Vaskapu.
416. Tüzkö. /Magas Tátra/.

417. A Magas Tátra a lomnici versenytérröl.
418. Gömör-vég.

Mücs.-OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 17.1.

Telepy Károly,festön.

409. Puszta-Kis-Szalatna, háttérben Apáthfalu. Gr. Czebrián birtok.
410. Fenyöerdö a Tátrából.
411. Ut az erdélyi havasok felé.
412. Tanulmányfej./Lazarini után./
413. A nagyszalóki csucs. /November/.

Mücs.-OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 17.1.

MDK

Telepy Károly, festőm.

4o4. Ventei erdőből, napnyugta.
4o5. Előtéri tanulmány a Tátrából.
4o6. Fonyódi lakásom udvara.
4o7. Napnyugta a Balatonon.
4o8. Szt.-Gróth. Harkányi-kastély háttérbe

Mücs.-OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 17.1.

MDK

Telepy Károly, festöm.

399. Fenyód.
400. Konyha belseje Bánffy-Hunyadon.
401. Ampezzoi hegyek.
402. Részlet Abruzzóból.
403. Selmecbányáról részlet.

Mücs. -OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 16.1.

MDK

Telepy Károly festőm.

395. Török vár a tatatóvárosi parkból.
396. Olaszországi táj.
397. Ampezzo völgyéből.
398. Poprádi tó./Magas Tátra./

Műcs. -OMKT. Telepy kiállítás. 1906. Kat. 16.l.

Telepy Károly.festüm.

391. Dömsödi határból.
392. Losonc vidékéről,kilátás a Karancs és Medves hegyekre.
393. Balaton Fonyódnál.
394. Részlet a ventei erdöböl.

Mücs. -OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 16.1.

Telepy Károly.festön.

386. Hermaneci papirgyár mellett.
387. Dömsödről Duna mellett.
388. Olasz pásztorfiu.
389. Akarati partok./Siófok felé./
390. Tisza mellöl.

Mücs. -OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 16.1.

Telepy Károly, festőm.

382. Tatatóvár.
383. Kazánszeres.
384. A volt kolozsvári magyar kapu.
385. Szarvaló Veszprémből.

Műcs. -OMKT Telepy kiállítás. 1906. Kat. 16.1.

MDK

Telepy Károly, festön.

377... Br. Révay parkjából. Részlet.
378. Tarpatak lefolyása.
379. Likéri patak.
380. Leégett csárda. Gyenda közeléből.
381. A felkai völgy. /Magas Tára./

Mücs. -OMKT Telepy kiállitás. 1906. Kat. 16.1.

MDK

Telepy Károly, festőm.

373. A Baracskai parkból.
374. A nagy Tarpatak a lomnici csucscsal és középormmal.
375. Balaton alkonyatkor.
376. Részlet Törcsvárról.

Műcs. -OMKT Telepy kiállitás. 1906. Kat. 16.1.

Telepy Károly, festőm.

368. Balaton halászokkal.
369. A gyendai puszta.
370. Kolostorromok a zalai erdőből.
371. Galinara falu belsejéből.
372. Kilátás a nagyoroszi parkból.

Hücs. -OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 15.l.

MDK

Telepy Károly, festőm.

364. Németujvár.
365. A tatatóvári parkból.
366. Platnica vára. /Turóc megye./
367. Feljárat az arany forráshoz.

Mücs. -OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 15.1.

Telepy Károly, festőm.

359. Balatonföldvári part.
360. Fogarasi havasok.
361. Kis-Morgás a bélai havasokkal./Magas-Tátra./
362. Greben. /Alduna./
363. Részlet Szigliget romjaiból.

Mücs. -OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 15.1.

Telepy Károly, festőm.

485. Gyendai parkból.
486. Veruliból.
487. Az uj aligai ut.
488. Hegyi patak. /Legrégibb vázlatom./
489. Ősszel a tarlón.

Mücs. -OMKT Telepy kiállitás 1906. Kat.19.1 .

MDK

Telepy Kárply

Az állami árverési csarnok aukciói. 1921. febr.
79,8o.l.

Telepy Károly MDK

Őszi alkony, repr.

Műcsarnok 1903/4. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Csokai vár, olf.

Ipolysági völgyből, olf.

Zöld tó, olf.

Tardona, olf.

Műcsarnok 1904-5. téli kiáll.

Telepy Károly

MDK

Részlet a ventei erdőből, olf.

Részlet a tihanyi szigetről, olf.

Műcsarnok 19ol. tavaszi nemzetközi kiáll.

Telepy Károly MDK

Lontói fasor,olf.

A murányi vár kapuja ,olf.

Boglári rév a csapolás után, olf.

Erdőirtás, olf.

Műcsarnok 1904-5. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Csejtei vár, olf.

Kilátás a diósgyőri hegyekből,a tokaji hegyre, olf.

Ut a Tarkonyi tóhoz, olf.

A sasfészek, olf.

Mücsarnok 1904-5. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Halászat a Balatonon alkonyatkor, olf.

Balton mellől, olf.

Műcsarnok 1903. tavaszi nemzetközi kiáll.

Telepy Károly MDK

Fiume közeléből. /Sasok/, olf.

Klotild ut a Zöld tóhoz, olf.

Erdei vágás, olf.

Műcsarnok 1903. tavaszi nemzetközi kiáll.

Telepy Károly MDK

Balaton vihar után, olf.

Ut Jeszenak vára felé, olf.

Rábakereszturból, olf.

A tihanyi kiszárdt tó medre, olf.

Mücsarnok 1905/6. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Becko vára, olf.

Kilátás a lengyel nyeregből a poduplaszki völgybe olf.

Szénégestés Gömörvégen, olf.

Ostia Roma közeléből, olf.

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

A két Tarpatak össze olyása, olf.

Ködoszlás Tátralomnicon, olf.

A Poprádi tó, olf.

Káposztásmegyeri vizvezetéke a bolgároknak, olf.

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Hullámzó Balaton, olf.

Mehádia közeléből, olf.

Halastó a Kárpátokban, olf.

Műcsarnok 1903/4. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

/Reggel/ Odvaskő Borsodban, olf.

Aliga, olf.

Ut a murányi vár felé, olf.

Taligakészitők Erdélyben, olf.

Műcsarnok 1903/4. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Őszi alkony.Gömör , olf.

Ködös reggel a Balatonon, olf.

Borulat a Balatonon, olf.

A régi ut Aligára, olf.

Mücsarnok 1903/4. téli kiáll.

MDK

Telepy Károly

1.

Magyar Studio.I. 17.1.

Aug.

Telegy merely

J.

Mercury Studio. N.Y.C.

Telepy Károly

Nográd várának képe

ceruzarajz/Magy Tört. Képcsa
csarnok/

~~30+.01/366~~ 308.o.

Genthon:Nógrád. 1954.

MDK

Telepy Károly, festö
1828-1906

Ut a poprádi tóhoz. A müvész hagyatéki pecsétjével. Karton.

Hegyvidéki táj. Jelezve:Telepy K. Vászon.

Hegyi tó. Jelezve. Vászon.

gr. Almásy-Teleki Éva müv. int. /v. Ernst-Buz./
IX. Müvészeti aukció. 1942. máj. 1o.-töl kiáll. 18.-án
Kat. 39.1. aukció.

MDK.

Telepy Károly fotó

1888. A KT felkéri a bécsi kiállítás magyar képeinek bírálatára (Tilgnassel és Templével.)

MDK-A 1-1/2173.

MDK

Telepy Károly festő

1888-iki münchen kiállítás magyar ontályának rendezője.

MDK ~~A L~~ -1/2141.

MDK.

Telepy Károly festő

„Zalavölgyben" c képét Dr Hegedűs János

nyeri KT-sorsoláson 1887.

MDK-A-I-1/2128

MDK.

Telepy Károly festő

„Hazafi album" c képét KT rendelésre

megveszi. 1887.

MDK-A-1-1/2096.

MDK.

Telepy Károly fertő

„Részlet Zalavölgyből" c képét KT rossolása

megvenni 1887.

MDK-A-1-1/2059.

MDK

Telepy Károly festő

„Olasz táj" c. képét Klapp Ferenc vette meg,

1884.

MDK-A-I-1/1402

MDK

Telepy Károly fertő

„Kápoktás Magyari partoz" c. Prépét Zichy Jenő

veki mag. 1884.

MDK-A-1-1/1261

MDK

Telepy Károly fertő

„Fulaki somok" c képét Kemény Kálmánné

veni meg. 1884.

MDK-A-1-1/1253.

MDK

Telepy Károly fertő

„Margitszigeti vénlet" c képét eladta 1883.

MDK-A-I-1/1218.

MDK

Telepy Károly festő
„Téli táj", képét Halbauer Nándor
vette meg. 1883.

MDK-A-I-9/1144.

MDK

Telepy Károly fertő

„A fenvik napnyugtakor" c képét Podmaniczky Frigyes vette meg. 1883.

MDK-A-1-1/1102.

MDK

Pelepy Kárely fertő

Brodszky Sándor „Holdhelte" c képét a KT-rovsolárou T.K. nyeri. 1883.

MDK-A-I-1/1100.

Tabory Wiśniowy Jerzy

Przedmioty [illegible] „[illegible]" [illegible] z kl. [illegible] T. K. [illegible] 1883.

- 1 - 4/1100

MDK

Telepy Károly

Kutnál játszó gyermekek, of.

Hegyi patak, of.

Ut az erdőben, of.

Árverési Csarnok aukcio kat. 1933.okt. /3.sz./
35.1.

MDK

Telepy Károly

Fasor, of.

Tájkép, of.

Tájkép, of.

Árverési Csarnok aukcio kat. 1933.okt. /3.sz./
35.l.

MDK

Telepy Károly

Rozsnyay Kálmán: Atya és fiu tragédiája.
Pérely. 9o-1o2.l.

MDK

Telepy Károly

Csánky Dénes: A festői Balaton. Bp. 1942.
56.l.

MDK

Telepy Károly

képmása. festette: Vágó Pál. Of.

Magymüvészképm. 13.1.

Telepy Károly MDK

Lipparini arcképe

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

MDK

Telepy Károly

A festőművészek erdélyi kirándulásáról. Pesti Hirlap 1884. aug. 2. 11.

Telepy Károly MDK

Erdély határhegysége Predeálról tekintve, repr.

Műcsarnok 1885. Bpi. orsz. ált. kiáll.

Telepy Károly

MDK

A káposztás-megyeri parton, olf.

Műcsarnok 1883. őszi kiáll. II.

MDK

Telepy Károly /1828-1906/

"A hegy lábánál" c.kép 32x25 cm.
"Parasztfiu" c.kép 21x10 cm.

Ernst-Muzeum aukciói XLIV. 33.1.

MDK

Telepy Károly

A Műcsarnok a Felvidékért. Pesti Hirlap, 1938. okt.16. 30. 1.

Telapy Károly MDK

Bolgár földmüvesek vizemelője, olf.
Zalabéri malom, olf.

Műcsarnok 1887. őszi kiáll.
I. sorozat

Telepy Károly MDK

Fürészmalom, repr.

Műcsarnok 1887. őszi kiáll.
II. sorozat

Telepy Károly MDK

Zala foly-, Zalabér mellett, repr.

Mücsarnok 1887. őszi kiáll.
II. sorozat

Telepy Károly MDK

Fürész malom az apácza völgyből, olf.

Mücsarnok 1887. őszi kiáll.
II. sorozat

Telepy Károly MDK

Törcsvár, olf.

Mücsarnok 1886. őszi kiáll. II. sorozat

Telepy Károly MDK

Részlet a törcsvári szorosból, olf.

Műcsarnok 1886. őszi kiáll. II. sorozat

Telepy Károly MDK

Részlet a magas Tátrából, olf.

Műcsarnok 1885. Bpi. orsz. ált. kiáll.

Telepy Károly festő MDK

Balaton c.kép repr.

Képzmővészet1928,15 sz.256 l.

Telepy Károly MDK

Hegyi táj

Mücsarnok 1877.nov.8.

Telepy Károly MDK

Ujpesti kikötő, repr.

Mücsarnok 1881. őszi kiáll.
második sorozat

Telepy Károly MDK

Sz.Kereszti püspöki lak, vizf.
Téli tájkép, olf.
Szentlélekkő a paulinusok zárdájának romjaival, olf.
Műcsarnok 1881. őszi kiáll.
második sorozat

Telepy Károly MDK

Hajógáyr Óbudánál. repr.

Mücsarnok 1886. őszi kiáll. I. sorozat.

Telepy Károly MDK

Megyeri részlet, olf.

Mücsarnok 1889/9o. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Csernepatak.Herkulesfürdő, olf.

Műcsarnok 1889/9o. téli kiáll.

Telepy Károly

MDK

Részlet az apácavölgyből, olf.

Műcsarnok 1887. őszi kiáll.
II. sorozat

Telepy Károly

MDK

Türje, a premontrei rend háza, olf.
Tapolcai szabadfürdő, olf.

Műcsarnok 1887. Őszi kiáll.
II. sorozat

Telepy Károly

MDK

Sümegi vár alkonyatkor, olf.

Műcsarnok 1887. őszi kiáll.
II. csoport

Telepy Károly MDK

A zöld tó a Kárpátokban, olf.

Mücsarnok 1887. őszi kiáll.
II. sorozat

Telepy Károly MDK

Jutasi sziklamalom, olf.

Műcsarnok 1887. őszi kiáll.
I. sorozat

Telepy Károly

MDK

Zala folyó Zalabér mellett, olf.

Műcsarnok 1887. őszi kiáll.
I. sorozat

Telepy Károly MDK

Sümegi vár alkonyatkor, olf.

Műcsarnok 1887. őszi kiáll.
I. sorozat.

Telepy Károly MDK

Részlet az ujpesti kikötőből, olf.

Mücsarnok 1881. őszi kiáll.

Telepy Károly MDK

A római campagnából, olf.

Mücsarnok 1881. tavaszi kiáll.
második sorozat

Telepy Károly MDK

Bolgár kertészek vizemelője, olf.

Micsurnok 188o. nov.7.

Telepy Károly MDK

Bolgár tanya belseje, olf.
Bolgár földmüvelők tanyája

Mücsarnok 188o. nov.7.

Telepy Károly MDK

Bolgár földmüvelők tanyája

Mücsarnok 188o.okt. 3.
Őszi kiáll.

MDK

Telepy

a magyar anyag retrospektiv részében szerepel

Nemzetk. velencei kiáll. Képzőművészet, 1930.
31. sz. 145. l.

Telepy Károly

MDK

Tersato a Lujza utról, repr.

Műcsarnok 1893/94. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Elhagyott malom Zsil völgyében, olf.

Mücsarnok 1894/95. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

A németujvári vár udvara, olf.

Mücsarnok 1895/96. téli kiáll.

Telepy Károly MDK.

Szklabina vára, olf.

Miesarnok 1895/96. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Német-Újvár a homokhegyi utról, olf.

Mücsarnok 1895/96. téli kiáll.

MDK

Telepy Károly

"A Balaton a fonyódi parttal" c.festm.repr.

Műcsarnok 1902. tav.nemzetközi kiáll.kat.

Telepy Károly MDK

Szigliget romjai, olf.

Árvaváralja, olf.

Mücsarnok 1897. tavaszi nemzetk. kiáll.

Telepy Károly MDK

Blatnicza, olf.

Tátika romjai, olf.

A Tátra-lomnici völgy, olf.

Mücsarnok 1897. tavaszi nemzetk. kiáll.

Telepy Károly MDK

A Duna mellől, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Telepy Károly

Őserdőirtás a nyeglicei havasokon,189o. Ráth György-féle 3oo frtos dij

Mücsarnok 191o/11 tav. kiáll. 16.1.

MDK

Telepy Károly

Erdei táj, repr.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Tengerszem-csucs, rpr.

Mücsarnok 1897. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

A poprádi tó, olf.

Mücsarnok 1894/95. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Erdei táj, olf.

Mücsarnok 1894/95. téli kiáll.

MDK

Telepy Károly

D'Este villa Tivoliban. Of.

KMTárs. 1901/2. téli kiáll. kat. 29.l.

Telepy Károly MDK

A nagytarpataki vizesés, olf.

Műcsarnok 1897. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Részlet a hosszutóból, olf.

Mücsarnok 1897. téli kiáll.

Telepy Károly

MDK

Lakava vára, olf.

Műcsarnok 1897. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Izvor völgye.Erdély, olf.

Kékkő vára, keletről, olf.

Kékkő vára nyugatról, olf.

Műcsarnok 1897. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Eszményi tájkép, olf.

Alföldi táj, olf.

A Duna mellől, olf.

Műcsarnok 1897. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Emlék az Aldunáról, olf.

Micsarnok 1897. téli kiáll.

Telepy Károly

MDK

Tengerszem csucs, olf.

Műcsarnok 1897. téli kiáll.

Telepy Károly

MDK

A káposztás megyeri parton, olf.

Műcsarnok 1883. őszi kiáll. I.

Telepy Károly

MDK

Alkonyat, olf.

Szénégetés, olf.

A tiszolci völgyből, olf.

A tiszolci várhegy, olf.

Műcsarnok 1899/1900. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Erdő belseje, olf.

Műcsarnok 1899/1900.téli kiáll.

MDK

Telepy Károly

Évk. KMT 1929. Dr. Pipics Zoltán: Emlékek társulatunk multjából.

Telepy Károly MDK

Tiszaparti táj, olf.

Kilátás a Kaphegyről,Somlóra, olf.

Balatoni táj, olf.

Fonyódi halásztanya, olf.

Műcsarnok 1900. tavaszi kiáll.

Telepy Károly MDK

Pirkadás a Kárpátokban, olf.

Ködoszlás, olf.

A diósgyöri sziklakapu, olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

MDK

Telepy Károly

Regg a hegytetőn, of.

Műcs. kiáll. 1885. jan.

Telepy Károly

MDK

A dugáti ut Losonc mellett, olf.

Műcsarnok 1883. Őszi kiáll. II.

MDK

Telepy Károly, festöm.

Tájkép. Olf.

Elötértanulmány. "

A Szent György-Czéh XI.aukciója.
1912. Kat. 26o.1.

MDK

Telepy Károly, festöm.

a retrospektiv anyagból jó munkáival szerepelt, magas müvészi szinvonalon.

/gy./:A velencei nemzetközi kiállitás. Képzömüvészet. 1930. 32.sz. 165.l.

Telepy Károly MDK

Lomnici csucs, olf.

Mücsarnok 1898/99. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Est a hegyek közt, olf.

Csucshegy a tihanyi félszigeten, olf.

Siófok előtt, olf.

Műcsarnok 1898/99. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Álmádi napnyugtakor, olf.

Műcsarnok 1898/99. téli kiáll.

MDK

Telepy Károly

A Műcsarnok 1902 évi tárlatán a királyi várpalota számára megvásároltak A Balaton Fonyódnál, c. olajf.-t.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm.társ. kiáll.-ból

Szm KT 50-135.l.

MDK

Telepy Károly, festöm.

T.K. nem kedveli az ujabb festögeneráció csupán futó impressziókra támaszkodó ábrázolási módját. Ö megrajzol mindent pontosan s még kicsiségekben is ellensége az elnagyolásnak.
"Halászat a Balatonon"./Esti szürkület ábrázolás./.

Repr. 304.l.

Mücsarnok.

Tavaszi nemzetk.kiáll.
Vas.Ujs. 1903. 50.évf.79.sz. 303-304.l.

MDK

Telepy Károly, festőm.

"Téli táj". c.képét megvette Bohus Zsigmond.

A tavaszi kiállitást..... KMT.
Vas.Ujs. 1894. 41.évf. 17.sz. 288.l.

KDK

Telepy Károly

A Műcsarnok 1902 évi tárlatán a királyi várpalota számára megvásároltak Santa Croce mellól, c. olajf.-t.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm.társ. kiáll.-ból.

Szm KT 50-136. l.

MDK

Telepy Károly, festőm.

Tájkép. /Barlangnyíláson áttekintve várrom. Repr.

KMTárs. -Magyar táj- és életkép kiáll. 1927. Kat.

MDK

Telepy Károly, festöm.

599. Ut az öt tôhoz. Repr.

KMTárs. 1902/3 téli kiáll. Kat.

Telepy Károly

MDK

Balatoni táj, olf.

Műcsarnok 1878. nov. 3.

Telepy Károly MDK

Balatoni táj, olf.

Műcsarnok 1878. okt. 16.

Telepy Károly MDK

Olasz táj, olf.

Mücsarnok 1878. nov. 3.

Telepy Károly MDK

Olasz táj, olf.

Műcsarnok 1878. okt. 16.

Telepy Károly, festöm. MDK

600. Tátra hegység a lomnici utról. Olf.

601. Meszes-györöki partrészlet. Olf.

603. Juhakol Ventén. Olf.

KMTárs. 1902/3. téli kiáll. Kat. 54.k.

Telepy Károly, festöm. MDK

a régebbi müvészek közül jelent meg alkotásával. Téjképeivel szerepel.

A Nemzeti Szalon kiállitása Kolozsvárott.
Vas.Ujs. 1895. 42.évf.22.sz. 359.l.

MDK

Telepy Károly

A németujvári vár udvara

A Képzőművészeti Társulat téli tárlata. Vasárnapi Ujság 1895. 48. sz. 798-799.l.

Telepy Károly, festőm.

490. Erdő belseje.
491. Kopaszhegy a Balaton mellett.
492. Lejárat a fonyódi fürdőbe.
493. Retyezát mellől..
494. Antelao ködben./Ampezzo -völgy./

Műcs. -MIKT Telepy kiállitás 1906. Kat.19.l .

Telepy Károly, festöm.

495. Hatvan közeléböl. Erdö-Tarcsa. Tóth Géza birtoka.

496. Várrom napnyugtakor.

497. Orsova mellöl.

Mücs. -OMKT. Telepy kiállitás 1906. Kat. 20.1.

Telepy Károly, festőm.

498. A terecskei malom belseje.
499. Balaton-Földvár este.
500. Nógrád vidékéről.
501. Ada Caleh.
502. Batizfalvi völgy a Tátra-csúcsokkal. /Magas Tátra./

Műcs. -OMKT. Telepy kiállitás 1906. Kat. 20.1.

Telepy Károly, festőm.

503. Itató Ventén.
504. Részlet a sümeghi romokból.
505. Balaton /reggeli ködben/.
506. Aldunai részlet /Grébennél./

Műcs. -OMKT. Telepy kiállitás 1906. Kat. 2c.1.

MDK

Telepy Károly, festőm.

5c7. Vásár Fogarason./Vázlat./
5c8. A nagyszalóki csucs./Magas Tátra./
5c9. Mútányi-ut.
5lc. Klotild-ut Csorba felé.

Műcs. -OMKT. Telepy Kiállitás 1906. Kat. 2c.1.

MDK

Telepy Károly, festöm.

511. A nagyszalóki csucs a lomnici csucscsal. /Magas Tátra./
512. Fülek napnyugtakor. Vázlat.
513. Tihany.
514. Fülek a csevicetöl nézve.

Mücs. -OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 2o.1.

Telepy Károly, festöm.

515. Lesi-puszta./Nagyvárad mellett./
516. Kis -Szalácról kiltás a gácsi várra.
517. Balaton Fonyódnál.

Mücs. -QMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 2o.l.

MDK

Telepy Károly, festöm.

133. Ut Hidegszamos felé.
134. Chioggai népviselet.
135. Kochmeister F. svábhegyi nyaralója.
136. Olasz dudás.
137. Kinizsi vára.

Mücs.-OMKT Telepy kiállitás. 1906. Kat. 7.1.

MDK

Telepy Károly, festöm.

138. Tájrészlet.
139. Mocsaras vidék.vázlat/.
140. A füleki régi vendéglö kapuja.

Mücs.-OMKT Telepy kiállitás. 1906. Kat. 7.1.

Telepy Károly, festöm.

145. Gömör.
146. Rákászó hely.
147. Major Losonc mellett.
148. Füzfatanulmány.
149. Füleki parkból.

Mücs. -OMKT. Telepy kiállitás 1906. Kat. 8.1.

Telepy Károly, festőm.

150. Hontmegyéből részlet.
151. Gödöllöről, részlet.
152. Pezaro-fej. Tizian után.
153. Tersatoi refectorium.
154. Bolgárok vizvezetéke.

Mücs. -OMKT. Telepy kiállitás 1906. Kat. 8.1.

MNK

Telepy Károly, festöm.

155. Acáca.
156. A római Campagnaból.
157. Libák kedvenc helye.
158. Udvar belseje Kolozsvárott.
159. Régi magyar viseletek.

Mücs. -OMKT. Telepy kiállitás 1906. Kat. 8.1.

MDK

Telepy Károly, festöm.
szül.1828-ban Debrecenben.

1o4. A németujvári vár.

Mücs. - Bp.-i Orvosszövetség Mü-kiállitása. 19o2.
Kat. 15.1.

Telepy Károly MDK

Téli táj, vizf.

Műcsarnok 19o1. tavaszi nemzetközi kiáll.

Telepy Károly MDK

Debrecenben

Műcsarnok 19o2. A Bpi Orvosszövetség

Műkiállitása.

Telepy Károly MDK

Ködoszlás a Balatonon, olf.

A Szentlélekkőa Pálosok romjaival a diósgyőri hámor felett, olf.

Műcsarnok 1902/3. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Santa Croce mellett, olf.

Mücsarnok 1902/3. téli kiáll.

MDK

Telepy Károly

Esti hangulat, fa

Alpesi táj, of.

Ernst Muzeum aukciói XXX. 55.l.

MDK

Telepy Károly

Alkonyatkor

Város látképe

Ernst Muzeum aukciói XXX. 55.l.

MDK

Telepy Károly

Alpesi táj

Balatoni táj

Tájkép

Ernst Muzeum aukciói XXX. 55.1.

Telepy Károly

Az öreg tölgy

Műcsarnok 1927 Táj- és életképkiállitás

Telepy Károly MDK

Erdei ut

Mücsarnok 1924 február-március

MDK

Telepy Károly

Marisy Ö.: A Balaton irodalmunk és művészetünk tükrében. Szépművészet 1941. 7. sz. 161-165.l.

Telepy Károly

Tájkép, repr.

Műcsarnok 1927 táj- és életképkiállítás

MDK

Telepy Károly

" A dugáti ut Losonc mellett" c. rajz repr.
/ A Műcsarnok őszi kiállitása.- A képes targymuta
tó rajzaiból/

Vas.Ujs. 1883. 47.sz. 761.l.

MDK

Telepy Károly

Tájkép, olajf.

A Székesfővárosi Képtár és Történelmi Múzeum kiáll.-nak katalogusa.1937.Jan.Nemzeti Szalon.

MD[1]

Telepy Károly

"Eszményi táj" c. olajfestményét, Pásztor Bertalan társulati nyerő tag megvasarolta, a tav.nemzetk.tarlaton.

Cikk: Vasarlasok a tav.nemzetk.kiall.-on.

Múcsarnok, 1899. 370.l.

MDK

Telepy Károly, festöm.

Rábakeresztúrból. Olf.

A tihanyi kiszáradt tó medre. "

KMT 19c5/6 téli kiáll. kat. 54.l.

MDK

Telepy Károly

Malom belseje. Társulati műlap. 1864. Repr.

Szm KT 50 107.lap

MDK

Telepy Károly, festöm.

Szklabinya vára. A Müemlékek Bizottsága tul.

Felvidéki mesterek.
KiTárs. 1938. Öszi tárlat. 8.l.

Telepy Károly,festöm. MDK

Müvészetünk u.n. uttörö fázisából származik müve.
Tájképeivel szerepel.

A sárosi müvész-sorsjáték kiállitása.
Müvészet. 1915. 337,338.l.

MDK

Telepy Károly, festöm.

Izvor völgye. Vevője: Darázsi Albert.

Műcs. - Téli kiáll. 1897-98.
Vásárlások. - Műcsarnok. 1898. 54.l.

Magánosok vásárlása.

Telepy Károly, fes tőm.

MDK

Telepy Károly nemcsak mint művész, hanem mint mütáros is hosszu éveken át működött közre a Kép: művészeti Társulat munkáiban. A Magy. Képzőművészek Egyesülete ezért felkérte a Társulatot, h. fenti cr ból járuljon hozzá Telepy méltó siremlékének elké- szitéséhez. El is készittette s albetója Róna József szobrászm. volt.

Telepy Károly siremléke.

Művészet. 1910. 39. l.

MDK

Telepy Károly, festőm.

Hauszmann Alajos alelnök a napirend előtt a legmelegebb szavakkal emlékezett meg a Társulat egyik érdemes megalapítójának és ügybuzgó mütársának, Telepy Károlynak haláláról. A Társulat gyászának tekinti.

Választmányi ülés 1906 okt. hó 24-én.

"Műcsarnok" 1907. febr. 15. l.az. X.évf.
Cimlap.

MDK

Telepy Károly, festőm.

Telepy Károly síremlékét Róna József szobrászm. alkotta, melyet az Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat állíttatott örök pihenőhelye fölé. T.K. Klotild főhercegasszony gyermekeinek volt egy kori tanítónőestere. T.K. 40 éven át volt titkára, majd pénztárnoka a Társ.-nak, ahoz el nem múló érdemeket szerzett a Társ. nagyátejlesztése körül.
Telepy Károly síremléke. Kép. a 390.l.

A Müszamokból.
Művészet. 1910. évf. 389.l.

MDK

Telepy Károly, festőm.

Telepy Károly arcképe Balló Edétől.
A Szépműv. Muz. tulajdona.

Szépm. Muz.- Balló Ede emlékkiáll. 1938.

MDK

Telepy Károly, festöm.

5o. " Fonyódi halászkunyhó" Olf.
/A karácsonyi tárlatból./
Megvette: Jurenák Imréné.

Vásárlások a téli kiállitáson.

Műcsarnok. 1898. 10.sz. 1901.

MDK

Telepy Károly, festöm.

Dec. 12.-én váratlanul megjelent a miniszter és T
Telepy Károly mütárs kalauzolása mellett tekinte
te meg behatóan a téli kiállitást. Elöhirnöke volt
e látogatás a kormány vásárlásoknak.

A miniszter a téli kiállitáson. -Városl.uj mü-
csarnok.
Mücsarnok. 1898. 20.sz. 190.l.

MDK

Telepy Károly

Tátralomnic, repr.

Mucsarnok 1904. tavaszi kiáll.

MDK

Telepy Károly

Táj vadásszal, of.

Tarpatak

Ernst Muzeum aukciói XXVII. 75.1.

MDK

Telepy Károly

Tájkép, of.

Balatoni táj, of.

Ernst Muzeum aukciói XXVII. 75.1.

MDK

Telepy Károly, festöm.

Balaton vihar után. Olf.

Ut Jeszenak vára felé. "

KMT 1905/6 téli kiáll. kat. 54.l.

MDK

Telepy Károly, festöm.

Szénégetés Gömörvégen. Olf.

Ostia Róma közeléből. "

KMT 1905/6 téli kiáll. kat. 54.l.

KDK

Telepy Károly, festöm.

Becsó vára. Olf.

Kilátás a lengyel nyeregböl a poduplaszki völgybe.
Olf.

KMT 1905/6 téli kiáll. Kat. 54.l.

MDK

Telepy Károly. festöm.

A Poprádi-tó. Olf.

Káposztásmegyeri vizvezetéke a bolgároknak.
Olf.

KMT 1965/6 téli kiáll. Kat. 54.1.

MDK

Telepy Károly, festöm.

A két Tarpatak összefolyása. Olf.

Ködoszlás Tátramonicon. "

KMT 1905/6 téli kiáll. Kat. 54.l.

MDK

Telepy Károly

Csónakázás

Domboldal, of.

Ernst Múzeum aukciói 43. sz. /1929/.
41.l.

Telepy Károly MDK

Riverbera, olf.

Adria partján,olf.

Gömörvégi erdőszél, olf.

A murányi vár alatt, olf.

Műcsarnok 1904. tavaszi kiáll.

Telepy Károly MDK

Zsil völgyéből, olf.

Mücsarnok 1904. tavaszi kiáll.

MDK

Telepy Károly

Délolaszországi táj, of.

Olasz nő a kutnál

Ernst Mazeum aukciói XVI. 47.1.

MDK

Telepy Károly

Falurészlet, of.

Római apáca, MK. vf.

Ernst Múzeum aukciói XVI. 47.1.

MDK

Telepy Károly

Ülő római nő, ceruzarajz

Sziklás táj kastéllyal, of.

Bisztrapatak a Fekete erdőben

Ernst Mazeum aukciói XVI. 48.1.

MDK

Telepy Károly

A mücsarnok őszi kiáll. Vas. Ujs. 1886. 649.l.

MDK

Telepy Károly, festőm.

397.	Tátralomnici völgy.	Olf.
398.	Pirkadás a Kárpátokban.	Olf.
399.	Ködoszlás.	Olf.
400.	A diósgyöri oszlakapu.	Olf.

Műcsarnok. 1900/1. téli kiáll. Kat. 45.1.

MDK

Telepy Károly

Balaton halászokkal, of.

Tarpatak /Tátra/, fa

Ernst Muzeum aukciói XVI. 48.l.

MDK

Telepy Károly

Hegyi tó, fa

Tátrai táj, of.

Ernst Muzeum aukciói XVI. 48.1.

mdk.

Telepy Károly

A diósgyőri várrom e. műve
M. N. Galéria

15. kép

Kovács Éva: Magyar Művészet Az Elnyomatás
Bp. 1962, 21. l Korában

MDK

Telepy Károly

Tisza árjában, of.

Szélmalom Dömsödön, of.

Lomnicz és Kőpak, of.

Művészeti Krónika 1. sz. 1904. jan. 15.

Telepy Károly

MDK

Tengerszem a magas Tátrában

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Telepy Károly, festöm.-graf. MDK

308. Egressy Gábor,/meghalt jul. 30.,1866,élt 58 évet / koporsóban. Marastoni József körajz Telepy Károly rajza után.

Petöfi-ház. -
Höllv.Nemz. Szinh.kiáll. 47.1.

Telepy Károly

MDK

A Kerepesi ut eleje 1864., olf.

Műcsarnok 1924 február-március

Telepy Károly MDK

Lipparini arcképe, vizf.

Mücsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai müvek nemzetközi kiáll.

MDK

Telepy Károly festőm.

Munkácsy apai házának képét T.K. ismert tájképfestő festette le. Akvarell-kép. A ház Mihályon Telepyt gyermekkori emlékkel ihlette. A következő szavakkal dedikálta Munkácsynak: Hogy személyem emlékét gyermekkorom édes emlékeivel egybefűzhetem, boldognak érzem magam." A képet Munkácsy özvegyének halála után kegyeletes kezek külföldön őrizték, innen jutott Gömbös Gyulához, ki a Szépmüvészeti Muzeumnak adományozta. Aktualitást ad a kép bemutatására Munkácsy Mihály halálának 25. évfordulója.

Munkácsy apai házának képe a Szépmüvészeti Muzeumban.
Az Ujság. 1925. máj. 24.

MDK

Telepy Károly

Ködoszlás a Balatonon, of.

A Szentlélekkő a Pálosok rmjaival a diósgyőri hámor felett, of.

Műcsarnok 1902/3. téli kiáll. kat. 34.l.

MDK

Telepy Károly, festőm.

Keszményi táj. Vevője: Zsigmondy Béláné.

Vásárlások. - Műcsarnok.1898. 54.l.

Műcs - Téli Kiáll. 1897-98.

Telepy Károly, festöm. MDK

Tó mellett. Vevöje: Neuschloss Ödön./kar.kiáll./

Mücs.- Téli kiáll. 1897-98.

Vásárlások.- Mücsarnok.1898. 54.1.

Magánosok vásárlása.

MDK

Telepy Károly

Eszményi taj.olajf.

Képzm.Társ.1899.tav.nemzetk.kiáll.44.1.

MDK

Telepy Károly

Árvaváralja. Olajf.

Képzm.Tars.1899.tav.nemzetk.kiall. 44.l.

MDK

Telepy Károly

Szigliget romjai. Olajf.

Képzm.Társ.1899.tav.nemzetk.kiáll. 44.l.

MDK

Telepy Aároly

Halásztanya Fonyódon. Olajf. Hirsch Istvanné tul.

Képzm.Tars.1899.tav.nemzetk.kiall. 44.1.

MDK

Telepy Károly

Tihany. Olajf.

Képzm.Társ.1899.tav.nemzetk.kiáll. 44.l.

MDK

Telepy Károly

Hegyvidék, r epr.

Árverési Közlöny 1936. febr. 1. rk. sz.

MDK

Telepy Károly

Ködoszlás a Balatonon, of.

A Szentlélekkő a Pálosok romjaival a diósgyőri hámor felett, of.

KMTárs. 1902/3. téli kiáll. kat. 34.l.

MDK

Telepy Károly (1828-1906)

"Gyermekek a kutnál" Jelzés lent jobbra : Telepy K. Lemezpapir 33x27.

"Kies táj." Fa 14x18.5.

Ernst Muzeum aukciói.XXII. 51.l.

Telepy Károly, festő

Képei vannak a tárlaton.

—: A Nemzeti Galériában megnyílt az Ausztriából hazaérkezett képek kamarakiállítása 8.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. dec. 1.

Telepy Károly

Tájkép.

Festmény, reprodukció.

Népművelés, 1964 január, XI. évf. 1. szám. 48. lap.

Telepy Károly

Több képe van a Hanság-Múzeumban.

Magyarónám jegyzetek.
Népművelés, 1963 17. szám, 13. lap.

MDK

Telepy Károly

Tájképe, a Műcsarnok jub.kiállitásán.

Cikk: A Műcsarnok jub.kiáll.

Vas.Ujs.1886. 742.1.

MDK

Telepy

Feszty Árpád: A mi jubileumunk.

Vas.Ujs. 1886. 46.sz. 741-742.l.

Telepy György
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296. 188-307

SZABAD FÖLD
1964 MÁR 15.

1021

Hazatért műkincse Győrbe

A művészetek iránt érdeklődő Az A magyar közönség már az elmúlt ötven évben értesült a különböző új- — all sághíradásokból, hogy sokáig el- ményt veszettnek hitt kincsek kerültek zött m elő Alt Aussee-ben, egy ausztriai két sóbánya rejtekéből. A fasiszták László által 1945 elején külföldre hur- Sándo colt nagy értékű magyar festmé- gyar-M nyek után hosszú évekig kutatott nyi Gr a felderítésükre kiküldött bi- kompo zottság. A most megkerült ké- Gyula, pek egy Magyarországra vissza- Merse tért része — amely eredetileg is renczy Győr város tulajdona volt —, va- láthat sárnaptól különkiállítás formájá- István ban gyönyörködteti a művekkel újraismerkedő győrieket.

A kiállított anyag országos vo- szoms natkozású nagyobbik részét a nemré helyi Műcsarnokban mutatták be. Áldozó pasztel

riban folyton valami

k kiállítása

n

sztriából hazatért, mintegy
— többségében klasszikus
otás ritka értékű gyűjte-
jelent; a képek szerzői kö-
egtaláljuk Feszty Árpádot,
tájképpel is, Mednyánszky
t, Telepy Károlyt, Bihari
rt, Székely Bertalant, Ma-
annheimer Gusztávot, Iván-
ünwald Bélát; jelentős olaj-
ziókkal szerepel Rudnay
csendéletekkel Szinyei
Pál, egy női portréjával Fe-
Károly, s a többi között
k Vaszary János, Réti
Szőnyi István művei, sőt
édságukban, a lapunkban
g bemutatott parasztfestő,
József egy szép kisalföldi
lje is.

Telepy Károly MDK

TiroliAlpokból, olf.

Mücsarnok 1906/7. téli nemzetk. kiáll.

Telepy Károly MDK

Ampezzo völgyéből, olf.

Műcsarnok 1906/7. téli nemzetk. kiáll.

Telepy Károly, festöm.

Dr. Holl Jenö vasut-igazgató szép képgyüjteményében szerepelnek müvei.

Csatkai Endre: Müpártolás, mügyüjtés Sopronban. Magyar Müvészet. 1928. 7.sz. 577-587.l.

MDK

Telepy Károly

A király és a képzőművészetek. Vas. Ujs. 1886.
324.l.

MDK

Telepy Károly

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll. kat. 61.l.

MDK

Telepy Károly

Magyar hegyvidék, repr.

Évk. KMT. 1928. 139.l.

MDK

Telepy Károly

Őszi alkony, repr.

Képzőm. Társ. 1903/4. téli kiáll. kat.

MDK

Telepy Károly

Halásztanya Fonyódnál, repr.

Képzőm. Társ. 1899. tav. nemzetk. kiáll. kat.

MDK

Telepy Károly

Tátralomnic, repr.

Képzőm. Társ. 1904. tav. kiáll. kat.

MDK

Telepy Károly

Halastó a Kárpátokban, of.

Balaton-Szigliget alapp, of.

Antelau-csucs napnyugtakor Cortinában, of.

Képzőm. Társ. 1901/2. téli kiáll. kat. 49.l.

MDK

Telepy Károly

Eszményi táj, of.

Szigliget romjai, of.

Árvaváralja, of.

Képzőm. Társ. 1899. tav. nemzetk. kiáll. kat.
44.l.

MDK

Telepy Károly

Képkiállitás Nagy-Váradon. Vasárnapi Ujság 1900. 47. évf. 712.l.

MDK

Telepy Károly

Őserdő-irtás a negliczai havasokban, repr.

Vasárnapi Ujság 189o. 798.l.

MDK

Telepy Károly

Halásztanya Fonyódon, of.

Tihany, of.

Képzőm. Társ. 1899. tav. nemzetk. kiáll. kat.
44.l.

MDK

Telepy Károly, festöm.

125.1.

l. Dr Lauser Vilmos:
Ausztria-Magyarország művészete. Bécs. II.évf.
/Die Kunst in Oesterreich-Ungarn. Wien.II.Jahrg.

MDK

Telepy Károly, festöm.

Tátika romjai. V evöje: Wahrmann Renée .

Mücsarnok. 1898. 53.l.

MDK

Telepy Károly.,festöm.

Tengerszemcsucs. Vevöje: Györy Elekné

Mücs. - 1897-98.Téli kiáll. Nyerö társu(lati tagok) vásárlása.
Mücsarnok.1898. 53.l.

MDK

Telepy

A festőművészek erdélyi kirándulásáról...
Pesti Hirlap 1884. aug. 2. 11 l.

Telepy Károly MDK

Odvaskő a borsodi bükkben, olf.

Műcsarnok 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

Telepy Károly MDK

Valle Eggeriában Nubia forrása Róma mellett,olf.

Műcsarnok 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

Telepy Károly

MDK

Csejtevár romjai, repr.

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll.

MDK

Telepy Károly

A képzőművészeti év eseményei. P.H. 1933. évi nagy naptára. 54.l.

MDK

Telepy Károly

Biró Béla dr.: Sikó Miklós élete és művészete 1818-1900. Kolozsvár, 1944.

MDK

Telepy Károly

Farkas I.:A halhatatlan törzsvendég.Lechner Ödön és művész asztaltársasága. Pesti Hirlap 1936. máj.21. 11.l.

MDK

Telepy Károly

Felvidéki várrrom. A Műemlékek Bizottsága tul.

KMTárs, 1938. őszi tárlat. 9.lap

MDK

Telepy Károly

Magyar hegyvidék, repr.

Évk. KMT. 1928. 139.1.

MDK

Telepy Károly

Lyka K.: A Műcsarnok téli tárlata. Uj Idők 1903. II. 532-533.l.

MDK

Telepy Károly

Lantos r.t. II. aukció kat. 125,126,127.l.

MDK

Telepi Károly

Kende B.: Felvidéki művészek és az őszi tárlat a Műcsarnokban. Művészet 1938. III. évf. 22. sz.

148.1.

MNK

Telepy Károly

Művével szerepelt a Műcsarnok 25 éves jub. kiállításán.

Cikk: A Műcsarnok jub. kiáll.

Vas.Ujs. 1886. 46.sz. 742.l.

MDK

Telepy

1859. jan.23.-án alapította több festőtársával.
a Képzőművészeti Társulatot.

E.G. I. 342.1.

MDK

Telepy Károly

Műcsarnok 1899. 13. sz. 191.l.

MDK

Telepy Károly, festőm.

Csernapatak./Herkules-fürdő/. Olf.

IMKT ált.rend. Kolozsvári Képkiáll. 1890.ápr.
Kat. 16.1.

MDK

Telepy Károly, festöm.

Likasköi mészégetö. Olf.

OMKT ált.rend. Kolozsvári Képkiáll. 1890.ápr.
Kat. 26.l.

MDK

Telepy Károly, festöm.

A Zöld-tó a Magas Tátrában. Olf.

OMKT ált.rend. Kolozsvári Képkiáll. 1890.ápr.
Kat. 24.l.

MDK

Telepy Károly

Fürészmalom c. munkáját a képzőm. társ. megvásárolta

A müvész-dijak a mücsarnokban. Vas. Ujs. 1887. 839.l.

MDK

Telepy Károly, festöm

1828-1906.

Kidöndött fatörzs. Olf. 21x12. J.l.j.

Árv. Közl. 1930. 4.vk.sz.55.szám. 35.l.

MDK

Telepy Károly, festöm.
1828-1906

Óvár. Olf. J.l.j.

Árv. Közl. 1931. 3.rk.sz. 69.l.

MDK

Telepy Károly

A Műcsarnok háborus kiállításán szerepelt.

Cikk: Háborus kiállítás.

Művészet. 1914. 541-542.l.

mdk

2

Telepy Károly

Fazekas és Takács Bp. i. n. M. Kir. Államny.
84 x 62 cm.
Két részes kép. Fent fazekas, lent takácsműhely lakószobával. Munkaközben két fazekas egy Takács. Litografált műlap.

Az O. Sz. K. Grafikai Plakátjai Bp. 1961 88. l

Felix Weber

mak

Telepy Károly ligeti oltal, Molnár I.
Brodszky Sándor stb.

művészi ábrázolásai a budapesti
városképekről a 19 sz. második felétől 1900 ig.

Bertalan Vilmos. A Kiscelli Múzeum Bp 1964.
8. l

MDK

Telepy Károly

Malom belseje, repr.

SzmKT. 50-155.1.

Gödöllő"

Fővárosi Lapok 1868. X. 6. 915

Telegy Károly úr megbízásáról

MDK

Telepy Károly

1927.márc.13-tól 20-ig rend.pécsi kiállításon szerepelt művével.

Felvinczi Takács Zoltán: Kiáll.Pécsett

Magy.Művészet, 1927. 165-166.lap

Telephy Patrol

MDK

Telepy Károly

Pérely 95.1.

MDK

Telepi Károly

Pérely 96.1.

MDK

Telepy Károly

Török férfi, of.

Árverési Közlöny 1939.4.rk.sz. 30.l.

MDK

Telepy Károly

Munkácsy atyjának háza Miskolcon, vizf.(Gömbös Gyula aj.) c.művével gyarapodott a Szépműv.Múz.1925-ben.

Cikk: A Szépműv.Múz.gyarapodása 1925-ben.

Magyar Művészet,1926. 1.sz. 41.l.

MDK

Telepy Károly

Malom belseje. Festette Telepy Károly. Rézre karcolta Marastoni József. Az Orsz. Magy. Képzőm Társ. műlapja 1864.

SzmKT 50 152.1.

MDK

Telepy Károly

Részlet a ventei erdőből, olajfm.

KMT 1901. tav. nemzetk. kiall. 36.l.

Telepy Károly, festöm.

16. Zaliwski József arcképe. Vizf.

19. Gróf Berchtold présháza Vizf.
Vitéz Telepy T.Kornélia tul.
né

Képzöm.Társ. 1931. öszi kiáll. Kat. 25.1.

MDK

Telepy Károly

A mücsarnok téli tárlata. Vas. Ujs. 1897.
827-828.l.

MDK

Telepy Károly

Tátra-lomniczi völgy. Olajfm.
Pirkadás a Kárpátokban. "
Ködoszlás. "
A diósgyöri sziklakapu. "

KMTárs. 1900/1. téli kiall. 45.1.

MDK

Telepy Károly

Balatoni táj

Almádi napnyugtakor

A Balaton tájfestészetünkben. Szépművészet 1941. 168.l.

MDK

Telepy Károly, festöm.
1828-1906

Hegyi táj. Olf. Jelz.

Ülö olasz nö. " "

Árv. Csarn.1937.okt.83.sz./Árv.Közl.rk.sz./ 39.1.

Telepy Károly MDK

Halászat a Balatonon alkonyatkor, repr.

Mücsarnok 1903. tavaszi nemzetközi kiáll.

Telepy Károly

MDK

Tisza vidéke, olf.
Lomnici csucs, olf.

Miksarnok 1888. őszi kiáll.
II. csoport

Telepy Károly MDK

Likaskői mészégető, olf.

Műcsarnok 1888. őszi kiáll.
II. sorozat

Telepy Károly MDK

A megyeri hajóépitő telep, olf.

Műcsarnok 1888. őszi kiáll.
I. sorozat

Telepy Károly

MDK

Hajógyár Óbudánál repr.

Műcsarnok 1886. őszi kiáll.
II. o oroszat.

Telepy Károly MDK

A poprádi tó a magas Tátrában. olf.

Műcsarnok 1886. őszi kiáll.
II. sorozat.

Telepy Károly MDK

Hajógyár Óbudán, olf.

Mücsarnok 1886. őszi kiáll.
II. sorozat.

MDK

Telepy Károly

Erdei vágás, of.

Halászat a Balatonon alkonyatkor, of.

Műcsarnok 1903. tav. nemzetk. kiáll. kat. 36.l.

MDK

Telepy Károly

Fiume közeléből /Sasok/. Of.

Klotild-ut a Zöld-tóhoz, of.

Mücsarnok 1903. tav. nemzetk. kiáll. kat. 36.l.

MDK

Telepy Károly

Balaton mellől, of.

Műcsarnok 1903. tav. nemzetk. kiáll. kat. 36.l.

MDK

Telepy Károly

Santa Croce mellett, of.

KMTárs. 1902/3. téli kiáll. kat. 30.l.

Telepy Károly MDK

Izvor völgyi szakadék, olf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Dereglye épitő hely, olf.

Micsarnok 1892/93. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Jádvölgyi részlet, olf.

Mücsarnok 1892/93. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Dunapart alkonyatkor, olf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

A káposztásmegyeri parton, olf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

Telepy Károly

Fiume Susakról tekintve, olf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

MDK

Telepy Károly (1828-1906)

Sziklas táj. 1870. Repr.

Gerő Ödön: A magyar népéletkép.

Magyar Művészet, 1927. 13.l.

MDK

Telepy Károly

Tájképei az 1901.évi tav.nemzetk.kiallitáson.

Lyka Károly: Tavaszi műtarlat.

Uj Idők, 1901. VII. 50, 51.l.

Telephy Kerolý

Tuhkapeä on lyöd.évä tav.nemmerk.Kvalitte-
son.

Lyka Kerolý: Tavaasti mäpärtiat.

Uj Idők, 1901. VII. 5e, 21.1.

mbk

Telepy Károly

A Műcsarnok 1903 évi tárlatán a királyi várpalota számára megvásároltak Halastó a Karpátokban, c. olajf.-t.

Cikk: Vásárlások az orsz.nagy.képzőm.társ. kiáll.-ból.
Szm KT 50-136. l.

MDK

Telepy Karoly

A Műcsarnok 1904 évi tárlatán a királyi várpalota számára megvásárolták Csejthe vara, c. olajf.-t.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm.társ. kiáll.-ból

Szm KT 50-136. 1.

Telepy Károly

Tátra-Lomnicz. Olajf.

A király vásárlása az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat 1904.évi tav. kiállításán.

Művészet, 1904. 279.l.

MDK

Telepy Károly, festőm.
1828-1906

Hegyvidék. Olf. Jelzett.
Illusztrálva a IX. táblán.

Tátrai részlet. Olf. Jelzett.

Árverési Közlöny. 1936. febr. 1.rk.sz. 23.1.

MDK

Telepy Károly, festöm.

A murányi vár kapuja. Olf.

Boglári rév a csapolás után. "

Erdöirtás./Gömörvég/. "

Mű-
csarnok. 1904/5. téli kiáll. Kat.

MDK

Telepy Károly, festőm.

Ut a Tarkonyi tóhoz. Olf.

A sasfészek. /Kárpátokból/. "

Lentoi fasor. "

Műcsarnok.1904/5 téli kiáll. Kat.

Telepy Károly, festöm.

Tardona. Olf.

Csejtei vár. "

Kilátás a diósgyöri hegyekből a tokaji hegyre. Olf.

Mücsarnok.1904/5 téli kiáll. Kat.

MDK

Telepy Károly, festöm.

Csokai vár. Olf.

Ipolysági völgyből. "

Zöld-tó./Kárpátokban/. "

Mücsarnok.1904/5 téli kiáll. Kat. 46.1.

MDK

Telepy Károly

Részlet az Öttóból, of.

Csorbai tó, of.

KMTárs. 1906. tav. kiáll. kat. 48.l.

Telepy Károly MDK

Poprádi tó, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Telepy Károly MDK

Szigliget és Badadsony, olf.

Műcsarnok 1893/94. téli kiáll.

Telepy Károly

Kilátás a szarvaldi magaslatról, Szigliget felé, olf

Műcsarnok 1893/94. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Tersato, a Luiza utról, olf.

Mücsarnok 1893/94. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Részlet a Hideg-Szamos völgyéből, olf.

Műcsarnok 189o. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Őserdő irtás a negliczai havason, olf.

Műcsarnok 189o. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Paradicsom /Herkules fürdő,/ olf.

Műcsarnok 1890. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

A Kazán szoros bejárata előtt, repr.

Mücsarnok 1891/92. téli kiáll.

Telepy Károly, festőm. MDK

256. Tiszaparti táj. Olf.
257. Kilátás a Kaphegyről Somlóra. Olf.
258. Balatoni táj. Olf.
259. Fonyódi halászstanya. Olf.

Műcsarnok. 1900. tav.kiáll. Kat. 40.l.

MDK

Telepy Károly

Művével szerepelt a Nemzeti Szalon 1897.nov. 8-iki kiállitásán.

Cikk: A Nemzeti Szalon új kiállitása.

Vasárnapi Ujság, 1897. 44.évf. 50.sz. 851.l.

MDK

Telepy Károly /1828-1906/

"Villa a kertben" Jelzés lent balra:Telepy K. és az évszám. 18x14.
"Öt-tó". Jelzés lent balra:Telepy Károly 1886 Vászon. 102x136.
"Dombos vidék házakkal".Jelzés lent jobbra: Telepy K. /A müvész hagyatéki kiállitásából, 1906./ Vászon.57x93.

Ernst Muzeum aukciói.XV. 52.l.

MDK

Telepy Károly /1828-1906/

"Öreg férfi". Jelzés lent jobbra:Telepy K.
Vászon. 32x25.
"Hegyi táj patakkal" Jelzés lent jobbra:Telepy K. 1884. Vászon. 41x60.
"Ut a tanya felé". Fa. 13x26.

Ernst Muzeum aukciói. XV. 52.1.

MDK

Telepy Károly /1828-1906/

"Csorbató". Jelzés lent balra:Telepy K. Lemezpapir. 15x24.
"Alpesi vidék". Jelzés lent balra: Telepy K. Vászon. 39x48.
"Olasz táj". Jelzés lent jobbra: Telepy K6 1878. Lemezpapir. 29x42.

Ernst Muzeum aukciói.XV. 52.l.

MDK

Telepi Károly

A "Segitség" emlék-album. Vasárnapi Ujság 1887. 34.sz. 568.l.

MDK

Telepy Károly, festöm.
1828- 1906

Tájkép. Olf. Jelz.

Árv. Közl. 1937. 4.rk.sz. 37.l.

MDK

Telepy Károly

A Műcsarnok 1896 évi tárlatán a királyi magánpénztár megvásárolta A poprádi tó, c. olajf.-t.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm.társ. kiáll.-ból.

Szm KT 50-134.l.

MDK

Telepy Károly

A Műcsarnok 1889 évi tárlatán a királyi magánpénztár megvásárolta Erzsébethegyi részlet, c. olajfm.-t.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm.társ. kiáll.-ból.

Szm KT 50-132. l.

Telepy Károly.

XIX század végén Ő lett a Mücsarnok mütárosa.

Bende :
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat

Telepy Károly.

A Képzőművészeti Társulat tagja.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek trötémete,kézirat.

Telepy Károly.

Az 1873-ban megalakult Magyar Irok és Művészek Társaságának vezetőségében a képző művészetek képviselője volt.

Bende J: A Képzőművészetek története.

MDK

Telepy Károly festöm.

müvével ö is képviselve volt az 1899. okt. 18-án egész kis képtárt kitevö sorsolásra kerülö gyüjteményben Bruck Mihsa festöm.mütermében.

A Hazai Müvásárlók Egyesülete.
Mücsarnok. 1899. 396.l.

MDK

Telepy Károly

A Műcsarnok 1904 évi tárlatán a királyi magánpénztár megvásárolta Tátralomnic, c. olajf.-t.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm.társ. kiáll.-ból.

Szm KT 50-134, 1.

MDK

Telepy Károly

A Műcsarnok 1903 évi tárlatán a királyi magánpénztár megvásárolta Halászat a Balatonon, c. olajf.-t.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm.társ. kiáll.-ból.

Szm KT 50-134. 1.

MDK

Telepy Károly

A Műcsarnok 1905 évi tárlatán a királyi magánpénztár megvásárolta Odvaskő a borsodi Bükkben, c. olajf.-t.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm. társ.kiáll.-ból.

Szm KT 50-134. l.

MDK

Telepy Károly

A Műcsarnok 1901 évi tárlatán a királyi magánpénztár megvásárolta A d'Este Villa Tivoliban, c. olajf.-t.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm.társ. kiáll.-ból.

Szm KT 50-134. l.

MDK

Telepy Károly, festöm.

425. Csejtevár romjai. Repr.

Mücsarnok. 1904/5 téli kiáll. Kat.

MDK

Telepy Károly, festöm.

526. Balassa vára nyugatról. Repr.

Mücsarnok. 1898. tav.nemzetk.kiáll.

MDK

Telepy Károly,festöm.

a taggyüjtö,propagandának irányitója volt.
A Társulat 1866-tól kezdve az"Országos" cimet viselheti/helytartótanácsi végzéssel/.
A társas szellem kifejlesztése érdekében összejöveteleket, bálokat,kirándulásokat rendeztek s ezeknek lelke a "Százkezü" T.K. volt. Hallatlan rendezöi fantáziával ,bohém kedéllyel gondoskodott azok sikeréről.

Dr.Pipics Zoltán:
ÉvkKMT 1929. -Emlékek társulatunk multjából.

XXXXX. 126.l.

MDK

Telepy Károly, festöm.

Arcképe a 125.oldalon. Repr.

A Társulat alapitásának idején sokat fáradozott a taggyüjtés körül s rendezvények lelkes irányitója volt, melyekből befolyó jövedelem a Társulat céljait szolgálta.

Dr.Pipics Zoltán: Emlékek társulatunk multjából. Évk.KMT. 1929. 125-6.old.

MDK

Telepy Károly, festöm.

a mütörténelmi kiállitás alkalmával tett jeles szolgálataiért /1876 évi május és junius hónapokban/ a legfelsöbb elismerés nyilvánittatott.
Budapesten rendezett müipari és történelmi emlék. kiállitás a magyarországi árvizkárosultak javára gr.Zichy Jenöné Kornis/ Anna kezdeményezte.

~~Dr.~~
Kitüntetések a mütörténelmi kiállitásért.
Vas.Ujs. 1877. 1o8.1.

MDK

Telepy Károly, festöm.

12 éves volt, amikor megnyilt Pesten az első mütárlat. Abból a "régi Magyarországból " való melyet mi csak régi iskoláskönyvekből ismerhetünk. Az akkori polgárosztályból hiányzott az idegesség, s minden raffinéria. A festészetben egyetlen intenzi zin sem juthatott szóhoz.

Lyka Károly: Telepy Károly.
Uj Idők. 1906. XII. 6.sz.

MDK

2/.

Telepy Károly, festöm.

Relepy festési módja rég kialakult, mire a közönség egy része nem csak megvette a képet, de XX kissé megértették s érezték a müvészetet. A szabadság harc utáni évek az agitáció kora a közönség megteremtésére. Husz esztendöt szentelt T.K. a müpártolás fölszitására.

Lyka Károly: Telepy Károly.
Uj Idök. 1906. XII. 6.sz.

3/.

MDK

Telepy Károly, festőm.

Másfél emberöltőn át rendszeresen és nagy szorgalommal festett. Munkái közül mintegy ötszáz került a Műcsarnok falaira. Mar kó példájára bejárta Olaszországot, majd tüvé tette hazánkat. Mind lefestette 9 ahol egy csermely folyt ki a sziklából, ahol egy ódon vár koronázta a hegyeket, vén tölgyeket. Kisfaludy balatonmelléki halmait, stb.

Lyka Károly: Telepy Károly.
Uj Idők. 1906. XII. 6.sz.

4/. Telepy Károly, festöm.

Az ö kora azt kivánta, h. a kidolgozás óvatosan tiszta legyen, a közönség nem a müvész arcképét akarta a tájképen látni, hanem pontos topográfiai föl-világositásokat kivánt.

Lyka Károly: Telepy Károly.
Uj Idök 1906. XII.évf. 6 sz.

MNK

Telepy Károly, festőm.

Halászat a Balatonon alkonyatkor. Repr.

Műcsarnok. 1903. Tavaszi kiáll. Kat.

MDK

Telepy Károly, festöm.

456. A Balaton a fonyódi parttal. Repr.

Mücsarnok. 1921 tav.nemzetk.kiáll. Kat.

Telepi Károly, festöm. MDK

Az"Akarati" szakadék./Balaton/. Olf.
Az ormok tetején. "
Ut az öt tóhoz. "

Műcsarnok. 1902/3 téli kiáll. Kat. 54.l.

MDK

Telepy Károly, festöm.

Tátra hegység a lomnici útról. Olf.

Meszes-györöki partrészlet. "

Juhakol Ventén. "

Mücsarnok. 1902/3 téli kiáll. Kat. 54.l.

MDK

Telepy Károly, festöm.

Riverbera. Olf.

Afria partján. "

Tátra-Lomnic. "

Mücsarnok. 1904. Tavaszi kiáll. Kat. 34.l.

Telepy Károly, festőm.

Gömörvégi erdőszél. Olf.

Zsil völgyéből. "

A murányi vár alatt. "

Műcsarnok. 1904. Tavaszi kiáll. Kat. 34.l.

MDK

Telepy Károly

A Műcsarnok 1902 évi tárlatán a királyi várpalota számára megvásárolták Juhakol Ventén, c. olajf.-t.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm.társ. kiáll.-ból.

Szm KT 50-136. 1.

MDK

Telepy Károly

A Műcsarnok 1902 évi tárlatán a királyi várpalota számára megvásárolták Ködoszlas a Balatonon, c. olajf.-t.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm.társ. kiáll.-ból.

Szm KT 50-136. l.

MDK

Telepy Károly

A M9csarnok 1884 évi tárlatán a királyi magánpénztár megvásárolta Szamos éle, c. olajfm.-t.

Cikk: Vásárlások az orsz.magy.képzőm. társ.kiáll.-ból.

Szm KT 50-132.1.

Telepy Károly MDK

A lomnici csucs és közép orom, olf.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Telepy Károly MDK

Tivoli, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Telepy Károly

Kilátás a Sarvaldi hegyről, olf.

Millenniumok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Telepy Károly

A vallás-és közokt. min. vásárlásainak kiáll. a Szépm. Muzeumban. Szépmüvészet 1941. 2o6.l.

MDK

Telepy Károly

Kremmer Dezső: A Fővárosi Muzeum. Magyar Művészet 1925. 195.l.

MDK

Telepy Károly

Balatoni táj, lemezpapir

Város látképe, "

Ernst Muzeum aukciói. XXIX. 58.1.

MDK

Telepy Károly

Erdőrészlet, of.

Tájkép, lemezpapir

Ernst Muzeum aukciói. XXIX. 58.1.

MDK

Telepy Károly

Női képmás, miniatür

Ernst Muzeum aukciói. XXIX. 57.l.

MDK

Telepy Károly

Alpesi táj, lemezpapir

Tájkép, "

Ernst Muzeum aukciói. XXIX. 58.1.

Telepy Károly, festöm. MDK

264. A Nemzeti Szinház [redacted] és a Kerepesi-ut [redacted] eleje a Hatvani-utcával, 1857 után.
Olf.
Székesfövárosi Tört. Muzeum.

A Nemzeti Szinház átépitésének tervei kö- és kézirajzban.
Hölbr Nemz Sinh. kiáll. 42.1.

MDK

Telepi Károly, festöm.

Hegedüsné élethü arcképét mit Telepi festett, férje Hegedüs Lajos a nemzeti muzeumnak ajándékozta.

Vas. Ujs. 1859. 478.1.

Telepy Károly, festöm. MDK

526. Balassa vára nyugatról. Repr.

MTörv. 1893. tav. kiáll.

MDK

Telepy Károly, festőm.

118. Erdély határhegység Predeáltól tekintve. Repr. 78.l.

1885. orsz. kiáll. Kat. 78.l.

Telepy Károly, festőm.

MDK

84. A d'Este villa Tivoliban. Repr.

KMTára. 1901/2 téli kiáll. Kat.

MDK

Telepy Károly, festőm.

161. Hegyvidék. Repr.

Árverési Közlöny. 1936. febr. 1.rk.sz.

Telepy Károly, festöm.

597. Az "Akarati" szakadék./Balaton./ Olf.

598. Az ormok tetején. Olf.

599. Ut az öt tóhoz. Olf.

MTára. 1902/3 téli kiáll. Kat. 54.1.

MDK

Telepy Károly

A poprádi tó, repr.

Képzőm. Társ. 1905/6. téli kiáll. kat.

Telepy Károly, festőm. MDK

300. A diósgyöri hámor sziklakapuja.
301. Szklavina vára. /Br. Révai birtok./
302. Egri pincék.
303. Lomnici és kémárki csucsok./Magas Tátra/.

Műcs.-OMKT Telepy kiállitás .1906. Kat. 13.1.

Telepy Károly, festöm.

3o4. Balatoni halászok.
3o5. Római vizvezeték.
3o6. Olasz zsidófejtanulmány. /B.után/.
3o7. Tiszaparti részlet.

Mücs.-OMKT. Telepy kiállitás. 19o6. Kat.13.1.

MBK

Telepy Károly, festöm.

308. A lesi téglavetö.
309. Tamazelli. /Olasz mester/.
310. Naphegyröl kilátás Somlóra.
311. Bajor hegyekből.
312. Olasz nöi fej.

Mücs.-OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat.13.1.

Telepy Károly, festöm.

313. Tyukok.
314. Esztergomi részlet.
315. Schavnik. A szepesi püspök nyaralója.
316. Ventei erdö.

Kücs.-OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat.13.1.

Telepy Károly, festőm.

317. Tátralomnici vadászház./Gerbaud/.
318.. Lomnici csucs alatt.
319. Erdő belseje. /Gömör./
320. Részlet az ujpesti szigetről.

Mücs. -OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 14.1.

Telepy Károly, festön.

321. Korcsolyaverseny a csorbai tavon.
322. Gesztenye-erdö Kékkön.
323. Menet a jégvölgyi csucsra.
324. Holtdunaág, a dömsödi határból.

Mücs. -OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 14.1.

Telepy Károly, festőm.

325. Aliga. /Balaton mellől/.
326. Maddalozzo malom Belluno mellett.
327. Olasz táj.
328. Pieve di Cadore völgyéből tanulmány.
329. Fausztató. Stubnya közeléből.

Műcs. -MMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 14.1.

Telepy Károly, festőm.

330. Konyha Galinyaroban.
331. Gömörvég.
332. Tárkányi fensik./Barát-rét/.
333. Szamos vize malommal.
334. Tihanyfalu.

Műcs.-OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 14.1.

Telepy Károly, festőm.

335. Aldunai részlet.
336. Halászkunyhók.
337. Izvor völgyéből./Mészégető./
338. Kőkő délnyugatról.
339. Szt-gróthi kastély./Br.Harkányi./

Műcs.-OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 14.1.

Telepy Károly,festőm.

340. Sümeghi várrom.

341. Magas-lak./Bihar./ Gr.Zichy Jenö vadász-kastélya/.

342. Füleki vár.

343. Valle Egeria. /Róma./

344. Karthausiak kolostora. Michel Angelo által ültetett ciprusfákkal.

Mücs.-OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 14.1.

MDK

Telepy Károly, festöm.

345. Likér.
346. Szentlélekkö Borsodban.
347. Balassa vára.
348. Fehérpatak, Matlárházánál.
349. Jolsvai konyha kertböl.

Mücs.-OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 15.1.

Telepy Károly, festöm.

350. Jád völgye./Fauasztatás./
351. Németujvár.
352. Sümegh vára.
353. Veruli,Nápoly vidékéről.

Mücs.-OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat. 15.1.

Telepy Károly, festőm.

354. Kazánszoros.
355. Lomnici hegy Matlárházáról tekintve.
356. A fogarasi híd Mária Terézia idejéből.
357. Kékkő.
358. Bükkfa a vemtei erdőből.

Műcs.-OMKT. Telepy kiállítás. 1906. Kat. 15.l.

Telepy Károly, festőm. MDK

294. Balatonföldvári fürdőház.
295. Tihanyi kiszáradt tó medre.
296. Ventei erdőből.
297. Tanulmány.
298. Sümegvár romjaiból.
299. Szikláz tengerpart.

Műcs.-OMKT Telepy kiállitás .1906. Kat. 13.1.

Telepy Károly, festöm. MDK

289. Ut Ventén. Szalacsy Farkasné birtokán.
290. Gömörvég.
291. Sziklatanulmány. /Arsie/.
292. A tatatóvárosi tó lefolyója.
293. Jolsva völgyéből.

Mücs.-OMKT Telepy kiállitás .1906. Kat. 13.1.

Telepy Károly, festőm.

285. Antelao.
286. Tenger partján.
287. A lentai legelö.
288. A németujvári vár kapuja.

Műcs. -OMKT. Telepy kiállitás. 1906. Kat.12.1.

MDK

Telepy Károly

Sziklás tájképe, c. műve.

Képzőművészet, 1933. 230.l.

Telepy Karoly

Velkiles telepe, c. knyve.

Kiprodmivelesek, 1913. 23v.1.

MDK

Telepy Károly

Egressy Gábor, meghalt jul.30.-án 1866., élt 58 évet, koporsóban. Marastoni József kőrajza Telepy Károly rajza után.

Höllr Nemz.Szinh.kiáll. 47.l.

Telegy Károly

Telepy Károly MDK

Szepezd partján, olf.

Műcsarnok 1891/92. téli kiáll.

MDK

Telepy Károly

Magyar hegyvidék, of.

M. táj-.és életképkiáll. Műcs. 19-2o.sz.
Műcs. 1927. jan.

Telepy Károly

hagyatékának kiállítása.

a Könyves Kálmán

szalonjában

(katalogus)

---

megvan Könyvtárunkban

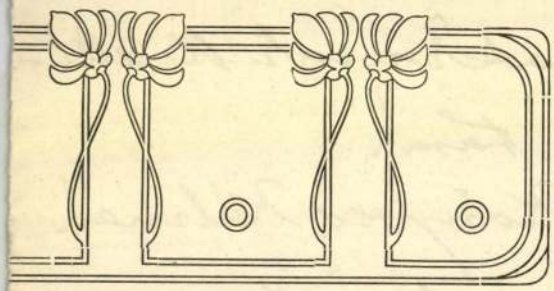

' MŰVÉSZ ÚR!

udomására hozni, hogy SZENDREI
Tudományos Akadémia tagja, a jeles
ÁNYI GYULA műtörténész jórészt
nagyszabású magyar műtörténeti lexi-
ázadtól kezdve napjainkig élt összes
foglalja s melynek első kötete
atásügyi ministerium támogatásával

ZEK LEXIKONA

Telepy Károly

kiállítva Rimaszombati fázékasok c aquarellje

l.

B. A. Nefelejts. 1868

201. l.

71/III/106

ból kifolyóan az építtető áll
többkövetelést nem támaszth

Budapest, 1940. évi december

A miniszter rendeletéből: d

A kiadmány hiteléül:

Hollós.k.

min.irodafőtiszt.

Telepy Károly

Több tájképe

a pévsi Muzeumban van

Romváry Ferenc: Multnáradi
festmények a pévsi Muzeumban

Jelenkor 1967 7-8 nám 734 old.

Telepy Károly

MDK

képei vannak az 1958 jun 29-én
megnyilt Egri Képtár-ban/Dobo István Vármuseum/.

--: Az egri képtár.
Népujság. Eger , 1958 jun. 29.

Telepy Károly MDK

Rimaszombat, ceruza

Szépm.Muz.Grafikai Osztálya XLVI.kiáll. 1922.
Magyar Tájak

mdk

1

Telepy Károly festő

sz. Debrecenben 1828 dec 25. megh. Bp 1906

szept 30-án

Vedutaszerű tájképek romantikus stílus:
Lomnici csúcs, Erdővitás, Obudai hajógyár
Balatoni táj stb művei. Arcképek, Oltárképek.
A képzm. Társulat tiltkára, műtárosa volt
Litografált műlapok 14–15. sz.

Az. O. Sz. K. Grafikai Plakátjai Bp. 1961

93, 118. l

Koburg hcg.udvara.
festette Telepy Károly.

Képzömüvészeti Szemle.1879.1.sz.14.l.

kel haladt, (Eiffel-torony, felhőkarcoló, acélviadukt) ez az élettempó kihatott a művészetre és tudományokra is. Egyéniségek keletkeznek, amiket nem lehet beszoritani egyetlen „izmusba" sem, mert ezek munkáikon keresztül önmagukat mutatják és a naturálizmustól napjainkig nyuló fejlődési szakaszt és ennek minden változó periódusait bemutatják s ezek: Eduard Manet, Cézanne, Vincent van Gogh és Gauguin.

Az impresszionista szobrászat és festészet emlékképeket rögzit.

A futurizmus az impresszionista témák kimerültsége után keletkezett, a festőtől az emlékezet őszinteségének összpontosított megfigyelés visszaadását, tudatosítását követeli.

A futurizmus, amely kezdetben forradalmi művészeti irány volt, vonta maga után a felbontott szintónusok technikai fokozásait. Foltokban, pontokban, apró kockákban rakták fel a szint, különkülön kis részeket festettek. Részletekben építik fel a képeket és formákat. Ez az expresszionizmus, amely reakciója a naturálizmusnak. Itt jöttek azok a jól ismert technikai bravurok és „Ahogyan én érzem és látom" törvények, Általános szabályok és művészeti alapigazságok félredobása, bár az utóbbiak létezését ma sem lehet tagadni, logikátlan, tartalmatlan, semmitmondó téma és feldolgozás, bizarr ötletek és bizony sokszor már kóros elváltozású agyak elképzeléseinek visszaverődései, úgy a szinnek, mint a plasztika terén.

A kubizmus a sík- és térjelenségeket domborítja ki. A natura teljesen elmarad, a részek megszilárdulnak, szinte ezek uralkodnak, kubusszerű sima kiképzések jönnek létre. A művész nem érzelmeit, nem önmagát, hanem a sik és térviszonyok minél mértanibb kifejezését adja.

A konstruktivizmust 1920 után az orosz festők (Tatlin, Lizitski, Malevics és Rocsenkó) inditották utnak. Két részre oszlik: sík- és térkostrutivizmusra. A sikkonstruktivizmushoz tartozik a szuprématizmus, amely az elvontabb, magasabb, felsőbbszerűséget hirdeti a konstrukciószerűség mellett és a magyar Bortnyik Sándor által kifejtett képarchitektura. A térkonstruktivizmusság legjobban a kubizmusnak lett segitségére és fejleszté szervesen tovább.

Telepy Károly: Hegyipatak
A felvidéki művészek kiállításáról. (Műcsarnok — Őszi tárlat)
A Fővárosi Képtár gyüjteményéből

BÁLINT LÁSZLÓ:

JANCSI ÉS JULISKA

Egy legutóbb megszünt képes ujság folytatásos regényt kezdett közölni Hunyady Sándortól. Hunyady, aki elsősorban színpadi szerző, a kuliszszák világához a prózaírásban sem hűtlen. Igy e megkezdett regényében azzal a problémával foglalkozik, hogy milyen legyen az új dráma. Természetesen regényes formában olyképpen nyul a kérdéshez, hogy beállít egy tehetséges írót, aki elhatározza, hogy darabot ir, de nem a szokványos férfi-nő históriát, ahol Jancsi és Juliska összetalálkoznak és megszeretik egymást, hanem valami újszerű drámát. A regényből ugyan ez nem derül ki, de meggyőződésünk szerint Hunyady írója a végén mégis csak a Jancsika és Juliska-komplexumot írja meg. Igy azután önkéntelenül felvetődik a kérdés, hogy az ilyen régi, sőt egyűgyű témák felhasználásával lehet-e ujat alkotni a drámairodalomban.

Hogy a kérdésnek igazán és őszintén a mélyére nézhessünk, elsősorban azt kell megállapitani, mi is az, ami a drámairodalomban újnak nevezhető. Bernard Shaw mondotta, hogy a szinházat nem ér-

Művészet 1938. III. 22 m.

Karlovszky Bertalan: Női arckép
A felvidéki művészek kiállításáról. (Műcsarnok — Őszi tárlat)
(A Fővárosi Képtár gyüjteményéből

nyezésektől független, befolyásoktól mentes művészi koncepció körvonalai bontakoznak ki lelkében, amelynek racionalizmusától és művészi megnyilvánulásától függ alkotásának esztétikai értéke.

A modern művészet a különböző elnevezések égisze alatt határozott irányban folytatta utját, melynek végpontján a tökéletes leegyszerűsítettség szimboluma állott. Láttuk a barokk és rokokó dekoratív túltömöttségét, az empire cizelláltságát, a neoklasszicizmus hidegség, vonalbeli határozottságát és részletességét, majd a reálizmus élettükrözését és a naturálizmus tendencia-kereséséhez jutottunk el. Az „izmusok" művészeti törekvések, a jelen életviszonylatok korhű képei, a ma praktikus életének élénk próbálkozásai, melyek tulajdonképpen a tömegnek szólnak. A tömeg pedig a közvetlenül ható formákat jobban értékeli, miért is ezeket a próbálkozásokat nem igen érti. A naturálizmus, a valóság meghódítására indul és a napjainkban is fentartja magát. Két részre szakad: az egyik objetiv-naturálizmus, úgy ábrázolja a dolgokat, mint azokat mindnyájan látjuk; a másik a szubjektiv-, ez pedig ugy, ahogyan én, az egyén látom. A valóság természetesen itt mindig egyéni, különböző szin és hangulat, valamint plasztika. Az objektiv natura az erős, szilárd körvonal, alapos konturmegfigyelés és a határozott formák visszaadása. A tárgyak és jelenetek nem egy szemléleti pillanat megrögzitései, hanem állandóságok. A felületnek emberileg megközelithető teljes tökéletességű ábrázolása, az eredeti anyag, pl. szövet, hus, haj, stb. visszavetitése. A festészetben magát a szint kutatja formáktól függetlenül, a plasztikában, e forma (orr, szem, kidagadó izomfelület-csoportok,) tökéletes lemásolására. Ez a stilirány a francia Courbet-tel jelentkezik 1832-ben, amikor kiállitja „Kőtörők" című fordulópontot jelentő művét. A naturálizmus alkonyata egy alirányt termelt ki, mely a szint teszi uralkodóvá a képen. A dolgok és tárgyak nyugodt, tartós és erőteljes szemléletéről lemondanak. Felfedezik a fényt. A mottó: „Világosabban, minél világosabban." A szabad levegő erős fényében szinte meggyulnak a szinek, tüző erejüket és a zárt formákat levegőssé, légiesebbé, vonzóbbá teszik: ez a pleneairizmus. Ennél a szin a szabad levegőn való festésnél a kép főéleménye lesz. A formákat főképpen csak a körvonallal érzékeltetik. A formakifejezés tehát az u. n. plasztikus festés másodrendűvé válik, a kép véglegesen sikbeli lesz. A tárgy térbeli mélysége, háromdimenziós kiterjedettsége eltünik és előjön a szinbeli értékelése a sikon. Árnyék, mély sötétségű háttér ritka, csak, ahogy a művész látja: szinek. A fény és levegő felodja a formákat, pl. a szabadba tüző napon nem látok konturokat, élességeket, csak elmosódott levegőt és szint: ez az impresszionizmus. A technika ekkor már nagy lépések-

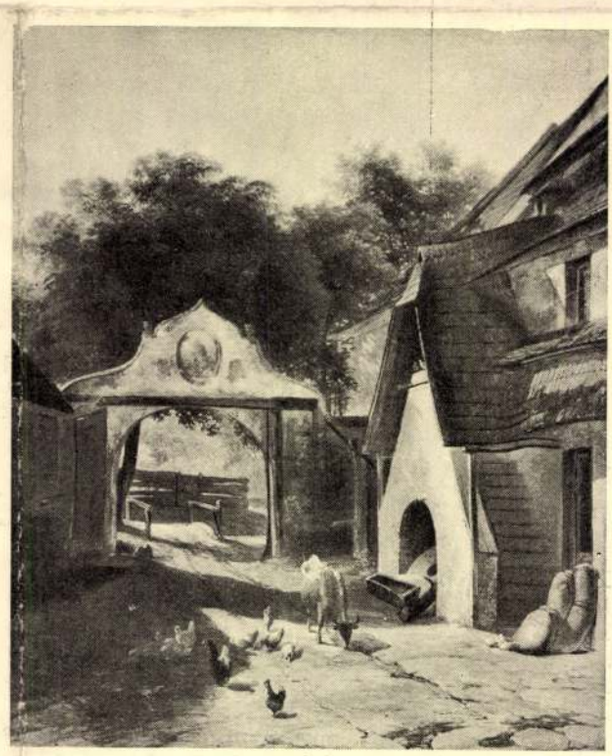

Libay Károly: Parasztudvar
A felvidéki művészek kiállításáról. (Műcsarnok — Őszi tárlat)
A Fővárosi Képtár gyüjteményéből

Telepy Károly MDK

Az 1878.évi aug.31. felhőszakadás kezdete Szt. Antalon /Barsmegyében/, olf.

Mücsarnok 1879. ápr. 25.

Telepy Károly

festményei

az alcuti kastélyban.

Szeghalmy Gyula

Dunántúli várnegyék

Bp. 1937. 228. l.

A háborúban 1945

elején a kastéllyal

együtt elpusztult.

Zelepy Károly MDK

Koburg herdeg parkjának részlete Szt.Antalon

Mücsarnok 1878. nov.3.

Telepy Károly NDK

Lujza hercegnő Szt.Antalon, olf.

Műcsarnok 1888. Magántulajdonban levő régi és modern képek kiáll.

Telepy Károly MDK

Lipótujvár, olf.

Műcsarnok 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

Telepy Károly

Liptóujvár, olaj

A Nemzeti Szalon első máramarosszigeti kiállitása.
XXXIII. vidéki kiáll. 19o8. 8 1.

96

é-Elischer/ 7

kek, Bp. 1939, 29 l. - A m.kir.
özépkori épitészeti tanszékének köz-
: A mátraverebélyi róm.kath.plébánia-
ika, XXII-1941, 191-196 l. /12 képpel/.

templom. /Mária mennybemenetele./
rint a XI. században Szent László ki-
mán viz sarjadt, 1200 körül a csodás
árások kezdődtek. 1705-ben kőkápolnát
lna helyére, ezt az 1755-ös Canonica
a.
ián lévő 1788-as Canonica Visitatio
erdők között Belák Antal al-archidia-
tal emelt alapokon épült, majd az
8-ban, valójában 1763-ban befejezte-
emeték tiszteletére van kifestve.
Hér
Szüz mennybemenetele tiszteletére,

Telepy Károly, 1828-1906

Parkrészlet kastéllyal, vizf.

Mű- és Régiségkereskedelmi Váll. IX.Művészeti aukció. Bp. 1948. 21 l.

Telepy Károly

Székely Bertalan (1835—1910).

640. TÁJKÉP. (A művész hagyatékából.)
Vizfestmény. 24 × 29,5.

Székely Bertalan (1835—1910).

641. MONA LIZA-TANULMÁNY.
Lemezpapir. 31,5 × 20.

Szemlér Mihály (1833—1904).

642. „ASSZONY NE OKOSKODJ".
Lemezpapir. 43 × 67.

Szenes Fülöp (szül. 1864).

643. LEÁNYFEJ. Jelzés lent jobbra: Szenes. (A kép hátán: Mandelné őnagyságának szives emlékül Szenes).
Fa. 20 × 24.

Szentgyörgyi János (1793—1860).

644. BUDA ÉS PEST LÁTKÉPE. Jelzés lent balra: Joan. Szentgyörgyi pinx. ad naturam Ao 1829.
Vászon. 65 × 92.

Szikszay Ferenc (1871—1908).

645. TERRE NEUVE-I GÁLYA. Jelzés lent balra: Szikszay Paimpol.
Vászon. 43 × 53.

Szlányi Lajos (szül. 1869).

646. TÁJ LIBÁKAT ŐRZŐ LEÁNNYAL. Jelzés lent jobbra: Szlányi L.
Vászon. 29,5 × 18,5.

Tahi Antal (1855—1902).

647. VÁROSRÉSZLET. Jelzés lent jobbra: Tahi Antal.
Fa. 20 × 12,5.

Tahi Antal (1855—1902).

[illegible] Jelzés jobbra: Tahede 7. 3. 887.

Telepy Károly (1828—1906).

652. CSORBATÓ. Jelzés lent balra: Telepy K.
Lemezpapir. 15×24.

Telepy Károly (1828—1906).

653. ALPESI VIDÉK. Jelzés lent balra: Telepy K.
Vászon. 39×48.

Telepy Károly (1828—1906).

654. OLASZ TÁJ. Jelzés lent jobbra: Telepy K. 1878.
Lemezpapir. 29×42.

Telepy Károly (1828—1906).

655. ÖREG FÉRFI. Jelzés lent jobbra: Telepy K.
Vászon. 32×25.

Telepy Károly (1828—1906).

656. HEGYI TÁJ PATAKKAL. Jelzés lent jobbra: Telepy K. 1884.
Vászon. 41×60.

Telepy Károly (1828—1906).

657. UT A TANYA FELÉ.
Fa. 13×26.

Telepy Károly (1828—1906).

658. VILLA A KERTBEN. Jelzés lent balra: Telepy K. és az évszám.
18×14.

Telepy Károly (1828—1906).

659. „ÖT-TÓ". Jelzés lent balra: Telepy Károly 1886.
Vászon. 102×136.

Telepy Károly (1828—1906).

660. DOMBOS VIDÉK HÁZAKKAL. Jelzés lent jobbra: Telepy K. (A művész hagyatéki kiállításából, 1906.)
Vászon. 57×93.

Telepy Károly

Út az Ót-tóhoz
c. képe repr.
Vas. Ujs. 1902.
795. l.

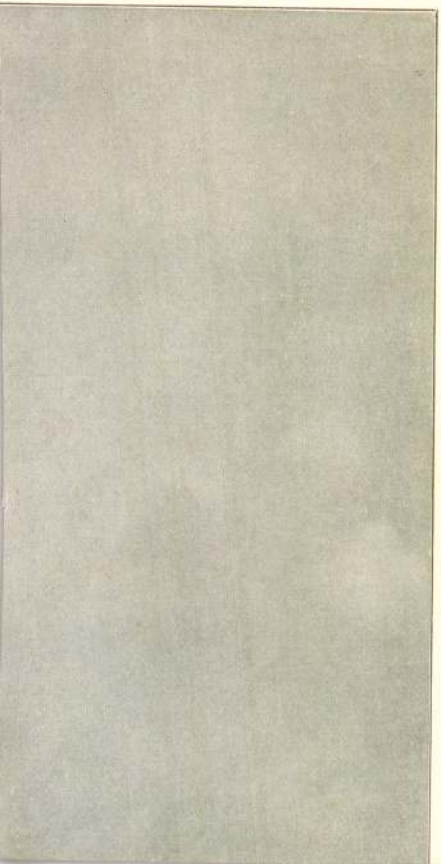

Telepy Károly

Telepy Károly (Karl v.), (1828—1906).

585. TÁJKÉP (Landschaft). A művész hagyatékából (Aus der Nachlassenschaf
Lemezpapir (Karton). 16.5×26.5 cm.

Ernst Múzeum ankéton 38.7.
Bpest. 1928.

kintést a t és rendezett

t des Künstlers).

271

1906.

~~3238. Telepy Károly:~~

3238 A lomnitzi és késmárki csúcs.

E kép a Magas Tátra zöld tavi csúcsából kiágazó ~~és Magyarországnak másodmagasságú~~ lomnitzi csúcsot ábrázolja a vele [illegible] összefüggő Késmárki csúcscsal, a mely azt a katlant övezi, a hol a Tölcsér tó fekszik. A hegység tövében sötétzöld fenyőfák kötik le figyelmünket, mig a csúcsok felett és mögött az égboltot világos felhők boritják. Jelzése alól balra tintával: „Telepy K.“.

Vászon, mér. 44.8:78.8 cm.

Vétetett 1906:II.13-án a 11748 sz. leirattal 250 Kán. (289-906).

Az 1907. augusztus 28-iki 95964 sz. leirat alapján a közoktatási miniszterium államtitkári szobáiban nyert elhelyezést (1366-907).

Vét. 11748-906

Sz. n. 193-906

272

1906.

3239. Telepy Károly:

3239. A Karthausiak kolostora.

Róma környékén jobbról látjuk a kis árkádos kolostort, a mely egyemeletes és a melyet torony ural. Kissé idább a Michel Angelo által ültetett, három cziprusfa kepez csoportot, a melyek közül egynek már fele kiszárod. Alattuk kőpad áll és közelükben mezei virágok diszlenek. Az égboltot világos felhők boritják. Jelzése alól jobbra: Telepy K. Róma.

Papiros, mér. 72.4:45.0 cm.

Vétetett 1906:II.13-án a 11748 sz. leirattal 300 Kán. (289-906).

Vét. 11748-906

Sz. n. 194-906

270

1906.

-3240.

3237. Telepy Károly.

Sz. Debreczenben 1828 december 24-én. † Buda-Pesten 1906 september 30-án.

3237 A Tofana alja hózivatarkor.

Az előtért elfoglaló hegy~~ek~~ség tetején ~~ha~~fergeteg dúl ~~[illegible]~~ és a zivataros felhők már csaknem a hegyek~~[illegible]~~ aljára ~~[illegible]~~ szálltak le. Balról legfölül egyes magános ~~[illegible]~~ szikladarabok állnak ki. Jelzése alól jobbra tintával: „Telepy K."

Vászon, mér. 33.3:54.3 cm.

Vétetett 1906:II.13-án a 11748 sz. leirattal 250 Kán. (289-906).

Vét. 11748-906

Sz. n. 192-906.

Telepy Károly

Árverési Csarnok aukciói kat.

32. sz. 1926. ápr.
34. sz. 1926. okt.
35. sz. 1926 dec.
36 sz 1927 febr.
37. sz. 1927 márc.
39 sz. 1927. okt.
40 sz. 1927. dec.

Csanádi Kápsalan X. 87.

Telepy Károly

1888. bpesti gyermeknemhely jav. rend. kiáll.: Lujza hercegnő" Szentantalon, olajf., Coburg Fülöp hercseg tulajd. I. és II. oszt.

1888. őszi kiáll. f. Tisza vidéke, olajf., 180 ft. — Lomnicki csúcs, olajf., 180 ft. — A meggeri hajóépítő telep, olajf., 400 ft. — Likaskői műszegető, olajf., 250 ft. — Mindenszentek temploma Pécsett, olajf., 250 ft.

Telepy Károly

1884. tavaszi kiáll.: Egeria völgye Róma mellett, olajf.

1884. őszi kiáll.: Szamos éle (Erdélyi táj), olajf., 450 ft. — A hermaneczi papirgyár, olajf.

1885. januári kiáll.: Regg a hegyeken, olajf., 180 ft.

1885. nemzetk. kiáll.: A fekete erdő völgye üveghutával, olajf., 600 ft. →

1885. őszi kiáll. II. tér.: Erdőirtás Munkács vidékén, olajf., 200 ft.

1885. orsz. ált. kiáll.: Részlet a Magas-Tátrából, olajf., 800 ft. — Erdély határhegyeire Predealról tekintve, olajf., 1200 ft.

1886. őszi kiáll.: Törcsvár, olajf., 360 ft. — Hajógyár Óbudán, olajf., 180 ft. — Részlet a törcsvári szorosból, olajf., 80 ft. — A poprádi tó a Magas-Tátrában, olajf., 220 ft.

1887. őszi kiáll.: Bolgár földmüvesek vízemelője Káposztásmegyeren, olajf., 160 ft. — Zalabéri malom, olajf., 180 ft. — Sümegi vár alkonyatkor, olajf., 260 ft. — Zala folyó Zalabér mellett, olajf., 180 ft. — Jutasi sziklamalom, olajf., 260 ft. — Tüje; a premontrei-rend háza, olajf., 150 ft. — Tapolczai szabadfürdő, olajf., 180 ft. — Barabási részlet (Zalamegye), olajf., 150 ft. — Részlet a Apácza-völgyből, olajf., 180 ft. — A Zöld-tó a Kárpátokban, olajf. — Fürész-malom az Apácza-völgyből, olajf., 280 ft.

Telepy Károly

A Képzőművészeti Társulat tárlatain következő műveivel vett részt:

1877. nov. kiáll.: Hegyi táj, 100 frt.

1877. decz. kiáll.: Tengerpart, 80 frt. — Olasz táj. — Emlék Diósgyőrből, 40 frt. — Fülek vára, 40 frt. —

1878. okt. és nov. kiáll.: Olasz táj, olajf., 80 frt. — Balatoni táj, olajf.

1878. nov. kiáll.: Koburg herczeg parkjának részlete Szentantalon, 300 frt.

1879. ápr. kiáll.: Az 1878. évi aug. 31. felhőszakadás kezdete Szentantalon, olajf., 400 frt.

1880. őszi kiáll.: Bolgár földművelők tanyája, 80 frt.

1880. őszi kiáll. II. sor.: Bolgár tanya belseje, olajf., 100 frt. — Bolgár kertészek vízemelője, olajf. 220 frt.

1881. tavaszi kiáll. II. sor.: A római Campagnából, olajf., 400 frt.

1881. őszi kiáll.: Részlet az újpesti kikötőből, olajf., dr. Királyfy Ármin tulajd.

1881. őszi kiáll. II. sor.: A szentkereszti püspöki lak, vízf., Ipolyi Arnold püspök tulajd. — Téli tájkép, olajf. — Szentlélekkő a paulinusok zárdájának romjaival (Borsod vármegye), olajf., 650 frt.

1882. őszi kiáll. II. sor.: Részlet az újpesti hajógyárból, olajf., 350 frt.

1883. alkalmi kiáll.: Őszi táj, olajf. — Téli táj, olajf.

1883. őszi kiáll.: A káposztásmegyeri parton, olajf., 100 frt. — A dugáti út Losoncz mellett, olajf., 450 frt.

Telepy Károly

A tájképek közül ezúttal *Telepy* Károlynak a felvidék bérczes világából vett «Út az Öttóhoz» czímű festményét közöljük, mely szirtjeinek természetességével, a völgy szép mélységeivel és a háttérben emelkedő magas hegység előtti távlatával jól átérzett és igazsággal festett természetet tár föl.

Vas. Ujs 1902.

802.1

AZ UJ IDŐK MŰMELLÉKLETE.

HORNYÁNSZKY V., BUDAPEST

TELEPY KÁROLY: **Halásztanya Fonyódnál**

Telepy Károly
Fonyód 1899 V. 17

Levél

Telepy Károly a nemzeti szinház egykori komikusának, Telepy Györgynek fia. Tőle tanult festegetni. A szabadságharczban mint 19 éves ifjú vett részt, majd külföldre ment s 1861-ben jött haza. A képzőművészeti társulat 1862-ben választotta titkárává, s ettől fogva egészen e hivatalának élt, évek hosszu során csak keveset festett.

TELEPY KÁROLY,
a képzőművészeti társulat műtárnoka.

Az ő feladata volt érintkezni a művészekkel itthon és külföldön, rendezni a kiállításokat, a képsorsolásokat; agitálni a közönség közt, hogy vásároljanak. Nem kis dolog volt az, hogy egy oly szerény társulat, mint a magyar képzőművészeké, összeköttetésbe jusson külföldi műegyesületekkel és művészekkel, s nálunk is be lehessen mutatni külföldi műveket. Mert nagy szükség volt ezekre, hogy a kiállítások annál vonzóbbakká legyenek. Telepi buzgón közremunkált ez összeköttetések megszerzésében is.

Az Andrássy-úti műcsarnok megnyilta fokozta a társulat vezetőinek elfoglaltságát. Az amúgy is nagyon fölhalmozódott titkári teendőket kétfelé kellett osztani. Az egyik részre elég a kiállítások rendezése, a másik részre pedig a többi titkári teendő. *Telepy* Károly új czimet kapott: *műtárnok*; az ő felügyelete alá tartozik a műcsarnok, minden beküldött műtárgy, s egy bizottsággal együtt ő rendezi a kiállítást.

A titkárság külön hivatallá lett. Ez ma a társulat legmozgékonyabb szerve, melynek folytonos összeköttetésben kell lennie a művészekkel, — még pedig a külföldiekkel is, — a közönséggel, a hirlapokkal, hogy megtudjanak minden figyelemre méltót. Résen kell állnia, hogy megismerje kellő időben, mit szükséges megszerezni külföldről; ápolnia kell az összeköttetéseket; egy szóval intézni, rendezni mindenféle ügyet.

Erre az állásra 1882-ik év elején *Szmrecsányi* Miklóst választották meg. Ismeretlen ember

járásának köszönheto, hogy évről-évre annyi nevezetes idegen művész kerül a műcsarnokba, s a külföldi festészet irányait, matadorjait megismerhetjük itt a saját körünkben.

Szmrecsányi Miklós 1854-ben Sáros-Daróczon született, előkelő felvidéki családból. Két bátyja közül *Jenő* sárosmegyei főispán, *Pál* pedig szepesi püspök. Maga Szmrecsányi Miklós fiatal korában arról álmodozott, hogy művész lesz. Tanulótársát, Berzeviczy Albert volt államtitkárt is ez a vágy töltötte el, valamint egy másik társát, kivel Eperjesen együtt tanult: Vágó Pált, a ki csakugyan festő is lett. Szmrecsányi azonban végig folytatta az iskolai tanulmányokat, az egyetemen megszerezte a mi doctor juris czimhez szükséges, hanem vonzalma, érdeklődése a művészetek iránt soha sem szünt meg. Műizlését fejlesztette s mikor a képzőművészeti társulat titkári állását kellett betölteni, nagy örömmel jelent meg a pályázók közt. A választás ő rá esett és szerencsésnek bizonyúlt. Alkalmaztatása óta majd minden évben nagyobb utazásokat tett Európa nyugati művészi központjain, megismerte az ottani állapotokat és művészeket. Olaszországon kivül legtöbbet időzött Párisban, majd Brüsszelben, Amsterdamban, Antwerpenben, Hágában, aztán Madridban, Berlinben, Münchenben, stb. A magyar művészeti társulatnak szeretetreméltó modorú és finom műveltségű titkára egyénileg is sokat hatott a művészi összeköttetésekre. Utazásairól mindig magvas előterjesztéseket tett a társulat választmányának. Ezekből több meg is jelent a lapokban s tanulságos felvilágosításokat nyújtott nemcsak a kiállításokról, hanem a művészi oktatásról, a külföldi szakiskolák szervezetéről is. E tanulmányai szolgáltatták anyagát annak az általános figyelmet ébresztett felszólalásnak is, mely «A magyar művészet válságos helyzete» czímen 1893 legelején jelent meg tőle a «Budapesti Szemlé»-ben, s mely napirendre hozta az új műcsarnok épitését. Ő írta a társulat fölterjesztéseit is a kormányhoz és fővároshoz, s mind a két hatóság hozzájárúlt a műcsarnok építéséhez. Szmrecsányi *az országos képzőművészeti tanácsnak* is jegyzője. Mint ilyen 1889-ben kimerítő emlékiratban dolgozta föl a képzőművészeti ügyek állami szervezését. Ez már részben meg is valósult az állami ösztöndíjak szabályzatában.

A művészeti ügyeknek alapos ismerése, a széles körű tájékozottság, a helyes itélet, a gyakorlati ismereteknek az elméletben gyümölcsöző czélokhoz való alkalmazása Szmrecsányi képességeit oly sokoldalún tüntették föl, hogy mikor Szalay Imre a nemzeti muzeum igazgatójává neveztetett ki, s addigi helye a közoktatásügyi miniszteriumban megüresedett, a képzőművészeti társulat titkárára gondoltak, hogy az ő tehetsége nagyobb hatáskörben érvényesülhessen ebben az állásban. Szalay, mint osztálytanácsos, a hazai képzőművészeti ügyeket vezette. Ezzel a szép állással kinálták meg Szmrecsányit. Az eddiginél nagyobb hatáskör, a művészeti ügyekre gyakorolható közvetlenebb befolyás fogadtatta el vele az új állást. Kinevezését április 30-án közölte a hivatalos lap.

Telepy Károly

A Kerepesi út eleje
a hatvanas években c.
képe, mely a Fővárosi
Muzeumban van,
rejov. Vas. Ujo 1905.
u. l.

teljes!

PI UJSÁG

Telepy Károly

Érod

Henszlmann Imre

dr. A magyarországi legyjább régészeti föl-
fedezések. Vas. Ujs
1866. 1861.

Baum R. Aachen in Frankreich

B. VIII. 24

Bernoulli B. IX. 6

Braun B. IX. 23 – 25 –

Demmes. B. III. 7

Doyé B. III. 13–14

Effmann. C. III. 21

Trocadero B. IV. 10–16

Kiesinger B. III. 10

Telepy Károly

Tájkép,

Fővárosi Képtár

Repr.

Magyar Művészet

1925. 216 l.

Telepy Károly

rod

Kremmer Dezső

A Fővárosi Múzeum.
Magyar Művészet

1925. 195. l.

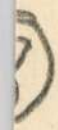

ntsont

Telepy Károly

Irod

Vas. Ujs. 1887. 730. l.
(A Műcsarnokból.)

P~~2~~1

(2)

Médve - u 10

46

34. abra

Telepi Károly

A műcsarnok őszi kiállitása érdekesnek igérkezik. Telepi Károly, a tarsulat műtárnoka már visszatért németországi utjából, s tudatta, hogy a düsseldorfi műegylet elnöke, Becker Ágoston, az ottani művésztelep legbefolyásosabb embere, megigérte, hogy a düsseldorfi festőknek a kiállitáson eladatlan maradt művei közül a legjelesebbeket elküldi Budapestre. Azzal a tervvel azonban felhagynak, hogy szent István napjára is rendezzenek kiállitást. Volt már ily időben kiállitás jeles művekkel, mégsem látogatták, például egy alkalommal az augusztus 20-iki bevétel 16 frt volt.

Vas. Ujs. 1880

532. l.

m t i t k á r U r !

29.-én kelt nagybecsü levelére vagyok
gy a gyomai ref. templom helyreállitá-
Bizottsága a legnagyobb jóakarattal
a van arra, hogy ez a költséges és ké-
követelményeknek megfelelően a lehe-

izottsága

Telepy Károly

Vas. Ujs. 1887. 725. l.

TELEPY KÁROLY. ZALA FOLYÓ, ZALABÉR MELLETT.

A Képes Tárgymutatóból.

len ellentéteket akár csak egy esetbe
társak közbenjárásának kellett voln
teni. Arra pedig, hogy valaki bárm
naszával a minket őrző katonai
forduljon, gondolni sem mert volna
mindenki becsülésre és szeretetre n
rekszik mutatni magát, ott valóban
egymást becsülni és szeretni. Ez a
indulat azután mondhatatlan jó hatá
különben nem irigylendő helyzetünl
nagyobb közös ellenségnek, az unalo
tartására és elűzésére, valahányszo
nyitva és a járás-kelés ki s be szaba

Az elzártság idején azután, mive
zolni, sőt festeni és faragni is meg v
olvasmányban válogatni lehetett, a
denféle alakjai, a kártyától a sakkig
sünkre álltak, s feltűnőbb eszközök
gyakorlatokat is lehetett űzni, sőt
Imre példájára, a szobákban nyáron
radt öntött vaskályhák felhasználá
szakácskodni is — az unalmat addig,
nap világa tartott, vagy a lámpa ég
nem volt nehéz elűzni, csak az éjjeli ó
tek igen gyakran, kivált a rövid napj
kában, tulságosan hosszúnak.

Ekkor ráért kiki saját gondolata

Telepy Károly

ívód

z

Dalmúbáratok

32,79. l.

L. & C. HARDTMUTH
„KOH-I-NOOR" № HB
„KOH-I-NOOR

Telepi Ka

Vas. Ujs. 1873

(A „magyar irók és művészek társasága")
a megyeház nagy termében vasárnap délután tartotta tisztválasztó közgyülését. Elnöknek közfölkiáltással *Szigligeti* Edét választák meg, kit Jókai Mór üdvözölt, egyszersmind hosszu életet kivánva a társaságnak, melynek létesitése az irói és művészi köröknek már régi közös ohajuk. Megválaszták továbbá titkos szavazás utján alelnököknek: *Hatala* Pétert és *Telepi* Károlyt, titkárnak *Szana* Tamást, pénztárnoknak *Aigner* Lajost. A körnek már eddig is 160 tagja van, s a nemzeti szinház mellett levő sarokházban fogadott szállást.

** (Az erdő...

BUDAPEST 80.
VIII. NEMZETI MUZEUM

Nagyságos

dr. Szentivanyi Gyula
urnak,

Budapest

XI., Lágymányosi-u. 16.

Telepy Károly

Vas. Ujs. 1870. 313. l.

** *(A képzőművészeti társulat)* május 31-kén tartott választmányi ülésében Telepy Károly titkár a hazai és külföldi művekből rendezett kiállítás jövedelméről tett jelentést. Daczára, hogy e kiállítás minden eddigieket túlhaladt érdekesség szempontjából, a jövedelem mindazáltal csupán a külföldi művek ideszállitási költségeit is alig fedezi, mert a kiállitás utolsó napjáig (máj. 31-dike) 1 frt 66 krnyi tiszta jövedelem folyt be, s ekkép a százakba kerülő visszaszállitás költsége a társulatot terheli. E kiállitással megszünvén a kiállitási idény, a társulat részben átengedte termeit magánosoknak, hogy ott magántulajdonokat képező festményeket állithassanak ki; részben azokkal egyidejüleg a sorsolásra megvásárolt festmények lesznek kiállitva japáni tárgyakkal együtt, miket Bernáth Géza ur, a kelet-ázsiai expeditió egyik tagja, engedett át a társulatnak kiállitás végett. Az idei sorsolásra 13,400 frt értékü mű van megvásárolva, melyek 62 nyereményt képeznek.

S Uj-utca 13 Spanner-Rózsi

Képe 500

Telepy Károly

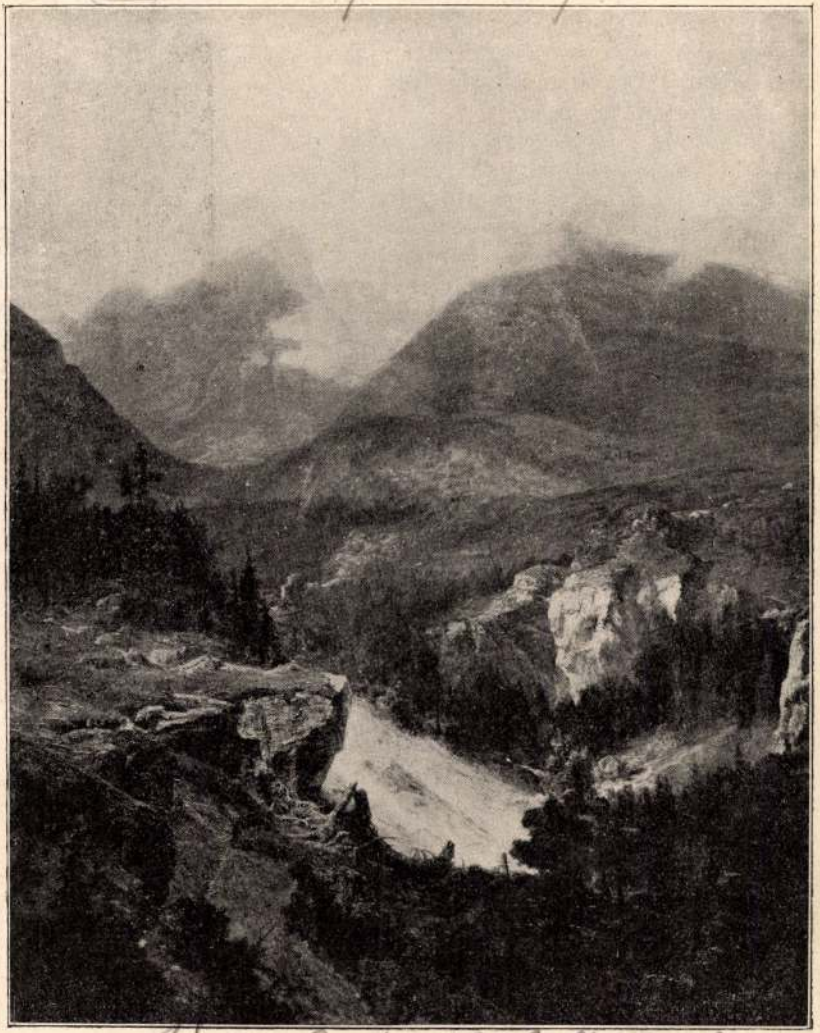

Nas. Lap. 1898. 892. l.

Telepy Károly: *A lomniczi csúcs*

vándor török-szent-miklósi római kath. segéd-elkész pendítette meg az ez évi márczius 15-iki aszinói lakomán, s az eszme csakhamar a megvalósulás utjára jutott, s megalakult a bi-ottság, mely a gyűjtést megindította. A gyűj-és szép eredménynyel járt, s az emlékoszlop lkészülhetett. Ennek a leleplezését tartották meg a fent említett napon.

Kora délután a városháza udvarára gyültek sze a különböző testületek, körök tagjai, hon-an mindegyik testület gyászfátyollal bevont ászló alatt vonult ki a temető felé, követve a ép nagy tömegétől. Elől mentek a nőegyesület agjai, azután a tüzoltó-egyesületei és a 48-as onvédek csapata, aztán a kaszinó, városi tiszt-iselők, a katholikus kör, iparos - olvasókör, öldmives-olvasókör tagjai.

Mire az ünnepély kezdetét vette, mintegy öt-zer ember volt együtt.

Az ünnepély a «Hymnus» eléneklésével kez-ődött. Ezután Török-Szent-Miklós plebánosa, r. *Rétay* Gyula czimzetes kanonok lelkes be-zédben emlékezett meg a hősökről s megál-otta, beszentelte az emlékoszlopot. Mire a ülönféle egyletek helyezték el koszorúikat. Ezután *Eigner* Nándor római kath. segédlel-ész, a nemes eszme megpendítője lépett fel a zószékre, s mondotta el költői szárnyalású, azafiúi érzelmektől áthatott beszédben az em-ék történetét. Eigner beszéde után az iparos alárda Huber: «Szabadságdal»-át énekelte. zután *Kuncze* Imre, városi főjegyző mondotta l ünnepi beszédét.

A tetszéssel fogadott beszéd után a dalárda Nyugosznak ők, a hősfiak» kezdetü éneket dta elő. Ezután E. Kovács Gyula «Árpád siri lma» czimü költeményét szavalta el Dudás ózsef tanár.

Végül a nagyközönség kalaplevéve a «Szó-at»-ot énekelte el. Este társasvacsora fejezte e a hazafias ünnepélyt. *D.*

Ezen vadászati terü szulovai vadászkastély Iglóra vezető országút gyel kapcsolatos Szulc arról nevezetes, hogy g ügyminisztersége alat nyaral, ha testvérét, meglátogatta. A szul őserdők terülnek el, tózkodni a siketfajd, lonka, császármadár, úgy, hogy Andrássy M alkalmával nem ritkán

Egy másik igen nag szögi és szádvári urad magában foglalja Go és a hires jégbarlang Hosszurét, Körtvélyes liget község határában különösen nagy szám vék, főkép a történet alatt elterülő erdőség

Telepy Károly

Telepy Károly régi tájképfestőnk is öt képet állított ki. Legnagyobbik képe, melyet mi is bemutatunk, a Magas-Tátra hangulatos táját, a «Lomniczi csúcs»-ot ábrázolja. Telepy a régi festői gárda egyik jeles tagja, kinek nagy érdemei vannak a magyar festészet föllendítése körül, mert egyik úttörője volt a ma virágzó magyar festészetnek.

Telepy 1828-ban Debreczenben született. Művészi alapoktatását 1845—1848-ig Barabás Miklóstól nyerte, majd két évig a müncheni akadémián tanult Petauer tanár mellett, honnan olaszországi tanulmányútra indúlt. Első képét, egy arabs fejet, Velenczében állitotta ki két olaszországi tájképpel együtt. 1854-ben egy jelmez-festménypályázaton kapta első kitüntetését, majd 1890-ben pedig a budapesti műcsarnokban kiállított képeért a Ráth-féle dijat. Évek óta a képzőművészeti társulat műtárnoka; előbb, a hetvenes évek végén, titkára is volt.

51. szám. 1898. 45. évfolyam.

Öreg kora daczára is fáradhatatlan buzgalommal festi hangulatos tájképeit, melyek mindég valamely magyarországi várromot vagy erdős, sziklás vidéket ábrázolnak. A mostani tárlaton is öt képe van. *P. G.*

TELEPY KÁROLY.

Telepy Károly

Vas. Ujs. 1870. 173. l.

** *(A képzőművészeti társulat)* vasárnap tartotta közgyülését Pulszky Ferencz elnöklete alatt. Mint a tisztviselők előterjesztéseiből kitünt, a társulat ujabb időben meglehetős anyagi gyarapodásnak örvend. A mult évben már adósságai törlesztését is megkezdhette, a folyó évre pedig 6918 ftot fordithat a nyomasztó időkben fölvett kölcsön törlesztésére. A mult évi összes jövedelem tett 33,440 frt 15 krt, a kiadások pedig 32,876 frt 26 krt. A közgyülés egyik tárgya volt: a 30 tagu bizottmány és tisztviselők választása, mint a kiknek működési ideje e közgyülésen ért véget. Az igazgató-bizottmány tagjainak a legnagyobb része az előbbiek maradtak, valamint ujra megválasztották: Telepy Károlyt titkárnak és főügynöknek, Pietsch Gyulát pénztárnoknak, Perlaky Kálmánt ügyvédnek; társulati szerkesztőül pedig megválasztották Kazár Emilt. A gyülésen megjelent Türr István is, ki a művelődési intézetek körül nagy érdekeltséget tanusit.

Sopron, Dálmalom – u 6

518

Tolepy Károly

Cod

Modern Művészet

1906. I. 5-n.

302. l

Telepy Károly

vród

Pipics Zoltán dr

Adalékok a társulat
történetéhez.

Kövk RMT. 1928.

101. l.

Hollósy Simon: Incselkedés 135
Skuteczky Döme: Könnyű más kárán nevetni 136
Margitay Tihamér: Az ellenállhatatlan .. 137
Réthy István: Otthon 138
Telepy Károly: Magyar hegyvidék..... 139
Karlovszky Bertalan: Parasztasszony .. 140
Tölgyessy Artúr: A pákász 141
Damkó József: A pipám, meg én... .. 142
Pásztor János: Incselkedés 143
Glatter Gyula: Öregasszony 144
Edvi Illés Aladár: Juhnyáj 145
Glatz Oszkár: Hazafelé 146
Bosznay István: Tölgyek a mocsárban.. 147
Fényes Adolf: Testvéri szeretet 148
Perlmutter Izsák: Kötő leány 149
Nádler Róbert: Juhok az itatónál 150
Vastagh Géza: Párbaj 151
Csuk Jenő: Vihar a pusztai úton 152
Áldor János László: Őszi hangulat 154
Juszkó Béla: Répahordás 155
Eölvedi Gachal József: Falurossza 156
Maróti Major Jenő: Olvadás 157
Margó Ede: Dankó Pista 158

Telepy Károly

Telepy Károly : Balassa vára nyugatról.

O N D O R

100—300 □-ÖLES PARCE

2700 P

5 ÉVES RÉSZL

ükséges. A többi vételár havi egyenlő részletekben f

helyiérdekű villamossal 30 filléres

Helyszíni bemutatás hétköznap d.

Bővebb felvilág

ngatlanforgalmi vállalata, B

ger Ede 1872. évi fényképe.

RCZEG ELJEGYZÉSÜKKOR.

mei kigyultak, aztán igy

ál.

többé vissza?

rod — és a vállára hajlott

lők, sürgő-forgó matrózok,

*

ltözése az országból nagy

lé. Egy demokrata, a ki

ri rokonok dölyfétől, rájuk

neg se állt Amerikáig. Ke-

Molnár Pál. Nagy karakter.

abig New-Yorkban marad-

nekik Mály ügyvéd a rájok

enezer forintot, azonfelül

i birtok.

árta Molnár, hogy valami-

ri vállalatokhoz fogott s

el, hogy amerikai gyorsa-

Telepy Károly

Vas. Ujs. 1891. 49. sz.

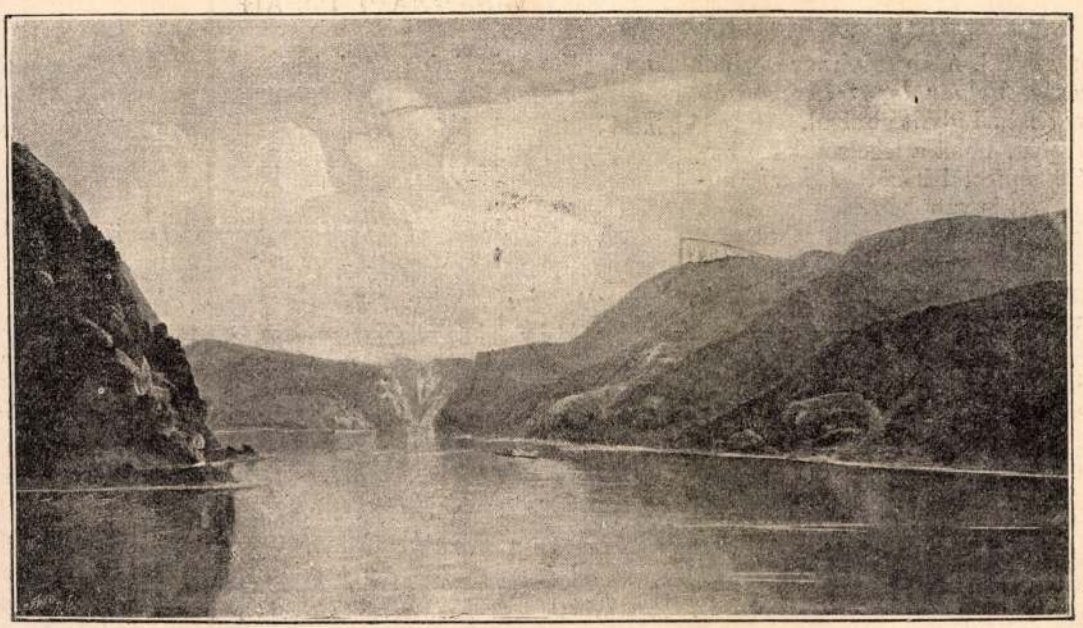

Telepy Károly: *A Kazán-szoros bejárata előtt.*

a «Vasárnapi Ujság» díszkiadása	fél évre...	8 forint
	egész évre...	16 «
a «Vasárnapi ujság» rendes kiadása	fél évre...	4 forint
	egész évre...	8 «

*

A ***„Politikai Ujdonságok“*** *jövőre* ***képes ujság*** *lesz. Sok helyről nyilvánult ohajtásnak teszünk eleget, ha a „Politikai Ujdonságok“-at, mely* ***37*** *évi pályafutása alatt nagy és állandó közönséget biztositott magának, ezentul* ***képekkel*** *illusztrálva adjuk ki. A sokszorositó ipar terén elért újabb haladások ugyanis lehetővé teszik, hogy az eseményeket nyomon követhessük az esetre is, ha azok leirását képekkel teszszük vonzóbbakká. A «Politikai Ujdonságok» új-évig megjelenő számainkban is fogunk időnként képeket közölni. Uj-évtől fogva a «Poli-*

szicziliai dik
a néphez és f
bőkezü mae
zeum átalak
azokat a terv
nézve a kiü
kiadásnak n
vadalmazot
lis anyagga
Abban sem
gyüjtemény
megbontha
zeum örve
annak hely
gyüjtemén
A hadtört
előcsarnok
könyvbirá
«Magyar j
jegyzések
állattani j

Telepy Károly

GR

Telepy Károly: A szentkereszti püspöki park. Vízfestmény.

Esztergomi keresztény
Múzeum

Telepy Károly

Esztergomi képtár

392. Telepy Károly (magyar festő, 1828–1906)
Sümegi táj. Vászon, olaj; 40×100 cm.

Datum .....

Herrn Karl W. Hiersemann, Leipzig

Senden Sie aus Katalog Nr.
Please send from your catalogue no.
Veuillez m'envoyer de votre catalogue no.

649

Nr.	*Stichwort*	*Preis*

Name: .....

Ort: .....

Straße: .....

Postkarte

Herrn

KARL W. HIERSEMANN

Buchhändler und Antiquar

LEIPZIG C1

Königstraße 29 • Postschließfach 163

Telepy Károly

Irod.

Naphelet 1858. Vtil

Telepy Károly

Kacziány Ödön: A mű-
veszek jókainak. Vasilyó,
1894. 27. l.

Telepi Károly Tardona regényes vidékéről festett egy igen hangulatos aquarellt. Minő emlékek kötik Jókait e helyhez, leirta egyik szép regényében, a «Tengerszemü hölgy»-ben. S a mesteri leirásnak méltó párját iktatta a költő albumába Telepi.

int a legnagyobb főnyereményt, 300.000 pengőt a
gyel ismét szerencsés vevőink nyerték.

ggyel elérhető legnagyobb nyeremény

0.000 pengő.

ég nélkül felajánlunk az Ön részére eredeti sors-
utalványon feltüntetett szerencseszámból, amig
Sziveskedjék a megrendelést sürgősen beküldeni,
yu

uzás már október 14. és 17-én lesz.

meg szerencséjét. Reméljük, hogy a nagy nyere-
Önnek fizethetjük ki és vagyunk legjobb szerencse-
ett

teljes tisztelettel

TÖRÖK A. és TÁRSA

BANKHÁZ R. T.

BUDAPEST, IV., SZERVITA-TÉR 3.

gyárak:

. 28.— P
14.— P
7.— P
3.50 P

Telepi Károly

1858-9-ben. Részlet Castel-Fusano fenyveserdeiből Róma közelében, erelőtt Plinius lakhelye c. olajf. 180 ftért megvette a műegylet.

PMÉJk 1858-ra. 18. l.

1860-61. A diószegi vár a délnyugoti oldalról c. olajf., 130 ftért megvette a műegylet.

PMEJk 1860-ra. 16. l.

1861-62. Napnyugta a velencei lagunáknál, olajf. 80 ftért, Ostia, hajdan Róma tengeri erőssége, most gályarabok helye c. olajf. 50 ft. megvette a műegylet.

PMEJk 1861-re. 8. l.

Ernyey József VII. 279

Telepy Károly

Pesten, szül. 1828 dec. 25
Debrecen
† 1906 szept. 30

Kozick II. 618. l.

~~Altati comt IX. 102~~

Telepi Károly

Irod

Kert. Ung. 132. l.

Római bronzstylus TV. 134

— bronzfej TV. 134

— bronzfibula TV. 134

— ~~bronzgomb~~

Telepy Karól

Wód

Vas. Zp 1863. 3571

Telepy Karol

Środ

A turniesci templom freskoi.

Vas Ujs 1863. 376. l

Telepy Károly

Lrod
= Gerő Ödön
Telepy Károly képei. Pesti
Napló. 1906. 26 sz

Malonyay Dezső. Telepy Károly
képcsállitása. Budapesti Hirl.
1906. 26 sz

Ruttkay-Rothauer, Max.
Karl Telepy (1828–1906)
Pester Lloyd 1906. 240 sz

Sz. J. Telepy Károly kiállitása. Magyar Állam. 1906.
222 sz

Sz. T. Telepy Károly
(képpel) Vas. Ujs. 1906.
4 sz

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

ezem:

helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

Telepy Károly (II)

Műszaki
1902-3. téli füzet - 78, 164, 166, 597-601, 603
1903. tav. füzet - 270, 272, 273, 275, 276
1903-4. téli füzet. 388 - 398
1904. tav. füzet 236 - 238, 240-242
1904-5. téli füzet. 421 - 432
1905. tav. füzet. 240, 257, 255
1905-6. téli füzet 544 - 555
1906. tav füzet. 545, 547
1906-7. téli füzet + 473, 474, 479

M. N. Museum IX. 90.

Telepi Károly

Pestről, 1854-ben Velencében.

1854. sept.–okt. kiáll. Műcsarnok.

Svájci tájkép, olaj., Csernovics Péter tulajd.

1857. Velencében.

1857. aug.–sept. kiáll.: Krisztus és szent Magdolna, olaj. — Hitetlen szent Tamás, olaj. Mindkettő oltárkép gróf Berthold-Strachan Mátild tulajdonában.

1857. okt.–nov. kiáll.: Imre király pásztor őrcsét Endrét elfogja 1204-ben, Charpentier A. litográfiája Than műve után.

1859. febr.–márc. kiáll.: Rózsa-let Castel-Fusano pinia erdeiből Róma közelében, olaj., 200 ft.

1859. jun.–jul. kiáll.: Arckép, olaj.

1859. jul.–aug. kiáll.: Vanitatum vanitas!, olaj., 380 ft.

1860. aug.–sept. kiáll.: A diósgyőri vár, olaj., 100 ft.

Frankfurt M. 119

Telepi Károly 2

1860. dec. 1861. jan. kiáll.: A diósgyöri vár a délnyugati oldalról, olajf., 160 frt.

1861. jun. – jul. kiáll.: Archép, olajf.

1861. jul. – aug. kiáll.: Ostia, hajdan Róma tengeri erőssége, most gályarabok helye, olajf., 50 frt.

1861. dec. – 1862. jan. kiáll.: Római tájrészlet holdvilágnál, olajf., 50 frt. – – Napnyugta a velencei lagunákon, olajf., 65 frt.

1862. máj. – jun. kiáll.: Nagyoroszi, Nográdmegyében, a drégelyi erdő széléről tekintve, olajf., gróf Berchtold Rikárd tulajd. – Részlet Hohen Göl völgyéből, olajf., Csanak N. tulajd.

1862. jun. – jul. kiáll.: Egy szoba belseje, olajf. – Caracas, amerikai tájkép, olajf., Rosti Pál tulajd.

Gonzaga Hannibál herceg arcképe. III. 34

Telepy Károly B.pest (I)

Munkarok

1893/94. téli kiáll

1894. tavaszi kiáll -

1894/95. téli kiáll.

1895/96. téli kiáll

1896. mill. kiáll

1897. tav. kiáll -

1897/98. téli kiáll -

1898. tav. kiáll -

1898/99. téli kiáll -

1899. tav. kiáll.

1899 – 1900. téli kiáll.

1900. tav. kiáll.

1900 – 1901. téli kiáll

1901. tav. kiáll.

1901 – 2. téli kiáll. 84, 480, 482
484, 487 – 489, 511, 512

1902. tav. kiáll. 456 – 458, 725

1902. Bperti Orvosszövetség
mill. kiáll. 104.

Aichinger, Wolff V. 107.

Telepy Karól

wid

Vas Ugs. 1865.
364 l.

Telepy Kárúly

önarchép

Tört. Képes.

Kiállítás

Telepy Károly

Erdei út, olaszt

Budapest nékes föv. tulajd.

~~Brouzkovi edinych VIII.124.~~

Telepy Károly

Almádi napnyugtakor
A karthausi ak kolostora
A lomnici csúcs alatt
A lomnici és késmárki csúcs
A Tofana alja hóziva-takor
A Veruli
Galinara falu belsejéből
Róma körjéke

Szép. Nincz -

Telepy Károly

Művészeti lex. 7721.

Revai lex. 18 k. 99. l.

festő, szub. 1828 XII. 25. Debrecenben, megh. 1906 IX. 30. Budapesten. Pesten, Münchenben, Velencében és Romában tanult, 1859-től Pesten élt. A Képzőművészeti Társulatnak titkára majd műtárosa volt. Tájképeket festett (Őserdőtítás a nyeg liczei havasokon, Karthauziak kolostora, A Tofana alja hózivatarkor stb)

6

NOVEMBER

3

Telepy Károly

rád

u. Erdélyi 36. I.

Telepy Károly

Műcsarnok
1927. magyar táj. 3,38,481

Konyhahulladék, öskori VIII. 171.

Telepy Karól

Tárd

Ellik 41 l.

..... *mühely.*

főnökség!

.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....szamu.....

m.

vi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Telepy Károly

fertő

Telepy Karol

—

wod

—

Kkol

—

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Telepy Károly

lásd

Ukpt 1861-2. 79.

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztan

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Telepi Károly.

lásd
=

L. Kpt 1861-2. 3. 1. 7 l.
131.

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

ezem:

.....

helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

Telepy Kárl

Képzőmiv. Tars. 1866-ban
Kiáll

Ördög szekeres
~~At~~ romae Campagnaban
olaszt.

Lvod
2

Kiáll. 1866

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
a

8. sorsz. Műhelyi min

Telepy Károly

vrod és lásd

Ékpt. 1863. 9. l.

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

lyezem:

agy helyettesének
rása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Telepy Karol

Grod

Hszs 1901.

8 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191... (

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191...

.....

tanu.

.....

tanu.

Telepy Karol

Wied

M. Salon 1892.

XVI. 37 l. (arc-
kép)

saját kezű aláírás és munkásszám.

_____ nevü munkás igazolta

_____

a művezető aláírása.

délyezem:

_____

ök vagy helyettesének
aláírása.

ata. — Endrényi Imre, Szeged.

Telepy Károl

Magyar királyi államvasutak.

Csod

—

Losonczi Lipot dr. Mü-
vészeinkt. Magyar Kemle
1892. 29 sz.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbi

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Telephone

~~bird~~ rod

Feed

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a mühelyfőnök v
alái

8. sorsz. Mühelyi minta. –

Telepy Karl

Lvod

Fráter Aladár. Telepy Karl háttrubaggott képeinek kiállítása. Vas. Ujs 1907. 10. sz

---

Rózsa Miklós Telepy hagyatéka. Budapesti Napló 1907. 50 sz

Telepy Karol

---

wód

Hauszmann Alajos A budapesti igazságügyi palota. M. Mérnökés Épitém egylet Közlönye. 1897.

64. l.

.....-i m. kir. posta- és távirda-pénztár.

Nyugta

.....azaz: ..... Korona .....

mely összeget, mint évi ..... K lakpénzemből az 190..... évi .....

lakbérnegyedre eső részletet, a .....-i m. kir. posta- és

..... pénztárból minden hiány nélkül felvettem.

Kelt .....-n, 190..... évi ..... h

Telepy Károly

1906-ban a műcsarnok és később a Könyves Kálmán által vendezett kiállításának Katalogusa megvan könyvtáramban

Okv. felh

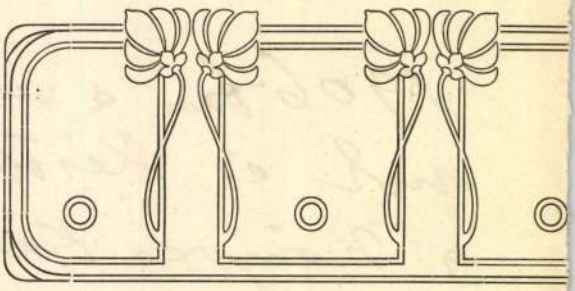

IGEN TISZTELT

Van szerencsénk becses t
JÁNOS dr., a Magyar
történész és SZENTIV
már megírták az első r
kont, mely a XII-ik sz
képzőművészeink életrajzát magában
a nagyméltóságú vallás- és közokt

MAGYAR MŰVÉS

Telegy Károly

urod

Budapest II. 41. l.

magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ...

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191 ...

.....

tanu.

.....

tanu.

Telepy Kásoj

lásd

Rauscher

Telepykarol

ānarchepe
a tūt Eepes-
Rezrāje Gpūgts
ben

Telepy Karol

Šnarczkejs. Olast.

Ernst

Telepy Károly

Lajd

Perlajst 133.

..... *mühely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

n.

vi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Telepy Károly

lásd

BmK 125. 129

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

lyezem:

.....

vagy helyettesének
irása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Telepi Karol

wod

Vasilys 1886.

734 l.

arczkeppel a 737.
lapon

wod

Fiersty Arpad a A mi-
publemmuk. Vasilys
1886. 741-742 l.

Telepy Karol

[illegible]

Vas Up 1886.

781 l

és 809 l.

Eippel

Telepy Karól

Jerta

Wód

Keleti 1873. II. 196

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

Telepy Károly

hagyatéki kiáll. a
Könyves Kálmánnál
megnyílt 1907. febr.
27.

Művészet 1907. 13 s. l.

Telepy Károly

1907

Telepy hagyatéka. Napilapok febr. 27.

(Műcsarnok 1907. 174. l.)

Kristeller IV. 35.

Telepy Károly

1906

Telepy-kiállítás. Irta Lósy József. Zenelap, febr. 1.

Művészet 1906. 143. l.

Telepy Károly

1906

Telepy Károly (meghalt szept. 30). Napilapok okt. 1.
Telepy Károly. Írta Max Ruttkay-Rothauser. Pester Lloyd okt. 2.

Telepy Károly. Írta D. J. Új Idők okt. 7.; Vasárnapi Ujság. Írta Sz. T. okt. 7.; Hét okt. 7.

(Művészet 1906. 424. l.)

Léz Léva.

A középtérben lévő vár kap
híd vezet, a háttérben hegyek
ró házak képeznek csoportot. Fe

LEWENTZ

a felső jobb sarkon: p. 333.

Rm., mér. a vk. 7.3
Krekwitz: Richtige
131-91-105

II. 874. Telepy Károly, 21 éves, szül. Debreczenben, Magyarországon, lakik Pesthen, atyja színész a Nemzeti Szinháznál, festészet, 1851 febr. 3., 1851 máj. 5. megkapja a matrikelt.

Som 180.l

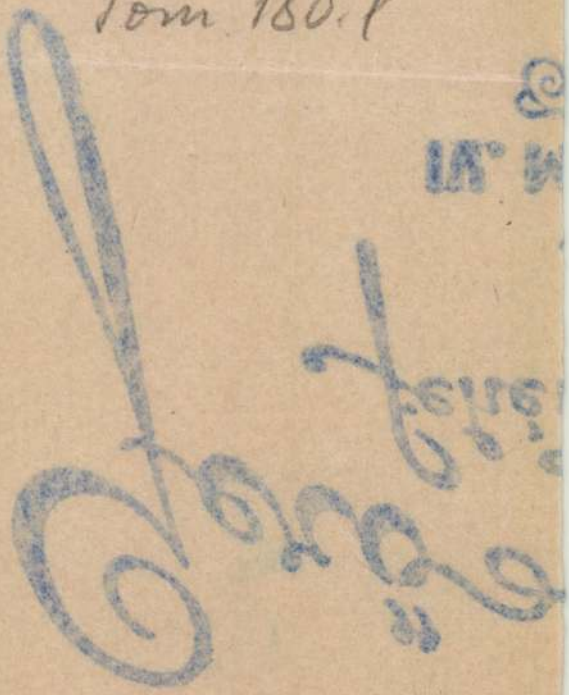

velő Pesthen, építőművészet, 1847 ápr. 25.
1847 aug. 1. megkapja a matrikelt.
II. 511. Molnár József, 26 éves, született
Zsámboken Pesth mellett, lakik Pesthen, ol-

Telepy Károly

1906

Telepy-kiállítás. Abendblatt des Pester Lloyd, (R.) jan. 26. — Magyar Hirlap, jan. 27. — Független Magyarország, (r—ö.) jan. 27. — Pester Journal, jan. 27. — Budapesti Hirlap, (Malonyay Dezső) jan. 27. — Pesti Napló. (Gerő Ödön) jan. 27. — Pesti Hirlap, (Kézdi-Kovács László) jan. 27. — Magyar Nemzet, (L. B.) jan. 27. — Magyar Szó, (Lakos Alfréd) jan. 28. — Ország, (Fülep L.) jan. 28.

(Művészet

1906. 142 l.)

Telepy Károly. Írta Ff. Magyar Szemle, (1906. 5.)

M. a

Temesvári Boldizsár nemesi levele

TV. 126.

Telepy Károly

A Kerepesi ut eleje 1864, olaj

Budapest székesfőv.
tulajd.

VI.

75. Magyarok és törökök harcza

czernzarajz

Kis Bálint

57/79.

Viselet. T.1712.

Női ruha.

Az ülő hölgy tánczvigalmi öltözete diadema, kivágott derék betéttel és dudoros ujakkal, sima szoknya és csipkekötény, míg az állóé főkötő himzéssel, hasitott ujjú prémes mente zsinórzással és szoknya alján három húzott volannal. Balra a székre női atillát tettek. A háttérben páholy van hölgyközönséggel. Felirata:

FARSANGI ÉS ESTÉLYI ÖLTÖZÉKEK
MONASZTERLY ÉS KUZMIK divattárából.

alól balra: Rajz Telepy K.
jobbra: Nyo. Rohn A. Pest 1862.
legalól: Melléklet a Nefelejthes 1862 Január hó.

Kny., mér. 28.2: 24.2 cm.

julius 10 én Telepy Károlyt választották meg helyébe, ki haláláig, 1906 szeptember 30-ig, közel negyvenöt éven át megszakítás nélkül állt a társulat szolgálatában, 1880-ig mint titkár s aztán mint műtárnok. Senkit sem lehet az országos magyar képzőművészeti társulat multjával annyira azonositani, mint Telepy Károlyt. Különösen fennállásának első felében. Mielőtt az Andrássy-úti műcsarnok megnyilt s mielőtt a nagyobbszabású tevékenység a munka megosztását és új erők alkalmazását meg nem kivánta, Telepy Károly végezte el a tennivalók oroszlánrészét. A fürge kis ember, érdekes dús hajzatú fejével, élénk, tréfás beszédével és sokoldalú ügyességével arra született, hogy a kezdő társulatnak barátokat szerezzen. Száz szemű és száz kezű volt. Ő rendezte a társulat sorsolását. Éveken át ő csomagoltatta s vette át a kiállítási műtárgyakat. Ő volt a képek egyedüli akasztója. Ő közvetitette a vásárlásokat. Mennyi érzékenységbe kellett ütköznie s oly sok éven át tartósan még sem haragitott senkit sem magára. Amellett ráért még festeni is és bámulatosan sokat festett. A külföldi nemzetközi tárlatok magyar osztályait és a vidéki kiállításokat is ő rendezte. A művészekkel és a közönséggel a társulat nevében ő érintkezett legtöbbet, ő fogadta és kalauzolta a társulat kiállításainak illusztris vendégeit. Az ő szeretetreméltó megjelenése lassankint az országos magyar képzőművészeti társulat fogalmának megtestesülése lett.

A hatvanas években a társulat jelmezes kirándulásokat és bálokat rendezett. A fővárosi közönség körében ezek a művészeti ötletességgel egész népies ünnepeket vagy antik paródiákat végigjátszó mulatságok hódító hatással voltak a társulat céljaira. Azokban is főleg a Telepy kifogyhatatlan humora és ügyessége remekelt.

Az ötven év multán elért óriási haladást semmi sem teheti annyira szembeszökővé, mint az ötven év előtti kezdetleges viszonyokból merített adatok néhány példája.

dor, K
Van der Venne Adolf és Ujházy Ferenc is részt vett. Később Barabás Miklós és Pecz Henrik is csatlakozott hozzájok s kidolgoztak egy alapszabálytervezetet s szerencsét próbáltak vele az akkori rendőrhatóságnál. Hosszas volna elmondani, mennyi huzavona késleltette ezeknek az alapszabályoknak jóváhagyását. Többszörösen visszaküldték a folyamodóknak, újra meg újra át kellett dolgozni azokat, majd azért, hogy az osztrák egyesületi törvénynek megfeleljen, majd pedig azért, hogy a bécsi Concordiának szervezetéhez legyen hasonló.

Az efölötti tanácskozások vezetésére Barabás Miklóst kérték fel, kinek a neve már régóta ismert és népszerű volt az egész országban. Részt vett ő a Műegyletnek első 1840. évi kiállításán. A tanácskozásokat vezette 1861-ben társulatunk keletkezésekor. Éveken át volt aztán társulatunk alelnöke. S mint a magyar művészek nesztora, a városligeti műcsarnokban rendezett 1896. évi milleniumi kiállításon is a nagyra nőtt új nemzedék soraiban még mint kiállító művész szerepelt.

A rövid életű csonka alkotmányosság idején Pest város törvényhatósága megengedte — azonban 1862 elején a helytartó tanács újra megtiltotta — a társulat közgyűléseinek tartását. Időközben Barabás Miklós elnöklete alatt 1861 március 15-én megtartották az első értekezletet és a március hó 28-án végbement közgyűlésen a társulat megalakultnak nyilvánította magát s meg is kezdte rendszeres tevékenységét. Az alakuló közgyűlésen megválasztott elnök, gróf Keglevich Béla, néhány hónap mulva lemondott s már 1861 augusztus 1-én egy újabb közgyűlés helyébe nagy lelkesedéssel Andrássy Gyula grófot választotta meg. Csak az ő közbenjárásának lehetett köszönni, hogy a hatóságok akadékoskodásainak leküzdése után végre 1863 február hó 3-án ő Felsége az alapszabályokat szentesítette. S így a végleges megalakulástól számítva, Andrássy Gyula gróf volt a társulatnak voltaképen első elnöke. Az is maradt mindaddig, míg az al-

Telepy Károly

Telepy Károly. (1862 július 10—1880 május 20.)
Keszler József. (1880 május 20—1880 november 4.)
Mérai Horváth Károly. (1880 november 17—1882 március 15.)
Szmrecsányi Miklós (1882 június 14 – 1895 május 12.)
Ambrozovics Dezső dr. (1895 július 1-től.)

A TÁRSULAT MŰTÁRNOKAI:

Telepy Károly (1880 május 20. † 1906 szeptember 30.)

SzmRT 50-12 f.

VASÁRNAP **6** K. Brunó hv. P. Brunó	**OKTÓBER** 31 nap — 1935
HÉTFŐ **7** K. Olv. B. A P. Amália	Izr. 10. Jom Kippur
KEDD **8** K. Magy. N. A. P. Etelka	
SZERDA **9** K. Dénes pk. P. Dénes	
CSÜTÖRTÖK **10** K. Borgia F. P. Gedeon	
PÉNTEK **11** K. Placidia P. Brigitta	
SZOMBAT **12** K. Miksa Prot. Miksa	**41. hét.** Izr. 15 Szukkoth 1. n.

JK. 314

II
603

314. *Wurm János.* Mellig látható, kissé balra fordult, de szembe néz, tojásdad medaillonban. Haja szürkés; szemöldöke, szeme, bajusza és szakálla barna. Széles karimájú kalapját vörös tollak díszítik. Atillája piros és mentéje zöld. Az előbbin apró és az utóbbin nagy díszgombok vannak. Felirata alól: »*Procul â Jove procul â fulmine*« és a kép körül: »*Joannes Wurm S. C. Rq(ue) M. Levis Armaturae Colonellus Anno 1651*«.

Vászon, méretei 18·5 : 14·9 cm. — Át. Képt. 151 (14). — Gróf Csáky László ajándéka 1824.

Telepy Károly

Nero kútja, repr.

Árverési Csarnok aukció kat.

40. 27. 1927. dec.

Telepy Károly

Tájképek repr.

Árverési Csarnok aukció

Kat. 37. sz. 1997 május

Telepy Károly

cród

Művészet 1910. 78. l.

Róna József elkészült
a mintával -

Telepy Károly

Uj Magyarság Vasárnapja
1935 okt. 6.

Telepy Károly: Magyar tájkivág

tő l
k, n
mes
en t.

t. Cimet, hogy butorvásárlása előtt **okvetlen**
ecses látogatásával és biztosan tudom, hogy ugy
uimmal, mint igazán olcsó áraimmal és
én nagyon kedvező fizetési feltételeimmel,
megelégedésükre fogom kiszolgálni.

ását kérve, maradok

teljes tisztelettel

BALASSA BUTORÁRUHÁZA

---

lőmutatása ellenében a kiirott árakból
nyt adok.

Telepy Károly

lásd

Magyarművészképm

41. 54, 90. 27 –

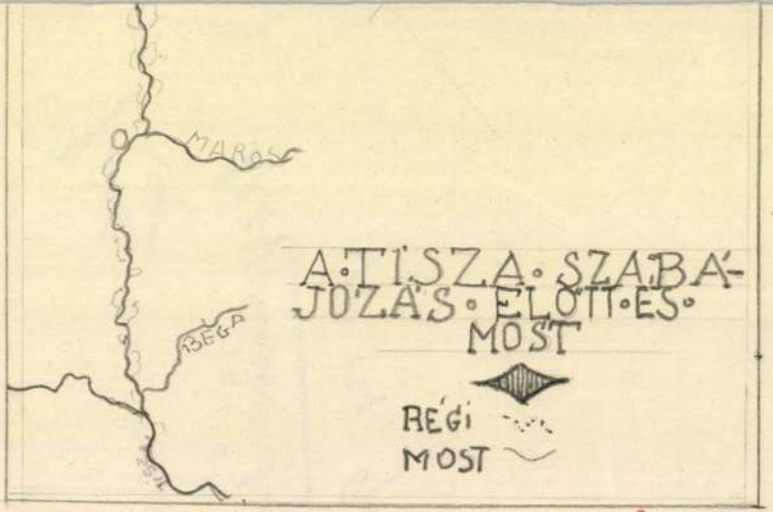

f.

Telepy Károly

A szent-antali Koburg kastély Telepi Károly festménye után Metszette Morelli G. Vas. Ujs 1884. 441 l.

Telépy Károly

1892. Budapest

(51) Pojana Flora „magas lak".
Olajf. 530 f.
(128) Dereglye épitő hely. Olajf 200 f.
(140) Jádvölgyi részlet. Olajf. 250 f.
(213) Izor völgyi szakadék. Olajf 250 f
(304) A Káposztás meggyeri parton.
Olajf. 250 f.
(350) Fiume Sussakról tekintve. Olajf. 250 frt
(410) Dunapart alkonyatkor.
Olajf 100 frt

Téli Kiállítás 1892/93

Téli Kiállítás 1889/90.

1890. Budapest.

(33) Sümeg a bácsi szőlőből tekintve. Olaj. Báró Hornig Károly pusztok tulajdona.

(34) Részlet Tihanyból. Olaj. Báró Hornig Károly tulajd.

(35) A Balaton öble szig ligetnél. Olaj. B. Hornig K. tulajd

(74) Paradicsom. (Hertules fürdő) olaj

(112) Ős erdő írtás a negliczai havason. Olaj. 650 frt

(124) Részlet a Hideg Szamos völgyéből. Olaj. 250 frt

Téli Kiállítás 1890.

1891. Budapest.

(35) Greben szirt a robbanás előtt és a Bivoli sziklapart a háttérben. Olaj. Klotild főhgnő tulajd.

(36) Vaskapu. Klotild főhgnő tul.

(37) Részlet a Karán szorosból. Olaj Klotild fgnő tul.

(92) A Karán szoros bejárata előtt a N.-Sterber hegyzel. Olaj. Klotild fgnő tul.

(93) Babakaj szirt és Galambócz vár. Olaj. Klotild fgnő tul

(127) Kaphegyi kilátás Somlóra. Olaj. 220 frt

(318) Szeperd partjai. Olaj. 220 frt

Téli Kiállítás 1891/92

Telepy Karól

1888. Bpest.

1. Likasköi mészégető. Olajf. 250 frt.
2. Mindenszenter temploma Pécsett. Olajf. 250 frt
3. A megyeri hajó épitő telep. Olajf. 400 frt

Ösz i Kiállitás II. 1888

1889. Budapest.

(108) Erzsébethegyi részlet. Olajf. 300 frt
(248) Csernapatak. Herkules fürdő. Olajf. 180 frt.
(256) Megyeri részlet. Olajf. 180 frt.

Telepy Károly

1883. Budapest.

(137) A Káposztás-megyeri parton. Olaff. 100 f.

Ö Hi Eiállítás 1883. I és II sor

---

(140) A dugáti ut Losonez mellett. Olaff. 450 fst

Ö Hi Eiállítás 1883. II sor.

1884. Budapest.

(79) Egeria völgye Róma mellett. Olaff. Magántul

Tavaszi-Eiállítás 1884.

Telepy Karól

Budapest

Tárgyuntató = Benczur

(37) Özi táj. Olajf.
Magánitul.

(39) Téli táj. olajf.
magánitul.

Telepy Karoly

1884. tavaszi ö'ellitás II sor.

(16.) A magasban. Olaff.
Magántul.

(17) Ut a malomba. Olaff.
Magántul.

(23) Epalog ut Genezano felé,
Napóly mellett. Olaff. 100 ft.

Telepy Károly

1877.

(197) Hegyi táj. 100 fr

1877. téli kiállítás.

TELEKY Károly

Teleky Katalin: A tavaszvári napló 1848-1849. = M. Művészeti Főisk., 1, 1998, 2. 2-6. o.

ett 1922-ig az „intézményredukciónak áldozatul
Főfelügyelősége gyakorolta a főfelügyeletet, ame-
minisztérium vett át tőle.

vény 1929-ben született meg, amelynek „egyik fő
s tudományos munkaszervezetbe való bekapcsolá-
922-es törvény hatálya alá nem eső közgyűjtemé-
lta az ingó kulturális javak védelméről szóló,
űemlékek fentartásáról szóló 1881. évi XXXIX.
örvénycikk a múzeum-, könyvtár- és levéltárügy
e, „az ingó műemlékek és egyéb múzeális tárgyak
éről" a III. fejezet rendelkezett.

gszüntetett Múzeumok és Könyvtárak Országos
929-ig a vallás- és közoktatásügyi minisztérium
Iagyar Gyűjteményegyetem Tanácsára ruházta át,
A minisztériumi felügyelet ideiglenes megoldás
inisztratíve nem volt kielégítő, miután a szakin-

Telepy Károly (irodalom)

Magyar Szemle. 1906. 78. l. (T. K. képei. Kollektiv kiállítása a Műcsarnokban. Arcképpel.) — 1906. 639. l. (T. K. meghalt.) —

Telepy Károly

Irod.

Irod és miészet. Vas.
Ujs. 1869. 117 l

hogyah ezen levél előkerülne,volna olyan szives az idemellékelt boritékban továbbitani.- A többire nincs szükségem,kérem azt megsemmisiteni.-

Kiváló tisztelettel

Wagner Sándor

Telepy Károly

1884. Budapest

1. Szamosele. Erdélyi táj. Olajf. 450 frt.

2. A hermanecsi papirgyár. Olajf.

Képes tárgymutató az o. m. kép zömmw. társ 1884. évi őszi kiállitásához. Bpest 1884.

24090 Kö

Telepy Károly

Orszag Vilag 1886.

Lásd Barabás Miklósnál

n. ott arcképe is.

Telepy Károly

1883. téli tárlat. Tugári ut Loosne mellett Megvette Gróf Zichy Nep Zaim.

A Eptárlat. Képes Családi lapok. 1883-84-175. l.

Telepy Károly

Láda

KB

230. l.

1904. III. 12.

196/1904.

Déva (utiszámla.)

Telepy Karol

U. 1926

~~Austria~~ ~~III. 2~~, 140, ~~165~~, ~~167~~, ~~186~~.

Telepy Karól

olajf, a képmutatás

Mizsumban

*

Felicitas V. 257.

Telepy kiállítás

1906.

2 példaybau megvan
a könyvtár ambau

a művész életrajzá-
val egy idejűleg
dolgozandó fel.

t, ebbeli szándékát a mel-
n szerda estig velem közöl-

ársasvacsorán nem méltóz-
ntatványt ne tessék elkül-
a már válasz. Továbbá a
tassék írni semmit, a
a feladó nevét.
em, hogy a hozzám érke-
a vacsorát megrendelem,
a feltétlenül kötelező.
7. Teljes tisztelettel
Eserzymihály

redzér esetleg szóbeli úton
telettel Készséges szolgája
Homok

Telepy Károly

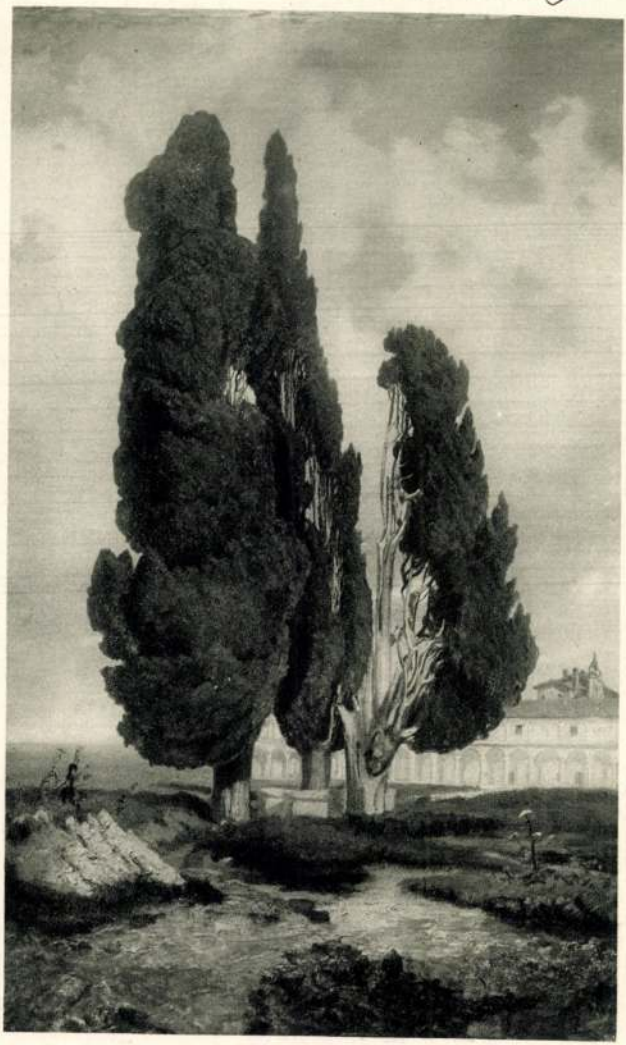

TELEPY KÁROLY: KARTHAUZIAK KOLOSTORA RÓMÁBAN.
Olajfestmény. Szépművészeti Múzeum.

lapok halála hírét közölték. Meghalt hatvanöt éves korában s egy magafaragta sarkophagba temetkezett, melyre meghagyásából rátették s elhantolták sérült, összetört Eurydike-szobrát is. Mindjárt akkor barátja, Fáy András emlékezett meg róla nagyon melegen a Vasárnapi Ujságban. Úttörői jelentősége valódi méltatását csak egy jóval későbbi kor adta meg neki, amely legkedvesebb szobrát is az ő hamvaival együtt méltó helyre juttatta.*

Ami a Ferenczy művészi sorsának végzete volt, az még soká állotta útját más fiatal művészi, különösen szobrászi tehetségeink erőteljesebb fejlődésének is: az amúgy is gyér monumentális feladatok még majdnem kivétel nélkül idegeneknek jutottak; nem volt még meg a bizalom a hazai művészi erők nagyratermettsége iránt. Láttuk ezt a templomok szobrászi díszénél és ezt mutatja az is, hogy az első nagyobb emlékszobrot, mely a főváros egy terén majdnem egy évtizeddel később létrejött: a József nádor szobrát Halbig müncheni szobrásznál rendelték meg s nak, melyek ma is jobb művei közé sorolhatók. Nála rendelték meg az ötvenes évek közepén a Berzsenyi mellszobrát a Nemzeti Múzeum számára; ekkor hazajött, itt szorgalmasan dolgozott és kiállított s készített egy elefántcsont Hunyadi-szobrocskát is, mely kereskedésbe került; József nádor és Vörösmarty mellszobra is tőle való. A nagyobb megrendelések sem hiányoztak, de azokkal Züllichnek nem volt szerencséje; a Nemzeti Színház számára, Tomory megrendelésére, készült Katona József-szobrát és Balatonfüreden felállított, Kisfaludy Sándort ábrázoló szobrát annyira leszólta a kritika, hogy idővel mindkettőt el kellett távolítani helyéről.*

Egészen másképen indult meg a pályája Dunaiszky Lászlónak. Már atyja, a libetbányai származású Dunaiszky Lőrinc, ki előbb a felvidéket látta el templomi szobormüvekkel, alapított Pesten kőfaragó- és szobrászműhelyt síremlékraktárral, melyben maga is ügyességre és formaérzékre valló kisebb szobrokat faragott. Itt nevelődött fia László, ki az ötvenes évek folyamában

TELEPY KÁROLY

41.

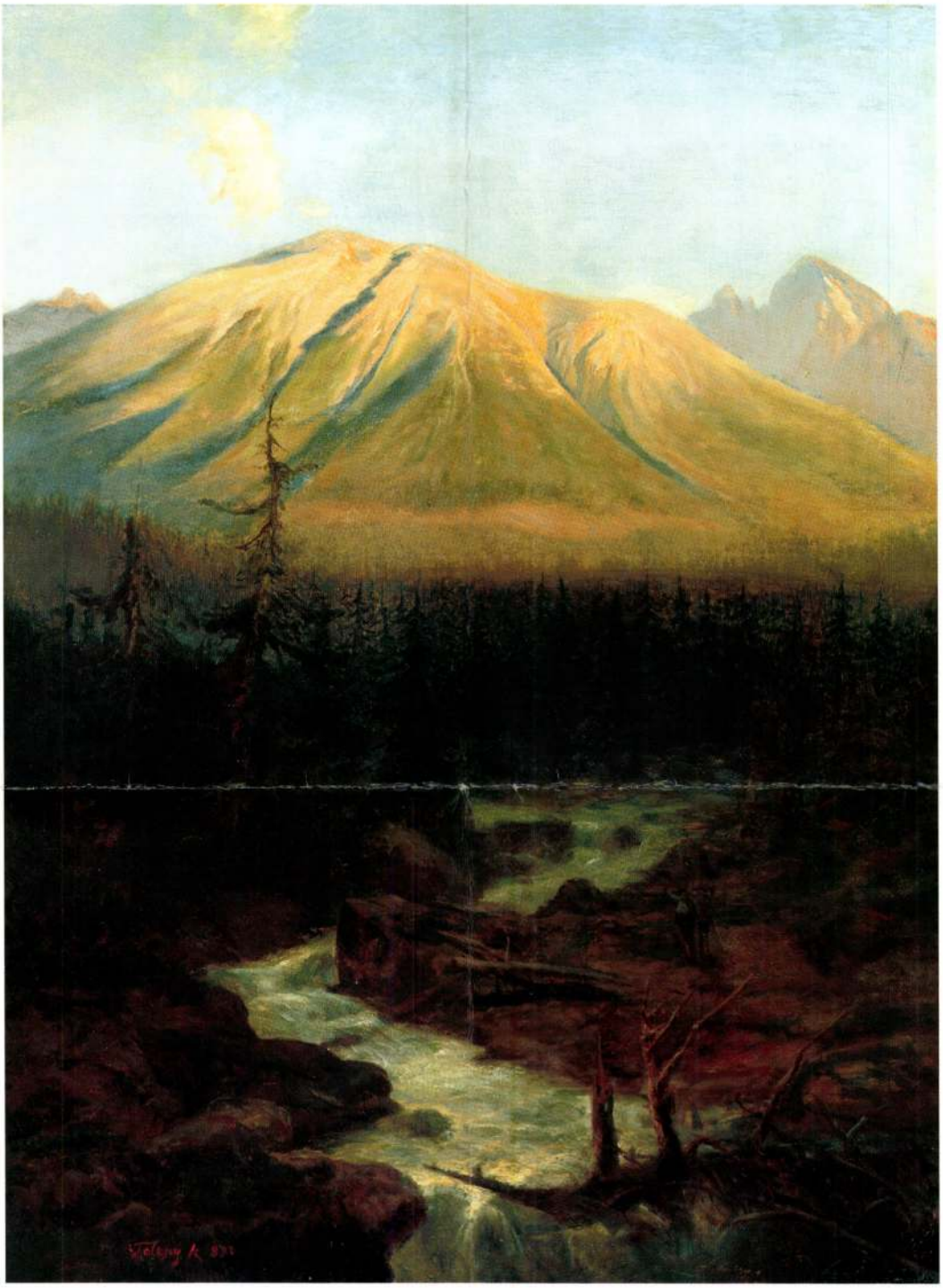

41. ▲
Telepy Károly (1828-1906)

Zúgó patak
Olaj, vászon 67,5x50 cm
Jelezve balra lent: Telepy K. 892.
Kikiáltási ár: 700 000 Ft

42.

42. ▲
Lotz Károly (1833-1904)

A kártyajós
Olaj, vászon 25,5x30 cm
Jelezve jobbra lent: f. Lotz K.
Kikiáltási ár: 480 000 Ft

TELEPY KÁROLY

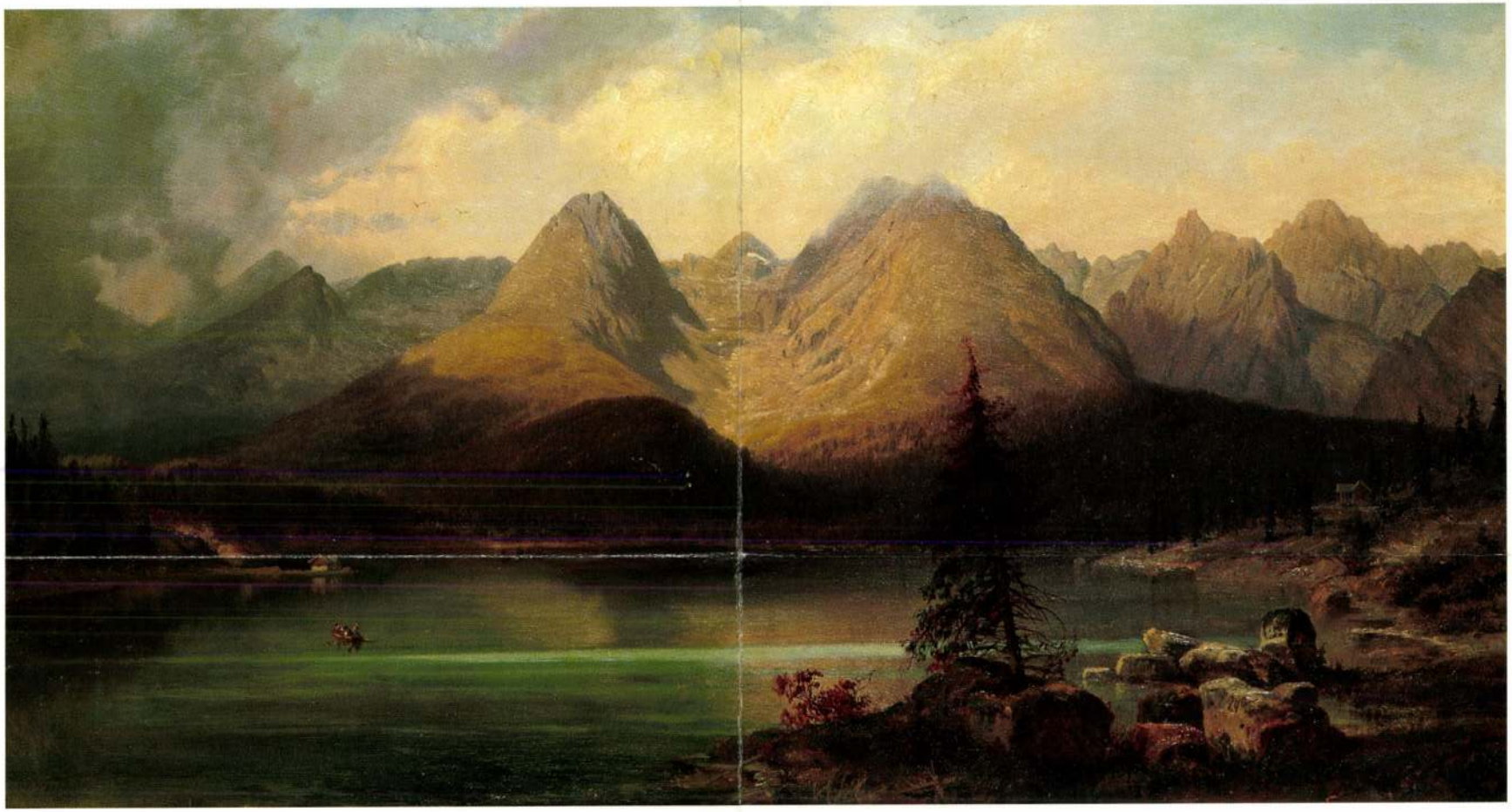

110.

110. ▲
Telepy Károly (1828-1906)

Tátrai táj
Olaj, vászon 34 x 60 cm
Jelezve jobbra lent: Telepy K.
Kikiáltási ár: 1 400 000 Ft

111.

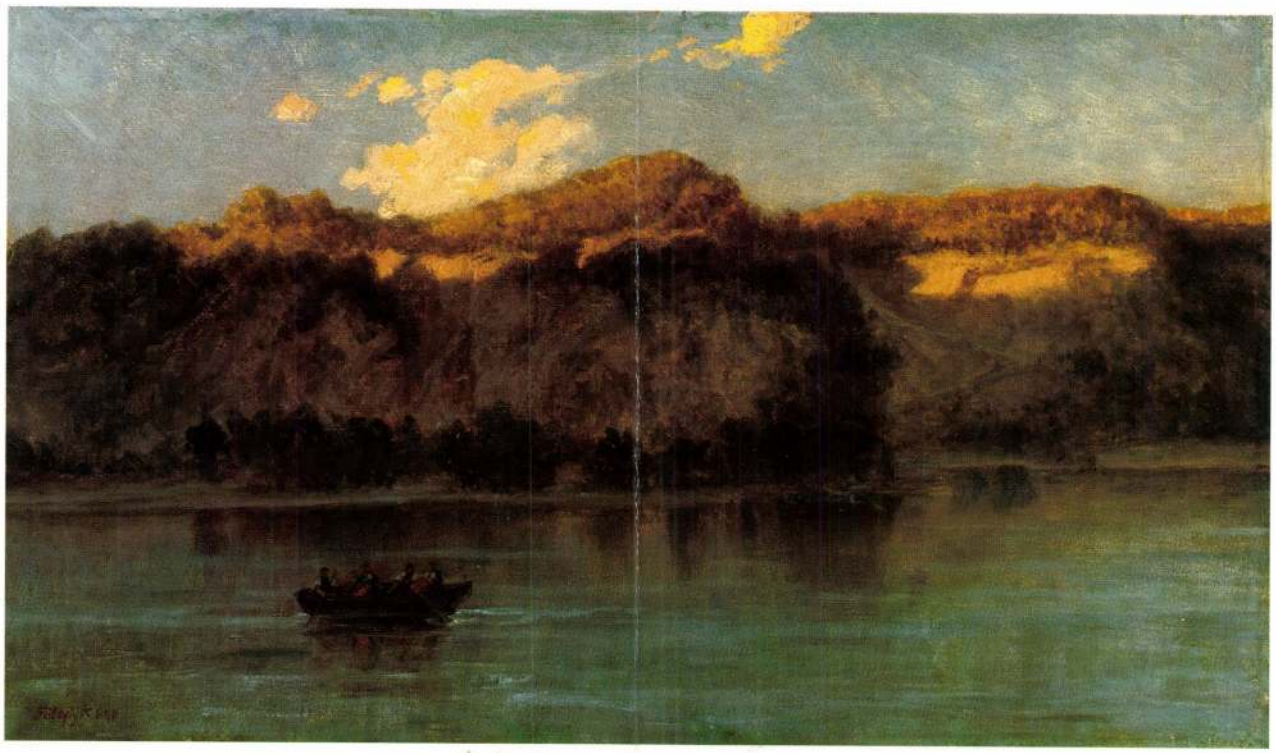

111.▲
Telepy Károly (1828-1906)

Csónak a tavon
Olaj, vászon 27,5 x 47,5 cm
Jelezve balra lent: Telepy K. 898.
Kikiáltási ár: 900 000 Ft

112.▶
id. Markó Károly köre

Krisztus keresztelése a Jordán folyóban
Olaj, vászon 42,5 x 63,5 cm
Jelezve balra lent: C. Markó A.p. 1853.
Kikiáltási ár: 950 000 Ft

TELEPY KÁROLY

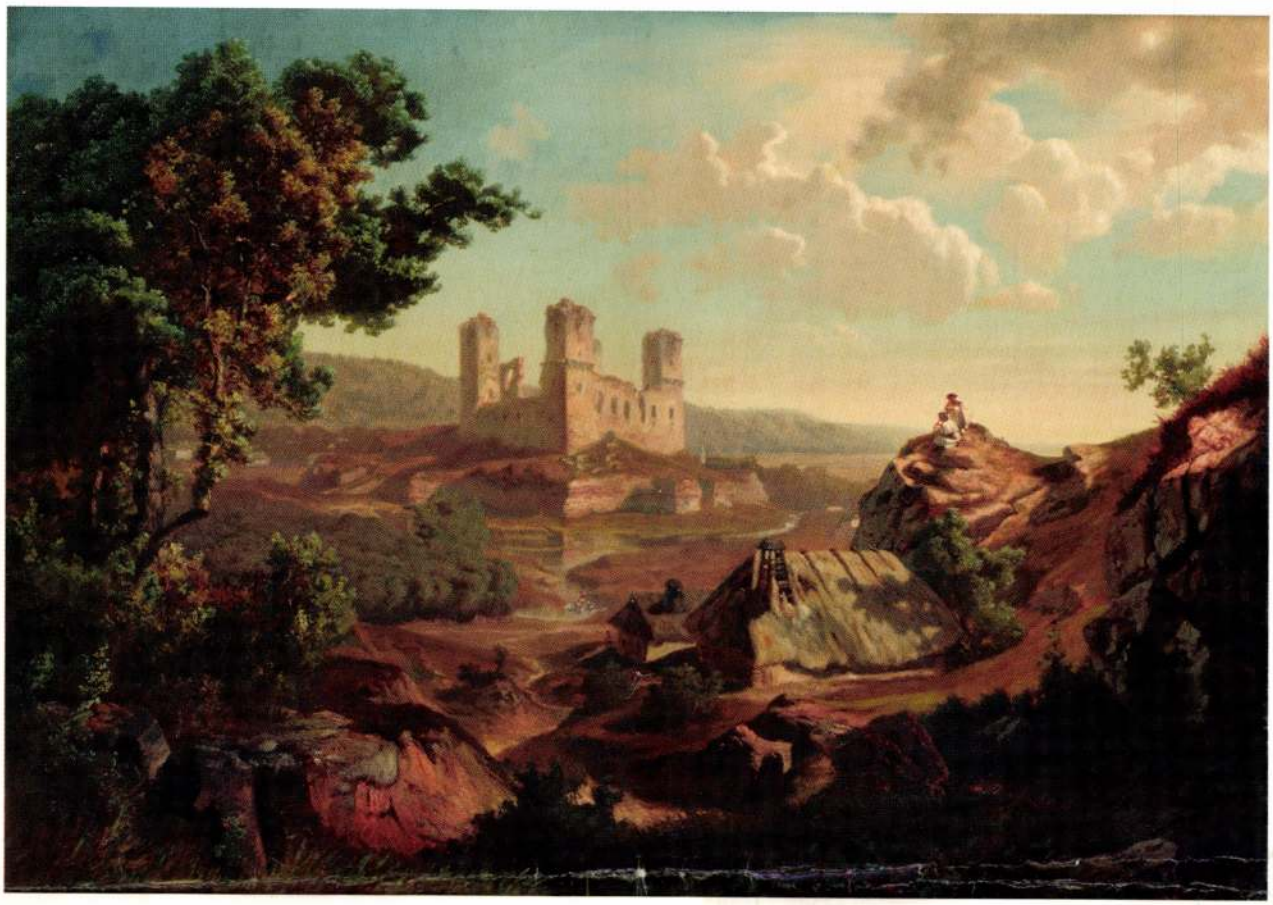

25. ▲
Telepy Károly (1828-1906)

A diósgyőri vár, 1880.
Olaj, vászon 68 x 95 cm
Jelezve jobbra lent: T.K. Diósgyőr 880.

Kikiáltási ár: 1 600 000 Ft

Kiállítva:
- Az Ernst-Múzeum aukciói. XII. 1920. október. Katalógus szám 530.

Telepy Károly festészetében a diósgyőri vár impozáns, négytornyos romja gyakran visszatérő motívum. Egyik legszebb tájképét is - mely a Magyar Nemzeti Galéria állandó kiállításán látható - a diósgyőri várromról festette 1860-ban. E pompás épületet a források szerint még két további képén is megörökítette, de ugyanezen helyszínen festette meg a diósgyőri hámor sziklakapuját (Telepy Kiállítás 1906. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat városligeti Műcsarnokában. kat.sz.: 300.), vagy az ó-massai vendéglőt a diósgyőri hámorban (Telepy kiállítás 1906. kat.sz.: 254).

Az 1860-as szép, de kisméretű előzmény után Telepy 1891-ben alkotta meg végleges, "nagy" Diósgyőr-kompozícióját (o. v. 69 x 100 cm, Ernst aukció XI. 1920. kat.sz. 463). A most árverésre kerülő változat méretben, korban is e kettő között helyezkedik el. Jelzése és mérete alapján ez a mű pontosan azonosítható az Ernst-Múzeum XII. árverésén 1920 októberében kiállított tárggyal. A mű ezt követő sorsa ismeretlen. Telepy Katalin, a művész monográfusa 1968-ban katalógusszerűen összefoglalta a művész ismert, vagy valamilyen formában dokumentált festményeit. Ez az 182 tételes "oeuvre-katalógus" természetesen csak töredékét fogja át az életműnek, de mégis hasznos kiindulás a Telepy-életmű kutatásához. E katalógusban 22. Tételként van említve az itt látható Diósgyőr-kompozíció. (g.b.)

26.

26. ◄
Vastagh György (1834-1922)

Beszélgetők
Olaj, vászon 41,5 x 40,5 cm
Jelezve balra fent: Vastagh Gy.
Kikiáltási ár: 240 000 Ft

27. ▼
László Fülöp (1869-1937)

Kocsmában
Olaj, karton 30 x 40 cm
Jelezve jobbra lent: László F.
Kikiáltási ár: 280 000 Ft

27.

TELEPY KÁROLY
2002. Ősei

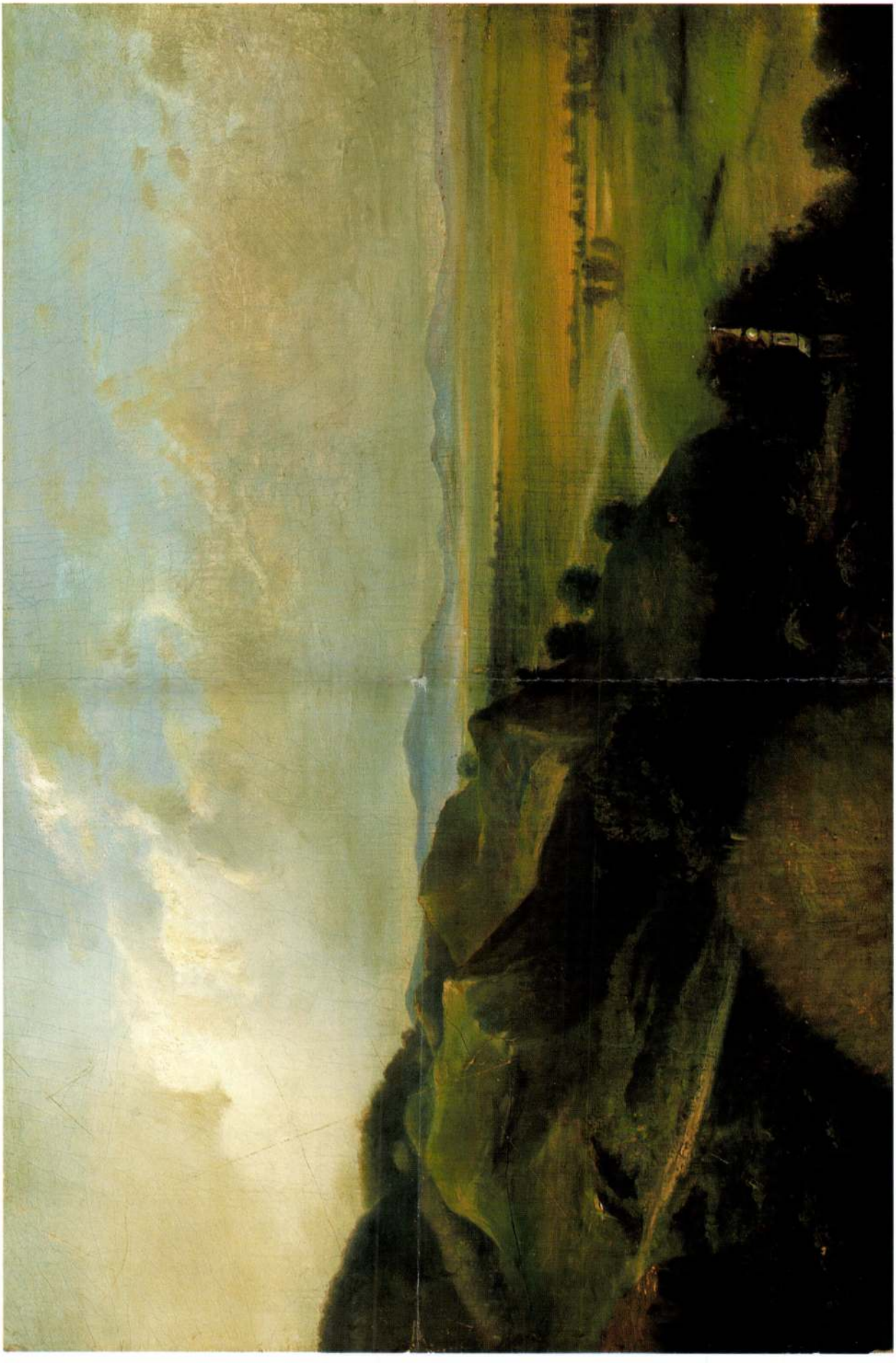

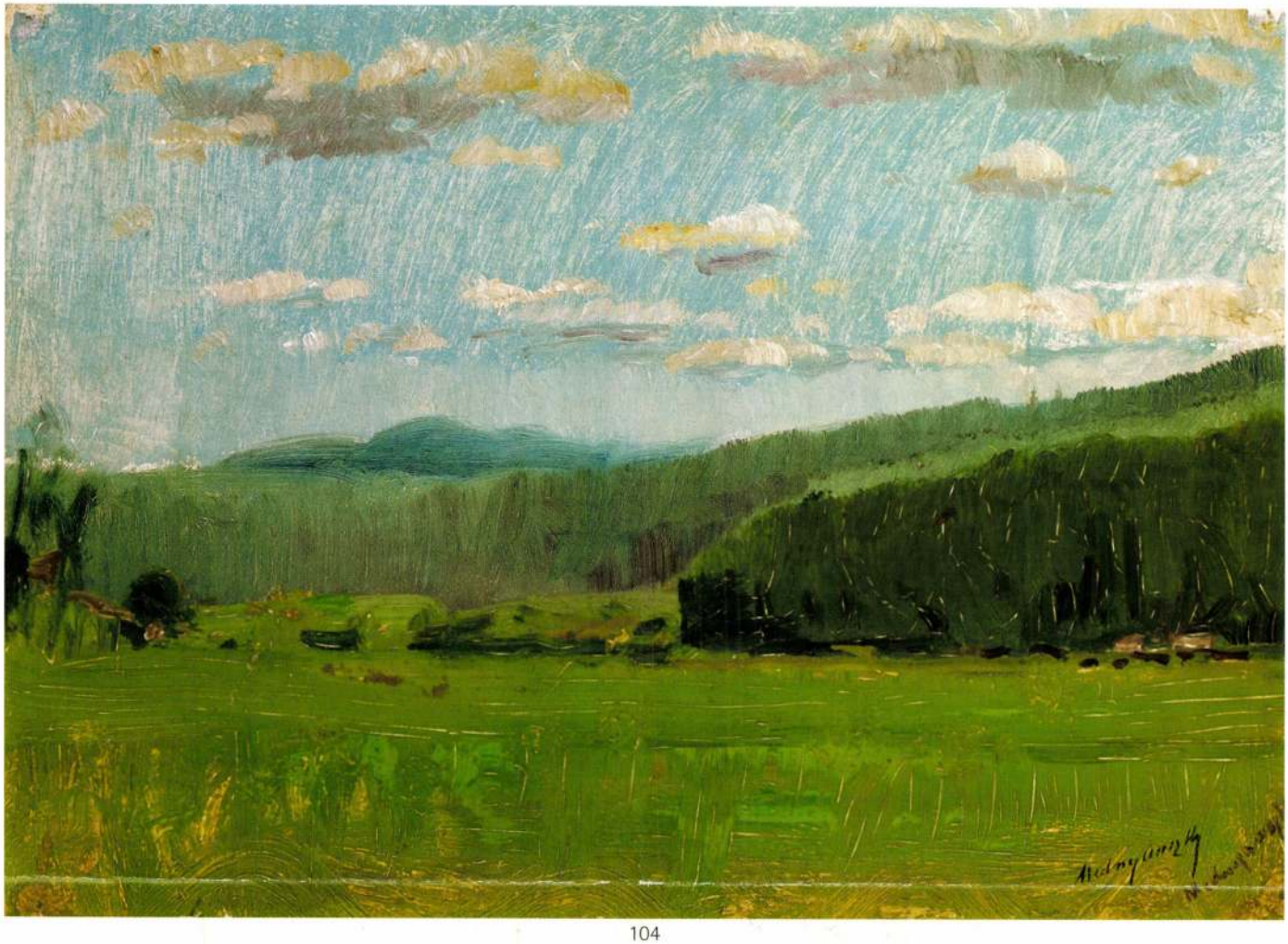

104

104 ▪ MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852–1919)

Tavasz

23 × 32cm
Olaj, vászon kartonon
Jelezve jobbra lent: Mednyánszky
Hátoldalon hagyatéki pecsét

Kikiáltási ár: 480 000 Ft

105 ▪ MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ (1852–1919)

Havas csúcsok

109,5 × 180,5cm
Olaj, vászon
Jelezve jobbra lent: Mednyánszky

Kikiáltási ár: 1 800 000 Ft

Telepy Károly

irod.

Szabay Imre. A XIX. század festészetéről hazánkban. Bpest. 1901. l

14 l
17 l

Ujpest, 1929. febr. 27.

Mélyen tisztelt Doktor Ur!

A mai napon kisképem átvéte-
le alkalmával a müterem egyik székén, fe-
hér, összehajtogatott iv alaku papirt fe-
lejtettem ott, és közte volt feleségemnek
unokaöcsém feleségéhez intézett levelé .

Nagyon kérem i.t. Doktor urat

Telepy Károly

1885. Budapest. ~~Zb. 44.~~

1. Részlet a magas Tátrából.
Olajf. 800 ft.
2. Erdély határhegysége,
Predealról tekintve.
Olajf. 1200 ft.

Budapesti orsz. ált. kiállítás.
A képzőművészeti csoport
képes kalauzmutatója. Bpest
1885.

A Közlekedési Múzeum repüléstörténeti gyűjteménye kiemelkedő értékű hagyatékkal gazdagodott. Az 1993. év januárjában elhunyt Takátshy Tibor repülőmérnök berepülő pilóta hajózóruhái, navigációs segédeszközei és a ritkaságszámba menő szakkönyvek, fordítások, okmányok vásárlás útján kerültek a múzeum tulajdonába.
1993. május 9-én a magyarországi Suzuki gyár vezérigazgatója, Lepsényi István ünnepélyes keretek között adta át a múzeum gyűjteményének az első magyar Suzuki gépkocsit.
A gépjárműgyűjtemény egy kifogástalan állapotú 10 éves Lada személygépkocsival gyarapodott, melyet Molnár Gábor nyugdíjas ajándékozott a múzeumnak.
A múzeum fotógyűjteménye 150 db, a tiszai hajózással kapcsolatos negatívval gyarapodott. Az eredeti negatívok az 1920-30-as években készültek Csongrádon.

*

A nagykanizsai Thúry György Múzeum gyűjteménye dr. Zelenai Elemér tulajdonát képező bolt- és lakásberendezési tárgyakkal gyarapodott részben vásárlás, részben ajándékozás révén. A gyűjtemény századfordulós polgári lakás berendezési tárgyai, valamint a két világháború közötti időszakból származó vegyesbolt berendezése és megmaradt korabeli árukészlete.
Az ajándékozónak ezúton is köszönetet mondunk.

*

A nyíregyházi Jósa András Múzeum huszárgyűjteménye Jékey Ferenc I. világháborús huszárzászlós hagyatékával gyarapodott. A 15 darabból álló kitüntetéssor és szalagsávok mellett a múzeumba került Jékey Ferenc kétkötetes harctéri naplója, melyet a nyíregyházi cs. és kir. 14. huszárezredben vezetett 1915-1917-ben.

*

Jeles miskolci magángyűjtemény anyagából vásárolt két XIX. századi magyar művet a miskolci Herman Ottó Múzeum: Szemlér Mihály: Borozgató paraszt (1874.) című alkotását, valamint Telepy Károly: Felvidéki táj (1880 k.) című képét.

Múzeumi Híradó (93)

TUDOMÁNYOS TEVÉKENYSÉG

A Kalocsa környéki rovásemlék

A Magyar Nemzeti Múzeum restaurátor műhelyében lappangó honfoglalás kori nyíltegez szarvasagancsból fűrészelt és faragott töredékes csontburkolatairól csaknem négy évtized múltával derült ki, hogy azok Kalocsa környékéről, a közigazgatásilag ma Homokmégyhez tartozó Halom település honfoglaló temetőjéből valók. Az ottani 6. sírt Komáromy József kecskeméti múzeumigazgató még 1952-ben tárta fel. E sírban 30-35 éves harcos nyugodott. Koponyáján felismerhetőek a turanid vonások, márpedig ez a fajtajegy a Kárpát-medencében egyedül honfoglalóinkra jellemző (e típus a temetőben túlsúlyban van!), tehát semmiképp nem lehetett az ugyanezen halom másik oldalára temetkező, továbbra is helyben élő avar közösség leszármazottja; következésképp írástudományát sem örökölhette tőlük. Mindezt azért szükséges leszögezni, mert a tegez egyik hosszanti oldallécén rovásjeleket fedeztünk fel, amelyeket maga a tegez tulajdonosa rótt a tárgyra. Mindeddig egyetlen kétségtelenül hiteles emléke a korai magyar rovásírásnak, amely még a honfoglalást közvetlenül követő időből, feltehetően a 10. század első feléből való: ennek megfelelően ez az írás jellegében el is tér az avar korszakból ránk maradt rokon daraboktól.
A 10. századi felirat a szakértők többségének véleménye szerint - a várakozások ellenére - a török nyelvből fejthető meg, nem a finnugor eredetű magyarból. Eddig két kutató tett kísérletet olvasatára. Vékony Gábor szerint egy varázsigét rótt a vitéz a tegezére, amely törökből magyarra átültetve valahogy ekként hangzana: „tíznyilas (vagyis inkább soknyilas - D. I.) tegezzel győzz!" Értelmezésével szemben mind a nyelvész, mind a régész kutatók oldaláról kételyek merültek fel. A kopott és használat közben alaposan össze is karcolódott csont rovásjeleinek lejegyzése természetszerűen vitatható, mint mindenkinél, aki az ügyben megnyilatkozott. A felirat csattanós feloldását viszont az teszi bizonytalanná, hogy a több töredékből összeragasztott csonton a jelek sora láthatóan folytatódott: még a fényképeken is kivehető, hogy a másképp kezelt (fakultabb) csontdarabon a másféle restaurátori beavatkozás lemarta a rovásjegyek egy részét, tehát a szöveg nem „lezárt".
E körülményre ügyelve D. D. Vasil'ev, a neves moszkvai rovásírás szakértő és turkológus mértéktartóbban nyilatkozott. A felirat maradványából csupán egyetlen szót betűzött ki, amely törökről magyarra fordítva esetleg „kagánomnak" értelmű lehet.
D. D. Vasil'ev óvatos gondolatsorát azóta Dienes István fűzte tovább. A kiváló orosz kutatótól értesült arról, hogy a megfejtett szó - Radloff és Malov adatgyűjtéseivel összhangban - egy türk-török szólásformula része lehet. Olyasmi például, hogy „fegyveremet kagánomnak (teljesebb változata szerint: Tengri-nek, a türkök legfőbb istenségének, meg birodalmamnak és kagánomnak) ajánlom":, vagy őket, vagyis a türkök-kazárok Égistenét, meg földi helytartóját, a kagánt szolgálom:

Telepy Károly

amely olyan lecsupaszított változatban is megjelenhetett, hogy „kagánomnak", jelezvén, hogy az illető neki áldozza fegyverét, minden erejét, harckészségét, amelynek végére aztán oda is biggyesztette aláírását jelentő tamgáját, hűségfogadalma jeléül.
Vitathatatlanul izgalmas feltevés, ha ez a török környezetben állandósult szófordulat volt valóban a tegezre karcolva, hiszen maga Kalocsa környéke Árpád nagyfejedelem és leszármazottai, valamint későbbi - hatalomra került - utódai összejöveteleinek színteréül szolgált: Halom pedig igazolhatóan királyi udvarhely (curtis) volt, illetve azt megelőzően fejedelmi udvar lehetett. D. D. Vasil'ev olvasata arra feltevésre késztet bennünket, hogy a görögül „megasz archón"-nak, latinul „magnus senior"-nak nevezett, és a magyarul feltehetően „nagy úrnak" hangzó nagyfejedelmi méltóságot (a „fejedelem" szavunk ugyanis történeti műszó) törökül is nevén nevezzük, amely nálunk is aligha lehetett más, mint az avar, kazár, bolgár és a kievi Rus' udvar környezetéből jólismert „kagán", hiszen mindenféle keleti és nyugati forrás úgy tudja, hogy ez a titulus megillette a kievi nagyfejedelmet („velikij knaz"-t) is. Törökül nyilván kagánnak, vagyis a 'kánok kánjának' szólították a magyarságnak a kazár kötelékből kivált szakrális fejedelmét (a kündüt) is, majd utóbb az egyeduralkodóvá vált Árpádot és mindazokat, akik a fejedelmi székben a családból követték, egészen a keresztény idők beköszöntéig. A rovásfelirat egyetlen kiböngészhető szava így cseng össze a történeti kútfőkből (Györffy György) már korábban sejtett tényekkel.

Dienes István

4000 év a 100 halom városában

Fejezetek Százhalombatta történetéből. *Szerk. Poroszlai Ildikó. Kiad. Százhalombatta város önkormányzata. Százhalombatta, 1993. 127 p. ill. (44 ff fotó + 52 rajzos tábla)*
Megjelent az első kötete annak a kiadványsorozatnak, melyben a város megmutatja önmagát: hagyományait, múltját, jelenét, lehetőségeit.
A kötet két nagy fejezetre tagolódik: az első fejezetben a Százhalombatta régmúltjával foglalkozó tanulmányok kaptak helyet, a második fejezet közelmúltra és jelenre vonatkozó tanulmányai a város társadalmának, iparának egy-egy fontos problémáját tárgyalják.
A település igen gazdag régészeti lelőhelyekben és leletanyagban, ezt tükrözik a bronzkort, a vaskort, a római kort, a középkort bemutató írások, eloszlatva azt a tévhitet, hogy Százhalombatta „csupán" iparváros.
A település mai óvárosa a régi Százhalom falu, a bronzkortól kezdve folyamatosan lakott terület. Itt van a településnek nevet adó temetkezőhely, a Hallstatt-kultúra legkeletibb tumulus temetője. Dunafüred területén többek között a római kori Matrica katonai tábora, polgári települése, három temetője található.
A szerzők az ásatások eredményeiről minden esetben úgy számolnak be, hogy egy rövid bevezetéssel utalnak az adott korszak hazai, illetve európai vonatkozásaira, összefüggéseire. Így a régészeti kultúrákban járatlan olvasó is könnyebben elhelyezi a több évezreddel, évszázaddal ezelőtt történt eseményeket és azok tárgyi emlékeit.
A városban megtelepedett szerbek hagyományait, az ősfoglalkozásként számontartott dunai halászatot, a két világháború között működött egyleteket, színjátszóköröket színvonalas néprajzi tanulmányok mutatják be.
A múlt eseményeinek összegzése, jegyzetekkel ellátott tudományos feldolgozása és e kiadványban történő megjelentetése a település története iránt érdeklődőknek régi vágyát és igényét elégíti ki. A tanulmányok végén német nyelvű összefoglaló található.
A könyv beszerezhető a Matrica Múzeumban (Százhalombatta, Gesztenyés út 1-3., tel.: 06-26/354-591), a Polgármesteri Hivatalban és a Művelődési Központ Könyvtárában.
Köszönet illeti mindazokat, akik e monográfia megjelentetését lehetővé tették.

Poroszlai Ildikó

Múzeumi kiadványok

Széchenyi
Magyar Nemzeti Múzeum Konferenciafüzetek I. *Szerk. Gát Eszter, Körmöczi Katalin. Kiad. a Magyar Nemzeti Múzeum.*
Budapest, 1993. 114 p. ill.
1991 őszén, a Széchenyi emlékév gazdag programjában egy történész-muzeológus konferencia is helyet kapott, melynek megrendezését a Magyar Nemzeti Múzeum és a Soproni Múzeum közösen vállalta. A konferencián elhangzott előadások írott változata most a Magyar Nemzeti Múzeum gondozásában, a nagycenki Széchenyi Kör támogatásával jelent meg. A kiadvány szerzői - valamennyien szakterületük legjelesebbjei - különböző nézőpontból foglalkoznak Széchenyivel és korával.

A dolgozatok címei is izgalmas és változatos témákról árulkodnak:

- *Vörös Károly: Társadalmi szerkezet - társadalmi mozgás*
- *Cennerné Wilhelmb Gizella: Az ősgaléria-portrétól a modern, reprezentatív arcképig*
- *Rózsa György: A Széchenyi-ikonográfia képtípusai*
- *Hermann Róbert: Ismeretlen adatok Széchenyi István 1848-as megítéléséről*
- *Csorba László: Széchenyi, az istenkereső*
- *Basics Beatrix: Széchenyi Magyarországa*
- *Dienes Istvánné: Széchenyi és a fiumei vasút*
- *Körmendy Kinga: A Széhenyi-iratok sorsa*
- *Őze Sándor: A Nemzeti Kaszinó serleglakomái*

A kötet 114 oldalon, gazdag képmelléklettel jelent meg. Ára 160 Ft. Ajánljuk történészeknek, művészettörténészeknek, múzeumi kollégáknak és a történelem iránt érdeklődőknek.
A kiadvány utánvéttel megrendelhető: Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti Könyvtára, 1370 Budapest, Pf. 364.

Telepi Károly

festő

az 1860-70-es években

Ujpesten lakott saját

házában. JH fe-

lezte fel Eisenhut

Ferencet, aki akkor

Ujpesten egy vaskeres-

kedésben volt segéd

Ugro 462. l.

1908 V. 51/5. szam.

Satoraljaujhelyi ne
Sandorne es tarsai elleni veg
ek bizottsaganak ertesitese.

Ezen ertesites tudo
lelmivassal adatik ki végrehaj
3 nap alatt leletezes terhe m

Királyhelmeczen a k

Telepy Károly

ivód

Vas. Ujs 1897. 217. l.
(Aïvaszovszky Iván
orosz festő Budapesten.)

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

JÚLIUS

31 nap — 27. hét

3 Vasárnap	
4 Hétfő	
5 Kedd	
6 Szerda	
7 Csütörtök	
8 Péntek	
9 Szombat	

MDK

Telepy Károly

bronz mellszobra, készitette Ligeti Miklós

Mücsarnok 1904. tav. kiáll. kat. 23.l.

M.D.K.

Telepy Károly, festő

6.kép. A római német egyesület belépőkártyája, 1858. Fekete repr. 560.o.

Telepy Antalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője, 545.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. IX. 1966-67. Debrecen 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen

Tovább

Telepy Károly
Thein Miksa
Thoma János
Tolnai Ákos
Tolgyessy Artur
Tornai Gyula
Tull Ödön
Ujváry Ignác
Vágó Pál
Vastagh Géza
Vasary János
Veress Zoltán
Zemplényi Tivadar
Ziegler Károly

Lásd Párizs Kiáll. 1900

Küldt: Sandur Jozsef festomuvesz

Győr

Zsinagi u. 4/B.

BUDAPEST

feleli a koldus. «Jöjj föl vel[illegible] — mondja a khodsa s fölvezetvén ad neki alamizsnát. «Uram, miért nem adtál, mikor lenn voltam?» — kérdi a koldus. «Hát te miért hivtál le engem, mikor fenn voltam?» — feleli vissza Naszr-Eddin.

Egy nap a khodsa felesége, boszuból, forrón adta föl a levest, azonban megfeledkezvén róla, hogy nagyon meleg, hirtelen bevett egy kanállal s az égetés miatt könyek peregtek szeméből. «Mi bajod, — kérdi a khodsa, — talán forró volt a leves?» «Nem, — feleli az asszony, — az jutott eszembe, hogy szegény megboldogult anyám nagyon szerette a levest, azért sirok». A khodsa elhitte s ő is lenyelt egy kanállal, de megégetvén száját, szintén sirni kezdett. «Hát neked mi bajod?» — kérdezi felesége. «Azért sirok, — válaszolja a khodsa, — hogy anyád meghalt és te életben maradtál».

Egy este a khodsa vizet akarván meriteni a kutból, ennek vizében megpillantja a hold

előtt is lecz[illegible]
hanemüek, himzett végu
stb. aggatvák, végre egy
czai készitményt, fanyerg

A hunyadmegyei román
női öltözetekre, valamint
vonatkozólag érdekes m
tott itt ki egyuttal Téglás
tartalmaz e gyüjtemény,
kötve. Vannak köztök kat
fejkötőre való varrásmint
hogy majd mindenütt a
kodó, ellenben kerek va
fordul elő. A várhelyi fai
nösen a guzsalyfaragások
tettel utánoznak mindenf
lokat, sőt bástya- és rom-

Magok a női kézimun
román házi iparban ősi m
kával és izletességgel do
lésre méltó az a változato
darabokat vidékek szerin
a sötét gyapjuszövetü kö
szegélylyel, mig az öv ké
ros s a felső gyöngyökkel
gyanánt felkunkorodott
rézpikkelyekkel, ingök p

képét. Azt hiven, hogy az égről leesett, gyorsan kötelet és horgot hoz, hogy kihuzza. A leeresztett kötél végén levő horog azonban beleakadt egy kőbe s a mint ő erősen huzta, a kötél elszakadt és ő hanyatt esett. Ekkor meglátta a holdat az égen és fölkiáltott: «Hála istennek! sokáig erőlködtem ugyan, de legalább a hold ismét a helyén van».

Egyszer a khodsát hamis ügyben tanunak hivták. Azt kellett bizonyitania, hogy a felperes jogosan követel bizonyos mennyiségü buzát az alperestől. Azonban a khodsa, tévedésből, árpáról beszélt a biró előtt. Figyelmeztették tehát, hogy buzáról van szó. «Oh ti ostobák! —

a mint ez a csoportozat
nyon kitetszik. Ez a legő
városi női viselet, mely
ható, már módosabb lak
mind modernebb izlést
áll a sztrigy-völgyi öltöz
képezve, ellenben a buk
a katrincza ellenébe aka
reyo jellemzi, mely ro
egészen rojtokból áll.
különben az alföldi ro
Hogy ez ősi és népies n
kalmazhatók finomabb
hunyadi postamester n
nén láthatni, ki e nem
állitott ki.

dok nyulnak

feleli a koldus. «Jöjj föl vel[illegible] — mondja a khodsa s fölvezetvén ad neki alamizsnát. «Uram, miért nem adtál, mikor lenn voltam?» — kérdi a koldus. «Hát te miért hivtál le engem, mikor fenn voltam?» — feleli vissza Naszr-Eddin.

Egy nap a khodsa felesége, boszuból, forrón adta föl a levest, azonban megfeledkezvén róla, hogy nagyon meleg, hirtelen bevett egy kanállal s az égetés miatt könyek peregtek szeméből. «Mi bajod, — kérdi a khodsa, — talán forró volt a leves?» «Nem, — feleli az asszony, — az jutott eszembe, hogy szegény megboldogult anyám nagyon szerette a levest, azért sirok». A khodsa elhitte s ő is lenyelt egy kanállal, de megégetvén száját, szintén sirni kezdett. «Hát neked mi bajod?» — kérdezi felesége. «Azért sirok, — válaszolja a khodsa, — hogy anyád meghalt és te életben maradtál».

Egy este a khodsa vizet akarván meriteni a kutból, ennek vizében megpillantja a hold képét. Azt hivén, hogy az égről leesett, gyorsan kötelet és horgot hoz, hogy kihuzza. A leeresztett kötél végén levő horog azonban beleakadt egy kőbe s a mint ő erősen huzta, a kötél elszakadt és ő hanyatt esett. Ekkor meglátta a holdat az égen és fölkiáltott: «Hála istennek! sokáig erőlködtem ugyan, de legalább a hold ismét a helyén van».

Egyszer a khodsát hamis ügyben tanunak hivták. Azt kellett bizonyitania, hogy a felperes jogosan követel bizonyos mennyiségü buzát az alperestől. Azonban a khodsa, tévedésből, árpáról beszélt a biró előtt. Figyelmeztették tehát, hogy buzáról van szó. «Oh ti ostobák! — előtt is leczru[illegible] hanemüek, himzett végu stb. aggatvák, végre egy czai készitményt, fanyerg

A hunyadmegyei román női öltözetekre, valamint vonatkozólag érdekes m tott itt ki egyuttal Téglás tartalmaz e gyüjtemény, kötve. Vannak köztök kat fejkötőre való varrásmint hogy majd mindenütt a kodó, ellenben kerek va fordul elő. A várhelyi faip nösen a guzsalyfaragások tettel utánoznak mindenf lokat, sőt bástya- és rom-

Magok a női kézimun román házi iparban ősi m kával és izletességgel do lésre méltó az a változato darabokat vidékek szerin a sötét gyapjuszövetü kö szegélylyel, mig az öv ké ros s a felső gyöngyökkel gyanánt felkunkorodott c rézpikkelyekkel, ingök p a mint ez a csoportozat nyon kitetszik. Ez a legő városi női viselet, mely ható, már módosabb lako mind modernebb izlést áll a sztrigy-völgyi öltöz képezve, ellenben a buko a katrincza ellenébe aka *reyo* jellemzi, mely roj egészen rojtokból áll. I különben az alföldi ron Hogy ez ősi és népies m kalmazhatók finomabb s hunyadi postamester n nén láthatni, ki e neml állitott ki.

Részlet a Tátrából. Telepy Károlytól.

IŰVÉSZETI CSOPORT KÉPES TÁRGYMUTATÓJÁBÓL.

Tolnay Károly

Dömötör István: Tolnay Károly. Magyar Művészek 1929. 19–22. l. képekkel

519.

Dietrich Ch. W. E.

Áldozat Pannak (~~Das Opfer des Pan~~) Rk.

~~3. état~~ 3. état.

K. 5.—

80 m. 135 g.

Telepy Károly

Csatkai Endre dr.

Magyar művészek leveleiből -

MAGYAR MUVESZET

1937. 285-289 l.

e che conta già due milioni di disoccu=
enza commerciale di tutto il mondo, pro
sempre per essere gli unici a perdere.
artito laburista ed i capi delle orga=
giuoco di un regime che asservisce i la
apitalismo internazionale, e con essi

e sindacale fondata su tali principi,
ai suoi scopi.-

ai vecchi programmi ed alle vecchie
, ha concluso Mosley, attraverso la rea
conomico e corporativo, l'opportunità
si concreta nel potere dell'azione, cioè
erno".-

o

p

E POSIZIONE CONTRO LA POLITICA DELLE
LLA PACE - Nel pieno svolgimento del=

Telepy Károly

Vas. Ujs. 1886.
733 – 735. l. (Az
Orsz. Képzőművészeti
Társulat jubileuma.)

arcképe
u. o. 737. l.
a bő életrajz Kele-
ti Gusztáv csomagjában

Telepy Károly

Telepy bácsi, a műcsarnok fáradhatatlan műtárnoka s a tájképeket kedvelő műbarátok régi ismerőse, kisebb-nagyobb alkotásaival lepte meg tisztelőit. Szinte klasszikusnak mondhatjuk «Erdei táj»-át oly átgondoltan s a nagy stylus követelményeire való tekintettel van fölfogva s egy már évek tapasztalataival rendelkező művész gyakorlatával megfestve.

Vas. Ujs. 1894. 823. l.
(A Műcsarnok téli kiállításából)

P 3

Principal

(7)

24

66. obra

Telepy Károly
Vas. Ujs. 1894. 231. l.

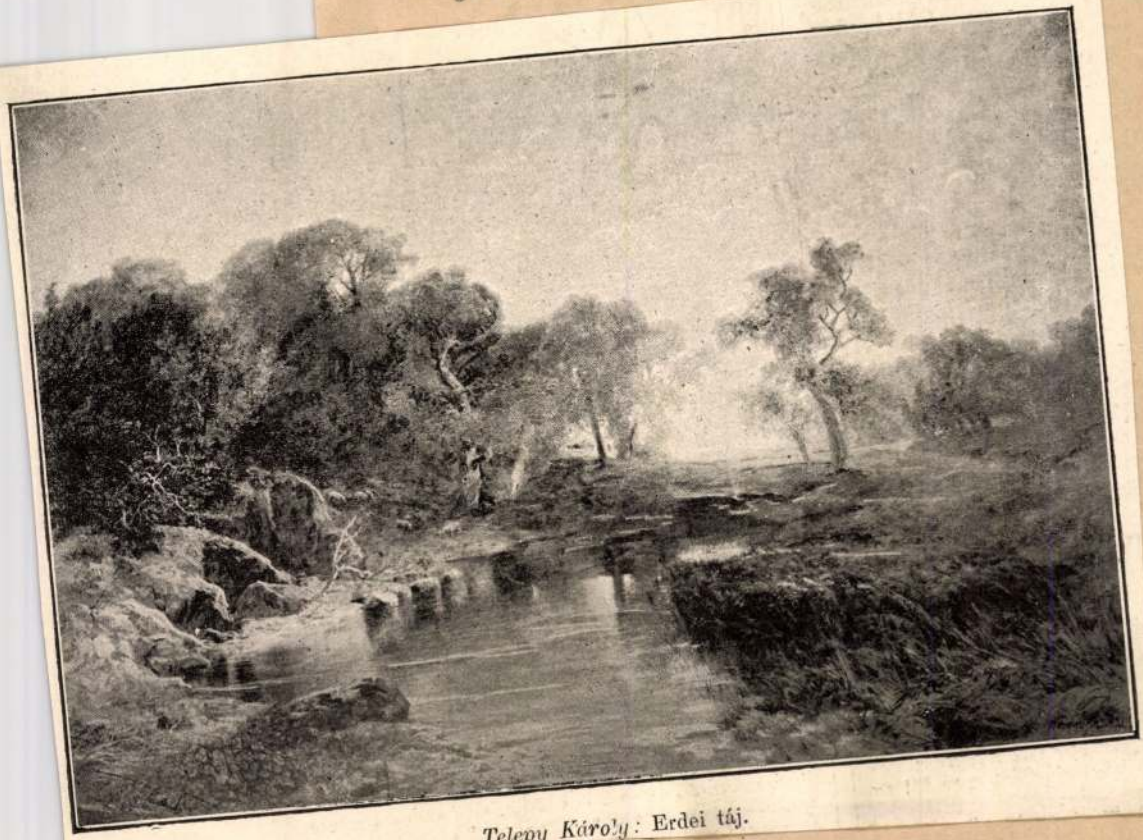

Telepy Károly: Erdei táj.

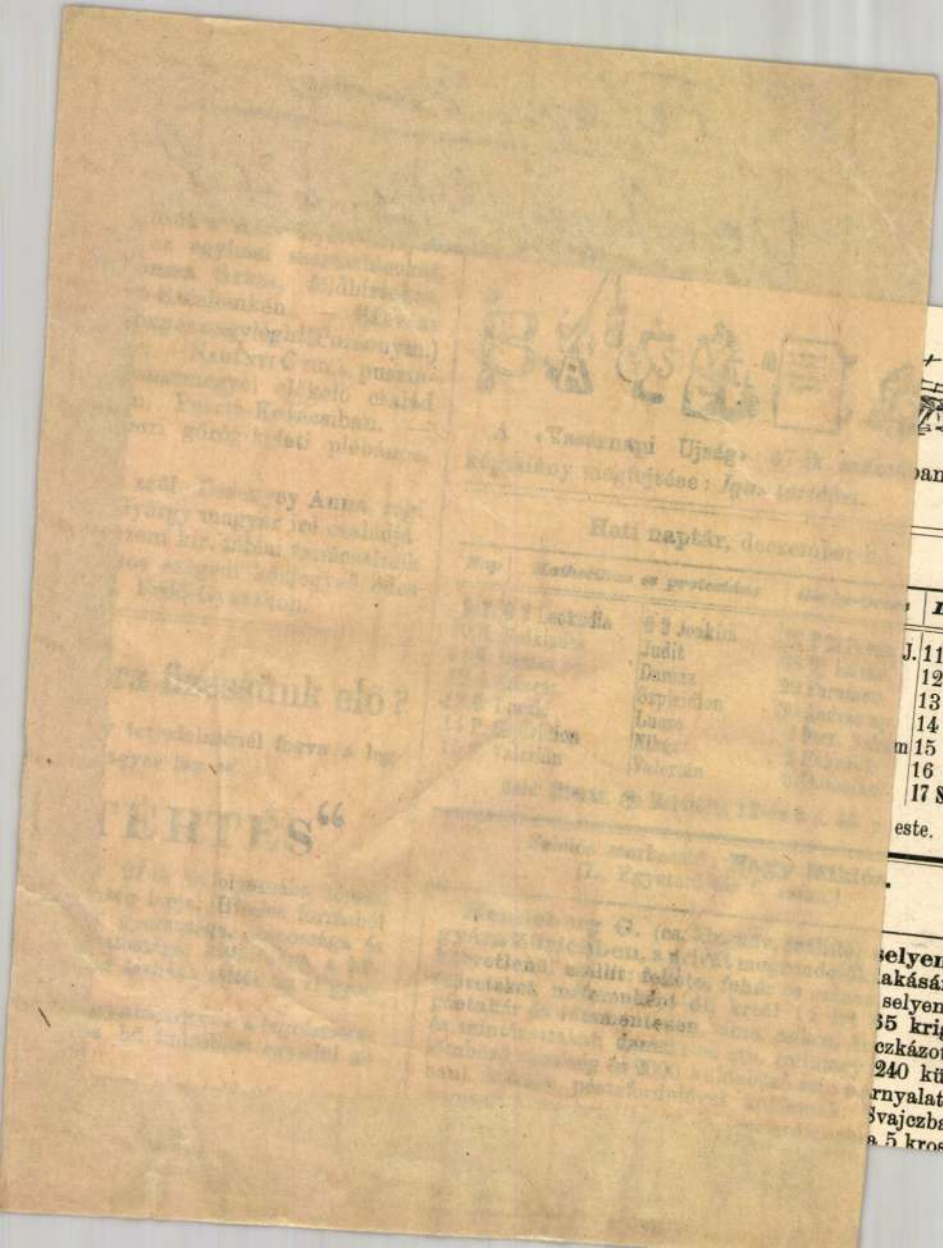

+

ban közölt

	Izraelita
J.	11
	12
	13
	14
m	15
	16
	17 S. Vaj.

este.

selyem-
akására
selyem-
55 krig,
czkázott
240 kü-
rnyalat-
Svajczba
a 5 kros

Telepi Károly,
a Magyar Képzőmüvészeti Társulat megalapitója.
1928. december 24-én volt születésének századik évfordulója.

Magyarok Képzőmell. 1928. dec. 30

Telepy Károly

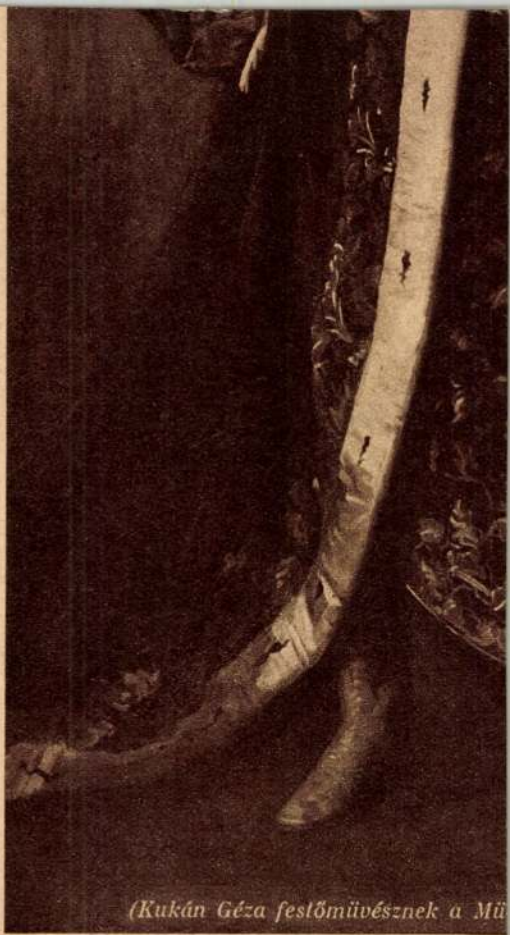

(Kukán Géza festőművésznek a Mü

IV. KÁRO

Telepy Károly

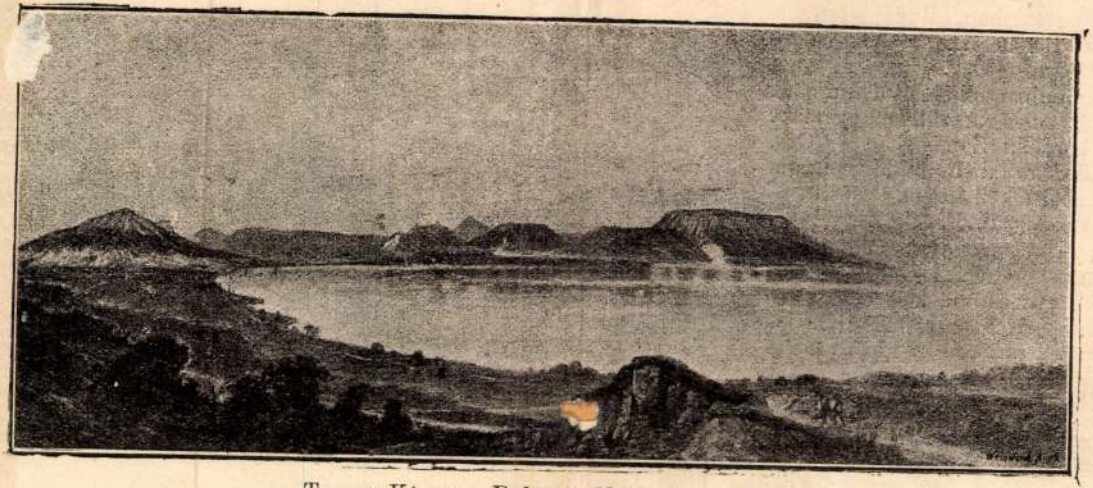

Telepy Károly: *Balaton öble Szigligetnél.*

Vas. Ujs. 1890. 804.

49. SZÁM. 1890. XXXVII. ÉVFOLYAM.

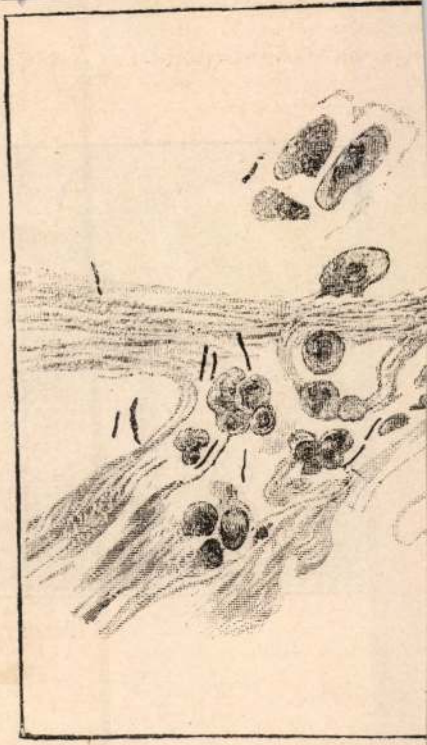

BACZILLUSOK A

Dr. M

BUDAPEST

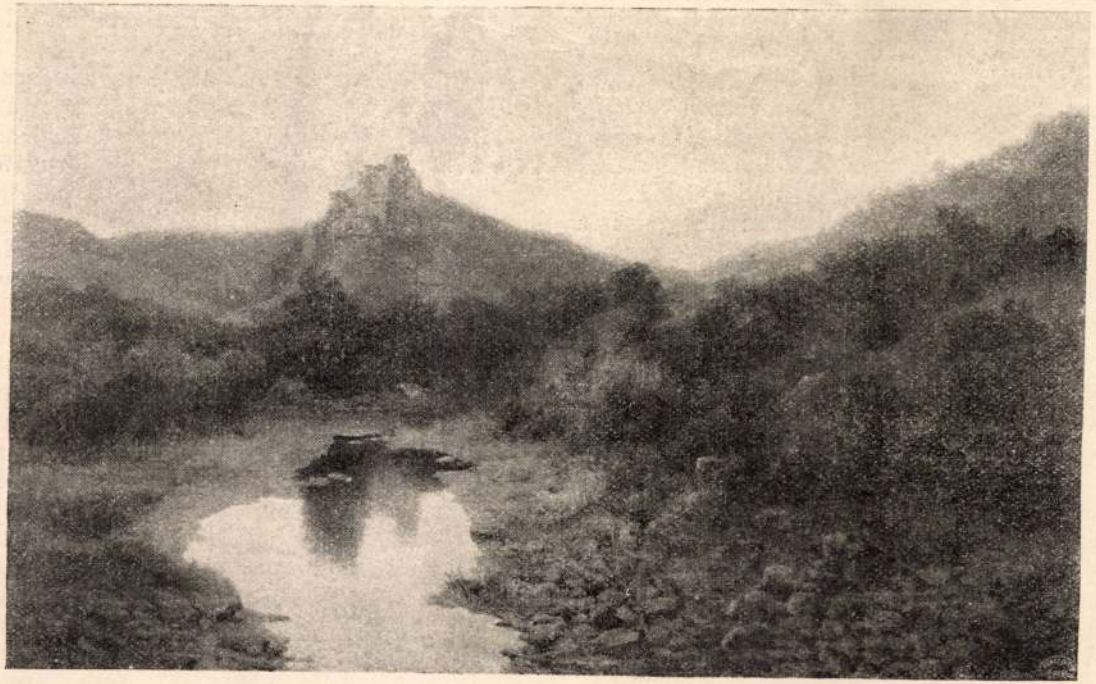

Telepy Károly: Csejtevár romjai.

alkalommal a fürdőben görcsök érték utól. Egy ott jelenlevő albán sietett segítségére s ez alkalommal meglepetéssel vette észre, hogy Aladro testén ugyanolyan jelek vannak, a milyenekkel *Skander* bég birt. Bizonyos anyajegyek, a melyeknek a néphit különös jelentőséget tulajdonított a *Skander* bégtől való származás igazolására. Közölte fölfedezését Aladróval, a kinek egyéb sem kellett, hogy messzemenő álmainak szabad röptöt engedjen, s pénzzel, jutalmakkal megnyerjen ügyének nehány albánt, a ki rögtön kész volt benne a rég várt szabadítót látni. Az albán közvélemény zöme azonban — ezt konstatálnunk kell — hideg maradt a vakmerő mystificatióval szemben s egyáltalán nem hajlandó hitelt adni a képtelen mesének, bármily buzgón dolgoznak is mellette némely szenzációt hajhászó lapok reporterei, a kik terjedelmes czikkeket közölnek a szédelgő spanyol személyéről.

Sok albán azonban meg van győződve arról, hogy *Aladro* tényleg *Skander* bégtől származik és pedig annak tizenegyedik ivadékától, a ki 1786-ban az amsterdami börtönben halt meg. Csakhogy az maga is meglehetős gyanus

S mind hasztalan faggatja a tanárja:
Hogy mi a szépnek «meghatározása»?

— Pirúlva, hogy ott állt szegényke:
Ez a világnak a legszebb képe.
A szépet ennél soha senki hűbben,
Nem «határozta» még meg gyönyörűbben!

S míg a szekundáját bejegyzik;
A termen át, — nekem úgy tetszik, —
Kaczagó, víg tündérek szálldogálnak,
S a kis szamárra rózsákat dobálnak!!

KRASZNA-HORKA VÁRA.

Egy elmúlt korszak zord emlékeit őrzi az Andrássyak ősi fészke, a kraszna-horkai vár. Ismeretlen vitezek csontjai, repedt marványgolyók a török időkből, sarkantyuk, ágyúcsövek, kétcsövű pisztolyok, sisakok, páncélok, tegyverzetek a Bebekek, Zápolyák stb. idejéből itt és ott mindenütt. Lobogó lángok közt sertetlen maradt csodatevő Maria-képehez évenként sere-

Még egy sötét bünnel tetézte Bebek a krasznahorkai vár hagyományainak vad romantikáját, mikor a Lőcsén az új hit terjesztése miatt vizbefulasztásra itélt, de szökés által menekült szászországi Fischer András tizenhárom év mulva megfogatta s a krasznahorkai vár legmagasabb tornya tetejéről aládobatta.

Mennyi vér és harcz, mennyi küzdelem és viszontagság rajzát szövik az Andrássyak is a magyar nemzet epikájába! Mint egy szegény, középkori vitéz paladin, jó kardján kívül semmi egyébbel nem birva, egyedül, világi javak nélkül hagyta ott az első Magyarországra szakadt Andrássy Erdélyt, mikor Békés Gáspár hadai szétverve szaladtak Báthory elől. Hű neje és gyermekei hosszú ideig vándor czigányhad által rejtegetve éltek, nem is sejtve a földönfutókra váró jövendő fényt ét dicsőséget.

Néhai való jó Gyöngyösi István uram az Andrássy ősről, Péterről szólva, kinek «Charikleáját»-t ajánlotta, nem hiába jegyzé meg: «sokszor kellett lelkét markában hordoznia.» De a gondviselésszerű szerencse mindig ott őrködött az Andrássyak léptei felett s bőven adott markaikba néha egyebet is: kinek a hatalom pál-

vastömböt s az ablakhoz czipelve, egész terhével odatámasztja s ezzel szerencsésen meghiusítja a szökést.

Az Andrássyak ősi fészkében az emlékezet síri szellője hidegen csapja meg a kiváncsi vándort, a mint elmélyedve járja ódon csarnokait. Fehér márványba vésve egy térdeplő lovag fohászkodó alakja. Andrássy Ferencz az, egy könnyűvérű ifjú, a ki falukat adott oda egy elcsattanó édes csókért, ürítette a habzó serleget, mit sem gondolva lelki üdvére. De egyszer csak — egy éjfélen — kisérteti zaj riasztja fel, s a mint feltekint, ép azon a helyen, hol a kép áll, iszonyú látvány dermeszti meg érzékeit. Mit látott? — senki sem tudja, senkinek sem mondta meg soha. Hanem az az egy bizonyos, hogy e pillanattól fogva lemondott az élet minden örömérőll, szüntelenül imádkozott, pénzét, vagyonát kegyes czélokra s keresztény foglyoknak török rabságból való kiváltására fordította és örökre eltünt ajkáról a mosoly.

Említsük-e végül a Jókai tolla által mesterien rajzolt élőhalottat, az Andrássyak ősanyjának, Serédy Zsófiának üvegszekrényben elhelyezett holttestét a XVII. századból? Nem mumiává aszva, hanem testének tökéletes idomait

165. Telepy Károly. tengerszem-csúcs.

Képzőmův. társ. 1897/98.
téli kiáll. tárgym.

166. Rajzó Miklós. játékszerencse.

Telepi Károly

Siklós táj 1870
c. képe repr.

Gerő Ödön. A magyar
népéletkép. Magyar
Művészet 1927. 13. l.

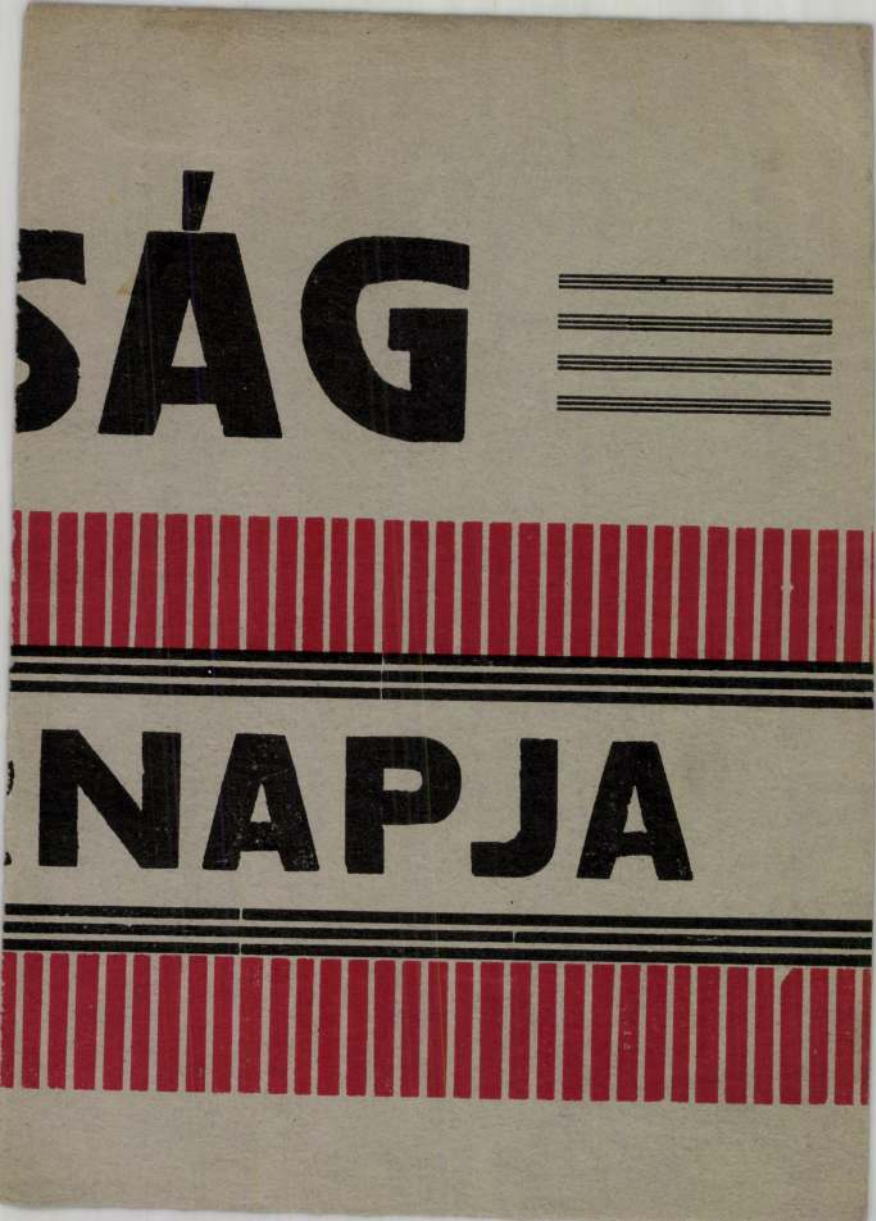
SÁG
NAPJA

Telepy Károly

vród.

=

Bevpestkávé I. 96. l.

Telepy Károly

l. Lábiró Hajnist

12,57. l.

Repr.

Balaton.

BUDAPEST

Telepy Károly

1828 – 1906

Lieb IV. 15.2.

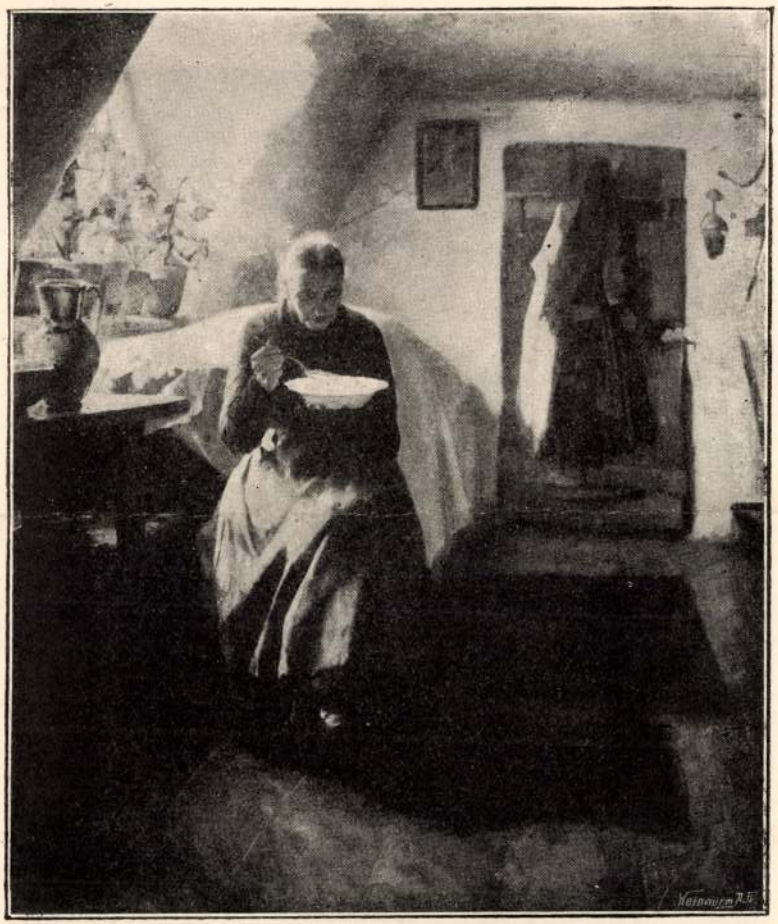

ZEMPLÉNYI TIVADAR: Szegény asszony otthona.

Telepy Károly: Kőpatak a Lomniczi csúcs alatt.

Közlemények az O. M. Képz-
Tan. 1894re

Tolepy Karól

TELEPY KÁROLY. Erdei táj.

Telegy Károly

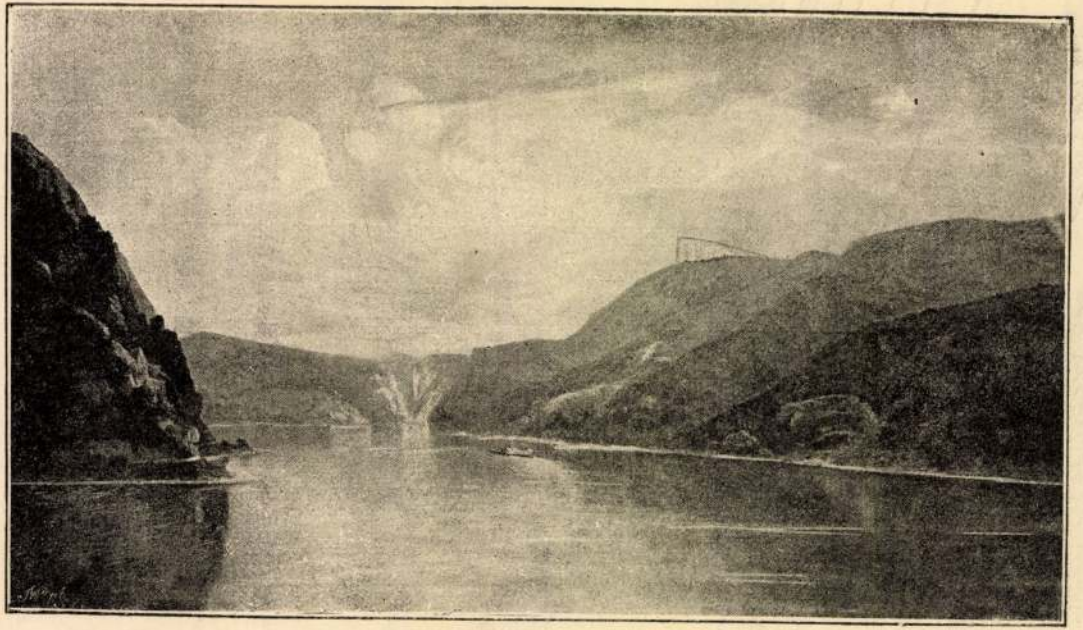

TELEPY KÁROLY. A KAZÁN-SZOROS BEJÁRATA ELŐTT.

Telepy Károly

3 tajtép

Neuvreti halon 40 évs
jub. kiáll. hat. 1935
jan. 5 – febr. 6.

R MŰVÉSZET

UDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 7.

sz. Bizottsága,

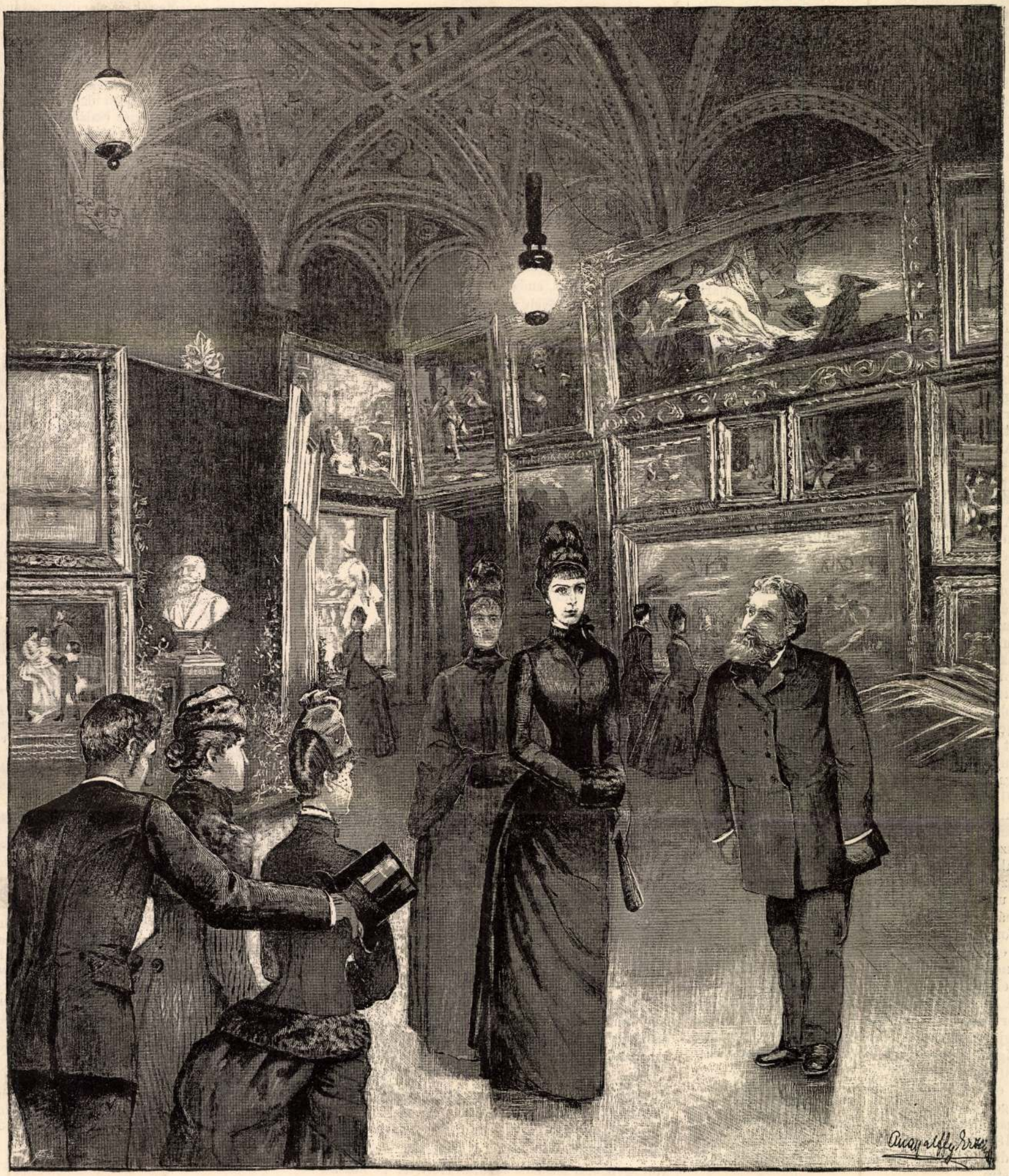

A KIRÁLYNÉ A MŰCSARNOKBAN. — *Angyalffy* Erzsi rajza.

A MŰCSARNOKBÓL.

A műcsarnok ez idei nagy kiállítása emlékezetes fog maradni sikereiért, a hazai művészi erők tömeges föllépéseért, és az általános érdeklődésért, melylyel a közönség minden rétegében találkozott. Az érdeklődés különösen kiemelendő, mert a képzőművészeti társulat huszonöt évi fennállása alatt még nem tudott mélyebben bevésődni a közérdeklődésbe; a műveltebb osztályok is csak főleg a fővárosban foglalkoznak vele. Tagjainak száma, kiknek 10 frtos évi dija teszi a társulat egyik főjövedelmét, a huszonötödik évben is csak 2200. Hagyományokban nem igen emlékeznek meg róla. A kiállításokkal még az utóbbi években is megesett, hogy deficzittel jártak. A képek vásárlása bizonytalan.

A jubiláris kiállításon jelentkezett az érdeklődés oly mértékben, melyet általánosabbnak mondhatni, s mely föltenni engedi, hogy a hazai képzőművészetek ama fejlettsége és annyi derék művész alkotása, szép tehetségek törekvése, melyeket e kiállítás tárt föl, valóban mélyebb hatást tett a közönségre és a képzőművészeti társulat iránt ébredezik a tudat, hogy a hazai művelődésnek épen oly fontos tényezője, mint a tudós akadémia, a nemzeti szinház.

Alig is számíthatjuk régibb időktől a hazai festészetet, mint körülbelől huszonöt évtől. Az előbbi korból régi művészünk csak nehány van. A nagy Markó külföldre vonult. Itthon Barabás küzdött a közöny ellen. Huszonöt év előtt még csak kis csoport volt az, mely jobb jövőről álmodozott és félt, hogy nem fog bekövetkezni.

Lassan-lassan mégis bekövetkezik. Ma kitünő festőink vannak. A magyar festészet saját nemzeti jellegével mint külön iskola kezd helyet foglalni a mivelt népek művészetében. Tehetsége, eredetisége a magyar festőknek sok van. E rövid idő alatt hányan vivtak ki a külföldön is ünnepelt nevet, s mily sokhoz van reményünk, hogy diszére és dicsőségére fognak válni a magyar festészetnek.

A mit a művészetek alig nélkülözhetnek, a maecenások és nagyok pártfogását, az is elérkezik. A fejedelem figyelmét, érdeklődését állandón foglalkoztatja Magyarország képzőművészete. A képzőművészeti társulat anyagi helyzetéért, palotája fölépítéséért sokat tett az uralkodó, és az uralkodó család tagjai is figyelmet tanusitottak az utolsó években, József főherczeg pedig folytonosan.

A király az idei kiállításon is tetemes vásárlásokat tett. A legjobb festményeket választotta ki a budai királyi palota és gödöllői kastély diszitésére. Ezeknek termei nemsokára már a magyar festészet gyors fejlődésének történetéhez a leggazdagabb adatokat fogják őrizni. Fájdalom, muzeumunk nem elég gazdag arra, hogy képtárában folytonos lánczolatát tudná egybegyüjteni festészetünknek és művészeinknek.

A királyné november 24-ikén délben látogatta meg a kiállítást, és Telepi Károly műtárnok kalauzolása mellett nézte végig a termeket, egy óránál többet időzvén a festmények közt. Nagy érdeklődéssel tekintette meg a pályázó műveket, s

*

azokat a festményeket, melyeket a király kiválasztott.

Egyik képünk a felséges asszony látogatását tünteti föl, kiegészítvén e kiállítás ünnepélyes mozzanatairól (a kiállításnak a király ő felsége által történt megnyitásáról) és a műcsarnok belsejéről adott rajzaink sorozatát. A képen a műcsarnok második terme tárul föl, mely a már több oldalról bemutatott felülvilágított terem után a legnagyobb. Itt volt elhelyezve Trefort miniszternek Strobl Alajostól vésett márvány mellszobra is, sötét vörös bársony-dísz és zöld lombu növények közt. A társulat hálaját fejezte ki ezzel a miniszter iránt, ki két aranyéremre tett alapítványt a jubiláris kiállítás alkalmából, hazai és külföldi művészek kitüntetésére.

A teremről fölvett rajz mellé néhány festmény fölemlítése sem fölösleges. Szemben mindjárt, legfelül egy szép tehetségü magyar festőnő, Angyalffy Erzsi nagyobb képe, «Dido»; ugyanazon oldalon legalól a legnagyobb helyet Feszty Árpád «Kárvallottak» czímü sokat dicsért festménye foglalja el. Trefort szobra mellett jobbra a hires belga festőtől, Abry Leontól «Pierrette és két Pierrot»; a szobor mellett balra Beyschlag Róberttől «Idyll».

A kiállítás e hó 12-ikén zárul be.

A KÉPVISELŐK FIZETÉSE KÜLFÖLDÖN.

A nagyobb államok közül csak Angliában és a német birodalomban nem huznak napidijakat a képviselők; de az egyes németországi államok nagyobb része fizetést ad (Poroszország 9 márka napi dijat) vagy más anyagi előnyökben részesiti a képviselőket. Spanyolországban sincs fizetésük, valamint Olaszországban sem, ez utóbbi helyen azonban a képviselők és szenatorok az államvasutakon ingyen utazhatnak, adókedvezményeik vannak és némi patronátusi jogaik. Belgiumban a képviselőház tagjai 160 forintot kapnak havonkint s az ülésszak rendesen nyolcz hónapra terjed. Dániában a képviselők napi dija 7½ forint s mivel az ülésszak átlag 145 napot vesz igénybe, 1088 forintra tehető fizetésük. Portugalban ugy a paireknek mint a követeknek 670 forint évi fizetésök van, Franciaországban 3560 forint s ezenkívül a gyarmatok képviselői még külön utiköltséget kapnak. Svédországb n a képviselők fizetése a négyhavi ülésszakra 667 forint, de minden ülésért, melyben részt nem vesznek, levonnak 6 forintot, ellenben az uti költséget megtérítik. Svájczban a nemzeti tanács tagjai a szövetségi pénztárból naponként 5 forintot kapnak, az államtanács tagjait pedig az egyes kantonok kárpótolják napi 3—5 forint honoráriummal. Az Egyesült-államokban a képviselők 2080 forint évi fizetést huznak s ezenkivül kilométerek szerint kiszámított utiköltséget. Norvégiában a rendesen 12 hétig tartó storthing tagjai naponként 7 forintot élveznek, Görögországban a szenátorok havi 200, a képviselők havi 100 forintot kapnak. Mily nagy összeget tesznek ki e tiszteletdíjak, láthatjuk abból, hogy ha az angol peerek az Egyesült-államokban levő kollegáikéhoz hasonló fizetést kapnának, ez összeg 5.180,000 forintot tenne ki, az alsóház tagjainak pedig 6.700,000 forintot kellene évenként kifizetni.

CSOKONAI SÍRJÁN.

Köszöntelek. komor vas emlék,
Köszöntelek, kies liget!
Hol föltalálta csöndes enyhét,
Ki egykor annyit szenvedett.
Oly jól esik a néma csendbe'
Ledőlni e zöld halmokon
S mulatni, halkan elmerengve
Tevéled, kedves dalnokom!

E helyre tért hát megpihenni
Örökké lázas szellemed;
A sok sebet mind elfeledni,
Mit rajtad *itt* ütöttenek.
Nagy volt szivednek lángolása,
Egész világra hinte fényt:
Csak egy szív nem volt, a ki lássa
S megértse ezt a tüneményt.

Bámulhatott vón millió is,
Tenéked az mind, mind csekély.
Egy rokonszív e vak golyóbis
Imádatánál többet ér.
Jöhetett vón egész világ,
Hogy a babért elébed ejtse:
Százszor kedvesb lett vón Lillád
Egyetlenegy szál nefelejtse.

Epedtél érte mindhiába!
Szegény költőm, sorsod be más!
Szived fecsérld egész világra,
Jutalmad: guny s gyaláztatás.
S midőn a bú rátört szivedre
S ezer kinok gyötörtenek:
Zengtél, szerettél önfeledve,
Saját lángodban égve meg.

Nagyságodat szobor s vas oszlop,
Lángész, örökké hirdeti;
Porsátrad, ember! szerte foszlott,
Gyarló hüvely volt az neki;
De szíved minden dobbanása.
Oh költő! szent s örökre él,
Míg lesz tavasznak virulása,
Míg ember-szív szeret, remél.

E néma sír minden füszála
Szived szerelmét hirdeti;
S lengő zephyrnek sóhajára
Ezt sugják a fák fürtei:
Zugó bogár s méh tarka serge
Ezt döngicséli szerteszét;
És a madárkák csicseregve
Dalolják Lilla szép nevét.

Köszöntelek, komor vas emlék,
Köszöntelek, kies liget!
E drága sír fölött legyen bék'
S mosolygó, vídám kikelet.
Zugó vihar szilaj dühében
Csendesüljön e halmokon:
Fű, fa, virág, szellő regéljen
Álmidról, kedves dalnokom!

(Debreczen.) BENEDEK JÁNOS.

IPOLYI HALÁLA.

Nagy-Várad oly váratlanul elhunyt püspökének temetése decz. 9-ikén ment végbe, az egyház megható gyászpompájával és országos részvét mellett. A kitünő főpap és nagy tudós elhunyta fölött minden jelentékenyebb hazai intézet és testület sietett kifejezni mély részvétét a nagy-váradi káptalan előtt. A király nevében Pápay udvari tanácsos küldött részvétnyilatkozatot. Koszoruk érkeztek mindenfelől. A püspöki palota nagy termében fölállított ravatal egészen el volt lepve koszorukkal.

A püspöki székváros és egyházmegye gyászában osztozott Ipolyi előbbi székvárosa és egyházmegyéje, Beszterczebánya mely az elhunytnak annyi nemes áldozatkészségét élvezi. Küldöttségileg volt képviselve a temetésen, s az elhunyt szivét is Beszterczebányára viszik, mig földi porait a nagyváradi székesegyház sirboltjában helyezték el.

Ipolyi mindössze öt hónapot töltött uj székvárosában. A püspöki javak zavart állapotainak rendezése volt egyik első feladata, s ehhez erélylyel is hozzá kezdett, ugy hogy a kibontakozás biztos utján hagyta azokat halálával. A nevelés és kulturális ügy fejlesztésére szintén megállapította a teendőket. Fájdadalom, ezek létesítésében oly rögtön megakadályozta a halál.

*

Ipolyi végrendelete 1885. szept. 22-ikén kelt Beszterczebányán, s az elhunyt nemes lelkének tanubizonysága. Bevezetésében azt mondja, hogy valamint egész életét az egyháznak, a hazának, a tudománynak szentelte, ugy azt kivánja, hogy ezen magasztos érdekek képezzék végintézkedésének főtárgyát. A törvények szerint a püspök vagyonának csak egyharmadával rendelkezhetik; a másik két harmad az egyházé és az államé. Ipolyi ehhez képest rendelkezett.

Az *egyházat* illető részből gondoskodott székesegyházáról, ugy hogy abból a papnövelde és papnyugdij-intézet is részesüljön. Ezer-ezer forintot hagyott a zohori, törökszentmiklósi egyházaknak, a hol lelkészkedett, és a nagycsalomjainak, a hol nevelkedett. Meghatározza azt a részt, mely az egyházmegye műemlékeinek fentartására fordíttassék.

A végrendelet következő részében a főpap *hagyatékának második részét* felajánlja az *államnak*, kikötve mindazáltal, hogy ezen résznek egyharmada az *akadémia* és egyharmada az *országos képzőművészeti társaság* javára engedtessék át alapitvány gyanánt, tekintve azt, hogy ezen intézetek feladatai az állami czélokkal összeesnek, és mennél nagyobb dotáczióval birnak, annál kevésbbé fognak az állam terhére esni. A *hagyaték második harmadrészéből*, melyről szabadon rendelkezhetett, huszezer forintot hagyományoz *családjának*, olyképen, hogy a két tőke egyenlő részre osztott kamatait élvezni fogják családjának segélyre szorult tagjai, elaggott nővére, Auguszta és testvéröcscse, György. Haláluk után a tőke családi tanodai ösztöndijalapot fog képezni. ha pedig családjának tagjai kihalnának, a tőke kamatai Ipolyi Arnold alapitvány czim alatt szegény magyar katholikus nemes ifjak számára fordittassék. Ezer forintot hagyományoz a *Szent-István-társulatnak*, melynek elnöke volt. Ezer forintot a *Szent-László-társulatnak*, melynek szintén elnöke volt és pedig 500 frtot egyenesen a csángók javára. Egyezer forintot a *történelmi társulatnak*, melynek évtizedeken át elnöke volt. Ezer forintot a magyarországi legfőbb egyházi hatóságoknak kezelése alatt alapitandó *magyar katholikus egyetem*, vagy magasabb tápintézettel ellátandó katholikus nevelő intézet számára azon feltétellel, hogy mindaddig tőkésittessék kamataival, a mig legalább félmillió tőkévé növekedett. A felsorolt hagyományok kielégítése után a hagyatéka e harmadrészéből még fönmaradó összeg két egyenlő részre osztatván, egyik felét a *magyar tudományos akademiának*, másik felét az *országos magyar képzőművészeti társulatnak* hagyományozza, mint alaptőkét.

Az akadémia és a képzőművészeti társulat javára tett alapítványok közelebbi határozatait a végrendelkező a következőkben állapítja meg. A *magyar tudományos akadémiánál* az alapítvány kamataiból évenkint, vagy a mennyiben a tőke egyelőre még ezt lehetővé nem tenné, két évenkint legalább ezer forintos jutalomra fordíttassék, — addig tehát, a meddig a tőke kamata ennyire nem szaporodnék, ama kamatai egyelőre tőkésíttetnének, — a magyar nemzet egyházi, politikai, irodalmi, müveltségi vagy műtörténetéből vett tárgyu történelmi mű megirására. Melyből azonban kizárva legyen minden magyar nemzetellenes, a vallást általában és nevezetesen a katholikus vallást és jó erkölcsöket sértő kifakadás és nyilatkozat. Ez alapitvány külön *Ipolyi Arnold alapitvány* czim alatt adandó ki. A *magyar képzőművészeti társulat* javára tett alapitvány kamataiból évenkint, vagy a mennyiben ez egyelőre nem lenne még lehetséges, ezek addig tőkésíttessenek, a mig legalább két évenkint ezer forint jutalom fordítható az egyházi és magyar történeti festészet előmozdítására «*Ipolyi Arnold pályázat*» czim alatt.

A végrendelet ötödik pontja *könyctáráról, nagyértékü gyüjteményeiről* rendelkezik. Egyházi s más gyüjteményeit, melyek nála még halála után fönnmaradnak, szintén egyházának és hazájának, különösen nemzeti müveltségi intézetek gyüjteményeinek akarja felajánlani. Kivánja, hogy gyüjteménye főpapi székhelyén muzeumnak alapját képezze és igy az egyházi művészetnek s a nemzeti kulturának tényezőjévé váljék. A mennyiben azonban ezen óhajtás valósítása nem mutatkoznék lehetségesnek, akként rendelkezik, hogy gyüjteménye az *Esztergomban* vagy *Budapesten* alapítandó keresztény muzeum alkatrészét képezze. Fölhatalmazza azért végrendeletének egyik végrehajtóját *Fraknói* Vilmos apátkanonok urat, hogy erre nézve az ország primásával, s a vallás- és közoktatásügyi miniszterre tárgyalásokba bocsátkozzék.

A végrendelet befejező részében temetésével foglalkozik a főpap. hagyományokat tesz hű szolgáinak s végrendeletének végrehajtójául, *Fraknói* Vilmost és a műtárgyak rendezésére segítségül *Czobor* Béla muzeumi segédőrt kéri fel.

*

A temetésre érkezett *Haynald* bibornokot e hó 8-ikán ünnepélyesen fogadták. A káptalan küldöttsége Püspök-Ladányig elébe utazott. Ugyanazon vonattal sokan érkeztek a fővárosból, az akadémia, a történelmi társulat, a képzőművészeti társulat stb. küldöttsége. A püspökök közül ott voltak: Lönhardt erdélyi püspök, Németh József temesvári püspök.

A küldöttségek nagy száma szokatlanul élénkké tette a várost. E hó 9-ikén már kora reggel ezren és ezren indultak meg a püspöki lakhoz, mely a káptalani épületekkel és székesegyházzal együtt szabad téren állván, a nagy tömeg és a kocsik hosszu sora jól elhelyezkedhetett. A rezidenczia udvarán voltak felállítva az iskolák, az egyesületek. Benn az udvaron a nagyváradi összes iskolák ifjusága állott körben: hátuk mögött a közönség. A példás rendet az önk. tüzoltó egylet tagjai a rendőrséggel tartották fenn. A ravatal körül a püspöki uradalom teljes tisztikara foglalt helyet; a koszorukat két állványra helyezték el. Lukács György államtitkár a végtisztesség előtt adta át Tisza Kálmán miniszterelnöknek káptalanhoz intézett részvétiratát. A megye és város tisztikara teljes számban jelent meg, valamint törvényszék és egyéb hivatalok, a hadsereg és a honvédség tisztjei, a keleti egyház papsága.

Kevéssel 9 óra előtt indult *Haynald* bibornok a székesegyházba, hol a szent mise után, melyet a bi-

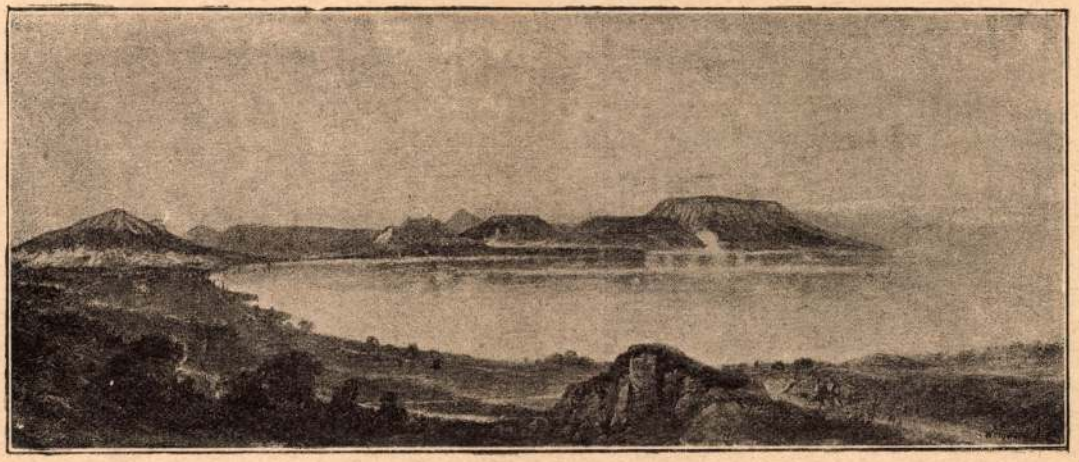

TELEPY KÁROLY. BALATON ÖBLE SZIGLIGETNÉI.

Műsaonok 1890/91. Téli K.

Telepy Károly

A HÉTRŐL.

Mikor a tenger gyilkol. Két vagy három esztendővel ezelőtt egy angol könyv jelent meg, a melynek ez volt a czíme: *A legnagyobb adó.* A legnagyobb adót Anglia a — tengernek fizeti elsülyedt hajókban és vízbe pusztult emberekben. Rudyard Kipling is írt róla egy gyönyörű költeményt, hogy a világ összes nemzetei nem áldoznak a tengernek annyi drága élettel, mint az angol. De viszont az is igaz, hogy a világon egy nemzet se köszönhet annyit a tengernek, mint az angol. Abban a könyvben, a melyet említettünk, a következő mondat van:

A tengernek, mikor gyilkol, két czinkostársa van. Az egyik: a vihar, a másik: a szárazföld. A meredek partok, a zátonyok és a víz szine alatt lappangó sziklák, a melyek mintha úgy lesnének a hajóra, mint a bandita a bokrok sürűségében az utasra.

Előttünk egy fényképfölvétel a *Berlin* hajó katasztrófájáról és ezt a képet nézvén, okvetetlenül eszünkbe kell jutnia annak a néhány mondatnak. Ime a gyilkos tenger mind a két czinkosával: a viharral és szárazfölddel. A vihar vágta oda a szerencsétlen hajót és a móló kövei hasították a halálos sebet hatalmas testén. A vízre jóformán már csak a befejezés munkája maradt. Ott folyt le a katasztrófa a szárazföld közvetetlen közelében, sőt az ő közreműködésével, sok ezer ember szeme előtt, a kik láthatták a halálnak szánt szerencsétlen hajótörötteket és — ha a vihar zugása egy pillanatra elült — hallhatták esdeklő kiáltásukat. És a mólón tehetetlenül álló tömegnek éreznie kellett, milyen gyönge igazság az, hogy az ember immáron ura lett az elemeknek. Víz és föld csak addig szolgája az embernek, mig daczosan meg nem rázza magát és a kik büszkén hirdetjük, hogy mienk a tengerek végtelensége, egy tragikus napon rájövünk, hogy akkora darabjával se birunk, a mekkorát egy gyermek egy darab kővel áthajít.

*

A gomb. Nem arról a gombról van szó, a melyet a ruhájára varr a szabó az embernek és minden mestersége csak az, hogy ki is lehet gombolni, meg be is lehet gombolni. Hanem arról a másik gombról, a melyről a tópataki törvénybiró, a ki teljes egy hetet töltött Budapesten, hazaérvén, igy nyilatkozott:

— Sok minden csudát láttam abban a ménykő nagy városban, de a legnagyobb csuda mégis a pesti gomb. Megnyomja az egyiket az ember, megszólal a csengő, megnyomja a másikat, kinyilik a kapu, de még olyat is láttam, a kit ha megnyom az ember, fölpattan az asztal teteje és pálinkás üveg ugrik ki belőle. Ilyen gombot magam is szerettem volna venni, de nem vettem, mert asztal nélkül nem akarták adni. Asztal, az meg van itthon is elég.

Biró uram egy kicsit félreismerte a helyzetet, de azért bizonyos, hogy ezt a mi korunkat, a hogyan elnevezték a villany meg a papiros korának, elkeresztelhették volna a gomb korszakának is. Hiszen minden nagyszerű technikai fejlődés eredménye az, hogy az ember — megnyom egy gombot és erre történik valami, a mihez addig a munkának és az időnek bizonyos mennyisége kellett, a mely munka és idő az új kitalálással egy gomb megnyomására csökkent vagy tömörült. Ez a gomb folyton nagyobb szerepet játszik a modern életben, munkájának terjedelme, köre és változatossága folyton nő, közeledik az idő, mikor az ember egész életében egyebet se csinál, csak gombokat nyom meg. Így hát mégis csakugyan okos embernek kellett annak lennie, a ki a gombot kitalálta.

*

Botha generális. Botha generális fővezére volt a bur hadseregnek, a mely oly hősiesen, oly dicsőségesen és oly szerencsétlenül harczolt Anglia ellen Transzvál és Orange függetlenségéért. A küzdelem egyenetlen volt, a vég bizonyos és előrelátható. Megjelent Roberts lord és Kitchener: az erősebb győzött és két szép szabad ország határvonala eltünt Dél-Afrika mappájáról. De utolsó diadala a harcztéren Angliának nem volt utolsó diadala azon a földön. Transzvál *tartomány* kormányát most nevezte ki az angol király és e kormány elnöke — *Botha* generális és tagjai nagyobbára volt vezértársai, a kikkel együtt harczolt az angol király serege ellen. Az angolok méltán lehetnek büszkék erre a kormányra, mert ime ismét bebizonyosodott, hogy művészei a hódításnak. Ők tudnak többet is, mint győzni. A győzelemhez nem kell más, mint erő. De a győzelem művészete — a hódítás. Nem a csata megnyerése, hanem a lelkeké. Ehez pedig szükséges, hogy a diadalmas fél ne csak erőben tudjon nagyobb lenni az ellenségnél, hanem gyöngédségben is. Ne csak lesujtani tudja, hanem vonzani is. Ne csak ellenségnek legyen félelmetes, hanem társnak, barátnak, védőnek is kiméletes. Boldoggá tenni egy népet nagyobb művészet, mint boldogtalanná tenni. A népek boldogságának édesanyja mindig a szabadság, de jó mostohának lenni tudvalévőleg nehezebb mesterség, mint jó édesanyának lenni.

*

Tenoristák. Carusót, a világhírű tenoristát,

FONYÓD.

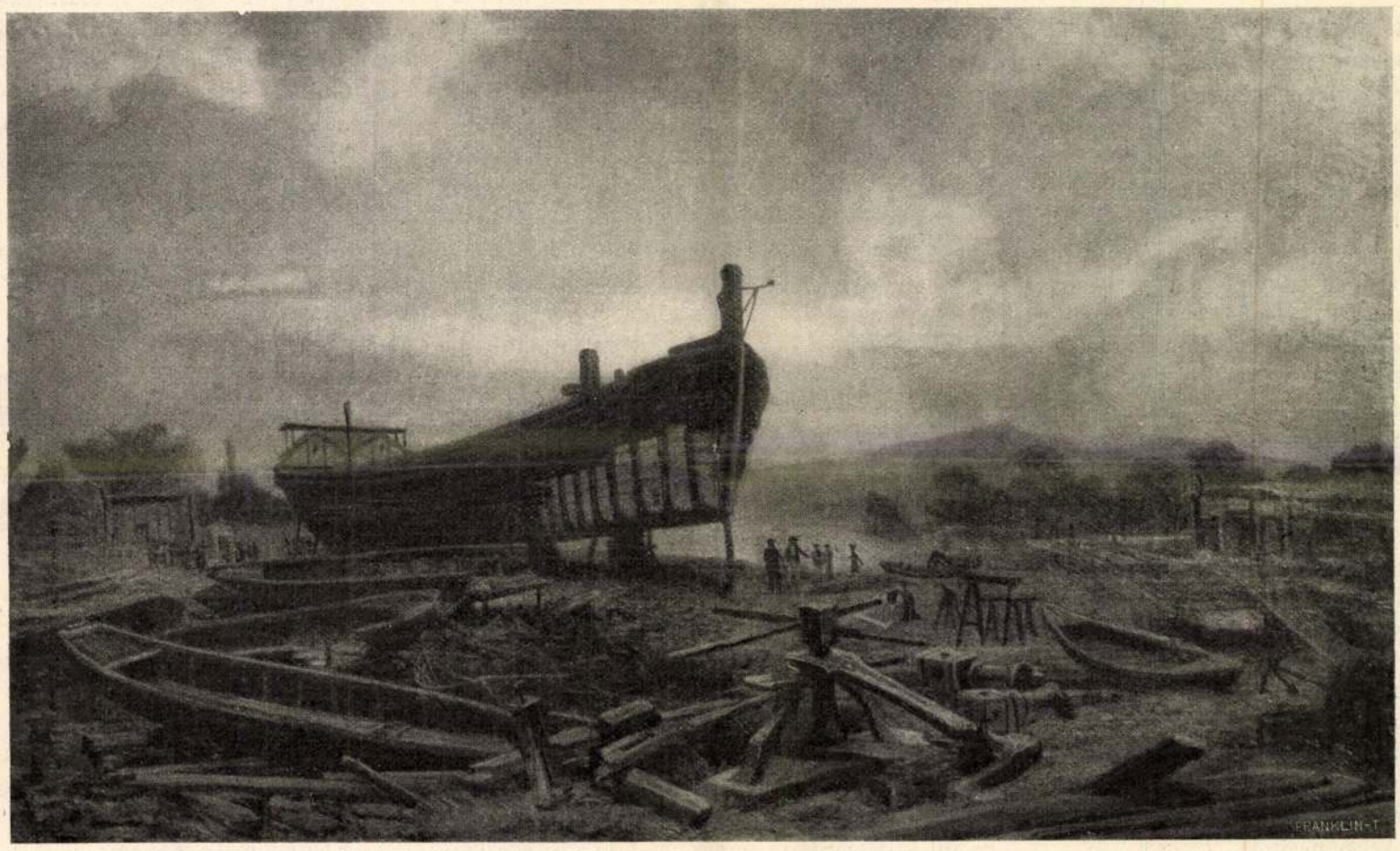

HAJÓÉPÍTÉS MEGYEREN.

TELEPY KÁROLY FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

a kiről nemrégiben kiderült egy majomketrecz előtt, hogy az erkölcsi érzéke nem olyan kiváló és nem olyan emelkedett, mint a hangja, az amerikai bíróság annak idején mindössze csak öt dollár pénzbüntetésre itélte: de az amerikai közönség sokkal szigorubban sujtotta. Nem kért többet a művészetéből. Minálunk a publikum akkor itéli bűnösnek a tenoristát, ha az éneke hamis. Amerikában akkor is, ha a tenorista a majomketrecz előtt hamiskodik. És a közönség állásfoglalása olyan határozott volt, hogy a newyorki opera igazgatója kénytelen volt fölbontani a Carusó szerződését és helyébe egy másik tenoristát szerződtetni. Ez a másik tenorista Alessandró *Bonci*. Ez is világhirű művész, rengeteg sikere volt Budapesten is, mikor itt énekelt. Csakhogy a széphangu Boncinak is megvan a maga — csakhogy-ja. Ezelőtt egy rövid esztendővel — megszökött a feleségétől, nem is egyedül, hanem egy milliomos bankár leányával. Ez is volt olyan nevezetes skandalum, mint a Carusó esete a majomketrecz előtt. Már most, ha az amerikai közönség bojkottálta Carusót erkölcsi okokból, az osztó igazság szerint nem ölelheti keblére Boncit sem, ugyancsak erkölcsi okokból. A mi az egyik tenoristának bűne, nem lehet erénye a másik tenoristának. Lehet azonban, hogy az amerikai közönség szemében a bűn csak akkor bűn, ha — Amerikában követték el. Európa az ugyis annyira tele van mindenféle bünnel, hogy nem esik sulyos beszámitás alá, ha ott valaki eltévelyedik. Ez a fölfogás bizonyára nem valami hizelgő ránk európaiakra nézve, de régi dolog, hogy az erkölcsnek is megvan a maga térképe és mi se vagyunk tulságosan elragadtatva az ujvilág moráljától. Nekünk is olyanforma képzetünk van Amerikáról, hogy ott minden ötödik ember — sikkasztó, hát ők is föltehetik rólunk, hogy itt tenorista nem is boldogulhat addig, a mig legalább egy leányt meg nem szöktetett.

TATÁRRABSÁG.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irta PEKÁR GYULA.

VII.

Mézeshetek fegyverben.

«Ezerhatszázötvenhétben,
Mikor, ember, jutsz ennyiben,
Rezzen világ minden részben,
Mert az nagy év perczen ebben . . .»
(Ujfalvy Imre debreczeni schola-mester és prédikátor jövendölése 1598-ból)

Kegyetlen hidegnek igérkezett a tél. Még csak deczember elején voltak s már is hóbafúlt a Maros völgye, mikor Tholdalagi Mihály Gernyeszegen és Vásárhelyen át hazavitte fiatal feleségét. Nem soká időztek Székelyország fővárosában, csak épen elbúcsúztak a kisérő rokonoktól, Petrichevich-Horváthéktól, Angyalossyéktól, Petkyéktől, kik a háborús hír hatása alatt szintén mind siettek hazafelé, készülődni a január 4-iki felülésre. «A viszontlátásra a háborúban!» hangzott a búcsúszó, mely után a Poklos völgyébe, a jeddi útra kanyarodott le az ifjú házasokkal a fejedelmi hintó. Kezet kézben tartva, most csak annál közelebb húzódtak egymáshoz és beszéltek boldogitó, édes dolgokról. No, otthon lesznek már nemsokára! És milyen jó, hogy Huszár Péter és Thoroczkay Judith se lesznek messze tőlük; amott van, Jedden túl, Kebele-Szent-Iván, ott fognak ők lakni. Ámde hiába igyekezett Mihály vidítani Margitot, a fiatal asszony egyre búsabban simúlt hozzá.

— Három hét az élet, — mormogta, — három hét az én életem . . . örömnek kevés, búcsúnak szivszaggatóan sok! Mert én most hogy hazamegyek kegyelmedhez, máris úgy érzem, búcsúzom kegyelmedtől . . .

— Szivem, csak arra gondolj, hogy mentől hamarább megjövök én a hadakozásból!

Margit azonban a fejét rázta:

— Én beteszem a lábam a házba s kegyelmed akkor húzza ki a magáét onnan. Még meg se érkeztem s máris megyen el a jobbik felem! Hisz mielőtt a hímes ládámat kirakhatnám, máris kegyelmednek kell málháznom hosszú útra, — hadi útra, honnan, a mindenható tudja, van-e visszatérés . . .

Akkor végre befordúltak a vadregényes koronkai völgybe. Hó takarta a tájat itt is, fehér volt a falu s fehérek azok a furcsán rakott, kerek Békesd-halmok, melyek közül a Tholdalagiak várkastélya kiemelkedett. Felette méltóságos egy lakóhely volt az, — tornyos és bástyás kúria, melyet a tatárok látogatásai óta egyre vastagabb falakkal raktak meg. Boldogúlt János Zsigmond király idejében még a vitézlő Mihályfi familiáé volt, ennek defektusán szállt Kovacsóczy Farkasra s úgy a Tholdalagiakra. Innen parancsolt mint főkapitány az egész Maros-, Udvarhely- és Háromszéknek az ifjú Tholdalagi édesapja, öreg Mihály úr, Bethlen Gábornak ama híres főembere, a ki tizennyolczszor volt követségben keleten, nyugaton, s mint tanácsúr, főispán s hadivezér ugyan kivette a maga részét Erdély aranykorának dicsőségéből. Látott alatta Koronka pompát eleget, hisz mikor öreg Mihály úr másodszor esküdött Petky Erzsébettel, nemcsak I. Rákóczy György tisztelte meg a nászt prezenciájával, hanem a két oláh vajda is eljött a lakodalomra. Bezzeg most vége a mozgalmas napoknak, — a hét leánygyerek férjhez ment, öreg Mihály úr, meg Petky Erzsébet is rég sírban pihennek már s csak az őket túlélő nagyanya, a nyolczvanon jóval felül levő Bessenyey Borbála fogadja az ifjú párt a csöndes kastélyban.

Mire a Rákóczy-hintó a kisérő fejedelmi dragonyokkal az öreg fák alá robog, a kapu előtt már rendet állnak a várbeli vörös darabontok és cselédek: asztalnokok, sáfárok, peczérek, csatlósok. A főporkoláb, Pallos Imre parancsol nekik, de nem övé az üdvözlő szó, hanem a marosszéki lovas-századok küldöttségének hadnagyáé, zentrontási Vayda Gáspáré, ki mellett a gyalogló főszékelyek nevében Sipos Máthé kiáltja az éljent. A még hajnalban világgá küldött fullajtároktól tudják ők már a háborús hírt és Vayda Gáspár uram harcziasan üdvözli néhai dicsőséges főkapitányuknak a méltó fiát:

— Rám bizatván summája ennek a követségnek, imhol szeretettel kivánom, hogy Istennek az ő adakozó kezei kegyelmetek iránt soha meg ne rövidüljenek, hanem igen is szépen tenyésző házassággal jutalmazza szerelmetes frigyüket. Hogy a szerencsének ama szép kereke, melyet vaskar tart a Tholdalagi-czímerben, soha balra ne forduljon, hanem mindig csak jobbra, — a legeslegjobbra! Tudjuk mi jól, hogy hamarosan hadba megyünk mindannyian, de addig is békével örvendezzenek kegyelmetek fegyveres mézesheteiknek. Kegyelmedet, Mihály uram, hitvese csókjain éltesse az Isten, kegyelmed, Margit asszonyunk pedig ne búsuljon: szép az hadba menni, de még szebb onnan megjönni, diszszel, dicsőséggel, várakozó ifjú feleséghez!

Mihály úr jó szivvel veszi a köszöntőt, megveregeti a vállát a porkolábnak s aztán főként atyja három öreg csatlósát: Csütörtök Jánost, Péntek Istvánt, meg Szombath Ferenczet üdvözli. Híres szolga volt ez a három furcsa atyafi, — Bécstől Sztambulig sok ezer futamatnyi földet bejártak ők az öreg Tholdalagival és temérdeket tudtak mesélni operenczián-túli kalandjaikról. Az ő pánczélos térdükön nőtt fel a kis Mihály, tőlük hallott először a szultán divánjáról, meg a római császár aranypalotájáról. Csütörtök János mogorva vén székely volt, ki a harczi veszedelmeket regélte neki szüntelen, ájtatos Péntek István az udvari és templomi pompák felől tartotta szóval, víg Szombath Ferencz pedig furcsa vitézi adomákkal nevettette meg. Öreg Tholdalagi uram szörnyen szerette hallgatni őket, — az egy bibliát kivéve, (melyet úgymint harminczháromszor olvasott el!) azt tartotta, nincs okosabb tanítókönyv a bármily alázatos élettapasztalásnál. Barátai s maga a Fejedelem is sokat tréfálták őt e három furcsa csatlósáért, — a jó ég tudja, hogy is válogatta őket igy össze! Szerette mondogatni:

— Hagyjátok el, jól vagyok én velük! Igaz, hogy Csütörtök Jankó sokat káromkodik, de az is igaz, hogy Péntek Pista még többet imádkozik, — viszont Szombath Ferkó mindig megnevettet. És igy bárhogyan kezdődjék is rám nézve a hét, mindig csak vígan végződhetik. Kell-e több, atyámfiai?

Bezzeg nagyon elérzékenykedik most a három öreg szolga! Szinte könnyezve csókolják fiatal uruknak a köntöse szegélyét:

— Bizony sok hideget és meleget kóstoltunk boldogult urunk szolgálatában, de azért szivesen ujra kezdjük!

Mihály vigan szól rájuk:

— No ti ünnepnapos jó öregeim, hát fogtok-e szerencsét hozni nekem is?

Az öregek összenéznek:

— Hej, nagy jó uram, — mondják aztán, — fiatalabb legyen az a szerencse nálunk, azt kivánjuk!

— Készülődjetek, — súgja nekik az ifjú jelentősen s aztán sietve megyen be Margittal a kastélyba. Beh üres lett a ház! Csak az asszonyi traktus előtt állanak rendet a Vénasszony s a Frauczimmerek. Ott bent a brassói módra famunkával bélelt szobában vár rájuk a nagyasszony. Az ablaknál ül egy rézveretes olaszbársony karosszékben. Margit illetődve áll meg a küszöbön, — hát ósdi az a szoba, a rég elmúlt XVI. század levegője árad elő belőle, de ha lehet, még ósdibb az a benne ülő agg dáma. Mily különös az öltözéke, — ilyet már csak régi arczképeken láthat az ember! Talpig fekete bársonyban van özvegy Tholdalaginé, de még e komor kereten belül is megőrzi ő annak a régebbi Erdélynek a kissé olaszos, középkorias viseletét. És milyen félelemmel teli tisztelettel közeledik hozzája mindenki! Hát nagyon öreg már Bessenyey Borbála, aszott az aggságtól, de arczéle még most is nemesen büszke és a hogy kiegyenesedve feltekint, mintha egy elmúlt század emelkednék ki halottaiból. Parancsoló és kemény ez a tekintet, a mint hogy nem is a Rákóczyak idejének újmódi erdélyi hölgye ő, hanem a hatvan évvel azelőtti Báthory-kornak a nagyasszonya, — nem a circumspectus jelennek az alkalmazkodó nője, hanem egy vadabb, szenvedélyesebb kornak az utolsóul fentmaradt típusa. Kissé bizalmatlan kiváncsisággal tekint a közeledő Margitra:

— Te vagy az, leányom? No, jer ide, hadd lássalak.

Margit elfogódva térdel eléje s ő fonnyadt kezeibe veszi arczát. Nézi merően, tapogatja, aztán lassan felderül barázdás, szigorú arcza. Megpaskolja a fiatal asszony képét s indulatos gyöngédséggel szoritja magához.

— Jól van. Szeretlek. Berekesztlek ide a szivembe, Mihály mellé. Benne vagytok mind a ketten.

— Köszönöm asszonyám . . .

Bessenyey Borbála csak tovább nézi őt. Már mosolyog is:

— Tetszel nekem, leányom! Nem látszol se

A HÉTRŐL.

Mikor a tenger gyilkol. Két vagy három esztendővel ezelőtt egy angol könyv jelent meg, a melynek ez volt a címe: *A legnagyobb adó.* A legnagyobb adót Anglia a — tengernek fizeti elsülyedt hajókban és vízbe pusztult emberekben. Rudyard Kipling is írt róla egy gyönyörű költeményt, hogy a világ összes nemzetei nem áldoznak a tengernek annyi drága élettel, mint az angol. De viszont az is igaz, hogy a világon egy nemzet se köszönhet annyit a tengernek, mint az angol. Abban a könyvben, a melyet említettünk, a következő mondat van:

A tengernek, mikor gyilkol, két czinkostársa van. Az egyik: a vihar, a másik: a szárazföld. A meredek partok, a zátonyok és a víz szine alatt lappangó sziklák, a melyek mintha úgy lesnének a hajóra, mint a bandita a bokrok sürűségében az utasra.

Előttünk egy fényképfölvétel a *Berlin* hajó katasztrófájáról és ezt a képet nézvén, okvetetlenül eszünkbe kell jutnia annak a néhány mondatnak. Ime a gyilkos tenger mind a két czinkosával: a viharral és szárazfölddel. A vihar vágta oda a szerencsétlen hajót és a móló kövei hasították a halálos sebet hatalmas testén. A vízre jóformán már csak a befejezés munkája maradt. Ott folyt le a katasztrófa a szárazföld közvetetlen közelében, sőt az ő közreműködésével, sok ezer ember szeme előtt, a kik láthatták a halálnak szánt szerencsétlen hajótörötteket és — ha a vihar zugása egy pillanatra elült — hallhatták esdeklő kiáltásukat. És a mólón tehetetlenül álló tömegnek éreznie kellett, milyen gyönge igazság az, hogy az ember immáron ura lett az elemeknek. Víz és föld csak addig szolgája az embernek, mig daczosan meg nem rázza magát és a kik büszkén hirdetjük, hogy mienk a tengerek végtelensége, egy tragikus napon rájövünk, hogy akkora darabjával se birunk, a mekkorát egy gyermek egy darab kővel áthajít.

*

A gomb. Nem arról a gombról van szó, a melyet a ruhájára varr a szabó az embernek és minden mestersége csak az, hogy ki is lehet gombolni, meg be is lehet gombolni. Hanem arról a másik gombról, a melyről a tópataki törvénybiró, a ki teljes egy hetet töltött Budapesten, hazaérvén, igy nyilatkozott:

— Sok minden csudát láttam abban a ménykő nagy városban, de a legnagyobb csuda mégis a pesti gomb. Megnyomja az egyiket az ember,

FONYÓD.

megszólal a csengő, megnyomja a másikat, kinyilik a kapu, de még olyat is láttam, a kit ha megnyom az ember, fölpattan az asztal teteje és pálinkás üveg ugrik ki belőle. Ilyen gombot magam is szerettem volna venni, de nem vettem, mert asztal nélkül nem akarták adni. Asztal, az meg van itthon is elég.

Biró uram egy kicsit félreismerte a helyzetet, de azért bizonyos, hogy ezt a mi korunkat, a hogyan elnevezték a villany meg a papiros korának, elkeresztelhették volna a gomb korszakának is. Hiszen minden nagyszerű technikai fejlődés eredménye az, hogy az ember — megnyom egy gombot és erre történik valami, a mihez addig a munkának és az időnek bizonyos mennyisége kellett, a mely munka és idő az új kitalálással egy gomb megnyomására csökkent vagy tömörült. Ez a gomb folyton nagyobb szerepet játszik a modern életben, munkájának terjedelme, köre és változatossága folyton nő, közeledik az idő, mikor az ember egész életében egyebet se csinál, csak gombokat nyom meg. Így hát mégis csakugyan okos embernek kellett annak lennie, a ki a gombot kitalálta.

*

Botha generális. Botha generális fővezére volt a bur hadseregnek, a mely oly hősiesen, oly dicsőségesen és oly szerencsétlenül harczolt Anglia ellen Transzvál és Orange függetlenségéért. A küzdelem egyenetlen volt, a vég bizonyos és előrelátható. Megjelent Roberts lord és Kitchener: az erősebb győzött és két szép szabad ország határvonala eltünt Dél-Afrika mappájáról. De utolsó diadala a harcztéren Angliának nem volt utolsó diadala azon a földön. Transzvál *tartomány* kormányát most nevezte ki az angol király és e kormány elnöke — *Botha* generális és tagjai nagyobbára volt vezértársai, a kikkel együtt harczolt az angol király serege ellen. Az angolok méltán lehetnek büszkék erre a kormányra, mert ime ismét bebizonyosodott, hogy művészei a hódításnak. Ők tudnak többet is, mint győzni. A győzelemhez nem kell más, mint erő. De a győzelem művészete — a hódítás. Nem a csata megnyerése, hanem a lelkeké. Ehez pedig szükséges, hogy a diadalmas fél ne csak erőben tudjon nagyobb lenni az ellenségnél, hanem gyöngédségben is. Ne csak lesujtani tudja, hanem vonzani is. Ne csak ellenségnek legyen félelmetes, hanem társnak, barátnak, védőnek is kiméletes. Boldoggá tenni egy népet nagyobb művészet, mint boldogtalanná tenni. A népek boldogságának édesanyja mindig a szabadság, de jó mostohának lenni tudvalévőleg nehezebb mesterség, mint jó édesanyának lenni.

*

Tenoristák. Carusót, a világhírű tenoristát,

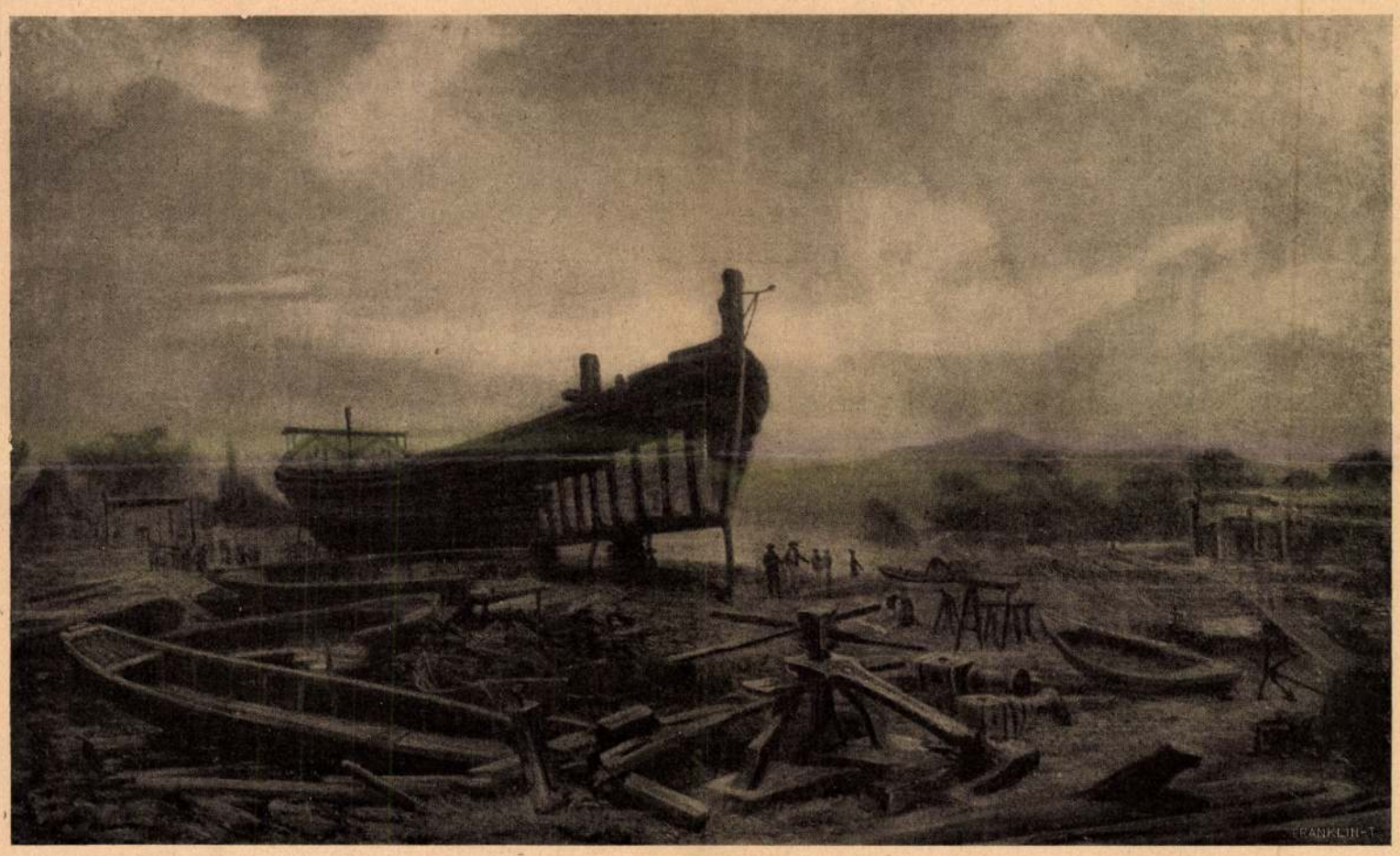

HAJÓÉPÍTÉS MEGYEREN.

TELEPY KÁROLY FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

a kiről nemrégiben kiderült egy majomketrecz előtt, hogy az erkölcsi érzéke nem olyan kiváló és nem olyan emelkedett, mint a hangja, az amerikai birósag annak idején mindössze csak öt dollár pénzbüntetésre itélte: de az amerikai közönség sokkal szigorubban sujtotta. Nem kért többet a művészetéből. Minálunk a publikum akkor itéli bünösnek a tenoristát, ha az éneke hamis. Amerikában akkor is, ha a tenorista a majomketrecz előtt hamiskodik. És a közönség állásfoglalása olyan határozott volt, hogy a newyorki opera igazgatója kénytelen volt fölbontani a Carusó szerződését és helyébe egy másik tenoristát szerződtetni. Ez a másik tenorista Alessandró *Bonci*. Ez is világhirű művész, rengeteg sikere volt Budapesten is, mikor itt énekelt. Csakhogy a széphangu Boncinak is megvan a maga — csakhogy-ja. Ezelőtt egy rövid esztendővel — megszökött a feleségétől, nem is egyedül, hanem egy milliomos bankár leányával. Ez is volt olyan nevezetes skandalum, mint a Carusó esete a majomketrecz előtt. Már most, ha az amerikai közönség bojkottálta Carusót erkölcsi okokból, az osztó igazság szerint nem ölelheti keblére Boncit sem, ugyancsak erkölcsi okokból. A mi az egyik tenoristának bűne, nem lehet erénye a másik tenoristának. Lehet azonban, hogy az amerikai közönség szemében a bűn csak akkor bűn, ha — Amerikában követték el. Európa az ugyis annyira tele van mindenféle bünnel, hogy nem esik sulyos beszámitás alá, ha ott valaki eltévelyedik. Ez a fölfogás bizonyára nem valami hizelgő ránk európaiakra nézve, de régi dolog, hogy az erkölcsnek is megvan a maga térképe és mi se vagyunk tulságosan elragadtatva az ujvilág moráljától. Nekünk is olyanforma képzetünk van Amerikáról, hogy ott minden ötödik ember — sikkasztó, hát ők is föltehetik rólunk, hogy itt tenorista nem is boldogulhat addig, a mig legalább egy leányt meg nem szöktetett.

TATÁRRABSÁG.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irta PEKÁR GYULA.

VII.

Mézeshetek fegyverben.

«Ezerhatszázötvenhétben,
Mikor, ember, jutsz ennyiben,
Rezzen világ minden részben,
Mert az nagy év perczen ebben . . .»
(Újfalvy Imre debreczeni schola-mester és prédikátor jövendölése 1598-ból.)

Kegyetlen hidegnek igérkezett a tél. Még csak deczember elején voltak s már is hóbafúlt a Maros völgye, mikor Tholdalagi Mihály Gernyeszegen és Vásárhelyen át hazavitte fiatal feleségét. Nem soká időztek Székelyország fővárosában, csak épen elbúcsúztak a kisérő rokonoktól, Petrichevich-Horváthéktól, Angyalossyéktól, Petkyéktől, kik a háborús hir hatása alatt szintén mind siettek hazafelé, készülődni a január 4-iki felülésre. «A viszontlátásra a háborúban!» hangzott a búcsúszó, mely után a Poklos völgyébe, a jeddi útra kanyarodott le az ifjú házasokkal a fejedelmi hintó. Kezet kézben tartva, most csak annál közelebb húzódtak egymáshoz és beszéltek boldogító, édes dolgokról. No, otthon lesznek már nemsokára! És milyen jó, hogy Huszár Péter és Thoroczkay Judith se lesznek messze tőlük; amott van, Jedden túl, Kebele-Szent-Iván, ott fognak ők lakni. Ámde hiába igyekezett Mihály vidítani Margitot, a fiatal asszony egyre búsabban simúlt hozzá.

— Három hét az élet, — mormogta, — három hét az én életem . . . örömnek kevés, búcsúnak szivszaggatóan sok! Mert én most hogy hazamegyek kegyelmedhez, máris úgy érzem, búcsúzom kegyelmedtől . . .

— Szivem, csak arra gondolj, hogy mentől hamarább megjövök én a hadakozásból!

Margit azonban a fejét rázta:

— Én beteszem a lábam a házba s kegyelmed akkor húzza ki a magáét onnan. Még meg se érkeztem s máris megyen el a jobbik felem! Hisz mielőtt a hímes ládámat kirakhatnám, máris kegyelmednek kell málháznom hosszú útra, — hadi útra, honnan, a mindenható tudja, van-e visszatérés . . .

Akkor végre befordúltak a vadregényes koronkai völgybe. Hó takarta a tájat itt is, fehér volt a falu s fehérek azok a furcsán rakott, kerek Békesd-halmok, melyek közül a Tholdalagiak várkastélya kiemelkedett. Felette méltóságos egy lakóhely volt az, — tornyos és bástyás kúria, melyet a tatárok látogatásai óta egyre vastagabb falakkal raktak meg. Boldogúlt János Zsigmond király idejében még a vitézlő Mihályfi familiáé volt, ennek defektusán szállt Kovacsóczy Farkasra s úgy a Tholdalagiakra. Innen parancsolt mint főkapitány az egész Maros-, Udvarhely- és Háromszéknek az ifjú Tholdalagi édesapja, öreg Mihály úr, Bethlen Gábornak ama híres főembere, a ki tizennyolczszor volt követségben keleten, nyugaton, s mint tanácsúr, főispán s hadivezér ugyan kivette a maga részét Erdély aranykorának dicsőségéből. Látott alatta Koronka pompát eleget, hisz mikor öreg Mihály úr másodszor esküdött Petky Erzsébettel, nemcsak I. Rákóczy György tisztelte meg a nászt prezenciájával, hanem a két oláh vajda is eljött a lakodalomra. Bezzeg most vége a mozgalmas napoknak, — a hét leánygyerek férjhez ment, öreg Mihály úr, meg Petky Erzsébet is rég sirban pihennek már s csak az őket túlélő nagyanya, a nyolczvanon jóval felül levő Bessenyey Borbála fogadja az ifjú párt a csöndes kastélyban.

Mire a Rákóczy-hintó a kisérő fejedelmi dragonyokkal az öreg fák alá robog, a kapu előtt már rendet állnak a várbeli vörös darabontok és cselédek: asztalnokok, sáfárok, peczérek, csatlósok. A főporkoláb, Pallos Imre parancsol nekik, de nem övé az üdvözlő szó, hanem a marosszéki lovas-századok küldöttségének hadnagyáé, zentrontási Vayda Gáspáré, ki mellett a gyalogló főszékelyek nevében Sipos Máthé kiáltja az éljent. A még hajnalban világgá küldött fullajtároktól tudják ők már a háborús hírt és Vayda Gáspár uram harcziasan üdvözli néhai dicsőséges főkapitányuknak a méltó fiát:

— Rám bizatván summája ennek a követségnek, imhol szeretettel kivánom, hogy Istennek az ő adakozó kezei kegyelmetek iránt soha meg ne rövidüljenek, hanem igen is szépen tenyésző házassággal jutalmazza szerelmetes frigyüket. Hogy a szerencsének ama szép kereke, melyet vaskar tart a Tholdalagi-czímerben, soha balra ne forduljon, hanem mindig csak jobbra, — a legeslegjobbra! Tudjuk mi jól, hogy hamarosan hadba megyünk mindannyian, de addig is békével örvendezzenek kegyelmetek fegyveres mézesheteiknek. Kegyelmedet, Mihály uram, hitvese csókjain éltesse az Isten, kegyelmed, Margit asszonyunk pedig ne búsuljon: szép az hadba menni, de még szebb onnan megjönni, díszszel, dicsőséggel, várakozó ifjú feleséghez!

Mihály úr jó szivvel veszi a köszöntőt, megveregeti a vállát a porkolábnak s aztán főként atyja három öreg csatlósát: Csütörtök Jánost, Péntek Istvánt, meg Szombath Ferenczet üdvözli. Híres szolga volt ez a három furcsa atyafi, — Bécstől Sztambulig sok ezer futamatnyi földet bejártak ők az öreg Tholdalagival és temérdeket tudtak mesélni operenciántúli kalandjaikról. Az ő pánczélos térdükön nőtt fel a kis Mihály, tőlük hallott először a szultán divánjáról, meg a római császár aranypalotájáról. Csütörtök János mogorva vén székely volt, ki a harczi veszedelmeket regélte neki szüntelen, ájtatos Péntek István az udvari és templomi pompák felől tartotta szóval, víg Szombath Ferencz pedig furcsa vitézi adomákkal nevettette meg. Öreg Tholdalagi uram szörnyen szerette hallgatni őket, — az egy bibliát kivéve, (melyet úgymint harminczháromszor olvasott el!) azt tartotta, nincs okosabb tanítókönyv a bármily alázatos élettapasztalásnál. Barátai s maga a Fejedelem is sokat tréfálták őt e három furcsa csatlósáért, — a jó ég tudja, hogy is válogatta őket igy össze! Szerette mondogatni:

— Hagyjátok el, jól vagyok én velük! Igaz, hogy Csütörtök Jankó sokat káromkodik, de az is igaz, hogy Péntek Pista még többet imádkozik, — viszont Szombath Ferkó mindig megnevettet. És igy bárhogyan kezdődjék is rám nézve a hét, mindig csak vígan végződhetik. Kell-e több, atyámfiai?

Bezzeg nagyon elérzékenykedik most a három öreg szolga! Szinte könnyezve csókolják fiatal uruknak a köntöse szegélyét:

— Bizony sok hideget és meleget kóstoltunk boldogult urunk szolgálatában, de azért szivesen ujra kezdjük!

Mihály vigan szól rájuk:

— No ti ünnepnapos jó öregeim, hát fogtok-e szerencsét hozni nekem is?

Az öregek összenéznek:

— Hej, nagy jó uram, — mondják aztán, — fiatalabb legyen az a szerencse nálunk, azt kivánjuk!

— Készülődjetek, — súgja nekik az ifjú jelentősen s aztán sietve megyen be Margittal a kastélyba. Beh üres lett a ház! Csak az asszonyi traktus előtt állanak rendet a Vénasszony s a Frauczimmerek. Ott bent a brassói módra famunkával bélelt szobában vár rájuk a nagyasszony. Az ablaknál ül egy rézveretes olaszbársony karosszékben. Margit illetődve áll meg a küszöbön, — hát ósdi az a szoba, a rég elmúlt XVI. század levegője árad elő belőle, de ha lehet, még ósdibb az a benne ülő agg dáma. Mily különös az öltözéke, — ilyet már csak régi arczképeken láthat az ember! Talpig fekete bársonyban van özvegy Tholdalaginé, de még e komor kereten belül is megőrzi ő annak a régebbi Erdélynek a kissé olaszos, középkorias viseletét. És milyen félelemmel teli tisztelettel közeledik hozzája mindenki! Hát nagyon öreg már Bessenyey Borbála, aszott az aggságtól, de arczéle még most is nemesen büszke és a hogy kiegyenesedve feltekint, mintha egy elmúlt század emelkednék ki halottaiból. Parancsoló és kemény ez a tekintet, a mint hogy nem is a Rákóczyak idejének újmódi erdélyi hölgye ő, hanem a hatvan évvel azelőtti Báthory-kornak a nagyasszonya, — nem a circumspectus jelennek az alkalmazkodó nője, hanem egy vadabb, szenvedélyesebb kornak az utolsóul fentmaradt tipusa. Kissé bizalmatlan kiváncsisággal tekint a közeledő Margitra:

— Te vagy az, leányom? No, jer ide, hadd lássalak.

Margit elfogódva térdel eléje s ő fonnyadt kezeibe veszi arczát. Nézi merően, tapogatja, aztán lassan felderül barázdás, szigorú arcza. Megpaskolja a fiatal asszony képét s indulatos gyöngédséggel szoritja magához.

— Jól van. Szeretlek. Berekesztlek ide a szivembe, Mihály mellé. Benne vagytok mind a ketten.

— Köszönöm asszonyám . . .

Bessenyey Borbála csak tovább nézi őt. Már mosolyog is:

— Tetszel nekem, leányom! Nem látszol se

nak szövögetésében, az talán csak majd ezután fog kiderülni. Mert hogy nagyon becsvágyó s a diplomáczia bonyolult mesterségében jártas asszony volt, ez kiderült róla később, mikor már mint 1881 óta özvegyasszonynak, gyermekei jövőjéről kellett gondoskodnia. Különösen legfiatalabb fiáért, Ferdinánd herczegért tett sokat; ő szerezte meg neki fáradhatatlan közbenjárásával az udvaroknál és nagy vagyonának ügyes felhasználásával 1887-ben a bolgár trónt s ha ő nincs, kétséges, vajjon nem veszett volna-e el számára ez a nagy fáradtsággal és áldozattal szerzett fejedelemség. Az öreg Klementina herczegnő életének utolsó husz évét jóformán teljesen ez a küzdelem töltötte be s ez tette az újabbkori diplomácziai történet egyik legérdekesebb nőalakjává.

Alapjában véve élete fogytáig franczia nő volt, az évtizedek sorára nyúló ausztriai tartózkodás nem halványította el ragaszkodását származásához. Alig volt év, hogy Párisban meg ne fordult volna s egy-egy ilyen utazásról hazatérve ki nem fogyott élményei elbeszéléséből, Páris dicséretéből.

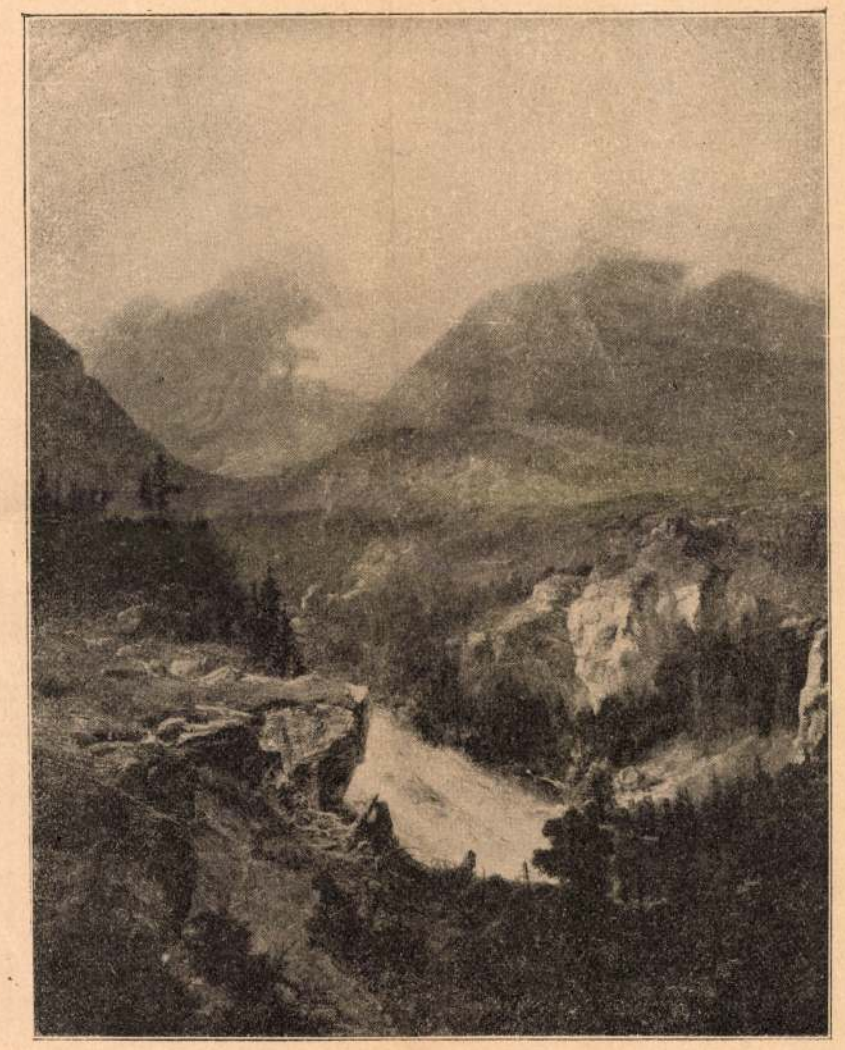

A LOMNICZI CSÚCS.

A művészetek iránt nem volt valami élénk érzéke; a mig férje, a ki nagy zenekedvelő volt, élt, a kedvéért eljárt a bécsi operába, de nem sok élvezete telhetett benne, mert kora haladásával mindinkább nagyot hallott. Gyermekeit nagyon szerette, rokonaival mindig jó viszonyban volt, legjobban azonban legkisebb fiát, Ferdinándot szerette. Még nyolczvannyolcz éves korában is, két évvel ezelőtt, a legnagyobb augusztusi forróságban is berándult Ebenthalból Bécsbe, hogy unokáit egy órára láthassa s aztán halálra fáradva visszautazzék. Mint afféle öregasszony, roppant szenvedélyes házasság-közvetítő volt, a miről az udvari krónikák sokat tudnának beszélni. Hanem a házasságokkal, a melyeket szerzett, nem mindig volt szerencséje; egyik menye, Lujza herczegnő pl. nagyon sok bajt és bánatot okozott neki.

Nagy gazdagsága mellett hires volt takarékosságáról, különösen apró kiadások dolgában. Nagy összegeket azonban, különösen a bolgár fejedelem érdekében könnyen kiadott; egy izben egy egész bolgár ezrednek vett lovakat a maga pénzén, egy más alkalommal egy új vasút számára megvette az összes szükséges lokomotivokat, egy ezredet pedig, a mely nevét viselte, ellátott új egyenruhával.

Testi szervezete rendkívül erős volt, a legutolsó órájáig szabad szemmel olvasott, ellenben hallása már korán megromlott s utóbbi időben majdnem egészen süket lett; részben ezért is vonúlt vissza pár év előtt minden szerepléstől.

A ZÖLD TÓ. *A Könyves Kálmán szalonjából.*

TELEPY KÁROLY FESTMÉNYEI.

a mai Angol királynő áll, épült a tizennyolczadik század végén az első országos hírű kávéház, a Kemniczer-féle, melynek emlékét német, franczia és angol leírások is fentartották. Az 1838-iki árvíz folytán átalakították, de tíz év mulva a Hentzi bombái következtében újra rommá vált s megint fel kellett építeni. Régi stilje megtartásával Pollák építész tervei alapján ekkor ismét felépítettek s nem sokára olyan jelentősége lett, hogy a magyar publikum és a bécsi kormány előtt egyaránt fogalommá nőtt élete. Deák Ferencznek és a kiegyezési politika híveinek ott volt ugyanis a köre s itt találkoztak mindennap, míg végre győzött politikájuk s az uralkodó és a nemzet között megtörtént a kibékülés. Abban az időben «*Kiegyezés kávéháza*» czímen ismerték az országban s így van megörökítve multja is abban az érdekes könyvben, melyet a szálloda igazgatósága pár év előtt közre adott. Ilyen könyv az «Angol királyné»-n kívül egyedül a «Kis Pipá»-ról maradt még fenn, más jellegben és más természetű emlékek megőrzéseért, a «Kis Pipa» törzsvendég íróinak alkalmi czikkeivel. A *Vadászkürt* irodalmi vonatkozásairól a Petőfi napló-levelei, Teleky Sándor gróf feljegyzései és az alkalmi hirlapi közlések szolgálnak. Petőfi tiszteletére 1845-ben tudvalevőleg itt rendezték azt a búcsúlakomát, mely polemiával, skandalummal és két vidéki iró ádáz nehezteléséve végződött. A szabadságharcz alatt és a kiegyezés után is népszerű hely volt, melyet az előkelő irók, Kazinczy Gábor, Kuthy Lajos, Pompéry János is szívesen felkerestek. A Váczi-utczai *Korona* élete a tizennyolczadik század második felétől datálódik. Egyidőben Pestnek ez volt a legdivatosabb kávéháza, az úgynevezett «pucs és fucs»-féle politikai mozgalmak idején pedig az ellenzéki politikusoknak gyülekezője, hol a rendőrség még puskákat is talált a konspiráló szövetség szétrebbentésekor. Az *Aranykéz* fogadó valamikor az első magyar szinészeknek és a mult század huszas évei között élő iróknak nyujtott barátságos otthont, ma már azonban divatja mult, egyszerű hely, melynek megvan ugyan régi czégére és régi arczulatja, de hiressége már rég letűnt. Idő kérdése különben, hogy mikor fogják lebontani, hogy az élni sietö újabb nemzedéknek kényelmes bérlakásul szolgáljon, de minden jel arra mutat, hogy az ő napjai is meg vannak számlálva. Igy tűnik el egymásután évtizedek és évszázadok életének sok kedves, nevezetes, nem egyszer nagy eseményekkel összefüggő emléke. A Kis Pipával megkezdődött az újabb sorozat s az a négy-öt történelmű hírű hely, a mi még megmaradt, aligha hagyja sokáig túlélni Karikás uram egykori országos híresség csárdáját. Nem örök életre termett alkotásoknak ez a sorsa a mulandóság világában.

Zuboly.

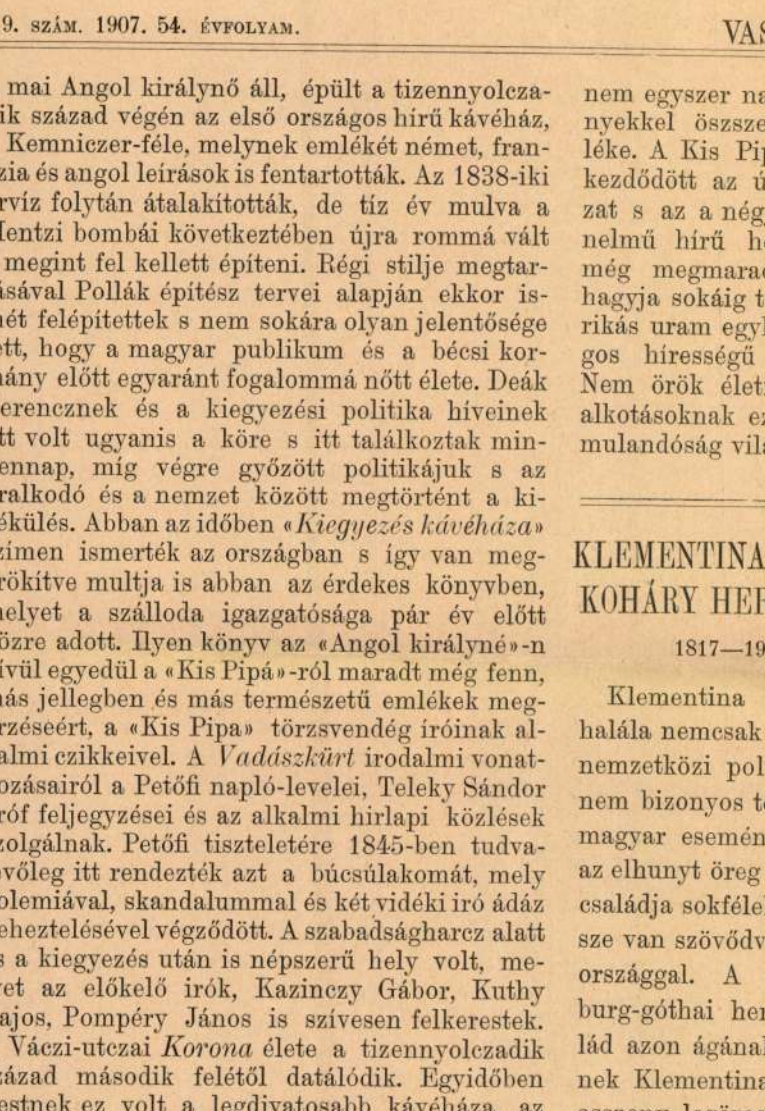

Klementina herczegnő fiatalkori képe. — Az alsuthi kastélyban levő festmény után.

KLEMENTINA KOBURG-KOHÁRY HERCZEGNŐ.

1817—1907.

Klementina herczegnő halála nemcsak udvari és nemzetközi politikai, hanem bizonyos tekintetben magyar esemény is, mert az elhunyt öreg herczegnő családja sokféleképen össze van szövődve Magyarországgal. A szász-koburg-góthai herczegi család azon ágának, a melynek Klementina herczegasszony legöregebb tagja volt, nemcsak magyar vér foly ereiben, hanem vagyona is teljesen magyar eredetű. A herczegnő apósa, Ferdinánd szász-kóburg-góthai herczeg ugyanis mint szerény apanagera szorított másodszülött vette el az 1815-ben herczegi rangra emelt *Koháry* Antal leányát, Mária Antóniát s a herczegnő a Koháry-család utolsó tagja lévén, az egész roppant vagyon, egyike a legnagyobb magyar földbirtokoknak, az ausztriai uradalmakkal együtt a Koburgokra szállott. Bars, Hont, Nógrád, Gömör, Szepes, Heves- és Pestmegyékre terjednek ezek az uradalmak, melyek tulajdonosa ma Klementina herczegnő legidősebb fia, Fülöp szász-koburg-góthai herczeg. A Kóburgok ez ága, mivel a Koháry-vagyonhoz fiusítás révén jutottak, a Koburg mellett a Koháry nevet is viselte, de a hatvanas évek óta királyi engedélynél fogva ezt a nevet elhagyták. Klementina herczegnő e mellett kétszeres rokonságban volt József főherczeg családjával is: leánya, Klotild, az öreg József főherczeg özvegye, unokaöcscse Lajos Fülöp orleansi herczeg pedig József főherczeg leányát, Mária Dorotheát vette nőül. A bolgár fejedelem, Ferdinánd, Klementina herczegnő harmadik fia, magyar huszártiszt volt azelőtt, most is sok időt tölt pihenésül Magyarországban s incognito utazásain rendszerint a Murányi gróf nevet viseli.

Házasság által különben a Koburgok nemcsak a Koháry-vagyont szerezték meg, hanem azokat a családi összeköttetéseket is, melyekhez hasonlóval alig dicsekszik egy is az európai fejedelmi családok közül. A régi «*felix Austria nube*» mondás ma ő rájuk illik, mert az eredetileg jelentéktelen német herczegi család szerencsés házasságkötéseivel az uralkodóházak legnagyobb részével rokonságba jutott s egész sor uralkodót adott különféle nemzeteknek. Anglia, Belgium, Portugál, Bulgária trónjain Koburg-ivadékok ülnek, nem is szólva származásuk helyéről s alig van európai udvar, a melyben egy-egy Koburg-asszony vagy férfi kisebb-nagyobb szerepet ne játszana. Klementina herczegasszony ezenkívül Orleans-származása révén rokonságban volt a Bourbonokkal is.

KLEMENTINA KOBURG-KOHÁRY HERCZEGNŐ LEGUTÓBBI FÉNYKÉPE.

Mint Lajos Fülöp orleansi herczeg leánya született 1817-ben; anyja, a nápolyi király leánya révén egyike volt Mária Terézia nagyszámú dédunokáinak. Gyermek- és ifjúkorában végig élte a restauráczió korának minden változatát, XVIII. Lajos és X. Károly uralkodását, az utóbbinak elűzetését, atyja trónra jutását, majd bukását. Meglehetős későn ment férjhez, elmult volt már 26 éves, mikor Ágost szász-kóburg-góthai herczeg neje lett. Pedig szép és eszes leány volt, — csakhogy az Orleans-család tagjai akkoriban «házassági blokád» alatt állottak: a leánynézőben járó Orleansokat kosár várta a legtöbb udvarnál, a feleséget kereső legények pedig elkerülték a Palais Royal táját. A forradalomtól borzongó udvarok nem birták elfeledni, hogy apjuk, Lajos Fülöp forradalommal jutott trónra, nagyatyjuk pedig, Égalité Fülöp a nagy forradalommal kaczérkodott.

Házasságával Klementina kerczegnő a bécsi udvar szép asszonyainak egyike lett. A nyilvánosságnak kevés alkalmat adott, hogy beszéljen róla, elvonúltan élt, boldog családi életben, férje és nagyszámú gyermekei között. A nyilt szinpadon nem szerepelt, de hogy a kulisszák mögött nem volt-e része az udvari intrikák szálai-

Telepy Károly

véleménye az általa
megvizsgált turnicsai
freskókról.

Lásd Turnicsai
freskók alatt

Vas. Ujs. 1863.
376. l.

Telepy Károly

A tátralomnici
völgy c. képe repr.

Vas. Ujs. 1897. 301. l.
(Keppel) 305. l. (A
Mücsarnokból.)

Telepy Károly

Vas. Lyc. 1897. 339. l.

Teley Károly

** *(Ismert nevü festönk)*, *Telepy* Károly, megbizást kapott, hogy a debreczeni szinház számára egy előfüggönyt fessen. E végre csinos redőzetet tervez, közepén alkalomszerü képlettel s tetejére Megyery, Fáncsy, Bartha, Szentpéteri, Lendvai és Kántorné arczképeit fogja illeszteni.

** *(Nő[illegible] [illegible] [illegible]*) czimü tan-

Vas. Ujs. 1865
364. l.

Aetna hegyén levő, óriás gesztenyefának kerülete 160 láb. — A Sommában (Lombardia) levő nagy czyprusfa magassága 121 láb; ez jelenleg a világ legrégibb fája; épen azon évben lőn ültetve, melyben üdvezitőnk született; sőt egy majlandi krónika azt mondja, hogy Caesár idejéből való. Wel-

És ő is becsapta az ajtót.

Az ujságíró nem esett kétségbe. Megvonult egy lakatlan csillagon és ott lapot alapított.

Egy hét mulva szabadjegye volt úgy a mennyországba, mint a pokolba.

IV.

Könnyü észrevenni, hogy Heltai tréfáinak mindig van valami éle, valaki vagy valami ellen. A legtöbbje természetesen az örök asszony ellen irányul, aki mindnyájunkat mindenkor legjobban érdekel. De nem kíméli a saját metier-belieket sem. Mindezt pedig olyan gazdag ötletességgel, annyi szellemes fordulattal, annyi sziporkázó elmésséggel, hogy szinte a tékozlás vádjával lehetne illetni. Mások regényeket vagy legkevesebb novellákat írnának egy-egy kis meséjének alapgondolatából, ő pedig beéri azzal, hogy a leggazdagabb témát is egy elmés, rövid mese megírására használja. A társadalom minden félszegségét éles tollának hegyére tűzi és ebben a kis meséskönyvében az egész mai élet vidám képe ott ragyog, kicsinyítve, mint egy mosolygó szem bársonyos fényü pupilláján.

— Az aranyagyvelejü ember . . . Az aranyagyvelejü ember! — ismétlem egyre magamban Daudet egyik brilliáns gondolatu novellájának címét. És nem tudok megszabadulni ennek a novellának emlékétől. És összehasonlítom az aranyagyvelejü embert, a novella hősét Heltaival, az íróval, a költővel, párhuzamot vonok köztük, és egyre több hasonlatosságot találok köztük. Mert Daudet novelláját egy emberről írta, akit az istenek megáldanak és egyben meg is átkoznak azzal, hogy aranyagyvelőt adnak neki. És ez az ember eltékozolja agyának minden aranyát, mert — írónak teremtették az istenek.

B. I.

Egy hires művész-mulatság

— *Képzőművészek a „Vigardá"-ban.* —

Karnevál herceg becsukta maga után az ajtót. A jókedvnek, sziporkázó ötleteknek, asszonyi kacajnak utolsó hangjai még fülébe csengnek — a magyar művészek klubjának jelmezestélyén búcsúzott el Karneval herceg az idei farsangtól. Elmegy hosszu időre az ő másik birodalmába, ahol hamut hint fejére, tánctól elnyűtt cifra ruhájára.

A Képzőművészeti Társulat jelmezes tánc-estéje

És gondolataival visszaszáll a multba, lapozgat emlékkönyveiben. Meg fogja állapitani, hogy mégis csak a Bohémia az ő igazi országa! Az írta bele emlékkönyveibe a legragyogóbb, legszebb emléket . . . csaknem ötven évvel ezelőtt . . .

De mennyire más is volt az!

*

A magyar művészet félszázados történetének legkimagaslóbb, fényben, ragyogásban, dimenziókban, ötletességben legemlékezetesebb „vigalma" volt ez. Mulatság volt — a mulatság kedvéért, de benne a művészetnek, mint eszköznek, akkora szerepe jutott, hogy mint művészi látványosság is éveken át foglalkoztatta az akkori pestieket.

A *Magyar Képzőművészeti Társulat* rendezte ezt a híres jelmezes táncestét 1865-ben, csaknem félszázaddal ezelőtt, az akkori „Vigardá"-ban.

A Redoute pár héttel azelőtt készült el véglegesen s ez a jelmezestély volt az első nagyszabásu mulatság, amely a híres pesti Vigadó történetének első lapjaira felíródott. *Telepy* Károly, a Társulat titkárának s egy sereg művésznek a tervei s rajzai szerint zajlott le a mulatság. Háromezernél több ember jelent meg a Vigadó termeiben, hogy a páratlanul érdekes mulatságot végigélvezze.

A cél kettős volt: mulattatni s a mulatság anyagi eredményéből „inséges piktorok segélyezése és kezdők támogatása".

Budapest társadalmának színe-java, az egész művész-világ megjelent ezen a mulatságon. Maga a mulatság két részből állott: a felvonulásból és a táncból. A híres nizzai karneválok fölvonulásai, a párisi micarêmok tobzódó jókedve elevenedett itt meg egy éjszakára.

Szerdahelyi Kálmán, *Feleki*, *Lendvai* s az akkori színészvilág számos kitünősége szerepelt a fölvonulásban egy-egy allegorikus kép megszemélyesitője gyanánt.

A nagyteremben hatalmas emelvényen két trón volt fölállítva. Az egyiken Karnevál (Lendvai), a másikon *Korszellem* (Feleki) trónolt. Gazdag, tékozló mecénás ez a Korszellem, akinek mindenre van pénze, csak a művészetre és irodalomra nem jut!

Becsületes, jóakaratu úr a Korszellem, de nem ért a pénzkezeléshez.

Fanatikus híve a Kritikus (Szerdahelyi), még fanatikusabban rajong a potyajegyekért.

Amidőn a menet élén körülhaladva a termen, elfoglalják trónjukat, Karnevál föláll, bemutatkozik s azután kiséretére mutat s igy köszönti Korszellemet:

— Én ide hoztam e szép studiumfőket,
Te szerezz számukra magyar főkötőket
Jó Hymen! Még a farsang folytán
Úgy üdvözölhessem őket
Mind, mint boldog nőket!

Gúnyos csípős megjegyzést tesz Kritikus.

— Fenhangon ne beszélj, mert lepisszegnek a földszintről! — ezt kiáltja oda neki Karnevál herceg.

— Akár a Nemzetiben! — vág vissza még csípősebben a Kritikus.

Elhangzanak a csípős megjegyzések s egy új csoport élén jön a Művészet, Nemtőre és Reményre támaszkodva. Korszellem keblére öleli s lelkes szavakkal buzdítja:

— Jer mutasd elénk
Mi alkotással gazdagitod e kort?
S ha életet érdemelsz,
Örökre élsz!

A művészi díszmenet élén háromöles hosszu sziklát cipelnek a gnómok. Utánuk a festészet, szobrászat és épitészet eszközeit,

Ujabb Idők 1911. 25 sz.

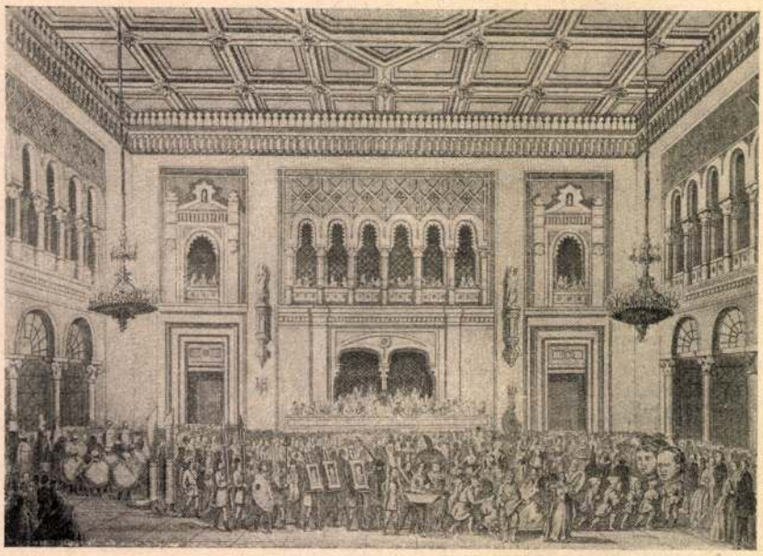

Ünnepi menet a Vigadóban

viszik. A sziklát a művészet temploma előtt teszik le s fölépítik Pannonia szobrát. Harminc óriási fejü „művész-tanonc" üres Wertheim-szekrényt cipel. Pénz nincsen benne, csak ihlet, hír, dicsőség és kifizetetlen váltók!

Kinek is kell pénz! Vígság és jókedv ül az arcokon, amelyeket a remény tüze fest pirosabbra!

A menet mint egy üstökös ragyogó csóvája kering a teremben . . . Azután hosszan szétoszlik s elvegyülnek a nézők tömegében . . .

Új ötletek gondolatai pattannak ki: készek és hirtelen támadók s az egész háromezer főnyi sokaság egy turbulenciában forog, hullámzik a termekben . . .

Karnevál herceg alattvalói reggeli nyolc óráig táncolnak . . .

Soha olyan vígságra nem köszöntött a budai hegyek mögül fölkelő februári nap . . .

— Mert még az is ragyogott s csaknem kicsattant a melegségtől — írja egy akkori krónikás . . .

A reggeli órákban láthatta ilyennek a napot, amikor hazabandukolt Karnevál herceg leghíresebb báljáról. *i. e.*

A sárga ház titka

— *Vér Mátyás novellás kötete* —

Vér Mátyás első könyvét e lapok hasábjain különös melegséggel üdvözöltük. Örültünk a könyvnek, mert írójában nálunk ritka tulajdonságokat véltünk fölfedezni. Míg fiatal belletristáink legnagyobb része egy igen szűkre szabott világ problematikus értékü szenzációit keresi, Vér Mátyás a fejlődéstörténet nagy kérdései iránt föltünő érzéket mutatott. Úgy látszott, hogy néki is megadatott a képzelőtehetségnek az a nemes adománya, amely a messze távolban és a multban történteket a közvetlen szemlélődés egész erejével tudja megérzékíteni. A középkori alchimisták gyülekezetét éppen oly biztos és élénk szinekkel tudta megfesteni, mint a szentföldről hazatért lovag lelki tusáját. Újból megismételjük ezt a multra vonatkozó dicséretet, mert sajna, új könyvén kevés dicsérni valót találunk. . . .

Szó sincs róla, ezek a novellák is elég jól vannak megírva. De más előnyük aztán igazán nincs. Az egészséges cselekménytől való beteges félelem, mely a kávéház szemében nemes és előkelő kiváltság, Vér Mátyás tollát is hamis irányba vezette. Művészi finomságokra törekedik, gondosan megválogatja jelzőit és e gondos válogatásban elveszti erejét, azt az erőt, amelyet régebbi témáiban szerettünk. A fővárosi bérházak szűk, napfényt csak ritkán látó udvarai elhomályosították szemét, amely úgy látszik már nem tud, vagy nem akarja többé a nagyobb perspektivákat megkeresni. Nem rosszak ezek az új novellái, csak megszokottak, banálisak, klisészerüek. Igenis klisészerüek. Mert ennek a modern belletrisztikának éppen úgy megvannak a maga kliséi, mint a régi romantikusoknak és a régi szentimentálisoknak. A kedveséért küzdő lovag vagy a szendén piruló bakfisnak új kollégája akadt azon automatikusan tépelődő, a mindenkor rendelkezésre álló esti szürkeségben tévelygő, határozatlan és filozófiai hajlandóságu urakban és hölgyekben, akiket Vér Mátyás is kezd megkedvelni. Még az első elbeszélésnek „A sárga ház titká"-nak milliőfestését szerettük legjobban, de már a cselekményéről nem mondhatunk el semmi kedvezőt.

Vér Mátyás talán elfogad tőlünk egy igazán jóindulatu tanácsot. Térjen vissza a régi témáihoz és ne áhitozzék azok dicséretére, akik kevesebbet érnek, mint ő maga. —*l.*

A legujabb levélbélyeg. A Luitpold bajor regensherceg jubileuma alkalmával kiadott bélyeg, amely csak egy napig volt kapható

Kézi lexikon. A lexikonoknak legnagyobb hibája éppen az, hogy nehezen kezelhetők, szemrontóan apróbetűs szedésüek és a rövid, de azért kimerítő, megbízható adatok helyett hosszadalmas értekezéseket találunk bennük az illető kérdésről, amely bennünket érdekelne. Ezért lesz a legtöbb helyen a lexikon csak könyvtári dísz és nem praktikus felvilágosító segédeszközünk. A Franklin Kézi Lexikona, amelynek első kötete most megjelent, kiküszöbölni látszik ezeket a hibákat. Röviden, tömören és mégis világosan, mindenki számára érthető módon közli adatait és betűi elég nagyok, beosztása pedig praktikus. Gondos, lelkiösmeretes munka, amely sehol sem fog a könyvespolcon heverni, hanem fontos segédeszköze lesz az intelligenciának. A Franklin Kézi Lexikonát három vaskos kötetre tervezték és a három kötet ára, vászonkötésben, 54 korona.

Bókay Árpád könyve. A budapesti egyetem kitünő professzorának hasznos és népszerü orvosi könyve, a „Vénygyüjtemény" most jelent meg tizedik kiadásában. Páratlan népszerüséget és elterjedtséget igazol ez a tizedik kiadás és amikor ezt regisztráljuk, megjegyezzük, hogy az új, bővített kiadás szövegrészében a legújabb gyógyszerekre is kiterjeszkedik. A vászonkötéses könyv ára négy korona.

A SZERKESZTŐ ÜZENETEI

Technikus. Viselkedjék ízlésesen, de határozottan. Leveléből látjuk, hogy intelligens ember, aki tisztában van azzal, amit tesz. Éppen ezért a jó tanács majdnem fölösleges. Eddigi magatartása különben is nagyon korrekt volt. Minden férfiu kerülhet az ön helyzetébe, és ilyenkor válik el, hogy ki viselkedik férfiasan. Ön azt írja: „összeszorítottam a fogamat és nem panaszkodtam". Helyesen tette. De most vigyázzon, nehogy a történet újra kezdődjék, mert abban lassan megőrlődnék az ereje és végül mégis csak szánalmasan vergődnék. Ha most újból közelednek ön felé, legyen udvarias, előzékeny, tartózkodjék a sokatmondó, keserü igazságok hangsúlyozásától, de ne lépjen ki a rezervájából és főleg ne gondoljon arra, hogy talán újból szerencsét próbál. Mert az ilyen befejezett, újra kezdett huzavonákkal megszakított ügyek sohasem végződnek jól. Lehet, hogy a leány ma, szüleinek biztatására, mégis igent mondana. De az ilyen „igenek" majdnem kevesebbet érnek, mint egy becsületes „nem", amely legalább egy szép és fájdalmas emléket ád ajándékba.

Cs. L. *Küzdelem.* Ismét eléggé kedvező biztatást adhatunk. A megírás ügyes, de a téma banális. A dolog jó, de már igen gyakran hangzott el hasonló helyzetekben. A megoldás pedig gyönge. Próbáljon valamit, amibe kissé jobban lehet elmélyedni.

R. S. *Hiúság.* Nagyon gyönge, nagyon kezdetleges munka. Közölhetetlen.

TELEPY KÁROLY
tájképfestő

AZ ÁTHÖKÉSEK KÖRA

87. dal –

LEK ARTURNAK

[engő]V[árkony] 1938. IV. 18.

nzom, bár e levél már csak ünnep
a baj, csak lenne foganatja a
mi már igen csak kívánhatjuk,

nem sajnálom, mert inkább azt
azért tette volna meg, hogy bent
hogy még tél en se. S fáim nagy
a, ha nem lesz gyümölcs. A tavalyi
alamennyit pénzeltünk is belőle.
ez a hónap, melyről azt irja,

1591. Telepy Károly.

Sz. Debreczenben 1828 deczember 24-én. † Budapesten, 1906 szeptember 30-án.

A lomniczi csúcs alatt.

A keleti irányból felvett tájkép a Kőpatakot ábrázolja, melynek vize a kiálló sziklák között többszörös eséssel rohan lefelé. A hegyormok a leereszkedő ködből ~~kilátszanak~~ ha. Fölül jobbra sas kókovályog. ~~A mester~~ Jelzése alól jobbra: Telepy Károly. 1895.

Vászon, méretei 250: 200 cm.

Vétetett 1896: X. 8-án az 55291 sz. leirattal 3000 frton (382/96).

Elszámoltatott 1897. február 2-án (80/97). Az elszámolás elfogadtatott 1897: III. 25-én a 13050 sz. leirattal. (123/97).

csoportozata

és a lomniczi csucs látszik

904: IV. 28.

Telepy Károly

K.

TELEPY KÁROLY SÍREMLÉKE. Nemcsak mint művész, hanem mint műtáros is, hosszú éveken át működött közre Telepy Károly a Képzőművészeti Társulat munkáiban. A Magyar Képzőművészek Egyesülete a Társulatot felkérte, hogy ez okokból járuljon hozzá Telepy méltó síremlékének elkészítéséhez. A választmány december 1-i ülésén Benkő Kálmán igazgató ajánlatára határozatot hozott, hogy Telepy síremlékét a Társulat készítteti el s erre a célra 3000 koronáig terjedhető összeget folyósít. Köszönettel veszi s elfogadja Róna Józsefnek azt az ajánlatát, hogy a síremléket megmintázza. Emléke lesz ez a mű a Társulat szép kegyelet-érzésének is.

Művészet 1910. 39. l.

Telepy K.

3239. *A Karthausiak kolostora.*

Róma környékén jobbról látjuk az árkádos kolostort, a mely egyemeletes és a melyet a kis torony ural. Kissé idább a Michel Angelo által ültetett három cziprusfa képez csoportot, a melyek közül egynek már fele kiszáradt. Alattuk kőpad áll és közelükben mezei virágok díszlenek. Az égboltot világos felhők borítják. Jelzése alól jobbra: »*Telepy K. Róma*«.

Papiros, méretei 72·4 : 45 cm. — Lelt. sz. 3239. — Vétetett az 1906 február 13-iki 11748 sz. leirat szerint 300 K-án (289–906). — Elszámoltatott 1906 június 5-én (787–906). — Az elszámolás jóváhagyta az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Szépművészeti Múzeumban. 1906: IV. 11. — 1907: IV. 11. — 1908: IV. 11. — 1910: IV. 11.

III.

431 (3239).
654 (III 573).

III : 431.

Vétel
1906

3237—3240. Telepy Károly.

Sz. Debreczenben 1828 deczember 24-én. † Budapesten 1906 szeptember 30-án.

3237. *A Tofana alja hózivatarkor.*

Az előtért elfoglaló hegység tetején fergeteg dúl és a zivataros felhők már csaknem a hegyek aljára szálltak le. Balról legfölül egyes magános szikladarabok állnak ki. Jelzése alól jobbra tintával: »*Telepy K.*«

Vászon, méretei 33·3 : 54·3 cm. — Lelt. sz. 3237. — Vétetett az 1906 február 13-iki 11748 sz. leirat szerint 250 K-án (289–906). — Elszámoltatott 1906 június 5-én (787–906). — Az elszámolást jóváhagyta az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Szépművészeti Múzeumban. 1906: VII. 26. — 1907: VII. 26. — 1908: VII. 26. — 1910: VII. 26.

III

430 (3237).
654 (573).

III : 430

Vétel
1906

EUCHARISZTIKUS DISZHANGVERSENY

A SZENT ISTVÁN BAZILIKÁBAN

VENI CREATOR SPIRITUS — ADOREMUS IN AETERNUM

MOZART

LITANIAE DE VENERABILI ALTARIS SACRAMENTO, NO. 243

BUDAPESTEN ELŐSZÖR

BEETHOVEN

MISSA SOLEMNIS (SANCTUS, BENEDICTUS, AGNUS DEI)

LISZT

O SALUTARIS HOSTIA. OFFERTORIUM A KORONÁZÁSI MISÉBŐL

GREGORIÁN KORÁLISOK

RENDEZIK: „A GYERMEKÉRT" A BUDAPESTI RK. EGYHÁZKÖZSÉGEK

KÖZREMŰKÖDNEK:

A BUDAPESTI PALESTRINA KÓRUS, AZ EMERICANA LISZT FERENCZ ZENEKARA VASZY VIKTOR VEZÉNYLETÉVEL ÉS AZ ESZTERGOMI PAPNÖVENDÉKEK GREGORIÁN KÓRUSA BÉRES ISTVÁN THEOLOGIAI TANÁR VEZETÉSÉVEL A SZÓLÓ RÉSZEKET MŰVÉSZEINK LEGKIVÁLÓBBJAI ÁHITATOS KÉSZSÉGGEL VÁLLALTÁK

JEGYEK 60 FILLÉRTŐL 3 PENGŐIG: AZ EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS NŐI BIZOTTSÁGÁNÁL FERENCIEK TERE 7; RÓZSAVÖLGYI ÉS TÁRSÁNÁL SZERVITA-TÉR 5; A SZENT ISTVÁN TÁRSULAT KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN KECSKEMÉTI-UTCA 2; AZ ÉRSEKI HELYTARTÓ HIVATALBAN I., LANT UTCA 2; AZ EMERICANA JEGYIRODÁJÁBAN IV., BÁSTYA-UTCA 11 ÉS A BAZILIKA SEKRESTYÉJÉBEN

MÁJUS 23-ÁN HÉTFŐN D.U. ½6 ÓRAKOR

Telepy Károly

1828–1906

l.

Ernst-Múzeum gyűjtemény I.

45. l.

Telepy Károly

Ipolyzsaj c. Eepe
repr.

Művészi Ipar

1906. II. eif. 2 r.
28 l.

Telepy Károly

Erdei út

Kopp

MAGYAR MŰVESZET
1937. 26 l.

á s

ágánál müködő Á.D.O.B.

61.

Milyen állami ösztöndija volt ?	Beosztása	Minősitése
---	lemezgyüjt. és fényképtár kezelése,	
936/37 tanévben olasz állami római ösztöndij.	könyvtári ~~és fényképtári~~ rendezés valamint leltá	

Telepy Károly

rendezte az alábbi kiállítást, melyet József fg. nyílt meg 1891 febr. 21-én.

Vas. Ujs. 1891. 146. l.
(A fiumei képzőművészeti kiállítás.)

megrettenve, tellegve, lassan, lassan elnyúzódik, majd egy hirtelen ugrással a szoba másik végén terem. Az asszony rekedt ordítással utánaveti magát.

Megragadja a csecsemőt, a levegőbe lóbálja, két kifeszült karjával feje fölött tartja, feje fölött rázza, hosszúra merevedett testtel, mozdulatlanul áll. Hörögve szakad ki a szó torkából.

«Hát ebből tellett pálinkára... nem anyádtól... ettől loptad, a hugodtól!... ki innét... ki innét!»

A pólyát az asztalra vágja, a hirtelen beállt csendbe belesikít a gyerek fájdalmas jajszava.

Körömmel beleugrik a katona arcába. Ez gyorsan megfordulva az ajtó felé menekül, az asszony hátulról öklözi, rúgja, míg csak nekivágódó könyökétől az ajtó üvege csörrenve a földre nem zuzódik.

Metsző hideg áramlik be az utcáról. Mozdulatlanul, hosszan bámul ki az asszony a hóvilágította sötétségbe.

Majd megfordul, ölbe veszi a gyereket s lassan kiindul az utcára. Mögötte nyitva maradt az ajtó.

Sűrűn havazik, a jeges pihék meztelen, forró mellére szállnak, az olvadó víz végigcsurog testén. Dideregve, lázasan megreszket.

«A kendő... a kendő... visszamegyek a kendőért» morogja maga elé, de meg sem áll, lassan, roskadozva tovább ballag.

Telepy Károly (1)

Biederm. kiáll. 1937

XI. terem.

Diósgyőri várrom, olajt.

4-8-2

Munkalap száma .....

Tételszám	
	8 drb. diapositiv /2 drb fres szobor, Vár, bécsi román Perugino kép/ azaz Huszpengő.- ----------

A m. kir. Pénzügymi
terium 158000 sz. rend
alapján fázisadó köte

Fizetendő:

Telepy Károly 2

K monogrammal
sebzett képe.
Biedern. Kiáll. 1937

XXI. terem

Magyar táj ebédelő
parasztokkal, olaj
1863

Telepy Károly

** *(A magyar képzőművészeti társulat közgyülése)* május 25-én *Harsányi* Pál elnöklete alatt, a társulat gyarapodásáról örvendetes bizonyságot nyujtott. Az elnöki jelentés szerint: mig tavaly csak 540 tag volt, az idén már 847, köztük 93 alapitó taggal bir az egylet. A társulat üdvös működéseinél különös elismerés illeti Telepy Károly titkár és főügynök folytonos buzgóságát. A csarnoknak e lefolyt évben mindössze 110 hazai művet küldtek be, melyből 83-at állitottak ki. Sorsolás alá 94 mű került, 15,800 ft. értékben. Művészek özvegyeinek segélyzésére ezuttal 600 ftot forditanak. A nyugdijintézeti vagyon e mellett, részint kész pénzben, részint művekben: 3444 ft. 17 kr. Az alapitványok, vagy is a társulati törzsvagyon összege: 18,700 ftot képvisel. — A titkár fizetését is jelenleg fölebb vivék, s 700 ftban és szabad szállásban állapiták meg. Végül a társulat az „országos magyar képzőművészeti társulat“ czimeért folyamodni elhatározta.

Vas Ujs. 1865
281. l.

Telepy K.

3238. *A lomnitzi és késmárki csúcs.*

E kép a Magas Tátra zöld tavi csúcsából kiágazó lomnitzi csúcsot ábrázolja a vele összefüggő késmárki csúccsal, a mely azt a katlant övezi, a hol a Tölcsér tó fekszik. A hegység tövében sötétzöld fenyőfák kötik le figyelmünket, míg a csúcsok felett és mögött, az égboltot világos felhők borítják. Jelzése alól balra tintával: »*Telepy K.*«

Vászon, méretei 44·8 : 78·8 cm. — Lelt. sz. 3238. — Vétetett az 1906 február 13-iki 11748 sz. leirat szerint 250 K-án (289–906). — Elszámoltatott 1906 június 5-én (787–906). — Az elszámolást jóváhagyta az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Az 1907 augusztus 26-iki utasitás és az 1907 augusztus 28-iki 95964 sz. engedély alapján ideiglenes állami letétül a vallás- és közoktatási miniszterium államtitkári szobáiban nyert elhelyezést (1366–910).

III

430 (3238)
654 (3).

Les.

III : 430

Vétel
1906

Közoktatásügyi ministerium, államtitkár.

Telepy Károly

Szód

Művészi Ipar

1906. II. cif. 2 sz

23 l.

JÖVŐ?

ER ANTAL.

»Die Wissenschaft ist zum Prophezeien
elátás hozzátartozik minden tudomány
ur der Gegenwart, Teil I, Abteilung

Ostwalddal szemben meg kell ál
típust nem a tudósok, hanem a művé
hanem meglátások és megérzések vezet
riség lelki életének s a nagy átalakul
denkor a művészet volt, mely a bek
láttuk ezt a közelmultban is : a vilá
művészetben már rég kirobbant, a kír
történt, mikor a fegyverek megszólalt

Ezt a prófétatermészetét a mű
őrizte. A ma művészetében is ott hara
az impresszionizmus válságát követő
kialvóban vannak. Meglepő kitörések
művészettudomány már évekkel ezelő
des Expressionismus ; Stuttgart 192
expresszionizmust, mely mögött ott v
égnek feszülő fájdalmas elszántsága,
dások, hanem a benne rejlő alkati
lásba. Az új irányok apostolai azzal k
fölégették a multat annak minden h

Telepy Károly

l.

Ernst-Múzeumaukció.ja II.

245 l.

Telepy Károly

lásd

Ernst-Muzeumaukcioja II

107 l.

108. l

és még sok

[illegible]

1937

ÁPRILIS

Vasárnap **11** Miseric.

Franck kávépótlékkal izesített
Kneipp - malátakávé **nem luxus**

Hétfő **12** Gyula p.

Kedd **13** Hermeneg.

Szerda **14** Jusztin

FEJFÁJÁS ELLEN
BERETVÁS PASZTILLA

Csütörtök **15** Anaszt.

Péntek **16** L. B. Józs.

Szombat **17** Anicét

KROMPECHER HINTŐPOR
gyógyít, szárít, hűsít, szagtalanít.
Ne engedje magát lebeszélni és ragaszkodjon a Krompecher-gyártmányhoz. 1 doboz 60 fillér.

Nélkülözhetetlen tudnivalókat közlünk naptárunk 57—64. lapján.

Telepy Károly

cód

Pesti Hirlap

1910. okt. 21.

(Telepy Károly sorvení-
lékel.)

Róna József mind,
melyet most állítottak
fel.

U. 445

és testtiket sugárcsoport

nyek) a jobbról

~~elhőkön~~ ülő, ~~és~~ de nyitott könyvet tartó
~~és~~ albaja felett pedig dalmatikát viselő angyal
ob látható ~~angyal pedig~~ tartyuk segédkezik
~~a cherubokuak egész serege van.~~
veszi körül.

5.35.20

a L. Resiminitől 600 lirán (267 frt. 60 kr)
I. 17-én. (279/94.)
a 12620/95 és 22919/95 min.számot.
és Lotz K. a vételhez hozzájárultak.

Telepy Károly

rod

Vas. Ujs. 1897, 202. l.

(Művészünnepély a Műcsarnokban, képpel.)

Telepy Károly

Somogyi Miklós: Magyarok a münchen képzőművészeti akadémián. Művészet. 1912. 180. l.

Telepy Károly

Fővárosi Lapok
1875. 65. l.

* **Király Ő Felsége** kifejezte kivánatát, hogy a fővárosi népkonyhákat meg fogja látogatni s tegnap délfelé meg is látogatott már hármat. Kisérői voltak: Becke főszárnysegéd, Ráth Károly főpolgármester, Taisz Elek főkapitány és Sztupa György népkonyhai pénztárnok. A népkonyhákban a főpolgármester bemutatta a választmányi hölgyeket, kik tegnap a föllügyeletet teljesitették, továbbá az illető kerületi előljárókat és esküdteket, kik a hölgyeket emberbaráti működésükben támogatják. A gazdasszonyok megkinálták a magas vendéget a párolgó levessel is s a király megkóstolván az ételeket, azok jóizéről elismeréssel nyilatkozott. Majd kérdéseket intézett a hölgyekhez s egyátalában legmelegebb érdeklődését tanusitá a népkonyhák ügye iránt. Belépett az étteremekbe is, hol az étkező szegények lelkes éljenzéssel fogadták. A király igen szivélyesen társalgott a bemutatott hölgyekkel és polgárokkal. A józsefvárosi népkonyhából tért vissza a királyi várba, de utközben az akadémia előtt megállittatta kocsiját s látogatást tett a képzőművészeti tárlatban, hol Telepy Károly mutatta be a királynak a nevezetesebb képeket. Ő Felsége e napokban a fővárosi vágószék épületét is meg fogja látogatni.

[illegible] szükséges természet szolgá[illegible] készülteket is, többé kevésbbé mindvég[illegible] egyformán. A művészet a megmunkálás[illegible] népek szerint. Igaz, hogy ehhez a rend[illegible]

élom e tekintetben az volna, hogy a
r művészi ipar telekkönyvét bírja.
n. Állítják, hogy a tárlatok ép annyira
vállalkozások s hogy ezek idejüket
koznak nemzetek, melyek nem riadnak
hogy kiállítást rendezzenek s mi sem
got tulajdonítanak még ma is azoknak,
hivására valóságos láz fogta el a világot
y nemzetek s kicsik, civilizáltak s exoti-
ban vegyenek részt az 1900. évi párisi

ra szorítkozók, annál inkább helyükön
anyag, mely magánkézben a vidéken,
rántsem ismeretes s megérdemli, hogy
tettel fogja e kérdést tanúlmányozni a
remél rendezhetni. E célra külön hely-

közé ékelődnek időről-időre, tanulságos
y hirtelen felmerülő ujdonság bemuta-
molyan incidensek, melyek rendszerint
a múzeumba, a kik közül ha egy-kettő
se a művészeti ipar iránt felébredt, —

dezendő szakkiállítások ügye, sőt egyike

az építész a magyar társadalomban az őt meg-
helyet elfoglalhassa ; erre nézve ajánlja, hogy
egyetem mind az államnál, mind a hatósá-
l tegyen lépéseket arra nézve, hogy oly hiva-
ban, hol építkezésekkel foglalatoskodnak, az
z biztos alkalmazást nyerhessen.
három közleménynek ez rövidre összevont
na.
rt ismertettük, hogy a figyelmet ráirányoz-
zen kérdésre, melynek rövid időn napirendre
erülni. Tény az, hogy alig ismerünk magyar
művészt, a ki hazai főintézetünkön nyerte
teljes kiképeztetését. Általánosan elfogadott
, valóságos dogma, hogy a ki építő-művész
lenni, annak több évig külföldi intézetet kell
tni. Ez így nem maradhat ; ezen a bajon segí-
ell. Szerény véleményünk szerint akár a mű-
m keretén belül, akár a netán felállítandó
zeti akadémián az építő-művészeti oktatást
bőviteni, s kivált művészi alapokra kell fek-
A teendőket ezen irányban nemcsak elodáz-
noknak, hanem sürgősöknek is tartjuk, mivel
agyunk meggyőződve, hogy az építő-művé-
n kell keresnünk iparunk művészi fejlődésé-
gyik leghathatósabb tényezőjét.

templomokat és a lakásokat. Ugyszinten a cs
építés korában. De míg amott a munkák sí
lettel bírnak és vagy bevert vonalak vagy
díszítik, emitt a csúcsíves rendszernek megfel
a formák kidomborodnak, a rajzot a fény
nyék hatása emeli ki, a festést pedig művészi
módon aranyozással vagy ónozással helyettesí

Az olasz renaissance-kori építés a kovácsm
alkalmazását szűkebb korlátok közé szorított
épület kidomborodó oszlopai, párkányai és
ményei a vasból kovácsolt művek alkalm
megnehezítette. Mindazonáltal nem vagyunk h
renaissance-korbeli kitünő vasmunkáknak sen
ha fölemlítjük a florenczi Strozzi-palota vi
lámpáit és hatalmas zászlótartóit, melyek a k
művészetnek nem egyhamar elérhető tök
tanuskodnak. Németországban azonban a
sance idejében is általánosan művelték a h
művészetet, s oly nagy elterjedésnek, saját
litott formái oly kedveltségnek örvendettek
e korbeli németországi építési ékítményeit j
ben a kovácsművek formáitól kölcsönözte s
nyerte tulajdonképeni külön jellegét.

A könnyebben előállítható és ennélfogva
öntött vasmunkák divatja újabb időben láb
ván, a kovácsművészet teljes hanyatlását

Telepi Károly

Erod

Vas. Lip. 1874. 44. l.

(Az írók és művészek társasága.)

GARISCHE
RUPPE

Telepy Károly

Vas. Ujs. 1874. 285. l

— **Mucsarnok epitese.** Egy Budapesten emelendő, mű- és műipar-tárgyak kiállitási helyéül szolgálandó épület terveinek elkészitésére vonatkozólag következő pályázati fölhivást kaptak: A magyar országos képzőművészeti társulat művészeti czélokra szolgálandó középületet szándékozván emelni, ezennel fölhivja mindazon épitész urakat, kik az ez iránti pályázatban részt venni kivánnak, hogy a fölállitandó épületre vonatkozó tervvázlataikat ($1^0_{/2}$ b. hüvelyk), valamint összeges költségkimutatásaikat, legkésőbb f. 1874. évi julius 20-káig benyujtani szíveskedjenek. A legjobbnak itélendő vázlat száz db, az ezután legjobbnak talált hatvan db., s a harmadik helyre sorozandó negyven db., 20 frankos magyar aranynyal dijjaztatik. A föltételek a tervezési programmban foglaltatnak, a mely a társulat helyiségeiben (akadémia-palota) átvehető s a pályázni szándékozóknak kivánságukra nyomban meg is küldetik. Közelebbi fölvilágositásokkal szóbelileg szivesen szolgál Ráth György, mint a m. orsz. képzőművészeti társulat igazgató választmányának elnöke, (3 korona-utcza 2.) Telepy Károly, titkár.

Telepy Károly

Pécsett ábrázoló képe az ottani városi múzeumban.

Szőnyi Okó dr. A Mindenszentekről nevezett pécsi templom és temető. Értesítője, A „Pécs-Baranyamegyei Múzeum Egyesület —. Pécs, 1913. / 144-145. l.
VI.

Telepy Károly

Remecz völgye
c. Epic repr.

Magyar Salon
1893. 262 l.

8857.

Bánffy-Hunyad.

Az elotért elfoglaló földszintes ház tornaczán ruhát teregettek a pinczeajtó közelében, mig tetos ajtajánál balról egy férfi áll. A háttérben házak tetői bontakoznak ki. Jelzése alól jobbra: özvegy Szabó Ferenczné, Dobos és Bánffy Hunyad 9 Sep. 1885. A lap hátán hegyes tájék van lombos fakkal és e jelzéssel: Törtsvár Morits Simon Septemb. 23. 1885.

Czeruzarajz, mér. 14.5:22 cm.

Szn. 41-907
597-907-13

a „Telepy Károly hagyatékából” szövegű bélyegző után

8868.

Rozsnyó.

A Sajótól szelt vidéken balról torony van, a melyen túl házak látszanak, jobbról pedig két híd vezet a folyó medrén át. Felirata jobbról: Rozsnyó és bélyegzővel: Teleny Károly hagyatékából. A lap hátán, az ebédlő sátorból a bánya torkolatánál felvett Dobsina vidéki vonalrajz szemlélhető.

Czeruzarajz, mér. 15.6:24.3 cm.

Szn. 52-907
597-907-24

Telep. K

8869

Szigliget.

Az elotért elfoglaló hegy tetején a várromok vannak, mig a háttérben sik vidék terül el. Felirata alól középütt: Szigliget 14/7 67. A lap hátán hegyes vidék körvonalai szemlélhetok.

Czeruzarajz, mér. 23.6:32.6 cm.

Szn.53-907
597-907-25

Készítette: Lóczi Antal

8858

Csesznek.

Az elotérbeli hegy tetejét a vár romjai foglaljak el, melyek közül a tornyok külön állnak. Tövében földszintes ház látszik. Felirata alól jobbra: Csesznek 3 Sept 879 és e fölött bélyegzővel: Telepy Károly hagyatékából.

Czeruzarajz, mér. 25.2:33 cm.

Szn. 42-907
597-907-14

8859.

Dévény.

A vár romjai közelében itt-ott egyes kődarabok hevernek. Felirata alól balra: Dévény, jobbra pedig bélyegzővel: Telepy Károly hagyatékából.

Czeruzarajz, mér. 25.7:29 cm.

Szn. 43-907
597-907-15

8860.

Fogaras látképe.

Az Olt folyótól szelt hegyes vidék völgyében fekszik a város, melynek épületei fölött a templomok uralkodnak. Felirata alól középütt: Fogaras, a lap hátán pedig bélyegzővel: Telepy Károly hagyatékából.

Czeruzarajz, mér. 32:46.7 cm.

Szn. 44-907
597-907-16

8861.

Fülek.

A nógrádi hegyeken innen középütt látjuk a romokban heverő várat, melynek tövében a község épületei képeznek csoportot. Felirata balról: Fülek a kurtányi útrol 1879 Sep 26, jobbról pedig bélyegzővel: Telepy Károly hagyatékából.

Czeruzarajz, mér. 21:28.1 cm.

Szn. 45-907
597-907-17

8862.

Fülek.

A szt fali ut (Püspöki) mellől felvett látkép középterében emelkedő hegy tetejét a vár foglalja el, a mely körül a falu épületei és lombos fák képeznek csoportot. A háttért hegyek képezik. Balról az út mentén magános fa áll. Felirata: Fülek...Sep 28 1879, balról pedig bélyegzővel: Telepy Károly hagyatékából. A lap hátán a várnak körvonalai ábrázolvák.

Czeruzarajz, mér. 21:28.1 cm.

Szn. 46-907
597-907-18

Telep K

8865

Nagyvázsony.

A templom romjait lombos fák veszik körül és tőlök jobbra két kidőlt sirkereszt köti le figyelmünket. Felirata: Nagyvasony Templom rom 1891. A lap hátán a kinizsi vár (8864) folytatása szemlélhető e fölirattal: Kinizsi var Nvazsony.

Czeruzarajz, mér. 22.5:26.2 cm.

Szn. 49-907
597-907-21

Telep K

8864.

Nagyvázsony.

Az elotérben balról az ortorony, jobbról pedig a kinizsi vár omladéka látható. Közöttük a hegyes háttérre nyilik kilátás, a melyen innen gémes kút van. A lap hátán ugyancsak a vár romjait szemléljük körvonalokban és e megjegyzéssel: Nagyvázsony Kinizsi vár romjaiból veszit april 15 1891.

Czeruzarajz, mér. 22.5:26.8 cm.

Szn.48-907
597-907-20

8870.

Trencsén.

Az előtért szelő Vág túlsó partján emelkedő hegy tetején látjuk a várat, melynek tövében templomok és épületek kötik le figyelmünket. A folyót egy csolnak, a partot pedig balról egy néző alak, jobbról pedig egy csolnakot vontató férfi és két nő élénkíti. Ez utóbbiak egyike lehajol. Feliratta alól balra: Trentsény 9/9 1857 jobbra ~~xxxx~~ bélyegzővel: Telepy Károly hagyatékából.

Czeruzarajz, mér. 21.5:35.5 cm.

Szn. 54-907
597-907-26

8866.

Rimaszombat.

Az ábrázolt házakon innen egy négyszögletesre faragott fa fekszik, mig rajtuk túl templomtornyok látszanak. Felirata alól balra: Rimaszombat, jobbra pedig bélyegzővel: Telepy Károly hagyatékából. A lap hátán házak ábrázolvák körvonalakban.

Czeruzarajz, mér. 24.4:15.5 cm.

Szn. 50-907
598-907-22

8867.

Rimaszombat.

A városnak utczáját, a hol jobbról szekér áll, két beszélgeto alak élénkiti. Felirata alól balra: Rimaszombat és jobbra bélyegzővel: Telepy Károly hagyatékából.

Czeruzarajz, mér. 15.6:24.3 cm.

Szn. 51-907
597-907-23

8863.

Galgócz.

A Vágtól szelt hegyes vidék előterét a város foglalja el, balról a grófi kastélylyal és a hozzá tartozó parkkal, melytől nem messze karfás híd vezet a folyón át. Felirata alól jobbra: Galgócz 11/9.857 és bélyegzővel: Telepy Károly hagyatékából.

Czeruzarajz, mér. 26.8:41.9 cm.

Szn. 47-907
597-907-19

Telepy Károly, festö.

Képzömüvészeti Szemle. 1879. I. sz. 14. l.
1880. II. sz. 155. l.
III. sz. 163. l.

Telepy Károly festőművész új megbízásról

Fővárosi lapok 1868. X.6. 915.

Hr

Telepi Károly új megbízásáról

Főváresi lapok 1868. XII. 13. 1145.

Hír.

Telepy Károly Löhr festményének
elégetéséről az Akadémián

Fővárosi lapok 1869. II. 5. 111.

Kr

Telepy Károly festőművész

Földrajzi lapok 1869. VI. 5. 503.

A Képz. Társulat kiállításáról

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1886. nov. 25. 5

a királyné a [illegible]

Telepy (Károly)
festő

Budapesti Hetilap, 1882. XXX.

133–142, 303–311. l.

Ampelos: A bécsi salonról.

Telepy Károly

festő

Budapesti Szemle, 1873. II.

183–198. l. – Keleti Gusztáv: Képzőművészeti szemle.

Telepy Károly, „tertő"

Müggüjtő 1928. 2., 48. l.

Telepy Károly festő

Magyar Müvészet 1925.497-523.o.
Berzeviczy A.: Az ötvenes évek képző-
müvészete.

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. aug. 4. 5.

Telepy Károly, a képzőművészeti csarnok mutánoka....

Telepy Károly festő

Pesti Hilap. 1880. aug. 15. 3.

a Műcsarnok őszi Kiállitása...

Telegy Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. szept. 2 S. 4.

Magyar művészek az őszi tárlaton

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. okt. 4. 4.

Kaczián Ödön: Őszi mutiállítás

Telepi Károly, festo
Tars. kiadmányok programmkérítés

Képzőművészeti Társulat
hiszaránok, 1868. T.
176. 1.

Telepi Károly, festő
A jödöllői kastély festi a királyné meg-
bizásából.

Hazai művészet
Műcsarnok, 1868. I.
128 l.

Telepi karok, festo
Gödöllői képe elkészült

Hazai művészet
Műcsarnok, 1868. I.
152. l.

Telepi Károly, festo
Fülöki parkrehlet és oltárhegen dolgozik.
(megrendelésre)

Hazai művészet
Műcsarnok, 1868. I.
168-l.

Telepi Károly, festő

Divatcsarnok, 1862.febr.18.7.110.

Főváros és vidék

Patak Jenő

Telepi Károly festő/19.sz./300.-ft.-

al jutalmazták a jelmezbál körüli

fáradozásáért.

Fővárosi Lapok 1865.I.II.24.173.old.

Patak Jenő

Telepy Károly festő/19.sz./megjutal

mazása.

Fővárosi Lapok 1865.II.21.163.old.

Patak Jenő

Telepy festő/19.sz./ a Thán féle vigadói Attila freskók ügyében kiküldött szakértő bizottság tagja.

Fővárosi Lapok 1865.I.II.16.147.old.

Patak Jenő

Telepy Károly festő/19.sz./müve a Képzőm.Tár.jótékonycélu sorsolási kiállitásán a Mücsarnokban.

Fővárosi Lapok 1864.I.XII.o7.1202.o1

Patak Jenő

Telepi festő/19.sz./müve a Képzőmüvészeti Társulat kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.XII.15.1192.o.

Telepy Károly festő

Budapesti Hirlap. 1882. aug. 9. 3.

Telepy Károly festőművédz egy nagyobb....

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. máj. 15. 3.

A walesi herceguek a Mücsarnokban....

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. jun. 22. 4.

Boldog festők!

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. jul. 27.3.

Őszi képzőművészeti kiállítás

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. aug. 19. 3.

Művészeti hirek

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. szept. 6. 3.

A mitcsanek bál

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap, 1883. jun. 29. 19.
Szinház, zene, képzőművészet

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap, 1883. máj. 13. 13.
Szinház, zene, képzőmüvészet

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap, 1883. jan. 10. 11.
A Képzőművészeti Társulat sors-
huzásának eredménye

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap, 1882. dec. 7. 14.
A vidéki képkiállitás

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap, 1882. nov. 6. tárca
Porzsolt Kálmán: Képkiállitás
Székesfehérváron

Telepy Károly festö.

Pesti Hirlap. 1882. szept. 19. Kép. mell. 4. l.

Telepy Károly festö.

Pesti Hirlap. 1882. aug. 9. 1-mell. 2. l.

Telepy Károly festö.

Pesti Hirlap.1882.jul.19.1-mell.3.l.

Telepy festö.

Pesti Hirlap.1882.jul.8.3.1.

Telepi festö.

Pesti Hirlap.1882.máj.13.1-mell.3.1.

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. nov. 1. 3.

A Műcsarnok második sorozatában....

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. ápr. 29. 4.

A tavaszi tárlat II-ik sorozatára....

Telepy festő.

Katol.Szemle.1938.I.88-92.l.

Telepy Károly, festő

Budapesti Hirlap 1882. II. 18

49. n. 1. o. Munkácsy itthon II.

Jbl

Telepy Károl [illegible]

Budapest Hirlap [illegible] I 19

19. [illegible] 40. ([illegible])

Jol

Telepy Károly festő

Budapesti Hirlap. 1882, I. 8.

8. n. 3. o. (Sz. és Kr.)

Telepy Kaiof Jestö

Budapesti Hirlap. 1882. IV. 4

93. n. 3. o. (Gr. ex M.)

Jol

Telepy Karol festő

Budapesti Hirlap 1882, II 22

53. n. 3. o

A műcsarnok dispitése

Jbl

Telepy Károly festő

Budapesti Hirlap. 1882, III. 30

88 n. 3. o. (h és k.)

Telegr. Károly pestő Hl

Budapesti Hirlap. 1882, II 26.

57.n.5.o. Münhausy tartelatére

Harkányi triggos estése

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. jan. 3. 4.

a Képzőművészeti Társulat Kiállításából....

Patak Jenő

Telepi festő/19.sz./tagja a Jókayit fölkérő küldöttségnek, a "dalidó" érdekében.

Fővárosi Lapok 1864.I.XII.7.1169.old

festő/19.sz./ Patak Jenő

Telepi Károly/a Képzőm.Társ.titkára irányitja a Társ.álarcosbáljának szervezését.

Fővárosi Lapok 1864.I.XI.15X-1093.old

Patak Jenő

Telepi Károly festő/19.sz./nyerte a Képzőm.Társ. életképre kiirt albumlap pályázatát.

Fővárosi Lapok 1864.I.VIII.27.813.o.

Telepy Károly festő

Budapesti Hirlap, 1881, X. 5.

110. n. melléklet, Berényi László:

a magyar Salon II.

Telepy Károly festő

Budapesti-Hírlap. 1881, IX. 6

82. n. 3. o. (H. és Ch.)

Telepy Károly, festő

7bl

Budapest Kőrlap, 1881, VII. 21.

36 n. 30. (Sz. és K.)

Patak Jenő

Telepy Károly festő/19.sz./ a Képző-
művészeti Társulat titkára nyilatkozik
a sorsjegy ügyről.

Fővárosi Lapok 1864.III.1.195.old.

Gi II. 28. 180. old.

Patak Jenő

Telepi Károly festő/19.sz./a "Magyar képzőmüvész"munkatársa.

Fővárosi Lapok 1864.I.III.30.291.old.

Tátlakép, Fülekvárron Jbl

Telegy Károftól

21 Budapesto Hirlap., 1881. VII. 21.

36. sz. 3. o. (Sz. és M.)

Patak Jenő

Táblakép.

Életkép.Telepi Károly müve nyerte a Képzőm.Társ.albumlapra kiirt életkép pályadiját.

Fővárosi Lapok 1864.I.VIII.27.813.o.

Táblakép. „Eszmenyi táj," Telepy

Pesti Hirlap. 1880. jan. 3. 4.

a Képzőművészeti társulat karácsonyi kiállitásából vásárló....

Táblakép. „Fehérmegyei táj," Telepy

Pesti Hirlap. 1880. jan. 3. 4.

a Képzőművészeti Társulat
Karácsonyi kiállitásából
vásárló....

Táblakép, László köve vársom

Telepy Karoftól

Budapesti Hirlap, 1881, VII. 21.

36 n. 3.o. (K. és M)

Jbr

Táblakép, Újpesti kikötő Telepy

Károlytól.

Budapesti Hírlap, 1881, X. 5.

110. sz. melléklet, Berényi László:

A magyar Salon II.

Táblakép, Ujfest kikötője Jbl

Telepy Károlytól.

Budapesti Hirlap, 1881, VII. 2

36 n. 3. o. (Sz. á M.)

Rajz. Vázlatkönyv, Telepy

Pesti Hirlap. 1922. nov. 12. 5

k. k. l. Magyar tájak

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. dec. 24. 4.

Mutemuckből

T e l e p y Károly festő.

M Ű V É S Z E T
II.évf. 1903.
73.
"Művásár"

T e l e p y. K á r o l y · festő

M Ű V É S Z E T
II.évf. 1903.
74.
"Müvásár"

Telepy Károly festő

Pesti születésű. 1881. dec. 23-án.

Művészeti iskolák

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. dec. 9. 3.

a képzőművészeti társulat

karácsonyi kiállítása....

Telepy Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. dec. 14. 4.

a Képzőművészeti Tanulat

Riattitására ....

Telepy Károly MDK

Kaphegyi kilátás Somlóra, olf.

Műcsarnok 1890/91. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

A Kazán-szoros bejárata előtt a N-Sterbez hegy-
gyel, olf.

Babakaj szirt és Galambóc vár, olf.
Műcsarnok 1890/91. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Vaskapu, olf.

Részlet a Kazán-szorosból, olf.

Műcsarnok 1890/91. téli kiáll.

Telepy Károly MDK

Greben szirt a robbanás előtt és a Bivoli sziklapart a háttérben, olf.

Mücsarnok 1890/91. téli kiáll.

Telepy Károly.

Hagyatéki kiállitását rendezte a Könyves Kálmán Szalon 1912-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Telepy Károly, festőm.
1828-1906.

Épületek. J.l.j.: Telepy K. Vászon.
577. Tengeri táj. J.l.j.: Telepy Károly. Ceruzarajz.
A művész hagyatékából.

Ernst-Muzeum aukciói. XVII. Kat. 46.l.

MDK

Telepy Károly, festöm.

141. Téli táj.
142. Aszaló.
143. Ujpesti sziget.
144. Szintanulmány C. után.

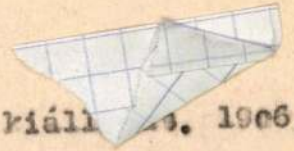

Kücs.-OMKT Telepy kiáll[illegible]. 1906. Kat. 7.1.

Telepy Károly, festőm.

518. Paraszttház Barsiban.

519. Holt Dunaág Dömsödön.

520. Részlet Mehádiából./Cserna völgye./

521. Udvar belseje Nagyváradon.

Műcs. -OMKT. Telepy kiállítás. 1966. Kat. 2c.l.

5/. MDK

Telepy Károly, festöm.

Olasz apróságok az egyik terem mélyén, valamint tanulmányainak emlékeztetöi: olasz mesterek másolatai.

Utolsó képe: aldunai részlet, Fiatalos, gyönyörü munka. - Ugyane teremben egy portré: öszfürtü, kékszemü aggastyánt ábrázol.

Fráter Aladár:
Telepy Károly hátrahagyott képeinek kiállitása.
Könyves Kálmán Szalon.
Vas.Ujs. [illegible] 1907. 10.sz. 54.évf. 186.1

MDK

Telepy Károly

A Háromtó egyike/Tátralomnici/. Of.

Pynia facsoport Róma közelében, of.

K.-megyeri dombok, of.

Képzőm. Társ. 1901/2. téli kiáll. kat. 49.l.

MDK

Telepy Károly

Elhagyott malom, olaj

Szegedi Képzőműv. Egy. Tavaszi kiáll. 19ol.

13 l.

Telepy Károly festőművész
Duna melléről. Olajf.
Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása.
1900 szeptember 16

Egri vár.

gos Bizottsága

száma: Hiv. 19

kelte: okt.15. 19

beérkezése: 19

száma:

tézett szám:

a:

a:

Telepy Károly
Bolgárok kutja, olaj
Jád fensik, olaj
Késmárki itató, olaj

A Nemzeti Szalon első bajai kiállitása, 1906. 8 l.

90. *Marastoni, Giacomo: Női arckép.*

MICHELE DA VERONA (veronai festő, 1470—1540 körül)

Madonna Jézussal (93. kép)

Fa, tempera, 63·5×44·5 cm.

Rényi 14—15. l. (Cima da Conegliano.) — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 761. l. — Maszlaghy II., 70. szám. (Cima da Conegliano.) — Gerevich: A prímási képtár külföldi mesterei. Vasárnapi Újság, 1916., 825. l. (Képe 826. l.) (Vincenzo Foppa.) — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 236. l. (Képe 235. l.) (Michele da Verona.) — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 6. l. — Berti Toesca 957. l. (Andrea Solario.) — Berenson 258. l. (Girolamo dai Libri.) — Lepold—Lippay XV. tábla.

Telepy Károly
Halászkunyhó

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiáll. 19cc.
88 l.

Telepy Károly
Hegyvidék, olaj

Szegedi Képzőmöv. Egyesület kiáll. 19o7. márc.

lo 1.

Telepy Károly

1o2.Napnyugot. Balatoni táj

Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat Szegeden rendezett kiállitás 1876, katalogusa

Telepy Károly

Nyaranként megyeren dolgozott (Lipest)

dr. Berti Béla: Lipesti hírességek

Budapest 1969 I.

M.D.K.

Telepy Károly

A vidéken rendezett kiállitásokon részt vesz müveivel. Az első tárlat Székesfehérvárott lesz, -közli a "Vidéki Hirek" c. rovat.

Képes Családi Lapok. Bp. 1882. 5. évf. 2. sz. 32. lap

Telepy.

A bajai Türr István múzeumban „Duna a festészetben" címmel kiállítás nyílik, melyen művei szerepelni fognak.

Bácskiskunnegyei Népújság, Kecskemét, 1952. Febr. 24.

Telepy Károly festő.

Ostia Róma mellett. Olajf.
Tivoli. Olajf.
Murány. Olajf.
Káposztásmegyeri szigetről. Olajf.
Szob. Olajf.
Reketyóvölgyből. Olajf.

OMKT.1895.tav.

M.D.K.

Telepy Károly, festőművész

Az 1903-as győri Képkiállitáson szerepelt, Nagynevü tájképfestő. 1828-1906.

Csatkai Endre: "Győr város kultúrképe." Az 1903-as képkiállitás .236.o.

Arrabona, 8. A Győri Múz. Évkönyve. Győr. 1966. Kantus János Múz.

Telepi Károly

Tápép of.
Vízimalom, of.

Szeged 1917

A MAGYAR KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTÉRIUM

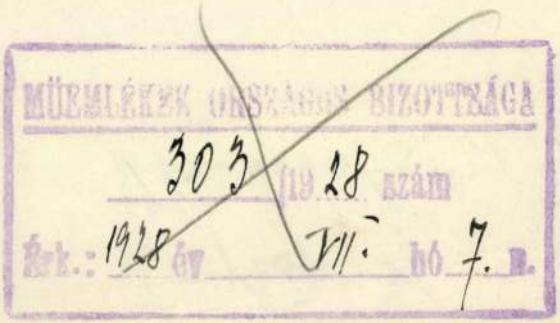
MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
303/1928 szám
Érk.: 1928 év VII. hó 7. n.

Telepy Károly, festöm. MDK

egy dunai tájképpel van képviselve a gyüjteményben.

Lázár Béla dr.: Bicsói Biró Henrik gyüjteménye, Magyar Müvészet, 1931. 533-534. 1. Képekkel.

Telepy Károly

Szabad Művészet

1952. 5 sz. 231. l.
(Kéjjel), 233. l.

Knackfuss, H.

Rubens.

Künstler-Monographien. 2. Zwölfte Auflage.

Bielefeld u. Leipzig, 1925. Velhagen u. Klasing.

8-r, b., 168 l, 150 kippel.

Eredeti egész vk.

I. 2. p. e

4.-P

Telepy Károly

1884 Sav. Eiatt

79

Gonda József N. 173.

Telepy Karól

97, 39

1883. Kiáll

Récsei Viktor. II. 123.

1904. II. 11.

Popony ktár (78/1904.)

Catlekovics műve.

Telepy Károly

cząd

Péter II

97. l.

Telepy Károly

vöd

Szikl Vespr

331. C.

1743. Paczka Feren

Pottensteini

Az eső után ábrázolt
dik a háttér felé s úgy a
fű üdén zöld. Y Az égbolt
látszanak. ⊥ Tehése alól

Vászon, méretei 8
Vétetett 1900. jan
– Elszámoltatott 1900: IX
domásul vette 1900: XII. 1

Y A balra eső hegy oldalán út
lombos fa köti le figyelmün

Telepy K.

3240. *A Vezuli.*

Nápoly vidékének ezen régi épületcsoportján innen út vezet, a hol asszony siet a balról látható kapu felé, a melynek közelében feliratos tábla van felszegezve. Az asszony, ki bekötött fején és jobb karján kosarat visz, bő ujjú ingvállat, barna szoknyát és kék köténytt hord. Az égbolt felhőzött. Jelzése alól jobbra: »*Telepy K.*«

Papiron, méretei 50·4 : 37·1 cm. — Lelt. sz. 3240. — Vétetett az 1906 február 13-iki 11748 sz. leirat szerint 180 K-án (286–906). — Elszámoltatott 1906 június 5-én (787–906). — Az elszámolást jóváhagyta az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Szépművészeti Múzeumban. 1906: IV. 13. — 1907: IV. 13. — 1908: IV. 13. — 1910: IV. 13.

III

431 (3240).

654 (573).

III : 431

Vétel 1906

a mai Angol királynő áll, épült a tizennyolczadik század végén az első országos hírű kávéház, a Kemniczer-féle, melynek emlékét német, franczia és angol leírások is fentartották. Az 1838-iki árvíz folytán átalakították, de tíz év mulva a Hentzi bombái következtében újra rommá vált s megint fel kellett építeni. Régi stilje megtartásával Pollák építész tervei alapján ekkor ismét felépítettek s nem sokára olyan jelentősége lett, hogy a magyar publikum és a bécsi kormány előtt egyaránt fogalommá nőtt élete. Deák Ferencznek és a kiegyezési politika híveinek ott volt ugyanis a köre s itt találkoztak mindennap, míg végre győzött politikájuk s az uralkodó és a nemzet között megtörtént a kibékülés. Abban az időben «*Kiegyezés kávéháza*» czímen ismerték az országban s így van megörökítve multja is abban az érdekes könyvben, melyet a szálloda igazgatósága pár év előtt közre adott. Ilyen könyv az «Angol királyné»-n kívül egyedül a «Kis Pipá»-ról maradt még fenn, más jellegben és más természetű emlékek megőrzéseért, a «Kis Pipa» törzsvendég íróinak alkalmi czikkeivel. A *Vadászkürt* irodalmi vonatkozásairól a Petőfi napló-levelei, Teleky Sándor gróf feljegyzései és az alkalmi hirlapi közlések szolgálnak. Petőfi tiszteletére 1845-ben tudvalevőleg itt rendezték azt a búcsúlakomát, mely polemiával, skandalummal és két vidéki iró ádáz neheztelésével végződött. A szabadságharcz alatt és a kiegyezés után is népszerű hely volt, melyet az előkelő irók, Kazinczy Gábor, Kuthy Lajos, Pompéry János is szívesen felkerestek. A Váczi-utczai *Korona* élete a tizennyolczadik század második felétől datálódik. Egyidőben Pestnek ez volt a legdivatosabb kávéháza, az úgynevezett «pucs és fucs»-féle politikai mozgalmak idején pedig az ellenzéki politikusoknak gyülekezője, hol a rendőrség még puskákat is talált a konspiráló szövetség szétrebbentésekor. Az *Aranykéz* fogadó valamikor az első magyar színészeknek és a mult század huszas évei között élő iróknak nyujtott barátságos otthont, ma már azonban divatja mult, egyszerű hely, melynek megvan ugyan régi czégére és régi arczulatja, de hiressége már rég letűnt. Idő kérdése különben, hogy mikor fogják lebontani, hogy az élni sietőnek újabb nemzedéknek kényelmes bérlakásul szolgáljon, de minden jel arra mutat, hogy az ő napjai is meg vannak számlálva. Igy tűnik el egymásután évtizedek és évszázadok életének sok kedves, nevezetes, nem egyszer nagy eseményekkel összefüggő emléke. A Kis Pipával megkezdődött az újabb sorozat s az a négy-öt történelmű hírű hely, a mi még megmaradt, aligha hagyja sokáig túlélni Karikás uram egykori országos hírességű csárdáját. Nem örök életre termett alkotásoknak ez a sorsa a mulandóság világában.

Zuboly.

KLEMENTINA KOBURG-KOHÁRY HERCZEGNŐ LEGUTÓBBI FÉNYKÉPE.

KLEMENTINA KOBURG-KOHÁRY HERCZEGNŐ.

1817—1907.

Klementina herczegnő halála nemcsak udvari és nemzetközi politikai, hanem bizonyos tekintetben magyar esemény is, mert az elhunyt öreg herczegnő családja sokféleképen össze van szövődve Magyarországgal. A szász-koburg-góthai herczegi család azon ágának, a melynek Klementina herczegasszony legöregebb tagja volt, nemcsak magyar vér folyt ereiben, hanem vagyona is teljesen magyar eredetű. A herczegnő apósa, Ferdinánd szász-kóburg-góthai herczeg ugyanis mint szerény apanagera szorított másodszülött vette el az 1815-ben herczegi rangra emelt *Koháry* Antal leányát, Mária Antóniát s a herczegnő a Koháry-család utolsó tagja lévén, az egész roppant vagyon, egyike a legnagyobb magyar földbirtokoknak, az ausztriai uradalmakkal együtt a Koburgokra szállott. Bars, Hont, Nógrád, Gömör, Szepes, Heves- és Pestmegyékre terjednek ezek az uradalmak, melyek tulajdonosa ma Klementina herczegnő legidősebb fia, Fülöp szász-koburg-góthai herczeg. A Kóburgok ez ága, mivel a Koháry-vagyonhoz fiusítás révén jutottak, a Koburg mellett a Koháry nevet is viselte, de a hatvanas évek óta királyi engedélynél fogva ezt a nevet elhagyták. Klementina herczegnő e mellett kétszeres rokonságban volt József főherczeg családjával is: leánya, Klotild, az öreg József főherczeg özvegye, unokaöcscse Lajos Fülöp orleansi herczeg pedig József főherczeg leányát, Mária Dorotheát vette nőül. A bolgár fejedelem, Ferdinánd, Klementina herczegnő harmadik fia, magyar huszártiszt volt azelőtt, most is sok időt tölt pihenésül Magyarországban s incognito utazásain rendszerint a Murányi gróf nevet viseli.

Házasság által különben a Koburgok nemcsak a Koháry-vagyont szerezték meg, hanem azokat a családi összeköttetéseket is, melyekhez hasonlóval alig dicsekszik egy is az európai fejedelmi családok közül. A régi «*felix Austria nube*» mondás ma ő rájuk illik, mert az eredetileg jelentéktelen német herczegi család szerencsés házasságkötéseivel az uralkodóházak legnagyobb részével rokonságba jutott s egész sor uralkodót adott különféle nemzeteknek. Anglia, Belgium, Portugál, Bulgária trónjain Koburg-ivadékok ülnek, nem is szólva származásuk helyéről s alig van európai udvar, a melyben egy-egy Koburg-asszony vagy férfi kisebb-nagyobb szerepet ne játszana. Klementina herczegasszony ezenkívül Orleans-származása révén rokonságban volt a Bourbonokkal is.

Mint Lajos Fülöp orleansi herczeg leánya született 1817-ben; anyja, a nápolyi király leánya révén egyike volt Mária Terézia nagyszámú dédunokáinak. Gyermek- és ifjúkorában végig élte a restauráczió korának minden változatát, XVIII. Lajos és X. Károly uralkodását, az utóbbinak elűzetését, atyja trónra jutását, majd bukását. Meglehetős későn ment férjhez, elmult volt már 26 éves, mikor Ágost szász-kóburg-góthai herczeg neje lett. Pedig szép és eszes leány volt, — csakhogy az Orleans-család tagjai akkoriban «házassági blokád» alatt állottak: a leánynézőben járó Orleansokat kosár várta a legtöbb udvarnál, a feleséget kereső legények pedig elkerülték a Palais Royal táját. A forradalomtól borzongó udvarok nem birták elfeledni, hogy apjuk, Lajos Fülöp forradalommal jutott trónra, nagyatyjuk pedig, Égalité Fülöp a nagy forradalommal kaczérkodott.

Házasságával Klementina kerczegnő a bécsi udvar szép asszonyainak egyike lett. A nyilvánosságnak kevés alkalmat adott, hogy beszéljen róla, elvonúltan élt, boldog családi életben, férje és nagyszámú gyermekei között. A nyilt szinpadon nem szerepelt, de hogy a kulisszák mögött nem volt-e része az udvari intrikák szálai-

Klementina herczegnő fiatalkori képe. — Az alsuthi kastélyban levő festmény után.

nak szövögetésében, az talán csak majd ezután fog kiderülni. Mert hogy nagyon becsvágyó s a diplomáczia bonyolult mesterségében jártas asszony volt, ez kiderült róla később, mikor már mint 1881 óta özvegyasszonynak, gyermekei jövőjéről kellett gondoskodnia. Különösen legfiatalabb fiáért, Ferdinánd herczegért tett sokat; ő szerezte meg neki fáradhatatlan közbenjárásával az udvaroknál és nagy vagyonának ügyes felhasználásával 1887-ben a bolgár trónt s ha ő nincs, kétséges, vajjon nem veszett volna-e el számára ez a nagy fáradtsággal és áldozattal szerzett fejedelemség. Az öreg Klementina herczegnő életének utolsó husz évét jóformán teljesen ez a küzdelem töltötte be s ez tette az újabbkori diplomácziai történe egyik legérdekesebb nőalakjává.

Alapjában véve élete fogytáig franczia nő volt, az évtizedek sorára nyúló ausztriai tartózkodás nem halványította el ragaszkodását származásához. Alig volt év, hogy Párisban meg ne fordult volna s egy-egy ilyen utazásról hazatérve ki nem fogyott élményei elbeszéléséből, Páris dicséretéből.

A LOMNICZI CSÚCS.

A művészetek iránt nem volt valami élénk érzéke; a mig férje, a ki nagy zenekedvelő volt, élt, a kedvéért eljárt a bécsi operába, de nem sok élvezete telhetett benne, mert kora haladásával mindinkább nagyot hallott. Gyermekeit nagyon szerette, rokonaival mindig jó viszonyban volt, legjobban azonban legkisebb fiát, Ferdinándot szerette. Még nyolczvannyolcz éves korában is, két évvel ezelőtt, a legnagyobb augusztusi forróságban is berándult Ebenthalból Bécsbe, hogy unokáit egy órára láthassa s aztán halálra fáradva visszautazzék. Mint afféle öregasszony, roppant szenvedélyes házasság-közvetítő volt, a miről az udvari krónikák sokat tudnának beszélni. Hanem a házasságokkal, a melyeket szerzett, nem mindig volt szerencséje; egyik menye, Lujza herczegnő pl. nagyon sok bajt és bánatot okozott neki.

Nagy gazdagsága mellett hires volt takarékosságáról, különösen apró kiadások dolgában. Nagy összegeket azonban, különösen a bolgár fejedelem érdekében könnyen kiadott; egy izben egy egész bolgár ezrednek vett lovakat a maga pénzén, egy más alkalommal egy új vasút számára megvette az összes szükséges lokomotivokat, egy ezredet pedig, a mely nevét viselte, ellátott új egyenruhával.

Testi szervezete rendkívül erős volt, a legutolsó órájáig szabad szemmel olvasott, ellenben hallása már korán megromlott s utóbbi időben majdnem egészen süket lett; részben ezért is vonúlt vissza pár év előtt minden szerepléstől.

A ZÖLD TÓ. *A Könyves Kálmán szalonjából.*

TELEPY KÁROLY FESTMÉNYEI.

Telepy Károly:

Mellig, ~~hatnyolczad~~ balra fordult ~~[illegible]~~. Középütt elválasztott göndör hajat, bajuszt és szakált hord. Ingének gallérja látszik, nyakkendője himezett, atillája zsinóros. Teliráta a kép alatt aláírásának másául:

„Telepy Károly mk."

a jobb karnál: „rajz. Marastoni Jós. Pesten
baráti emlékül Aug. 2án 1861"

s alól középütt: „Nyomt. Pollák Testvérek. Pesten 1861."

Könyomat, az alak nagysága 18.6 cm.
Köre rajzolta: Marastoni József.

Ltsza 8921. (chin. pap.)

161/95 N° 15.

Telepy Károly: 10999.

Mellig, kissé jobbra fordul, de szembe néz. Fölfelé fésült haja göndör, bajusza és körszakalla hosszú. Öltözete: ing, csomóra kötött nyakkendő és kettős elejü kabát. Jelzése alól balra: Telepy.

Czeruzarajz, mér. a papirosnak 14.7:11.5 cm.

Telepi Karoly

Tivoli c. képe
a városi muzeum-
ban

Kul. Szeged
496. l.

következők nyertek elhelyezést:
Dr. Vitéz Nagy Zoltán (1908. Dombegyház rám. kat.) művészet

Izdenczy József bécsi államtanácsosnak, a magyar ügyek állandó referensének politikai szerepével és a magyar kérdésekben elfoglalt álláspontjának vizsgálatával foglalkozott. Kiderült, hogy Izdenczy befolyása II. József uralkodása idején még meglehetősen csekély volt, s csak Ferenc alatt sikerült jelentősebb politikai befolyásra szert tennie. Közjogi felfogása homlokegyenes ellentétben állott a magyar rendi álláspontal. Ténykedéseit mindenben az uralkodó személyes érdeke irányította.

Három hónapnál rövidebb időt töltöttek az intézetben a következő **változó belső tagok:** *Dr. Fischer Endre* okl. középiskolai tanár az Augustus császár korabeli római állam szervezetének vizsgálatával kapcsolatban az egyetem jogi szemináriumában és a bécsi közkönyvtárakban a vonatkozó újabb irodalmat tanulmányozta át. — *Dr. Juhász Lajos* egyetemi gyakornok erdőtörténeti tanulmányait egészítette ki a bécsi hadilevéltárban őrzött térképanyag és a Magyarországon rendelkezésre nem álló folyóiratok révén. — *Orbán Dezső* soproni bencésrendi gimnáziumi tanár a bécsi hadilevéltár térképanyagát nézte át Győr vármegye településtörténetére és településföldrajzára való tekin-

Egressy Gábor:

A fejjel jobbra fekvő holtat, kinek fejét babérkoszorú övezi, fehér lepel borítja s koporsóját babérgaly díszíti levelein a szerepeit feltüntető e feliratokkal: „IV. Henrik" – „Hamlet" – „Brutus" – „Petruccio" – „Macbeth" – „Lear" – „III. Richard" – „Othello" – „Poplavecz" – „Coriolan" – „Vasa la vexos" – „Peter czar" – „Kean" – „Dózsa" – „Gritti" – „Bolingbroeke" – „Granville" – „Gobridge" – „Moor Ferenez" – „Garrik" – „Krumm" – „Bánk-Petur" – „Mátyás" – „Apafi" – „Marót" – „Plantarose" – „Vealjean" és „Brankovics." Felirata a kép alatt két sorban:

„Egressy Gábor

meghalt Julius 30 dikán 1866. élt 58 évet."

alól balra: „Természet után rajz. Telepy Károly"
középütt: „Nyomt. Pollák Testvérek Pesten 1866."
s jobbra: „Kőre Marasztoni József."

Könyomat, méretei a barna láttérnek 24·8 : 36·7 /m.
Kőrerajzolta: Marasztoni József.

Lásd 8232.

4/94 № 139.

1661. Telepy Károly. Sz. Debreczenben 1828 december 24-én. † Budapesten 1906 szeptember 30-án.

Almádi napnyugtakor.

Az Almádi~~n~~ határ~~i~~ ~~képező~~ ábán levő dombos előtérben, balról a fák között és a domb tulsó oldalán, jobbról pedig a facsoportban, egyes házak tünnek szemünkbe, mig középütt dolgát végzett asszony közeledik gyermekével. A háttért a Balaton ~~tava~~ foglalja el, melynek vizében a lenyugvó nap sugarai tükröződnek vissza. Az asszony fején kosarat hoz és öltözete: sötét-zöld derék, ~~és~~ kötény és kurta szoknya. A hasonlóan ruházott kis leányka anyjának jobbján halad. Az égbolt felhözött. Jelzése alól jobbra: Telepy Károly. 898.

Vászon, méretei 54.5: 95 cm.

Vétetett 1898: XII. 31-én a 90432 sz. leirattal 300 frtért.

Elszámoltatott 1899: IV. 6-án (14/99).

Az elszámolást elfogadta 1899: V. 25-én a 29855 sz. leirat (277/99).

Az 1899: V. 24-diki 24335, illetőleg az 1899: V. 29-diki 37021 sz. leirat alapján (275/99), 1899: V. 24-én (259/99), kiadatott a Tolnamegyei Muzeumnak (263/99).

Az átvételt 1899: IX. 26-án a 44017 sz. a vettéktudomásul (560/99.)

Vid. Mm.

273

1906.

~~3240. Telepy Károly:~~

3240 A Vezuli.

Nápoly vidékén ~~lévő~~ ezen régi épületcsoportján innen út vezet, a hol ~~egy~~ asszony siet a balról látható kapu felé, a melynek közelében feliratos tábla van fel szegezve ~~fel~~. Az asszony, ki bekötött fejen és jobb karján kosarat visz, bő ujjú ingvállat, barna szoknyát és kék kötényt hord. Az égbolt felhőzött. Jelzése alól jobbra: »Telepy K.«

Papirós, mér. 50.4:37.1 cm.

Vétetett 1906: II. 13-án 11748 sz. leirattal 180 Kán (286-906).

Vét. 11748-906

Sz. n. 195-906.

Telepy Károly

festő

l.

Buday: Deák-nobor

22. l. 24. l.

32, l.

rinascimentale aulica di Mattia, in alcuni prodotti provinciali che si erano sottratti all'influenza dello spirito nuovo ma chiuso della corte di Buda.

Ancora prima del 1469, ed ad onta dell'importazione di codici italiani che si faceva sempre più intensa, lo stesso re Mattia ordina a Vienna un ricco Messale (Bibl. Vat., Bibl. Rossiana, Cod. Lat. 1164) per doharlo al frate minorita Tommaso d'Ungheria. D'altronde questo è l'unico codice corvino noto che sia stato eseguito in Austria. E' possibile che il codice, ordinato a Vienna per una data occasione, abbia chiarito la necessità di una bottega di miniatori a Buda, di basi più ampie, e che abbia maturato in Mattia la decisione di crearne una.

Per l'anno 1471 conosciamo già il nome di un miniatore di Mattia : Blandius che ritorna allora a Buda dall'Italia dove era stato mandato a comperare codici.[47] Ne segue, che egli dovette lavorare già prima alla corte di Buda benché per quell'epoca non ci sia noto alcun codice eseguito a Buda

Telepy Károly

cród

Bodor Aladár:

Telepy Károly munkássága és kora. 4-r.

Kézirat. Képzőm. Főiskola könyvtára.

Ferképzőmfőiskévk 1937/39

184. l.

Telepy Károly

vod

Szana Szárév

130, 212. l.

A Kárpátokból

c. képe repr.

131. l.

De la Salle János

Csütörtök

16

Nepomuki János

Péntek

17

Paskál hv.

Szombat

18

Venanc vt.

Nap kelte 4 ó. 21 p. — Nyugta 19 ó. 33 p.
Holdtölte 10 ó. 57 p.

1935 • 20. hét **Május** V. hó • 31 nap

naptár

Ijar

V	9	
H	10	Seni b.
K	11	
S	12	
C	13	Kh. b.
P	14	
S	15	S. B.

Telepy Károly

1.

Szépművészet

1941. 164 l.-
168. l.

Telepy Károly

Dömötör István.

Telepy Károly.

MAGYAR MŰVÉSZET

1929. 16. l.

KELEMEN D. ÉS TÁRSA
KÖNYVTERJESZTÉSI VÁLLALATA.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla
6781. sz.
Telefon Aut. 85-6-17.

Budapest, postabélyeg kelte.
IV., Egyetem-utca 4. sz.

T. c.

Nagybecsű figyelmét minden valószínűség szerint elkerülte azon körülmény, hogy az általunk szállított könyvek után esedékessé vált részleteket *nem méltóztatott beküldeni.* Tisztelet-

Telepy Károly

A németújvári vár
lovagterme. Olaf.
Kiállító Vasvármegyei
Múzeum

Florkombathely

77. l.

WINKLE NÁNDOR
BUDAPEST
IV., VÁCZI-UTCA 54.

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula urrak,

H e l y b e n.

VI. Szondy-utca 98.á.II.

MDK

Telepy Katalin

Irása Czóbel Béláról

Müvészet 1966 nov.p.42 42

M.D.K.

Telepy Miklós, építész

Első díjat nyert az óbudai postahivatal terv-pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf. márc. 27. sz. 6. old.

Telepy Miklós

Szolnok-Doboka vm.
Kékesen épitendő járási
székhaz es fisztvinelő
lakás terep.
megvétel

MMÉEKözl

1942. 80. l.

Telepy Miklós ifj.

építészmérnök

a MMÉ Egylet építészeti kiszáljáratának nyertese

Értekezések, beszámolok a mezőgazdaságtudományok köréből 1941. IV. f.

19. l.

se

templom

SZAKCSOPORT

Szárnyasoltárok

KOR

1520

MÉRET

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

Lőcse

MESTER

V. L. mester

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

Henkel János által

EGYÉB ADAT állított oltár

adománya a János oltár szárnyán

LAK, MEGUMNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS):

Kép

Telepy Miklós ifj.
építész
az alábbi pályázaton
az I. díjat kapta.

Becz Jenő: Az óbudai
postahíd tervpályázata.
Művészet. 1941. 38 sz.
35. l.

Temesvár.

E lapon Temesw
az 1696-iki hadjárat eg
fölül balra külön keret

Campe
den 9t. Aug.
169

magyarázó szövegének kezdete: A
D. eine landwehr.

Tollrajz, mér. a vk

93-93

Telepy Miklós, vitéz
épitesz

Élett. arch.

Szefeltlex 1069.1.

T. 4454.

arasztfiúk egyike vedret tart, másika
dika pedig társát karolja át. A náttér

agy

25.7 : 19.1 cm.

5.

Telepy András

okl. építészmérnök

Nül. Bpest 1912

Oklevelet nyert 1938.

József nádor 1937/38

208. l.

I.

A M. KIR. JÓZSEF NÁDOR MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM

1938/39. TANÉVÉNEK AZ 1938. ÉVI OKTÓBER HÓ 9-ÉN TARTOTT MEGNYITÓ ÜNNEPI KÖZGYŰLÉSÉN MONDOTT

BESZÉDEK

1.

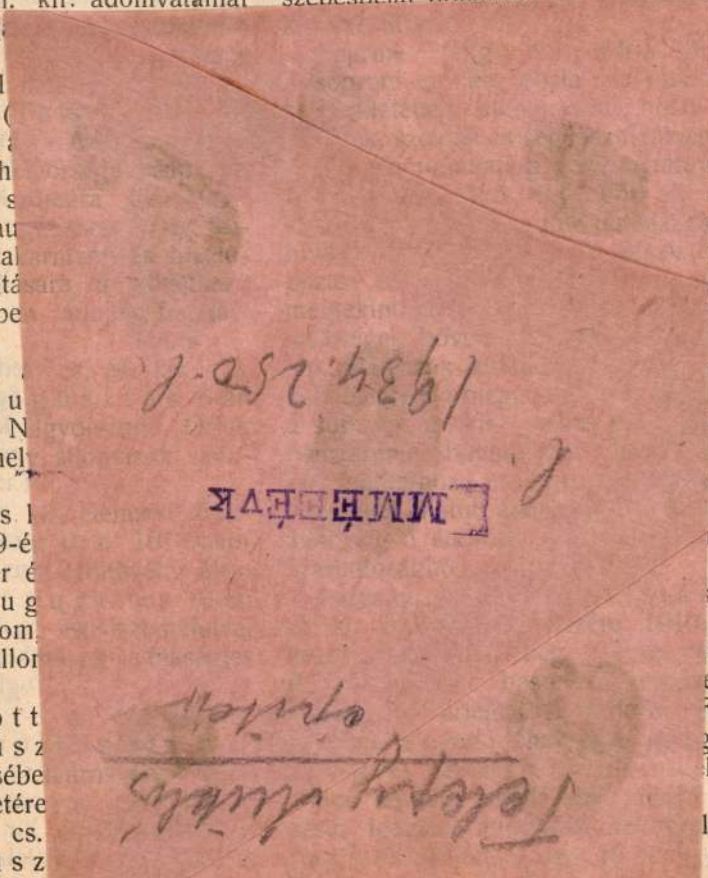

KÉSZIT: épület-homlokzat, stucco-menyezet, kő- és m
valamint

ernáth Aladár tb. főjegyző hivatalos
gében, illetve a vármegye anyagtárában
tinthetők.

kacs. (Deszkák és lécek szállí-
) A munkácsi m. kir. dohánygyári igaz-
g az üzemében 1909. julius 1-től 1912.
30-ig terjedő 3 évi időtartam alatt szükség-
26000 drb. belföldi származású puhafa-
a és 7000 drb. puhafaléc szállítására
nytárgyalást hirdet. Az ivenkint egy k
gel ellátott ajánlatok augusztus 17-én
10 óráig nevezett dohánygyári igazgató-
z nyujtandók be. A bánatpénz az egy évi
ási összérték 5%-a, mely valamely kir.
vatalnál, vagy a budapesti m. kir. állam-
árnál leteendő és a nyugta az ajánlathoz
andó. Egyéb tudnivalók a részletes és az
nos szerződési feltételekben foglaltatnak,
ek az ajánlat mintájával és a szerződés
tével együtt a munkácsi dohánygyári
atóságnál rendelkezésre állanak.

ebrecen. (Egyenruha szállitás.)
cen sz. kir. város tanácsa a városi
rség, hajdulegénység, tiszti hajduk és az
szolgaszemélyzet egyenruházatának 6
leendő szállitása iránt versenytárgyalást
. Az ajánlatok a polgármesteri hivatalban
us 26-án d. u. 5 óráig adandók be.
pénzül az ajánlati összeg 5%-a a városi
árnál teendő le. A letétjegy csatolandó. A
ási feltételek, minták, ajánlati lap a polgár-
ri hivatalnál drb.-ként 1 kor.-ért meg-
hetők.

recen. (Deszkák és lécek szálli-
) A debreceni m. kir. dohánygyári igaz-
ág az üzemében 1909. szeptember 1-től
aug. 31-ig terjedő 1, esetleg 3 évi időtartam
szükséglendő, évenkint mintegy 4400 db.
di származású puhafadeszka és 4000 db.
faléc szállitására versenytárgyalást hirdet.
venként egy k bélyeggel ellátott ajánlatok
usztus 17-én d. e. 10 óráig nevezett

Kaposvárot
augusztus 4-é
széki és a nagyatád
cali, lengyeltóti, igal
házak rabélelmezésé

Beregszász
augusztus 6 á
széki és a nagyszőll
ilosvai, mezőkászon
szobránci és nagyka
rabélelmezésére, bá

Kassán a kir.
tus 6-án d. u. 5
tén levő 5 járásbiró
bánatpénz 3000 k;

Lőcsén a kir.
tus 6 án d. u. 5
annak területén le
rabélelmezésére, bár

Miskolcon a
tus 6-án d. u. 5
sajószentpéteri, edel
csáti járásbirósági
bánatpénz 1000 k;

Rimaszomb
nél augusztus
vényszéki és a roz
és nagyrőcei járásb
zésére, bánatpénz 1

Eperjesen a
tus 9-én d. u. 5
bártfai, felsővizközi,
járásbirósági fogha
pénz 500 k;

Kolozsvárot
augusztus 12
kolozsvári és maros
területén levő kir. t
fogházak rabélelme

Kalocsán a
tus 12-én d. e. 10
dunavecsei, kiskunh

Telepy Miklós

építém

MMÉ Évk

1940. 148. l

230/150 cm. 100 drb. fehér [illegible]
cm. 100 drb kékcsikos köpeny 115 cm. hosszu 60 drb. férfi ing piros csikkal 125 cm. hosszu, 60 darab ugyanolyan női ing 100 darab vánkos-huzatpiros csikkal 78/45 cm. 50 darab csinvat-nadrág 100 cm. hosszu. 100 drb kékcsikos szoknya 90 cm. 40 drb háromrétü lószőrpárnának felujitása. Az ajánlatok augusztus 30-án d. e. 10 óráig Komárom szab. kir. [illegible]

GUSZTÁV
ÁCI-KÖRUT 80. SZ.
éktartományai részére a hires konstanci vasön-
Rieter & Koller) legujabb
TÓ-GÉPEIT.
gépek és készülékek a legujabb kivitelben vannak
tapasztalatok alapján.
észülékek cserepek gyártásához!
és külön katalogusok!

tok
es-
ánál
tlen
lása
érő

avai
ober
mra
ges.
us
egy-
alás
egy-
ság-

á s.)
kir.
nt a
és

tott állandó dohánykészlet értékének 10%-a az 1 kor. bélyeggel ellátott ajánlathoz csatolandó. Az ajánlatok, melyek a pályázók nagykorúságát, erkölcsiségét, vagyoni állapotát és feddhetlen előéletét igazoló hatósági bizonylatokkal felszerelendők, szeptember 7-én d. e. 10 óráig a budapestvidéki kir. pénzügyigazgatóság főnökéhez nyujtandók be.

Besztercebánya. (Faeladás.) A besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság erdőbádonyi m. kir. erdőgondnokságában télen termelt, kéregben levő 817 db. 734·52 m^3 tölgyhaszonfa augusztus 17-én d. e 10 órakor Besztercebányán az erdőigazgatóság tanácstermében versenytárgyalás utján a következő csoportokra megosztva kerül eladásra:

I. Cs. (Recskouka) 65 db. 59·73 m., kikiáltási ár 1457 k. 16 fill.

II. Cs. (Kopec) 238 db. 184·69 m., kikiáltási ár 4838 k. 89 f.

III. Cs. (Podháj) 85 db. 9·13 m., kikiáltási

MDK

Telepy Viktor, 1828-1906.

Szélmalom, festm.

Ernst Muz. 42. aukc. 1929. máj.

18 1.

Telessy Ilona

1901/2 - 1904/5, 1906/7

Ferkèpzomfoiskèvk

140.l.

Pecsenyéd.

A kőfallal körülvett erődö
a községbeli házak láthatók, mig a
Felirata fölül:

PECZENYE

Rm., mér. a vk. 10: 12.4 cm.

126-94-269.

Teleszky Stefanie

Lisd

Ex libr 54

magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztar

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

MDK

Teleszky Stefánia

Teleszky Stefánia. rajz

Czakóexlibr.

ány, testen jelenetek, szines és aranyozott. Szacuma.
különböző jelenetekkel. Francia, III. Napoleon kora.
ép, velencei látképekkel. Wedgwood, XIX. sz. k.
ıházi jelenetekkel. Francia, XIX. sz. k.
l mázas cserép, kráter alak. Modern.
l mázas cserép, gerezdes testtel.
üllel. Magyar.

ıőalakkal.
ép. Jelezve „FISCHER J. BUDAPEST".
szitéssel. Felsőmagyarország.
diszitéssel, hasán kétfejü sas.
p. Jelezve, mint a 438. sz.
or. XVIII. sz.
ázu cserép, lakkdiszitéssel. Japán, XIX. sz.
rvassal. Felsőmagyarország.
sárga szarvassal. Felsőmagyarország.
ányfejes kiöntővel. Bosnyák.
iszitéssel.
ajánsz, kettő olasz. XVIII. sz.
k.

Thieme Becker

tára készült. Kék cimer jeggyel. Heren
M. 12 cm.

396. KÁVÉSKÉSZLET, porcellán, plasztiku
Egy kávéskanna fedővel, egy tejeskann
hozzá. Jegye benyomva: FM. HEREN

397. BISCUIT SZOBORCSOPORT, füves t
harába egy sziklaiven ülő nimfa edényl

398. TEÁSKANNA FEDŐVEL, porcellán,
füle J alaku, hajlott griffejes kiöntő cső
előrészén pedig rokokó keretben parkré
Egy Hausmaler munkája. Meissen. 17
M. 12 cm.

399. TEATARTÓ, porcellán, lapos négyszög

400. SZOBORCSOPORT, modern porcellán,

401. TÁNYÉRKA, porcellán, zöld rozettás a
FM HEREND, 1847. Berlini porcellán
Átm. 16.5 cm.

402. A ROKKANT ÁMOR, porcellán. Mei

403. ÁMOR ÖNTÖZŐ KANNÁVAL, szines

404. ÁMOR A FECSKENDŐVEL, porcellá

405. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, stilizált s

406. CSÉSZE ALJJAL. bécsi porcellán. kél

Telkes Tamás

Kiállítás a MÁV munkásvállalásján

Népszava 1985. VIII. 13.

Telepy Miklós MDK

építészmérnök, született Budapest, 1912

az oklevél keltének éve 1938 száma 126

József nádor 1937/38

MDK

TELKESSY ISTVÁN

Egri barokkori adatok.

Gerő László:Eger. Budapest 1954.p.33.

Képzőművészeti Alap kiadása.

Tell hárta

Vadász Görsy és Katona Péter
tervezőkkel közös műve 50.000 fl os
I. díjat kapott
az alábbi pályázaton

N.N.: Ujpalota szinvonalas vázos-
képét pályázat útján alakítják ki

Magyar Nemzet 1969 XII. 11

Tell Márta, [építész] MDk

A Kovács – Mező – Tell féle terv:

Rajz. Repr.

A tervező a jövőt rajzolta

— : A felvonulási tér rendezésének egyik változata 1

ESTI HIRLAP

Bp. 1964. aug. 29.

Tell Márta

Tell Márta: Veszprém Városi Tanács elnöki helyiségek belsőépitész munkái.
/rövid életrajz + ismertetés,képekkel. Vezető építész: Pomsár János/

Magy.Ép.műv. 1972. 4. sz. /Fiatal Építészek Köre-szám/ 49.l.

Tell Márta épitész M.D.K.

Dijazva a Nemzti Szinház elhelyezésére és közvetlen környékének kialakitására kiirt tervpályázat

30ooo Ft-os dij
Kovács Balázs és Mező Lajos tervezők munkatársa

Magyar Építőművészet 1964/ 6. 4-8.l.

Tell Márta, [építész ?] MDK

A Kovács-Mező-Tell-terv 30000 ft-s ~~[illegible]~~ díjat nyert.

— : Az új Nemzeti Szín ház elhelyezésének terve 1

ESTI HIRLAP

Bp. 1964. aug. 28.

Tell Márta [épülén] MTI

30 000 ft-os díjat nyert.

–: Kihirdették az új Nemzeti Színház elhelyezésére kiírt tervpályázat eredményét 8.

NÉPSZABADSÁG, 1964. aug. 28.

Tell Márta, építén MDK

Az egyik 30 000 ft-s díjjal kitüntetett művet Korács Balázs, Mező Lajos és Tell Márta tervezte.

Tervrajz. Rep.

-: Kulturális Központ a Városliget szélén 7.l.

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1964. szept. 5.

Tell Márta épitész M.D.K.

xxKovácsxLajos-M

Pályaterve 30 000 Ft-al dijazva

mint Kovács Balázs és Mező Lajos tervező munkatársa

Kihirdették az uj Nemzeti Szinház elhelyezésére

kiirt tervpályázat eredményét

Magyar Nemzet 1964. augusztus 28. 7.

TELLAR, Joseph, pozsonyi üvegesmester
J. T., bürgerl. Glaser, 18 éve üveges, csiszolt edé-
nyeket és ablaküveget kirdet. (1845, 592 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

Teller, örös

Pest

1830 k

l.

Pritz

41. l.

MÜEMLEKE
23
1939

vény.

el igazolom, hogy az
nlékvédő Bizottságtól a
n a Cserei kuria
éza csikszeredai tanár
tokat, acélból, hogy azo-
uttassam.

4.

Dr. Parádi Jenő
min. tanácsos megbizá-
ból

Mász Kálmán
köréniskolai tanár.

Telkes Tamás, festő

Júl. 24.-ig tekinthető meg a vasutas képzőművészek
XXX. országos kiállítása, a vasutas szakszervezet
Népszínház u.-i kiállítótermében.

„Vasúti hajnal" c. műve szerepel a tárlaton
(említve).

Losonci Miklós: Vasutas képzőművészek tárlata.
Pest Megyei Hírlap, 1972. júl. 19.

Telkes Tiborné, építén.

L: Eltér Ishán

–: követségi kiích

Magyar Építőművészet, Bp. 1983

10-12

83/4

MDK

Telkes Viktor, festő

Hazatérő nyáj.

Szent György Cék, M. Am. és Gyújt. Egyes. 15. audció. - Kat. 3~~4~~24. l.

Teller György

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TEXTILMUNKÁS
Budapest

19XII SEP -1

1021

Szövőgép...

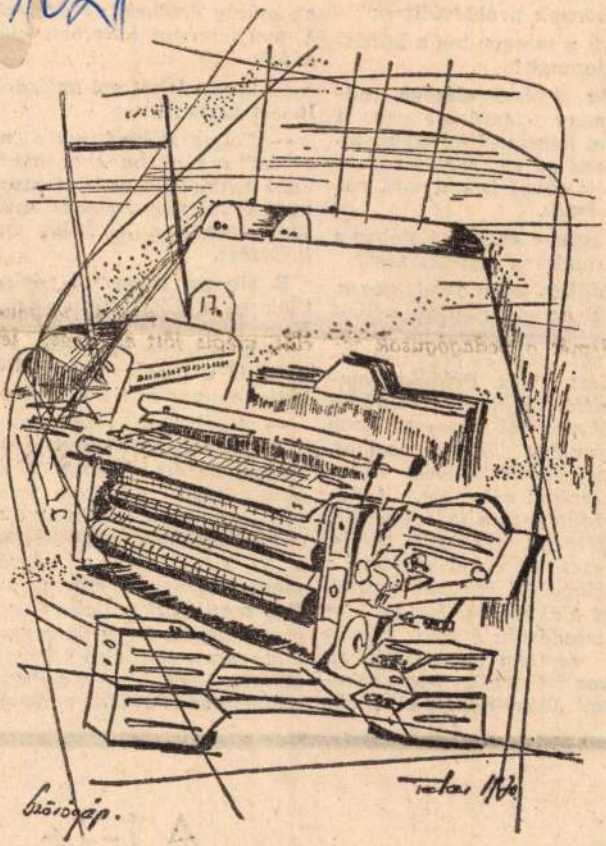

(Teller György grafikája.)

orrad
ron t
újat i
ahhoz
kórus
tatni l

— M
mozga

— Az iztesnevelésben nagyon nagy jelentősége van. A kóruson keresztül közelebb lehet vinni az emberekhez a zenét — s abból is azt, ami valóban érték.

— Segíti-e egyéni életében a kórusmunka a zeneszerzést?

— Időben talán akadályozza. Enélkül az elfoglaltság nélkül esetleg többet konponálnék. De az együtt zenélés segít is: intuíciókat jelent. Példákat említhetnék: egyik művem abból az alkalomból íródott, hogy két kórustag összeházasodott, lakásgondjukra Weöres Sándor versével céloztam. A kórusdarabot azóta is énekeljük, rádiófelvétel is készült belőle. Más eset: öt évvel ezelőtt a csehszlovákiai magyar tanítók kórust alakítottak. Hatott rám a lelkesedésük: átjárok hozzájuk, segítem munkájukat. Amikor felkértek, hogy a komáromi Jókai-napok alkalmá-

ggyé
c. A
adé-
dott
ció.
ci is

— Ebben lehet ezt az érdeklődést tartani?

— Folytatni kívánjuk a „nótázást" a tévé havonta jelentkező népdalkör című műsorában. Ezzel nem verseny a célunk, hanem a közönség énekeltetése.

E sikeres műsorral érkeztünk el a SZOT-díjhoz is, és Vass Lajos útra készülődéséhez: a győztesek egy csoportja ugyanis a lap megjelenésének idejében már az NDK-ban lesz.

— A SZOT-díj indoklásában a Röpülj páva műsora és a szakszervezeti kórusmozgalomban végzett munkám szerepel. Számomra mégis az a tudat jelentette a legtöbbet, hogy a díj odaítélését a közvélemény szavazata előzte meg. Egy textilipari vállalat igazgatója mondta, hogy üzemükben a szavazatokkal első helyre kerültem. Végh László, a Pamutnyomóipari Vállalat vezérigaz-

Akit

befogadtak

Teller György

Karikatúrákat közli a lap a 15.

oldalon

Magyar Ifjúság 1969 december 31

Teller

órás Pest 1830 Eöml

lásd

Pritz 41. l -

Teller

pesti órás

l.

Szépmüvészet

1944. 322. l.

3239 l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Teller

órás Pest

1840 körül

írod

z

Pritz

56. l

Teller

óvás Pest

Pritz. 41 l.

56 l.

Dr. Tihamér Lajos s.k. miniszteri

alos másolat hiteléül:

Talent

iniszteri iroda s.tiszt.

Budapest, 1920. évi szeptember hó 6.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Tihamér Lajos s.k.

miniszteri tanácsos.

A kiadvány hiteléül:

miniszteri iroda s.tiszt.

Teller Gyula

rajztanár

II. ker. polg. isk.

Budapest

1905

eredményeinek biztositására a
X. Szabóky u.40./ müegyetemi/
pengőt a 127.690 számu kiadás
lezettsége mellett utaljon ki
Gyula s.k. h.államtitkár.

A h

Tellér Gyula

szül. Szántován 1852 nov-
9-én rk. Városi rajztanító
azelőtt 3 évig az orsz. mun-
tarajztanító képezde (ig)
növendéke volt. 3 gimnazi-
mot és 1 kerek. akad. osztaft
végzett -
1876/7. I. a bpesti munta-
rajztanodában, de Kima-
radt.

Prokes Márton rézmetsző.

18. sz. III. 273.

Teller Gyula

1875-ben rendes növendéke volt a mintarajztanodának.

Tanítójelölt -

1882/83 I. vendéglátó -

1882/83 II. " "

1883/84 I. " "

1883/84 II. " "

Holicsi fajanszok VII. 157

Tellér Gyula

mül. Szántovan (Baism) 1852-

1885/86. II. vendéglat

1887/88 II. " "

A fő. ipáros tanoncis-

kolánál rajztanító

1888/89 I. vendéglat

Hódmezővásárhelyi műverzek IV. 142

Teller Gyula

1871/72 - 1873/74,
1885/86 - 1887/88

Ferképzomfoiskevk

Mo.l.

Pannonhalma.

Az előtérben a szent Mártonhe
kupolájának tetején kettős keresztt

A Templom és Főmonostor n

Rm., mér. a vk. 9.2: 14.1

Telkessy Valéria festő

Szerepel a Magyar Képzőművészmű
Egyesülete 30 éves jubiláris
Kiállításán a Nemzeti Szalonban

Az Est 1938 VI. 5

241 Telkessy Valér: Séta a földek közt.

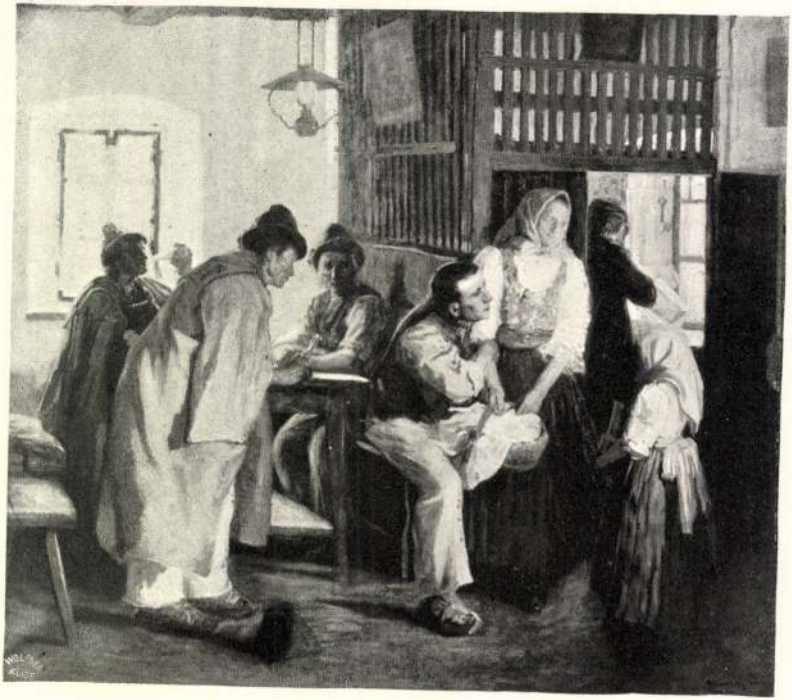

34 Mányai József: Falusi korcsma.

Teller Ede, fizikus / 1909- /

Kornidesz Mihály: A Fabori Gimnázium. Fórum.

Az iskola kiemelkedő tanulói közt. találjuk többek között Tátray Vilmost és rövid ideig Teller Edét is.

Budapest folyóirat, 1988., 10., 18-old.

TELLER János aranyozó

(1810-k.)

KOPPÁNY Tibor: A Balaton környékének műemlékei. Bp. : OMvH, 1993 113

István Marianne 465
Istvánfy Gyula 227
Ivančević, Radovan 813
Iványi Béla 759
Iványi Ödön 2277
Iványi-Grünwald Béla 1518
Ivits Iván 1343
Izsó Miklós 1519

J.Gy. 366
Jacobs, Michael 1384
Jakab Dezső 1530
Jakab I. László 2278
Jakab Sándor 2107
Jakabffy Imre 14, 15, 123
Jakobovits Miklós 65
Jakoby Gyula 2279
Jakovits József 533
Jakus Lajos 1084
Jalsovszky Katalin 1416
Jámbor Imre 628
Janáky István 1703
Jancsek Antal 2280
Janikovszky Éva 2216
Jankovics Marcell 84
Jankovich B. Dénes 795
Jankovich Júlia 1537
Jankovich Miklós 427
Jankovich Miklós,ifj. 427, 985
Jánossy Ferenc 2281
Jánossy György 2282
Jánosy István 2281
Janovičková, Marta 1179
Jantner Antal 258

Telkessy Valéria

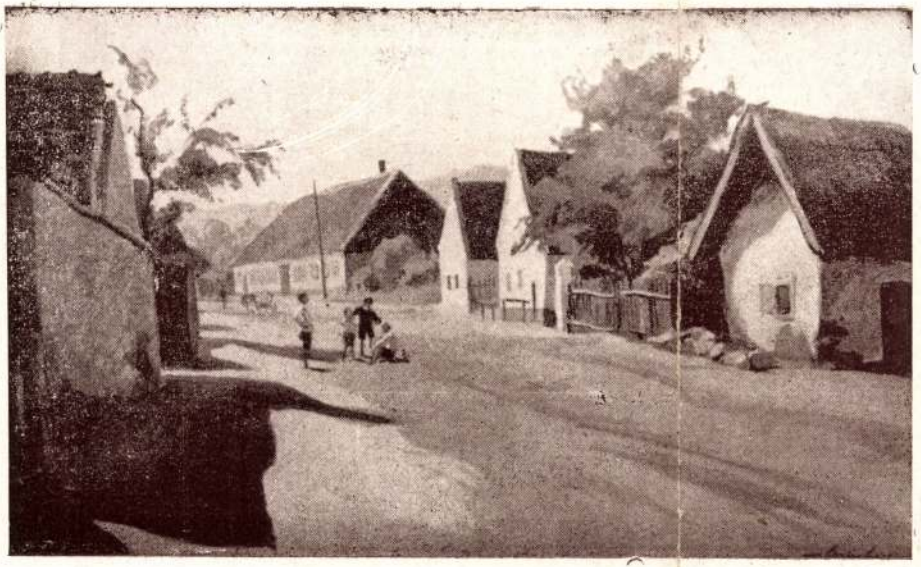

vitéz Bayer Ágost: Falusi utca.

(Nemzeti Szalon.)

TÉLI ÉJ.

Mély, — édes álomból riadtan
éj közepén, — kerestem arcod,
mert azt álmodtam, hogy velem vagy
nagyon közel — és nagyon szépen.

Öntudatlan fél-ébredéskor
éreztem illatát hajadnak . . .
Aztán kerestem, hová tüntél?
Kezem tétován járt az ágyon,

tested melegét nem találtam
és ráeszméltem: Itt se voltál!
— Kint ritkafényű, téli hold járt,
gúnyolgatva magányosságom . . .

Szivemnek félrevert harangja
zúgott utánnad, hosszan, mélyen . . .
de csend volt. Tél volt. Holdvilág
volt . . .
— az Isten is aludt az égben.

KATÓ A. JÁNOS.

mese kedvéért, vagy a közönséget mindenáron mulattatni akarva, méltatlan részletek csusztak a filmbe; az író kicsit valószerütlen ábrázolása és a sokra hivatott és sokat nélkülöző vidéki szinészet sértő karikirozása.

*

Maga lesz a férjem! Nóti Károly csupa ötlet és szellem filmmeséjéhez Márkus Alfréd írt muzsikát, amely két remek számban, egy ritmusos

Wienben Lázár Mária szerepét az „Egyetlen éjszakára“ című zenés vigjátékban, mivel a kiváló magyar szinésznőt szerződése Budapestre köti.

*

Rövidesen bemutatásra kerül Cecil B. de Mille világfilmje, a „Kalózkisasszony“. Gaál Franciska első amerikai filmjétől sokat vár a pesti közönség. Bemutatja: Omnia—City.

*

Művész Kurír 1938. 1–2. 7
15. l.

Telkessy Valéria: Bokréta.
(Műcsarnok, Téli tárlat)

több, adó- és pénzügyi kérdésekkel foglalkozó szakmunkát írt. Beutazta Európa minden részét, s mint állami kiküldött, több kereskedelmi és pénzügyi nemzetközi tárgyaláson vett részt.

*

Áprilisban mutatja be a Nemzeti Szinház Dékány András szinművét, az Aranyszigetet, amely a boldog, egyszerű hajósélet után vágyódó Péter cár életének érdekes, új oldalú megvilágítását adja a néző elé.

*

Részvénytársaság alakult az állandó budai szinház megteremtésére. A szinház befogadóképessége 1500 személy lenne külön előadói teremmel. Az épitkezéseket kétmillió alaptőkével indítják meg. A mozgalom élén a magyar szellemi élet kiválóságai állnak.

*

Zerinváry Andor, — a nagysikerű Százhuszas tempó című hangosfilm bravuros fiatal komponistája, akinek már előbb is hallottuk jónéhány beutott zeneszámát, slágerét, Vécsey Leóval és Tiszai Mártonnal operettet írt, amit a debreceni Csokonay-szinház hozott szinre „Csókhivatal" címmel.

*

Zágon István régebben sikerrel előadott darabjának, — a Marikának szerencsés filmátiratát mutatta be a Royál Apolló. A talpraesett mese, a jó szinészmegválogatáson kivül, azontúl a rendezés és a sokat fejlődött képbeállítás határozottan érezhető és magasra emeli a darabot. Néhol ugyan

MDK

Telkessy Valéria,

1907-ben az iskolán kívül dolgozott.

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 81.l.

MDK

Telkessy Valéria, festö

Violák. Olf.

MK.Seg.Biz.Müv.Kiáll. 1914.nov.-dec. Kat.3.1.
Szépm.Muz.

MDK

Telkessy Valéria, sz. 187o.

Liliom, szegfü

Őszirózsák

Ernst Muz. aukc. 49. sz. 1.rész.

1o l.

TELKI (Bert-Lilei-Solt-Kiskún)

RMU 1, 109 l.

R.K. TEMPLOM, épült a XIX. század elején az 1198-ban alapított telki apátság köveiből.

Telki

Telki rk. templom

épült 1807 -

l.

Polgárdy: Zsámbek

és környékének

kalauza. Bp. 1940.

15 - l -

LANTOS

Könyvesboltja és tud. antiquariuma
Áll. eng. aukciók

Modern and antiquarian bookseller
Sales by auction

BUDAPEST, IV., MÚZEUM-KÖRUT 3.

T.

Müemlékek Országos Bizottsága,

Budapest.
IX. Rákos u.3.

síti azokat a tanulókat,
nítja a vívást, ritmikus
nkát (lányok részére);

gy több gyermeke jár
nyekben részesülnek.

Telkibányai

fayence-gyár

Divald Kornél. A

regéci porcellán

MMEEközl

1913. 166. l.

Telki bányai ref.

templom

l.

Korompay

43. l. képpel

Kopácsy Józ

Térdig, ülve szem közt
karfájára támaszkodik
tart. A szent István re
díszíti, kettős lánczon
caputium van, haja
Kálla leberetvált. Öltö
csipkealjjál. A háttérben
zöld függönyből körülve
nyerünk kilátást, hol
Az ablak pákányánál

Vászon, mérete
Vétetett Berg

Kifizettetett 1896. VII. 4-
III. 16-án és ez Andomás
szám alatt. (269/97)

⊥ (104/97)

170/96.

Telkibányai faience-gyár

l.

Wartha 140-l

141. l.

Telkibánya-i mester

müve középkori jellegü, emlitta szerző cikkében.

„bm" jelü cikk: Who was master M-S?

Hungarian Mediaeval Painting at Esztergom's Christian Gallery.

Daily News, Budapest, 1967. nov. 28 21

M.N.M.

Telkibányai mester

1480 körül

Öt sebből vérzö Krisztus angyallal
A Kálvária

Az Esztergomi Keresztény Muzeum Képtára 8p. 1964

136. 1.

Telkibányai mester

Emlétve

Horváth György: Egyházi gyűjteménye-
ink kincsei
Magyar Nemzet, Bp. 1970 nov. 20. 4. l.

Telkibányai mester

Képekkel

Szerepel az alábbi Tárlaton

Horváth György: Egyházi gyűjteményeink
Linzei a Nemzeti galériában

Magyar Nemzet 1970 XI. 20 Vold

MDK

Telkibányai mester, [:]

„It van ... a Telkibányai mester Pietája."

Harangozó Márta: Egyházi Kincsek Kiállítása 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. nov. 2.

Telkibányai mester festő M.D.K.

1480 körül Öt sebből vérző Krisz tus

A Kálváriai

Az Esztergomi Keresztény Muzeum Képtára Sp. 1964.

136.1.

mdk

Telkibányai

Sányér. Magántulajdon. Sárospatak
3. ábra

Takács Béla: A telkibányai kenényeserép gyár
parasztedényei
Néprajzi Muzeum Évkönyve 1962. 167. l

Malk

Telkibányai

„Regevz" jelzésű tányerok.
Virágesokor, madárdíst.

6. ábra

Takács Béla: A telkibányai keményeserépgyár paraszt edényei
Néprajzi Muzeum Évkönyve, 1962, 169. l

mdk

Telkibányai

regécz "jelzésű" keményeserép kakasos "tányér

7. ábra b.

Takács Béla: a telkibányai keményeserépgyár parasztedényei.

Néprajzi Muzeum Évkönyve 1962, 169. l

mdk

Telkibányai

Kistányér máz feletti festéssel

12. ábra (b)

Takács Béla: A telkibányai kenényescsép-
gyár parasztedényei. –
Néprajzi Muzeum Évkönyve 1962. 173. l

mdk.

Telkibányai tányérokon

a máz alatti festésnél a felirat sablonnal készült.

14. ábra b) gyűjtési hely Telkib.

Takács Béla: A telkibányai kemenyeszerepgyár parasztedényei

Néprajzi Muzeum Évkönyve 1962. 175. l

mdk

Telkibányai

tányér máz feletti festéssel. Ezek a tányérok levegősebbek esztetikailag jobbet mutatnak. Stilizált virágmotivum!

15 ábra a) és b)

Takács Béla: A telkibányai kemenyeséréspgyár parasztedényei.

Néprajzi Múzeum Évkönyve 1962, 175. l

mdk

Telkibányai

Korsó. 1854-ből. Gyűjtési hely Gönc Abaújm
Rákóczi Múzeum Sp.

11. ábra

Takács Béla. A telkibányai kemenyeserepgyár
karasztedényei
Veprajzi M. Évkönyve 1962.

172. l

mak

Telkibányai

Tányér „Évszi felirással virágkoszorúban

Rákóczi Múzeum Sp.

14. ábra b

Takács Béla: A telkibányai kemenyeszerepgyai parasztedényei

Néprajzi M. Évkönyve 1962.

175. l

TELKIBÁNYAI MESTER, festő

A XV. századi egyházi festőművészetünkből kiemelkedik többek között a Telkibányai Mester Kálváriája és Pietája. 14.old

Dávid Kalalin: Egyházművészet 12.old

Kuzsák, Múzeumi Magazin, 1970. s.sz. Bp.

Malé

Telkibányai

pecsenyéstál virágfüzés dísz. Gyűjtési hely
Pányok Abaúj m. Kákocsi M. Sp.

16. ábra

Takács Béla D Telkibányai keményeszerép gyár
paraszt edényei

177. L

Néprajzi Múzeum Évkönyve 1962.

mdk

Telkibányai

Komaszilke. A Hegyköz falvaiban minden háznál szokásos volt, 3-4 részből állt.

17 ábra

Takács Béla: A telkibányai kemény cserepgyár parasztedényei.

Néprajzi Múzeum Évkönyve 1962, 177. l.

mdk

Telkibányai

levesestál, egyszerűbb díszítési mód:
a peremén ezzel virágok.

18. ábra

Takács Béla: A Telkibányai kemény cserépgyár
parasztedényei
Néprajzi Muzeum Évkönyve 1962; 178. l.

mdk

Felkibányai

pecsenyéstál csufolt díszítés perem és fenékrészt nagy stilizált virág rajza tölti ki

20. ábra

Takács Béla. A felkibányai kemenyeserepgyár parasztedényei

Néprajzi Múzeum Évkönyve 1962. 179. l

mak

Telkibányai keményczerepedény,

levesestál a fenékrészt betöltő virág-
dísszel.

19. ábra

Takács Béla: A telkibányai keményczerép-
gyár parasztedényei
Néprajzi Múzeum Évkönyve. 1962. 179. l

Mdk

Telkibányai.

Kulacsokon a porcelán korsztak nyomai meg felfedezhetők. A petrezsélyem levél díszt gyakori, van virágkosztorú val végjes díszítésű is. Szíjbefűzésére fül is találtató rajtuk. A talp kerek, v. négy láb tartja 23. ábra

Takács Béla. A telkibányai kemény cserép gyár paraszt edényei Néprajzi Múzeum Évkönyve 1962, 179 - 181. l.

mak

Telkibányai kancsó

a vizesés, boros kancsók díszítése ben nincs olyan jól és motívum gazdagság mint pl. a tányeroknál
Többnyire egyszínű kék-sold festéssel alkalmaztak rá
kör benfutó koszorúdíszt. Vele virágcsokor díszt az edény
nyakán 21. ábra
Takács Béla: A telkibányai kemenyaserepgyár parasztedényei
Nepr. Muzeum Lőkönyve 1962 180 l.

mdk

Telkibányai

Csupor = findzsa. Hengeres egyfülű edény
peremen vékony piros-kék-zöld csík
Gyakran oldalán sablonos rajz. 25. ábra
A findzsa tányérálja díszek a falra került. nem
Takács Béla. A telkibányai kemény- használták. -
cserépgyár parasztedényei.
Néprajzi Múzeum Évkönyve 1962, 181-182 l

mdk

Telkibányai

Tejfeles szilke rokon a komaszilkével, de kisebb annál s egy füllel készült. Díszítése a fányérokéhoz hasonló. Néha feliratos női nevível. 24. ábra

Takács Béla. A telkibányai kemény cserepgyár parasztedényei.

Néprajzi Muzeum Évkönyve 1962, 181-182 l

mdk

Telkibányai

dohanytartó a parasztság számára készült.
M. n egyi kofa. Fejkendős, békecses asszonyt ábrázol, felemeltető fedelű, különös alakú edény. Ehhez hasonlót komoldisznek készítettek; kosárban ülő kotlos, puttonyos ülő paraszt asszony 26.-27 ábra

Takács Béla. A telkibányai kemenyeszerépgyár parasztedényei.
Néprajzi Muzeum Évkönyve 1962 181-183-184.

mdk

Telkibányai ismeretlen edényfestő

munkája 1878 ból való figurális rajzú kulacs. Ez a legregibb darab. Dőlapján menyasszony kikísérési jelenet, kátlapon felirat: „Háromszor iszik a magyar 1878."

3 f. ábra

Takács Béla: A Telkibányai Kemenyczerepgyár-paraszt edényei Veprajzi Muzeum Évkönyve 1962, 186.–188.l

mdk

Telkibányai

tányér, mulató parasztfigurájával

39. ábra

Takács Béla. A telkibányai kemény cserépgyár parasztedényei

Néprajzi Múzeum Évkönyve 1962, 189. l

M.D.K.

Tell Mária épitész

Az Orsz Tesnevelési és Sportegészségügyi Intézet uj épületének tervpályázatán dijazva.

20ooo Ft-os megvétel.

Társtervező: Jánossy György- Bálint Jenő- Galamb Erzsébet- Balázs László- Szuhai Géza- Vély Róbert- Szőke Lajos,

Magyar Épitő müvészet 1965/4. 2-7.l.

Telkessy Valér

koll.-kiäll. dinterem

irod

Ujság. 1937. ápr. 13

(e. a.: T. V. gyüjtemenyes kiállitása.)

3 jezéke

2

✓

Telkessy Valér

Műcsarnok

1933. nemz. képzőm. kiáll.

612.

Telkesi valér

elismerő okl.

Közlezrkiáll

1269. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Telkessy Valér

feslőmő

Önarckeje repr.

Magyar Művészet

1900. 343. 344. l.

MAKÓ

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Telkesi Valér

918-919 Tajkep 19x26.
2 drab à 120.-

A Gyűjtő: 1914. 3-4 sz
XVIII. ankeio

TELKIBÁNYA.

Az árpádkori királyi bányák legjelesebbike, bő arany és ezüst lelőhelyekkel. Oklevelekben 1270-től említik Teluky falut és bányatelepet. Füzér vár tartozéka volt. Fénykora az Anjouk idején volt, amikor a betelepített német és szász iparos-lakosság emelte a bányák hozamát. 1341-ben határkijelölésekor „Telekbanya montano nostra" királyi tulajdon. A pénzverés és a szepesi bányák együttes működése eredményezte, hogy lakossága a szükségletek szerint emelkedett. 1367-ben a városi rangban álló Telki ispánsági és királyi biztosi székhely. 1395-ben a város bástyákkal és falakkal volt övezve. 1416-ban az Olnodi Czudar-család a királytól kapta újadományban más felvidéki birtokáért. 1447-ben Hunyadi János kormányzó Telkibánya oppidumot Rozgonyi Jánosnak, Raynoldnak és Osvaldnak adományozta. A beiktatás a leleszi konvent ellenmondása nélkül megtörtént. Az adománylevélben királyi város. A bányák feletti jog még 1471-ben is a királyt illette. Bányászati jog illette meg még a Rozgonyiakat, Kassa és Telkibánya városokat. A 16. század elején Szapolyai Imre birtokában van. A Zápolya-család birtokait, köztük Gönc és Telkibánya oppidumokat 1527-ben Thurzó Elek kapta Ferdinánd király adományából. 1540-ben Salmis Gyula és neje, Thurzó Erzsébet leánya Anna kapta. 1561-ben a hosszú fogságból kiszabadult Ruszkai Dobó István nyerte ellenszolgáltatásként. Ezidőben Regéc vár tartozéka. Az 1564. évi adófelvételkor Dobó tulajdon 24 portával. A visszafejlődést a bányaművelés sínylette meg. A bányák működésének szünetelésével erős népességi apadás állott elő. 1708-ban még a sárospataki uradalomhoz tartozó falu, Kovácsvágás és Ardó helységekkel. 1720-ban III. Károly király adományából Trautsohn Donát Lipót herceg, a regéci uradalom ura nyerte el. Ténylegesen csak 1722 táján került az uradalomhoz, mikor a benépesítés az uradalom más falubeli jobbágyaival történt. 1733 után a bányaművelés megindítása céljából vegyesen magyar és tót lakosokkal népesítik be. 1746 táján megkísérelték újból üzembehelyezni a bányákat, de a hosszú időn át elhanyagolt bányák életveszélyt rejtettek, ami egy földcsuszamlás alkalmával 1752-ben be is következett és kb. 100 ember életét vesztette. 1780-tól új birtokosa Bretzenheim hg. 1837-ben 123 rk., 30 ev., 1034 ref., 5 zsidó lakosa volt. Népességi viszonyai: 1869-ig visszafejlődött, ekkor 1457, 1900-ban 1467, 1920-ban 1224 a lakosok száma.

Nagyközség a gönci járásban, hozzátartozik Gunyamajor, Potácsház, Zöldmáj. Területe 8130 kat. hold. Lélekszáma 1389, akik 17 kivételével magyarok és 293 rk., 30 kg., 1035 ref., 11 ev., 3 gkel., 17 izr. Lakosainak főfoglalkozása az őstermelés, ipar és kereskedelem. Lakóházainak száma 280, rk. és ref. templom helyben. Iskolái 1 rk., 1 ref. népiskola és 1 rk., 1 ref. általános továbbképző. Vasútállomása Gönc 10.5 km-nyire. Posta, távirda, távbeszélő helyben.

A 13. század végétől a Tornai-család ősei bírták. 1396 körül a Tekes-családé. 1427-ben az adójegyzékben a Tekes- és Széni-család tagjai birtokán 16 jobbágyportát írtak össze. 1550 után a Bárczaiak a földesurai. 1670 körül Bárczay Ferenctől hűtlenség címén elvették a falut. 1720-ban 10 magyar és 2 rutén jobbágyot írtak össze. 1851-ben magyar falu 559 ref. és 23 izr. lakossal. 1869—1920-ig 450-ről 382-re fogyott a lakosok száma. 1920-ban a házak száma 87.

Kisközség a tornai járásban. Területe 1688 k. hold. Lélekszáma 359 magyar; 55 rk., 301 ref. és 3 izr. Főfoglalkozásuk az őstermelés. Lakóházak száma 89, ref. templom helyben. Iskolái: 1 ref. népiskola és 1 ref. általános továbbképző. Gyári üzeme: 1 áramfejlesztő. Vasútállomása: Szin 6 km-nyire, ahol utolsó postája és távirdája is van.

SZÖGLIGET.

A 15. sz.-ban Zegliget, Szegliget nevű falut említenek okleveleink a Bebekek tulajdonában. Közelében van Szávárd, melyet 1415-től ugyancsak a Bebek-család bírt. 1427-ben 39 jobbágyporta adózott. A pápai tizedjegyzékbe Sicliget-falunak van írva. A huszita háborúk alatt a csehek erőssége. Szőlőhegyeit évekig parlagon hagyták a jobbágyok. 1474-ben ismét Bebek birtok. Bebek Orsolya kezével egyideig Szapolyai Imréé is volt, míg a 18. században kincstári birtok, majd Eszterházy hercegnek adományozták. 1720-ban két nemes, kilenc jobbágy, egy zsellér lakta. 1828-ban magyar lakosú falu, 1200 lakossal és 148 lakóházzal.

Kisközség a tornai járásban, hozzátartozik Kútfej erdészlak. Területe 3266 kat. hold. Lakosainak száma 1014, akik 2 kivételével magyarok és 788 rk., 9 gk., 209 ref., 1 ev., 7 izr. Főfoglalkozásuk az őstermelés. Lakóházainak száma 205. Rk. templomuk van. Iskolái: 1 állami rendszerű kisdedóvó, 1 rk., 1 ref. népiskola, 1 rk., 1 ref. általános továbbképző. Vasútállomása: Szin 2.5 km-nyire. Utolsó postája és távirdája: Szin.

SZÖLLŐSARDÓ.

A vármegye egyik legrégibb községe, neve a középfelnémet Art szóból származik, jelentése szántóföld. Termékeny talaja és nagyméretű szőlőművelése a 13. században betelepített lakosságnak kedvező lakhelyet biztosított. 1324-ben plébániás helység. A Bebek-család a földesura a 14. századtól. 1430 körül 50 lakott portája van kb. 800 lakóval. A 17. században a Barakonyiak, utánuk a gróf Csáky-család bírják. 1720-ban 9 jobbágy és egy taksás lakosa van. 1833-ban közepes nagyságú magyar falu 471 ref. magyarral.

Kisközség a tornai járásban. Területe 1854 kat. hold. Lakosainak száma 402, akik 1 kivételével magyarok és 40 rk., 1 gk., 355 ref., 3 ev., 3 izr. Főfoglalkozásuk az őstermelés. Lakóházaiknak

Telkessy Valér

XIX. század.

243. VIRÁGCSENDÉLET. Asztalon, szürkészöld vázában hat sárga (Maréchal-Nill) rózsa. Barna-háttér. Lent balra a jelzés: Telkessy Valér.
Vászon. M. 51.5; sz. 37 cm.

Ernst Muzeum aukció
IV-V.

birtokában, Münche
Tollrajz, részben szi

Zichy Mihály (1827—190

254 A KINTORNÁS FÉ

Tolkény Valér

Árverési csarnok aukciós kat.

36 sz. 1927 febr.

szem közt. Jobb kezét kinyujtva tartja,
át csipőjére teszi. Parókát visel. Vállra
olmánya gazdagon zsinórzott, derekát
zük s czipője hegyes orrú. Oldalán kard
t iróasztalon könyvek hevernek s jobbra
czimerpajzs látható. Felirata a kép alatt

I ANTAL GRÓF
41-ben".

tei a vonalkeretnek 15:10.8 Cm.

8401.

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

NYOMTATVÁNY

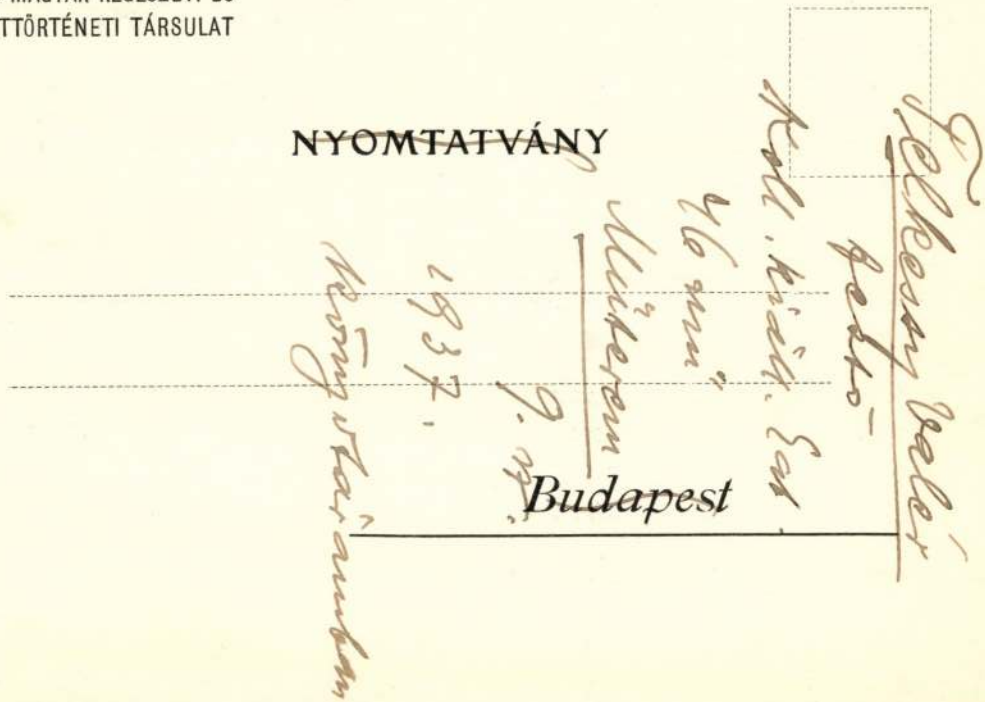

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK a Műemlékek Országos Bizottsága (IX. ker., Hőgyes Endre-u. 10.) tanácstermében június hó 10-én délután 6 órakor tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztárosi jelentés és a költségvetés előterjesztése.
4. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
5. A tisztikar és a választmány megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Budapest, 1937. május hó 26-án.

Gerevich Tibor
elnök

Telkessy Valér

198	Tavaszi virágok	olajf.	450.—
199	Rózsák	olajf.	350.—

Nemzeti Szalon
tav. kiáll. 1932 jun

TELKESSY VALÉR

128. Körhinta 1915-ben, olajf.
129. Faluvége, olajf.

Nemzeti Szalon,

őszi tárl. 1940. okt.

TELKESSY VALÉR

114. Búzakeresztek Mátraalján, olajf.
115. Teljes virágzás, olajf.

Nemzeti Szalon

Magyar tájak

1939. dec.

Telkessy Valér

fertő ?

Fővárosi Lapok 1895. ápr. 6., 1091. old.
(Műrészeter.)

Kochmán

9.

dupl.

MŰTEREM

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK K.F.T.

TELKESSY VALÉR

FESTŐMŰVÉSZ

FESTMÉNYEIBŐL RENDEZETT

KIÁLLÍTÁS

KATALÓGUSA

1937.

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 12, FÉLEMELET

TELEFON: 1-895-54

Merkur nyomda, IV. Prohászka Ottokár utca 6

Telkessy Valér

MŰTEREM

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK K.F.T.

TELKESSY VALÉR

FESTŐMŰVÉSZ

FESTMÉNYEIBŐL RENDEZETT

KIÁLLÍTÁS

KATALÓGUSA

1937.

BUDAPEST

IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 12, FÉLEMELET

TELEFON: 1-895-54

Merkur nyomda, IV. Prohászka Ottokár utca 6

			P
1.	Piros muskátlik	olaj	300.—
2.	Merengés	„	250.—
3.	Virágzó fák	„	200.—
4.	Kertben	„	200.—
5.	Lampiónos körhinta	„	300.—
6.	Csendélet piros, fehér, zöldben	„	300.—
7.	Kék cineráriák	„	280.—
8.	Patak mentén	„	250.—
9.	Virágzó barackfák	„	280.—
10.	Pipacs és margaréta	„	300.—
11.	Virágok fekete vázában	„	300.—
12.	Két váza virág	„	280.—
13.	Nyári hangulat	„	280.—
14.	Őszi rózsák	„	320.—
15.	Virágok székely vázában	„	300.—
16.	Búzakeresztek	„	250.—
17.	Virágcsendélet	„	300.—
18.	Körhintán	„	350.—
19.	Nyári virágok	„	280.—
20.	Virágok lila háttérben	„	320.—
21.	Napos délután	„	350.—
22.	Virágok a piros ládán	„	300.—
23.	Virágok fehér háttérben	„	300.—
24.	Parkban	„	300.—
25.	Krizantémumok	„	300.—
26.	Fürdőző nők	„	350.—
27.	Ünneplőben Torockón	„	1000.—
28.	A béka	olaj	160.—
29.	Tavasz	„	350.—
30.	Kastély előtt	„	280.—
31.	Ütszélen	„	800.—
32.	Hegyek alján	„	700.—
33.	Madárdal	„	320.—
34	Szines krizantémumok	„	300.—
35.	Peóniák	„	280.—
36.	Mókusles	„	600.—
37.	Napnyugta	„	120.—
38.	Rózsabogár	„	620.—
39.	Tavaszi álom	„	600.—
40.	Körhinta	vizfestmény	80.—
41.	Hazatérés	olaj	300.—
42.	Mátra alján	„	280.—
43.	Váraldal	„	260.—
44.	Tehenek borjuval	„	280.—
45.	Behordás	„	300.—
46.	Fehér út	„	260.—

A kiállítást rendezte:

KATÓ KÁLMÁN

a „MŰTEREM“ művészeti vezetője.

Telkessy Valér

Nyár a művészetben.
(Budapest 1940) 11. l.

Parkban. Telkessy Valér olajfestménye.

Menta Eduard. Nizza. (43.)
Mesdag H. W. Haag. (77. 183. 414.)
Mesterházy Kálmán. Budapest. (26. 246.)
Meyer Margaret. Berneveld. (137. 227.)
Millner Karl. München. (221.)
Molnár József. Budapest. (88. 245. 322. 384)
Montemezzo Anton. München. (59.)
Montes Ercole. Roma. (89.)
Morelli Gusztáv. Budapest. (251. 253.)
Munthe Ludwig. Düsseldorf. (112. 293.)
Nadler Emma. Roma. (432. 452. 460. 461. 495.)
Nadler Róbert. Budapest. (71. 303. 366. 441. 469. 472. 480. 481.)
Nagy Lázár. Budapest. (84. 125. 442. 454. 463. 464.)
Neogrády Antal. München. (60. 63. 64. 65. 66. 241. 286.)
Nomellini Plinio. Genua. (45.)
Normann A. Berlin. (50. 80.)
Olgyay Ferencz. Budapest. (130. 357. 491.)
Pállik Béla. Budapest. (110. 324. 332. 333. 418.)

Telkessy Valér

1938. M. Képzőművészek
E. Kiáll. Kitüntető
elismerés

Magyarság
1938. jun. 14.

Telkessy Valér

rod

Korunk Szava

1937 máj. 15. (Telkessy Valér kitiltása.)

tartottak; kocsin is egy óra míg átérnek a völgyön meg vissza, addig a mamák elrendezik az ebédet.

Kacagtak, kiabáltak, míg valahogy elhelyezkedtek, négyen is ülve együtt, de vagy három kocsi üresen maradt.

A Dános kocsija csaknem utolsó volt; a búzavirágszín-dolmányos kocsis kezébe fogta a gyeplőt, mikor látta, hogy a gazdája jön.

— Klára, jöjjön az én kocsimra.

— Én s még ki?

— Csak ketten férünk; maga hajtson, majd én ellenőrzöm. Aztán elöl megyünk.

A kis lány megint nem szólt semmit, hanem könnyen támaszkodva a Dános vállára, gyorsan felült a magas ülésre, kezébe vette a gyeplőt s gyerekes kacérsággal kérdezte:

— Ugy-e, bátor vagyok?

Aztán ügyesen kitért a sorból, a mamák felé ment, aggódó arccal nézett az anyjára, a ki rámosolygott s erre a belegyezésre előre akart hajtani.

Gotthardné felállt a kocsijába, tenyeréből tölcsért csinálva, hivó, édes hangon kérdezte:

— Dános, nem jön ide?

— Ezer köszönet, van már helyem.

A kis lány egy hálás tekintetet vetett rá, a mint a férfi mosolyogva nézett fel hozzá.

— Menjen elsőnek; vigyázzon, Vihar egy kicsit ijedős; ne menjen úgy a fák alatt, megakadunk.

A kis lány kijebb tért s most már gyorsan mentek a lejtős úton.

Dános néha a lány keze felé nyúlt, mikor egy-egy zökkenőhöz értek.

— A fordulónál vigyázzon, szélesen térjen.

Vihar abban a percben megijedt, a fák felé ugrott s egy erős rántással félrehúzta a kocsit. A fordulohoz értek. Villámgyorsan ment a két ló. Dános bal kézzel megfogta a lány kezeivel együtt a gyeplőt, felállt s a kezét előre tartva, gyorsan félretaszította egy ákácfa kiálló tövises ágát; de ez végighasította tenyerét s mikor a fordulón túl a lovakat megtudta fékezni, látták, hogy a Klára fehér csipkegallérján egy kicsi, sötétpiros folt van.

A kis lány halotthalványan ült a magas ülésen.

— Mi lesz most!

— Leszállunk, maga lesz a betegápoló s beköti a kezemet.

— Mivel?

— Hát áldozza fel a batiszt zsebkendőjét, vagy tán sajnálja?

A lány szemeit elfutotta a köny s még Dánosnak kellett őt vigasztalni, a mint balkezével lesegítette a kocsiról:

— Hát maga az a bátor kislány? mosolyogjon hát, mert így azt hiszik, hogy megijedt, pedig ugy-e, nem ijedt meg? . . Na, kösse hát be a kezemet.

Odamentek a patakhoz, Dános lehajolt, megmosta a kezét s odatartotta a lány elé, ki remegve kötötte át a vékony kendővel. Mire a többiek odaértek, már a kis lány is mosolygott, oly vidáman tűrte Dános a sebesülés fádalmát.

Visszafelé is úgy ültek, de a lány nem beszélt, folyton vigyázott s csak olykor tekintett le Dánosra, boldogan mosolyogva.

Az ebéd csakugyan készen volt s a társaság tetszés szerint helyezkedett el a pázsiton, a nagy abrosz körül telepedve.

Dános nem ült közéjük, odaheveredett a kis Vértes lány mögé, félkönyökére támaszkodva.

A lány visszafordult:

— Nem éhes?

— De igen.

— Mért nem jön enni?

— Nem tudok.

— Miért?

— Nyomorék vagyok.

Fejét odafektette a bekötött tenyerébe s nézte a lányt, ki zavarában nem tudta sírjon-e, doktor hívjon-e; csak az nem jutott eszébe hogy megkínálja a már felaprózott adagjából.

Halkan, szinte fájdalmas hangon kérdezte:

— Mit tegyünk?

A férfi közelebb húzódott a lányhoz, hogy hullámos barna haja odaért a lány szabadon hagyott karjához:

— Hát adjon enni.

S a lány odatartotta a tányérját s egy tányérból ettek, a férfi csak néha feledkezett meg arról, hogy a jobb karja nincs benn a játékban.

A kis lány is vidámnak találta a dolgot; tréfált fecsegett; a mérhetlen boldogság kiült két tüzes rózsa alakjában különben halvány kis arcára, s csengő kacajra fakadt, mikor Dános kiitta a poharában maradt utolsó korty bort.

— Most megittam a szerelmét.

*

Késő este volt, mikor hazaértek; a kapu előtt Dános balkézzel fogott kezet s odahajolva a kis lányhoz, lágy, suttogó hangon kérte:

— A kendő nálam maradhat?

— Ott.

Aztán benn, a lányszoba rózsás függönyei mögött odaborult a fehér párnákra, ajkához szorította csipkegallért, a melyen ott volt a sötétpiros folt, s kacagva zokogva búgta:

— Istenem, de boldog vagyok.

*

Az asszony megse mozdult mikor Dános bejött; hanyagul összeesve ült a plüss-díván sarkában, szép szemeit félig beárnyékolta hosszú szempillája, mikor észbontó kötekedéssel kérdezte:

— Volt Vérteséknél?

A férfi odaült az asszony lábaihoz, megfogta keskeny kezét, az ajkához szorította, lázas szemekkel nézte a szép aszonyt s pár pillanat múlva, mintha nehéz mámorból ébredt volna fel, szinte dacosan felelt:

— Ne gyötörjön már annyit azzal az ostoba komédiával.

Az asszony békítően lehajolt hozzá s míg illatos szőke haja ingerkedve simult a férfi arcához, álmodozva suttogta:

— Szegény kis lány!

Arcképcsoport. TELKESY VALÉR festménye.

A világtól messze...

A világtól messze, elvonultan
Élni csöndben, egy kis szigeten,
És feledni, a mi fájt a multban,
Régi álmom, vágyam énnekem.

Bérc fokán, sötét erdőmagányban
Hogyha volna rejtve kis lakom
S hol verőfény s zúgó tengerár van,
Oda nyílnék benne ablakom.

Százados fák hűvös árnya mélyén,
Forrás szélén üldögélve itt
Gondtalan és békében leélném
Földi létem múló perceit.

És ha hajnal, vagy az alkony pírja
Rózsafénynyel födné az eget,
Áldanám, ki e ezt képet írja
S ott lakik a csillagok felett.

És ha fönt, a felhők gomolyában
Szétcikázva villám dörgene,
Őt imádnám, kit föld porában
Hirdet így e fölséges zene.

Tengerzúgás, lombok zizegése,
Hold ezüstje rengő habokon,
Télnek álma, tavasz ébredése,
Vagy az ősz, ha lassan haldokol...

Képre kép vonulna így előttem
Mint az égen szálló fellegek,
Míg e földi álmokat leszőttem
S élet, álom halkan ellebeg.

S ah, ha egy nő édes angyalarca
Itt pihenne néha szívemen!
Nőnek álma mindörökké harc a
Csillogásért, nem a szerelem.

Csak magamnak szedném más virágát
S kicsi tollam volna mindenem,
S az istennek gyönyörü világán
Elmerengve mulnék életem.

DOMBAY HUGÓ.

Játék.

Írta: BARTÓKY MARISKA.

Teljesen kifárasztotta az egész társaságot az üde szabad levegő, meg a sok hancúrozás s kipirult arccal, lihegő kebellel helyezkedtek el a patak mentén, a kiálló nagy kövekre, úgy hogy a sok nefelejts meg százszorszép odasímult az asszonyok csipkés batiszt-ruháihoz meg apró cipőihez.

Gotthardné lehuzta világos keztyűit s szórakozottan csavargatta össze, mig egy piciny fehér gomolylyá vált, aztán odafordult Dánoshoz, ki tőle harmadiknak ült, fölemelte szép karját s felé dobva, bizalmaskodva szólt rá

— Tegye el a keztyűmet.

Az ügyesen elkapta a fehér, selymes, repülő apróságot s bedugta a felső zsebébe, a cigaretta-tárcájához, olyan nyugodt arccal és mozdulattal, mintha nem érezné, hogy papirlap zörög a selyemszálak között. Mikor pár perc mulva elment, hogy a kocsisának rendeletet adjon, a fényes, magas kocsi túlsó oldalánál izgatottan sodorta ki a kis gyűrött lapot, mire hanyag betükkel ceruzával csak ennyi volt írva:

Az uram ma azt mondta, hogy beszélnek rólunk; ő szamárságnak tartja! Foglalkozzék ma mással; talán jó lesz a kis Vértes Klára. Lili.

*

Megint kerekre összesodorta s mintha cigarettára gyujtana, elégette a kis lapot; mikor vissza ment, odaült a kis Vértes-lány mellé, a ki fülig elpirult s szégyenlősen húzta egészen a ruhája alá cipőit, s mikor így elrendezkedett, nagy, okos szemeivel kérdően nézett rá Dánosra, ki meszszire fujva a cigaretta füstjét, halkan szólt:

— Itt maradhatok?

Lehet, hogy nem is felelt a kis lány, de azért ott maradt s mikor karikázásra került a sor, folyton a kis Klára mellett volt, a minek az lett az eredménye, hogy minden karikát Dános fogott fel.

— Menjünk az ördögkúthoz.

Gotthárdné inditványára mindnyájan a kocsik felé

Uj Idők 1896-II. 117, 125. l.

Tolkessy Valér

A tegnapi estély, s ama Krőzus hirében álló főhadnagy odavetett, s Vajaskenyér kisasszony által röptében fölkapott szava, végre dülőre vitte a dolgokat. A gyönyörü gyermek rövid tanácskozás után egyszerüen elejtette eddigi vőlegényét, mint ahogy elejti az ember a legkedvesebb tervét is, ha egy még kedvesebb akad. Bement az apja dolgozószobájába s leült az íróasztal mellé.

— Papuskám, egy levelet fogsz írni.

— Kinek?

— Ne légy olyan kiváncsi, majd megtudod.

— Ez igazán nagyszerü, — duzzogott a jólnevelt papa, — levelet írok és azt sem tudom, hogy kinek.

— Elég ha én tudom, — szólott szeliden Vajaskenyér kisasszony, — különben te is meg fogod mindjárt tudni. Te csak írd azt, amit én mondok.

Azzal kényelmesen hátradőlt a székében, lassan, minden szót megfontolva, tollba mondta a levelet.

„Tisztelt Uram! Bármilyen megtisztelő volt reánk nézve az Ön házassági ajánlata s bármilyen nagy szerencsének tartottuk volna is, ha Ont családunk tagjának tekinthettük volna, apai szivem nem tudja elfojtani egyetlen leánya jövője iránt táplált aggodalmát. Amikor Ön leányom kezét megkérte, nőmmel együtt abban a biztos reményben mondtunk igent, hogy Ön rövid idő mulva oly állást fog elnyerni, amely Önt nemcsak egyéniségének kiváló előnyei, de helyzeténél fogva is méltóvá teszi arra, hogy leányom férje legyen. Sajnos, várakozásunk — engedje azt mondanom, — hosszu és türelmes várakozásunk hiábavalónak bizonyult. Ön több mint egy év óta tartja lekötve igéretünk által leányomat, de a kilátásba helyezett kinevezés mindeddig nem valósult meg, s így nagy idő mulva alapos a kétségünk arra nézve, hogy meg sem fog valósulni. Apai kötelességem, hogy elsősorban leányom érdekét tartsam szem előtt, s ilyenformán igéretünk és az ő hajlama ellenére arra kell kérnem, tekintse a leányommal kötött s külön-

— Várj csak, majd átolvasom. Így jól van. Most írd alá kérlek és küld el.

A papa bátorkodott néhány bágyadt ellenvetést tenni.

— De az Istenért, hát mit akarsz?

— Láthatod.

— Meggondoltad a dolgot?

— Hát szoktam én valamit tenni meggondolatlanul? Te csak légy egészen nyugodt. Bizd rám a dolgot s hidd el, hogy senkise hivatottabb a sorsom vezetésére, mint én magam.

— De hát ennek a szegény fiúnak most egyszerűen csak úgy kiadod az útját?

— Sajnálom, nem tehetek másként. Ez a szegény fiu majd meg fog vigasztalódni és talál magának mást, aki hajlandó lesz tovább várni az ő állására, mint én. Azt hiszem, hogy már az is elég méltányos tőlem, hogy egy évig vártam.

— De mit szól hozzá az anyád?

— Az az ő dolga. Különben pedig az én dolgaimba a mamának éppúgy nincs beleszólása, mint neked.

— Nagyon kedves vagy!

— Tudok kedves is lenni, amikor akarok, de fölöslegesen még kedves sem szoktam lenni. Különben pedig ne tartóztass tovább papa, mert vendégünk van. Sárdy főhadnagy vár reám a szalonban már egynegyed óra óta, azt pedig beláthatod, hogy a mama társaságában tölteni egynegyed órát, az még az olyan béketűrő embernek is sok, mint amilyen Sárdy főhadnagy. A levelet pedig kérlek küld el azonnal.

Az arca határozott volt, a hangja parancsoló, de ez csak a dolgozószoba ajtajáig tartott. Amikor a szalonba belépett, újra az az elfogódott, szendetekintetü kisleány volt, amilyennek Sárdy főhadnagygyal együtt az egész világ ismerte. Olyan mesterileg tudta játszani szerepét, hogy a látogató azt hitte: ez a szép gyermek beszélni se mer és nem vette észre, hogy ez a szép gyermek rövid

Benn az öltözőben és künn a színpadon

Elbeszélés

A tisztikaszinó estélyén Baróthy főhadnagy, aki még új ember volt azon a vidéken, s akinek az érkezését mesés hírek előzték meg, kapcsolatban holmi százezrekkel, így szólt a mellette álló kadéthoz.

— Te kadét, ha ennek a gyönyörü kisleánynak nincs még komoly udvarlója, félév mulva a feleségem lesz.

A gyönyörü kisleány másnap álmodozva ült a szobájában. Igazán gyönyörü volt. Ismerősei Vajaskenyér kisasszonynak hívták, mert szerintük olyan jó volt, hogy már jobb nem is lehetett volna, s az asszonyi tökéletesség minden vonása megvolt benne: még az akarat hiánya is. Ahol megjelent leányos üdeségében, csillogó nedves szemével és azzal a bájos elfogódottsággal, amelyet sohasem tudott egészen leküzdeni, egyszerre feléje fordult minden szem és minden ajkon valami meleg, becéző mosoly villant át. A társaság kényeztetett kedveltje volt.

Egy kicsit féltették is és mindenki önzetlen jóakarattal kivánt neki olyan férjet, aki meg tudja becsülni, s nem él vissza: dacot, ellentállást, akaraterőt nem ismerő szelidségével. Most még a kedves papája és a kedves mamája formálják, gyúrják, mint a lágy viaszt, s ez nem baj, mert ők a javát akarják. De mi lesz, ha véletlenül egy erőszakos, önző férfiu hatalmába kerül, aki össze találja törni ezt a szál finom virágot?

Az emberek szíve elszorult erre a gondolatra, mert nincs könnyebb, mint az embereket jóvá tenni, csak játszani kell tudni rajtuk . . . És ez a szál finom virág, ez az akaratnélküli szelid teremtés mesterileg értett e nagy művészethez. Aki szobájának négy fala közé zárkózva látta volna ezt a gyönyörü gyermeket, amint életének kis terveit építgeti, az aligha ismert volna rá Vajaskenyér kisasszonyra. Arca nyugodt volt és öntudatos,

A Műcsarnok nemzetközi kiállításából

TELKESSY VALÉR: NŐI ARCKÉP

És abban is megegyezik ilyenkor némely vélemény, hogy az angol champion, Cannon, valóságos stallburs a mi Peasnellunkhoz képest és hogy Sharpe Frank tanító-mestere lehetett volna az Istenben boldogult Fred Archernek . . .

Csak olyankor borul el egy kicsit a fiatal sportsmann optimizmusa ebben a nagy örömben, mikor a Tátrára kerül a szó sora. A Tátra a fiatal magyar sportsmanek Vilnája, Waterlooja, Mohácsa, Königgrätze, a melyről ha szó esik csak annyit mondanak nem minden megilletődés nélkül, hogy:

— Megvertek bennünket!

A régi honvéd nem gondol vissza annyi keserűséggel vesztett csatákra, mint az ifjú magyar sportsman a Tátrára, a lomnici fensíkra, melyet az »osztrák intrika« így agyongázolt. Kottingbrunnak hívják a nyomorult ellent, mely megfosztotta a világ legszebb versenyterét a lovaktól; s a melyről olyan elkeseredve beszélnek a kávéházi törzsasztaloknál... És idézik a Tátrában volt egyik ismert sportsman mondását:

— Elhagyta már mindenki a Tátrát, csak gróf Batthyány Elemér áll ott rendületlenül . . . Most már hazajött ő is a pusztulás helyéről a városligeti aranymezőre, a honnan aranyakat szed a jockey klub, s a hova nem juthat be az *osztrák intrika* még Kottingbrunn felől sem. A Sportélet vehemens cikkei, a melyekhez képest Robespierre vérengzése nem egyéb egy arkádiai pásztor enyelgésénél, megtermették különben a gyümölcsüket: Kottingbrunn elesett, vagy a legjobb esetben Dugovics Titusz volt, ki magával rántotta Tátra-Lomniczot . . .

Ez az elégtétele még meg van a magyar sportsmannek, a ki most tele lelkesedéssel várja az augusztusi meetinget s a szent István-díjat, a meetingnek ezt a ragyogó versenyét . . . De nemcsak ezt a nagy *eventet*, hanem várja a parányi sporteseményeket is, mert többet ér neki idehaza egy Welter-handicap, mint Kottingbrunnban akármilyen nagy szenzáció.

Waugh úr pedig nehány óra mulva lecsapja suhogó kis piros zászlóját és sok, sok ember fogja a tribünökről kiáltani:

— Start . . .

NEVERMIND.

Vállyi János. Ismét halottja van a magyar közéletnek. Augusztus harmadikán húnyta le örök álomra szemeit nagykéri *Vállyi* János, a magyar főrendiház tagja, a tiszántúli ev. ref. egyházkerület főgondnoka. Hogy mennyire szerették életében, mutatja a nagy gyász, a melylyel halálhírét fogadták. Majtison, a mint a családi kastély tornyára felhúzták a gyászlobogót, a nép

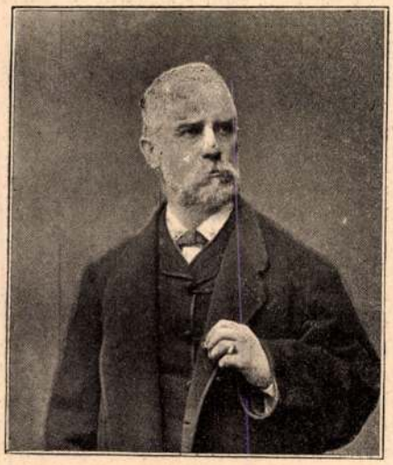

Vállyi János.

ezrével vonúlt a kastély elé, mert mindenki még egyszer akarta látni a szeretett halottat. Vállyi János a parlamentnek is ügybuzgó tagja volt tizenkét éven át és érdemeit azzal jutalmazta a király, hogy kinevezte örökös főrendnek. Temetése augusztus hatodikán volt és az egész ország részvéte kísérte végső pihenő helyére az érdemdús férfiút.

—

Fel Budapestre! Ezt a jelszót számtalanszor hangoztatták már ebben a nevezetes esztendőben, a mikor minden magyar embert hazafiúi érzése az ország szíve felé vonzza. A három fiatal hölgy ragyogó arcából is leolvasható a bennső öröm, hogy a falusi magány csendes örömeit fölcserélhetik egyelőre a főváros zajosabb élvezeteivel." Mi mindent fognak majd látni és tapasztalni! Az ifjú gavallér, a ki elcsevegi velük az időt, míg a vonat elindúl — afféle vicinális vonat, a melynek soha sem sietős az útja — már bejárta a kiállítást és bölcs útmutatásokat ad a kevésbbé tapasztalt, de annál inkább tudvágyó és szerfölött kíváncsi hölgyeknek. A háttérben álló gyümölcsárusnő mohón hallgatja a beszélgetést. Istenem, milyen boldogok is azok a gazdagok, hogy elmehetnek Pestre, a hol most az egész világ minden csudái egy rakáson láthatók!

—

Arckép-négyes. Négy szép arc egy sorban, négy különböző temperamentum egymás mellett, egy Veronika-kendő, a melyen négy változatban ismétlődik az asszony-tipus képe: ime *Telkesy* Valér arcképcsoportja, melynek reprodukcióját mai számunkban találják olvasóink. Az eredetije ott van az új műcsarnok millenáris tárlatán, olajban festve, az eredetinek az eredeti modelljei pedig, ha jól tudjuk, valahol Északmagyarországon egy nagyon kedves és híres városban. Ott festette le hármukat a mi művészünk, — negyediknek pedig odafestette a saját maga arcképét is, egészen az árnyékban, érdekes félhomály fátyla mögé. Ezzel elárultuk azt is, hogy művészünk voltaképpen művésznő, a ki inkognitóját csak ezzel a minden kétséget kizáró dokumentummal vetette le. A művésznőnek ez az odafestett arcképe olyan névaláírás, a melyet csakugyan nem lehetne meghamisítani; erről a képről pedig szóról-szóra el lehet mondani, a műkritikus urak által derekasan elcsépelt frázist, hogy rajta egészen meglátni a szerző egyéniségét. Az erősebb nem ecsetforgató képviselői bizonyára irigyelni fogják művészkollégájoktól ezt a kedves társaságot, a melyben az arckép-kvartetten megjelent a közönség előtt s előre is megtudnók jövendölni, hogy nemsokára látni fogunk tárlataink valamelyikén egy hasonló festett kvartettet – vegyeskarra írva, szalonelőadásra szánva. Csak az a kérdés, vajjon az is olyan kedves harmóniában fog csüngni, mint ez az arcképnégyes, melyet ezuttal mint első ilyfajta sikerült kisérletet mutattunk be olvasóinknak.

Garasos alispán a címe *Kazaliczky* Antal vígjátékának, a mely pénteken kerül először színre a nemzeti színházban. Igazi színészdarab, a minőt csak olyan ember írhat, a ki nem volt soha közönség, hanem a kulisszák mögül nézi a világot. Vannak azonban a darabnak kedves, költői momentumai, csak az a kár, hogy szórványosan jelentkeznek. A cselekmény központjában egy gazdag lány áll, a kinek kezéért két hozományvadász verseng, megkapja pedig egy harmadik, a ki érdek nélkül szereti. Tréfás és bohókás jelenetek sürün követik és kergetik egymást a darabban, de sokszor a valószínűség rovására. Az az egy azonban valószínűnek látszik (a főpróba után itélve) hogy a közönség elég jól fogadja majd az új szerzőt és új művét.

A nagy katalógus. A műcsarnok tárlata májusban nyílt meg s most, augusztus első napjaiban, *már* megjelent a képes tárgymutatója is. Szinte váratlan meglepetésül köszöntött be azok számára, a kik már-már a lemondás álláspontjára helyezkedtek. Elég vastag könyv, százötven oldal szöveggel és ugyanannyi képpel. A reprodukciók közül még mindig a *Benczur* Gyula szép címrajza a legkiválóbb. A kik ezt a katalógust összeállították, érdekes ujítással kedveskednek a közönségnek, a mennyiben a kiállító művészek életrajzi adatait is közreadják, hol hosszabb, hol rövidebb terjedelemben. Nem lehetett könnyü dolog ennyi művésztől és művésznőtől beszerezni ezeket az apró kulisszatitkokat, melyek számot adnak a születési helyről és időről s főképp a végzett tanulmányokról és azokról az iskolákról, melyekből művészeink kikerültek. A régibb generáció, mint ezek az az adatok mutatják, nagyobbára Bécsben nevelkedett, a legifjabb s egyúttal legkiválóbb nemzedék Münchenben és Párisban tanult, amott többnyire a *Hollósy*-iskolában, emitt a *Julien*-akadémiában. Ezek az adatok elég érdekes tanulságokat nyujtanak s már ezért is köszönetet mondunk a szerkesztőknek a katalógusért. Ha ez a könyv esetleg második kiadásra is kerül, bizonyára nagyobb ügyet vetnek egy-két hibás adat kijavítására s a reprodukálásra is; így aztán csakugyan jó emlékeztetőül fog szolgálni ez a tárgymutató-kötet a millenáris kiállításra. Ha a mi viszonyaink közt nem lehet tárlatainkat olyan nagy dísz-művekben bemutatni, mint a milyenek Münchenben, Párisban, Londonban jelennek meg a Szalónok műveiről, elégedjünk meg egyelőre a szerényebb katalógussal. Az érdekelt közönségnek egyelőre nincs is e részben más kívánsága, minthogy a képes tárgymutató is haladjon a haladó művészetünkkel. S ez elég szerény és nem nehezen teljesíthető kívánság.

A földön.

(Stefánia királyi hercegnő éjjeli kalandja.)

Az özvegy trónörökösné a minap öt napig volt vendége a *balaton-füredi* Stefánia Yacht-Clubnak, mely egyedül kultivál Magyarországon egy nemes és gyönyörű sportot: a vitorlázást. Stefánia királyi hercegnő valósággal imádja a kék vizeken végig sikló hófehér vitorlákat, a tengeri kóborlások poézisét, a vihart, mely néha haragos tajtékkal önti végig a haragoszöld hullámokat. . . . Balaton-Füreden, a klub erkélyéről, órák hosszáig gyönyörködött a Balaton mesés színváltozásaiban, a vízben rengő felhők sötét szilhuettjében, a yachtok fölött fehérlő óriás pillangókban, amelyek méltóságos lassúsággal feküdtek neki a Balaton bársonysíma vízének. A multheti regattának a fejedelmi szép asszony volt a legkívánesibb nézője, s a legszebb és legszőkébb mágnás asszony, a gyönyörű Eszterházy Mihályné (a ki mint háziasszony fogadta a királyi hercegnőt) valóságos költeményeket hallhatott tőle ilyenkor a magyar tenger szokatlan szépségeiről. . . .

Az özvegy trónörökösné viselkedésében nyoma sincs az udvari etikettnek, dalol, táncol, teniszezik, cseveg, sőt néha olyan jókedvű tréfákkal lepi meg a környezetét, mint egy diák, a ki szabadságát élvezi. Az asszonyokat érdekelheti, hogy Balaton-Füredre *százhúsz különböző toilettet vitt magával*, de az egész öt nap alatt legfeljebb ha négy sötét ruha volt rajta, a többi fölbontatlan, érintetlen hevert az utiládák sötétjében. . . .

A Stefánia trónörökösné humorát, kedves vidámságát talán semmi sem jellemzi jobban, mint a következő apróság, melyet csak alig egynehányan tudnak a királyi hercegnő balaton-füredi házigazdái közül. . . .

A magas vendég kényelme érdekében lázas készülődések történtek már a megérkezés előtti hetekben, *Fehér* Ipoly, a Benedek-rend gavallérfőapátja személyesen ügyelt föl arra, hogy a királyi hercegnő lakószobái méltó díszben fogadhassák a monarkhia legelső menyecskéjét, az igazgatóság tükrökkel, fínom butorokkal, gazdag selyem fauteuilekkel rakta tele az *Ipoly-udvar* első emeletét, amely a kir. hercegnő lakásául szánva volt. . . . Az aranyozás csillogott a szoba tapétáin és a napsugár hiába kukkantott be a zöld zsalukon, a melyek irigyen eltakarták a világ elől a szép asszony árnyékos szobáit. . . .

Csillogott, ragyogott a szobák ezer nippje, csilingelt az ezüst és a velencei kristály, de talán még náluk is jobban csilingelt a szép hercegnő kacagása a legelső balaton-füredi éjszakán . . . A próza nem illik a népmesék hangjaiba, — de hiába kerülgetem, végre is csak kénytelen vagyok megmondani a királyi hercegnő vidámságának okát... Az történt (az istenért, senki se adja tovább) hogy a királyi hercegnő ágya *jó darabbal rövidebb volt, mint kellett volna.* (Stefánia trónörökösné ugyanis nemcsak a legszebb, de a legmagasabb asszonyok egyike is az osztrák-magyar monarkhiában.) Így is, úgy is próbálgatta az alvást a hattyútollal megtöltött párnák között, de hogy hiába, azt mindenki tudja, a ki valaha nagyon rövid ágyban feküdt. Mit lehet tenni ilyen késő éjszakán? A fáradt királyi hercegnő egy darabig szomoruan nézte a rövid ágyat, de aztán nevetve hívta be a szomszéd szobából a jóízűen szunyókáló Széchenyi grófnőt.

Töprengtek, tanácskoztak, hogyan lehetne segíteni a bajon, de az ágyat elvégre nem lehet kihúzni, mint az ebédlő asztalokat, . . Széchenyi grófnő, az udvarhölgy tanácstalanul horgasztotta le a fejét:

— Nem marad más hátra, mint valami új ugyat hozatni ide, — hiszen csak nem töltheti a fenséges asszony egy karosszékben az éjszakát . . .

A trónörökösné ijedten tiltakozott.

— Nem engedem, — a világért sem engedem, hogy a fáradt háziszemélyzetet fölkeltsék . . . Aztán meg kérdés, hogy van-e hosszabb ágy, mert ha volna, bizonyosan nem tették volna a rövidebbet a szobába . . . Hanem ha akarna valamiben a segítségemre lenni . . .

— Miben, fenség?

— Szépen ideteszünk két matrácot a földre és én jóízűen aludni fogok reggelig . . . Pompásan fog esni, mert még sohasem aludtam a földön . . . Jó kis tréfa lesz, de csak úgy, ha senki meg nem tudja . . .

Széchenyi grófné rémülten ellentmondott, de a trónörökösnének annyira megtetszett e gondolat, hogy többé a világért sem állt el a szándékától . . . A grófné segítségével hamarosan a földre rakták az ágybelit és Stefánia úgy aludt rajta reggelig, mint a tej. Reggel, nagy titokban, megint visszacsempészték a párnákat az ágyba, még pedig oly ügyesen, hogy a királyi hercegnő szobalányai sem tudtak meg semmit az éjjeli kalandból . . .

A második, harmadik, negyedik és ötödik estén ugyanez a történet ismétlődött meg és *Stefánia kir. hercegnő egész b.-füredi tartózkodása alatt az Ipoly-udvar parkettjén aludt, két a földre tett matrácon.* Széchenyi grófnén kívül egy teremtett lélek sem tudott erről, csak az ötödik nap, az elutazás délutánján mesélte el a trónörökösné az ő éjjeli kalandját a Yacht-klub egyik előkelő tagjának.

— Ne ijedjen meg, mondta kacagva, mikor látta, hogy a házigazdája elsápad — mert biztosítom, hogy még sohasem aludtam olyan jól, mint a lefolyt öt éjszakán. . . . Ha én tudtam volna, hogy a földön olyan jól alszik az ember! . . . De — tette hozzá — az istenért ne szóljon erről a főapátnak, mert még el találja veszíteni a jó kedvét. . . . Ő persze nem is sejti, hogy milyen jó fekvés esik a földre tett matrácokon! . . .

sz. i.

Jóslat. A *Revue de Paris* című francia folyóirat *Munkácsy* Mihály ifjúkori emlékiratait közli. Ezekben el van mondva, hogy mily nehéz küzdelmei voltak a mesternek rokonaival, a kik minden áron asztalost akartak belőle csinálni és rossz szemmel nézték művészi hajlamait. A dolog végre odáig jutott, hogy Mihály belebetegedett a sok izgalomba és mivel az orvos is pártjára állott, hát megengedték neki

Muz. és Kvt. E...

Telkessy Valér, festő. IV. 123

Telkessy Valér

Telkesy Valér I

Mücsarnok Budapest.

1894/95. téli kiáll.

1895/96. téli kiáll.

1896. mill. kiáll

Telkesy Valéria.

1897. tav. kiáll.

1897/98. téli kiáll.

1898 tavaszi kiáll.

1898/99. téli kiáll

1899. tav. kiáll

1899–1900. téli kiáll.

1900. tav. kiáll

1900–1901. téli kiáll

1901. tav. kiáll.

Telkesy Valéria

1901–2. téli kiáll. 423

1902. tav. kiáll. 189.

1902–3. téli kiáll. 448, 617

Adamovics - Réptár VII. 202.

Telkessy Valéria (II

Műcsarnok

1903-4. téli kiáll. 593

1904. tav. kiáll. 294, 296

1904-5. téli kiáll. 414, 415

1905. tav. kiáll. 311

1905-6. téli kiáll. 121, 416

1906. tav. kiáll. 280, 544

1906-7. téli kiáll. 439, 440

1757. Nagy Kál

Debreczeni k

A vén kanásza kissé elo
~~ábrázolta a mester~~. Tejen
~~kord~~; arcza pedig leberetv
~~tiári~~ gatya és csizma. O
hever.

Eredeti gypsz. min

Vétetett 1900: I. 20
Elszámoltatott 1900: IX
lás elfogadtatott 1900
(689/900).

Telkesy Valéria

Stul. 1870

1889/90 I. nov. ostág

1889/90 II " "

1890/91 I-II. " "

1891/92 " "

1892/93 I " "

1892/93 II " "

1893/94 I " "

1893/94 II " "

1894/95 I-II " "

1895/96 " "

Lex Flavia V. 257

Telkesy Valéria

(Tekesy-nek.wa)
Hul. Jászberenyben 1870.
Rk 4 polg.
1887/88 I. nőr ontáj
1887/88 II " "
1888/89 I nőr ontáj
1888/89 II " "

Temesvári városi Könyvtár fejlő-
dése 1910-ben V. 190, 191.

Telkessy Valéria

Nagybánya kiáll. kat.
1912

84

Raffael női akt rajza IX. 176.

Telkessy Valéria

1918. MKE kiáll.
1000 K-ás egyenleti díj.

Eligius püspök V. 287, 288, 289

I. rész

III. rész ikt 321/909.

H = Petrik Géza: „M
1712. – 1860."
Ikt. sz 8/09. Lel.

Kr = Magyar Könyvnem
1909. II. fü
1909. I. "
1908. IV. "
1908. III.

D = Divald Kornél: Magyaro
982./908. XII. 11. – 79

M = A Közoktatásügy
7/909. 1. 3. – 7920

N = Divald Kornél: A sa
821/908. X. 2. – 79

Telkessy Valéria

1919. jan. MKE kiáll. N. Halon

Rózsa és nefelejts, olaf 1400.-

Pócsmegyeri földek, olaf 1400.-

Novarai provincia V. 203, 204,

Telkessy Valér

Műtsarnok festőnő

1914. tav. kiáll. 86, 116, 202, 206

1915. tav. kiáll. 143, 160

1915-16. téli kiáll. 133

1916-17. téli kiáll. 231, 255

1917. tav. kiáll. 298, 322

1917-18. téli kiáll. 111

1918. tav. kiáll. 265, 353

1918-19. téli kiáll.

1919-20. téli kiáll. 342, 348

1920-21. téli kiáll. 18, 258

Telkessy Valéria

1921. tav. kiáll. 77, 97

1921. őszi kiáll. 210

1922. jub. kiáll. 522, 524

1922. őszi kiáll. 293

Anyyal Pál dr. II. 166.

Tolkessy Valér

Művészet 1902 142, 354

Telkessy Valéria, Jertő, sth. marad,

l. 772. old.

Teplánszky Sándor, Jertő, sth.

maradd, l. 773. old.

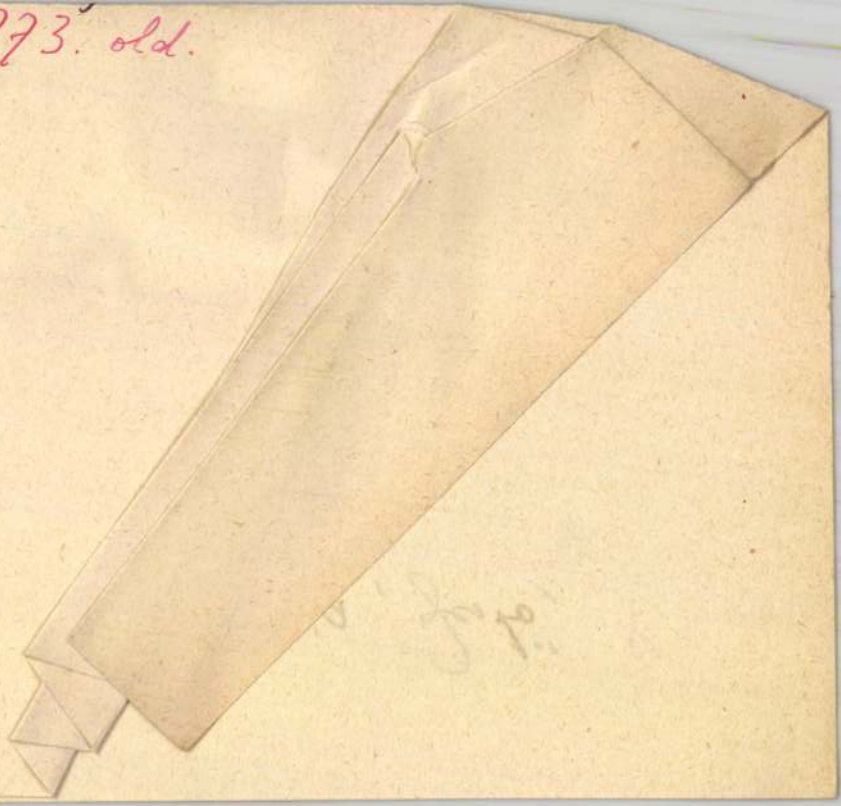

Telkessy Valér

1., Képosztáskartben. A szegedi képző művészeti egyesület 1903. Kiállitásán megv. Nyilassy Sándor.

2., Nehéz feladat. u.o. megny. Findeisen László.

Művészet, 1903. 354

Telbisz Valér

festőművésznő.

Cród

Műcsarnok. 1899. 329

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enge

.....

a műhelyfő

8. sorsz. Műhelyi m

Telkessy Valer

mod

M. Hammerels

1902. 82 l.

Telkesy Valér.

OMKT.1895.tav.

MDK

Telkessy Valér
grafikus

nyert el a Karmadik díjat 100 k-t

÷ Plakátpályázat

Grafikai Szemle 1902 évf 27 27l

Телефон [illegible]

Отправитель

Адрес [illegible]

Получатель

Адрес [illegible]

MDK

Telkessy Valér

A plakátművészet Magyarországon. M. Iparművészet 19o1. 164 l.

cióban élő művészek munkássága is
r, 19o2-- /.
osz sztyepékről uj hazájába költöző
k védelmére szolgáló diszitett fémla-
t, hüvelyeit diszitő veretek, ruhát é-

Telkessy Valér [redacted]

Parkban

Műcsarnok 1933. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Boltzeau Ayer

Berlijsem

Telkessy Valér MDK

Magyar virágok, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Telkessy Valér

Kiáhít

Uj M. 1942. Id. 19.

özpont meginditotta rotaprintes for-
kötéteként a
épzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
tkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

kiadványai közül kapható
ok 1954-55."
özpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

ok 1956-58."

ók a Művészettörténeti Dokumentációs

Telkessy Valéria

Kiállít

Mo. 1942. II. 5.

. . . . . .

. . . . . .

ok: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

müveivel: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

n: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

MDK

Telkessy Valér

Fehér rózsák.

Tavaszi Tárlat. 1940 ápr.-máj. 2o.l.
Mücs.

MDK

Telkessy Valér

- Petuniák.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 20.l.
Mücs.

Dear

Yours very truly,

Secretary

MDK

Telkessy Valéria

Megbeszélés, of.

Tájkép, of.

M. Képzőm.nők Egy. Gub. kiáll. 1938.jun.

19.1.

MDK

Telkessy Valéria

Megbeszélés, of.

Tájkép, of.

Magyar képzőm.nők Egyesülete jub. kiáll. katalógusa 1958 jun.3-18.

15.1.

Tirage limité

Reproduction interdite

Tous droits réservés

Telkessy Valér, festö

MDK

59o. Magyaros bokréta. Olf.

Bp.Mücs.-"A Magyar Müvészetért." Képzőm.Kiáll. 1942.
jun.6.-22. Kat. 22.1.

MDK

Telkessy Valér, festö

Parkban .

Bp.Mücs.-OMKT. Nemz.Képzömüv.kiáll. /Rend.M.Kir.Vall.-
és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 47.l.

Talkassy Valér

Budai Szépművészeti Társulat kép-
kiállításain szerepelt.

NM.934.II.15.

Felkesi Valér

Dicsérő elismerést kapott a Budai Gépmű-
véneti Társaság őszi tárlatán.

Függ. 1933. XII. 23.

Telreszy Valér

szerepelt a nemzeti kiállításon.

PH 1933. IV. 20.

Telkessy V. festőművisz
Tájkép
Tárkányi Jenő gyüjt. pótkatalógusa, 1919

d. munkáinak

szögletes fonatokba szövődő indaszárak képezi
középen nyugodt, húsos levelek díszítik; hosszar
szára két sárkányfejes indaspirálban végződik.

Dávid király arany-fehér trónuson, kék párna
ül, kék ruhában, zöldbélésű, vörös palástba
Lába alatt zöld zsámoly. A baljával ölében tarto
sárga lantot jobbkezével pengeti. Fodrosan k
képzett haja s kis szakálla ősz, fejét aranykoron
borítja.

A betű alsó részében középen van elhelyezv
a barna törzsű fa, amelyet sárga-piros almákk
telerakott dús zöld lombozat koronáz. A törzsén

Telkessy Valér

— **Telkessy Valér festőművész gyüjteményes kiállitásának ünnepélyes megnyitása.** Dr. *Karafiáth* Jenő főpolgármester nyitotta meg *Telkessy* Valér gyüjteményes kiállitását a „Müterem"-ben, Kossuth Lajos-u. 12. szám alatt. Vasárnap délelőtt 11 órakor a főváros előkelő müpártoló közönsége zsufolásig megtöltötte a „Müterem" termeit s elragadtatással gyönyörködtek a ragyogóan szines kiállitásban.

N.U. 937. IV. 13

Nemzeti Ujság 1937 IV. 13

Telkessy Valér

Nyrág 1937 IV. 13

— **Telkessy Valér gyüjteményes kiállitása.** (*„Müterem."*) Telkessy Valér a Mücsarnok régi kiállitó müvészei közé tartozik, de gyüjteményes kiállitást most rendez elsőizben munkáiból. A fiatalok ebben mind megelőzték. Az ő esete is igazolja, hogy egy-egy müvész alapos megmutatkozásának mégis a gyüjteményes bemutató az igazi módja. A müvésznő képeit sok nemzedék látta a Mücsarnok kiállitásain, de hogy milyen kvalitások értek benne, arról csak keveseknek lehetett sejtelmük. A Kossuth Lajos-utcai kiállitó szalonban értékes müvészegyéniség mutatkozik be Telkessy Valér személyében. Végre egy igazi szines festő, aki a szinek halmozásától meg nem ijed, aki örülni tud a virágok szinpompájának és örömével a néző szemét is fel tudja viditani. Kék cineráriás csendéletképei valóságos ünnepei a szineknek: kitünő érzékkel egymás mellé tett szinfoltok. Többi virágcsendélete is elragadóan szines alkotás, de inkább csak részleteiben. Egészük kompozicióban kissé széteső. Hiányzik róluk a tónus jótékony összefoglaló burka. Ennek hiján virágos képei kissé kemény hatásuak is. Mindazonáltal igen tehetséges munkák. Jóleső érzéssel ismerjük el ezt róluk. *(e. a.)*

Magyarország 1937 IV. 13

Telkessy Valér

MŰVÉSZET

* **Telkessy Valér a Müterem-ben.** Nem nagyszámu, de szivvel összeválogatott képgyüjteményt tár elénk a Kossuth Lajos-utcai müterem Telkessy Valér képeiből. Az impresszionizmus idejére eshetett Telkessy művészetének virágkora és ennek a gazdag kornak sok értékét hozta át a mester a mai racionális korba, amellett azonban az impresszionizmus utáni korok hatásaiból is fölszivott ujabb értékeket, igy néhány virágcsendélete mai fiatalosságu, friss és bátor. Legigazibb közölnivalója a napsütéses időben megenyhitő lombsátor kellemes páráival, többszörösen megszürt és visszavert fényeivel, továbbá a csöndes, felhős alkonyatok meleg szinei, aztán a koratavaszi gyöngédzöld szinekkel maztikáló lombsátor, benne tavaszt sugárzó női aktokkal *(Tavasz, A béke, A rózsabogár)*. Kiteljesedett és kiderült élet, meleg és tiszta kedély, gyöngédség lelke érzik a képekből, mindig melódikusak, zavartalan harmoniájuak a szinei. Kisebb igényü virágcsendéletei is ugyanezt a kedves világot éreztetik. A közönségben biztosan meg fogja találni a visszhangot ez a szeretetreméltó, vonzó világu festőművész, megérdemlett sikert kivánunk neki.

Telkesy Valér.festő.

Arckép. Pasztell.
Arckép. Olajf.

OMKT.1895.tav.

MDK

Telkessy Valéria

Őszi rózsák, of.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec. 2o.l.

M.D.K.

Telkessy Valéria

"Megbeszléls" c. festményének repr.-ját hozza a lap a Nemzeti Szalon jubiláris tárlatáról.

Nők a Szalonban c. hiradás
Szinházi Élet. Bp. 1938. juni 11. XXVIII.évf.
25. sz. 4o. lap

Telkessy Valéria

MDK

Cineráriák

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Telkessy Valéria

Buda télen.
Olj f. Sign.

Tavaszi virágok.
Olj f. Sign.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Telkes Viktor

Hazatérő nyáj c. Egye
a Szent György Céh 1913
dec. ankeiován került
eladásra.

A Gyűjtő 1913, 3:24. l.

Kölbse

Nagyiratos h. n. V. 265.

Telkessy Valér

Virágok, olaj

A Nemzeti Szalon első máramarossziget kiállitása.
XXXIII. vidéki kiáll. 1908. 7 1.

Hosszu, alacsony, egyhajó
álló, alacsony toronnyal. Hang
alatta minden oldalon egy abla
ablak. Körül lábazat. Egyszerü
ablak. A templom déli oldalán
tókkal. Főbejárat a torony ala
szentély szegmentivvel záródik
Belseje: A hajó és szentély eg
rom-három erősen kiugró, hosszu
négy boltszakaszra osztja. A p
pilaszter képezi, fent erős pá
indul.

Telkessy Valér
Fehér virág, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 18 l.

A San Marco-gyüjteményből.
Nagy Zoltán: La mostra della pittura napoletana Corvina, 1938., 585. l.

NÁPOLYI FESTŐ, XVIII. század
Remete Szent Pál
Vászon, olaj, 120×95 cm.
A San Marco-gyüjteményből.
Nagy Zoltán: La mostra della pittura napoletana Corvina, 1938., 585. l.

NÁPOLYI FESTŐ, XVIII. század
Csatajelenet
Vászon, olaj 48×65 cm.

NÁPOLYI FESTŐ 1720-ból
Eljegyzés
Fa, olaj, 24×40 cm.
1720-as évszámmal.
Nagy Zoltán: La mostra della pittura napoletana. Corvina, 1938., 585. l.

NERI DI BICCI (firenzei festő, 1419—1491)
Tóbiás az angyallal és Szent Jeromos (95. kép)
Fa, tempera, 35×26 cm.
A Bertinelli-gyüjteményből.
Restaurálta Endrődi Sebestyén, 1916.
Maszlaghy II., 83. szám. (Pisanello.) — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 230. l. (Neri di Bicci.) — Van Marle X. kötet, 1928., 542. l. (Neri di Bicci.) — Rónay Maria: Die Schätze des Christlichen Muse-

Telkessy Valér
Kazlak, olaj

Téli tárlat. [illegible], 1919-20. 18 l.

78./ Siklóssy László : Mükincseink

79./ Pásztor József : Hevesmegye vá

80./ Ambrus bácsi : Régészeti Kis

81./ Dudás Gyula : A Szeged- Alsó

82./ Pollák Illés : A Müvészi Tere

83./ Hangay Sándor : Müvészetek a

84./ Prém József : Vázlatok az ipa

85./ Lehel Ferenc : Egy müvészettör

86./ Ipolyi Arnold : Mütörténeti

87./ Hekker Antal : A Klasszicizmu

88./ Lukcsics József : A veszprémi

89./ Hock János : Müvészi reform.

90./ Székely György : Müvészet és e

91./ Morvay Győző : A müvészi után

92./ Bunyitay Vince : Szilágymegye

A boritéklapok a könvekhez hozzáköt
irat kerül. Budapest, 1936. márci

Telkessy Valér
Körhinta 1915-ben, olaj
Faluvége, olaj

Őszi tárlat. Nemzeti Szalon, 1940. október,
12 l.

KRISZTUS-TEST,
magyar (?) munka, XIV. század.
Bronz, 7·5 cm.

APOSTOL,
könyvtábláról.
Német munka, 1420 körül.
Aranyozott réz, mag. 7·5 cm.
Radisich: A Simor-Múzeum. Művészi Ipar, II., 1887., 222. l. (Képe 223. l.)

KEHELY,
hatkarélyos talppal és vésett gombbal.
Német munka a XV. század elejéről.
Újabban aranyozott réz, mag. 18·5 cm.
A kölni Schnütgen-gyüjteményből Simor prímás vásárolta, 1884.
Keresztény Múzeum Esztergomban. Egyházművészeti Lap, V., 1884., 362. l. — Gerevich PA, 259. l.

KEHELY,
kuppája újabb.
Német munka, XV. század.
Aranyozott réz, mag. 16·5 cm.
Gerevich PA, 259. l.

PATÉNA,
vésett Dextera Dominivel.
Német munka, XV. század.
Réz, átm. 12·5 cm.
A magyar történeti ötvösmű-kiállítás lajstroma. Bp. 1884., második terem

Telkessy Valér

A Pedlov kapitány pamutja, olaj

Őszi Tárlat. Műcs. kiállitása. 1922. nov.

22 l.

Telkessy Valér

Thoroczkóból Torda felé, olaj
Thoroczkói asszonynép ünnepi diszben
Részlet Hollófaluból, szén

Erdélyi kiállitás. Nemz. Szal. 1922. márc.
15 l.

Telkessy Valér
Virágok, olaj

Szegedi Képzőmüv. Egyesület kiáll. 1907. márc.
15 l.

Telkessy Valér

Életteljesen megfestett, eleven női arcképét méltatja Gozsdu Elek: A tavaszi képkiállitás cimmel közölt kritikájában, s megjegyzi, hogy a müvész kevés szinnel, de határozott rajzzal sokat tud mondani.

A HÉT, Bp. 1904. ápr. 3. XV. évf.
14. sz. 223-225. lap.

Telkessy Valéria

Boemm Ritta müvészeket "festőprimadonnák"-nak nevezi a kritika. Ők már "megengedhetik maguknak azt a fényüzést, hogy megtagadhatják nemükkel a szolidaritást. Ez az első lépése az egyenjogiságért harcoló asszonyoknak, mikor utban vannak a "beérkezés" felé. /idézés a kritikustól./
A Magyar Képzőművésznők Egyesülete rendezte a kiállitást a Nemzeti Szalonban és a tárlaton szereplő müveket Tövis méltatja: "Müvésznők" c. beszámolójában.

A HÉT, Bp. 1909. ápr. 25. XX. évf.
17. sz. 290-291. lap.

Telkesy Valér

"Japáni hölgy" c. festményét bemutatja a lap.
Repr.

Otthon, Bp. 1898. 5. sz. füzet.
697. lap

Telkessy Valéria,

Boemm Ritta müvészek szerepelnek a téli tárlaton, mint Tövis: "Nemzetköziek és szövetségiek" cimmel irja: "a női szavazatok együtt tartása reményében jutottak a nagy gráciához", hogy bekerülhettek a kiállitásra. Kritikájában élesen támadja a zsürit, hogy azokat engedi be a tárlatra, akik hüségesek a szövetséghez és becsületszóval fogadják, hogy mindenkor, mindennemü szavazáson a szövetség tagjaira szavaznak.

A HÉT, Bp. 1908. nov. 22. XIX. évf.
47. sz. 761-762. lap.

Telkessy Valér

Bruck Hermina, Bükkerti Mariska, Büttner Helén, Dolányi Ida, Egyed Erna, K. Madarász Adél gr. Lázár Árpádné, L. Propper Aranka, Schütz Julcsa, Telkessy Valér, Undi Mariska, V. Előd Karola, V. Kozma Erzsébet müvészeket a "nagyobb tehetségek" közé sorolja a Müvészet c. rovat kritikusa, mint akik számottevő alkotásokra képesek.
"Festőnők a Nemzeti Szalonban" cimmel méltatja fentiek munkáit.
Telkessy Valér "Napfürdője disze lehetne minden tárlatnak"-mondja a kritika.

A HÉT, Bp. 1918. ápr. 28.
XXIX. évf. 17. sz. 267. lap.

Telkessy Valér
Oláh interieur, olaj

Szegedi Képzőmüv. Egyesület kiáll. 1907. márc. 13 l.

Telkessy Valér
Interieur, olaj

Szegedi Képzőműv. Egyesület kiáll. 1907. márc.
13 l.

MDK

Telkessy Valér

Parkban

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

47 l.

MDK

Telkessy Valér

Faluszépe, olaj

N.Szal. I.nagykanizsai kiáll. 1906.

4 1.

MEK

Telkessy Valér

Csendélet, olaj

N.Szal. I. nagykanizsai kiáll. 1906.
2 l.

MDK

Telkessy Valér

Rózsák, olaj

N.Szal. I. nagykanizsai kiáll. 1906.

2 l.

MDK

Telkessy Valér

Rózsák, olaj

kiáll.
Budai Szépmüv. Társ. 1933. nov.

M. D. K.

Telkessy Valér festő

Parkban, olajfés rezv.

Nyár a művészetben Bp. 1941, 11,

MDK

Telkesy Valér

Női arczkép, olaj

Szegedi Képzőműv. Egy. Tav. kiáll. 19ol.

5 l.

MDK

Telkessy Valér

Női arckép, xóxaxcxgxgx paszt.

Képzőműv. Társ. 1901-2. téli kiáll. 46 l.

Telkessy Valér festőművész

Pihenés a Hüvösvölgyben
Napfürdő
Nyári délelőtt
Virágok
Őszi rózsák
Nagymama ládája
Tavaszi virágok
Friss dió szedés

Magyar Képzőművésznők Egyesülete, X. terem. 1918. ápr.26.

Szobrász

Csillagász

Földrajztudós

Newton

A haldokló Lavater

Bűnbánó Magdolna

Judith

Kleopatra

Gea

Artemisia

Vulcanus

Diana

Faun és Ámor

Pásztorleány

Pásztorfiú

Gyerek kutyával és kecskével

Játszó gyerekek

Győzelem

MDK

Telkessy Valér

Buzakeresztek

KM Társ 8o éves jub.kiáll. 1941. febr. 25 l.

Telkessy Valér
Leányfej, olaj

Szent-György-Chéh XLVI.művészeti aukciója. A Gyűjtő.
X.évf. 2.sz. 5 1.

Szécsény /~~Baranyainé~~/ 1
Szécsényi járás.

Története: Ősidők óta lako
elő. Az Árpádkorban részbe
ben a nógrádi várhoz tarto
Falkos tulajdonában van a
a Szák-nemzetség birtokolt
Farkas. 1333-ban Szécsényi
te meg, ők hivták be a fere
Károly ~~a helységet~~ ugyanoly
minőkkel Buda birt. A XIV.
birtokába került, de Salgai
ségbe esve, Albert király 1
ta birtokait. 1455-ben Guth
a földesur. 1453-ban a várm
ben Mátyás király meglátoga
foglalták ~~a várost~~, de a vá
~~év mulva történt meg~~. 1598-
kosa. 1605-ben Bocskay Istv

MDK

Telkessy Valér
Függönyös veranda, olaj

KUT 1907/8. téki kiáll.

MDK

Telkessy Valéria

Melope, olaj

Corvin Áruház képzőmüv. kiáll. 1942. szept.

Telkessy Valéria

Virágok, olaj

A Nemzeti Szalon első máramarossziget kiállitása.
XXXIII. vidéki kiáll. 1908. 11 1.

a lizénákkal négyrészre osztott, a
aszterei szintén rusztikázottak, abban
romban egy-egy hosszu, félkörives ab-
zög öt oldalával zárul, ezen két ablak.
a és a toronyba vezető feljárat és a

boltozatszakaszos, melyeket széles,
kettősnek látszó heveder választ el.
előcsarnoka felett orgonakarzat, mely
jó felé. Enyhén hajlitott szentélyét
választja el a hajótól.
ehér oltára klasszicista. Kétoldalt
llér ~~helyezkedik el, s~~ fogja közre a
t hajlitott iv köti össze. Alatta van
ást ábrázolja teljes püspöki ornátus-
~~mögötte háborgó tengeren vitorlás~~ ha-
~~pökbot, mig baljában könyvet s azon~~
855-ben Poroszkay Péter romhányi es-

Telkessy Valéria
Violák, olaj

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Müvészeti kiállitás. 1914. 3 l.

iszintes. 2 + 2 ablak + kapu. Magas
öklőpárkányos, szemöldökös ablak.
izt kazették és rozették diszitik.
ől képzett négy fejezet nélküli pil-
zegmentivvel zárul.

Földszintes. 4 ablak + kapu + 4 ablak.
rópárkány frize sima. Az ablakok ke-
nnyal és egyenes szemöldökkel. Szé-
ualj. Három román-dór fejezetü osz-
.
száth Kálmán lakott benne.

eletes. A földszinten 2 + 2 + 2 + 1
lethelyiségnyilás, az emeleten 2 + 2
emeleti homlokzatot öt falpillér ta-
t koronázópárkány alatt fülkesoros
Az ablakok keret nélküliek, vizszin-

elyiségek csehsüvegboltozatosak.

Telkessy Valéria
Arckép, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Mics. 15 l.

Telkessy Valéria
Fürdés után, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Mics. 12 l.

- MDK

Telkessy Valéria
Bokréta

KMTárs. Téli tárl. 1938.

MDK

Telkessy Valéria
Tavaszi virágok

KMÉrs. Téli tárl. 1938.

BDK

Ady-Kör kiáll. 1946. dec.

M. D. K.

TELKESSY Valéria festő

1907-ben Nagybányán dolgozott

Réti Esp. 1954. 328. l.

Telkessy Valéria festőművész
1ooo K-ás egyesületi dij.
Őszi rózsák c. képéért
Magyar Képzőművésznők Egyesülete 1918. április 26.

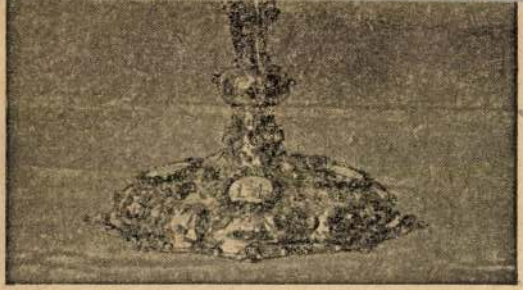

269. kép. *Zománcos úrmutató, 1680 körül.*

OLTÁRKERESZT,
Esztergom felszabadításának emlékére. Ezüst, vert dísszel, öntött Krisztus testtel. Augsburgi hitelesítő bélyeggel és IFS mesterjeggyel.
Mag. 175 cm.
Augsburgi munka, 1686-ból. 1688-ban szállította Valentin Valloth bécsi udvari ékszerész, ki a főkáptalannal elkészítésére szerződött.
Lepold Katalógus 171. sz.

ZSEBÓRA,
aranyozott réz, áttört és vésett díszű tokban. Domborművű számlapján és belsejében: CHRISTOPH SCHÖNER AUGUSTAE.
Átm. 6. cm. Schöner augsburgi órás műve, 1690 körül.
II. Rákóczi Ferenc ajándékozta Olchváry Zsigmondnak 1700 körül.

Telkessy Valéria

Megbeszélés, olaj
Tájkép, olaj

Magy. Képzőművésznők Egyesülete jub. kiáll.
N.Szal. 1938. jun. 15 l.

Telkessy Valéria
Iriszek, olaj

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása. 1904.
márc. 31 l.

szt négyszögletes kövekből épült. Két
fából való, a Szent Kereszt felmagasz-
kisebbik kő menza , Nep.Szt.János
staurálták, 3 éve javitották a tetjét.
atio faszószéket emlit, továbbá három
üz tiszteletére, középütt a Boldogságos
éter és Pál festett szobraival. 2./
t festett képével, kétoldalt két an-
zent János oltár, Szt. István magyar
braival.Megmaradt 1523-ból származó
gotikus minuszkulával "O rex gloriae
"1523" olvasható. Rómer Flóris /Jegy-
1./ Még két harangot emlit: 1./ "Fu-
er in Losoncz....1828 2./ Öntötte
352.
1. /képe 283 l. után/ - Borovszky 97 l.

a/.
800 körül.
északi végén áll, szép régi kerttel.
es épület, két sor szobával, előszobával.

Telkessy Valéria
Virágok, olaj

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállítása. 1904.
márc. 28 l.

gében és elhelyezkedésében
történetileg is fontos é-

paraszthàz

paraszttház XVIII.sz.vége.
és,utcára 3 ablak,bujtatott
ltánzó abalkkeretekkel.

patakon vezet át,egyives.A
őlegesen épitett hid korlát-
nasasodik s ehhez mindkét
egy külső,kihasasodó,köze-
remlő rész csatlakozik,mely
ette,kőszobroktartására szol-
szobor később a templom dé-
n nyert elhelyezést,jelenleg
emplomban őrzik. A hid kor-

Telkessy Valéria
Kirándulók, olaj

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása. 1904.
márc. 28 1.

Pásztó /Aggházy/ 37

teznek. Balra nyilik
ház, háromkaru. Ebben
gész fröcsköl és dör

Szabadság utja 95.

Jellege: Koraeklektik

Külseje: Földszintes
--- Udvari hossz
gely. Ablakok felett
tartott szemöldökpárk

Szabadság utja 98./La

Jellege: Barokk, volt,

Külseje: Földszintes,
--- ku épület v
hén előrelépő, alig k
timpanon, benne félhol
minus providebit " f
2+I+I+I+2 tengely. O
vágott ajtók, a régi
homlokzatán az U szá
va/, ablak, pincelejára
belső hosszrészén

Telkessy Valéria
Falurészlet, vizf.

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása. 1904.
márc. 32 l.

Pásztó /Bojár/ 8

1699-ben Maietins
ja és lerajzolja a templ
állanak. Anyaguk faragot
kőékitmény-diszes. Ettől
két ajtó látható. A főha
emlit, ezek közül egy má
hajók apszisainak egy-eg
kápolnájának északi olda
szakadt. A déli mellékha
állt, még látható a Szen
képe. A főoltár alapja n
mos. A szentségház áll m
tort a templomtól csak e
déli felénél emelkedik k
A mellékhajókat - amelye
- öt-öt pillér választja
három oldalával zárul, m
déli mellékhajó végén ká

Telkessy Valéria

MDK

Virágcsendélet, olf.

Műcsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Telkessy Valéria

MDK

Nyári virágok, olf.

Műcsarnok 1955 téli és Székely Bertalan emlékkiáll

Telkessy Valéria

MDK

Tavaszi virágok

Műcsarnok 1937 Téli kiállitás

Telkessy Valéria

Cineráriák

Műcsarnok 1937 Téli kiállítás

MDK

Telkessy Valéria

Magyaros bokréta, od.

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec. 2o. 1.

M.D.K.

Telkessy Valéria.

781. Buda télen. Olajf. 63.5x53 vászon.
782. Tavaszi virágok. Olajf. 114x80 vászon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 55. l.

MDK

Telkessy Valéria

Nyári virágok, of.

Téli Kiállitás. 1935. nov.-dec. Mücs.

18.1.

MDK

Telkessy Valéria

Virágcsendélet, of.

Téli Kiállitás. 1935. nov.-dec. Mücs.
18.1.

Talasney Valeria

Virágcsendélet, ol.

MDK

Telkessy Valéria, festö

Bokréta.
Tavaszi virágok.

KMTárs. Téli tárl. 1938. febr.-márc. Gyüjt. kiáll. Bp. Mücsarnok. Kat. 23.l.

MDK

Telkessy Valér

A magyar iparművészek törzskönyve. Magyar Iparművészet, 1903. 46-47 l.

MDK

Telkessy Valér,festö

Cineráriák. Olajf.

Mücsarnok.IV.Képzömüv.kiáll. "A Magyar Müvészetért".
1943 máj.16-3o. Kat. 23.1.

TELKESSY VALÉR

Magyar virágok. Olajf.

Magyar kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.
16. oldal

Telkessy Valér MDK

Virágcsokor

Mücsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

Telkessy Valéria, MDK

Arckép, olf.

Műcsarnok 1918-19. Téli kiállitás.

Telkessy Valéria MDK

Fürdés után, olf.

Mücsarnok 1918-19. Téli kiállitás

Telkessy Valér MDK

Fehér rózsák, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

Telkessy Valéria MDK

Délutáni pihenés, olf.

Műcsarnok 192o.21. Téli kiállitás

MOK

Telkessy Valér

Tavaszi virágok, of.

Magy. Művészetért kiáll. r. Mics. 1940. febr.

19. 1.

Telkessy Valér

MDK

Fehér virág, olf.

Műcsarnok 1919-2o. Téli tárlat

Telkessy Valér MDK

Kazlak, olf.

Miccarnok 1919-2o. téli tárlat

MDK

Telkessy Valér, festö

Tavaszi virágok. Olf.
Rózsák. "

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1933. Junius. Kat.

Telkessy Valér MDK

Arckép /H.Erzsike/ pasztell

Mücsarnok 19o5/6. téli kiállitás.

TELKESSY VALÉR

Pihenés a Hüvösvölgyben. Olajf.
Napfürdő "
Nyári délelőtt "
Virágok "

A Magyar Képzőművésznők Egyesülete tizedik rendes tárlatának katalógusa. Nemzeti Szalon. 1918. ápr-máj.

MDK

Telkessy Valéria, festöm.

Virágok. Olf.

Budai Vigadó. -Képzöm.kiáll. 1921.okt. Kat. lo.l.

MDK

Telkessy Valér, festöm.

müvészetét mindig a napsugár hatásai jellemzik.

KPM.T. téli kiállitása. -Vasárnapi Ujs. 1912. 59.évf. 46 sz. 928 old.

Telkessy Valér MDK

Egy kis pihenő, olf.

Mücsarnok 192o. t avaszi kiállitás

MDK

Telkessy Valér,festöm.

423. Női arckép. raszteil.

KMTáre. 1901/2 .téli kiáll. Kat. 46.1.

MDK.

Telkessy Valéria festőművésznő.
Jelentős képei: "Virágzó barackfák,
Napos délután,
Őszi rózsák,
Madár dal."

Művészet, 1937.7.sz.65.l.

Telkessy Valér festőművésznő: MDK.

/: A Mücsarnok tavaszi tárlatán vett részt:/

"Virágkép"

Ország-Világ, 1912. 528. l.

TELKESSY VALÉR

Zöld házi O[illegible]ajf.

Képzőm.Társ. 1907/8.téli kiáll.kat. 48.oldal

Telkessy Valér MDK

Rózsák, olf.

Nemzeti Szalon 19o9.
II. nyiregyházi kiáll.

Telkessy Valér MDK

Veranda, olf.
Virágzó fa, olf.
Virágok, olf.

Nemzeti Szalon 1909.
II. nyiregyházi kiáll.

MDK

Telkessy Valéria, festöm.

virágszinfoltokkal élénkitette szomszédai müveit.

Kende Béla:
A Mücsarnok tavaszi tárlata. 1940.
Müvészet. 1940.33.sz. 45.l.

TELKESSY VALÉR

121. Virágok. Olajf.

Képzőm.Társ.1905/6.téli kiáll.kat. 37.old.

TELKESSY VALÉR

Nő korsóval. Olajf. 100x85.

Árverési Közlöny 1940.okt.4.sz.rendk. 36.oldal.
95.aukció

TELKESSY VALÉR

Őszi rózsák. Olajf.
Nagymama ládája. Olajf.
Tavaszi virágok "
Friss dió szedés "

A Magyar Képzőművészek Egyesülete tizedik rendes tárlatának katalógusa. Nemzeti Szalon. 1918. ápr-máj.

MDK

Telkesy Valér

Vásárlások a Liezen-Mayer és Györök kiáll.ból

Műcs. 1900. 10.sz. 131-34.o.

Telkessy Valéria MDK

Tavaszi virágok, olf.

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Telkessy Valéria MDK

Réti virágok, olf

Mücsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Telkessy Valéria

MDK

Cineráriák

Műcsarnok 1936. máj.jun. Jub. kiáll.

Telkessy Valéria, festöm.

Délutáni pihenés. Olf.
Mátia. "

Budai Vigadó. -Képzöm.kiáll. 1921.okt. Kat. 6.1.

Telkessy Valér MDK

Mária liliommal, olf
Arckép, olf.

Műcsarnok 1900/1 téli kiállitás

MDK

Telkessy Valér, festö

Magyar virágok. Olf.

Mücs.-Az 1934.évi Magyar Kiállitás.1934.szept.27.-okt. 28.
Kat. 16.l.

TELKESSY VALÉR

133. Virágok. Olajf.

Képzőm.Társ.1909.tav.kiáll.kat.32.oldal

TELKESSY VALÉR

228. Kukoricakapálás. Olajf.

Képzőm.Társ.1912/13.téli kiáll.kat. 52.oldal

TELKESSY VALÉR

521.Festőnő. Olajf. Eladó.

KépzőmTárs.1913. tav.kiáll.kat. 73.oldal

Képzőm.Társ.1913.tav.kiáll.kat.

Telkessy Valéria

MDK.

A Magyar Iparművészeti Társulat-Bizottságának a konyhaberendezés tervrajzára kiirt pályázaton és a képeslevelezőlapok tervéért loo koronás II. díjat kapott. Ezenkivül megvásárolták 2 pályaművét.

Művészet 1902. 354. l.

M.D.K.

Telkessy Valéria

Olajfestményeivel szerepel a Corvin Áruház kiállitásán irja d.: "Husz képzőmüvész az V. Corvin Tárlaton" cimmel.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. okt. 16-22. V. évf. 42. sz.

Telkessy Valéria MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállitás

MDK

Telkessy Valér, festőm.

a második teremben az alakos képek az uralkodók. - Fentnev.művész aktot állitott ki.

A téli kiállitás. - Szépm.Muzeum.1917-18.
Művészet. 1917. 5c.1.

MDK

Telkessy Valér

Fehér rózsák, of.

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiáll. kat. 39.l.

MDK

Telkessy Valér

Káposztás kert, olajfm.
Virágok, "
Torockói asszonyok a templomban, olajfm.

Képzőm.Szem. 1909/10. téli kiáll.kat. 52.l.

Telkessy Valér MDK

Pisti és Manci, olf.

Műcsarnok 1902/3. téli kiáll.

MDK

Telkessy Valér

Csendéletei, a Műcsarnok 1943/44 évi téli tárlatan.

Pipics Zoltán: Téli tárlat a Műcsarnokban.

Új Magyarság, 1943. nov. 21. 14. l.

MDK

Telkessy Valér

Virágcsendélet, of.

Árverési Csarnok aukcio kat.1933.okt. /3.sz./
35.l.

MDK

Telkessy Valér

Séta a földek közt, cimű műve. Repr.

KMT 1913. tav.kiáll.

MDK

Telkassy Valér

Női arckép, of.

Képzőművt. Társ. 1899-1900. téli kiáll. 34 l.

MDK

Telkesy Valér

Magyar kiállitó müvészek névsora. Mücsarnok, 1899. 22.sz. 346-348 l.

MNK

Telkessy Valér, festő.

159. Oláh interieur Of.
168. Interieur. "
239. Virágok. "

A Szegedi Képzőműv. Egy. műkiáll. - Szeged. 1907. II

Kat. 13. l.

Telressy Valér

szerepelt a Budai Képművészeti Társulat

kiállításán.

EK. 1932. IV. 9.

Telkessy Valér

Szerepelt a Budai Szépművészeti Társulat kiállításán.

PH. 1932. XI. 6.

Telkessy Valér MDK

Arckép, pasztell

Műcsarnok 1895/96.téli kiáll.

mDK

Telkessy Valér, festöm.

289. Kózsák. olf.

KMT 1907.tav.kiáll. Kat. 37.1.

M.D.K.

Telkesy Valér

"Japáni hölgy" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap, melyet a "Diák Otthon" javára ajánlott fel.

Magyar Salon, Bp. 1898. április hó
25. lap. 29. kötet.

MDK

Telkessy Valér, festöm.

228. v.Z.-né urnö-Arckép. Olf. mgt.

Képzöm. Társ. 1909. tav. kiáll. kat. 37.l.

Telkessy Valér

MDK

Fehér liliomok

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállítás

Telkessy Valéria

Aktok c. kije repr.

Müvészet. 1941.
40–41. n. 71. l.

Buziási régi fürdőemlék X. 153.

Telkessy Valéria

Akt c. ~~kép~~ rajza
repr. –

Gyöngyösy 124. l.

e alacsonyabbra nem
t az az A., amelyre
folyók tehát a maguk-
et itt lerakják s az
ngetik. Ami A.-ünkön
régebben megtörtént,
van folyamatban. —
z. legnagyobb meden-
y-Magyar A.-et értjük
A.-del szemben. Ki-
0.000 km². Az A. har-
ncéje, amelyről a tenger
admányai töltötték fel.
letes síkság, a Duna-
mokos hátság huzódik
l benyiló folyóvölgyek
nelékkupokat találunk.
óhordalék, lösz, homok.
sedik. Éghajlata erősen
ömérsékleti és csapadék
csapadéka 5—600 mm.
ónap a június. Gazda-
ntosabb a gabonatermelés.
lés. Mezőgazd. termelése
jes. Csak egyes városok
ebb termelés. (Kecske-
se.) Ipara csak mező-
sére jellemző a tanya-
nüvelő városok.
erület. Ide tartozik a
idéki, a sárközi, az alsó-
a szlavóniai nyelvjárás.
hogy a köznyelvi *e* he-
s): *szöm, embör, gyerök;*

összessége, amelyek vmely személy tulajdonában vannak. Egyes részeit aktívának nevezzük.

Aktualitás (lat.) valóság, ténylegesség. *Aktuális:* tényleges, jelenben fontos, időszerű.

Aktualitáselmélet. Filozófiai tan, mely a valóságot nem a szubsztanciákban, hanem a tevékenységben látja. A lélek sem önálló szubsztancia, hanem lelki tevékenységeknek, aktusoknak összesége.

Aktus (lat.), cselekmény, nyilvános ünnepély.

Akusztika, l. *Hangtan.*

Akut. Gyorsan fejlődő és rövid idő alatt lezajló betegség v. tünet.

Akvarellfestés, (= vízfestés). Festészettechnikai eljárás, mely gummiarabikummal kevert vízben oldott festékanyagokat használ oly módon, hogy a festőalap, rendszerint papíros színe a festékrétegen áttetszik s amely egyes színeket, legtöbbször a fehéret a festőalap szabadonhagyásával állít elő.

Alabama. Az Egyes.-Államok egyike az A. és Tenessee folyók területén, 134.669 km², 2·35 mill. l. Főleg gyapotot termel, É.-i részében nagy szén- és vasbányák vannak, itt jelentékeny ipara is van.

Alabárd. Szúrásra és vágásra is használható lándzsaszerű szálfegyver.

Alabastra. Egyiptomi olaj és illatszertartóedények, többnyire átnemlátszó sötétkék üvegből készültek, leginkább Alexandriában egészen az V. sz.-ig Kr. u.

Alabástrom. Fehér v. testszínű, szemesés gipsz. Szoborfaragásra használják.

[illegible] ebből egyszerűsítette az A.-ak létesítését. A nagy hegyi vasutakon (Gotthard, Simplon, Lötschberg; l. o.) a legnehezebb viszonyok között a legmerészebb A.-akat építették. A legnagyobb vasuti A.-ak adatait a köv. táblázat mutatja:

Alagút neve	Vonal	Építési idő	Hossza (km)
Simplon	Brig-Domodossola	1898—1906 1908—1922	19·8
Gotthard	Luzern-Milanó	1872—1882	14·9
Lötschberg	Bern-Brig	1907—1913	14·5
Mont-Cenis	Turin-Lyon	1858—1871	12·2
Arlberg	Innsbruck-Bludenz	1880—1885	10·2

Hazánkban az első vasuti A.-at a pozsony—marcheggi vonalon 1845—1848 között építették, hossza 703 m volt; leghosszabb a fiumei—brajdicai fakikötőhöz vezető vágány részére épült (1839 m); 1 km-nél hosszabb volt még a székely vasutak lóvészi és a brassó—predeáli vonal nagytömösi A.-ja.—Közuti forgalom céljaira épült a budai Várhegy alatti A., melynek eszméjével már Széchenyi foglalkozott, 1851-ben Ürményi József alakítja meg az A.-társaságot és Clark Ádám vezetésével 1853—1857 között építették a 350 m hosszú A.-at. — Az A.-ak szelvénye többnyire tojásalakú, magasságuk a pályaszín felett 5·30 m körül van. — Az A. építése *irányáró* hajtással kezdődik, melyet az alagút mindkét végén megindítanak és célja a fejtett anyag elszál-

TELKESSY VALÉRIA

155. Virágok, olaj 350.–

Nemzeti Szalon

1944 jan-feb
téli tárl

Telkessy Valér

MDK

Őszi virágok

Mücsarnok 1942-43 téli kiállitás

Telkessy Valér

MDK

Festőnő, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállítás

Telkessy Valér

MDK

Buzakeresztek, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

MDK

Telkesy Valér

Női arckép. Olajf./ Schwarzmeyer Janosné tul./

Képzm.Társ.1899.Tav.nemzetk.kiall. 44.l.

Telkessy V. lér MDK

Séta a földek közt, repr.

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

.

Telkessy Valér

MDK

Érik a dió, olf.

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Telkessy Valér MDK

Nyári délelőtt, olf.

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Telkessy Valér MDK

Fehér rózsák, olf.

Micsarnok 1913. Tavaszi kiállitás

Telkessy Valér MDK

Séta a földek között, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

MDK

Telkesi Valér

A Képzőm.Társ. fennállásának nyolcvanéves jubileumá alkalmából kiállitást rend. a Műcsarnokban. Művei a kiállitáson.

Lázári Abonyi Ernő: A Képzőm.Társ.jub.kiáll.

Magyarság, 1941.márc.2. 13.l.

Telkessy Valér MDK

Függönyös veranda, olf.

Micsarnok 1907/8. téli kiáll.

MDK

Telkesy Valér

Női arckép, of.

Képzőm. Társ. 1899. tav. nemzetk. kiáll. kat.
44.l.

Telkessy Valér MDK

Nők varrással, olf.

Mücsarnok 1915. tavaszi kiállitás

Telkessy Valér MDK

Rózsák, olf.

Mücsarnok 1915. tavaszi kiállat

Telkessy Valér

MDK

Rózsák, olf.

Miicsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Telkessy Valér

MDK

Nyári virágok, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Tölkessy Valér

MDK

Klári, olf.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

Telkessy Valér MDK

Fehér rózsák, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Telkessy Valér

Fehér Rózsa, ofi.

Telkessy Valér MDK

Krizanténumok, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Telkessy Valér MDK

Női arckép. T.K., olf.

Műcsarnok 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

MDK

Telkessy Valér

Virágcsendélet

Tavasz a művészetben. /Bpest,1940/.

MDK

Telkesy Valér

A mücsarnok téli tárlata. Vas. Ujs. 1897. 827-828.1.

Telkessy Valér MDK

Kazlak, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Telkessy Valér MDK

Fehér virág, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Tölkessy Valér MDK

Modell, olf.

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

Telkessy Valér MDK

Alvó nő, olf.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

Telkessy Valér MDK

Templomozás után, olf.

Műcsarnok 1910/11. téli kiállítás

MDK

Telkessy Valér

Buzakeresztek, of.

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiáll. kat.
68.l.

MDK

Telkessy Valér, festöm.

Virágos udvar. Olf. 68x55.

Árv. Közl. 1930. 4.rk.sz. 55.szám. 35.l.

MDK

Telkessy Valér, festöm.

Virágos udvar. Olf. J.l.j.

Árv. Közl. 1931. 3.sz.sz. 69.l.

MDK

Telkessy Valér

A Műcsarnok háborus kiállításon szerepelt.

Cikk: Háborus kiállítás.

Művészet, 1914. 541-542.l.

MDK

Telkessy Valér

Függönyös veranda, olajfm.

Képzőm.Társ.1907/8.téli kiáll.kat. 33.1.

MDK

Telkessy Valér

Festőnő, of.

KMT. 1913. tav. kiáll. kat. 73.l.

MDK

Telkessy Valér

A Budai Szépmüvészeti Társulat kiáll. Képzőművészet 1932. 233.l.

MDK

Telkessy Valéria

Sárga virágok, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 12.1.

Telkessy Valér MDK

Fehér rózsák, olf.

Műcsarnok 1917 tavaszi tárlat

Telkessy Valéria

Magyaros bokréta

Őszi rózsák

Milcsarnok 1939 dec-1940 január

Telkessy Valéria

MDK

Bokréta

Miesarnok 1938 Téli tárlat

Telkessy Valéria

MDK

Tavaszi virágok

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

Telkessy Valér MDK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

Telkessy Valér MDK

Női akt szabadban, olf.

Mücsarnok 1917-18 téli tárlat

MBK

MDK

Telkessy Valér

Leányfalusi park.Olajf.

Képzőm.Társ.1912/13.téli kiáll.kat. 49.l.

MDK

Telkessy Valér

Leányfalusi park.Olajf.

KMT 1912/13. téli kiáll. 49.1.

MDK

Telkessy Valér

M.V.urnő arcképe.Olajf.Magánt.

KMT.1901.tav.nemzetk.kiáll.42.l.

MDK

Telkessy Valér

Peoniák. Olajf.
Virágok, Olajf.

Képzőm.Társ. 1912/13. téli kiáll.kat. 69, 7o.l.

M.D.K.

Telkesi Valér

A müvész először tünt fel müveivel az Andrássy uti Mücsarnok téli kiállitásán,-közli "A HÉT TÜKRE" c. rovat.

Képes Családi Lapok, Bp. 1894. dec. 2.
16. évf. 49. sz. 784. lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

M.D.K.

Telkessy Valér

Rajzának repr.-ját hozza a lap "Jótékonyság" cimmel a "Mentőkéz" c. mellékletben.

Magyar Salon, Bp. 19o1. febr. és márc. havi példányok közé kötött mellékletben.

MDK

Telkessy Valér

Kirándulók, of.

KMT. 1903/4. téli kiáll. kat. 56.l.

MDK

Telkessy Valér

Zöld ház.Olajf.

KMT 1907/8. téli kiáll. 48.l.

MDK

Telkessy Valér, festöm.

Pipacsok. Olf.

Virággal játszó nök. "

Mücsarnok. 1904/5. téli kiáll. Kat. 46.1.

MDK

Telkessy Valér, festőm.

26c. Női arckép. Olf.

Műcsarnok. 1900.tav.kiáll. Kat. 40.l.

MDK

Telkessy Valér

Müvészet 1918. 6.1.

MDK

Telkessy Valér

Virágok, of.

KMTárs. 1906. tav. kiáll. kat. 48.l.

MDK

Telkesi Valér

Tájkép. 19x26. Két darab.

A Gyüjtő 1914. 3-4.sz. XVIII.aukció 137.l.

MDK

Telkessy Valér

M.V. arcképe, olajfm. Mgt.

KMT 1901.tav.nemzetk.kiáll. 42.lap

Telkessy Valér MDK

Egy kis pihenő,

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

MDK

Telkessy Valér

Templomozás után, of.

Képzőm. Társ. 1910/11. téli kiáll. kat. 46.l.

MDK

Telkessy Valér

Virágos földek. Olajf.

Képzőm.Társ.1912/13. téli kiáll.kat. 72.l.

Telkesy Valér MDK

Arcképcsoport, olf.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Telkessy Valér MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1897. tavaszi nemzetk. kiáll.

MDK

Telkessy Valér

Nemzeti Szal. kiáll. Nagykőrös. 1926.

Telkessy Valér

MDK

Fehér rózsák, olf.

Mücsarnok 192o-21 téli kiállitás

MDK

Telkessy Valér

Liliomok. Olajf.

VII. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. Kat.
Műcsarnok. 1944. Jun. 1-18-ig. 18.1.

MDK

Telkesy Valér,

a kiállitás megnyitó napján neves művészeink művészi adományából tombolát rendeznek.

Mükiállitás Budán.
Mücsarnok. 1900. 4.sz. 51.l.

Telkessy Valér MDK

Arcképcsoport, repr.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Telkessy Valér MDK

Arckép, pastell

Műcsarnok 1897. tavaszi kiáll.

Telkessy Valér MDK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1897. tavaszi kiáll.

MDK

Telkessy Valér

Virágos földek, of.

KMT. 1912/13. téli kiáll. kat. 72.l.

MDK

Telkessy Valér

A képzőművészet 1937-ben. Ujság 1938. jan. 1.

MDK

Telkessy Valér

Női arckép, paszt.

Képzőm. Társ. 1904. tav. kiáll. kat. 37.l.

Telkessy Valér

Arckép, pasztell

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

Telkesy Valér MDK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1895. tavaszi kiáll.

MDK

Telkessy Valér, festöm.

241. Séta a földek közt. Repr.

Képzöm.Társ. 1913. tav.kiáll. Kat.

Telkessy Valér MDK

Zöld ház, olf.

Mücsarnok 19o7/8. téli kiáll.

Telkessy Valér MDK

Rózsák, olf.

Műcsarnok 1907. tavaszi kiáll.

Telkessy Valér

MDK

Arckép. T.U., olf.

Műcsarnok 1907. tavaszi kiáll.

Telkessy Valér MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1897. tavaszi nemzetk. kiáll.

Telkesy Valér MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

Telkesi Valér MDK

Férfiarckép, olf.

Mücsarnok 1897. téli kiáll.

Telkessy Valér

MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1899/1900. téli kiáll.

Telkessy Valér MDK

Mária liliommal, olf.

Mücsa rnok 19oo/19o1. téli kiáll.

Telkessy Valér MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1900. tavaszi kiáll.

Telkesy Valér MDK

Arckép, pasztell

Műcsarnok 1898/99. téli kiáll.

MDK

Telkessy Valér

Templomozás után, olajfm.

KMT 1910/11. téli kiáll.46.l.

MDK

Telkesy Valér

Arckép, pasztell. Mgt.

KMT 1898/99. téli kiáll. 36.lap

MDK

Telkessy Valér

Virágok. Olajfm.

Műcsarnok, 1904. tav.kiáll. 36.lap

MDK

Telkessy Valér

Pisti és Manci. Olajfm.

Műcsarnok, 1902/3. téli kiáll.

MDK

Telkessy Valér

Az Orszg.Gazd. Munkás- és Cselédsegélypénztar szabályzatának hirdetésére alkalmas művészi plakát-tervezetre hirdetett pályázaton III.dijat nyert.

Cikk: Eldőlt pályázat.

Magyar Iparművészet, 1902. 82.old.

MDK

Telkessy Valér

Cineráriák, of.

Virágok, of.

Mücsarnok 1912. tav. kiáll. kat. 59.l.

Telkessy Valér

MDK

Kazlak, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Telkessy Valér MDK

Fehér virág, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitáw

MDK

Telkessy Valér

Női arckép, olajfm. (T.M. tul.)

Képzőm.Társ. 1899-1900. téli kiáll. 34.lap

MDK

Telkessy Valér

Tavaszi virágok, of.

Friss dió szedés, of.

Magyar Képzőművésznők Egyesülete X. kiáll. 1918. ápr.

MDK

Telkessy Valér

Őszi rózsák, of.

Nagymama ládája, of.

Magyar Képzőművésznők Egyesülete X. kiáll. 1918. ápr.

MDK

Telkessy Valér

Nyári délelőtt, of.

Virágok, of.

Magyar Képzőművésznők Egyesülete X. kiáll. 1918. ápr.

MDK

Telkessy Valér

Pihenés a Hüvösvölgyben, of.

Napfürdő, of.

Magyar Képzőművésznők Egyesülete X. kiáll.
1918. ápr.

MDK

Telkessy Valér

Gyöngyösy Nándor: A mai magyar művészet.Bpest. 1916. 21.1.

MDK

Telkessy Valér, festöm.

Virágok. Olf.
Cineráriák. "

MIT 1912. Tavaszi kiáll. Kat. 59.l.

Telkessy Valér MDK

M.V.urnő arcképe, olf.

Mücsarnok 19o1. tavaszi nemzetközi kiáll.

Telkessy Valér

MDK

Virágok, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

Telkessy Valér

MDK

Cineráriák, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

MDK

Telkessy Valér

Virágok. Olajfm.

Képzóm. Társ. 1904. tav. kiáll. kat. 36. l.

MDK

Telkessy Valér

Arckép. T.U. Olajfm. Mgt.

KiállTárs. 1907. tav.kiáll. 36.lap

MDK

Telkessy Valér, festöm.

akt képpel szerepel a VI.-teremben.
Festett azonkivül gyümölcsöt, porcellánt.

Müvcsarnok. - Kiállitás.
Müvészet.1918. 6.1.

Telkessy Valér

MDK

Arckép. V.Z.né, olf.

Műcsarnok 1909. tavaszi kiáll.

MDK

Telkessy Valéria

Buda télen,,o.

Tavaszi virágok, ó.

Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

Telkessy Valér

MDK

Rózsák, olf.

Műcsarnok 1909. tavaszi kiáll.

MDK

Telkessy Valér

Kankalinok, of.

KMT. 1911. tsv. kiáll. kat. 43.l.

Telkessy Valér MDK

Pipacsok, olf.

Virággal játszó nők, olf.

Műcsarnok 1904-5. téli kiáll.

Telkessy Valér

MDK

Virágok, olf.

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Telkessy Valér MDK

Arckép, H. Erzsike, pasztell

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Telkessy Valér MDK

Falu szépe, olf.

Műcsarnok 1902/3. téli kiáll.

Telkessy Valér MDK

Kirándulók, olf.

Műcsarnok 1903/4. téli kiáll.

Telkessy Valér MDK

Női arckép, Büttner Miklósné, olf.

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

Telkessy Valér

MDK

Kertben, olf.

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

Telkessy Valér

MDK

Fürdés után, olf.

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

Telkessy Valér MDK

Interieur, olf.

Mücsarnok 1908. tavaszi kiáll.

Telkessy Valér MDK

Templombejárat, olf.

Műcsarnok 1910. tavaszi kiállitás

Telkessy Valér MDK

Alkonyati séta, olf.

Műcsarnok 1910. tavaszi kiállítás

Telkessy Valér MDK

Virágok, olf.

Műcsarnok 1909. tavaszi kiáll.

MDK

Telkessy Valér

Arckép T. U. Of.

KMT. 1907. tav. kiáll. kat. 36.l.

MDK

Telkessy Valér, festöm.

Rózsák. Olf.

KMT.kiáll. 1909.Tav.kiáll. Kat. 40.1.

MDK

Telkessy Valér, festöm.

Kankalinok. Olf.

KMT. 1911. tavaszi kiállitás. Kat. 43.1.

Telkessy Valér MDK

Őszi virágok, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Telkessy Valér MDK

Zöldséges kertben, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Telkessy Valér MDK

Pihenés a hüvös völgyben, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Telkessy Valér MDK

Virágok, olf.

Női arckép, pasztell

Műcsarnok 1904. tavaszi kiáll.

MDK

Telkessy Valér, festőm.

a III.dij nyertese. Repr. 85.1.

Az orsz.gazdasági munkás és cselédpénztár plakát-pályázata.
Magyar Iparművészet. 1902. 85.1.

MDK

Telkessy Valér

Réti virágok, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok,1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 9.l.

Telkessy Valér

MDK

Peoniák, olf.

Mücsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Telkessy Valér MDK

A rózsabogár, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállítás

Telkessy Valér MDK

A Pedlow kapitány pamutja, olf.

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

MDK

Telkessy Valér, festőm.

274. Alkonyati séta. Olf.

Képzdm. Társ. 1910. tav. kiáll. Kat. 41.l.

T e l k e s s y alér festő

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
142.
"Plakátpályázat"

Plakát

„Magyar Nők Képző és Iparművészeti Kiállítása"

Telkessy Valér

Magyar Iparművészet, 1901

4. sz. 164. o.

különfélék / Plakátművészet Magyarországon /

T e l k e s s y [illegible]aléria iparmüvész-
rajzoló

M Ü V É S Z E T
I.évf. 1902.
354.
"Pályázatok"

Telkessy Valéria

Női arckép
Repr. Rát Sz. 221. l.

Ptk.

„Europa"

Lapterjesztő és Könyvkiadó R.T.

Budapest

V. Rothermere u 12. III. 2 k.

941 NOV 13 N 3

MAGYAR KIR. POSTA

Telkessy Valéria

a Magyar Réprőművész-
nők jub. kiáll. 1938.
kitüntető elismerés
Magyar Nemzet Művészet.
1938. 1. 27, 13. l.

költségek	Önköltségi ár
.624.08 P	18.03 P
.749.17 "	17.70 "
.264.32 "	17.86 "
.954.13 "	21.29 "
.047.18 "	21.29 "

k, végrehajtó- és segédszemély-

1939.évi

előirányzott: 51 tényleges: 47

rányzat szerint	Zárószámadás
380.- P	309.885.52 P

volt a kiadás. Az emelkedést

Telkessy Valéria

Művészet 1937. 6 sz. 37 l

Telkessy Valéria: Cineráriák

Erdei Dezső néhány fejét. A kormányzóról még nem készítettek ilyen tökéletes arcmást és a többi szobra is egészen nagyvonalú. A kiállított szobrok általában inkább finomtagúak, mint erőteljesek. Lux Elek Hiesz Géza ismert értékei mellett is feltűnik Hampel Károly feje és Martinelli barokkosan nyujtott kecses nőalakjai. Matéka régi görög emlékképekből összerakott szobrai, Markup Béla, Bory Jenő, Szödy Szilárd, Szamosi-Soós csupa tetszetős szobrokat mutat, Varga Ferenc a nálunk újabban elhanyagolt Rodin-ízlést hívja vissza. A kiállítás egyetlen márványszobra: Vigh Ferenc Tanulmányfej-e nagyhivatású szobrászkészséget zár csodálatosan egyszerű s majdnem stilizált formáiba.

Az aprószobrok között legjobb vitéz Péri Vilmosné két állatkája, míg a bronzérmék birodalmában a sokszor és szívesen látott Berán-munkák között Lőrinc István is észrevételeti magát.

A nagy kartonok alatt, amiket a debreceni katolikus templom számára Ungváry, a református templom részére Haranghy tervezett, a kisrajzok között föltünnek Gregersen Hugo szép vonalai.

A közönségnek tömegben kevésbé fárasztó és jobb minőségű s a teljes magyar képzőművészetet ábrázoló tárlatokra van szüksége; valamiféle rendszer sem nélkülözhető a műtárgyak osztályozásában. A műpártoló főúr szép ajándékának tíz, vagy harminc tételes kiosztása is sokkal inkább megfelelt volna a mai szociális követelményeknek.

Plakát

T e l k e s s y Valér:
Az Orsz.Gazdasági Munkás és
Cselédsegitő Pénztár plakátja

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
142.
"Plakátpályázat"

Telkessy Valér

Magyar Sparművészet, 1901

Y. sz. 164. o.
különfélék. /Plakátművészet Magyarországon./

Telkessy Valéria festő

Pesti Hírlap. 1926. febr. 26. 9

Magyar festőművésznők Bécsben

Festészet (1900 – 1919) – Önálló Táblakép.

Telkessy: „Noplemente"
(Valéria?)

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. A. 777 – 782. l.

Nagy Tavaszi Tárlat (Műcsarnok).

Telkessy Valér

Magyaros bokréta

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállítás

Telkessy Valér

MDK

Magyaros bokréta, olf.

Mücsarnok 1942 A magyar művészetért c.kiáll.

Telkessy Valér

MDK

Buzakeresztek

Mücsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Telkessy Valér

Utolsó sugarak

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállítás

Telkessy Valéria

A Corvin Áruház ötödik
Szépművészeti bemutatóján
szerepelt.

N. u. 1942. X. 6.

Telkessy Valér

A Corvin Áruház ötödik Népművészeti bemutatóján szerepelt.

Új Magyarság 1942. X. 6.

Telkessy Valér

A Nücsamor 1942-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

Új Magyarság 1942. XII. 8.

Telkessy Valér MDK

Réti virágok, olf.

Mücsarnok 194o A magyar müvészetért c.kiáll.

Jelkessy Valér

Kiállit a magyar képzőművésznők egyesületének karácsonyi vásárán.

Uj m. 1942.XII.1.

Telkessy Valér MDK

Liliomok, of.

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944.jun. Műcs.

Telkessy Valér

A magyar Képzőművészek
Egyesülete jubiláris kiállításán
kiérdemelt elismerést kapott

Nemzeti Ujság 1938 VI. 14

M.D.K.

Telkessy Valér

Déry Béla: "A Nemzeti Szalon tárlata" c. beszámolójában irja a müvész munkáiról, hogy "mindig jobb és biztosabb"-ak alkotásai.

Képes Családi Lapok, Bp. 1904. okt. 16.
26. évf. 42. sz. 762. lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Telkessy Valér

MDK

Petuniák

Micsarnok 1940 Tavaszi tárlat

Telkessy Valér

Fehér rózsák

Műcsarnok 1940 Tavaszi tárlat

Telkessy Valér

(Telekeszy Valé – nak
irva)

Kas Szemere aukció

4 bo. ~~E~~ – 17.

Pápai Késes, Tanczer András érmei és kitüntető okiratai a sümegi múzeumban VI. 150.

Telkessy Valér festőművész.

Népszava XXXV.évf.1907 szept.29.
232 sz. 7 lap.

Akt kiállitás.

Telkessy (Valéria ?) XX. k.

festő

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. I. 777-782. l.

Mag. Tavasi Tárlat (Műcsarnok)

Telkessy Valéria

l.

Birómagyfestőnők

50 l.

Telkessy Valéria

Művészeti lex. 772 l.

Revai lex. 18 K. 105 l.

NOVEMBER

2

Telkessy Valéria

Művsamk
1907. tav. kiáll. 283, 289
1907-8. téli kiáll. 54, 404
1908. tav. kiáll. 277
1908-9. téli kiáll. 207, 221, 223
1909. tav. kiáll. 133, 218, 307
1909-10. téli kiáll. 427-429
1910. tav. kiáll. 284, 371.
1910-11. téli kiáll. 310
1911. tav. kiáll. 405
1911-12 pub. kiáll. 220, 465, 490
1912. tav. kiáll. 380, 384
1912-13. téli kiáll. 182, 228, 485, 491, 520
1913. Tav. kiáll. 9, 241, 462, 521

művész)
~~xxxxxxxxxx~~ virágokkal beszélgetve
Körülöt négyszögűnek
azok
virágok megelevenednek. ~~xx~~ (~~xxxx~~ alakjában,
nge kék ruhában, mosolygva és

ölttől é, ma mezei
virágoktól ellepett előtéreben, jobbról, a
~~xxx~~ ~~xxxxx~~ halad bal felé, hol ~~xxxxx~~ ~~xxxxxxxxx~~
~~xxx~~ ~~xxx~~ ~~xxxxxxxxx~~ a kereiben lévő virágok
~~xxxxxxxxx

Telkessi Valéria

adal nincs

1896/97 női oszt.

M. N. Museum V. 297

Telkessy Valéria

Mustarinde

1913-14 téli hiák - 439,466

Szamos folyó III. 208.

Telkessy Valéria

festő, wül. Jászberényben
képzőművészeti főiskolában
Deák Ebnernél és Lötz-
nél tanult.

Krück II. 619. l.

Állati csont X. 98.

Telkessy Valér
festőművész

— **A Budai Szépművészeti Társulat kiállitása.** A nemrégiben megalakult *Budai Szépmüvészeti Társulat* szerdán nyitotta meg bemutatkozó kiállitását a *Budai Klub* termeiben. Általában kellemes kiállitás ez, bár művészi szinvonala meglehetősen egyenetlen. Abból, hogy valaki budai lakos és fest, még nem következik, hogy művész is egyuttal. Ami pedig ezt az uj művésztársulást illeti, reméljük, hogy hivatása nemcsak budai festők toborzásában fog kimerülni, hanem *Buda szépségeinek megörökitése lesz legfőbb célja.* A kiállitók közül különösen *Telkessy Valér, Udvary Dezső, Mészáros Mihály, Lovas Lajos, Guzsik Ödön, Dongó György, Cziffery József, Gyenes Gitta, Borsos István, Halassy Tibor, Roszner Károly, Sziklay Dezső, Halasi Horváth István* és *Vaskovics Erzsébet* munkái emelkednek ki.

Pesti Hirlap
1931.XII.17.

Tételszám	Irattári szám

Ujra be kell mutatni: ..... n.....

Magyar királyi állan

Iktató-szám ..... 19.....

.....**osztály.**

A beadvány
- **száma** .....
- **kelte** .....
- **beérkezése** .....

Tárgy:

Pelkessy Valér

méltó módon szerepel a N. Szalon tavaszi tárlatán.

Z 932. VI. 19.

Telkessy Valér MDK

Virágcsokor

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Telkessy Valér MDK

Liliomok, olf.

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MD⁴

Telkessy Valéria

A M. Iparművészeti Társulat képes levelezolap pályazat 100 koronas masodik dijat kapta.
A bizottság a dij fejében járó művön kivül még megvásárolt két rajzot.

Magyar Iparművészet 1902. 240.l.

MDK

Telkessy Valéria

/e.a./:Thorma János "Március idusa". A Műcsarnok téli tárlata. Ujság 1938. 7-8-.l.

MDK

Telkessy Valéria, festőn.

Szilva-szedés. olf.

B.B.urnö arcképe. " 7.1.

Műcs.-OMKT. ZTavaszi kiáll. 1921. Kat. 6.1. és 7.1.

MDK

Telkessy Valéria
műve:

Cineráriák.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Tars.jubileumi kiall.
képes tárgymutatója.1936.maj-jun. 36.1.

TELKESSY VALÉRIA

Tavaszi virágok.
Cineráriák.

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

Telkessy Valéria, festőm. MDK

Arckép./Fiatal leány virágcsokorral/.

Repr. 221
i.

Rát Str. 221.l.

MDK

Telkessy Valéria, festöm.

Alkonyati séta. Olf. Repr.

OMKT-Vándorkiállitások 1916. szept.8.-dec.27. Eger, Miskolc, Kassa, Eperjes, Debrecen, S.a.ujhely, Gyöngyö

Telkessy Valéria

Madonna képe az intézet kápolnájában (1904)

Erzsébet királyné arcképe az intézet disztermében. Teleplezték 1904. nov. 19.

Szalay kirkgimn

182. l.

természetbe illesztve és hogy az
parkokkal, kertekkel hozzáidomit
magának az épületnek hatásához, h
nem, hogy az épület terraszairól,
kélyeiről, ablakaiból művészi ki
gásu tájképet, vedutát adjon.

Épitészeti feladat a v
rosépités s kapcsolatos vele a v
rosrendezés. Mindkettő épugy gyak
lati, mint esztetikai kérdés. Uja
ugyan egész városok gyorsan épül
- ujjáépülnek - aminek szükségét
háboru rombolásai is aktuálissá
ték-, a legtöbb esetben a városo
századokon át épülnek és átépüln
mint szerves egységek, mint a k
ségek egyéni bélyeggel biró, j
zetes alkotásai. Ezt a szerv

MDK

Telkessy Valéria

Művével résztvett a kiállitáson.

KmTárs. 1943. márc. - ápr. tav. kiáll.
Kiállitó művészek névsora. 29.lap

MDK

Telkessay Valéria, festőm.

Megbeszélés. Elsőrendü.

B.A.: Képzőművészeink a Szalonban.
H.Képzőm.-nők Egyes. 1908. - Jub.kiáll./retrosp./
Magyarság. 1938. jun.4. 10.l.

MDK

Telkessy Valéria

Nővérek c.műve. Repr. (A Műterem kiáll.)

Művészet, 1937. 7.sz. 64.l.

MDK

Telkesy Valéria

A Képzőm.Társ. fennállásának nyolcvanéves jubileuma alkalmából rend.kiállitást a Műcsarnokban. A kiállitáson a VI.teremben szerepelt művével.

Lauzáni Abonyi Ernő: A Képzőm.Társ.jub.kiáll.

Magyarság, 1941.márc.2. 13.l.

MDK

Telkessy Valéria

Mücsarnok 1904/5. téli kiáll. kat. 61.l.

Telkessy Valéria

MDK

Alkonyati séta, olf.

Műcsarnok 1910. Vándorkiállítás

M.D.K.

Telkessy Valéria

A tavaszi tárlaton a Mücsarnokban kiállitott 443 kép és szobor között szerepel festménye. A 18. oldalon 11-ès számmal a lap közli a művész fényképét.

Képek, szobrok--festők, szobrászok c. köz. Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26.- juli. 2. X. évf. 26. sz. 19. l.

Telkessy Valéria

MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Telkessy Valéria

Arckép, olf.

Nicsarnok 1918-19 téli kiállitás

MDK

Telkessy Valéria, sz. 187o.

Séta

Almásy-Tel. 3. auk. 194o. ápr. 35 l.

MDK

Telkessy Valeria, festő.

Alkonyati séta. Of.

OMKT. Vándorki áll. 1910 szept. 8 - dec. 27 - ig

Tm. - Hornyánszky V. kny. 83. l.

Telkessy Valéria MDK

Fürdés után, olf.

Mücsarnok 1918-19 téli kiállitás

MDK

Telkessy Valéria

Ybl E.: A Műcsarnok téli kiállítása. B.H. 1935. nov. 17. 10.l.

Telkessy Valéria / szül.1870/

Liliom, szegfű. Jelezve. Vászon. 75x59 cm.
Őszirózsák. Jelezve. Vászon. 74.5x59 cm.

Ernst Múzeum aukciói. 49. sz. I. r. 10. l.
Nemes Marcell magyar képgyűjteménye.

PDX

Telkessy Valéria

B.B. utnő arcképe, olf.

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Telkessy Valéria

MDK

Szilvaszedés, olf.

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Telkessy Valéria MDK

Délutáni pihenés, olf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállitás

MDK

Telkessy Valéria

Rózsák

A tavaszi tárlat eredménye. Müvészet 1914. 282.l.

MDK

Teikessy Valéria, festöm.

Bokréta. Repr.

Mücsarnok.-Téli tárlat.
Müvész Kurir. 1938. 1-2. sz. 15.l.

MDK

Telkessy Valéria

Őszi rózsák c. olajfestménye looo K-ás egyesületi dijat kapott

Dijkiosztás a Magyar Képzőművésznők Egyesületének kiállitásán. 1918.

Művészet. 1936. II.évf. 6. sz. 64. l.

Telkessy Valéria : Növérek.

Telkessy Valéria

festő

Műcs. kiáll, 1894 tól

Pipics 121. l.

A BUDAPESTI
PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEM
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
ÉS KERESZTÉNYRÉGÉSZETI INTÉZETE

A BUDAPESTI PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEM
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI ÉS KERESZTÉNYRÉGÉSZETI INTÉZETE

Meghívó

Brinckmann A. E. berlini egyetemi tanárnak a bölcsészeti kar (VIII. Múzeum-körút 6—8. sz.) XII. sz. tantermében f. évi május 2-án, szerdán déli 12 órakor „Das Werden der deutschen Kunst des 18. Jahrhunderts" címmel tartandó előadására.

Az előadást vetített képek kísérik.

Gerevich Tibor
egyetemi ny. r. tanár,
intézeti igazgató.

Telkessy Valéria

1827/88 - 1896/97 és
1892/93 - 1902/3 I.
Deák Ébner ísk.

Ferkèpzomfoiskèvk

140 l.

Palota.

A középtért elfoglaló vár k
háttérbeli hegyen erőd látszik, az
Felirata fölül középütt:

PALOTA.

oldalt jobbra: 66.

Rm., mér. a vk. 6.7: 10.8 cm

Govoni: L'origine del Danubi

99-92-4

Telkessy Valéria

festette I. Ferenc József
király arcképét az alábbi
gimn. képet Lelopler-
ték 1896. okt. 4.

Szalaykirkgimn.

179. l.

olykor kissé szeszélyes /Borromini/, meg dagályos, fantáziában és festői gazdag továbbfejlesztésében. Az első építmény a római Gesù-templom /Vignc Nálunk a török hódoltság utáni évtiz építkezési szükségleteivel terjedt e ideje Mária Terézia korára esik. Ő é ujra, a budai hegyvidék tájképébe ha illeszkedő kupoláival az egykori kir rat, melyet aztán a XIX.században Ha Alajos nem egészen szerencsésen szec neobarok izlésben hangolt át. A haza nak nevezetesebb alkotásai még a gö a budatétényi egykori Grassalkovich az Eszterházai és kismartoni kasté zirci és a székesfehérvári ciszterc kassai franciskánus-templom, Tornyo finom hatásu müve. A legbarokkabb, építészeti hangulatu magyar város E

Telkessy Valéria
Tóth János

aligha fogjuk nálunk gyakrabban viszontláthatni. Elsősorban Purvitis Vilis tanár nevét, ki mint az érdekes lett tárlat rendezője értékes munkát végzett. De bizonyára nem veszi tőlünk udvariatlanságnak, ha őt (szemben egyik ismert kritikusunk nézetével) sem a legerősebb sem a legeredetibb művészegyéniségnek ismerjük el az olyan hangzatos kritikai megállapítások különös fontosságát, hogy „az általános európai irányok és stílusok eljutottak a lett művészethez is, akárcsak nálunk, de az erős és egészséges nemzeti lélek (!) átdolgozta őket úgy, hogy a kiállításnak megvan az egységes és eredeti hatása"... „a naturalizmustól a poitum presszionizmusig sokféle irányt és stílust képviselnek ezek a képek, de azért bizonyos egységes jelleg mégis megnyilatkozik bennük"...

Az idézet második része tökéletesen helyes és talán az egyetlen komoly megállapítása a kritikusnak erről a tárlatról, hibája csak az, hogy ez a megállapítás az ujabb magyar kollektiv tárlata mindegyikéről is helyes. A lettek budapesti bemutatkozásából és egységes hatásukról tehát egészen más kritikai következtetéseket kellene levonni, még pedig azt hogy a lett művészetek mai fejlődési foka — az új állampolitikai és művelődési fejlődésének rövid önálló korszaka ellenére — máris elérte az európai kultúrnemzetek magas művészeti nivóját.

Különösen vonatkozik ez a kitünő lett szobrászokra, akiknek itt bemutatott művei közül a legsikerültebbek: Dzenis Burkards feleségének potréja, Melders Emils „Képmás" ímű gránitfeje, Skulme-Liepina Marta „Leány" c. bronzja, Zalkanis Teodors moden „Ülő anyókája" és Zemdega Karlis madonnaszerű „leányfeje".

Csodálatos ereje a lett művészetnek, hogy ebből a kis népből az értéknek olyan dús halmazát tudta kitermelni, amelynél csak a sokkal régibb belga művészet vagy a szintén újkeletű, de egy sokszorosan nagyobb lélekszámra támaszkodó lengyel művészet dicsekedhet.

Erdélyi Árpád

Foto Diskay

Telkessy Valé

A „Müterem"

A K. U. T. NEMZETI SZALONBAN. Nincs szüksége a Képzőművészek Uj Társaságának arra, hogy egytől-egyig kiváló tagjait az idei tárlatuk kapcsán részletesebben méltassuk. Bár a művészek egyéni fejlődése szempontjából — mint pld. Schönberger Armand esetében, akinek nevét egyik részletes beszámolóban felemlítve sem találtam — ez a kiállítás is igazolja a „Kut" nagyszerű hatását ... rény, Szőnyi, Czóbel, Márff... ener-Dénes, Kernst... Goebel ... Med-

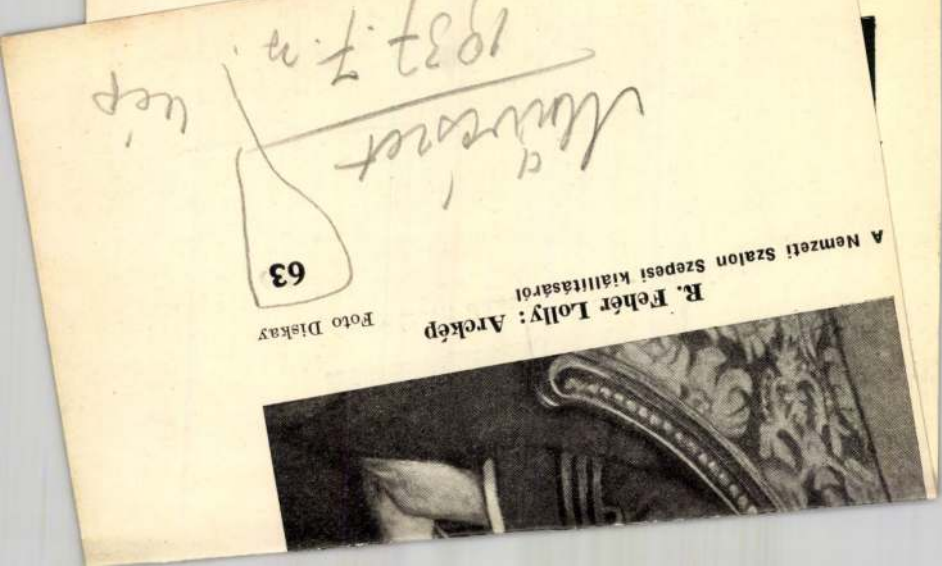

Művészet 1937. 7. n. kép

63

R. Fehér Lolly: Arckép

A Nemzeti Szalon Szepesi kiállításáról

Foto Diskay

Telkessy Valér

festőművész

Budai Szépmüvészeti Társulat karácsonyi képkiállitása - Budai Klub Margit körúti helyiségében - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1931.XII.17.

Telkessy Valér MDK

Cineráriák, olf.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Telkessy Valéria

MDK

Réti virágok, olf.

Műcsarnok 1943 Téli tárlat

Telkessy Valéria MDK

Tavas i virágok, olf.

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

Tell Márta, belső építész

Eötvös Tanárképző Főiskolai Kar épülete, Budapest,
Építész: Fábián József

Belső építész: Tell Márta
építész munkatárs: Fehér András.

Magyar Építőművészet, 1984. 6., 33-old.

Telléry Sári MDK

A Diákszövetség képzőművészeti kiállitása.
Március Tizenötödikē. 1948. jul.5.

M.D.K.

Telléry Sári

A Budapesti XII. kerületi Képzőművészeti Szabadiskola által rendezett kiállitás-sorozaton szerpelt

önálló kiállitás

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 121.1.
A MÜVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

Telkessy Valéria

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Virágcsendélet.

Festi Hirlap
1939.II.16.

115.532-1921. szám.

III.

A vezetésem alatt á
tének ez idei nyári szabadságideje
akként nyert szabályozást, hogy a
heti, a 10 évnél rövidebb idő óta
szolgák részére pedig nyolc napi s

Felhatalmazom Czime
álló intézmény altiszti személyzet
a fentieknek megfelelően, ugyancsa
be vételével szabja meg.

Budapest, 19

Telkessy Valéria

Virágok, vf.
Arpád szabadkő-
műves pár oly tulajd.

Szeged 1917

MDK.

Tellett Sándor

Kiállitási Kritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1965 juli.4.lap -

MEGHIVÓ

TELLÉRY SÁRI

bemutatkozó kiállítására, melyet a Képzőművészeti Szabadiskola rendez XII. Tóth Lőrinc-utca 15. sz. alatti helyiségeiben.

Ünnepélyes megnyitás 1947. évi június hó 5-én, csütörtökön, Úrnapján délben 12 órakor lesz.

A kiállítást megnyitja ~~MÁRFFY ÖDÖN~~ François Pacheł

A kiállítás nyitva: 1947. évi június hó 5-től 13-ig mindennap délelőtt 10-től délután 6 óráig.

A Fővárosi Népművelési Központ és a Képzőművészeti Szabadiskola előadássorozata.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI PROBLÉMÁK II.

(vetített képekkel)

Minden szombaton délután 6 órakor a Szabadiskolában.

Június 7.	A magyar ötvösművészet remekei .	Előadó: Schey Ilona dr.
Június 14.	Nagy mesterek rajzai	Előadó: Pataky Dénes dr.
Június 21.	Spanyol festészet	Előadó: Pogány Ö. Gábor dr.
Június 28.	Angol arcképfestészet	Előadó: Garas Klára dr.
Július 5.	J. F. Millet	Előadó: Háy Károly László.
Július 12.	Elvont művészet	Előadó: Rabinovszky Máriusz dr.

Kapucinus Nyomda, Budapest.

Nyr

Csányi Gyula és neje
úrnak és úrnőnek

H

IV. Váci utca 9. II. em

A legigényesebb műbarát is lelkes tanulságot meríthet ezen a kiállításon, azt, hogy a művészet végső fokon ösztönös tehetség, majdnem hogy születés kérdése, az alkotás ősi lendületét megtanulni nem lehet. Ez a tizenhatéves leányka bámulatos nagyvonalúsággal, gátlástalan termékenységgel, káprázatos képtermő erővel készíti műveit, a megérzés és ráhibázás olyan indokolhatatlan biztonságával, amit csak a készenkapott adottságok, eredeti képességek magyaráznak. Az alkotó tevékenység közvetlen elindítója és elemi mozgatója kitalálhatatlan, értelemmel, számítással, tájékozódással pótolni nincs mód, érzékenység és rátermettség következménye, ami a megnyilatkozás első pillanatától, akár gyerekkorban is, hangsúlyozza jelenlétét. A stílus, az ízlés, a fejlődés és finomodás fokozatai csupán ama eleve elrendeltségnek, természetadta kiválasztottságnak, ami az idegek játékában, a kéz ügyességében, az optikai ötletek kifejezéseiben mutatja meg magát. A képzőművészetben csak igen ritkán történt meg, hogy ilyen fiatalon már cselekvőleg jelentkeztek az oroszlánkörmök, de akkor is csak a tanulásban nyújtottak előnyt és kedvezményt, viszont az érettség és elmélyülés, a magabiztos kibontakozás tekintetében csupán a felelősséget növelték. Telléry Sáritól is az önképzés kötelességteljesítését várjuk a sors kegyes ajándékához, áldott tehetségéhez a mind teljesebbé váló teljesítmények érdekében.

Pogány Ö. Gábor.

Telkessy Valéria, festőművésznő. Született Jászberényben, 1870-ben. Művészeti tanulmányait Budapesten végezte. Számos kiállításon vett részt és müveivel jelentős sikereket aratott. Eleinte aktokkal, szabadba helyezett alakos képekkel szerepel a kiállításokon (Pipacsok, Kukoricakapálás, Séta a földeken), később nagyszámu arcképet és virágképet festett. Több müve magyarországi és külföldi mügyüjtők birtokában van.

Rátz L.

1031. l.

Telkesy Valéria

festő

vul. Jászberény

lárd

Boz Magyarszlex

949 h.

TELKESSY *Valéria*, festő. * Jászberény 1870 máj. 2. Budapesten és Nagybányán végezte művészeti tanulmányait. Eleinte aktokkal, szabadba helyezett alakos képekkel szerepelt a kiállításokon (Pipacsok, Kukoricakapálás, Séta a földeken), azután nagyszámú arcképet s virágképet festett.

E. G. II. 525 l

képkereskedő, képkeretező és aranyozó szaküzlete

(Mária-utca sarok.) — Telefon: J. 398—86.

sorrend.

extiliák	Vegyesek	Szőnyegek	Bőráruk	Hangszerek	Fényképezőgépek, műszerek	Bútorok	Dr. Kovács Karap gemmagyűjtem.	Könyvek
—	—	—	—	—	—	2778—2840	—	—
2—2280	3171—3200	—	—	—	-	2841—2920	—	—
1—2320	3201—3230	—	—	—	—	2921- 3000	—	—
21—2350	3231—3260	—	—	—	-	3001—3080	—	—
51—2380	3261—3280	—	—	—	—	3081—3167	—	—
81- 2400	3281—3300	2456 -2510	—	-	—	—	—	—
01—2430	—	2511—2570	—	-	—	—	—	—
31 - 2455	3301—3330	2571—2620	-	—	—	—	—	—
—	3331—3370	2621—2666	—	-	—	—	—	—
—	3371—3390	—	2667-2720	2721-2731	2732-2777	—	—	—

Telkessy Valéria

Telkessy Valéria mütermében.

Rát Str. 224. P

Telkessy Valéria: Arckép.

Tamássy Miklós:
Tabódy Tibor arcképe.

Telkessy Valéria

Nőverek c. képe repr.

Művészet 1937. 7 sz

64 l. 65. l.

TELKESSY VALÉRIA A MŰTEREMBEN. Virágcsendéleteket, tájképeket és néhány alakokból szerkesztett képet állított ki Telkessy Valéria gyüjteményes tárlatán. Legfőbb ereje a virágcsendéletekben van és itt színpompás, friss levegős, szemnek tetszetős faldíszeket tud létrehozni. A női természethez olyannyira közelálló csendéleteken túl azonban drámai erő is van a művésznőben, amihez rajzkészségét hozzá kellene nevelnie. Tájképeiben néhány magyar tájképfestő sajátságait követi, naposan, színesen és tartalmasan. Virágzó barackfák, Napos délután jelzésű vásznai tünnek ki ebből a műfajtából, míg csendéletekben az Őszi rózsák és a különlegesen szép Cinerárái a tavasz minden hangulatát megjelenítik. Grafikai képességét a Madár dal árulja el. A kiállítás megnyitásán egyébként megjelent Karafiáth főpolgármester is.

k. b.

SOUTERRAIN

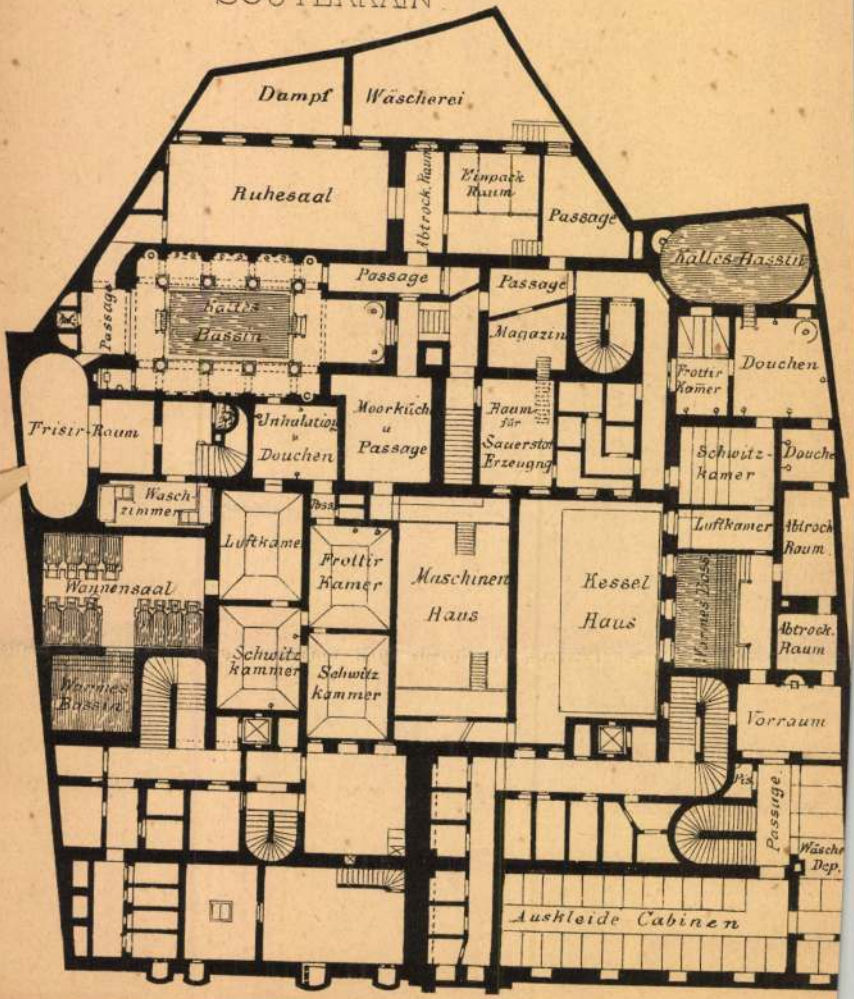
Dampf Wäscherei
Ruhesaal
Abtrock. Raum
Einpack Raum
Passage
Kalles Bassin
Passage
Passage
Passage
Kalles Bassin
Magazin
Frottir Kamer
Douchen
Fristir-Raum
Inhalation u Douchen
Moorküch u Passage
Raum für Sauerstoff Erzeugung
Schwitz-Kamer
Douche
Wasch-zimmer
Luftkamer
Frottir Kamer
Maschinen Haus
Kessel Haus
Luftkamer
Abtrock. Raum
Wannensaal
Schwitz kammer
Schwitz kammer
Vorrauum
Passage
Aus kleide Cabinen